

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ

4
1886

Δ
135

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ

ΥΠΟ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

1886

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

1886

594
9
Kemp

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛ.
ΒΑΣΗ, Σ. 'Επιγραφικά	41
ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΠΑΛ. 'Επιγραφή ἐξ 'Ακροπόλεως	267
ΔΑΜΙΡΑΛΗ, Κ. Ν. 'Επιγραφαι 'Ακροπόλεως	135
ΔΡΑΓΑΤΣΗ, ΙΑΚ. Χ. Πειραιϊκὰ ἀρχαιολογήματα	49
ΚΑΒΒΑΔΙΑ, Π. Κεφαλαί ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀετώμασι τοῦ Ναοῦ τῆς 'Αλέας 'Αθηνᾶς ἀγαλμάτων (πίναξ 2)	17
— 'Ανασκαφαί ἐν τῇ 'Ακροπόλει (πίν. 5 καὶ 6 καὶ ἕτερος παρένθετος)	73
— 'Αρχεργμος ὁ χίος (μετὰ ζυλογραφήματος)	133
— 'Επιγραφαι ἐκ τῶν ἐν 'Επιδαυρίᾳ ἀνασκαφῶν (μετὰ δύο ζυλογραφημάτων)	145
ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗ, ΣΤ. Α. 'Επιγραφαι ἐκ τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ 'Αθηνῶν ἀνασκαφῆς (μετὰ ζυλογραφήματος)	7
— Δύο δωδεκάδες ἀττικῶν ψηφισμάτων	95
— Ψηφίσματα δύο ἀττικὰ καὶ ἐν ἐπιμέτρῳ ψήφισμα ἐκ Πριήνης	215
ΛΕΟΝΑΡΔΟΥ, Β. Ι. 'Αμφιαρείου ἐπιγραφαι (συνέχεια)	53
ΠΑΝΤΑΖΙΔΟΥ, Ι. Διορθώσεις εἰς τινὰ ἐξ 'Επιδαύρου ἐπιγραφῆν καὶ εἰς χωρίον τι τοῦ Πausανίου	141
ΣΑΚΚΕΛΙΩΝΟΣ, Ι. 'Επιγραφαι χριστιανικαὶ ἐπιτύμβιοι (μετὰ τριῶν πανομοιότυπων ἐπιγραφῶν)	235
ΣΤΑΗ, Β. Μουσικὴ ἔρις 'Απόλλωνος πρὸς Μαρσύαν (πίναξ 1 καὶ ἕτερος παρένθετος)	1
— Γιγαντομαχίας σκηναὶ (πίναξ 7)	83
— 'Αρχαϊκὸν ἀνάγλυφον ἐξ 'Ακροπόλεως (πίναξ 9)	179
— 'Αγάλματα ἐξ 'Επιδαύρου (πίν. 11, 12 καὶ 13)	243
— 'Επανόρθωσις	272
STSCHUKAREFF, Α. Μεγαρικαὶ ἐπιγραφαι	223
STUDNICZKA, FR. Παραστάσεις 'Αθηνᾶς ἐπὶ κεραμείων θραυσμάτων ἐκ τῆς 'Ακροπόλεως 'Αθηνῶν (πίναξ 8)	117
ΤΣΟΥΝΤΑ, ΧΡ. Δ. 'Ανασκαφαὶ τάφων ἐν 'Ερετρίᾳ (πίναξ 4)	31
— Κατάλογος ὀνομάτων	183
ΦΙΛΙΟΥ, Δ. 'Ελευσινιακὰ ἀνάγλυφα (πίναξ 3)	19
— 'Επιγραφαι ἐξ 'Ελευσίνος (συνέχεια)	185
— Κεφαλὴ ἐξ 'Ελευσίνος (πίναξ 10 καὶ πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς)	257
— Προσθήκαι καὶ διορθώματα εἰς τὴν ἐξ 'Ελευσίνος ἐπιγραφῆν	272

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΜΑΤΑ

Πίναξ	1	Ἄπολλων καὶ Μαρσύας.
—	2	Κεφαλὴ ἐκ Τεγέας.
—	3	Ἐλευσινιακὰ ἀνάγλυφα.
—	4	Λήκυθοι ἐξ Ἐρετρίας.
—	5	Μαρμαρίνον ἄγαλμα ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως.
—	6	Βάθρα ἐνεπίγραφα ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως.
—	7	Γιγαντομαχίας σκηναί.
—	8	Παραστάσεις Ἀθηνᾶς.
—	9	Ἀνάγλυφον ἐξ Ἀκροπόλεως.
—	10	Κεφαλὴ ἐξ Ἐλευσίνος.
—	11	Ἀγαλμάτια ἐξ Ἐπιδαύρου.
—	12	Ἀγαλμάτια ἐξ Ἐπιδαύρου.
—	13	Ἀφροδίτη ἐξ Ἐπιδαύρου.
Σελ.	4	Παρένθετος πίναξ Ἀπόλλωνος καὶ Μαρσύου.
—	16	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	78	Παρένθετος πίναξ (σχέδιον ἀνασκαφῶν).
—	133	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	169	Σχέδιον ναοῦ Ἀσκληπιοῦ.
—	170	Σχέδιον ναοῦ Ἀρτέμιδος.
—	235	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	237	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	237	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.
—	262	Πανομοιότυπον ἐπιγραφῆς.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΡΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΠΡΟΣ ΜΑΡΣΥΑΝ

(Πίναξ 4)

Τὰς ἐπὶ ἀγγείων παραστάσεις (1) τοῦ ποικίλου τούτου μύθου (2) διήρθεσαν ὁ Stephani μὲν ἐν σχετικῇ αὐτοῦ πραγματείᾳ (Compte-Rendu de la com. impér. archéol. pour l'année 1862 σ. 106) εἰς τέσσαρας κατηγορίας, ὀρθότερον ἔμωσ ὁ Michaelis (Arch. Zeit. 1869 σ. 41 καὶ ἐξ.) εἰς τρεῖς μόνον, περιλαβὼν ἐν τῇ πρώτῃ μὲν τὰς παραστάσεις ἐκείνας ἐν αἷς εἰκονίζεται ἡ εἰσαγωγή, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὴν ἀμιλλαν, ἐν τῇ δευτέρᾳ τὰ κατ' αὐτήν, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ ἡ ὑπὲρ τοῦ Ἀπόλλωνος ἔκθασις καὶ αἱ παρασκευαὶ ἐπὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς τιμωρίας τοῦ Μαρσύου· καθόσον ἡ ἐκτέλεσις αὐτῆ τῆς βαρβάρου ποινῆς, ἡτοι ἡ ἐκδορὰ τοῦ ὑπερφιάλου Σατύρου, ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῇ κεραμογραφίᾳ τόσον ὀλίγον, ὅσον καὶ ἐν ἄλλοις τῆς τέχνης εἶδεσι.

Ἡ ἡμετέρα παράστασις (Πίν. 1) ἐπὶ τινος ἐκ Κρήτης προερχομένου ἀγγείου τοῦ Μουσείου τῆς Ἀρχ. Ἑταιρίας ὑπ' ἀρ. 3461 (κωδωνοειδοῦς κρατήρος) θὰ κατετάσσετο εὐχερῶς — προϋποτιθεμένης ὡς ἀναμφισβητήτου τῆς εἰς τὸν σχετικὸν μῦθον τῆς παραστάσεως ἀναγωγῆς· περὶ οὗ ἐν τοῖς ἐξῆς — εἰς μίαν τῶν ἀνωτέρων τριῶν κατηγοριῶν, ἐὰν μὴ ἀνεφαίνοντο δυσχέρειαί τινες περὶ τὴν ἐρμηναίαν λεπτομερειῶν τινων. Καὶ ὅμως οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ γραφεὺς ἐν νῶ εἶχε τὴν στιγμὴν ἐκείνην νὰ εἰκονίσῃ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Μαρσύας εἰς τοὺς ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς ῥιφθέντας αὐλοὺς ἐμφυσῶν, καὶ τὴν τέχνην αὐτοῦ ἐπιδεικνύμενος, τὸν Ἀπόλλωνα εἰς τὸν ὀλέθριον πρὸς αὐτὸν ἀγῶνα παρῶρμα. Ὁ Μαρσύας εἰκονίζεται γυμνὸς τὸ σῶμα, ἐν σατυρικῇ ὄλως μορφῇ (3), ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διά-

(1) Καὶ τοιαῦται ἀπαντῶσι μόνον ἐπὶ ἀγγείων τῆς νεωτέρας περιόδου· ἡτοι τῆς μετὰ τὸ τέλος τοῦ Πελ. πολέμου καὶ ἐντεῦθεν.

(2) Αἱ πρώται εἰδήσεις περὶ τοῦ ἀρχαιοτάτου ἔσως (πρὸ. Müller. Προλεγόμενα σ. 113 τοῦ συγγρ. «Wandgemälde aus Pompeji und Herculaneum» ὑπὸ Ternite) τούτου μύθου ἀπαντῶσι παρ' Ἡροδότῳ VII, 26. Κυριώτεραι δὲ πηγαί εἰσι: Ξενφ. Ἀναβ. I. 2. 8. Πaus. X. 30. 5. Στραβ. 578. Διδ. 38, 13. Ὁβιδ. Μετ. VI. 383. Ἐπίσης παρ' Ἀπολλοδ. 1. 4. 2. Διοδ. III. 59. καὶ Hyg. fab. 165. — Πρὸ τὴν πολλοῦ ἀξίαν τοῦ Michaelis πραγματείας «Apol-line e Marsia» ἐν τοῖς Annal. dell' Inst. T. 30 σελ. 298 καὶ ἐξ.

(3) Ἐν τῇ ἀνάδημοσιευμένῃ ἐν παρενθέτῳ πίνακι εἰκόνι, ὡς καὶ

δημα μόνον ἐκ κισσοῦ ἔχων καὶ ἐπὶ κορμοῦ δένδρου ἢ παρὰ τούτῳ καθήμενος. Κάτωθεν δὲ ἀγγεῖον κεκοσμημένον τὰ χεῖλη κισσοῦ. Ὅτι ὁ συνηθῆς οὗτος τοῦ δένδρου κορμός, ὁ τοσοῦτον συχνὰ ἐν ταῖς παραστάσεσι τοῦ μύθου τούτου εἰκονιζόμενος, τὴν πίτυν (1) ἢ πεύκην ὑποσημαίνει, ἐφ' ἧς, μετὰ τὴν ἔκθασιν τῆς ἀμιλλῆς, ὁ Μαρσύας ἵνα ἐκδαρῇ ἐκρεμάσθῃ (Ἀπολλοδ. 1. 4. 2) εἶνε προφανῶς δῆλον, ὡς ἐπίσης τὸ ὅτι τὸ ἐξ ἴσου συχνὰ ἀπαντῶν ἀγγεῖον ἐκεῖνο, τὸ ὑπὸ τὸν Μαρσύαν, ὡς σύμβολον νὰ ἐρμηνευθῇ δέον τῆς σατυρικῆς τοῦ Μαρσύου φύσεως. Πρὸ τοῦ οὕτως ἐν εὐθύμῳ πονηρίᾳ αὐλοῦντος Σατύρου ἢ Ἀθηνᾶ, ἐν ποικίλῳ χιτῶνι καὶ πέπλῳ, αἰγίδα φέρουσα κράνος καὶ δόρυ, ὡσεὶ ἐπὶ ἐξέχοντος κάθηται ἐδάφους, τὴν δεξιᾶν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἀνυψουμένου δεξιοῦ γόνατος ἔχουσα καὶ ἀκροωμένη τοῦ αὐλοῦντος σατύρου μετὰ προσοχῆς. Ὅπισθεν τῆς Ἀθηνᾶς ὁ Ἀπόλλων ἐν στάσει δηλούσῃ προφανῶς τὴν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς τὴν κατὰ τὸ μέσον σκηνὴν εἰσοδὸν αὐτοῦ. Εἰκονίζεται ὡσανεὶ μόλις τότε ἐνεφανίζετο, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ καὶ τὸ ἱμάτιον διατελοῦσιν ἔτι ἐν κινήσει, καίτοι ὁ τρόπος δι' οὗ ἐπὶ τοῦ στελεχίου διὰ τῆς δεξιᾶς ἐρείδεται σημαίνει ἡρεμον σπᾶσιν. Ὁ θεὸς ἔβαινε, ἀλλ' ἴσταται αἰφνης, ἔκπληκτος, ἵνα ἀκροασθῇ τοῦ αὐλητοῦ. Τοιοῦτό τι βεβαίως ὁ γραφεὺς νὰ ἐκφράσῃ διενόηθη. Ὁ Ἀπόλλων φέρει πολυποικίλον, ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου πίπτουσαν καὶ τὰ κάτω τοῦ σώματος καλύπτουσαν χλαμύδα· περὶ δὲ τὴν εἰς κρωβύλον ἀπολήγουσαν κόμην δάφνινον διάδημα. Κατὰ τὴν ἑτέραν τῆς παραστάσεως ἄκραν, τοῦ Μαρσύου ὀπισθεν καὶ πρὸς τὸν

ἀλλαγῶ, ὁ Μαρσύας φέρει τὸν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἰδία ἐν χρήσει «χορταῖον χιτῶνα» καλούμενον, ὃν οἱ Σειληνοὶ καὶ ἰδίως οἱ Παπποσειληνοὶ καλούμενοι ἔφερον, ἵνα λάσοι καὶ θηριώδεις ὅσον οἶόν τε φαίνονται. Πρὸβ. Preller. Gr. Myth. 1. σελ. 578. A. 4.

(1) Πρὸ Stephani, ἐνθ. ἀν. 1. 133 σημ. 1, ὅπου καὶ τὰ σχετικὰ χωρία ἰδ. καὶ Michaelis ἐνθ. ἀν. σ. 47. Σ. 32. Ἄξιον σημειώσεως εἶνε ὅτι ὁ ἀπὸ τοῦ κορμοῦ ἐκπλαστάνων κλάδος ὁμοίως φαίνεται τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος κρατουμένων, ὅστις ἀρμόζει μᾶλλον νὰ ὑποληφθῇ ὡς ἐκ δάφνης ὄν.

Ἀπόλλωνα συμμετρικῶς ἀντιστοιχοῦσα, ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀδελφὴ Ἄρτεμις, ἐν στικτῷ ποδῆρει χιτῶνι μετὰ διπλοῖδος, φερέτραν ὀπισθεν φέρουσα καὶ δᾶδα ἀνημμένην ἐν τῇ δεξιᾷ ἴσταται ἐπὶ τοῦ δένδρου ἐρειδομένη, παρ' ᾧ ὁ Μαρσύας, κοσμεῖται δὲ διὰ στροφίου περὶ τὴν κόμην, περιδεραίου καὶ ψελλίων περὶ τοὺς βραχίονας. Εἰκονίζεται καὶ αὕτη μετὰ προσοχῆς τοῦ αὐλοῦντος ἀκρωμένη. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς παραστάσεως ἀκριβῶς καὶ πρὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἰπταμένη Νίκη, ἐν ποδῆρει διαφανεῖ χιτῶνι, τῇ θεᾷ ταινίαν ὡσεὶ προσφέρουσα. Ἡ πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν τῆς Νίκης πτῆσις εἰς ἀλλοίαν ὄλως τῆς παραστάσεως ἐρμηνεῖαν θὰ ἦγεν, ἐὰν ἡδύνατό πως νὰ στηριχθῇ ἡ ὑπόθεσις ὅτι οὐχὶ ἡ πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα ἕρις ἐν τῇ εἰκόνι παρίσταται, ἀλλ' ἡ τὸ Μυρῶνιον ἔργον ἐκεῖνο προκαλέσασα τῆς Ἀθηνᾶς πρὸς τὸν Μαρσύαν· ἀλλὰ περὶ τούτου πλείω ἐν τοῖς ἐξῆς. Ἐπίσης δὲ καὶ ἐὰν τὸ δεύτερον ἐν τῇ εἰκόνι ἡμῶν ἢ τὸ τρίτον τῆς ἕριδος στάδιον εἰκονίζετο, διότι παράδοξον ὄντως τότε θὰ ἦτο ἐὰν ἄλλος τις ἢ ὁ νικῶν θεὸς ὑπὸ τῆς Νίκης ἐστεφανοῦτο. Καὶ τέλος ἐὰν μὴ γνωστὸν ἦτο ὅτι οἱ ἀρχαῖοι γραφεῖς οὐχὶ σπανίως τὴν παράδοσιν, ὅπου αὕτη δὲν ἐκινδύνευεν ὀλοσχερῶς, τῆς συμμετρίας χάριν ἢ ἀλλου τινος τεχνικοῦ λόγου, παρέβλεπον. Καὶ ἀληθῶς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι ἡ συμμετρία ἐτηρήθη ὅσον σπανίως ἐπιτυχῶς. Ἐχομεν τὴν Νίκην ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἐκατέρωθεν ἀνά δύο καθημένας καὶ δύο ἰσταμένας μορφάς. Ἡ ὄλη παράστασις ἐκκλίνει ἀπὸ τῆς Νίκης ἐκατέρωθεν οὕτω συμμετρικῶς ὥστανεῖ ἦτο ἐν ἀετώματι. Δι' ὅμοιον λόγον προφανῶς ἐν τῇ ὠραίᾳ εἰκόνι τῇ δημοσιευθείσῃ ἐν Mon. dell'inst. VIII 42, ἔνθα παρεμφερῆς ὑπόθεσις εἰκονίζεται, ἡ Νίκη ἴσταται ὀπισθεν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ πρὸ τοῦ Ἑρμοῦ, ὡσανεὶ πρὸς τοῦτον διελέγετο! Ἄλλαι περὶ τούτου ἐρμηνεῖαι ὀλίγον πείθουσι.

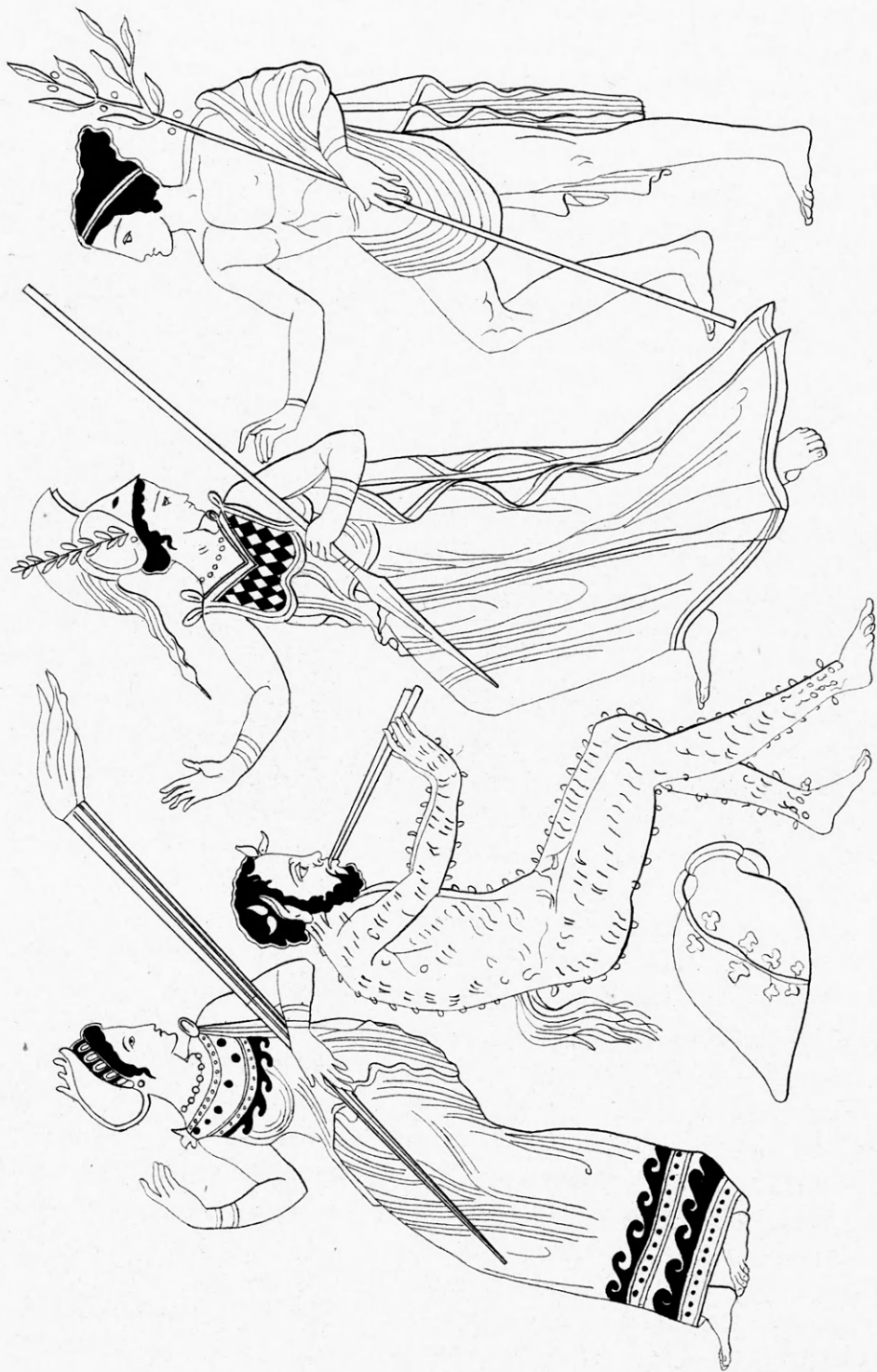
Ἄλλ' ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὴν ἡμετέραν παράστασιν ἣν καὶ οὕτως μὲν οὐδόλως ἠθέλομεν ὀκνήσῃ εἰς τὰς παραστάσεις ἐκείνας νὰ κατατάξωμεν τὰς εἰκονίζουσας τὴν πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα τοῦ Μαρσύου μουσικὴν ἔριδα καὶ ὑπαγάγῃ ταύτην εἰς τὴν πρῶτην τῶν παραστάσεων τούτων κατηγορίαν, ἀσφαλέςτερον ὅμως εἰς τοῦτο χωροῦμεν ἀφοῦ ἕτερός τις πρὸ ἡμῶν, δεξιότερος ἐρμηνευτῆς, τὴν ὁδὸν προελεῖανεν. Ὅμοια δηλαδὴ περιπέου εἰκῶν, ἦν, ἵνα

τὴν σύγκρισιν ὑποβοηθήσωμεν, καὶ ἀναδημοσιεύομεν ἐν πίνακι παρενθέντῳ, φέρεται καὶ ἐπὶ ἀγγεῖου τινος ἐκ τῶν τῆς κάτω Ἰταλίας, δημοσιευθεῖσα κατ' ἐπανάληψιν (1) καὶ ἐρμηνευθεῖσα διαφοροτρόπως. Τὴν ὁμοιότητα τῆς ἡμετέρας παραστάσεως πρὸς τὴν τοῦ ἀγγεῖου τούτου θεωροῦμεν ἱκανῶς ὁρατὴν, ὅπως ἐμπιστευθῶμεν εἰς τὴν ἀπλήν τῆς εἰκόνος παράθεσιν.

Ὅτι οἱ γραφεῖς ἀμφοτέρων τῶν εἰκόνων τούτων τὴν αὐτὴν παράστασιν ἀντέγραφον φαίνεται ἡμῖν καὶ ἐξ ἄλλων ὀφθαλμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν μικρῶν παραλλαγῶν αἰτινες ἀπαντῶσι ἐπὶ τῶν δύο τούτων ὁμοίων σχεδὸν ἀντιγραφῶν. Ἡ ἔλλειψις τῆς Νίκης λ. χ. ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς κάτω Ἰταλίας ἀγγεῖου δὲν θὰ παράσχη πράγματα τοῖς γινώσκουσιν ὅποσαι συνήθως ἀπαντῶσι παραλλαγαὶ ἐπὶ ἀντιγράφων μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πρωτοτύπου εἰκόνος. Καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ μύθῳ μὲν (ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν παραστάσεων τοῦ δευτέρου τῆς ἀμιλλῆς σταδίου) ὁραταὶ εἰσι τοιαῦται πάμπολλαι· ἀλλ' ἐξόχως αἰσθηταὶ εἰσι ἐπὶ ἄλλων παραστάσεων ὡς λ. χ. ἐπὶ τῶν εἰκονίζουσῶν τὸν Ἄδην («Die Untervelt») ὧν πλείονα τοῦ ἐνὸς διεσώθησαν ἡμῖν ἐνὸς πρωτοτύπου ἀντιγραφα. Ἐξαιρέσει τῆς ἐλλείψεως τῆς Νίκης καὶ τῆς διαφόρου τῆς Ἀθηνᾶς στάσεως, κατὰ τὰ ἄλλα ἔχομεν ἐντελῶς ὁμοίαν παράστασιν. Ἡ εἰκὼν αὕτη τοῦ ἐξ Ἰταλίας ἀγγεῖου, ἡρμηνεύθη, ὡς εἶπομεν, κατὰ διάφορον ἐκάστοτε τρόπον, δι' ὃ καὶ θὰ ἐπιτραπῇ ἴσως ἡμῖν ἢ ἐν συντόμῳ ἐρμηνειῶν τινῶν ἀναθεώρησις. — Οἱ γάλλοι λ. χ. ἐρμηνευταὶ Lenormant καὶ de Vitte—καὶ παραλείπομεν τῶν ἀρχαιοτέρων τὰς ἐρμηνείας—οὐχὶ τὴν ἕριν ἐν τῇ εἰκόνι βλέπουσι, τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος πρὸς τὸν Μαρσύαν, ἀλλὰ τὴν τῆς Ἀθηνᾶς πρὸς τὸν Σιληνὸν «Minerve semble vouloir frapper Marsyas, comme dans le groupe placé à l'Acropole d'Athènes» (2). Οἱ γάλλοι ἀρχαιολόγοι ἀνευρίσκουσι καὶ ἐνταῦθα

(1) Hancarville: ant. Etr. T. IV. pl. 64. Passeri: Piet. Etr. Tav. 235. Inghirami: Vas. fitt. Tav. 328. Lenormant et de Vitte: Élite céramogr. T. II. Pl. 69 ἐξ οὗ ἐγένετο! καὶ ἡ ἡμετέρα ἀνατύπωσις.

(2) Κατὰ τὸ πολυθρύλητον ἐκεῖνο τοῦ Παισ. χωρίου (I. 24. 1) «Ἐνταῦθα Ἀθηνᾶ πεποίηται τὸν Σιληνὸν Μαρσύαν παῖουσα ὅτι δὴ τοὺς αὐλοὺς ἀνέλοιτο ἐρρίφθαι σφᾶς τῆς θεοῦ βουλομένης» ἔνθα τὸ δυσερμηνεύτου «παῖουσα» καὶ «ἐπιούσα» (Brunn) ἐγένετο ποτε καὶ «πτύουσα» (!) ἐπ' ἐσχάτων δὲ καὶ «ἀναπαύουσα» (Wieseler) «Μαρσύαν αὐλοῦντα ἀναπαύουσα» Nachr. d. k. g. der Wissenschaften zu Göttingen N. 10. 1885.

τὴν « παίουσαν » Ἀθηναῖν — καὶ δὴ οὐχὶ μίαν μόνην, ἀλλὰ διπλὴν Ἀθηναῖν! « Celle qui témoigne son aversion pour le jeu de la flûte et dont la bonne intelligence avec Apollon ne peut être mise en doute, est bien la Minerve hellénique, protectrice d'Athènes, et hautement hostile à la barbarie du culte Asiatique. L'autre Minerve, au contraire, est l'Athéné *Aédon*, cette déesse d'origine phrygienne. . . » κτλ. Ἐρμηνεύουσιν ἤτοι τὴν Ἄρτεμιν, ἣτις τοσοῦτον ἀπαραγνώριστως ἐνταῦθα διὰ τῆς δαδὸς χαρακτηρίζεται, (ὡς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι καὶ διὰ τῆς φαρέτρας, ἀλλαγῶ δὲ καὶ διὰ τῆς ἐλάφου Mon. Inst. VIII 42) ὡς Ἀθηναῖν, ἣν διακρίνουσι « par son casque (;) (1), son égide (;) et les flots dont le bas de sa tunique est ornée ». Ἄσχοπον θὰ ἦτο ἂν ἐπεμένομεν εἰς τὴν ἀναίρεσιν τῶν ἐρμηνειῶν τούτων, καθόσον προφανῶς οὔτε περὶ διπλῆς πρόκειται Ἀθηναῖς, οὔτε, καὶ κατὰ τὴν ιδέαν ἡμῶν, περὶ Ἀθηναῖς παιούσης ἢ πτυούσης. Καὶ ὅμως! Ἐγκρατέστερος τῶν μυθικῶν παραστάσεων ἐρμηνευτής, ὁ Stephani ἐν C-R 1862, σελ. 93 καὶ 94. τὴν ὑπεράσπισιν ἀναλαμβάνει τῆς ὑπὸ τῶν κ. Lenormant et de Vitte ἐκφρασθείσης ἀτελῶς ὅμως καὶ διατυπωθείσης, ἐρμηνείας ταύτης. Ἀπορρίπτει καὶ οὗτος τὴν ἐρμηνείαν περὶ τῆς ἔριδος Μαρσύου καὶ Ἀπόλλωνος ἰσχυρίζεται δὲ ὅτι ὁ γραφεὺς « τὴν στιγμὴν νὰ ἐξεικονίσῃ ἠθέλησεν, καθ' ἣν ὁ Σάτυρος τοὺς ὑπὸ τῆς Ἀθηναῖς ῥιφθέντας αὐλοὺς ἀνείλετο καὶ τούτων τότε τὸ πρῶτον χρῆσιν ἐποιεῖτο ».

Τὸν Ἀπόλλωνα θεωρεῖ ὁ Stephani ὡς δευτερευανιστοῦ παίζοντα ἐν τῇ παραστάσει πρόσωπον, καὶ τῆς ἡσύχου αὐτοῦ στάσεως ἕνεκα, ἀλλ' ἰδίᾳ ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῆς λύρας· καὶ ὁμολογεῖ μὲν ὅτι ἐπὶ δύο ἄλλων παραστάσεων (Élit. Céram. T. II. pl. 63 καὶ 65) ἐλλείπουσι πάντῃ οἱ τοῦ Μαρσύου αὐλοὶ (ὧν ἡ ἔλλειψις κατὰ μείζονα λόγον τὴν ὑπόθεσιν θὰ παρέβλαπτεν), ἀλλ' ὅμως θεωρεῖ τούτους ἀποσβεσθέντας, ἅτε διὰ λευκοῦ χρώματος ὄντας γεγραμμένους. Καθ' ἡμᾶς ἡ ἔλλειψις τῆς λύρας κατ' οὐδένα λόγον δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ὡς σπουδαία ἔνστασις κατὰ τῆς ὑπαγωγῆς τῆς παρα-

(1) Σημειωτέον ὅτι παρὰ Inghirami (τὴν πρώτην ἔκδοσιν τῆς εἰκόνης δὲν εἶχομεν δυστυχῶς πρόχειρον) τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κάλυμμα τῆς Ἀρτέμιδος διαφέρει τοῦ ἐν τῇ εἰκόνι τῶν Lenor. et de Vitte. Ἐκεῖ φέρεται αὕτη παρεμφερές τι στρόφιον τῷ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι.

στάσεως ταύτης εἰς τὰς εἰκονίζουσας τὴν πρὸς Μαρσύαν τοῦ Ἀπόλλωνος ἔριδα, καθόσον οὐχὶ ἡ στιγμὴ τῆς ἀμίλλης ἐν τῇ εἰκόνι παρίσταται, ἀλλ' ἡ εἰσαγωγή, τὸ πρῶτον τουτέστι στάδιον, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ λύρα δὲν ἦτο καὶ ἀπολύτως ἀναγκαία. Ἀλλὰ καὶ ἄλλως ἐὰν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἀπέναντι τοιούτων ἐλευθεριῶν εὐρίσκεται τις οὐχὶ σπανίως· ἐν τῇ προμνημονευθείσῃ εἰκόνι (Mon. Inst. VIII) εὐρίσκομεν τὸν Ἀπόλλωνα μὲν ἄνευ λύρας ἀμελῶς καθήμενον, τὸν δὲ Μαρσύαν οὐχὶ αὐλοῦντα, ἀλλὰ κιθαρίζοντα (!) (πρβλ. καὶ Archæol. Zeit. 1884 τ. 5) τοῦθ' ὅπερ εἰς πολλὰς ἡγάγεν παραδόξους ἐρμηνείας καὶ ὑποθέσεις ἰδ. Michaelis Arch. Zeit. 1869 σελ. 41. Ἐν ἑτέρᾳ εἰκόνι (1) βλέπομεν ὑπὸ τὸν Μαρσύαν τὴν λύραν ἀντὶ τοῦ συνήθους ἀγγείου καὶ τοῦτο ὀπισθεν τοῦ Ἀπόλλωνος! — Ἐὰν ὁ Stephani πρὸ αὐτοῦ εἶχε τὴν ἡμετέραν παράστασιν, ἔνθα ἡ Ἀθηναῖς ἀντὶ τῆς δυσερμηνεύτου ἐκείνης ἐπὶ τοῦ Ἰταλικοῦ ἀγγείου στάσεως, ἡρέμα εἰκονίζεται καθήμενη, ὡσανεὶ ἡδυνωμένη ὑπὸ τῆς τέχνης τοῦ Σατύρου, δὲν ἤθελε πιθανῶς ἐμμεῖνῃ εἰς τὴν ἐρμηνείαν του. Ἰσχυρότερός τις ὅμως λόγος κατὰ τῆς ἐρμηνείας τοῦ Stephani προβάλλεται· ἡ παρουσία τοῦ Ἀπόλλωνος ἅμα καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, ἣτις δυσχερῶς θὰ ἡρμηνεύετο ἐὰν εἶχομεν ἐνταῦθα σκηνὴν ὁμοίαν πρὸς τὸ ἐν Ἀκροπόλει τοῦ Μύρωνος σύμπλεγμα, ὡς θέλει ὁ Stephani.

Ἐπὶ τῶν ὑποτιθεμένων ὁμοίων παραστάσεων τοῦ ἔργου ἐκείνου τοῦ Μύρωνος ἢ τῆς σχετικῆς παραστάσεως, εὐρίσκομεν συνήθως μόνον τὸν Μαρσύαν καὶ τὴν Ἀθηναῖν (2). Καὶ ἐν γένει ἐπὶ τῶν παραστάσεων τῶν σχετιζομένων πρὸς τὸν γνωστὸν μῦθον τοῦ Μαρσύου καὶ τῆς Ἀθηναῖς σπανίως εἰκονίζονται ἄλλα πρόσωπα, καὶ ταῦτα ἐν στενοτέρᾳ σχέσει πρὸς τὴν Ἀθηναῖν ἢ ἡ Ἄρτεμις· ἐπὶ τινος σαρκοφάγου (3) λ. γ. εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς πρώτης σκηνῆς, τῆς εἰκονίζουσας τὴν Ἀθηναῖν ῥιπτουσάν τοὺς αὐλοὺς, θεὰ τις εἰκονισμένη, ἣτις ἐπιτυχῶς ἡρμηνεύθη ὡς προσωποποίησίς τις τοῦ

(1) Inghir. Vas. fitt. T. 329. Élit-Céram. T. II. pl. 66—ἡ ἐρμηνεία τοῦ Stephani καὶ ὡς πρὸς τοῦτο εἶνε ἐλάχιστα πειστικὴ C. R. σ. 108.

(2) Πρβ. Müller-Wieseler: D. d. A. K. II 239 a. b. c. καὶ σελ. 173. Overbeck: Gesch. d. gr. Plastik. I σελ. 208.

(3) Gerhard: Ant. Bildw. T. 85. 2.

τόπου ἐν ᾧ ἡ σκηνή (Lokalgottheit). Οὕτω καὶ ἐπὶ τοιοχογραφίας τινος τῆς Πομπηίας (1) παρίσταται ἡ Ἴ�θηναῖα αὐλοῦσα πρὸ τοῦ Ἄρεως καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος· ὁ Stephani εὐρίσκειν ἴσως παράδοξον ἐνταῦθα τὴν παρουσίαν τοῦ Ἀπόλλωνος προσπαθεῖνὰ ἐρμηνεύσει τοῦτο παραβάλλων χωρίον τι τοῦ Πλουτάρχου (περὶ Μουσ. 14. 1.) « Ἡ δὲ Κόριννα καὶ διδαχθῆναι φησι τὸν Ἀπόλλωνα ὑπὸ Ἀθηναῖς αὐλεῖν » τοῦθ' ὅπερ ἐνταῦθα ὅλως ἄσχετον, εἰκονιζομένης τῆς σκηνῆς μᾶλλον τῆς πρὸ τῆς ἀπορρίψεως τῶν αὐλῶν (2). Ἰκανῶς δὲ δῆλον φαίνεται ἡμῖν, τὸ ὅτι ἡ Ἄρτεμις ἐνταῦθα μόνον ἐν σκηνῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς ἰδίᾳ ἀφορώσει μετὰ τοσοῦτου ἐνδιαφέροντος νὰ παρίσταται δυνατὸν ἦτο. Καὶ ὄντως ὁ Michaelis ἐν τῇ σχετικῇ αὐτοῦ ἀξιολόγῳ πραγματείᾳ (Arch. Zeit. 1869 σελ. 51) μηδαμῶς ἐκ τῶν ἐρμηνειῶν τούτων παραπεισθεὶς, ἀνέγραψε τὴν περὶ οὗ ὁ λόγος παράστασις εἰς τὰς τῆς ἔριδος τοῦ Ἀπόλλωνος πρὸς τὸν Μαρσύαν καὶ κατέταξε ταύτην εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν, εἰς τὰς παραστάσεις τουτέστιν ἐκείνας, αἵτινες τὰ πρὸ τῆς ἀμίλ-

λης εἰκονίζουσιν, ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ Σάτυρου ἐπὶ τοῦ αὐλοῦ δοκιμῶν, μέχρι τῆς ἐξεγέρσεως τῆς ἐπὶ τῇ τέχνῃ αὐτοῦ ἀλαζονείας, ἣτις τὸν Ἀπόλλωνα εἰς διαγωνισμόν πρὸς τὸν ὑπερήφανον αὐλητὴν παρώρμησε. Καὶ ἡ ἡμετέρα παράστασις συνεπῶς δέον νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὰς παραστάσεις τῆς μουσικῆς τοῦ Ἀπόλλωνος πρὸς τὸν Μαρσύαν ἔριδος καὶ νὰ καταταχθῇ ἀνεκδοιάστως εἰς τὴν πρώτην τούτων κατηγορίαν.

Ἡ ἀντίστροφος εἰκὼν τοῦ ἀγγείου παριστᾷ φαλακρόν Σάτυρον ἐν μέσῳ δύο Μαινάδων ἐν ταῖς χερσὶ θύρσους κρατουσῶν· καὶ αἱ τρεῖς αὗται μορφαὶ φέρουσι μακρὰ ἱμάτια περὶ τὸ σῶμα. Ἡ παράστασις αὕτη, συχνῇ ἄλλως τε οὔσα, φαίνεται οὐχ ἦτον σχετιζομένη πρὸς τὴν κυρίαν τοῦ ἀγγείου παράστασιν, καθόσον πρόσωπα ἐκ τοῦ Βακχικοῦ θιάσου συχνα ἀπαντῶσιν ἐν ταῖς ἐπὶ ἀγγείων παραστάσεσι τοῦ μύθου τούτου, τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μαρσύου ἀποτελοῦντα.

B. N. ΣΤΑΗΣ

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΕΝ Τῇ ΑΓΟΡΑῖ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΑΣΚΑΦΗΣ

Ἐξακολουθεῖ ἡ ἐν τῇ πυρποληθείσῃ Ἀθηνῶν ἀγορᾷ ἀνασκαφή, ἀλλὰ δι' ὀλίγων ἐργατῶν καὶ μετὰ συχνῶν διαλειμμάτων, ἕνεκα τῶν πολλῶν βροχῶν τοῦ ἐφετεῖνου χειμῶνος. Καὶ τὸ μὲν πολὺ πλεῖστον μέρος τῶν χωμάτων, τὰ ὅποια ἐσκέπαζον τὸ ἀρχαῖον ἔδαφος ἤδη ἐξεφορήθη, μένουσι δ' ἔτι ἐδῶ κ' ἐκεῖ καθ' ἅπαντα τὸν γῶρον σεσωρευμένα εἰς ομάδας ὀγκώδη μάρμαρα καὶ πῶροι, μέλη δηλ. ἀρχιτεκτονικὰ ἀπαρτίζοντα τὸ πάλαι τὴν μεγάλην ἐρευνημένην οἰκοδομήν, τὰ ὅποια ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεσαιῶνος καὶ ὑστερώτερον μετεχειρίσθησαν οἱ ἄνθρωποι εἰς διάφορα κτίσματα ἄθλια ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως. Μετὰ τὴν καθάραισιν τῶν κτισμάτων τούτων, δυσκόλως τώρα μετακινεῖται καὶ τοποθετεῖται τὸ ἀρχαῖον ὑλικὸν οὕτως, ὥστε καὶ

(1) Bull. dell' Inst. Arch. 1841 p. 106.

(2) Παρβ. καὶ τὴν εἰκόνα (ἐν Ann. dell' Inst. 1879 σελ. 24 τ. 6) ὅπου παρὰ τὸν Βακχικὸν θιάσον, ὑπεράνω τῆς Ἀθηναῖς εἰκονίζεται ὁ πατὴρ αὐτῆς Ζεὺς, ὡσεὶ τῆς σκηνῆς ἐφορῶν.

καταφανές νὰ εἶναι πρὸς μελέτην καὶ νὰ μὴ ἐπισκεπάζῃ δὲ ἡ συγχέη τὰς τῆς πρώτης οἰκοδομῆς γραμμὰς, ὅσων ὁ χρόνος ἐφείσθη. Ὅμως δέ, αἰρομένης ὅπωςδῆποτε καὶ ταύτης τῆς δυσκολίας, θὰ γίνῃ προσεχῶς δυνατὸν νὰ ἐκδοθῇ ἐν τοῖς τοῦ ἔτους 1885 Πρακτικοῖς τῆς Ἐταιρίας τὸ σχέδιον τῶν ἀναφανειῶν οἰκοδομικῶν γραμμῶν, ἔνθα θέλει ἀποδοθῇ καὶ ὁ προσήκων λόγος περὶ τῶν παντοίων ἄλλων εὐρημάτων, ὅσα ἀνεσκάφησαν.

Σήμερον δὲ ἐπιγραφὰς μόνον πάλιν ἐκδίδομεν, ἐκ τοῦ τόπου τούτου προελθούσας. Αὗται, καθὼς καὶ αἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει ἐκδοθεῖσαι, οὐδὲν περὶ τοῦ κτίσματος, ἐν ᾧ εὐρέθησαν, μαρτυροῦσι, εἶναι δὲ ποικίλης ἄλλης ὕλης περιεκτικαί. Ἀρχόμεθα ἀπὸ τῶν παλαιότερων.

1.

Τμήμα στήλης λίθου Πεντελησίου, ὕψους. 0,34

πλάτους 0,16 πάχους 0,20, ὄν πάντοθεν (πλὴν ἔνθα ἄρχονται οἱ στίχοι τρίτος καὶ τέταρτος) ἀποτετραυ-
σμένον, ἔχει τὰς ἐξῆς κυρίων ὀνομάτων ἀρχάς,
γράμμασι κανονικοῖς τῶν πρὸ Εὐκλείδου ἄρχοντος
χρόνων·

. z .
_ Υ Φ Α Ι //|||
Ν Ο Θ Ι Α
Π Υ Θ Ο Ι //|||
5 Α Υ Τ Ο Κ
Ε Υ Δ Ο Χ
Φ Ι Λ Ο
Χ Α Ρ Ι
Ξ Ο Ξ
. . . .

Τῶν ὀνομάτων τούτων ἐπειδὴ τὰ πλεῖστα δια-
φόρως δύνανται νὰ συμπληρωθῶσι, παραλείπω τὸ
ἔργον τοῦτο ὡς ἀνωφελές. Μόνον τὸ Ν Ο Θ Ι Α . .
ὡς ὅπως οὖν περιέργον συμπληρῶ εἰς Νοθιά(δος) ἢ
καὶ Νοθία(ς), ἂν θέλη τις, (κατὰ τὸ παρθερίας),
εἰ καὶ ἄγνωστα ταῦτα ἀλλαγῶθεν. Γνωστὰ δὲ ἐκ
τῆς ρίζης νοθ ὀνόματα καὶ καταλελειμμένα ἐν τῷ
τοῦ Pape λεξικῷ τῶν κυρ. ὀνομ. τῆς Ἑλληνικῆς
εἶναι τὰ Νόθαρχος, Νόθιππος, Νοθοκράτης, Νόθος,
Νόθων. Τὸ δὲ Νοθαρχία (θηλ.) τὸ αὐτόθι φερόμε-
νον, ὡς καὶ τὸ Νοσαρχία, ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ
σβεσθῶσιν ὡς ἀνύπαρκτα, προελθόντα ἐξ ἐσφαλμέ-
νης ἀναγνώσεως ἐπιγραφῆς Ἀττικῆς, ὅπως τοῦτο
ἐσημείωσά που πρὸ πολλῶν ἐτῶν.

Οὐδὲν δύνανται νὰ ῥηθῆ ἄσφαλές περὶ τοῦ ὁποίου
ἄρα γε εἶδους εἶναι ὁ κατάλογος οὗτος.

2.

Υ Δ Α Θ Η Ν Α Ι Ε Υ Ξ
Ι Ι Κ Η Σ Α Ξ
Ι Ο Ν Ι Δ Ι Φ Υ Λ Η Ι
Ι Ι Ι

Βάθρου λίθου Πεντελησίου τμήμα, ὕψους 0,17,
πλάτους ἤτοι μήκους τοῦ ἐπιγεγραμμένου, 0,26,
πάχους ἤτοι βάθους 0,15. Κατὰ πάσας τὰς διευ-
θύνσεις εἶναι κολοβόν, μάλιστα δὲ πρὸς τὰ κάτω,
ἔνθα εἶχε ποτε καὶ ἄλλα γράμματα, ὧν μόνον τὰ
ἄκρα δύο τριῶν ὀρθῶν κεραιῶν ἐσώθησαν. Ὑπερά-
νωθεν δὲ τὸ βάθρον τοῦτο ἔχει ἐσωτέρω ἄλλην

τετραγωνικὴν ἐξόγκωσιν ἐπιμήκη, ἀφ' ἧς ὑψοῦτό
ποτε στήλη τις ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίθου πεποιημένη,
ἣτις ἀποκρουσθεῖσα ἠφανίσθη. Ἐπὶ τῆς στήλης
πιθάνον νὰ ὑπῆρχε ἀνάγλυπτός τις παράστασις τοῦ
ἀναθέντος τὸ μνημεῖον τοῦτο ἐπὶ νίκη χορηγικῆ.
Τὰ γράμματα λίαν κανονικά, οἷα τὰ τῶν ἀρχῶν
τοῦ τετάρτου αἰῶνος, ἀλλ' ὄχι στοιχηδόν τεταγ-
μένα. Ἡ μεταγραφή των καὶ ἡ παρ' ἐμοῦ συμ-
πλήρωσις οὐδὲν δυστυχῶς δύναται νὰ προσθέσῃ
πλειότερον ἢ ὅ,τι ὁρᾶται καὶ ἐν τοῖς κεφαλαίοις·
εἶναι αὕτη·

. Κ)υδαθηναίους
. ν)ικήσας
Πανδιονίδι φυλῆι
.

3. 4.

Ὅμοια τῷ προηγουμένῳ κατὰ τὸ σχῆμα, δη-
λαδὴ κατὰ τὴν ὑπεράνωθεν ἐπιμήκη ἐξόγκωσιν (καὶ
ὡσαύτως ἀποκεκρουσμένην) εὗρέθησαν καὶ δύο ἄλλα
βαθρίδια λίθου Πεντελησίου ἐπιγεγραμμένα γράμ-
μασι καλοῖς τοῦ δ' πρὸ Χρ. αἰῶνος, τὰ ὅποια συν-
εκδοτέα κρίνω ἐνταῦθα, ὄχι μόνον ὡς σύγχρονα,
ἀλλὰ καὶ ὡς παρουσιάζοντα ἡμῖν δις τὸν αὐτὸν
ἄνδρα.

Τὸ ἐν ἔχει ὕψος 0,12, μῆκος 0,16, βάθος 0,31,
γράμματα δὲ τὰ δε·

Α Ν Α Χ Α Ρ Ξ
Φ Υ Λ Α Ρ Χ

Τὸ ἄλλο ἔχει ὕψος 0,08, μῆκος 0,24, βάθος
0,22, γράμματα δὲ τὰ δε·

Α Ν Α Χ Α Ρ Ε Ι Ε Μ Λ
. √ . . Ρ

Τὰ ἐν τῷ τοῦ δευτέρου βάθρου β' στίχῳ λείψανα
τῶν δύο πρώτων γραμμάτων εἶναι πιθανώτατα Υ
καὶ Ρ, καὶ οὕτω ὑποδεικνύουσιν ἡμῖν, ὅτι συμπλή-
ρωσις πρέπουσα καὶ ἐδῶ εἶναι τὸ Φ Υ Λ Α Ρ Χ. Τὸ
τρίτον κολοβόν γράμμα ἴσως ἦτο Ν. Ἄν τὸ βαθρί-
διον εἶχε ποτε καὶ τρίτον στίχον, ἀδηλον· διότι
ὑποκάτωθεν ὁ λίθος δὲν εἶναι σώος. Ἄλλ' ἐπειδὴ
τοῦ προτέρου βαθριδίου τὰ κάτω σῶα ὄντα δὲν

είχον οὐδέποτε τρίτον στίχον, ὑποθέτω οὕτω δίστιχον καὶ ἐν τούτῳ τὴν ἐπιγραφὴν.

Παρὰ τὸν περίφημον Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην, ἐν τῷ τοῦ Pape λεξικῷ τῶν κυρ. ὀνομ. τῆς Ἑλληνικῆς οὐδεὶς ἄλλος τούτου τοῦ ὀνόματος ἀνθρωπος ἀναφέρεται, ἐγὼ δὲ ἀνέγνων πρὸ ἐτῶν τινῶν ἐν ψηφίσματι Ἀττικῷ, ὃ ἐδημοσίευσεν ἐν Ἀθηναίου τόμ. 7, σ. 96, Ἀνάχαρσιν τινα Ἀθηναῖον πολίτην καὶ δὴ πατέρα τοῦ γραμματεύοντος ἐν τῇ πρυτανείᾳ ὅτε ἐγράφη τὸ ψηφίσμα ἐκεῖνο ἐπὶ Διοτίμου ἄρχοντος τῷ 354 πρ. Χρ. ἔτει. Δὲν μοὶ φαίνεται ἀπεικὸς νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ αὐτὸς ἀνθρωπος ἐν τῷ ψηφίσματι ἐκείνῳ καὶ τοῖς βαθριδίαις τούτοις ἀνεγράφη, καθ' ὅσον τὸ ὄνομα Ἀνάχαρσις σπανιώτατον, καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων τῶν ἐπὶ τῶν βαθριδίων εἶναι βεβαίως τῶν χρόνων τοῦ Διοτίμου ἄρχοντος.

Δὲν μεταγράφω δὲ τὰ ΦΥΛΑΡΧ, διότι ἀδύνατον νὰ ἐξεύρω, ἂν διὰ τούτων κύριον ὄνομα ἐδηλώθη ἢ ἄλλη λέξις.

5.

.....
. . . κ)ράτης	Θεογέν(ης)
. τιάδης	Στίθωνος
. . . Λ/ρρις	
Φρ)εάβρ)ιοι	Στίθων
	Κλ;ήτου
5 Λυ;)σανίας Λυσικράτος	
Σ)ώστρατος	
'Ο)λυμπιοδώρου	γραμμα(ατεὺς
Δ)ίογνις	βουλῆς
Καλλιάδης	'Α(ν)τιμένης
10 Διάκριτος	'Α(λ)ωπεκῆ(θεν.
Διεύχους	
.... ΛΩΝ;ίδης	
..... ης	
.....	

Λίθος Πεντελῆσιος, κυβικοῦ σχήματος τανῦν, ὕψους 0,40, πλάτους 0,48, πάχους 0,46, ἐκκεκρουσμένος τὸ ἥμισυ σχεδὸν τῆς ἐπιγεγραμμένης του ἐπιφανείας πρὸς ἀριστερὰ τῷ ὄρῳντι, ἔχει τὰ ἀνωτέρω, γράμμασι τῶν πρώτων, ὡς μοὶ φαίνονται, Μακεδονικῶν χρόνων, ἃ δὲν εἶναι στοιχηδὸν τεταγμένα. Πόσον μέρος ἄνω ἔλειψε τοῦ λίθου, ἀδῆλον, κάτω ὄχι πολὺ.

Ὅποῖός τις εἶναι ὁ κατάλογος οὗτος, δὲν διακρίνω. Ἴσως εἶναι ἀνδρῶν βουλευσάντων. Δὲν ἔκρινα ἀναγκαίαν τὴν διὰ κεφαλαίων γραμμάτων ἀπόδοσιν.

6.

Ἄνω μέρος στήλης λίθου Πεντελῆσιου, σωζούσης ὑπεράνωθεν τὸ ἥμισυ σχεδὸν ἀετωματίου, κολοβῆς δὲ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῷ ὄρῳντι καὶ κάτω. Ὑψος τὸ νῦν αὐτῆς 0,35, πλάτος 0,22, πάχος 0,13.

Τὰ σωζόμενα γράμματα, ὄντα τῶν μέσων Μακεδονικῶν χρόνων καὶ τεταγμένα στοιχηδὸν (1), παρέχουσιν ἐλλιπῶς τὴν ἀρχὴν ψηφίσματος ὡς ἐξῆς:

	Ο		Ι
	· Η	Ε	ΕΝΑΤΗΞΠ
	· Η	ΤΟΥΦΡΕΑΡΡΙΟ	ΞΕΓΡΑΜΜΑ
	· Υ	ΞΤΕΡΑΙΤΕΤΑΡ	· ΗΙΚΑΙΕΙ
5	· Ι	ΑΕΝΔΙΟΝΥΞΟΥΤΩΝΠΡΟΕΔ	
	· Ο	ΥΟΗΟΕΝΚΑΙΞΥΝΠΡΟΕΔΡΟ	
	· Η	ΜΩΙ	
	· Ι	ΠΕΝΠΕΡΙΩΝΑΠΑΓΓΕΛ	
	· Τ	ΕΔΙΟΝΥΞΩΙΚΑΙ	
10	· Χ	ΗΙΔΕΔΟΧΟ	
	· Ξ		

Τὸ περιεργότατον τῶν ἐν τῇ στήλῃ ταύτῃ εἶναι τὸ ὅτι ἐν τῷ 6' στίχῳ, καθὼς σαφῶς βλέπομεν, τὸ ὄνομα τῆς πρυτανευούσης φυλῆς ἐκπαλαί ἐπίτηδες ἐξεκολάφθη, καὶ θὰ ἦτο ἢ τὸ Ἀντιγονίδος ἢ τὸ Δημητριάδος (μετὰ τὴν πτώσιν δηλ. τοῦ βασιλέως Δημητρίου), ἐπειδὴ τὸ ψηφίσμα εἶναι τῶν χρόνων ἐκείνων, ὅτε οἱ πρῶτοι διάδοχοι τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου δεινῶς πρὸς ἀλλήλους ἤριζον καὶ ἀνυψοῦντο καὶ ἔπιπτον, τὰς τύχας δὲ αὐτῶν ἀκολουθοῦντες οἱ δύστηνοι Ἀθηναῖοι ἢ τοὺς ἐθεοποιοῦν ἢ τοὺς ἀπηρνοῦντο, ὡς καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόματά των ἀποτροπιαζόμενοι καὶ ἐξαλείφοντες ἀπὸ τῶν δημοσία ἰδρυμένων μνημείων. Οὕτω μὲ ἐπίτηδες ἐξηλειμμένον ὄνομα φυλῆς ὑπάρχει ἐν ψηφίσματι ἐν τῷ 6' τόμῳ τοῦ CIA, τὸ 6' τῶν ὑπ' ἀρ. 307 ἐκδεδομένων δύο, γραφὴν ἐπὶ Θερσιλόχου ἄρχοντος (ἄρξαντος πιθανῶς τῷ 289 ἢ τῷ 288). Ἐξ ἐκεῖνου λοι-

(1) Μικραὶ μόνον παρεκτροπαὶ τοῦ συστήματος τούτου τῆς γραφῆς ὑπάρχουσιν ἐπὶ τοῦ λίθου. Τινὲς στίχοι περὶ τὸ τέλος εἶναι κατὰ τι βραχύτεροι ἢ μακρότεροι, ἀφαιθέντος τόπου κενῷ ἢ πληρωθέντος γράμμασι. Οἱ πλείστοι, νομίζω, εἶχον ἀνά 45 γράμματα.

πὸν τοῦ ψηφίσματος ὡς καὶ ἐκ τοῦ πρὸ αὐτοῦ τυ-
πωθέντος, τοῦ ἐπὶ Καλλιμῆδου ἄρχοντος, ἐλάβο-
μεν χάριν τῆς ἐφεξῆς μεταγραφῆς πάσας τὰς ἀναγ-
καιούσας ἡμῖν συμπληρώσεις, ἀφοῦ παρατηρήσα-
μεν, ὅτι καὶ ὁ γραμματεὺς τῆς πρυτανείας πιθα-

νώτατα, ὡς ἐκ τῶν ὑπολειπομένων ἔτι ἐπὶ τοῦ
ἡμετέρου λίθου γραμμάτων, ἦτο ὁ αὐτὸς τῶ ἐν
τῶ ἐπὶ Θερσιλόχου ἄρχοντος ψηφίσματι καὶ αἱ ἡμέ-
ραι δὲ τοῦ μηνὸς καὶ τῆς πρυτανείας αἱ αὐταί.
Ἴδου ἡ μεταγραφή·

Θ ε) ο ι.
Ἐπὶ Θερσιλόχου ἄρχοντος, ἐπὶ τῆς..... (1) ἐνάτης π-
ρυτανείας, ἡ Διόδοτος Διογ(ν)ήτου Φρεξόριος ἐγραμμά-
τευεν, Ἐλαφροβλιῶνος δεκάτη) ὑστέρα, τετάρ(τ)η καὶ εἰ-
5 κοστῆ τῆς πρυτανείας, ἐκκλησίᾳ ἐν Διονύσου· τῶν προέδ-
δρων ἐπεψήφισεν.....)ου Ὅθην καὶ συνπρόεδρο(ι.
Ἔδοξεν τῶι δ)ῆμωι·
ὁ δεῖνα ε)ἶπεν· περὶ ὧν ἀπαγγέλ-
λ..... ὑπὲρ τ..... θυσι..... ἔθυ... τῶι)τε Διονύσῳ καὶ
10 τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οἷς πάτριον ἦν, ἀγαθῆι τύ)χηι δεδύχθ(αι
... ε ...

Δεκάτη ὑστέρα ἡ ἐν στίχῳ δ' εἶναι ἡ εἰκοστὴ
πρώτη τοῦ μηνός, καθ' ἃ ἐξηγεῖται παρ' Ἡσυχίῳ.

7.

Πλάξ παχεῖα λίθου Ὑμητίου, μήκους 0,99,
πλάτους 0,61, πάχους 0,21, ἥτις ὡς ἐκ τῆς ἐργα-
σίας τῶν δύο μακροτέρων πλευρῶν τῆς καὶ ὡς ἐκ
βαθουλωμάτων τινῶν, ἃ ἔχει ἐπὶ τῆς ἐτέρας τῆς
καὶ λειοτέρας ἐπιφανείας τῆς, φαίνεται ὅτι ἐχρησί-
μευσέ ποτε καὶ εἰς ἄλλας ἐν οἰκοδομῇ τινι χρήσεις
καὶ ὡς κατώφλιον, ἔχει ἐπὶ μιᾶς τῶν πλευρῶν τῆς
τῶν στενῶν, ὅχι καταμεσῆς, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς
τ' ἀριστερὰ τῶ ὀρῶντι, τὰ ἐξῆς Ἀττικῶν ἀνδρῶν
ὀνόματα, ἐγκεχαραγμένα γράμμασι τῶν μέσων πε-
ρίπου Μακεδονικῶν χρόνων, ἃ δὲν κρίνω ἀναγκαῖον
ν' ἀποδώσω ἐνταῦθα καὶ διὰ κεφαλαίων·

.....
Φιλίων.....
Καλλιᾶδης ἐκ Κολωνοῦ
Λεπτίνης Ἀγκυλῆθεν
Θεοπειθῆς Ἀραφῆνιος
5 Θεότιμος ἐκ Κολωνοῦ

(1) Εἴτε γράφῃ τις ἐδῶ συμπληρῶν Ἀντιγονίδος εἴτε Δημητριά-
δος, εἶναι τὸ αὐτό, ἐπειδὴ ἰσάριθμα γράμματα ἐκάτερον τὸ ὄνομα ἀπο-
τελοῦσιν. Ὑπὲρ οὐδετέρου δὲ αὐτῶν συνηγοροῦσι τὰ ὀπισθοῦν σωζό-
μενα ἔχνη τοῦ προῦπάρχοντος χαραγματος, καθ' ὅσον τοῦλάχιστον
ἐγὼ διακρίνω.

Ἀντιγένης Βατῆθεν
Ἀνδροκλῆς . . . ; . . .
Μένων Γαργήτιος
Ἀρξιφῶν Φηγαίους
10 Σωσίθεος Ἀραφῆνιος
Ἐ;παμείνων; Ἰκα(ρι)εύ(ς).

Ἄν πολλὰ ἔλειψαν ἄνωθεν ὀνόματα, ἀδηλον
πιθανὸν ὅμως εἶναι τοῦτο, ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι οἱ ἄν-
δρες ἀνεγράφησαν ὡς πρυτανεύσαντες καὶ δὴ ἐκ τῆς
Αἰγείδος φυλῆς, εἰς ἣν ὑπάγονται πάντες οἱ δῆμοι,
ὧν βλέπομεν προσθεθειμένα τὰ δημοτικὰ ὀνόματα.

8.

Βάθρου, ἡ στήλης ἴσως πολλὰ παχείας, λίθου
Ὑμητίου, τμήμα τὸ κατωτάτω. Ἄνευ οὐδενὸς
ἀρχιτεκτονικοῦ κόσμου βαῖνον ἐπιπέδως εἶναι περὶ
πάντα τὰ ἄλλα μέρη, πλὴν τῆς προσθίας ἐπιφα-
νείας, κεκολωμένον. Ὑψος 0,15, πλάτος ἦτοι
μῆκος 0,44, πάχος ἦτοι βάθος 0,25. Ἡ προσθία
ἐπιφάνεια σώζει δύο ἀναγλύπτους στεφάνους ἐκ
φύλλων ἐλαίας, τὸν ἕνα κολοβώτερον τοῦ ἄλλου,
καὶ ἐντὸς αὐτῶν γράμμασι τοῦ 6^{ου} πρὸ Χρ. αἰῶ-
νος, τάδε·

..... ας Ἡλιό(δ . . . ος
. . . Γ ας Φειδο/ . . .
. . . ου. Ἀπολλωνιεύ(ς).

Τὸ φτὸ ἐν τῶ β' στεφάνῳ ἔχει σχῆμα τοιοῦτο †.

Καὶ τὸ δημοτικὸν δὲ Ἀπολλωνιεύς ὑποδεικνύει τοὺς χρόνους τῆς ἐπιγραφῆς, ὅτι δὲν θὰ εἶναι ἴσως παλαιότεροι τοῦ δευτέρου Ἀττάλου, βασιλεύσαντος τῆς Περγάμου ἀπὸ 159 ἕως 138 πρὸ Χρ. οὗ μήτηρ ἦτο ἡ Ἀπολλωνίς καὶ εἰς τιμὴν αὐτῆς ὠνομάσθη ὁ δῆμος Ἀπολλωνία, ὑπαχθεὶς εἰς τὴν Ἀτταλίδα φυλὴν.

9.

ΜΕΝΕΤΩ

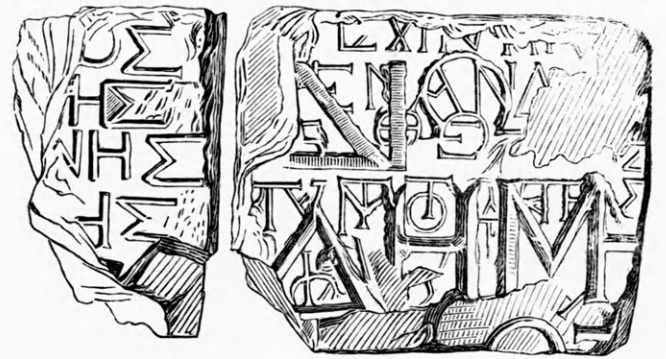
Αὕτη ἡ μόνη λέξις εἶναι ἐγκεχαραγμένη ἐπὶ εὐμεγέθους λίθου Πεντελησίου, μήκους 0,93, πλάτους ἤτοι ὕψους, 0,29, πάχους ἤτοι βάρους 0,37, ἐργασμένου εἰς σχῆμα ἐπικρανίτιδος Δωρικῆς τοίχου, ὅποια ἐπικρανίτιδες καὶ ἄλλαι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ εὐρέθησαν πέντε. Ὅτι τὰ γράμματα τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, δῆλον γίνεται ἐκ τοῦ σχήματος των. Ἐχαράχθησαν δὲ ὄχι ἐπὶ τῆς προσθίας ἀρχιτεκτονικῶς κεκοσμημένης ἐπιφανείας τοῦ λίθου, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ὑποκάτω, τῆς μὴ οὐσῆς προωρισμένης νὰ φαίνηται.

Μεταγράφω αὐτὰ εἰς ῥήματος προστακτικῆν *μενετω*, δηλοῦσαν, ὅτι ἀπεδοκιμάσθη τὸ πάλαι ὁ λίθος ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος καὶ κατεκρίθη νὰ μὴν, ὡς ἄχρηστος εἰς τὴν οἰκοδομήν. Εἰς τὴν ἐκδοχὴν ταύτην ἤχθη ἐνθυμηθεὶς ἐν χωρίῳ τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐπιγραφῆς τῆς Λεβαδείας, ἧτις εἶναι συγγραφή ἐργωνίας τοῦ καταλειφθέντος ἡμιτελοῦς ναοῦ τοῦ Διὸς τοῦ Βασιλέως καὶ ἐξεδόθη ἐν Ἀθηναίου τόμῳ Δ'. σελ. 369-376. Ἐκεῖ ἀναγινώσκωμεν ἄλλα τε δηλοῦντα τὴν πολλὴν τῶν ἀρχαίων ἀκρίβειαν καὶ αὐστηρότητα περὶ τὰ οἰκοδομικὰ καὶ δὴ καὶ τὰ ἐξῆς: «ἐάν τινα ὑγιῆ λίθον διαφθεῖρη κατὰ τὴν ἐργασίαν ὁ τῆς θέσεως ἐργώνης, ἕτερον ἀποκαταστήσει δόκιμον τοῖς ἰδίῳις ἀνηλώμασιν, οὐθὲν ἐπικωλύοντα τὸ ἔργον, τὸν δὲ διαφθαρέντα λίθον ἐξάξει ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐντὸς ἡμερῶν πέντε, εἰ δὲ μὴ, ἱερός ὁ λίθος ἔσται».

Ταῦτα νομίζω συνηγοροῦντα ὑπὲρ τῆς δεδομένης ἐρμηνείας, καὶ δὲν εἶναι χρεῖα νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι τὰ *ΜΕΝΕΤΩ* ὄνομα γυναικεῖον ἐμφαίνουσι τὸ *Μενετώ*. Πρῶτον αὐτὸ δὲν ὑπάρχει μέχρι τοῦδε ἐγνωσμένον ἐκ βιβλίων ἢ ἐπιγραφῶν (εἰ καὶ δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ἡδύνατο οὕτω νὰ σχηματισθῆ, ἀφοῦ

ὑπάρχουσι τὰ *Μένετος*, *Μενέτωρ*, *Μενεσθώ*, *Μενεστώ* καὶ *Μενέστωρ*), ἔπειτα τίνα πρόσφορον σημασίαν ἤθελε παρέχῃ ὄνομα γυναικὸς ἐπὶ τοιούτου μεγάλου ἀρχιτεκτονικοῦ λίθου καὶ ἐν τοιαύτῃ θέσει κεχαραγμένον;

Καὶ αὗται μὲν τοιαῦται αἱ ἐπιγραφαί. Νῦν δὲ ἐκδίδω καὶ ἓνα λίθον, ὅμοιον ἐκείνοις τοῖς τρισίν, οὓς ἐξέδωκα ἐν τῷ γ'. καὶ τῷ δ'. τεύχει τῆς ἐφημερίδος ταύτης παρελθόντος ἔτους, σελ. 161 καὶ 218-9, πολυπαλίγγεστον δηλαδή, ὡς ὁράται ὧδε ἐν τῷ ἀπεικάσματι, ἀποδίδοντι τὰς δύο αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένας πλευράς:

Κατὰ παράδοξον τῷ ὄντι σύμπτωσιν, μόλις εἶχα ἐκδώσῃ τοὺς τρεῖς ἐκείνους λίθους καὶ προσετέθη εἰς τὴν συλλογὴν τῆς Ἑταιρίας ὁ τέταρτος οὗτος, ἀγορασθεὶς ἀντὶ ὀλίγων δραχμῶν παρ' ἀρχαιοπράτου, εὐρόντος αὐτὸν ἐν Ἀθήναις. Ἡ γνησιότης του ἀναμφισβήτητος. Εἶναι δὲ Ὑμηττίας, καὶ ἡ κολόβωσις του ἡ ἄνωθεν κάτωθεν καὶ ἀριστερόθεν τῷ ὄρῳντι ἐγένετο ἐν πολὺ παλαιοῖς χρόνοις. Ἐκ τῶν ἐπαλλήλως κεχαραγμένων γραμμάτων καταρτίζω μόλις τρία καὶ ἥμισυ ὀνόματα, τὰ *Δίω(ν)*, (*Μένανδρος*), *Τίμο* *Δημή(τρι)ος*.

Ὅτι καὶ οὗτος ὁ λίθος, ὡς οἱ προεκδοθέντες, ἐχαράχθη ἐπὶ Ῥωμαίων ἀρχόντων τῆς Ἑλλάδος, πρόδηλον. Ἡ δὲ εἰκασία ἡμῶν ἦν ἐξηγέκαμεν ἐν τοῖς δυσὶ προηγουμένοις τεύχεσι περὶ τῶν ἀλλοκότων τούτων ἐπιγραφῶν, ὅτι ἐχάραττον αὐτὰς οἱ μαθηταὶ τῶν λιθοκόπων πρὸς ἄσκησιν ἐν τῇ τέχνῃ, ἤθελε πὼς ἰσχυροποιηθῆ, ἂν εὐρίσκοντο τοιούτου εἶδους ἐπιγραφαὶ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἠὲ καὶ ἠρῶμεν ἕως τῶρα νὰ ἐξετάσωμεν ἱκανῶς. Ἄλλ' ἐπαποροῦμεν ἔτι καὶ τότε διὰ τί μόνον κύρια ἀνδρῶν ὀνόματα ἐχάραττον οἱ χαράτ-

τοντες, οὐχὶ δὲ καὶ γυναικῶν ἢ καὶ ἄλλας λέξεις; Εἶχεν ἄρα γε παρὰ τοῖς παλαιοῖς τοῦτο τὸ ἔθος ἐπικρατήσῃ ἀπλῶς οὕτω κατὰ τύχην ἐκ παραδόσεως, καθὼς λ. γ. παρ' ἡμῖν τοιοῦτό τι ἐπεκράτει πρὸ 50-60 ἐτῶν, ὡς ἡμεῖς ἐνθυμούμεθα οἱ γεραίτεροι, ὅτε ἐν τῷ σχολείῳ θέλοντες νὰ δοκιμάσωμεν πῶς γράφει τὸ διὰ τῶν ἰδίων ἡμῶν χειρῶν τότε

κατασκευαζόμενον χήνειον πτερόν, ἐγράφομεν συνήθως ταῦτα· «δοκίμιον τοῦ κονδυλίου καὶ τῆς καλῆς μελάνης;» Ἴσως, λέγομεν ἡμεῖς· ἀλλ' ἄς σκεφθῶσι καὶ ἄλλοι.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Μαρτίου 1886.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι

ΕΚ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΕΤΩΜΑΣΙ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΑΛΕΑΣ ΑΘΗΝΑΣ ΑΓΑΛΜΑΤΩΝ

(Πίναξ 2)

Τὰ περισωθέντα ἡμῖν ὀλίγα λείψανα ἐκ τῶν ἐν τοῖς αετώμασι τοῦ ναοῦ τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς ἀγαλμάτων, ἧτοι δύο ἀνθρωπίνους κεφαλὰς καὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ καλυδωνίου κάπρου, παρεγνώρισεν ὁ Milchhöfer, ἐκλαβὼν τὴν μὲν τῶν κεφαλῶν ὡς ἔργον τέχνης «οὐχὶ πρὸ τῶν ἀλεξανδρινῶν χρόνων» τὴν δὲ ὡς «nicht bedeutende und etwas übertriebene Replik eines bekannten Typus» (Mitth. d. deutschen arch. Inst. IV σελ. 133 ἀρ. 24 καὶ 25). Τὰς αὐτὰς κεφαλὰς ἰδὼν καὶ ἐγώ, κατὰ Ἰούλιον τοῦ ἔτους 1879, ἐν τῷ χωρίῳ Πιαλί, παρὰ τῷ εὐρέτη χωρικῷ Ι. Κοτσαρίδῃ, καὶ ὀρμηθεὶς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐργασίας αὐτῶν καὶ ἐκ τῆς ἐπιπέδου ἀποκοπῆς τοῦ ἀνωτάτου μέρους τοῦ κρανίου ἐκατέρας αὐτῶν, ἐξέλαβον ὡς προερχομένας ἐκ τῶν ἐν τοῖς αετώμασι τοῦ ναοῦ τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς ἀγαλμάτων, ἄρα ὡς ἔργα τοῦ Σκόπα (ἴδε τὸν ἐν τοῖς Ἀρχείοις τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ὑπ' ἐμοῦ συνταχθέντα τῇ 20 Αὐγούστου 1879 κατάλογον τοῦ ἐν Πιαλί Μουσείου, οὗ ἀπόσπασμα ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ Παρνασσῷ ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ 1879, καὶ τὴν ἐν τῷ Bulletin dell' Instituto di cor. arch. σελ. 199, διατριβὴν μου ὑπὸ τὸν τίτλον «Sculpture di Scopa ad museo di Tegea»). Τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ἐξέλαβον ὡς ὀρθῶς ἔχοντα οἱ μετὰ ταῦτα ἐπισκεφθέντες τὸ μικρὸν ἐν Πιαλί Μουσεῖον ἀρχαιολόγοι, καὶ ἰδίως ὁ Treu (Arch. Zeitung 1880 σελ. 98), ὅστις καὶ ἐδημοσίευσεν ὕστερον τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος κεφαλὰς κατὰ σχεδιογραφήματα ἐκπονηθέντα ὑπὸ

τοῦ ζωγράφου κ. Gilliéron (Mitth. d. d. arch. Inst. 1881 σελ. 393 κ. ἐ. Πίν. XIX καὶ XV).

Αἱ κεφαλὰι αὗται ἐκομίσθησαν ἐνταῦθα ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ λήξαντος ἔτους, καὶ κατετέθησαν ἐν τῷ Κεντρικῷ Ἀρχαιολογικῷ Μουσεῖῳ· ἐκομίσθη δὲ καὶ τὸ ἕτερον ἡμισυ τῆς ἐτέρας αὐτῶν, ὅπερ δὲν ἔκειτο ἐν τῷ ἐν Πιαλί Μουσεῖῳ, ἀλλ' ἦτο ἐντετειχισμένον ἐν τῷ τοίχῳ τῆς οἰκίας τοῦ Κοτσαρίδῃ. Τὰ δύο ταῦτα τεμάχια προσηρμόσθησαν, ὥστε τῶρα πρῶτην φορὰν γνωρίζομεν ἐντελῶς τὴν λαμπροτάτην ταύτην κεφαλὴν, ἣν οὕτω συγκεκολλημένην δημοσιεύομεν ἐνταῦθα, ἐν τῷ Πίνακι 2. κατὰ σχεδιογράφημα γενόμενον ὑπὸ τοῦ κ. Gilliéron, διότι τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν ἐν Mitth. κ.τ.λ. σχεδιογράφημα, ἐν Πίνακι XV, εἶνε ἀτελές, καίπερ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κ. Gilliéron ἐκπονηθὲν, καθότι τέλειον σχεδιογράφημα δὲν ἦτο δυνατὸν τότε νὰ γείνη, ἀφ' οὗ τὸ μὲν ἡμισυ μέρος τῆς κεφαλῆς ἔκειτο, ὡς ἐλέχθη, ἐν τῷ Μουσεῖῳ, τὸ δὲ ἕτερον ἡμισυ ἀλαχοῦ.

Σὺν τῷ σχεδιογραφῆματι δὲ τούτῳ προσθέτομεν ὡς συμπλήρωμα εἰς τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν ἄρθρον τοῦ Treu ἐν ταῖς Mitth. κ.τ.λ. καὶ τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις:

α') Τὰ δύο τεμάχια τῆς ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πίνακι κεφαλῆς προσηρμόσθησαν ἀκριβῶς, ὥστε ἐλλείπει αὐτῇ μόνον σφηνοειδὲς τεμάχιον ἐκ τοῦ μέσου τοῦ μετώπου. Ἡ κόμη δὲν εἶνε τοσοῦτον κεκαρμένη, ὅσον ἢ τῆς ἐτέρας, τῆς ὀλοκλήρου κεφαλῆς (Mitth.

Πίν. XIV), ἀλλ' ἀπετελείτο ἐκ μακροτέρων τουλάχιστον βοστρύχων, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ὑπὸ τὴν περικεφαλαίαν παρὰ τὰ ὦτα κατερχομένων· ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ προσώπου παρέχει ὄψιν μᾶλλον γυναικείαν· ὅτι δ' αὕτη εἶνε πιθανῶς κεφαλὴ γυναικὸς ὑπεδήλωσεν ὁ Murray (History of Greek Sculpture, II σ. 289). Ἄλλ' ἂν τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχει, ἢ ὑπ' ἐξέτασιν κεφαλὴ θὰ εἶνε ἢ τῆς Ἀταλάντης, διότι ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἀετώμασιν οὐδεμία ἄλλη γυναικεία μορφή ὑπῆρχεν. Εἰς τὸ συμπέρασμα ὁμοίως τοῦτο προσκρούει ἡ περικεφαλαία, διότι ἡ Ἀταλάντη οὐδαμοῦ ἐν τοῖς σωζομένοις μνημείοις εἰκονίζεται, ἔφ' ἔσον γνωρίζω, φέρουσα περικεφαλαίαν.

6) Ἡ τοῦ καλυδωνίου κάπρου κεφαλὴ εἶνε ἐντελῶς ἐξεργασμένη καὶ κατὰ τὰ δύο πλάγια μέρη, καὶ ἐν τῷ δεξιῷ ἔχει δύο ὀπάς, ἐν τῇ ἐτέρᾳ τῶν ὁποίων διατηρεῖται ἔτι καὶ τεμάχιον μολύβδου. Δὲν ἐχρησίμευον δὲ αἱ ὀπαὶ αὗται πρὸς προσάρτησιν τῆς κεφαλῆς τῷ τυμπάνῳ τοῦ ἀετώματος, πρῶτον μὲν διότι τὸ μέρος τοῦτο, ἐν ᾧ αἱ ὀπαὶ, εἶνε ἐντελῶς ἐξεργασμένον, δεύτερον δὲ διότι αἱ ὀπαὶ δὲν

βαίνοσι καθέτως, ἀλλὰ πλαγίως. Ἐκ τούτων φαίνεται ὅτι αὗται ἐχρησίμευον πρὸς προσάρτησιν βελῶν, δι' ὧν εἰκονίζετο πληγὴν τὸ ζῶον. Συνήθης δ' ἦτο τοιαύτη τις παράστασις, ὡς δηλοῦται καὶ ἐκ τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ εὐρεθείσης Ἀμαζόνος (Ἀρχ. Ἐφημερίς 1884. Πίν. 4 ἀρ. 10), ἧς ἡ ἐπὶ τοῦ στήθους μεταξὺ τῶν μαστῶν ὀπὴ πρὸς οὐδὲν ἄλλο βεβαίως ἐχρησίμευε. Ὑπὲρ τοῦ ἰσχυρισμοῦ ἄρα τοῦ Treu, ὅτι ὁ κάπρος ἦτο ἐστραμμένος ἀριστερᾷ τῷ ὄρῳντι, οὐδόλως μαρτυροῦσιν αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ὀπαί.

γ) Αἱ δύο κεφαλαὶ καὶ ἡ τοῦ κάπρου εὐρέθησαν ἐν τῷ ἀχροκηπίῳ τοῦ Κοτσαρίδη, τῷ κειμένῳ παρὰ τὴν βορειοανατολικὴν γωνίαν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς· ἀλλ' οὐδεὶς λόγος ἐκ τούτου ὑπάρχει, ἵνα ἰσχυρισθῶμεν ὅτι αἱ κεφαλαὶ αὗται (πλὴν τῆς κεφαλῆς τοῦ κάπρου) προέρχονται ἐκ τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος, διότι, καθ' ἃ ἐβεβαίωσέ με ὁ εὐρέτης, ἦσαν ἐντετειχισμένοι ἐν μεταγενεστέρῳ οἰκῆματι· ὥστε δυνατὸν κάλλιστα νὰ μετηνέχθησαν ἐκεῖ καὶ ἐκ τοῦ δυτικοῦ ἀετώματος.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΕΛΕΥΣΙΝΙΑΚΑ ΑΝΑΓΛΥΦΑ

(Πίναξ 3)

Ἐν τῷ ἀνά χειρᾶς τεύχει δημοσιεύομεν τὰς εἰκόνας δύο ἀναγλύφων ἀνευρεθέντων κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐν ταῖς ἐν Ἐλευσίνι ἀνασκαφαῖς. Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 εἶναι, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, τύπος (relief) (1) σχήματος οὐχὶ τῶν σπανίων. Οἱ πλεῖστοι λ. γ. τῶν τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀσκληπιείου ἀναθηματικῶν τύπων ἔχουσι τὸ αὐτὸ περίπου γενικὸν σχῆμα (2), ἧτοι δύο παραστάδες ὑποβαστάζουσι ἐπιστύλιον μετὰ στέγης ἄνω, ἣν ὑποδηλοῦσι κυρίως οἱ στέφοντες αὐτὴν ἀχροκέραμοι. Ἄλλὰ τὸ ἡμέτερον ἀνάγλυφον διαιρεῖται εἰς δύο ἄνισα τμήματα δι' ἀναγλύπτου ἐν τῷ μέσῳ καθέτου γραμμῆς κατὰ τὴν ἀναλογίαν περίπου τοῦ 2 :

3 (1). Καὶ ἐν μὲν τῷ ἐτέρῳ αὐτῶν εἰκονίζεται ἀνακεκλιμένος καὶ τὸ πλεῖστον κατ' ἐνώπιον ἀνὴρ καθεστηκυίας ἡλικίας, πωγωνοφόρος, περιβεβλημένος ἱμάτιον, ὅπερ καλύπτει μόνον τὸ ἥμισυ περίπου κατώτερον μέρος τοῦ σώματος, ἐπερειδόμενος διὰ τοῦ ἀριστεροῦ ἀγκῶνος ἐπὶ προσκεφαλαίων καὶ κρατῶν τῇ μὲν ἀριστερᾷ κίστην τῇ δὲ ὑψωμένη δεξιᾷ ῥυτίον· ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φαίνεται μὴδὲν φέρων οὔτε κάλυμμα οὔτε τι ἄλλο κόσμημα αὐτῆς, πυκνὴ δὲ καὶ μακρὰ κόμη διακέχεται ἐνθεν καὶ ἐνθεν ὀπισθεν τῶν ὤμων. Εἰς τὸ ἄκρον τῆς κλίνης παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἀνδρὸς (οὗς καὶ ἀποκρύπτει) κάθηται γυνὴ ἐν καταγραφῇ εἰκονιζομένη, κατ' ἐνώπιον

(1) Μῆκος τῆς ὅλης πλακῆς 0,70-0,71, ὕψος 0,37-0,38, πάχος 0,05 περίπου Ὑψος γλυφῆς τὸ μέγιστον 0,02· ὁ λίθος εἶναι Πεντελῆσιος.

(2) Παράβ. Mitth. d. In. 1877, σελ. 214, T. XV—XVIII.

(1) Ὅμοιοι τύποι εἰς τμήματα τρόπον τινὰ διηρημένοι εὐρέθησαν καὶ ἐν τῷ Ἀσκληπιεῖῳ Ἀθηνῶν. Ἴδε von Sybel, Katal. σελ. 301, ἀριθ. 101.

δμως ἐστραμμένον ἔχουσα τὸ πρόσωπον κατὰ τὸ πλείστον, περιβέβληται δὲ ποδῆρη καὶ μέχρι τοῦ ἀγκῶνος χειριδῶτον χιτῶνα καὶ ἱμάτιον, ὅπερ ἐπίσης σκεπάζει ἐν μέρει μόνον τὸ κατώτερον μέρος τοῦ σώματος. Τὴν κόμην ἔχει ὀπισθεν ἀναδεδεμένην χωρὶς νὰ διακρίνηται σαφῶς καὶ ὁ τρόπος τῆς ἀναδέσεως αὐτῆς· ἄδηλον ἐπίσης ἂν ἐφόρει ταινίαν ἢ ἄλλο τι παραπλήσιον κόσμημα· ἀμφοτέραις δὲ ταῖς χερσὶ κρατεῖ δυσδιάκριτόν τι ἀντικείμενον. Πρὸ αὐτῶν εἰκονίζεται τράπεζα, ἐφ' ἧς εἶναι ἐναποθεθειμένα τὰ συνήθη ἐκεῖνα στρογγύλα ἢ πυραμιδοειδῆ πράγματα, δι' ὧν, ὡς φαίνεται, οἱ τεχνῖται τῶν τύπων τούτων ἤθελον νὰ παριστώσι τὰ πρὸς τροφήν χρήσιμα, ἤτοι τὸν ἄρτον, τοὺς καρπούς καὶ τὰ παραπλήσια.

Ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ τμήματι εἰκονίζονται πλὴν τοῦ κρατῆρος καὶ τοῦ παρ' αὐτὸν κατ' ἐνώπιον ἰσταμένου γυμνοῦ οἰνοχόου τοῦ κρατοῦντος τῇ ὑψωμένη δεξιᾷ τὴν πρόχουον, ἣν ἄρτι φαίνεται πληρώσας ἐκ τοῦ ἐν τῷ κρατῆρι ποτοῦ, οἰνοχόου, ὅστις ὑποτίθεται ὑπηρετῶν ἀμφοτέροις τοῖς συμπλέγμασι, πλὴν, λέγω, τούτων εἰκονίζονται καὶ δύο γυναῖκες· καὶ ἡ μὲν τούτων ἢ παρὰ τὸν οἰνοχόον ἐν καταγραφῇ μᾶλλον ἢ κατ' ἐνώπιον εἰκονιζομένη κάθηται ἐπὶ δίφρου σπονδυλοειδοῦς, ἤτοι σπονδύλῳ κίονος προσομοιάζοντος, καὶ φορεῖ πλὴν τοῦ ποδῆρους καὶ μέχρι τοῦ ἀγκῶνος χειριδῶτον χιτῶνος καὶ ἱμάτιον, ὅπερ φαίνεται καλύπτειν ὄχι μόνον τὸ κατώτερον μέρος τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὤμους καὶ ἐν μέρει καὶ τοὺς βραχίονας καὶ τοῦ ὁποίου τὴν ἐτέραν ἄκραν ἀνέχει ἐλαφρῶς διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς· τὴν δεξιᾶν ἔχει ἀφελῶς τεταμένην πρὸς τὰ κάτω μολὶς ψαύουσιν τὸ σχῆπτρον, ὅπερ μᾶλλον εἰς τὸν ὦμον στηριζόμενον ἴσταται ὀρθιον. Τὸ κτένισμα τῆς κεφαλῆς δὲν ἀφέρει τοῦ τῆς ἐν τῷ ἐτέρῳ τμήματι γυναικὸς εἰμὴ μόνον ὅτι ἐνταῦθα διακρίνεται ἡ κόμη διηρημένη κατὰ τὸ μέσον τοῦ κρανίου διὰ χωρίστρας· ἡ ἐτέρα τῶν γυναικῶν κατ' ἐνώπιον εἰκονιζομένη κάθηται ὡσαύτως ἐπὶ ὁμοίου, ὡς ἔστιν εἰκάσαι (1), δίφρου καὶ φορεῖ ἐπίσης ποδῆρη ἀχειριδῶτον (:) χιτῶνα καὶ ἱμάτιον, ὅπερ ἀφέρει μόνον τὸ κατὰ τὸν δεξιὸν μαστὸν μέρος τοῦ θώρακος ἀκάλυπτον. Ἡ κόμη φαί-

(1) Τὸ κάθισμα καλυπτόμενον καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ τῆς καθήμενης εἶναι παντάπασιν ἀράτογ.

νεταὶ πῶς περιττότερον διεσκευασμένη· δύο δ' αὐτῆς πλόκαμοι κρέμανται ἐκατέρωθεν τῶν ὠτων μέχρι τῶν μαστῶν ἔμπροσθεν καταπίπτοντες. Ἐν γένει δὲ ἡ ὄλη ἔκφρασις τοῦ προσώπου τῆς ἔχει τι μᾶλλον τὸ μητροπρεπές (matronal) κατὰ τὴν γνώμην μου. Καὶ τῇ μὲν ἀριστερᾷ ἐκράτει ἴσως σχῆπτρον (1), ὅπερ ὅμως οὕτω συγγέεται μὲ τὴν χωρίζουσιν τὸν ὄλον τύπον εἰς τὰ δύο αὐτοῦ τμήματα κάθετον γραμμὴν, ὥστε δὲν διακρίνεται, ἡ δὲ παλάμη τῆς χειρὸς φαίνεται οἰονεὶ ἐρειδομένη μόνον ἐκεῖ, τῇ δὲ ὑψωμένη δεξιᾷ κρατεῖ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῆς ὁμοτραπέζου τῆς στρογγύλου τι πράγμα, ὅπερ ἠδύνατο μὲν τις καὶ ὡς στέφανον (2) νὰ ὑπολάβῃ, ἐγὼ δὲ ὅμως ὑπολαμβάνω αὐτὸ ὡς *γιάλλη*. Πρὸ αὐτῶν ὑπάρχει, ὡς καὶ ἐν τῷ ἄλλῳ τμήματι, τράπεζα καθ' ὅμοιον ὄλως τρόπον διεσκευασμένη.

Ἡ ἐν γένει διατήρησις τοῦ τύπου εἶναι ἐπιεικῶς καλὴ· ἀλλ' αἱ ῥῖνες εἶναι ὡς τὸ πολὺ ἀποκεκρουσμένοι, ῥύπος δὲ δυσεξίτηλος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ μαρμάρου οὐκ ὀλίγον παραβλάπτει τὴν ὄλην ἐκ τῆς θέας τοῦ ἔργου ἐντύπων. Δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῆς εἰκόνας ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἐργασίαν δὲν εἶναι μέγα τι χρῆμα τὸ ἡμέτερον ἀνάγλυφον· καὶ ὅμως τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων (3) τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιγραφῶν (Θ Ε Ω Ι Θ Ε Α Ι (4) Λ Υ Ξ Ι Μ Α Χ Ι Δ Η Ξ Α Ν Ε Θ Η Κ Ε) μαρτυρεῖ ὅτι δὲν εἶναι προῖον τέχνης πολὺ μεταγενεστέρων χρόνων· καὶ οὐδὲν τὸ παράδοξον, ἀφοῦ ἔχομεν καὶ ἄλλους τοιοῦτους τύπους ἐπὶ τὸ βαναυσικώτερον ἐργασμένους, καίπερ τῶν καλῶν τῆς τέχνης χρόνων προῖοντα ὄντας, διότι, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Friederichs (5), ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ καὶ τότε ὡς καὶ πάντοτε βαναυσικώτερα τις διὰ τοὺς πολλοὺς τέχνη, ἂν μὴ καλλιτεχνικά, εὖωνα ὅμως δυναμένη νὰ παράγῃ ἔργα.

Ἄλλ' ἂν τὸ ἡμέτερον ἀνάγλυφον δὲν ἔχει αὐτὸ καθ' αὐτὸ ὡς καλλιτεχνικὸν ἔργον ἰδιάζουσιν ἀξίαν, εἶναι ἀναντιρρήτως καὶ διὰ τὸν τόπον τῆς εὐρέσεως καὶ διὰ τὴν εἰκονιζομένην παράστασιν λόγου ἄξιον·

(1) Λέγω σχῆπτρον διότι πρὸς δᾶδα δὲν δεικνύει ὁμοιότητα.

(2) Παράβ. *Elite Céramog.* Τομ. 3, Plan. 39.

(3) Τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων καὶ ὁ τρόπος τῆς γραφῆς αὐτῶν φαίνονται μοι μαρτυροῦντα οὐχὶ νεωτέρους τῶν τῆς 3ης ἑκατονταετηρίδος π. Χ. χρόνους.

(4) Περὶ τῶν ὀνομάτων τούτων, δι' ὧν ἐδηλοῦντο ὁ Πλούτων καὶ ἡ Περσεφόνη, παράβ. καὶ *Bull. d. C. Hell.* 1883, σελ. 399-401.

(5) *Bausteine*, σελ. 213 τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1868.

διότι δὲν ἀνάγεται βεβαίως τὸ ἡμέτερον ἀνάγλυφον εἰς τὴν πολυπληθῆ τάξιν τῶν τύπων ἐκείνων τῶν εἰκονιζόντων τὸ καλούμενον νεκρόδειπνον (1) καὶ εἶναι, ὅσον ἐγὼ οἶδα, τὸ πρῶτον ἐν λίθῳ παράδειγμα, ὅπερ, ὁμοιάζον ἀληθῶς πρὸς ἐκείνους κατὰ τὴν παράστασιν, ἀναφέρεται ὡς ἡ ἐπιγραφή ἀριδῆλως μαρτυρεῖ εἰς θεοὺς (2). Καὶ ὅμως ὁ τύπος καὶ εἰς θεοὺς ἀναφερόμενος δὲν ἦν ἄγνωστος (3) καὶ ὁ ἐν τῷ Ἄδῃ δειπνὸς τοῦ Πλούτωνος καὶ τῆς Περσεφόνης (ἦτοι τοῦ θεοῦ καὶ τῆς θεᾶς τοῦ ἡμετέρου ἀναγλύφου) ἔκπαλαι ἐμυθολογεῖτο καὶ θεοξένια ἐροτῆ πολλοῦ τῆς Ἑλλάδος ἤγετο καὶ τέλος ἡ στρώσις τῆς κλίνης καὶ ἡ κόσμησις τῆς τραπέζης στενωῶς ἦτο συνδεδεμένη πρὸς τὴν λατρείαν θεῶν τινῶν (4). Προκειμένου μάλιστα περὶ τοῦ Πλούτωνος δύο ἐν Ἀθήναις παρὰ τὸν Ἄρειον Πάγον εὑρεθῆσαι ἐπιγραφαὶ (5) ἀναφέρουσιν, ὅτι ὁ Ἱεροφάντης ἐξελέξατο τοὺς δεῖνα καὶ δεῖνα ἵνα ἐπιμεληθῶσι τῆς στρώσεως τῆς κλίνης καὶ τῆς κοσμήσεως τῆς τραπέζης κατὰ τὴν μαντείαν τοῦ θεοῦ. Ἴσως καθ' ὁμοίον τινα τρόπον νὰ ἐγίνετο τὸ πρᾶγμα καὶ ἐν Ἐλευσίνι, ὃ δὲ ἡμέτερος *Ανσιμαχίδης* εἰς ὧν πιθανῶς ποτε τῶν εἰς τὸ ἔργον ταχθέντων ἢ καὶ μόνος αὐτὸ ἐπιτελέσας ἠθέλησε καὶ δι' ἀναθήματος νὰ ἐπιδειξῆται τὴν ἑαυτοῦ εὐσέβειαν. Ἄλλ' ἡ εὐσέβεια τοῦ ἀναθέντος θὰ προσέκρουε καὶ εἰς τὸ ἑαυτοῦ καὶ εἰς τὸ γενικὸν ἠρησκευτικὸν συναίσθημα τῶν συμπατριωτῶν του, ἂν γεραίρων δι' οἴους δῆποτε λόγους τὸν θεὸν καὶ τὴν θεάν, ἦτοι τὸν Πλούτωνα καὶ τὴν Περσεφόνην, παρημέλει νὰ ἐκδηλώσῃ εὐθὺς ἀμέσως καὶ πρὸς τὴν ἑτέραν μεγάλην θεάν, τὴν

(1) Παράβ. περὶ τούτων Arch. Zeit. 1882, σελ. 300 καὶ ἑξῆς, ἐνθα καὶ πᾶσα σχεδὸν ἡ λοιπὴ περὶ αὐτῶν βιβλιογραφία εὑρεταί.

(2) Τὸ τοῦ Πειραιῶς ἀνάγλυφον (Mittheil. d. D. In. 1882, σελ. 389, T. XIV) δὲν εἰκονίζει κυρίως δειπνον, ἢ δὲ ἐπιγραφή του φαίνεται ὄντως οὕσα οὐχὶ γνησία, ἀλλὰ κίβδηλος, ἐν ἀρχαίοις μὲν πάντως χρόνοις ἐγγραραχθεῖσα, ἀλλὰ πολὺ μεταγενεστέροις τῆς ποιήσεως αὐτοῦ τοῦ ἀναγλύφου.

(3) Παράβ. Mon. In. d. l'In. Arch. Τόμ. V, T. 49 καὶ Annali 1853, σελ. . . Ἴσως δὲ καὶ ἐν ἄλλοις ἀγγείοις ἀπαντῶσιν ὅμοιαι παραστάσεις, ἦτοι θεῶν μετὰ θεαινῶν ἐν δειπνῷ, καὶ διελαθὸν τὴν ἐμὴν ἔρευναν δι' εὐνοήτους λόγους.

(4) Παράβ. Girard, L'Asképieion d'Athènes, σελ. 107 καὶ ἑξῆς καὶ τὰς ἐκεῖ παραπομπάς. Ἀρχ. Ἐφημ. 1884, σελ. 71, στίχ. 76.

(5) Ἴδε Hermes VI, (1872) σελ. 107-108· ὁ κ. Köhler ἀναφέρει τὰς ἐπιγραφὰς εἰς τὸ παρὰ τὸν Ἄρειον Πάγον κείμενον ἱερὸν τοῦ Πλούτωνος τὸ παρὰ τὸ ἱερὸν τῶν Εὐμενίδων, πλησίον τοῦ ὁποῦ εὐρέθησαν ἀμφότεροι οἱ λίθοι. Ὁ κ. Foucart νομίζει ὅτι πρέπει νὰ ἀναφῶνται μᾶλλον εἰς τὸ Ἐλευσίνιον τὸ ἐν Ἄστει (Bull. d. C. Hell. 1883, σελ. 392).

Δήμητρα, τὸν σεβασμὸν του. Ἡ ἔννοια δηλ. τῆς συνδιαλλαγῆς τῆς Δήμητρος πρὸς τὸν Πλούτωνα καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τῆς ἀνόδου τῆς Κόρης ἦτο ἡ κυριεύουσα τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων ἐν τῇ Ἐλευσινιακῇ λατρείᾳ, ὃ δὲ Πλούτων, λατρευόμενος ἐν αὐτῇ καὶ μετὰ τὴν διὰ τῆς ὀρφικῆς καλουμένης ποιήσεως εἰσαγωγὴν τοῦ Βάκχου, ἐλατρεύετο κυρίως οὐχὶ ὡς ὁ στυγνὸς καὶ ἀμείλικτος θεὸς τοῦ Ἄδου, οὐχὶ ὡς ὁ ἄγριος τῆς Περσεφόνης ἄρπαξ, ἀλλ' ὡς θεὸς συντελῶν ἐπίσης εἰς τὴν καρποφορίαν τῆς γῆς, ὡς θεὸς πλουτοδότης (1) (καὶ ἡ ἤρεμος καὶ μειλίχιος εἰκὼν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἀναγλύφῳ ἐπικυροῖ, νομίζω, τούτους τοὺς λόγους μου) (2) ὡς ὁ στέρξας τέλος νὰ κρατῆ παρ' ἑαυτῷ τὴν Κόρην τὸ 1/3 μόνον τοῦ ἐνιαυτοῦ, νὰ φένη δ' αὐτὴν νὰ ἀνέρχεται καὶ διατρίβῃ παρὰ τῇ μητρὶ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ χρόνου. Καὶ ἐντεῦθεν καθ' ἡμᾶς ἢ ἐν τῷ ἑτέρῳ τμήματι τοῦ ἡμετέρου τύπου ἀπεικόνισις τῶν δύο μεγάλων θεῶν. Ἡ Περσεφὸν δὲν εἶναι πλέον ἐνταῦθα ἡ δειλὴ κόρη, ἀλλ' ἡ σύζυγος τοῦ Πλούτωνος καὶ δέσποινα τοῦ Ἄδου, σκηπτρον κρατοῦσα καὶ τὴν ἀναβολὴν σοβαρωτέραν ἔχουσα, ἢ δὲ Δημήτηρ οὐχὶ ἡ κατὰ θεῶν καὶ ἀνθρώπων ὠργισμένη ἐπὶ τῇ ἀρπαγῇ τοῦ τέκνου τῆς θεᾶς, ἀλλ' ἡ χαίρουσα ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ τῆς πολυποθήτου θυγατρὸς τῆς καὶ ξενίζουσα αὐτὴν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς τόπῳ καὶ ἔτοιμος πληρώσασα νὰ προσφέρῃ αὐτῇ τὴν *φιάλην*· πράξεις αὗται ἐκδηλοῦσαι σαφέστατα τὸ μέγα τῆς φύσεως δρᾶμα τῆς κατακρύψεως τῶν καρπῶν ἐν τῇ μητρὶ γῆ τὸν χειμῶνα καὶ τῆς ἀναβιώσεως αὐτῶν κατὰ τὸ ἔαρ, ἐξ οὗ καὶ ἐπήγαγεν ὁ ὄλος περὶ τὴν Δήμητρα καὶ τὴν Κόρην μῦθος.

Τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 ἀναγλύφου (3) δὲν σώζεται, ὡς

(1) Ἴδε Preller, Gr. Myth. I, σελ. 657, Bull. d. C. Hell. 1883, σελ. 398.

(2) Συνήθως εἰκονίζεται κρατῶν κέρας ἀμαλθείας καὶ σκηπτρον ἢ δίκελλαν. Τὸ βυτόν, ὅπερ ἐνταῦθα κρατεῖ, ἔχει σχέσιν μὲ τὴν ὄλην τοῦ δειπνοῦ παράστασιν. Ἄλλ' ἴσως καὶ ἡ κίστη, τὸ κοινὸν ἔχουσα σχῆμα τῶν τοιοῦτων σκευῶν, οὐδεμίαν ἔχει ἐνταῦθα ἰδιαιτέραν σημασίαν. Ὅτι ὅμως καὶ ἐν τῇ Ἐλευσινιακῇ λατρείᾳ ἡ λεγομένη *μυστικὴ κίστη* (ἦτις ἐν τοῖς σωζομένοις μνημείοις τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων εἰκονίζεται καθ' ὅλους ἴδιον σχῆμα) σπουδαῖον διεδραμάτιζε πρόσωπον, εἶναι γνωστὸν (Παράβ. Hermes 3, σελ. 326 καὶ ἑξῆς. Philologus 25, σελ. 16). Τί ἀληθῶς κρατεῖ ἐν ταῖς χερσίν ἢ Περσεφὸν εἶναι, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἶπον, δυσδιάκριτον· ἀλλ' ἴσως καὶ τοῦτο εἶναι ἀγγεῖον κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦλάχιστον οὐχὶ τοῦ βυτοῦ διάφορον.

(3) Ἄν εὐρεθῶσι καὶ ἄλλα τεμάχια καὶ συμπληρωθῇ κάπως τὸ

βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἢ μικρὸν μόνον μέρος (1). Ὁ λίθος (Πεντελήσιος) σώος εἶναι μόνον πρὸς τὰ ἄνω, ἐξέλιπε δ' αὐτοῦ οὐ μόνον πρὸς τὰ κάτω, ἀλλὰ

καὶ δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν ἱκανὸν μέρος. Τούτου δ' ἔνεκα καὶ ἡ ἐπιγραφή περιῆλθεν ἡμῖν κολοβή, ὡδὲ πως φθεγγομένη·

Λακρατείδης Σωστράτου Ἰκαριεύς (2) ἱερεὺς θεοῦ καὶ θεᾶς καὶ Εὐβουλέω[ς (.)];
 ΓΕΤΩΝ ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν υἱῶν Σωστράτ[ου (.)];
 καὶ τῆς θυγατρὸς χαριστήριον Δήμητρι καὶ Κόρη (.);
 ἀνέθηκεν.

Πλού-	Θεά.	Λακρατείδης
των.		Σωστράτ[ου
Τριπτόλε-		Ἰκαριεύς.
[μος].		

Ὁ ἀναγνώστης ἐννοεῖ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πόθεν λαβὼν τὸ ὄνομα τοῦ ἀναθέντος συνεπλήρωσα τὸν πρῶτον στίχον κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ. Καὶ τῷ ὄντι τὰ πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ θεατοῦ καὶ κεχωρισμένα τρόπον τινὰ τρία ἐκεῖνα ὀνόματα Λακρατείδης Σωστράτου Ἰκαριεύς τί ἄλλο ἠδύναντο νὰ δηλώσι ἢ τὸ ὄνομα τοῦ ἀναθέντος, εἰκονιζομένου, ἐννοεῖται, ἐκεῖ ὡς σεβίζοντος τὸ θεῖον (adorant); Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀληθῶς οὐχὶ τῶν συνήθων καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἀναγλύφῳ φαίνεται πως καὶ περιττὸν ὄν, ἀφοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ὅλης ἀναθηματικῆς ἐπιγραφῆς ὑπῆρχε βεβαίως τὸ ὄνομα τοῦ ἀναθέντος, ἀλλ' οὐδεμίαν ἄλλη ἐξήγησις αὐτοῦ μοι φαίνεται δυνατή, ἢ δὲ ἐπανάληψις τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς τοῦ Λακρατείδου εἰς ἓνα τῶν υἱῶν του συμβάλλεται εἰς ὑποστήριξιν τῆς εἰρημένης γνώμης, ἣν ὑπέβαλέ μοι πρῶτος φίλος ἀνὴρ συζητῶν πρὸς ἐμὲ τὸ πρᾶγμα καὶ τοὺς γνωστοὺς ἐκείνους ἀναθηματικὸς τύπου τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀσκληπιείου εἰς σύγκρισιν προβαλλόμενος (3).

Ἄλλ' ἔχοντες οὕτω τὸ ὄνομα τοῦ ἀναθέντος καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου στίχου ἀγνοοῦμεν ἂν ἔχωμεν καὶ τὸ τέλος αὐτοῦ σὺν τῇ

ἀνάγλυφον (καὶ πᾶσα ἐλπίς περὶ τούτου δὲν ἀπωλέσθη ἀκόμη) οὐδὲν τὸ κωλύον νὰ περικονίσωμεν αὐτὸ καὶ πάλιν συμπληρωμένον.

(1) Μῆκος ἦτοι πλάτος 1,25, ὕψος 0,35, πάχος τῆς πλακῆς 0,10 περίπου.

(2) Ἀνὴρ τὸ αὐτὸ φέρων ὄνομα φέρεται ἀναγεγραμμένος καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ἀριθ. 1047 τοῦ C. I. A. II, εἰς ἣν ὁ καθηγῆτης κ. Κομμανοῦδης μὲ παρέπεμψε.

(3) Παράβ. Ἀθην. 5, σελ. 321, ἀριθ. 48, Mittheil d. D. Ar. In. 1877, σελ. 214 καὶ 243, Arch. Zeitung 1877, σελ. 140, ἀριθ. 1, 8 καὶ 41. Ἐν τούτοις ὅμως ἡ ὀνομασθεσία τῶν ἀναθέντων ἦτο ἀληθῶς ἀναγκαία, ἀφοῦ ἄλλως πως δὲν ἐδηλοῦντο, ὡς φαίνεται, τὰ ὀνόματά των. Ἄλλα ὅμοια παραδείγματα δὲν μοι εἶναι γνωστά.

προσθήκη μόνον τοῦ τελικοῦ Σ τῆς γενικῆς Εὐβουλέως, διότι ἀπίθανον δὲν εἶναι νὰ ἐξέλιπε τῆς πλακῆς καὶ δεξιόθεν ἐπίσης καὶ ἐπομένως καὶ τῆς ἐπιγραφῆς ὄχι μικρὸν μέρος. Ὅπως ποτ' ἂν ἦ ὁμοῦς ἢ συμπλήρωσις τῆς ἀρχῆς τοῦ δευτέρου στίχου εἶναι δυσχερῆς, ἂν μὴ καὶ ἀδύνατος, καὶ ὁμολογῶ ὅτι δὲν κατώρθωσα νὰ εὔρω ἱκανοποιούσάν με λέξιν καὶ ἐννοίαν, εἰς ἣν νὰναφέρω τὰ πρῶτα σωζόμενα αὐτοῦ γράμματα ΓΕΤΩΝ ἢ ΤΕΤΩΝ, διότι καὶ Τ δυνατὸν νὰ ἦτο τὸ πρῶτον αὐτῶν. Τὰ λοιπὰ εἶναι εὐνόητα· ἀναλόγως τοῦ χώρου θὰ ὑποθέσωμεν δύο ἢ τρεῖς τοὺς υἱοὺς τοῦ ἀναθέντος, τῆς θυγατρὸς του δι' ἓνα οἷόν δήποτε λόγον μνημονευθείσης ἀπλῶς ἄνευ τοῦ κυρίου αὐτῆς ὀνόματος (1), καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ τρίτου στίχου, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ὄντως καὶ δεξιόθεν εἶναι ἱκανῶς ἀποκεκρουσμένος ὁ λίθος καὶ κατ' ἀκολουθίαν κεκολοβωμένη καὶ ἡ ἐπιγραφή, νὰ προσθέσωμεν ἀκόμη καὶ Πλούτωνι. Ὁ τέταρτος στίχος οὐδὲν ἄλλο νομίζω περιείχε ἢ τὸ ῥῆμα ἀνέθηκε κατὰ τὸ μέσον που τοῦ ὄλου πλάτους τῆς πλακῆς ἐγκεχαραγμένον. Κατὰ δὲ ταῦτα ὄχι μόνον τοῦ ὕψους τὸ πλεῖστον, ἀλλὰ καὶ τοῦ πλάτους τοῦ ἡμετέρου τύπου (relief) τὸ ἡμισυ σχεδὸν ἀπωλέσθη. Τῶν δ' ἐν αὐτῷ ἀναγεγλυμμένων ποτὲ (ἐκτύπως πάνυ καὶ εἰς τὸ φυσικὸν περίπου μέγεθος) μορφῶν σώζονται μόνον μιᾶς μὲν ἀνδρικῆς ἢ κεφαλῆς μέχρι που τοῦ στόματος (καὶ αὕτη σφόδρα ἠχρωτηριασμένη) ἑτέρας δὲ γυναικείας ἢ κεφαλῆς ὡσαύτως ὀλόκληρος, ἦτοι μέχρι τοῦ λαιμοῦ, ἀλλ' ἐπίσης ὄχι ἀλώβη-

(1) Ἐκλαμβάνω οὕτω τὸ πρᾶγμα, διότι δὲν γνωρίζω παράδειγμα, ἔνθα νὰ προηγῆται τὸ κύριον τοῦ προσηγορικοῦ ὀνόματος.

τος (1). Καί αὕτη μὲν εἰκόνιζε τὴν Περσεφόνην, ἐκεῖνος δὲ τὸν Πλούτωνα, ὡς αἱ παρὰ τὰς σωζομένας κεφαλὰς ἐπιγραφαὶ δηλοῦσι (2). Ἀλλὰ καὶ ἄνευ τούτων (τῶν ἐπιγραφῶν) δύσκολος δὲν θὰ ἦτο ἡ ἀναγνώρισις τοῦ Πλούτωνος τοῦλάχιστον, διότι ὁ τοῦ ἡμετέρου τύπου τεχνίτης εἰκόνισεν αὐτὸν οὐχὶ ἤρεμον καὶ μειλίχιον, οὐχὶ μεγαλοπρεπῆ ἔχοντα τὴν ἔκφρασιν καὶ τῷ Διὶ ἢ τῷ Ἀσκληπιῷ (ὅστις, ὡς γνωστόν, ἐν πολλοῖς τοιοῦτοις τύποις κατὰ τὸν Δία εἰκονίζεται) ὁμοιάζοντα, οὐχὶ δηλ. τοιοῦτον, οἷον ἔγλυψεν αὐτὸν ὁ τοῦ ἐτέρου ἀναγλύφου τεχνίτης, ἀλλὰ στυγνὸν πῶς τὴν μορφήν καὶ ἀγριωπὸν τὴν ἔκφρασιν καὶ τὴν κόμην ἄτακτον φέροντα, οἷον δηλ. συνειθίζε νὰ εἰκονίζῃ ἀληθῶς ἡ τέχνη τὸν ἀμείλικτον καὶ ἀδάμαστον θεὸν τοῦ Ἄδου. Τῆς θεᾶς ἡ ἔκφρασις εἶναι ἤρεμος καὶ σοβαρά, ἀλλὰ καὶ παντάπασιν ἀδιάφορος. Ἀμφότεροι δὲ ἐκράτουν ἐν τῇ ἀριστερᾷ σκῆπτρον καὶ εἶχον ἐστραμμένα πρὸς ἀλλήλους τὰ νῶτα βλέποντες ἢ μὲν θεὰ πρὸς τὰ δεξιὰ, ὁ δὲ Πλούτων πρὸς τὰριστερὰ τοῦ ὄρωντος (3). Εἰ δὲ καὶ περὶ τῆς τέχνης καὶ ἐργασίας ἀνάγκη νὰ ῥηθῇ τι ἐν τοιαύτῃ τοῦ ἀναγλύφου καταστάσει, τὸ ἔργον φαίνεται μοι ἄξιον προῖόν τῶν χρόνων, οὗς τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων τῆς ἐπιγραφῆς μαρτυρεῖ. Παρὰ τὴν θεάν καὶ πρὸς αὐτήν, ὡς εἰκός, βλέπων εἰκονίζετο, ὡς εἶπομεν, ἴσως ὀλίγον τι μικρότερος τὸ μέγεθος, αὐτὸς ὁ ἀναθεὶς τὸν Τύπον Λακρατείδης Σωστράτου Ἰκαριεύς καὶ πιθανῶς ὄχι μόνος ἀλλὰ μετὰ τῶν υἱῶν καὶ τῆς θυγατρὸς του (4) παρὰ δὲ τὸν Πλούτωνα ὁ Τριπτόλεμος ἐπίσης, ὡς νομίζω, πρὸς τὸν Πλούτωνα βλέπων καὶ τῇ ἀριστερᾷ (;) δᾶδα κρατῶν. Ὅπισθεν δὲ τοῦ Τριπτολέμου θὰ εἰκονίζετο ἡ Δημήτηρ καὶ ἴσως ὅπισθεν ταύτης, ἂν ὑπῆρχε χῶρος, καὶ ὁ ἦρωας Εὐβουλεύς (5), ὁ καὶ ἀδελφὸς κατὰ τινὰ τοῦ μύθου

παραλλαγῆν τοῦ Τριπτολέμου, ὁ σύνναος τοῦ θεοῦ καὶ τῆς θεᾶς καὶ συλλατρευόμενος αὐτοῖς. Τοιοῦτον δὲ ὂν τὸ ἡμέτερον ἀνάγλυφον περίπου, οἷον προσεπάθησα διὰ συντόμου περιγραφῆς νὰ ἀναπαραστήσω ἐνταῦθα, θὰ ἦτο ἀληθῶς, ἂν ὀλόκληρον ἐσώζετο, οὐ μόνον διὰ τὴν παράστασιν ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸ αὐτοῦ μόνον τὸ μέγεθος ἄξιον λόγου χρῆμα. Καὶ ὅτι μὲν ὁ Τριπτόλεμος, ὁ ἐθνικὸς οὗτος ἦρωας τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς (ἅς μοι ἐπιτραπῆ ἡ ἔκφρασις) ἀμφοτέρων τῶν μεγάλων θεῶν, πρῶτος δ' αὐτῶν ἱερεὺς (1), ἐν δὲ τῷ Ἄδῃ εἰς τῶν δικαστῶν (2), συνεικονίζετο συλλατρευόμενος μετὰ τῆς Ἐλευσινιακῆς Τριάδος (Δημήτρος, Περσεφόνη καὶ Πλούτωνος) οὐδὲν ἔχει ἴσως τὸ παράδοξον (3)· καινοφανῆς ὅμως εἶναι, ὅσον ἐγὼ οἶδα, ἡ ἀπεικόνισις αὐτοῦ δᾶδα κρατοῦντος. Ἡ τέχνη καὶ μάλιστα ἡ ἀγγειογραφία ἐκ τῶν περὶ τὰς δύο μεγάλων θεῶν μύθων ἠγάπησε μάλιστα τὸν περιγράφοντα τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Δημήτρος ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης εἰς διδασκαλίαν τῶν ἀνθρώπων πρὸς σπορὰν τῶν καρπῶν καὶ τοῦτον τὸν μῦθον ποικιλοτρόπως ἀληθῶς ἀπεικόνισε (4)· ἀλλὰ καὶ ὅπου δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ ταύτης, ὅπου δηλ. συμπαρίσταται καὶ ὁ Τριπτόλεμος τοῖς ἄλλοις θεοῖς ὡς θεὸς καὶ αὐτός (5), εἰκονίζεται πάντοτε σχεδὸν ἀχώριστος τοῦ πτερωτοῦ αὐτοῦ ἄρματος καὶ σκῆπτρον τῇ χειρὶ συνήθως κρατῶν. Ἐδόθη λοιπὸν αὐτῷ ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἀναγλύφῳ ἀπλῶς ὡς γενικὸν σύμβολον καὶ γνώρισμα τῆς ἐν Ἐλευσίνι λατρείας ἢ ὅας ἢ καὶ δι' αὐτῆς ὡς καὶ διὰ τῆς ἐν γένει ἀπεικονίσεως τοῦ Τριπτολέμου ἠθέλησεν ὁ ἀναθεὶς νὰ συνδέσῃ τὸ ἀνάθημά του πρὸς τινὰ τῶν εἰς τὰς θεᾶς καὶ τὸν Πλούτωνα ἀναφερομένων μύθων; Ἡ μήπως ἐκράτει τὴν δᾶδα ἡ Δημήτηρ ὁ δὲ παῖς

(1) Πλὴν τῶν ἄλλων μερικωτέρων βλαβῶν ἡ κεφαλὴ εἶναι, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης καὶ ἐν τῇ εἰκόνι, διηρημένη εἰς δύο εὐτυχῶς καθ' ὀλοκληρίαν σχεδὸν προσαρμύζοντα τεμάχια.

(2) Περὶ ταύτης τῆς συνθέσεως, τῆς δι' ἐπιγραφῶν δηλ. δηλώσεως τῶν εἰκονιζομένων, παρὰ P. Girard, *l'Asclépieion*, σελ. 45-46 καὶ τὰς ἐκεῖ παραπομπὰς καὶ σημειώσεις.

(3) Τὰ σωζόμενα πρόσωπα εἶναι ἀληθῶς ἀναγεγλυμμένα πλέον ἢ κατὰ τὰ 3/4 κατ' ἐνώπιον, οὐδὲν ἦτον ὅμως ἡ θέσις τῶν ὄλων μορφῶν πρέπει νὰ ἦτο οἷα ἀνωτέρω περιγράφεται.

(4) Ἴσως ἐπαναλαμβάνοντο τὰ ὀνόματα παρὰ τὰς κεφαλὰς τῶν ἀναγεγλυμμένων μορφῶν τῶν τέκνων τοῦ ἀναθέντος ἢ τοῦλάχιστον τὸ τῆς θυγατρὸς τοῦ ὀνομα πρὸς ἀποφυγὴν πάσης συγχύσεως.

(5) Παρὰ. περὶ τούτου Preller, *Gr. Mythol.* 1, σελ. 639 καὶ 659

καὶ τὰς ἐκεῖ σημειώσεις, Foucart, *Bull. d. C. Hell.* 1883, σελ. 400, Michaelis, *J. of Hel. Stud.* 1885, σελ. 307.

(1) Preller, *Gr. Mythol.* 1, σελ. 625.

(2) Preller, *ἔνθ. ἀν.* σελ. 678 καὶ τὴν ἐκεῖ 1ην σημείωσιν.

(3) Ἐν τῇ ἐν Ἐλευσίνι εὐρεθείσῃ ἐπιγραφῇ τῶν ἀπαρχῶν φέρεται (στίχ. 38-39).

. καὶ τῷ Τριπτολέμῳ καὶ τῷ Θεῷ καὶ τῇ Θεᾷ καὶ τῷ Εὐβούλῳ ἱερεῖον ἐκάστῳ τέλειον . . . (Ἄθην. 8, σελ. 410 = *Bull. d. C. Hell.* 1880, σελ. 227).

(4) Παρὰ. Müller-Vieseler, *D. A. K.* 11, ἀριθ. 112α καὶ ἐξῆς. Καὶ Strube *Studien über den Bilderkreis von Eleusis*, σελ. 1-12.

(5) *Com. Rendu* 1862, σελ. 35-53, Pl. III.

Τριπτόλεμος ἦν ἀναγεγλυμμένος μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Πλούτωνος; Ὁ χώρος φαίνεται μοι ὄχι ἀρκετός, ἀν, ὡς ὑποθέτω, τὸ ἡμικυκλικὸν ἐκεῖνο θραῦσμα τοῦ λίθου τὸ παρὰ τὴν δᾶδα ὑποσημαίνει ὅτι ἐκεῖθεν ἀπεκρούσθη ἡ κεφαλὴ τῆς εἰκονιζομένης ποτὲ ἐκεῖ μορφῆς. Ἄλλ' ἐχέτωσαν ταῦτα, ὅπως ἀν εἶχον, βέβαιον εἶναι ὅτι κεκτῆμεθα καὶ ἐν τούτῳ ἐν ἔτι μαρτύριον οὐ μόνον τῆς καθόλου λατρείας τοῦ Πλούτωνος ἐν Ἐλευσίνι, ἀλλὰ καὶ τῆς στενῆς αὐτοῦ πρὸς ἀμφοτέρας τὰς μεγάλας θεὰς σχέσεως καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν ὑπὸ τῆς ὀρφικῆς ποιήσεως τοῦ Βάχχου ἐν τῇ Ἐλευσινιακῇ λατρείᾳ.

Καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ ἡμέτερα ἀνάγλυφα. Εἶπον δὲ ἤδη τοῦ λόγου ἀρχόμενος ὅτι εἶναι λόγου ἄξια καὶ διὰ τὸν τόπον τῆς εὐρέσεως αὐτῶν. Καὶ τῷ ὄντι εὐρέθησαν καὶ ταῦτα μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν γλυπτῶν ἔργων εἰς τὰ χώματα τὰ καλύπτοντα τὰ ὀλίγα σωζόμενα ἐδάφη τῆς κατασκευῆς μικροῦ τινος οἰκοδομήματος (6,70Χ5,70 περίπου) σχῆμα ναοῦ ἐν παραστάσιν ἔχοντος καὶ κειμένου πρὸς δυσμὰς τῶν μικρῶν Προπυλαίων παρὰ τὸν σπηλαιῶδη βράχον, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκτισμένον τὸ ἐκκλησίδιον τῆς Παναγίας (1). Θὰ ἦτο λοιπὸν τολμηρὸν νάναγνωρίσῃ τις ἐν τούτοις τοῖς ἐρείπιοις τὰ λείψανα τοῦ Ναοῦ τοῦ Πλούτωνος, οὗ μνημονεύει τὸ πρῶτον ἡ μεγάλη Ἐλευσινιακὴ ἐπιγραφή ἢ ἀναγράφουσα τὸν λόγον τῶν Ἐπιστατῶν τοῦ μεγάλου Ναοῦ κατὰ τὸν ἐπὶ Κηφισοφῶντος ἄρχοντος (329/28) ἐνιαυτόν (2); Ὅχι μόνον ἡ εὐρεσις ἐν τοῖς ἐκεῖ χώμασι τῶν δύο περὶ ὧν ὁ λόγος ἀνωτέρω ἀναγλύφων (3), ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ τόπος διὰ τὸ σπηλαιῶδες τοῦ ἐκεῖ βράχου φαίνονται ἐπικυροῦντα ταύτην τὴν γνώμην. Διότι δὲν εἶναι ἀγνωστον ὅτι κατὰ τὴν Ἀττικὴν τοῦ μύθου παράδοσιν οὐ μόνον ἡ ἀρπαγὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἄνοδος τῆς Κόρης (4) ἐγένετο ἐν Ἐλευσίνι, προκειμένου δὲ νὰ ἰδρυθῇ εἰς ἀνάμνησιν τούτου τοῦ γεγονότος (τῆς

ἀνόδου) καὶ εἰς τιμὴν τοῦ πλουτοδότου θεοῦ ναῖσκος παρὰ τὸν μέγαν, ἐννοεῖται, ναὸν τῶν δύο θεῶν, καταλληλότερος δὲν ἠδύνατο νὰ εὐρεθῇ τόπος. Ἐκεῖ ὁ βράχος παρείχετο τῷ θεατῇ τὴν ἐνοίαν τῶν χασμάτων τῆς γῆς ἦτοι τῶν στομάτων τοῦ Ἰδου, δι' ὧν ἐπανῆλθεν εἰς τὸ φῶς πρὸς τὴν μητέρα τῆς ἢ Περσεφόνῃ καὶ τοῦτο συνέβαλλε βεβαίως ὄχι ὀλίγον εἰς κατάνυξιν τῶν καρδιῶν τῶν πιστῶν. Εἶναι δὲ ὁ ναῖσκος οὗτος (πλὴν ἐννοεῖται τοῦ Μεγάρου καὶ τῶν ἀμέσων αὐτοῦ ἐξαρτημάτων) (1) τὸ πρῶτον οἰκοδόμημα τῶν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ἐκείνῃ μνημονευομένων, οὗ ἀνευρίσκομεν τὰ ἔχνη καὶ ὑπ' ἄλλων τεκμηρίων πιστούμενα. Λυπηρὸν μόνον ὅτι τὰ σωζόμενα αὐτοῦ λείψανα εἶναι τόσον ὀλίγα (δύο ἢ τρεῖς δόμοι τῶν ἐκ πωρίνων πλίνθων καὶ ἐπὶ τοῦ βράχου ἐδραζομένων θεμελιῶν του) (2) ὥστε νὰ μὴ δυνάμεθα καὶ ἐξ αὐτῶν νὰ εἰκάζωμεν τοὺς χρόνους τῆς οἰκοδομῆς του· διότι αἱ ἐν τῇ μνημονευθείσῃ ἐπιγραφῇ ἀναγραφόμεναι ὑπὲρ διαφόρων αὐτοῦ μερῶν (3) δαπάναι δύνανται καθ' ἡμᾶς καὶ εἰς ἐπισκευὰς ἢ μετασκευὰς νάναφέρονται καὶ κατ' ἀκολουθίαν μόναι καὶ καθ' ἑαυτὰς δὲν ἀρκοῦσι εἰς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης, ἣν ὁ κ. Foucart φαίνεται ἔχων, περὶ τῆς ἐκ θεμελιῶν οἰκοδομῆς αὐτοῦ διὰ Λυκούργου τοῦ ῥήτορος κατὰ τὴν τρίτην πενταετη αὐτοῦ διοίκησιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς πόλεως. Ἐπισκευαὶ δὲ καὶ μετασκευαὶ ὅτι ἐγένοντο λόγου ἄξια μάρτυρες αὐτὸ τὸ Μέγαρον τῶν θεῶν καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις Ἀσκληπιεῖον (4). Ἄλλὰ καὶ ἀν ὑποτεθῇ ὅτι ὄντως τότε, ἦτοι περὶ τοὺς κατὰ Κηφισοφῶντα ἄρχοντα (329/28) χρόνους, ἐκτίσθη ὁ μικρὸς Ναὸς τοῦ Πλούτωνος, οὗ ἡ σκαπάνη ἤνεγκεν ἡμῖν εἰς φῶς τὰ ὀλίγα περισωθέντα λείψανα, ἐκτίσθη πιθανώτατα, ἵνα μὴ εἶπω βεβαίως, ἐν τῇ θέσει ἄλλου προϋπάρχοντος, διότι πλὴν τῶν εἰρημένων λειψάνων (ἅπερ ἀναμφιβόλως ἀνάγονται εἰς τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους καὶ δὲν δύναν-

(1) Παράβ. καὶ Πρακτ. Ἀρχ. Ἐταιρ. τοῦ 1885, σελ.

(2) Ἰδὲ Ἀρχ. Ἐφημ. 1883, σελ. 109 καὶ ἰδίᾳ Bull. d. Cor. Hell. 1883, σελ. 388-390.

(3) Τὸ πρῶτον τούτων (τὸ σῶον) εὐρέθη εἰς τὰ ἔξω τοῦ οἰκοδομήματος 4-5 βήματα πρὸς ἀνατολὰς τῆς ἀνατολικῆς αὐτοῦ πλευρᾶς καὶ εἰς βάθος 1,00-1,20 περίπου Γ. Μ. ὑπὸ τὸ σημερινόν ἔδαφος. Τὸ ἕτερον εὐρέθη ἐν τοῖς καλύπτουσιν αὐτὰ τὰ λείψανα τοῦ οἰκοδομήματος χώμασιν εἰς ὅμοιον περίπου βάθος.

(4) Παράβ. Förster, Der Raub und die Rückkehr der Persephone, σελ. 43-46 καὶ τὰς ἐκεῖ σημειώσεις καὶ παραπομπὰς.

(1) Παράβ. Πρακτ. Ἀρχ. Ἐταιρ. τοῦ 1883, σελ. 56 σημ. 2 καὶ σελ. 57 σημ. 1.

(2) Ἀτυχῶς σύμβολα, ἦτοι γράμματα, δὲν σώζονται ἐπὶ τῶν πλίνθων.

(3) Ὁ κ. Foucart (ἰ. ἀ. σελ. 390) καὶ τὴν ἀγορὰν 5 ζευγῶν κεράμου Λακωνικοῦ ἀναφέρει εἰς τὸ αὐτὸ οἰκοδόμημα, ἦτοι τὸν Ναὸν τοῦ Πλούτωνος· ἀλλ' ἀν τοῦτο ἦναι ὀρθόν, βεβαίως δὲν πρόκειται περὶ νέου ἦτοι ἐκ θεμελιῶν κτιζομένου τότε οἰκοδομήματος.

(4) Παράβ. Πρακτ. Ἀρχ. Ἐταιρ. τοῦ 1884, σελ. 75 καὶ 82 καὶ Ἀθην. 6, σελ. 373-374.

ται νὰ ὦσι παλαιότερα τοῦ 5^{ου} αἰῶνος) ὑπάρχουσιν ἐκεῖ ἀπομεινάρια καὶ ἄλλων τοίχων οὐχὶ διαφόρων τὴν κατασκευὴν τῶν τοίχων τοῦ παναρχαίου Μεγάρου (Α) (1) καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀρχαιότερων πολὺ χρόνων, ὥστε ὁ Λυκοῦργος συνεργήσας, ἂν τῷ ὄντι συνήργησε, νὰ οἰκοδομηθῇ κατὰ τὴν τρίτην αὐτοῦ πενταετῆ διοίκησιν ναὸς τῷ Πλούτῳ ἐν Ἐλευσίῃ οὐχὶ νέαν, ὡς ὁ κ. Foucart ὀρθότατα παρατηρεῖ (σελ. 399), ἀλλὰ παραμεληθεῖσάν πως ἀρχαίαν λατρείαν ἐπανάφερον εἰς πλήρη ἐνέργειαν, ἀναγκάζων τοὺς συμπολίτας του νὰ τιμῶσι καὶ λατρεύωσι τοὺς θεοὺς κατὰ τὰ πάτρια.

¹ Ἐν Ἐλευσίῃ τῇ 24 Μαρτίου 1886.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

Υ. Γ. Πείθομαι εἰς τὴν γνώμην φίλων ἀνδρῶν λαβόντων γνώσιν τῶν κατὰ τὰ ἐν λόγῳ ἀνάγλυφα ἐκ προφορικῆς μου ἀνακοινώσεως, ὅτε τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον μου ἦτο ἤδη ὑπὸ τὰ πιεστήρια, ὅτι ἀβλεψία χρησάμενος δὲν παρατήρησα ὅτι ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ ὄρωντος γυνὴ τοῦ δευτέρου συμπλέγματος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 ἀναγλύφου κρατεῖ τῇ ἀριστερᾷ διπλὴν δάδα, ἣτις ἐπίτηδες ἰσως ἐτέθη οὕτως ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ τεχνίτου, ὥστε νὰ φαίνεται οἰονεὶ εἰς δύο τμήματα διηρημένον τὸ ἀνάγλυφον. Ταῦτα ἀκριβείας χάριν, ἅπερ, ὡς εἰκός, δὲν μεταβάλλουσι τὸν ἐν γένει τῶν εἰρημένων μοι νοῦν.

¹ Ἐν Ἐλευσίῃ τῇ 224 Μαρτίου 1886.

Δ. Φ.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΤΑΦΩΝ ΕΝ ΕΡΕΤΡΙΑ

(Πίνες 3)

Τὸν Νοέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐδόθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τινὰς ιδιώτας ἄδεια νὰ σκάψωσιν ἐπὶ ἰδιοκτητῶν ἀγρῶν κειμένων ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ἀρχαίας Ἐρετρίας πρὸς ἀνεύρεσιν τάφων καὶ ἡ ἐπιστάσια τοῦ ἔργου ἀνετέθη εἰς ἐμέ. Βραδύτερον ἐπεχείρησεν αὐτόθι ἀνασκαφὰς καὶ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρία ἐπὶ δημοσίων γαιῶν, ὡσαύτως ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιάν μου. Οὕτω δὲ ἐν διαστήματι μικροτέρῳ τῶν τριῶν μηνῶν ἠνοιχθήσαν καὶ ἠρευνήθησαν περὶ τοὺς διακοσίους τάφους διαφόρων ἐποχῶν, γενικὰ δὲ τινὰ ἐξαγόμενα ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων περὶ τοῦ τρόπου τῆς ταφῆς καὶ τῶν σχετικῶν αὐτῇ παραθέτομεν ἐνταῦθα μετὰ τῶν εἰκόνων δύο τῶν ἀξιολογωτέρων εὐρημάτων (Πίν. 4).

Καὶ πρῶτον ὡς γενικὸς κανὼν δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι οἱ τάφοι διευθύνονται ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, ἧτοι ὅτι ἡ μὲν κεφαλὴ τοῦ νεκροῦ κεῖται εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τοῦ τάφου, οἱ δὲ πόδες εἰς τὸ δυτικόν. Τοῦτο οἱ Ἐρετριεῖς εἶχον κοινὸν τοῖς Ἀθηναίοις κατὰ τὴν παρὰ Πλουτάρχῳ (Βίος Σόλωνος 10) σωζομένην πληροφορίαν, ὅτι οἱ μὲν Μεγαρεῖς ἔθαπτον πρὸς ἄνω στρέφοντες τοὺς νεκρούς, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς ἑσπέραν. Εὐρέθησαν ὅμως καὶ

(1) Παράβ. Πρακτ. Ἀρχ. Ἐπ. τοῦ 1884, ἐ.α.

τινες τάφοι, σχεδὸν πάντες νεώτεροι τοῦ τρίτου αἰῶνος διευθυνόμενοι ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς βορρᾶν, ἐν αὐτοῖς δὲ πάντοτε οἱ νεκροὶ εἶναι ἐστραμμένοι πρὸς βορρᾶν.

Οἱ ἀρχαιότεροι τῶν τάφων, οὓς ἀνεκαλύψαμεν, μόλις ἀνήρχοντο εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔκτου πρὸ Χρ. αἰῶνος. Τοιοῦτους θεωρῶ τρεῖς ἢ τέσσαρας τάφους, ἐν οἷς εὐρέθησαν λήκυθοι μελανόμορφοι, οὐδὲν δ' ἄλλο ἀγγεῖον. Τὸ βάθος αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς μέχρι τοῦ πυθμένου τοῦ τάφου ἦτο τριῶν περίπου μέτρων· ἀπετελοῦντο δ' ἐκ λάρνακος πωρίνης σκεπαζομένης ὑπὸ δύο πλακῶν ὁμοίως πωρίνων καὶ ἐχουσῶν πάχος 0,08-0,10 μ. Ἐνίοτε ὅμως τὸ πῶμα ἀπετελεῖτο καὶ ἐκ μιᾶς μόνον πλακός. Καθ' ὅμοιον τρόπον ἦσαν κατασκευασμένοι καὶ πάντες οἱ τάφοι τοῦ πέμπτου καὶ τοῦ πρώτου ἡμίσεος τοῦ τετάρτου αἰῶνος, ὧν πολλοὺς εὗρομεν. Συνηθέστερον ὅμως οἱ τάφοι τῶν χρόνων τούτων συνίσταντο ἐκ μεγάλων κεραμίδων ἐπιπέδων, ὧν τρεῖς ἢ τέσσαρες (ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τοῦ τάφου) ἀπετέλουν τὸν πυθμένα, ἰσάριθμοι ἑκατέραν τῶν μακρῶν πλευρῶν καὶ τὸ πῶμα, μία δὲ μόνον ἑκατέραν τῶν μικρῶν πλευρῶν. Μόνον εἰς τάφους παίδων πολὺ μικροὺς μετεχειρίζοντο λάρνακας ἐκ γῆς

ὀπτῆς ἔχουσας σχῆμα οὐχὶ τετραγωνικόν, ἀλλ' ἔλλειψοειδές· καὶ αὐταὶ δὲ ἐνίοτε σύγκεινται ἐκ δύο τεμαχιῶν ἀκριβῶς προσηρμοσμένων ἀλλήλοις (1). Ὁ πῶρος εἶναι λευκότερος καὶ μαλακώτερος τοῦ ἐπιτοπίου, φαίνεται δὲ ὅτι εἰσῆγετο ἕξωθεν, ἴσως ἐξ Αἰγίνης· διὰ τοῦτο οἱ πενέστεροι τῶν Ἐρετριέων ἀντικαθίστων αὐτὸν διὰ πλακῶν ἐκ γῆς ὀπτῆς.

Καὶ ἐν τοῖς τοῦ πέμπτου αἰῶνος τάφοις μόνον ληκύθους εὔρομεν, ἐρυθρομόρφους καὶ λευκάς, ἐν ἐνὶ δὲ καὶ ἐν ἀλάβαστρον λευκόν, οὐδὲν δ' ἀγγεῖον ἄλλου σχήματος· ἐν δὲ τοῖς τοῦ τετάρτου αἰῶνος ὑπῆρχον ἐνίοτε μετὰ τῶν ληκύθων καὶ τινα ληκύθια τῶν νεωτέρων ἀττικῶν, ὧν ἡ κοιλία εἶναι σχεδὸν σφαιρική. Ἡ τέχνη τῶν τε μελανομόρφων καὶ τῶν ἐρυθρομόρφων καὶ τῶν λευκῶν ληκύθων εἶναι καθαρῶς ἀττική, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῶν ἐν πίν. 4 δειγμάτων. Τοῦτο ἀποδεικνύει καὶ τρίτη λήκυθος, ἐφ' ἧς ἐπὶ ἐδάφους ὑπολεύκου παρίσταται μορφὴ ἐφήβου ἐν χλαμύδι μελανῇ· παρ' αὐτὴν ἡ ἐπιγραφή

Λ Λ Α Ν Κ Ο Ν
Κ Α Λ Ο Σ

Ἐν δ' ἄφ' ἀνεκαλύφθησαν λήκυθοι περὶ τὰς ἐβδομήκοντα, ὧν αἱ πλεῖσται ὅμως ἦσαν ἐντελῶς ἐφαρμοσμένοι· ἐκ τῶν λευκῶν ἄξια λόγου διὰ τε τὴν διατήρησιν καὶ τὰς παραστάσεις τῶν εἶναι μόλις δέκα ἢ δώδεκα, πᾶσαι δὲ ἦσαν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα. Εὐρέθησαν δὲ ἐν ὀλίγοις σχετικῶς τάφοις· εἰς μόνος περιεῖχεν ἐξ τοιαύτας, ἄλλος τέσσαρας καὶ οἱ λοιποὶ σχεδὸν πάντοτε πλείονας τῆς μιᾶς· ὥστε ἡ βεβαίωσις τοῦ E. Pottier (Étude sur les lécythes blancs attiques 1883 σ. 3), ὅτι αἱ λευκαὶ λήκυθοι εὐρίσκονται μόνον ἐν τάφοις τῆς Ἀττικῆς, ὅπως δ' ἐξαιρετικῶς καὶ τυχαίως ἐν ἄλλαις χώραις, δὲν δύναται νὰ ἰσχύη καὶ περὶ τῆς Ἐρετρίας· διότι ἐνταῦθα εὐρίσκονται, δύναται τις νὰ εἴπῃ, τόσον συχνὰ ὅσον καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ. Προϋποθέτει δὲ κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ μέγα τοῦτο πλῆθος τῶν ἐν Ἐρετρία εὐρισκομένων λευκῶν ληκύθων καὶ ἐπιτόπιον

(1) Οἱ ἐκ κεραμίδων τετραγωνικοὶ τάφοι (καὶ μόνον αὐτοὶ) φαίνεται ὅτι ὡς οἱ εὐθηνότεροι πάντων ἐξηκολούθησαν ἐν χρήσει ὄντες καὶ καθ' ἅπαντας τοὺς ἐπομένους αἰῶνας· ἀγγεῖα τινα μικρὰ ἐν αὐτοῖς εὐρεθέντα ἀνήκουσιν εἰς τὸν τρίτον καὶ δεύτερον αἰῶνα, τὰ δὲ ὑάλινα ἀγγεῖα, τὰ χρυσᾶ φύλλα καὶ κοσμήματα, τὰ ὅποιά τινες περιεῖχον, δεικνύουσι χρόνους ἔτι μεταγενεστέρους.

κατασκευὴν, διότι δὲν φαίνεται πιθανόν, ὅτι ἂν καὶ τοσαύτη ἐγένετο αὐτῶν χρήσις ἐνταῦθα, ὅμως οὐδεὶς Ἀθηναῖος τεχνίτης ἐσκέφθη νὰ μεταφέρει τὸ ἐργαστήριόν του εἰς Ἐρετρίαν, ἀφοῦ μάλιστα αὕτη λίαν ἐνωρὶς ἐγένετο ὑποτελής τῶν Ἀθηνῶν. Ἐννοεῖται, ὅτι ἐὰν τοῦτο ἦναι ἀληθές, αἱ ἐν Ἐρετρία ποιηθεῖσαι λήκυθοι δὲν δύνανται νὰ διαφέρωσι τῶν ἀττικῶν κατὰ τὴν τέχνην· καὶ τῷ ὄντι ἐγὼ τοῦλάχιστον οὐδεμίαν διαφορὰν μεταξὺ αὐτῶν παρετήρησα. Ὑπὲρ τῆς γνώμης ὅμως, ὅτι καὶ ἐν Ἐρετρία κατεσκευάζοντο λευκαὶ λήκυθοι, φαίνεται συνηγοροῦν τὸ ὅτι ὅσαι ἐξ αὐτῶν ἔτυχε νὰ εὐρεθῶσιν ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ δεικνύουσιν ὅχι μόνον τὴν αὐτὴν ἐποχὴν καὶ τὴν αὐτὴν τέχνην, ἀλλὰ σχεδὸν μετὰ βεβαιότητος καὶ τὸ αὐτὸ ἐργαστήριον· τοῦτο δύναται νὰ ῥηθῇ πρὸ πάντων περὶ τεσσάρων τάφων, διότι αὐτοὶ περιεῖχον πλείονας τῆς μιᾶς ὀπωσοῦν διατηρουμένας· εὐρέθησαν δὲ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἐξ ὁμοῦ, ἐν τῷ δευτέρῳ τέσσαρες, ἐν τῷ τρίτῳ τρεῖς καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ δύο· ὑποθέτω δέ, ὅτι τοῦτο δὲν θὰ συνέβαιεν ἀκριβῶς οὕτω, ἐὰν οἱ Ἐρετριεῖς ἠγόραζον τὰς λευκάς ληκύθους παρ' ἐμπορίου εἰσάγοντος αὐτὰς ἐξ Ἀττικῆς καὶ ἀπὸ πολλῶν ἐργαστηρίων· διότι τότε τίνα λόγον εἶχον νὰ ἐκλέγῃσι μεταξὺ τόσου πλήθους ἀγγεῖα τοῦ αὐτοῦ ἐργαστηρίου, νὰ μὴ προτιμῶσι δὲ μείζονα ποικιλίαν, ἀφοῦ ἐνίοτε σκοπὸν εἶχον νὰ θέσωσιν ἐν τῷ τάφῳ πέντε ἢ ἐξ ληκύθους. Εὐκολώτερα ἐξηγεῖται τὸ πρᾶγμα, ἐὰν παραδεχθῶμεν, ὅτι ἕκαστος ἐπρομηθεύετο τὰς ληκύθους, ὧν εἶχε χρεῖαν, ἀπ' εὐθείας παρὰ τεχνίτου ἐν Ἐρετρία ἐργαζομένου, ὁ μὲν πλούσιος παρὰ διασημοτέρου, ὁ πένης παρ' ἀφανεστέρου (1).

Λευκαὶ λήκυθοι εὐρέθησαν μόνον ἐν τοῖς ἀνωτέρω περιγραφεῖσι τάφοις καὶ ἐν τισὶ κεκαυμένοις, περὶ ὧν κατωτέρω γενήσεται λόγος, συμπεραίνω δὲ ὅτι αὐταὶ ἐν Ἐρετρία οὐδέποτε εἶναι νεώτεροι τοῦ τετάρτου αἰῶνος, σπανίως δὲ τῶν μέσων αὐτοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν τῷ τάφῳ θέσιν τῶν πραγ-

(1) Ὁ κ. Ἀθ. Κουμανούδης μοι ὑποβάλλει πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐν τῷ κειμένῳ ἐκτεθείσης γνώμης καὶ τὴν ἐξῆς παρατήρησιν, ἣν ἐγὼ πληρέστατα συμμερίζομαι, ὅτι δηλαδὴ πολλαὶ λευκαὶ λήκυθοι, ἅτε ἔχουσαι ἀτελῶς ὠπτημένα ἢ καὶ ἐντελῶς ὠμὰ χρώματα ἐξαφανιζόμενα δι' ἀπλῆς καὶ τυχαίας τριβῆς δὲν ἠδύναντο νὰ μετακομίζωνται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἄνευ σπουδαίας βλάβης ἐλαττώσεως τὴν ἀξίαν των ὡς ἐμπορεύματος. Ἦτο λοιπὸν τοῦτο σπουδαῖος λόγος, ὅπως προκαλέσῃ τὴν ἔδρυσιν ἐπιτοπίων ἐργαστηρίων.

μάτων, αὕτη δὲν εἶναι ἐν πᾶσιν ἢ αὕτη. Ἐνίοτε εὐρίσκονται μία ἢ δύο λήκυθοι παρὰ τὴν κεφαλὴν, ἄλλαι εἰς τὸ μέσον τοῦ τάφου καὶ ἄλλαι παρὰ τοὺς πόδας τοῦ νεκροῦ. Ἄλλοτε ὁμοίως μόνον παρὰ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας ἢ μόνον εἰς τὸ μέσον καὶ παρὰ τὴν κεφαλὴν καὶ οὕτω καθεξῆς.

Οἱ ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ τετάρτου αἰῶνος περίπου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ τρίτου τάφοι εἶναι ὅλως διάφοροι τὴν κατασκευὴν. Ἡ θήκη ἀποτελεῖται ἐκ πωρίνων ὀγκολίθων, ὧν αἱ πρὸς τὰ ἔσω ἄνω γωνίαι εἶναι ὀλίγον ἐσκαλισμέναι, ἐπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ ἐσκαλισμένου μέρους πατοῦσι τὰ ἄκρα τῶν πλακῶν, αἵτινες καλύπτουσι τὸν τάφον· αἱ πλάκες αὗται ἄλλοτε μὲν εἶναι δύο πώρινοι καὶ οὐχὶ πολὺ παχεῖαι, ἄλλοτε δὲ (καὶ τοῦτο εἶναι τὸ συνηθέστερον) τρεῖς ἢ τέσσαρες μεγάλαι κεραμίδες ἐπίπεδοι· ἐπ' αὐτῶν τέλος εὐρίσκονται ἄλλοι πώρινοι ὀγκολίθοι, συνηθῶς τρεῖς ἢ τέσσαρες, σπανιώτερον δὲ πέντε· αὐτοὶ ἔχουσι μῆκος ὑπὲρ τὸ ἐν μέτρον, πλάτος 0,50-0,60 καὶ πάχος ἴσον τῷ πλάτει περίπου· πατοῦσι δὲ ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου μέρους τῶν τοιχωμάτων τοῦ τάφου, ὥστε οὐδόλως πιέζουσι τὸ κύριον πῶμα. Αἱ ἐσωτερικαὶ ἐπιφάνειαι τῶν τε πλευρῶν καὶ τοῦ πώματος εἶναι κεχρισμέναι, πολλάκις δὲ καὶ κεχρωματισμέναι ἐρυθραί· δύο δὲ τάφων αἱ τὰ πώματα ἀποτελοῦσαι κεραμίδες ἦσαν διηρημέναι διὰ τῶν διαγωνίων τῶν εἰς τέσσαρα τρίγωνα, ὧν τὰ μὲν δύο κατακόρυφα ἦσαν ἐρυθρά, τὰ ἄλλα δύο κίτρινα. Ἡ κατασκευὴ τῶν τάφων τούτων δεικνύει πόσας προφυλάξεις ἐνόμιζον τότε ἀναγκαίας, ὅπως ἐξασφαλίσωσι τὴν ἐν τῷ τάφῳ ἡσυχίαν τοῦ νεκροῦ· καὶ τῷ ὄντι ἡ βεβήλωσις αὐτῶν ἦτο λίαν δύσκολος· ἡμεῖς πολλάκις ἀπησχολοῦμεν ὀλόκληρον ἡμέραν τέσσαρας καὶ πέντε ἐργάτας ἔχοντας πάντα τὰ ἀναγκαῖα ἐργαλεῖα, ὅπως θραύσωμεν τοὺς ἐπικειμένους ὀγκολίθους, οὓς ἄλλως ἦτο ἀδύνατον νὰ μετακινήσωμεν. Βάθος ἔχουσιν οἱ τάφοι οὗτοι ἀπὸ τοῦ πυθμένου τῶν μέχρι τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς δύο μέτρα, πολλάκις δὲ καὶ ὀλιγώτερον. Ἐνίοτε εἶναι ἐσκαμμένοι ἐν τῷ βράχῳ, ὅπου οὗτος εὐρίσκεται εἰς μικρὸν βάθος· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ὁ λάκκος εἶναι ἐπενδεδυμένος ἔσωθεν (οὐχὶ ὁμοίως πάντοτε) διὰ πωρίνων πλακῶν ὀλίγον χαμηλοτέρων τοῦ ἑαυτοῦ ὕψους· ἐπὶ τῶν ἄνω ἄκρων τῶν πλακῶν τούτων πατοῦσι τὰ ἄκρα τῶν ἄλλων πλα-

κῶν ἢ κεραμίδων, τῶν τὸ πῶμα τοῦ τάφου ἀποτελοῦσάν, τὰ δὲ ἄκρα τῶν ὀγκολίθων πατοῦσιν ἐπὶ τοῦ χεῖλους τοῦ λάκκου, ὥστε καὶ πάλιν δὲν πιέζουσι τὰς λεπτὰς σχετικῶς πλάκας τοῦ πώματος (1).

Οἱ τάφοι οὗτοι συνηθέστατα περιέχουσι μόνον ἀσήμαντα πράγματα· οἱ τῶν ἀνδρῶν πρὸ πάντων στλεγγίδα σιδηρᾶν καὶ ληκύθιον ἔχον ὡς κόσμημα ἀνθέμιον ἐρυθρόν· οἱ τῶν γυναικῶν περιέχουσιν ἀλάβαστρα λευκά, σπανιώτερον δὲ μαρμάρινα, τὰ πλεῖστα ἐντελῶς ἐφθαρμένα, ἀγγεῖά τινα περιέχοντα ψιμμύθιον καὶ δίσκον κατόπτρου χαλκοῦ. Ἐκ τῶν τριάκοντα καὶ πέντε τάφων τοῦ εἴδους τούτου, οὓς ἠνοίξαμεν, μόνον τέσσαρες περιεῖχον ὅπως οὖν ἀξιόλογα πράγματα· ἐν ἐνὶ εὐρέθῃ κάτοπτρον χαλκοῦν ἔχον δύο πώματα μετ' ἐκτύπων παραστάσεων. Ἐν τῷ δευτέρῳ εὐρέθησαν δύο πήλινα ἀγαλμάτια, ἐν τῷ τρίτῳ ληκύθιον τῶν νεωτέρων ἀττικῶν μετὰ παραστάσεως τετραμόρφου, τέχνης τοῦ τετάρτου αἰῶνος, καὶ ἐν τῷ τελευταίῳ δύο πυξίδες καὶ ἐν ἀγγεῖον πιθοειδὲς δίωτον μετὰ πώματος· ἐπ' αὐτῶν παραστάσεις κοιναὶ ἐκ τοῦ γυναικείου βίου, ἢ δὲ τέχνη εἶναι ἀμελής τοῦ τρίτου αἰῶνος. Ἀπορεῖ τις τῇ ἀληθείᾳ, πρὸς τί κατεσκευάζον τοὺς τάφους τόσον ἀσφαλεῖς, ἀφοῦ δὲν περιεῖχον ἀντικείμενα δυνάμενα νὰ διεγείρωσι τὴν πλεονεξίαν τῶν τυμβωρύχων· ἢ μήπως ἐφοβοῦντο, μὴ οἱ μεταγενέστεροι εὐρίσκοντες τάφους ἐτοιμοὺς θάπτωσιν ἐν αὐτοῖς τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς, ὡς εἶναι γνωστὸν ἄλλοθεν, ὅτι συνέβαινεν ἐνίοτε; ἀλλὰ τότε καὶ οἱ πώρινοι ὀγκολίθοι δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ ὠφελήσωσι πολὺ.

Τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, δηλαδὴ τῶν ἀρχῶν τοῦ τρίτου αἰῶνος, ἦσαν καὶ δύο ἰδιόσχημοι νεκρῶν θήκαι, ὧν ἡ μὲν πωρίνη οὔσα περιεῖχε μόνον ὀστᾶ καὶ δύο ἢ τρία ἀγγεῖα ἄνευ γραφῶν, ἢ δ' ἑτέρα ἦτο ἐσκαμμένη ἐν τῷ βράχῳ καὶ εἶχε βάθος μὲν 0,61, διάμετρον δὲ τοῦ στόματος 0,58. Τὸ πῶμα αὐτῆς ἦτο μαρμάρινον μῆκ. 1,37, πλ. 0,87 καὶ πάχ. 0,28. Ἐσωθεν ἡ θήκη ἦτο κεχρισμένη, περιεῖχε δὲ ὑδρίαν χαλκῆν ὕψ. 0,48 πλήρη ὀστῶν κεκαυμένων. Ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ τοῦ χεῖλους ἔσώζοντο κατὰ τὴν ἐκ τῆς θήκης ἐξαγωγὴν μικρὰ τινα λείψανα ὑφάσματος διαλυθέντα ἀμέσως ὑπὸ τῆς

(1) Δύο τάφοι ἐν τῷ βράχῳ ἐσκαμμένοι δὲν ἦσαν ἔσωθεν ἐπενδεδυμένοι διὰ πλακῶν, ἀλλ' εἶχον λάρνακας πωρίνους ἐξ ἐνός λίθου.

πνοῆς τοῦ ἀνέμου. Ὑπὸ τὴν μεγάλην κάθετον λαβὴν τοῦ ἀγγείου ὑπάρχει ἀνάγλυφον ἐπικεκολλημένον παριστῶν τὸν Διόνυσον μεθύοντα καὶ ὑποβασταζόμενον ὑπὸ Σατύρου.

Οἱ τῶν τάφων τούτων μεταγενέστεροι εἶναι πολὺ ποικιλώτεροι τὴν κατασκευὴν, φαίνεται δέ, ὅτι τὸ ἐν εἶδος δὲν ἔπεται ἄλλω κατὰ χρονολογικὴν τάξιν, ἀλλ' ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ἄλλοι κατεσκευάζον οὕτω καὶ ἄλλοι ἄλλως τὸν τάφον των. Ἦδη ἀπὸ τοῦ τρίτου αἰῶνος ἤρχισαν ἀντὶ τῶν τριῶν καὶ τεσσάρων μεγάλων ὀγκολίθων νὰ ἐπιθέτωσι τῷ πῶματι μόνον δύο τετραγωνικούς πωρίνους λίθους ἔχοντας πᾶχος 0,25-0,35 μ. περίπου. Ὀλίγον δὲ μετὰ ταῦτα ἐκλείπει καὶ τὸ κύριον πῶμα, τὸ ὄποιον, ὡς εἶπομεν, συνίστατο συνήθως ἐκ κεραμίδων, οὕτω δὲ ὁ τάφος σκεπάζεται μόνον ὑπὸ τῶν δύο πωρίνων λίθων. Τὸ εἶδος τοῦτο ἐξακολουθεῖ, ὑποθέτω, μέχρι τῶν καθαρῶς ῥωμαϊκῶν χρόνων· λέγω δὲ ὑποθέτω, διότι μόνον ἐν ἐνὶ εὐρομην δύο πηλίνα ἀγαλμάτια παριστῶντα βάκχας κρατούσας τύμπανα· ἡ τέχνη αὐτῶν μοι φαίνεται τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων. Οἱ εὐτελέστεροι τῶν τάφων τούτων στεροῦνται ἐνίοτε καὶ πάτου, ὃ δὲ νεκρὸς κεῖται ἀμέσως ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἐπίσης ἀπὸ τοῦ τρίτου αἰῶνος φαίνεται, ὅτι ἤρχισεν ἡ χρῆσις μαρμαρίνων λαρνάκων σκεπαζόμενων ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνης μεγάλης ἐπιμήκους πλακῶς ἐπίσης ἐκ μαρμαρίου. Αἱ πλείσται δὲ αὐτῶν εἶναι ἀναντιρρήτως πολὺ μεταγενέστεραι. Μόνον ἐν μιᾷ εὐρομην ἐν μικρὸν ληκύθιον τῶν νεωτέρων ἀττικῶν, ἐφ' οὗ παρίσταται γυνὴ καθημένη πρὸς δεξιὰ καὶ πρὸ αὐτῆς ἔρωσ, μεταξὺ δ' αὐτῶν χῆν· τῆς γυναικὸς τὰ γυμνά μέρη εἶναι λευκά, ἡ δὲ τέχνη φαίνεται τοῦ τέλους τοῦ τρίτου αἰῶνος. Αἱ λοιπαὶ λάρνακες δὲν περιεῖχον εἰμὴ ἀγγεῖα πρόστυχα, ὧν τινα καὶ ἄνευ γανώματος, ἀλάβαστρα λευκά, φύλλα χρυσοῦ, βελόνας ὀστεινάς καὶ τρεῖς καλαθίσκους πλεκτοὺς ἐκ φυτῶν λεπτῶν, ὧν οἱ δύο σχεδὸν ὅλως κατεστραμμένοι. Ἐν μιᾷ εὐρέθησαν τὰ ὀστᾶ δύο νεκρῶν εἰς δύο σωρούς, ὧν ὁ εἷς ἔκειτο εἰς τὸ μέσον, ὁ ἄλλος εἰς τὸ ἐν ἄκρον. Ἄλλη δὲ πάλιν περιεῖχε τὰ ὀστᾶ τοῦλάχιστον τεσσάρων νεκρῶν εἰς σωρούς οὐχὶ διακεκριμένους ἀλλήλων ὡς ἐν τῇ πρώτῃ.

Ὅτι οἱ ἐκ κεραμίδων τετραγωνικοὶ τάφοι ἦσαν ἐν χρῆσει καὶ κατὰ τὸν τρίτον καὶ τοὺς ἐπομένους

αἰῶνας, εἶπομεν ἤδη ἀνωτέρω. Κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους συνείθιζον νὰ θάπτωσι καὶ ἐν τάφοις κακοτέχνως κατεσκευασμένοις ἐκ πωρίνων πλακῶν καὶ ἐσκεπασμένοις δι' ὁμοίων τριῶν ἢ τεσσάρων μήτε τοῦ αὐτοῦ μήκους μήτε τοῦ αὐτοῦ πᾶχους· ἐνίοτε μάλιστα εἶναι προφανές, ὅτι αὐταὶ εἶχον χρησιμεύσει πρότερον εἰς ἄλλο τι· οὕτω ἐνὸς τάφου τὸ πῶμα εὐρέθη, ὅτι ἀπετελεῖτο ἐκ τεσσάρων πλακῶν πελεκηθεισῶν ἐκ τῶν σπονδύλων κίονος πωρίνου ἀρραβδώτου. Τῶν αὐτῶν χρόνων τάφοι εἶναι καὶ οἱ ἐκ λίθων κοινῶν κτιστοί. Οἱ ἀτεχνότατοι δὲ μὴ καὶ πενιχρότατοι πάντων εἶναι οἱ ἐκ κυρτῶν κεραμίδων μεγάλων πεποιημένοι, ὧν δύο ἢ τρεῖς ἔστρονον κάτω καί, ἀφοῦ ἀπέθετον ἐπ' αὐτῶν τὸν νεκρὸν, τὸν περιέβαλλον ἔπειτα δι' ἄλλων πανταχόθεν. Οἱ ἐργάται ὀνομάζουσιν αὐτοὺς λίαν προσφυῶς καλύβας.

Περὶ πάντων τῶν τάφων γενικῶς, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν ἀρχαιοτέρων τῶν περιεχόντων ληκύθους, δύναται νὰ ῥηθῆ, ὅτι ἐν αὐτοῖς τὰ πράγματα εὐρίσκονται συνήθως εἰς τοὺς πόδας, πολὺ δὲ σπανιώτερον παρὰ τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τὸ μέσον. Ἐννοεῖται ὅτι δὲν πρόκειται περὶ πραγμάτων, τὰ ὅποια ὁ νεκρὸς ἐφόρει, ὡς τὰ κοσμήματα (εἰς ἃ πρέπει νὰ καταταχθῶσι καὶ τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους εὐρισκόμενα χρυσοῦ φύλλα), ἀλλὰ περὶ ἀγγείων, κατόπτρων, πηλίνων ἀγαλματίων καὶ τῶν τοιούτων. Ἐκτὸς τοῦ τάφου δὲ μὴ οὐδέποτε εὐρέθη τι ἄξιον λόγου ἢ ἄρτιον, πλὴν ἐνὸς ἢ δύο μικρῶν ἀγγείων ὅλως ἀσημάντων, ὑποθέτω δὲ ὅτι καὶ ταῦτα ὅλως τυχαίως περιέπεσαν εἰς τὰ χώματα· ἐν ᾧ εἶναι γνωστόν, ὅτι ἀλλαχοῦ εὐρίσκονται πολλὰ πράγματα, ἐνίοτε μάλιστα τὰ πλείστα καὶ τὰ κάλλιστα περὶ τὸν τάφον ἢ ἐπ' αὐτοῦ. Ἐν Ἐρετρίας παρατηρεῖται ἄλλο τι, ὅτι δηλαδὴ συχνότατα ὁ τάφος κεῖται ὑπὸ στρώμα ἄμμου θαλασσίας ἢ ποταμίας, καὶ ἄλλοτε μὲν εὐρίσκεται ἡ ἄμμος ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, ἄλλοτε δὲ βαθύτερον· ἐνίοτε στρώματα ἄμμου καὶ στρώματα γῆς ἐναλλάσσουσιν· ἐν τοιαύταις δὲ περιπτώσεσι τὰ στρώματα τῆς πρώτης εἶναι πολὺ παχύτερα τῶν τῆς γῆς. Ἄγνωτὸν πρὸς τί ἐχρησίμευεν ἡ ἄμμος, ἀληθές εἶναι μόνον, ὅτι αὐτὴ διατηρεῖ περὶ τὸν τάφον ὑγρασίαν διαρκῆ. Αἱ δύο δημοσιεύμεναι λήκυθοι ἐν τοιούτοις τάφοις εὐρέθησαν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάσης ἐποχῆς τάφων ἀπαντᾷ τις τὴν ἄμμον,

ἀκόμη καὶ περίξ τῶν ἀθλιεστέρων καλυβῶν, ὥστε φαίνεται, ὅτι τὸ ἔθος διήρκεσεν ἀπὸ τοῦ πέμπτου τοῦλάχιστον αἰῶνος μέχρι τῶν ἐσχάτων χρόνων. Ὁφείλω ὁμῶς νὰ προσθέσω, ὅτι ἐν ἐνὶ νεκροταφείῳ κειμένῳ πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως ἐπὶ τῶν προπόδων τοῦ Ὀλύμπου καὶ ἀπέχοντι μίαν περίπου ὥραν τῆς παραλίας δὲν εἶδομεν ἄμμον, ἀν καὶ ἠνοίξαμεν ὑπὲρ τοὺς εἴκοσι τάφους διαφόρων ἐποχῶν. Τὰ ἄλλα νεκροταφεῖα ἔκειντο πολὺ πλησιέστερον τῆς θαλάσσης.

Ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἠγάπων νὰ θάπτωσιν ἐπὶ χαμηλῶν γηλόφων φυσικῶν ἢ τεχνητῶν, εἶναι γνωστόν· παρατηρήσαμεν δὲ τοῦτο καὶ ἐν Ἐρετρίας. Τὸ μέγα πλῆθος ὁμῶς τῶν τάφων εὐρίσκεται ἐνταῦθα ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς ὄχθου ὄφρουοειδοῦς ἐκτεινομένου εἰς ἰκανὴν ἀπόστασιν παρὰ τὴν εἰς Κύμην καὶ Κάρυστον ἄγουσαν ὁδόν. Καὶ ἐπὶ γηλόφων δὲ δὲν ἔθαπτον πανταχοῦ, ἀλλὰ προετίμων πάντοτε τὰς πρὸς τὴν ὁδὸν πλευρᾶς. Οἱ δὲ νεώτεροι τοῦ τετάρτου αἰῶνος τάφοι εὐρίσκονται πολλάκις μόνον ἢ καὶ δύο καὶ τρεῖς ὁμοῦ ἐν τετραγώνοις περιβαλλομένοις πανταχοῦ ὑπὸ πωρίνων λίθων. Ἐπὶ τῆς ἀπὸ Ἐρετρίας εἰς Χαλκίδα ὁδοῦ πρὸ πάντων ἀπαντῶνται πλεῖστα τοιαῦτα τετραγῶνα τὸ ἐν παρὰ τὸ ἄλλο.

Τάφοι, ἐν οἷς ὁ νεκρὸς ἐκάθη, εὐρέθησαν ἰκανοὶ τὸν ἀριθμὸν, οὐχὶ ὁμῶς πανταχοῦ ἐξ ἴσου διεσπαρμένοι. Αἱ ἀνασκαφαὶ ἐγένοντο εἰς τέσσαρα διάφορα μέρη, μόνον δὲ εἰς τὰ δύο ἦσαν αὐτοὶ πολλοὶ σχετικῶς. Οἱ ἀρχαιότεροι, δηλαδή οἱ τοῦ πέμπτου καὶ τοῦ τετάρτου αἰῶνος, εἶναι ἀπλοὶ λάκκοι ἐν τῇ γῆ ἐσκαμμένοι μὴ ἔχοντες μήτε τοιχώματα μήτε πῶμα· ὁ νεκρὸς ἐκαίετο ἐντὸς αὐτῶν, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν πλευρῶν τοῦ λάκκου ἐχουσῶν τὸ χροῶμα γῆς ὀπτῆς. Μόνον ἐν ἐνὶ ἐκ πύρων οὐχὶ λίαν ἐντέχνως κατεσκευασμένῳ τάφῳ εὐρέθησαν ἀνθρακες πολλοὶ καὶ τέσσαρες λήκυθοι μελανόμορφοι· ἐκ τῆς θέσεως ὁμῶς τῶν ὀστῶν ἐφαίνετο, ὅτι ὁ νεκρὸς δὲν εἶχε κατῆ ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἐκτός. Εἰς μεταγενεστέρους χρόνους ἔκκειον τοὺς νεκροὺς ἐντὸς τάφων κατεσκευασμένων ὡς καὶ οἱ ἐν οἷς ἔθαπτον.

Τὰ πῶματα τῶν τάφων εἴτε πύρινα εἴτε ἐκ κεραμίδων δὲν ἀντέχουσι πάντοτε εἰς τὸ βᾶρος τῆς ἐπικειμένης γῆς, πολλάκις δ' εὐρίσκονται εἰς τεμάχια καὶ οἱ τάφοι πλήρεις χωμάτων. Ὅσάκις ὁμῶς

δὲν ἦσαν τεθραυσμένα, ὁ τάφος ἦτο κενὸς χωμάτων· τοῦτο συμβαίνει συνήθως ἐπὶ τινῶν τῶν πωρίνων τάφων τῶν σκεπαζομένων ὑπὸ ὀγκολίθων καὶ ἐπὶ τῶν μαρμαρίνων λαρνάκων. Ἐν αὐτοῖς τὰ ὀστᾶ κείνται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν στρώματος γῆς ἔχοντος πολλάκις πάχος μῶλις ἐνὸς δακτύλου· προέρχεται δ' ἡ γῆ αὕτη, ὡς φαίνεται, ἐκ τῶν διαλυθέντων ἐνδυμάτων, τῶν σαρκῶν καὶ τῆς βρογχῆς, ἣτις ὅσον καλὰ καὶ ἀν ἦναι κεκλεισμένος ὁ τάφος, πάντοτε ὁμῶς εἰσδύει συμπαρέφευσα καὶ μόρια γῆς. Ὡστε περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων τούτων τάφων, δηλαδή τῶν μέχρι τοῦ τρίτου αἰῶνος δύναται ὡς βέβαιον νὰ θεωρηθῆ, ὅτι ὁ νεκρὸς ἐν αὐτοῖς δὲν ἐκαλύπτετο ὑπὸ χωμάτων. Περὶ τῶν νεωτέρων ὁμῶς δὲν δύναμαι ν' ἀποφανθῶ μετὰ βεβαιότητος, διότι αὐτῶν τὰ πῶματα, καὶ ὁσάκις δὲν εὐρέθησαν τεθραυσμένα, ἦσαν τόσον ἀμελῶς ἐφηρμοσμένα, ὥστε ὁ τάφος ἦν πλήρης χωμάτων παντοίων· κλίνω ὁμῶς νὰ παραδεχθῶ, ὅτι καὶ ἐξ αὐτῶν ἐν πολλοῖς, ἀν μὴ ἐν πᾶσι, δὲν εἶχον ρίψει γῆν ἐπὶ τοῦ νεκροῦ ἐπίτηδες. Ἐνὸς τάφου τὸ ἥμισυ (ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ στήθος) ἐφάνη, ἅμα ἀφαιρεθεισῶν τῶν τοῦ καλύμματος πλακῶν, κατὰ γράμμα ἐπεστρωμένον διὰ πολυαριθμῶν φύλλων χρυσῶν, ὑπ' ἃ ἔκειντο τὰ ὀστᾶ· ἐνταῦθα προφανῶς ὁ νεκρὸς δὲν εἶχε καλυφθῆ ὑπὸ χωμάτων· τοιαῦτα δὲ παραδείγματα καὶ ἄλλα ἔχω σημειώσει, ἀλλὰ πολὺ σπάνια. Ἐν Μυρίνῃ τῆς Ἀσίας ὁμῶς οἱ κύριοι E. Pottier καὶ S. Reinach παρατήρησαν, ὅτι ἐκεῖ ἐπὶ τῶν ὀστῶν ὑπάρχει στρώμα γῆς λεπτῆς ἐπίτηδες ἐρριμμένον (Bull. de corr. Hell. VI σ. 402 καὶ 413). Ἐγὼ παρατήρησα μόνον, ὅτι ἐνίοτε ἢ ὑπὸ τὰ ὀστᾶ γῆ ἦτο τσαύτη, ὥστε ἀνάγκη νὰ υποθέσωμεν, ὅτι ἔστρωνον αὐτὴν ἐπίτηδες, πρὶν ἀποθέσωσι τὸν νεκρόν. Καὶ τοῦτο ἐγένετο πρόδηλον ἐκ τριῶν τάφων, ἐν οἷς ἀντὶ τῆς κοινῆς εὐρέθη πάλιν ὑπὸ τὰ ὀστᾶ γῆ λευκὴ καὶ ὑγρά, ἣν σήμερον κατ' ἐξοχὴν πηλὸν ὀνομάζουσιν. Αὕτη δὲν ἦτο τοῦ τόπου, ἀλλὰ φερτὴ ἄλλοθεν.

Στῆλαι ἐπιτύμβια ἐνεπιγράφοι εὐρέθησαν πολλάκις, δυστυχῶς ὁμῶς οὐδεμία κατὰ χώραν, οὐδεμία δὲ καὶ ἀρχαιοτέρα τοῦ τετάρτου αἰῶνος.

Ἐκ τῶν δημοσιευομένων δύο ληκύθων ἢ μία εἶναι ἀναμφιβόλως ἔργον τοῦ Δουρίδος, τὸ μόνον δυστυχῶς μέχρι τοῦδε ἐξ Ἑλλάδος (1). Εἶναι ἀλη-

(1) Τὸ ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ (1885 σ. 56) δημοσιευθὲν τεμάχιον

θῶς περιέργον, ὅτι μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου δὲν ἀκολουθεῖ καὶ ῥῆμά τι, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι πρωτοφανές, διότι καὶ ἄλλοι ἀγγειοπλάσται καὶ ἀγγειογράφοι, ὁ Καχυρλίων, ὁ Πύθων, ὁ Παμφραῖος καὶ ὁ Εὐθυμίδης παρέλειψαν ἅπαξ ἕκαστος τὸ ῥῆμα μετὰ τὸ ὄνομά των (ἴδε Klein Vasen mit Meister-signaturen σελ. 8). Ἄλλως τε πιθανὸν ὁ Δούρις καὶ νὰ ἀπηξίωσε νὰ δηλώσῃ σαφῶς, ποία ἡ σχέσηις του πρὸς τὴν λήκυθον ταύτην, διότι, ἂν δὲν ἀπχτώμαι, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ ἀκριβεία καὶ ἡ λεπτότης, αἵτινες χαρακτηρίζουσιν ἄλλα ἔργα του, ἐλλείπουσιν ἐνταῦθα. Ἴσως δὲν ἐνόμισεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ καταβάλλῃ πολλὴν προσοχὴν ζωγραφῶν ἀπλῆν λήκυθον. Οὐχ ἤττον ἡ ἐπιτηδεϊότης του καταφαίνεται ἐν τισι, πρὸ πάντων ἐν τῷ προσώπῳ, ὅσον τοῦτο σώζεται· ἐξ αὐτοῦ δὲ καὶ ἐκ τῆς στάσεως ἐν γένει καὶ τῶν κινήσεων τῆς παρισταμένης μορφῆς συμπεραίνω, ὅτι ἡ λήκυθος δὲν εἶναι ἐκ τῶν παλαιότερων ἔργων του. Σικηνὸς τῆς παλαιστρας ὁ Δούρις πολλάκις ἀπεικόνισεν ὁμοιότητά τινα ὅμως ἔχει ἡ ἐπὶ τεμαχίου ἐκ τοῦ κύκλου κύλικος τοῦ Λούβρου μορφῆ, ἣν ὁ Fröhner (Choix de vases grecs σ. 8) οὕτω περιγράφει· «ἔφηβος γυμνὸς πρὸς δεξιὰ, ὀρθός, κρατῶν ἐν τῇ προτεταμένη δεξιᾷ φιάλην βαθεῖαν. Ὅπισω αὐτοῦ ἔδρα καὶ ἐπ' αὐτῆς προσκεφάλαιον». Τῷ ὄντι καὶ ἐπὶ τῆς λήκυθου ὑπὸ τὸ ἐπὶ τοῦ δίφρου φόρεμα φαίνεται ὑποτιθέμενον προσκεφάλαιον, ὡς δεικνύουσι γραμμαὶ τινες, αἵτινες δὲν φαίνονται νὰ ἦναι τοῦ ἱματίου.

Ἡ λήκυθος αὕτη ἔχει ὕψος 0,305, εὐρέθη δὲ ἐν λάρνακι πωρίνη τῶν τοῦ ἀρχαιότερου εἶδους μεθ' ἐξ ἄλλων ληκύθων, ὧν ἡ μία λευκὴ οὖσα ἦτο ἐντελῶς ἐφθαρμένη· διεκρίνετο ὅμως ἀκόμη, ὅτι μόνον τὸ περίγραμμά των μορφῶν καὶ αἱ πτυχαὶ τῶν φορεμάτων ἐδηλοῦντο διὰ χρώματος ξανθοῦ χρυσίζοντος· ἄλλα χρώματα δὲν παρατήρησα· φαί-

νεται λοιπὸν, ὅτι ἀνήκεν αὕτη εἰς τὰς τοῦ ἀρχαιοτέρου τρόπου τῶν λευκῶν ληκύθων. Αἱ λοιπαὶ πέντε εἶναι ἐρυθρόμορφοι εὐμεγέθεις (ὕψος τῆς μεγίστης 0,36), ἡ δ' ἐργασία αὐτῶν εἶναι ἀμελής, οὐδὲ δύνανται νὰ συγκριθῶσι πρὸς τὴν τοῦ Δούριδος. Ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ εὐρέθη καὶ σπλεγγίς χαλκῆ.

Ἡ ἐτέρα λήκυθος, ἡ λευκὴ, ἥτις ἔχει ὕψος 0,384, εὐρέθη καὶ αὕτη ἐν λάρνακι πωρίνη. Σὺν αὐτῇ ὑπῆρχον καὶ τρεῖς ἄλλαι τῆς αὐτῆς τέχνης καὶ λίαν πιθανῶς τοῦ αὐτοῦ ἐργαστηρίου· προετιμήταμεν δ' αὐτὴν πρὸς ἀπεικόνισιν ἕνεκα τῆς παραστάσεώς της, ἥτις ἔχει τοῦτο τὸ ἰδιαίτερον, ὅτι ὑπεράνω τῆς ἐπιτυμβίου στήλης παρίσταται γυνὴ καθήμενη καὶ κρατοῦσα σταφυλὴν, πρὸς ἣν παῖς μικρὸς γυμνὸς καθήμενος κατὰ γῆς ἐκτείνει τὴν χεῖρα. Τοιαῦται παραστάσεις εὐρίσκονται ἐνίοτε ἐπὶ ἐπιτυμβίων ἀναγλύρων (1), ὑποθέτω δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα ὁ τεχνίτης ἐπιτυμβίους εἰκόνας θέλει νὰ παραστήσῃ. Ὁ Benndorf (Gr. und Sic. Vasenbilder πίν. 19, 2 καὶ 5) ἐδημοσίευσε δύο ληκύθους, ὧν ἑκατέρα ἔχει στήλην νεκρικὴν κοσμουμένην διὰ μορφῆς ὑποτιθεμένης γραπτῆς ἢ ἀναγλύπτου. Καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ἀγγείου τοιοῦτό τι φαίνεται ὅτι παρίσταται, εἰκὼν δηλαδὴ γραπτῆ ἢ ἀνάγλυπτος, ἂν καὶ αἱ μορφαὶ τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ παιδὸς δὲν περιλαμβάνονται ἐν τῷ πλασίῳ τῆς στήλης· ἐκ τούτου δὲ ἴσως ἠδύνατό τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι αἱ μορφαὶ ὑποτίθενται περίοπτοι καὶ ὅτι ἡ στήλη, ἥς τὸ ὕψος εἶναι λίαν δυσανάλογον πρὸς τὸ πλάτος, δὲν εἶναι κυρίως στήλη νεκρικὴ, ἀλλὰ βῆθρον. Καὶ τοῦτο εἶναι πιθανόν· εἰς ἐμὲ ὅμως πιθανώτατον πάντων φαίνεται, ὅτι καὶ ὁ τεχνίτης αὐτὸς δὲν ἤξευρεν ἀκριβῶς, τί ἐκ τῶν τριῶν ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ, μορφᾶς περιόπτου, ἀναγλύπτου ἢ γραπτᾶς.

Χρ. Δ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ

Ε Π Ι Γ Ρ Α Φ Ι Κ Α

Ἐν τῷ ὀγδόῳ τόμῳ τοῦ *Δελτίου* τῆς ἐνθάδε Γαλλικῆς Σχολῆς ἐξεδόθη (σ. 437 κ. ἐ.) ἐπιγραφή περιέχουσα ἐπιστολὴν τοῦ Σύλλα πρὸς τοὺς ἐν τῇ Καρίᾳ Στρατονικέας, ἐν ἣ ὁ δικτάτωρ ἀνακοινοῦ-

ἀγγείου ἐξ Ἀκροπόλεως πλὴν τοῦ Δούρις ἐ... οὐδεμίαν γραφὴν ἔχει.

ται αὐτοῖς δόγμα συγκλήτου, δι' οὗ ἐπικυροῦνται

(1) Πρὸς Sybel Katalog ἀρ. 81 ὅμοιον φαίνεται καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 154. Ἐπὶ ἄλλης στήλης ἐκ Λαυρίου μὴ περιγραφομένης ὑπὸ τοῦ Sybel παρίσταται γυνὴ (ΑΓΝΟΘΕΑ) πρὸς ἀριστερὰ κρατοῦσα ἐν χερσὶν ἀντικείμενον δυσδιάκριτον· πρὸς αὐτὴν ἐκτείνει τὴν δεξιὰν παιδὸν κατὰ γῆς καθήμενον. Παραλείπω τὰς πολλὰς παραστάσεις νεκρῶν κρατούντων ἀντικείμενον, πρὸς ὃ πηθᾶ κύων ὅπως τὸ ἀρπάξῃ.

αί περί αὐτῶν εὐεργετικάι αὐτοῦ διατάξεις. Τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης σώζονται μόνον τεμάχια, ἅτινα οἱ ἐλλόγιμοι ἐκδύται Ch. Diehl καὶ G. Cousin συλλέξαντες ἐπιμελῶς καὶ κατὰ τὸ δυνατόν συμπληρώσαντες ἀποκατέστησαν τὸ περί οὗ ὁ λόγος ἔγγραφο ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ εἶναι καθ' ὄλου γνῶριμον τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ. Ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα βεβαίως πολλὰ μένουσι σκοτεινὰ καὶ ἀσαφῆ, ἅτινα διὰ νεωτέρων εὐρημάτων καὶ τῶν μελετῶν τῶν περί τὰ τοιαῦτα ἐμπείρων ἐλπίς εἶναι ὅτι κατὰ μικρὸν θὰ διαφωτισθῶσι.

Παρατηρήσεις τινάς, εἰς ἃς παρέσχεν ἡμῖν ἀφορμὴν ἢ ἀνάγνωσις τῆς τε ἐπιγραφῆς καὶ τῶν εἰς αὐτὴν ὑπομνημάτων τῶν ἐκδοτῶν, δὲν νομίζομεν ἄκαιρον νὰ γνωρίσωμεν καὶ ἄλλοις.

Τοῖς ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν (σ. 456-457) καταλεγόμενοις λατινισμοῖς προσθετέον τὸ *didōsin ἔργασίαν* = *dent operam*. Τὸ δὲ ὑπὲρ τῆς *μεγαλοφροσύνης* (81) μεταφραστέον *pro magnitudine animi*, ἀντὶ *pro magnanimitate*, διότι ἡ *magnanimitas* εἶναι τῆς φιλοσοφικῆς γλώσσης λέξις, ἣν πρῶτος, φαίνεται, ὁ Κικέρων (1) εἰσηγήσατο.

Ἡ ἀναπλήρωσις ἐπ[έ.λθωσι] *διακατέχουσι* (107-108) καὶ ἐπ[έ.λθη] *διακατέχη* δὲν μοι φαίνεται ὀρθή. Κατ' ἐμὲ γραπτέον ἐν ἀμφοτέροις τοῖς τόποις ἐπ[αρχίαν] (2). Ὡσαύτως ἐν στ. 7 γρ. ἀντιτεταγμένους ἀντὶ ἀρθεσταμένους. Πρβλ. 43. 84 ἀντιτετάχθαι.

Ὡσαύτως στ. 9. ἀντὶ [καὶ δειρό]τατα ἀ[λλ]α δεδεγμένους γρ. [προθυμό]τατα ἀ [r]α δεδεγμένους Πρβλ. στ. 80: [προ]θυμότατα ὑπερησπικέναι. Πρόδηλον δέ, ὅτι ἂν ἡ ἐμὴ εἰκασία ἀληθεύῃ, ἡ μικρῶ πρόσθεν ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν ἐμβληθεῖσα πρὸς ἀναπλήρωσιν χάσματος μετοχὴ ὑφειστηκότας δὲν δύναται νὰ τηρηθῇ.

Ἡ πολλὰ πράγματα παρέχουσα *καταλογὴ* ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ (σ. 52):

[προσόδους] πόλεων, ὧν Λεύκιος Κορν[ήλιος Σύλλας αὐτοκράτωρ
τῆς τούτων] ἀρετῆς καταλογῆς τε ἔνεκεν προσώρισεν κτέ.

(1) De Off. I § 152.

(2) Πρβλ. S. C. de Asepiade etc. στ. 29· ἄρχοντας τοὺς ἡμετέρους, οἵτινες Ἀσίαν Μακεδονίαν ἐπαρχίας (δ)ιακατέχουσι (λατ: *quei Asiam Macedoniam provincias optinent*)

Ἡ λ. κατὰ τοὺς ἐκδότας σημαίνει ὅ,τι καὶ ἐν τῷ παρὰ Πολυβίῳ (23,12,10 [22,16,10 Hultsch]) χωρίῳ, ὅπερ καὶ ἡμεῖς ἀνεγράψαμεν ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ὑπατικῶν πρὸς Ὀρωπίους γραμμάτων λόγον ποιούμενοι περί τῆς καὶ ἐνταῦθα (στ. 37) ἀπαντώσης λέξεως ταύτης. Ἀλλὰ τί σημαίνει ἀκριβῶς; Τίνος λατινικῆς λέξεως εἶναι μετάφρασις; Ταύτην νὰ εὐρωμεν *hoc opus, hic labor est*. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ πολὺς Mommsen ἐν τῇ μετεκδόσει τῶν Ὑπατικῶν γραμμάτων (Hermes XX σελ. 271) ἀπελπίσας τὴν ἐρμηνείαν τῆς λέξεως ἐν τῷ εἰρημένῳ χωρίῳ ἐπενόησε λύσιν τοῦ προβλήματος καθ' ἑαυτὴν οὐχὶ ἄστοχον γράψας *καταλογῆ* (ἀντὶ *καταλογῆς*) ὁ μεταφράζει κατὰ τὰ γλωσσάρια *respectu* «ein Synonym von ἔνεκεν». Ἀλλ' ἡ προκειμένη ἐπιγραφή, ἔνθα ἡ λ. δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ *respectus*, οὔτε νὰ μεταγραφῇ *καταλογῆ*, διότι ἀκολουθεῖ τε, ἀλλ' ἀνάγκη νὰ ἀποδεχθῇ ἡ παρὰ τοῖς ἐκδόταις γραφὴ καὶ ἀναπλήρωσις τοῦ χωρίου, ἡ προκειμένη, λέγομεν, ἐπιγραφή καθίστησι λίαν ἀμφίβολον τὸ ἀσφαλές τῆς εἰκασίας τοῦ ἐπιφανοῦς ἀνδρός (1).

Ἡ ἐν τῷ προκειμένῳ χωρίῳ σύναψις τῶν λέξεων ἀρετῆς *καταλογῆς* τε νομίζω ὅτι ἄγει εἰς τὴν ὀρθὴν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος λέξεως μετάφρασιν. Εἶναι δὴλα δὴ τὸ ἀρετῆς *καταλογῆς* τε ἔνεκα οὐδὲν ἀλλ' ἢ ἡ τυπικὴ λατινικὴ φράσις *Honoris Virtutis que causa*, ἧτις οὐχὶ ἅπαξ ἀπαντᾷ ἐν ἐπιγραφαῖς, οἷον C. I. L. I, 635. C. Poblacio. . . *honoris virtutisque causa* SC. *populique iussu locus monumenti*. . . *publice datus est* (2). Ἡ μετάφρασις *honoris* τῆς λ. *καταλογῆ* εἶναι ἀρμοδιωτάτη ἐν ἅπασιν τοῖς χωρίοις, ἔνθα ἡ λ. αὕτη φέρεται. Οὕτω τὸ παρὰ Πολυβίῳ *καταλογῆν ποιῆσθαι* καὶ τὸ ἐν τῷ SC de Aselep. etc. *καταλογῆ* αὐτῶν γένηται εἶναι μετάφρασις τοῦ *honorem habere* καὶ τοῦ *honoris habeatur*. Τὸ ἐν τῷ Γλωσσάρῳ *respectus* κεῖται παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἀντὶ τοῦ *honoris*. Ἐντεῦθεν τὸ παρὰ τοῖς νῦν Ἴταλοῖς *rispetto*. Ἡ παρὰ Φρυνίχῳ

(1) Ἄλλως τε ἀμφίβολον φαίνεται μοι ἂν ἡ χρῆσις αὕτη τῆς ἀφαιρητικῆς *respectu*, ἧτις ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῷ τοῦ Ἀγρίππα διατάγματι (στχ. 9), ἀνήκει εἰς τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἐγράφη ὁ ἐν τοῖς πρὸς Ὀρωπίους γράμμασι μνημονευόμενος τῆς μισθώσεως νόμος.

(2) Ταύτην τε καὶ ἄλλας ἐπιγραφὰς μνημονεύει ὁ Garatoni ἐν τῇ ἑαυτοῦ διατριβῇ de C. Mari monumento ad Cic. pro Sestio c. LIV (ἐν σελ. 275 κ. ἑ. τῆς Ὀρελλίου ἐκδόσεως τοῦ *pro Plancio* λόγου).

αἰδῶς πρὸς τινα εἶναι honos erga aliquem. Καὶ ἐν αὐτῷ ἐκείνῳ τῷ τῶν Ὑπατικῶν γραμμάτων χωρίῳ ἢ μετάφρασις honoris deum immortalium...causa ἔχει κάλλιστα. Πρὸβλ. Liv. VI, 42: conclamatum a patriciis est iuvenibus se id honoris deum immortalium (1) causa libenter facturos ut aediles fierent.

Εἰς τὰ ἐν στίχ. 107 κ. ἐ: οὔτινες ἂν ποτε αἰεὶ Ἀσίαν τὴν τε Ἑλλάδα ἐ[παρχίαν δι]ακατέχωσαν, φροντίζωσι διδῶσιν τε ἐργασίαν ἔν[α ταῦτα] οὕτως γίν[ω]νται σημειοῦνται οἱ ἐκδότηι τάδε: nous ne pouvons expliquer pour quelle cause les gouverneurs qui se rendront dans la province d'Asie et en Hellade sont chargés au même titre de faire exécuter la décision, qui attribue aux Stratonicéens des territoires et des redevances. Il ne semble point qu'un même gouverneur administrât les deux provinces, puisque à quelques lignes de distance le règlement de certaines affaires est expressément attribué au proconsul d'Asie.

Ἡ μὲν ὑπόθεσις ὅτι ὁ αὐτὸς ἄρχων διώκει τὴν τε Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα ἔπρεπεν ὅλως νὰ παρασιωπηθῇ ὡς ἀντικειμένη πρὸς ὅσα περὶ τῆς διοικήσεως τῶν ἐπαρχιῶν τούτων γινώσκομεν.

Ἡ δὲ μόνη δυνατὴ τοῦ προκειμένου προβλήματος λύσις εἶναι, νομίζομεν, ἢ διὰ τῆς ὑποθέσεως ὅτι αἱ τοῖς Στρατονικεῦσι προσωρισμέναι, συγκεχωρημέναι πρόσοδοι ἦσαν ἐν μέρει ἀπὸ χωρῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἑλλάδα (Achaiam), διὸ ἦν ἀνάγκη τῆς συμπράξεως τοῦ τῆς Ἑλλάδος στρατηγοῦ, ὅπως οἱ Στρατονικεῖς διαρκῶς καὶ ἄνευ πραγμάτων εἰσπράττωσι τὰς ἀπὸ τῶν χωρῶν τούτων προσόδους. Ἐν δὲ τοῖς κατωτέρω, ἔνθα ὁ ἄρχων κελεύεται ἵνα φροντίσῃ ὅπως οἱ διηρηπακότες ἢ διακατέχοντες κτήματα τῶν Στρατονικέων ἀποδῶσιν αὐτοῖς αὐτά, οἱ αἰχμάλωτοι αὐτῶν ἐλευθερωθῶσι, καὶ καθ' ὅλου τὰ εἰς αὐτοὺς γεγενημένα ἀδικήματα ἐπανορθωθῶσιν, εἰκότως μνημονεύεται μόνος ὁ τῆς Ἀσίας ἀνήπατος, εἰς οὗ τὴν δικαιοδοσίαν ἀνήκεν ἢ περὶ πάντων τούτων φροντίς.

Πολὺ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι ἐν τῷ προκειμένῳ

(1) Honoris deum immortalium causa εἶναι ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τῷ χωρίῳ τῶν Ὑπατικῶν γραμμάτων, οὐχὶ ἀόριστος φράσις κατὰ τὸ τετριμμένον ἐκεῖνο honoris alicuius causa facere aliquid=χάριν τινὸς ποιεῖν τι, ἀλλ' honos δηλοῖ ὀριστημένους τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς θυσίας.

χωρίῳ μνημονεύεται ἡ Ἑλλάς ὡς ἰδία ἐπαρχία ἴδιον ἔχουσα ἄρχοντα, ὅπερ ἀντίκειται πρὸς τὴν ἄχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν κορυφαίων τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης ἐγκεκριμένην δόξαν ὅτι ἡ Ἑλλάς ἕως τοῦ 27^{ου} π. Χρ. ἔτους δὲν εἶχεν ἴδιον ἄρχοντα, ἀλλ' αἰετοῦ ὑπέκειτο τῷ τῆς Μακεδονίας ἡγεμόνι (1). Διότι ἂν οὕτως εἶχε πάντοτε τὸ πρᾶγμα, δὲν θὰ ἐμνημονεύετο ἐν ἐπισήμῳ ἐγγράφῳ ἢ ἐπαρχία Ἑλλάς, ἀλλ' ἢ Μακεδονία, ὡς ἐν τῷ περὶ Ἀσκληπιάδου κλ. συγκλητικῷ δόγματι (CIG 1, 110 n° 203) ἐν μὲν στίχ. 23 κεῖται: «ἄρχοντες ἡμέτεροι, οὔτινες ἂν ποτε Ἀσίαν Ἐββοίαν μισθῶσιν ἢ προσόδους Ἀσία Ἐββοία ἐπιτιθῶσιν, φυλάξωνται μή τι οὗτοι δοῦναι ὀφείλωσιν» ἐν δὲ 29: «οἱ ὑπατοὶ γράμματα πρὸς τοὺς ἄρχοντας τοὺς ἡμετέρους, οὔτινες Ἀσίαν Μακεδονίαν ἐπαρχείας [δ]ιακατέχουσιν . . . ἀποστείλωσι»· διότι ἡ Ἐββοία ἀνήκεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Μακεδονίαν.

Ἡ ἐν τοῖς ἀνωτέρω μνεῖα τῶν Ὑπατικῶν πρὸς Ὠρωπίους γραμμάτων παρέχει μοι ἀφορμὴν εἰς συμπληρωτικὰς τινὰς περὶ τούτων παρατηρήσεις.

Τὰ ἐν σ. 57 κ. ἐ. τῆς ἐπιγραφῆς: ἐν τῷ συμβουλίῳ παρήσαν κ.τ.ἐ. εἶχον ἐγὼ ὑπολάβῃ ὅτι ἀνεφέροντο εἰς τὸ συμβούλιον, μεθ' οὗ ὁ Σύλλας ἐποιήσατο τὴν καθιέρωσιν (στίχ. 42 κ. ἐ), καὶ ὅτι κατὰ παραδρομὴν τοῦ συντάκτου τοῦ ἐγγράφου ἀντὶ νὰ τεθῶσι μετὰ τὴν πράξιν τοῦ Σύλλα τ. ἐ. ἐν στίχ. 51 κ. ἐ. ἐτέθησαν μετὰ τὸ ἐπικυρωτικὸν αὐτῆς συγκλητικὸν δόγμα. Ἀλλ' ὁ Mommsen ἀναφέρει ταῦτα εἰς τὸ ἐν στίχ. 6 συμβούλιον τῶν ὑπάτων, τὴν δὲ παλιλλογίαν (2) αἶρει δεχόμενος ὅτι ὁ ἐν στίχ. 6 κ. ἐ. κατάλογος ἀνήκεν εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῶν ὑπάτων, οὐχὶ δὲ εἰς τὸ πρωτόκολλον τῆς δίκης, ὅπερ κατ' αὐτὸν ἀρχεται ἀπὸ στίχ. 16. Οἱ πάρεδροι, λέγει, τῶν ὑπάτων ἐν τῇ προκειμένῳ δίκῃ δὲν ἀνεγράφησαν ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ ἅτε ὄντες οἱ αὐτοί, οὔτινες καὶ ἐν ἄλλῃ δίκῃ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ὑπάτων κριθεῖσθαι καὶ ἐν τῇ τῶν ὑπομνημάτων δέλτῳ ἤδη κατακεχωρισμένη παρήδρευσαν. Τὴν γνώμην

(1) Ἴδὲ περὶ τούτου τοῦ ζητήματος Hertzberg Gesch. Griechenlands u. d. Römern I σελ. 284 κ. ἐ. (σημ. 2) καὶ Marquardt R. Staatsverw. I² 172. 173, παρ' οἷς εὑρηται καὶ ἀκριβῆς κατάλογος τῶν περὶ τούτου γεγραμμένων.

(2) Διότι οἱ ἐν τῷ συμβουλίῳ τούτῳ παραγεγονότες καταλέγονται ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐγγράφου (στίχ. 6 κ. ἐ.)

ταύτην καθιστᾷ ἐκ πρώτης ὄψεως ἀσπαστὴν τὸ ὅτι ἐν τῷ ὅλῳ ὁμοίῳ τῇ προκειμένῃ ἐπιγνώσει διατάγματι τοῦ Λ. Ἐλουίου Ἀγρίππα (Mommsen *Hermes* 2, 102. 3, 167) ἡ μνεία τοῦ συμβουλίου γίνεται ἐν τέλει τοῦ ἐγγράφου. Πλὴν ἀλλ' ἔμῳ ἀσπαζόμενοι αὐτὴν προσκρούομεν πρὸς οὐχὶ ἀσημάντους δυσκολίας. Καὶ πρῶτον μὲν δὲν εἶναι φανερός ὁ λόγος, δι' ὃν οἱ ὑπατοὶ ἔκριναν ἀναγκαῖον νὰ γνωρίσωσιν ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῖς Ὠρωπίοις τὰ ὀνόματα τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος παρέδρων. Ἐπειτα ἀπορεῖται πῶς τὸ αὐτὸ βιβλίον, τ. ἔ. ἡ συλλογὴ τῶν ἀπὸ συμβουλίου γνώμης ἀποφάσεων τῶν ὑπᾶτων, ἐν τῷ αὐτῷ ἐγγράφῳ ἐν μὲν στχ. 31 καλεῖται ὑπομνημάτων δέλτος, ἐν δὲ στχ. 58 πραγμάτων συμβεβουλευμένων δέλτος. Πρὸς τὴν δευτέραν ταύτην δυσκολίαν προσκρούει καὶ ἡ ἐμὴ γνώμη, ὅτι ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος χωρίῳ πρόκειται περὶ τοῦ συμβουλίου τοῦ Σύλλα.

Τῶν ἀποριῶν τούτων οὐδεμίαν ἀλλήν εὐρίσκω δυνατὴν λύσιν παρὰ τὴν ἐξῆς, ἧς ἔμῳ ἐγὼ αὐτὸς ὁμολογῶ τὸ ἐπισηφᾶν καὶ παρακεκινδυνευμένον.

Εἰκάζω δὴλα δὴ ὅτι ὁ συντάκτης ἢ ὁ μεταφραστὴς τοῦ ἐγγράφου κατὰ τι ἀλόγημα ἀντὶ γραφομένου παρῆσαν = scribendo adfuerunt ἔγραψεν ἐν συμβουλίῳ παρῆσαν = in consilio fuerunt. Τοῦτο ἂν οὕτως ἔχη, τὸ χωρίον ἀναφέρεται εἰς τὸ συγκλητικὸν δόγμα, οὗτινος εὐθύς ἀνωτέρω ἀναγράφεται ἀπόσπασμα. Τότε δὲ ἡ συμβεβουλευμένων πραγμάτων δέλτος εἶναι liber in quo sunt senatusconsulta (Cic. ad Att. XIII, 33, 3) (1).

Καὶ περὶ ἐτέρου τινὸς χωρίου τῆς αὐτῆς ἐπιγραφῆς ἢ τοῦ Mommsen γνώμη δὲν μοι φαίνεται ὅτι εἶναι ἀπηλλαγμένη δυσχερειῶν. Λέγω τὸ ἐν στχ. 36 κ. ἐ. «ἐκτός τε τούτων ἢ εἴτι δόγμα συγκλητικῶν αὐτοκράτωρ αὐτοκράτορες τ[ε] ἡμέτεροι . . . ἔδωκαν, κατέλιπον, ἐκτός τε τούτων ἢ Λεύ-

χιος Κορνῆλιος Σύλλας ἀπὸ συμβουλίου γνώμης . . . ἔδωκεν, ὃ τὸ αὐτὸ ἢ σύνκλητος ἐπεκύρυσεν, οὔτε μετὰ ταῦτα δόγματι συγκλήτου ἄκυρον ἐγενήθη».

Ἐνταῦθα ἐγὼ μὲν ἤκασα ὅτι κακῶς ἔγραψεν ὁ μεταφραστὴς δόγμα ἀντὶ δόγματι, καὶ ὅτι ἐνταῦθα διακρίνονται δύο εἶδη καθιερώσεων, τ. ἔ. αἱ ὑπὸ Ρωμαίων αὐτοκρατόρων (τ. ἔ. νικηφόρων στρατηγῶν) ἐν γένει, αἵτινες ἦσαν κύριαι, ἂν ἐγίνοντο δόγματι συγκλήτου, καὶ αἱ τοῦ Σύλλα ἰδίᾳ, αἵτινες ἦσαν κύριαι, ἂν ἐγίνοντο ἀπὸ συμβουλίου γνώμης καὶ ἐνεκρίνοντο ὕστερον ὑπὸ τῆς συγκλήτου. Ἄλλ' ὁ Mommsen ἐγκρίνων τὴν γραφὴν δόγμα, διακρίνει τρία εἶδη καθιερώσεων, τ. ἔ. τὰς ὑπ' αὐτῆς τῆς συγκλήτου γενομένας (δόγμα Συγκλήτου), τὰς ὑπὸ Ρωμαίων αὐτοκρατόρων ἐν γένει καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Σύλλα. Ἄλλ', ἵνα παραλίπω τὸ καινοφανὲς τῆς φράσεως «δόγμα συγκλήτου ἔδωκε, κατέλιπε», ἡ ἐξουσία τοῦ Σύλλα τοῦ παντοδυνάμου δικτάτωρος θὰ ἦτο κατὰ τὴν ἐκδοχὴν ταύτην ἐλάσσων τῆς τῶν ἄλλων αὐτοκρατόρων, διότι ἐκεῖνων μὲν αἱ καθιερώσεις ἀπλῶς οὕτως ἐγκρίνονται, αἱ δὲ τοῦ Σύλλα, εἰ μόνον ἀπὸ συμβουλίου γνώμης γενομένης ἐκυρώθησαν ὕστερον ὑπὸ τῆς συγκλήτου καὶ τὸ κύρος αὐτῶν μὴ ἀνηρέθη ὕστερον ἐτέρῳ δόγματι συγκλήτου (2). Κατὰ δὲ τὴν ἡμετέραν ἐκδοχὴν τῶν μὲν ἄλλων αὐτοκρατόρων αὐταὶ μόναι αἱ καθιερώσεις θεωροῦνται κύριαι, ἔσαι ἐγίνοντο κατ' ἐντολὴν τῆς Συγκλήτου, τοῦ δὲ Σύλλα πᾶσαι, ἂν ὕστερον ἐπεκυρώθησαν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου. Οἱ μὲν ἄλλοι αὐτοκράτορες καθιεροῦντες δημοσίαν χώραν ἐπετέλουν ἀπλῶς τῆς Συγκλήτου τὰς ἐπιταγὰς, ὁ δὲ Σύλλας ἔπραττεν αὐτοβούλως καὶ ἡ σύγκλητος ἐκύρου ἀπλῶς τὰ ὑπὸ τούτου πεπραγμένα.

Νοεμβρίῳ 1885.

Σ. ΒΑΣΗΣ

(1) Ἡ μνεία τῶν κατὰ τὴν ἀναγραφὴν συγκλητικῶν δόγματος παρόντων ἦν ἀναγκαιοτάτη, διότι ἄνευ ταύτης ἢ γνησιότης τοῦ δόγματος ἦν προβληματώδης καὶ τὸ κύρος αὐτοῦ οὐδὲν. (Πρβλ. Cic. ad Att. IV, 18, 2).

(2) Ἡ περικοπὴ «ὃ τὸ αὐτὸ κ.τ.ε.» ἀναφέρεται εἰς μόνας τὰς τοῦ Σύλλα πράξεις, διότι ἀπὸ τῶν λέξεων «ἐκτός τε τούτων ἢ κ.τ.ε.» ἔρ-

χεται νέον ἑδάφιον, ὡς δεικνύει ἡ ἐπανάληψις τοῦ «ἐκτός τε τούτων». Ἄλλὰ καὶ ἂν ἐδεχόμεθα ὅτι τὰ «ὃ τὸ αὐτὸ κ.τ.ε.» ἀναφέρονται καὶ εἰς τὰς τῶν ἄλλων αὐτοκρατόρων πράξεις, πάλιν ἡ τοῦ Σύλλα ἐξουσία θὰ ἦτο τῆς τῶν ἄλλων ἐλάσσων, διότι οὗτος μὲν ὤφειλε νὰ ἀκούσῃ τὴν γνώμην συμβουλίου, ἐκεῖνοι δὲ οὐχί.

ΠΕΙΡΑΪΚΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

Ἐν τῷ τοῦ Πειραιῶς Μουσεῖῳ κατατεθέντα ἀπὸ τινος κεῖνται τὰ ἐξῆς ἀρχαῖα, ἄλλα μὲν ἐν ἀνασκαφῇ ἀνευρεθέντα, ἄλλα δὲ καὶ ἀγορασθέντα :

1. Ἀνάγλυφον εὐχετικὸν λίθου λευκοῦ, ὕψ. 0,36 πλ. 0,24, ὅπερ ἐν πλαισίῳ εἰκονίζει πρὸς ἀριστερὰν μὲν τῷ ὄρῳ τὸν Δία τὸν μειλίχιον καθήμενον ἐπὶ θρόνου, τὴν μὲν δεξιὰν ἐπὶ τῶν μηρῶν ἀναπαύοντα τῇ δ' ἀριστερᾷ κέρασ μέγα κρατοῦντα πρὸς τᾶν ὀρθοῦμενον. Ἐπὶ τοῦ κέρατος ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ Διὸς ἐν μέρει διατηρεῖται γρῶμα ποῦ μὲν ἐρυθρὸν ποῦ δὲ κίτρινον. Πρὸ τοῦ Διὸς ἰδρυται βωμὸς ὀπισθεν τοῦ ὁποῖου παῖς φέρων τι ἐν ἀβαθεῖ κνίστρῳ τοῦ παιδὸς καὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸ κνίστρον καὶ αἱ χεῖρες ἰκανῶς ἀποτετριμμένοι. Πρὸ τοῦ βωμοῦ χοῖρος βαίνων πρὸς θυσίαν βεβαίως. Πέραν τοῦ βωμοῦ δεξιᾷ τῷ ὄρῳ ἀνὴρ πωγωνοφόρος ἀνατεταμένην ἔχων τὴν χεῖρα καὶ πρὸς τὸν Δία ἀποβλέπων, γυμνὸν δ' ἔχων τὸ δεξιὸν ἄνω μέρος τοῦ σώματος, τὸ δ' ἄλλο κεκαλυμμένον διὰ τοῦ ποδήρου ἱματίου τοῦ ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου κατερχομένου. Πρὸ αὐτοῦ παιδίσκη περιτετυλιγμένη ἐν τῷ μακρῷ ἱματίῳ, ὅπερ διὰ τῆς δεξιᾶς ἔσθθεν φέρει πρὸς τὸν ἀριστερὸν ὤμον, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς, ἔσθθεν καὶ ταύτης, συγχρατεῖ τοῦτο περὶ τὴν ὀσφύν. Ὅπισθεν τοῦ ἀνδρὸς καὶ εἰς τὸ βάθος ἀντωπὸς γυναικεία μορφή φέρουσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κόφινον μέγαν, ἐφ' οὗ διατηροῦνται ἴχνη χρωματισμοῦ. Περαιτέρω ταύτης καὶ πρὸς ἀριστερὰν ἐστραμμένη γυνὴ ἀναβεβλημένη τὸ ἱμάτιον δν τρόπον καὶ ἡ περιγραφεῖσα παιδίσκη. Πρὸ τῆς γυναικὸς ταύτης παῖς ἡ παιδίσκη ταπεινότερα τὸ ἀνάστημα τῆς πρώτης· ὀπισθεν δὲ ἕτερος παῖς μικρότερος· ἀμφοτέρω οἱ παῖδες ἀναβεβλημένοι τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ παιδίσκη.

Ἄνωθεν τῆς ἀναγλύφου παραστάσεως ἐπὶ τῆς ταϊνίας τῆς εἰκονιζούσης τὸ ἐπιστύλιον ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφὴ :

. . . Τ Ο Β Ο Λ Η Δ Ι Ι Μ Ι Λ Ι Χ Ι Ω

Κριτο]βόλη Διι μειλχιῳ

Τὰ γράμματα ἀμελῶς κεχαραγμένα καὶ ὁπωσδήποτε μὴ συνάδοντα πρὸς τὴν σχετικὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἄλλης γλυφῆς.

Ἄνευρέθη κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ὁδοῦ τῆς διὰ τῶν νεωσοίκων τῆς Ζέας εἰς τὸ νεόκτιστον θέατρον Τσόχα ἀγούσης καὶ ἀκριβῶς κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτῆς, ὅπου συναντᾶται μετὰ τῆς παραλίας ὁδοῦ.

2. Πλάξ λίθου φαιοῦ, ὕψ. 0,33, πλ. 0,28 φέρουσα ἀνάγλυφον ὄφιν συνεσπειραμένον, οὗ ἑλλείπει ἡ κεφαλὴ μετὰ τοῦ ἄνω μέρους τῆς πλακὸς. Εἶνε πάντως ἀνάθημα εἰς Ἀσκληπιόν. Ἄνευρέθη ὀλίγα βήματα πρὸς βορρᾶν τοῦ προηγουμένου ἐν τῷ οἰκοπέδῳ Ἄ. Μπόνῃ κατὰ τὰς ἐν τοῖς νεωσοίκαις ἀνασκαφᾶς τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας.

3. Τεμάχιον λίθου λευκοῦ, ὕψ. 0,23, πλ. 0,15, φέρον σπείρας τινὰς τοῦ σώματος ὄφως, ὁμοίου τῷ προηγουμένῳ. Ἄνευρέθη ἐν ταῖς αὐταῖς ἀνασκαφᾶς ὀλίγον πρὸς βορρᾶν τοῦ προηγουμένου.

4. Τεμάχιον λίθου λευκοῦ ὕψ. 0,34, πλ. 0,15, ἀνωμάλου λίαν τὴν ἐπιφάνειαν φέροντος εἰς ἀνώμαλον τάξιν τὰ γράμματα τάδε :

. . . Ο Ξ	Ὅρ]ος
Μ Ν Η Μ Λ	μνήμ[α-
Τ Ο Ξ Π Υ Θ	τος Πυθ-
Ξ Ι Δ Ο Ξ	ε]ῖδος
Λ Α Μ Ψ Α	Λαμφα-
Κ Η Ν Η Ξ	κηνῆς

Ὅπισθεν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ λίθου εἶνε πως μᾶλλον ὀμαλὴ μάλιστα δὲ κατὰ τὰ ἄνω, ἔνθα σώζονται τὰ γράμματα τάδε :

. Ο Ι οι
. . . Ι Ι Ο Ι Ε Ι ἐπ]οίει

Τὰ γράμματα ταῦτα εἶνε πολὺ ἐπιμελέστερον ἐργασμένα τῶν τοῦ ὀροσήμου· ἔπειτα τὸ ὀμαλὸν τῆς ἐπιφανείας, ἐφ' ἧς εἶνε ταῦτα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἑτέραν πλευρὰν, ἐφ' ἧς τὸ ὀροσήμον, δεικνύου-

σιν ἀρκούντως ὅτι τὸ τεμάχιον τοῦτο ἀποτελοῦν ἴσως μέρος βάρου τινὸς ἀπεσπάρθη βιαίως τοῦ ὄλου, ὡς δεικνύει καὶ ἡ ἀνώμαλος ἐπιφάνεια τοῦ ὀροσήμου, ἐχρησιμοποιήθη δ' εἴτα χαραχθέντων τῶν γραμμάτων τῆς πρώτης ἐπιγραφῆς.

5. Τεμάχιον λίθου λευκοῦ ὕψ. 0,18, πλ. 0,17 φέρον τὴν δε τὴν ἐπιγραφὴν :

Ε Π Η	Ἐπη
Κ Ο · Ο Ι Κ	κό·οις
· Ε Ο Ι Κ	Θ]εοῖς

Εὐθὺς πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς ἐπιγραφῆς φαίνεται ἀρχὴ τετραγωνικοῦ πλαισίου.

6. Στήλη λίθου λευκοῦ ὕψ. 0,27, πλ. 0,37 τεθραυσμένη τὰ κάτω, φέρουσα ἄνω ἀέτωμα καὶ ἀσπίδισκίον ἐν αὐτῷ καὶ ἀκρωτήρια ἄνω ἐπὶ ταύτης ἡ Λατινικὴ ἐπιγραφὴ ἦδε :

D . M . S .
 VERÀ—TVMIANO—FRÀTRI
 BENE—MERENTI—FECIT
 VIXIT—ANN . S—XXV
 M]ENS—VIII—DIES—XV B

Μέρος τῶν γραμμάτων τοῦ τελευταίου στίχου εἶνε τεθραυσμένον μετὰ τοῦ λίθου. Τὰ γράμματα ἀμελέστατα κεχαραγμένα.

7. Καλὸν ἐπιτύμβιον μνημεῖον ἀνευρέθη πρὸ τοῦ στομίου τοῦ λιμένος τῶν Ἀλῶν κατὰ τὴν δυτικὴν αὐτοῦ ἀκτὴν ἔξωθεν τοῦ ἐκεῖ κατερχομένου

τείχους τοῦ περιβόλου τοῦ Πειραιῶς. Εἶνε τοῦτο ἀνάγλυφον ἀνδρὸς πωγωνοφόρου καθημένου ἐπὶ ἔδρας μετ' ἀνακλίσεως, γυμνοῦ τὸ στήθος καὶ τὴν δεξιὰν χεῖρα, ἣν ἐπὶ τῆς κοιλίας ἀναπαύει, τὴν δ' ἀριστερὰν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ γόνατος, παρὰ τὴν διὰ τῶν σκελῶν διερχομένην καὶ πρὸ τοῦ προσώπου ἄνω τελευτῶσαν βακτηρίαν. Εἰς τοὺς πόδας φέρει πέδιλα. Τὸ ὄλον ἀνάγλυφον εἶνε ἐντὸς ἀβαθοῦς πλαισίου φέροντος παραστάδας καὶ ἀέτωμα μετὰ ἀκρωτηρίων. Τὸ ὄλον ὕψ. 1,18, πλ. 0,54. Ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου τὸ ὄνομα :

ΤΥΝΝΙΑΞ ΤΥΝΝΩΝΟΞ ΤΡΙΚΟΡΥΞΙΟΞ

Καινοφανεῖς φαίνονται οἱ τύποι τῶν δύο ὀνομάτων.

8. Καὶ τελευταῖον δὲν ἀπαξιῶ νὰ σημειώσω ἐνταῦθα πῆλινον τεμάχιον, ἴσως μεγάλου ὕδραγωγοῦ σωλῆνος, προερχόμενον ἐκ Σαλαμῖνος καὶ φέρον ἄνω ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ τὰ γράμματα :

ϞΞΙ

οὕτως ἐκ δεξιῶν βεβαίως πρὸς τὰριστερὰ ἀναγινωσκόμενα καλῶς δ' ἐσχηματισμένα· κάτωθεν δὲ τοῦ Ξ καὶ στιγμὴν ἐγκεχαραγμένην.

Ἐν Πείραιεῖ τῇ 21ῃ Δεκεμβρίου 1885.

ΙΑΚ. Χ. ΔΡΑΓΑΤΣΗΣ

ΑΜΦΙΑΡΕΙΟΥ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ

(Συνέχεια. Ἰδὲ Ἐφ. Ἀρχαιολ. 1885, σελ. 153).

14.

Ξ Λ Ε Ι Ξ Ε Ρ Ο Ι Η Ξ Ε

Σῶσις ἐποίησε.

Τὰς δύο ταύτας λέξεις περιέχει ἐπὶ τῆς προσθίας ταπεινῆς ἐπιφανείας μαρμαρινῆ βάσις, ἣτοι ὑπόβαθρον, ἀναθηματικοῦ μνημείου, κειμένη κατὰ χώραν μεταξὺ τῶν μνημείων Ἀθείας καὶ Λέντλου (Πρακτ. Ἀρχ. Ἐταιρίας 1884, πίναξ Ε'. μεταξὺ τοῦ ι' καὶ ι'').

Ἡ τετράγωνος αὕτη ἄνευ κόσμων βάσις (ὑψ. 0.19, πλ. 0.92, πχ. 0.91) ἐφηρμοσμένη, ὡς καὶ αἱ τῶν λοιπῶν τοῦ Ἀμφιαρείου μνημείων, ἐπὶ πωρίνης ὑποστρώσεως ἔφερε τὸ πάλαι, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἔστιν εἰκάσαι, ἕτερον μάρμαρον ἐφ' οὗ ἀνεγράφετο ἡ ἀνάθεσις καὶ εἴ τι ἄλλο· τὸ δὲ περιέργον, μόνη πασῶν τῶν αὐτόθι εὑρεθεισῶν βάσεων φέρει καὶ αὕτη γράμματα, τὰς δύο εἰρημένους λέξεις.

Τὸ τὴν ἀνάθεσιν περιέχον μάρμαρον τοῦ μνημείου τούτου οὕτω τυγχάνει βέβαιον, εὑρίσκεται δ' ἴσως ἐν τοῖς αὐτόθεν ἐξεσκαμμένοις, ἅτινα πεπωκότεα ποτὲ σωρηδὸν χρίζουσιν ἔτι ἀκριβεστέρας πρὸς συναρμογὴν καὶ ἐπανίδρυσιν ἐρεῦνης, ἣτις γενήσεται κατὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἀνασκαφῶν. Τότε δὲ πιθανῶς γνωσθήσεται καὶ τι πλεῖον περὶ τοῦ τεχνίτου Σώσιδος.

Τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὅπερ ἄτε ὕστερον εὑρεθείσης τῆς ἐπιγραφῆς δὲν ἀνεγράφη μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐν τῇ Ἀρχ. Ἐφημερίδι, ἐν μιᾷ καὶ μόνῃ ἀναφέρεται ἐπιγραφῇ ἣν ὁ J. Martha ἐξέδωκε πρῶτος (Bull. de corr. hellén. III, 1879 p. 444 N° 2), μετ' αὐτὸν δὲ ἄλλοι καὶ τελευταῖον ὁ Em. Löwy (Inscr. griech. Bildhauer N° 150). Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη, γεγλυμμένη ἐν βάθρῳ μικρὸν τι τῆς ἐν Ἀμφιαρείῳ βάσεως μείζονι, εὑρέθη ἐν Ἐλικῶνι, ἔχει δὲ ὧδε:

Λουσις Πεδαγενεῖα τὸν ἀδε[Λφὸν]

Ἰπποκρίτορ τοῖς θεο[ῖς]

Σῶσις ἐποίησε

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ 1886.

Τὰ γράμματα τοῦ βάθρου τούτου κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Löwy φαίνονται τότε μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα σχεδὸν ὅμοια πρὸς τὰ τῆς ἐν Ἀμφιαρείου βάσεως. Καὶ ὕψος μὲν τὰ γράμματα τῆς βάσεως ἔχουσι 0.010-0.018, ἣγουν ὅσον πού καὶ τὰ τοῦ ἐν Ἐλικῶνι βάθρου, σχῆμα δὲ ὡσαύτως παρεμφερές καὶ ἴσως οὐχὶ πολλῶ ἀμελέστερον, πλὴν ὅτι τὸ ξ τῆς βάσεως φέρει ἀνοικτὰ τὰ σκέλη καὶ οὐχὶ παράλληλα ὡς τὰ τοῦ βάθρου, πρὸς δὲ ὅτι ἐν τούτῳ μὲν γέγραπται ἐποίησε, ἐν ἐκείνῃ δὲ ἐποίησε. Πατήρ δὲ καὶ πατρίς τοῦ Σώσιδος ἐν οὐδετέρῳ ἀναγράφεται.

Περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐν Ἐλικῶνι ἐπιγραφῆς ὁ Martha γράφει: «L'inscription est de la fin du 3e siècle ou du commencement du 2e avant notre ère. Le soin particulier de la gravure, la forme des lettres, l'absence de noms romains, l'emploi de l'adjectif patronymique Πεδαγενεῖα au lieu du génitif Πεδαγένου, tout cela permet d'affirmer qu'elle est antérieure à la conquête romaine». Περὶ ταύτης δὲ τοῦ λόγου γενομένου, σημειωθήτω ἐν παρόδῳ ὅτι ἡ κατὰ διάλεκτον συμπλήρωσις τοῦ 1^{ου} στίχου ἀδε[Λφὸν] ἢ ἀδε[Λφίον], ἂν ὑποτεθῆ ὅτι ἡ ἀνάθεσις ἐγένετο ὑπὸ δύο τοῦ Ἰπποκρίτου ἀδελφῶν (ὅτε καὶ ἡ τόνωσις δὲν κεῖται ἐκτὸς πάσης ἀμφισβητήσεως), ἴσως δὲν εἶνε πάντως ἀναγκαία.

Ἐκ τῶν εἰρημένων φαίνεται ὅτι τεχνίτης ἀμφοτέρων ἐστὶν ὁ αὐτός, αἱ δὲ μικραὶ παραλλαγαὶ τῶν δύο ἐπιγραφῶν προέρχονται πιθανῶς καὶ ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν τόπων ἐν οἷς ἀνεγράφησαν.

15.

ΠΙΣΙΝΧΑΡΙΟΥ

ΛΡΛΠΙΟΙΑΜΦΙΑΡΑΛΙ

Πίσιν Χαρίου

Ἐρώπιον Ἀμφιαράφ.

Ταπεινὸν ἄνευ κόσμου βάθρον, λίθου μέλανος, ἔχον ἄνωθεν μὲν τύπους δύο ποδῶν, κάτωθεν δὲ

δύο τόρμους. Ύψος 0.315, πλάτος 0.93, πάχος 0.78.

Τὰ γράμματα (ύψ. 0.014) εἰσι λίαν ἐπιμελῶς κεχαραγμένα, ἄλλως τε καὶ διότι ἐκατέρου στίχου τὸ ὕψος ἦν προδιαγεγραμμένον διὰ δύο παραλλήλων γραμμῶν. Τοῦ Σ τὸ μὲν κάτω σκέλος εἶνε ὀριζόντιον, τὸ δὲ ἄνω ἀνοικτόν.

Ἐν τῷ βάθρῳ τούτῳ, ὡς καὶ ἐν τῷ μνημείῳ τοῦ Σκριβωνίου (ἔρα κατωτέρω ἀριθ. 17) ἀνατιθέασιν ἀπλῶς οἱ « Ὠρωπίοι » ἐν ᾧ ἐν τοῖς ἄλλοις συνήθως ἀνατίθησιν « ὁ δῆμος Ὠρωπίων », ἐν δὲ

τῷ μνημείῳ Ἀγρίππα (κατωτ. ἀριθ. 18) ἀπλούστατα « ὁ δῆμος ».

Εὐρέθη γαμαὶ πλησίον τῆς εἰρημένης τοῦ Σώσιδος βάσεως. Ἐπειδὴ δὲ αἱ δύο αὗται ἐπιγραφαὶ φαίνονται ἔχουσαι καὶ τὰς διαστάσεις τῶν μαρμάρων οὐχὶ πᾶν δυσαναλόγους, ἐνδέχεται νὰ ἀνήκωσιν εἰς τὸ αὐτὸ μνημεῖον.

Ὁ οἶκος τοῦ τιμωμένου ἀνδρός, ὡς εἰκάζεται ἐκ τε τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων, συνδεῖται ἰσῶς μετὰ τοῦ ἐν τῇ ἐξῆς ἐπιγραφῇ ἀναφερομένου Χαρίου.

16.

Χ Α Ρ Ι Α Ξ Ν Ε Ο Π Τ Ο Λ Ε Μ Ο Υ Α Θ Η Ν Α Ι Ο Ξ
Τ Ο Ν Π Α Τ Ε Ρ Α Ν Ε Ο Π Τ Ο Λ Ε Μ Ο Ν Σ Τ Ρ Α Τ Ο Κ Λ Ε Ο Υ Ξ
Α Θ Η Ν Α Ι Ο Ν Α Μ Φ Ι Α Ρ Α Λ Ι Α Ν Ε Θ Η Κ Ε Ν

Π Ρ Α Ξ Ι Α Σ Λ Υ Σ Ι Μ Α Χ Ο Υ Α Θ Η Ν Α Ι Ο Σ Ε Ρ Ο Η Ξ Ε

Χαρίας Νεοπτολέμου Ἀθηναῖος
τὸν πατέρα Νεοπτόλεμον Στρατοκλέους
Ἀθηναῖον Ἀμφιαράφ ἀνέθηκεν.

Πραξίας Λυσιμάχου Ἀθηναῖος < Ἀγκυλῆθεν > ἐπόησε < σε >

Ἀπλοῦν βάθρον, λευκοῦ μαρμάρου (ύψ. 0.31, πλ. 0.80 πάχ. 0.75). Εἶνε σχεδὸν ἰσομέγεθες τῇ τετραγώνῳ (0.80) μαρμαρίνῃ βάσει, τῇ πρώτῃ ἀριστερόθεν τοῦ μνημείου Βρούτου (Πρακτ. 1884, πίν. Ε', ἰ') κατὰ γῶραν κειμένη, παρ' ἧ καὶ εὐρέθη.

Ύψ. γραμμάτων τῶν μὲν πρώτων στίχων 0.015, τοῦ δὲ 4^{ου} 0.01. Ἐν τοῖς θ τοῦ 3^{ου} στίχου δὲν διακρίνεται ἡ μέση στιγμῆ, ὥστε ὁμοιάζει τῷ Ο. Τὸ δὲ πρῶτον α τοῦ ἐν τῷ 4^{ου} στίχῳ Ἀθηναῖος φαίνεται ὡσεὶ ἔχον κεκαμμένην τὴν κεραίαν.

Ὡς πρὸς δὲ τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτου, τὸ κατ' ἀρχάς, ὡς ὀρθῶς καὶ ὁ Löwy ἔγραψεν, ἦν γεγλυμμένον Πραξίας Λυσιμάχου Ἀγκυλῆθεν ἐπόησε.

Κατόπιν δὲ αἱ δύο τελευταῖαι λέξεις μετεβλήθησαν εἰς Ἀθηναῖος ἐπόησε καὶ δὴ οὕτως, ὥστε τὸ Α, Λ καὶ Ε τοῦ Ἀγκυλῆθεν ἔμειναν ἀνέπαφα, περισσεύει δ' ἐν τέλει μὴ ἐξαλειφθεῖσα ἡ συλλαβὴ ΞΕ τοῦ προγεγλυμμένου ἐπόησε ὡς ὠδέ πως δηλοῦται:

πρίν : Α Γ Κ Υ Λ Η Θ Ε Ν Ε Ρ Ο Η Ξ Ε
ἔπειτα. . . . Α Θ Η Ν Λ Ι Ο Ξ Ε Ρ Ο Η Ξ Ε

Ὁ τε ἀνατιθεὶς Χαρίας καὶ ὁ τεχνίτης Πραξίας εἰσὶν ἤδη γνωστοί, ὅθεν ἡ ἐπιγραφὴ κρινομένη καὶ ἐκ τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων ἀνάγεται εἰς τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ 4^{ου} π. Χρ. αἰῶνος.

Ἔργα τοῦ Πραξίου ἀναφέρονται ἐν δυσὶν ἐπιγραφαῖς, ὧν ἡ μὲν εὐρέθη ἐν Ἀθήναις τῷ 1851, ἡ δὲ ἐν Δήλῳ τῷ 1877-78 (Löwy: Inschr. etc.).

Παρὰ τῇ παρουσίᾳ ἐπιγραφῆς εὐρέθη καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Κουμανούδη ἐκδοθεῖσα ἀγωνιστικὴ (Ἐφημ. Ἀρχ. 1884, σελ. 121, ἀριθ. 1).

17.

Γ Α Ι Ο Ν Σ Κ Ρ Ι Β Ω Ν Ι Ο Ν Γ Α Ι Ο Υ Υ Ι Ο Ν
Κ Ο Υ Ρ Ι Ω Ν Α Τ Ο Ν Ε Α Τ Ω Ν Π Α Τ Ρ Ω Ν Α
Ω Ρ Ω Π Ι Ο Ι Α Μ Φ Ι Α Ρ Α Ω Ι

Ξ Ε Ν Ο Κ Ρ Α Τ Η Ξ Ε Ρ Ο Η Ξ Ε

(Ἐπονται προξεν. ψηφίσματα)

Γάϊον Σκριβώνιον Γαίου υἱὸν
 Κουρίωνα τὸν ἑατῶν πατρῶνα
 Ὡρώπιου Ἀμφιράου.
 Ξενοκράτης ἐπόησε.

Ὁ δῆμος
 Μάρκον Ἀγρίππαν
 Λευκίου υἱὸν τρεῖς ὑπα-
 τον τὸν ἑατοῦ εὐεργέ-
 την.
 Μητίοχος ἐπόησε.

5

Τρίλιθον μνημεῖον ὅμοιον καὶ ἴσον τῷ τοῦ Σύλλα
 (Ἐφ. Ἀρχ. 1885 σελ. 103) ὕψ. 0.93, πλ. 0.73
 -0.77, βάρ. ἐν ἑλω 1.565 (ἤγουν 0.38 τῆς ὕψεως
 καὶ 1.185 ἑκατέρου τῶν ὀπισθεν μαρμάρων). Ὑψος
 γραμμάτων ἔχουσι οἱ μὲν τρεῖς πρῶτοι στίχοι
 0.015, ὁ δὲ τέταρτος 0.02.

Κεῖται δὲ πέμπτον ἀριστερόθεν τοῦ μνημείου
 Βρούτου (Ἐφ. Ἀρχ. 1885 σ. 105), ἰδρυμένον ἐπὶ
 βάσεως λευκοῦ μαρμαρίου καὶ διασφῶζον πάντα τὰ
 μάρμαρα, ὧν τὰ μὲν ὀπισθεν δύο εὐρέθησαν ὀρθία
 κατὰ χώραν, ἡ δὲ ὄψις χαμαὶ πρηνής.

Ἡ ἀναθηματικὴ ἐπιγραφή φαίνεται, ὡς καὶ ἀλ-
 λαχοῦ παρετηρήθη, ἐπὶ προγενεστέρας ἐπιγεγλυμ-
 μένη. Τοῦτο δὲ ἐξάγεται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἐκ
 τῆς παραβολῆς τῶν γραμμάτων αὐτῆς πρὸς τὰ τοῦ
 τε 4^{ου} στίχου καὶ τῶν προξενικῶν ψηφισμάτων
 ἅτινα καὶ ἀρχαιότερον καὶ πολλῶ κανονικώτερον
 ἔχουσι τὸ σχῆμα.

Προξενικὰ δὲ ψηφίσματα ἐπὶ τοῦ μνημείου τού-
 του ὑπάρχουσιν οὐκ ὀλίγα, τὰ μὲν κάτωθεν τοῦ
 4^{ου} στίχου τῆς ὀψεως, ἑπτὰ δὲ ἑλα ἐπὶ τῆς ἀριστε-
 ρᾶς ἐπιφανείας τοῦ μνημείου.

Ὁ Σκριβώνιος οὗτος εἶνε ὁ ἐν ἔτει 50^ῳ π. Χ.
 δήμαρχος γενόμενος καὶ τὸν μεταξὺ Καίσαρος καὶ
 Πομπηίου ἐμφύλιον πόλεμον ὑποκινήσας.

Ὁ δὲ τεχνίτης Ξενοχάρης ἐστὶ καὶ ἀλλαχθὲν
 γνωστός, ἐν Ἀμφιράου δὲ ἀπαντᾷ καὶ ἐπὶ τοῦ με-
 σαίου μαρμαρίου τοῦ μεγάλου τοξοειδοῦς μνημείου
 (κατωτ. ἀριθ. 19) ὡς Ἀθηναῖος.

18.

Ο Δ Η Μ Ο Σ
 Μ Α Ρ Κ Ο Ν Α Γ Ρ Ι Π Π Α Ν
 Λ Ε Υ Κ Ι Ο Υ Υ Ο Ν Τ Ρ Ι Σ Υ Π Α
 Τ Ο Ν Τ Ο Ν Ε Α Τ Ο Υ Ε Υ Ε Ρ Γ Ε
 Τ Η Ν
 Μ Η Τ Ι Ο Χ Ο Ξ Ε Ρ Ο Η Ξ Ε

5

(Ἐπονται προξεν. ψηφίσματα)

Τρίλιθον ἄνευ γείσου μνημεῖον (ὕψ. 0.93, πλ.
 0.76 περ. καὶ βάρος 43+1.09=1.52) συγκεῖμε-
 νον ἐξ ὀψεως καὶ δύο ὀπισθεν μαρμάρων οἰονεὶ πε-
 ρύγων. Οὐδὲν ὅμως τῶν τριῶν εὐρέθη ἐπὶ τῆς
 οἰκείας βάσεως, ἥτις κεῖται δεξιόθεν τοῦ μνημείου
 τῆς Ἀδείας (Πρακτ. 1884, πίν. Ε', ι'), ἀλλὰ
 πάντα φύρδην μίγδην μετ' ἄλλων πεπτωκότα. Καὶ
 τὰ μὲν δύο μάρμαρα, ἤγουν ἡ προκειμένη ὄψις καὶ
 ἡ λέξεις τοῦ κατωτέρω καταχωριζομένου ψηφίσμα-
 τος περιέχουσα ἀριστερὰ πτέρυξ, ἀπεδείχθησαν
 προσαρμύττοντα ἀλλήλοις, τοῦτο δὲ ὀφείλεται ἦτ-
 τον εἰς τὰς διαστάσεις τῶν δύο μαρμάρων, ἅτε καὶ
 ἄλλων ἴσων αὐτοῖς ὁμοῦ εὐρεθέντων, ἡ εἰς τὴν
 ἀγαθὴν τῶν γλυπτῶν ἔξιν τοῦ χαραττεῖν μέρος
 τοῦ ψηφίσματος ἐπὶ τοῦ συνεχοῦς μαρμαρίου οὕτω
 δ' ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν λέξεων καὶ ἐν ἄλλοις τοῦ
 Ἀμφιαρείου μνημείοις ἀνεύρηκα τὸ ἐκασταχοῦ
 ἀνήκον καὶ πολλὰ ἀρμοδίως ἀνέστησα. Ὡς δεξιὰ
 δὲ τοῦ μνημείου πτέρυξ ὑποληπτέον ἴσως ἀνάλογόν
 τι τὰς διαστάσεις μάρμαρον, ὅπερ εὐρέθη πλησίον
 τῆς ὀψεως κυκληδὸν ἠκρωτηριασμένον περιέχει δ'
 ἑλλιπῆ προξενικὰ ψηφίσματα.

Ἡ ὄψις τοῦ μνημείου περιέχει τὴν ἀνωτέρω
 ἐπιγραφὴν, ψηφίσματα δὲ προξενικὰ οὐ μόνον ἐπὶ
 τῆς προσθίας ἐπιφανείας ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἀριστε-
 ρᾶς καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς. Τὰ γράμματα τῆς ἀνάθεσεως
 ὕψος μὲν ἔχουσι μέγιστον (μέχρι 0.04), σχῆμα δὲ
 τὸ χαρακτηριστικὸν ἐκεῖνο τῆς προεκβολῆς τῶν εἰς
 γωνίαν συμπιπτουσῶν γραμμῶν, ὅπερ ἀπαντᾷ καὶ
 ἐν τῷ τοῦ Βρούτου. Καὶ ἐνταῦθα ἡ ἀνάθεσις φαίνε-
 ται ἐπὶ παλαιότερας ἐπικεχαραγμένη. Ἀπομείναντος
 τοῦ 6^{ου} στίχου ἀμεταβλήτου, οἱ πρὸ αὐτοῦ στίχοι
 δι' ἔλλειψιν χώρου ἔχουσι βαθμηδὸν ἐλάσσω τὰ
 γράμματα καὶ φαίνονται οἰονεὶ συνεσφιγμένοι, ἀπό-
 ξεσις ὅμως τοῦ ἄνω μέρους τῆς ἐνεπιγράφου ἐπιφα-
 νείας δὲν εἶνε καταφανῆς ἕνεκα τῆς ἀπολιθώσεως·
 ἴσως δὲ καὶ ἡ ἔλλειψις γείσου περὶ τὸ ἄνω ἄκρον
 ὑπομαρτυρεῖ τὴν μετατροπὴν καὶ μετανάθεσιν τοῦ
 ἀρχικοῦ μνημείου. Ἀλλὰ τρανέστερον τεκμήριον

πρόκειται ὁ 6^{ος} στίχος, οὗ τὰ γράμματα καὶ ἐλάσσω καὶ ἀρχαιότερα τυγχάνουσιν.

Ὁ χρόνος τῆς παρουσίας ἀναθέσεως κεῖται προδήλως μεταξὺ τῆς 3^{ης} ὑπατείας καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀγρίππα (27-12 π. Χρ.).

Ὁμοίαν αὐτολεξεὶ ἀνάθεσιν περιέχει καὶ τὸ πρὸ τῶν Ἀθήνησι Προπυλαίων βῆθρον (C. I. A. III, I, 575) ὡσαύτως δέ, ἄνευ ὁμῶς τοῦ τρις ἕπατον, καὶ τὸ αὐτόθι ὑπ' ἀριθ. 576, πλὴν ὅτι ἐν τούτοις τὸ *videtur* γέγραπται διὰ διφθόγγου.

Τεχνίτης δὲ Μητιόχος νῦν πρῶτον γνωρίζεται ἐὰν μὴ λογίσωμεν τὸ ἐλλιπὲς καὶ ἀμφίβολον ὄνομα **ΤΙΟΧΟΣ** τῆς ἐν Ρώμῃ ἐπιγραφῆς (*Schreiber: Ant. Bildw. d. Villa Ludovisi in Rom S. 33. Löwy: Inschriften, N° 342*), ἣτις ἄλλως ἀνήκει χρόνοις πάντως ὑστέροις τοῦ ἐν Ἀμφιαρείῳ τεχνί-

του. Τοῦ Μητιόχου ἀνέκειτο ἐν Ἀμφιαράου καὶ ἄλλο ἔργον, καθ' ἃ δηλοῖ ἐφαρμομένη ἐπιγραφή ἐπὶ ἐτέρως ἀναθηματικοῦ μνημείου ὄψεως. Ἄλλὰ καὶ ἐκ ταύτης οὔτε τὸν πατέρα οὔτε τὴν πατρίδα παρέχεται νὰ μάθωμεν. Περὶ δὲ τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἤκμασεν, ἴσως ἢ μετὰ τὴν κάθαρσιν τοῦ λίθου ἀνάγνωσις τοῦ ὑπὸ τὸν τεχνίτην προξενικοῦ ψηφίσματος βοηθήσει ἡμῖν εἰς τινὰ ὑπολογισμόν (πρβ. καὶ Löwy: *Inscr. N° 125a*).

Ψηφίσματα δὲ προξενικὰ ὅτι ἔχει πολλὰ καὶ τὸ μνημεῖον τοῦτο, ἐρρήθη ἀνωτέρω. Τούτων ἐν, περὶ οὗ ἐν ἀρχῇ ὁ λόγος, εἶνε τὸ ἐξῆς, γεγλυμμένον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ἐπιφανείας τοῦ μνημείου καὶ δὴ μέρος μὲν ἐλάχιστον ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος, τὸ δὲ πλεῖστον ἐπὶ τῆς συνεχοῦς αὐτῇ ἀριστερᾶς ἐπιφανείας τῆς ὄψεως, ὡς διὰ καθέτου γραμμῆς δηλοῦται ὧδε:

		ΠΙΚΡΑΤΗΣ ΑΡΧ	ΟΥ ΕΙΠΕΝ ΕΠΕΙΔΗ ΚΤΗΣΙΚΡΑΤΗΣ
		ΟΥΣ ΩΝ ΔΙ	ΕΛΕΙΤΕΙ ΠΟΛΕΙΩΡΩΠΙΩ
		ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	ΤΟΙΣ ΧΡΕΙΑΝ ΕΧΟΥΣΙΝ ΕΜ
5	ΤΕ	ΑΝΤΙΚΑΙΡΩ	ΤΟΣΥΜΦΕΡΟΝ ΠΡΑΤΤΕΙ ΔΕΔΟΧΘΑΙ
	ΑΘ	ΥΛΕΙΚΑΙ ΤΩ	ΙΔΗΜΩΙΚΤΗΣΙ ΚΡΑΤΗΝΙΩΙ ΛΟΥ
		ΟΝ ΠΡΟΞΕΝΟΝ	ΕΙΝΑΙ ΤΗΣ ΠΟΛΕ
		ΥΤΟΝ ΚΑΙ ΕΚ	ΓΟΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΝΝΑΙΑΥΤΟΙΣ ΓΗΣ
		ΑΙ ΟΙΚΙΑΣ ΕΓ	ΚΤΗΣΙΝ ΚΑΙ ΙΣΟΤΕΛΕΙΑΝ ΚΑΙ ΑΣΥ
		Ν ΚΑΙ ΑΣΦΑ	ΛΕΙΑΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΑΛΑΤΤΑΝ ΚΑ
10	ΚΑΤ	ΓΗΝ ΚΑ	ΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΤΑΛΛΑ ΠΑΝΤΑ
	ΚΑ	ΘΑ ΠΕΡΤΟ	ΣΑΛΛΟΙΣ ΠΡΟΞΕΝΟΙΣ ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ

Ἐπικράτης Ἀρχ[.]ου εἶπεν· ἐπειδὴ Κτησικράτης

εἶνους ὧν δι[ατ]ελεῖ τῆ πόλει Ὀρωπίω[ν] καὶ

τῶν πολιτῶν τοῖς χρεῖαν ἔχουσιν ἐμ.

παντι καιρῷ τὸ συμφέρον πράττει, δεδόχθαι

5 τῆ[ι] βουλεύει καὶ τῷ δήμῳ Κτησικράτην Ζωίλου

Ἀθ[ηναῖ]ον πρόξενον εἶναι τῆς πόλε[ω]ς Ὀρωπί-

[ων] αὐτὸν καὶ ἐκγόνους καὶ εἶναι αὐτοῖς γῆς

καὶ οἰκίας ἐγκτησιν καὶ ἰσοτέλειαν καὶ ἀσυ-

[λία]ν καὶ ἀσφάλειαν καὶ κατὰ θάλατταν κα[ι]

10 κατ[ἀ]γῆν κα[ι] πολέμου καὶ εἰρήνης καὶ τᾶλλα πάντα

κα[α]θ[ἀ]περ το[ῖ]ς ἄλλοις προξένοις καὶ εὐεργέταις

Ἐν τῷ ψηφίσματι τούτῳ παρατηροῦνται τρία σφάλματα τοῦ γλύπτου, ἧτοι:

Στίχ. 5. Ἐν λέξει *Κτησικράτην* ἐγγραφή δις ἢ αὐτὴ συλλαβὴ καὶ ἐξηλείφθη ἢ περιττῆ.

Στίχ. 7. Ἐν λέξει εἶναι ἀντὶ τῆς συλλαβῆς **ΕΙ** ἐγγραφή πρίν, ὡς φαίνεται, **ΕΝ**, διωρθώθη δὲ σθεσθεῖσων τῶν δύο περιττῶν γραμμῶν (τοῦ **Ν**).

Στίχ. 8. Τὸ πλεῖστον τοῦ στίχου, ἀπὸ τοῦ **Ν**

τοῦ ἔγκτησιν μέχρι καὶ τοῦ ΑΣΥ, εἶνε κεχαραγ-
μένον ἐπὶ ἐσφαλμένως πρὶν γεγραμμένων καὶ εἶτα
ἐξηλειμμένων λέξεων.

19.

Ο Δ Η Μ Ο Σ Ω Ρ Ω Π Ι Ω Ν
Τ Ι Μ Α Ρ Χ Ο Ν Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ο Υ
Α Ρ Ε Τ Η Σ Ε Ν Ε Κ Ε Ν Κ Α Ι Ε Υ Ν Ο Ι
Α Σ Τ Ι Ι Σ Ε Ι Σ Ε Α Τ Ο Ν Α Μ Φ Ι Α Ρ Α Ω Ι

Ὁ δῆμος Ὀρωπίων
Τίμαρχον Θεοδώρου
ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ εὐνοί-
ας τῆς εἰς ἐατὸν Ἀμφιαράω.

Τοξοειδοῦς μνημείου λευκὸν μάρμαρον (ὑψος
0.31, πλάτ. ὄπισθεν 0.77, πᾶχ. 1.03), ἀνήκον
κατὰ τὸ σχῆμα τῇ μεγάλῃ τοξοειδεῖ, μέλανος μαρ-
μάρου, βάσει (Πρακτ. 1884, πίν. Ε'. ι'). Τὸ μνη-
μεῖον τοῦτο συνέκειτο ἐκ τεσσάρων, ὡς φαίνεται,
μαρμάρων, ὧν εὐρέθησαν, καὶ ταῦτα χαμαί, μόνον
τὸ παρὸν καὶ ἕτερον ἐπίμηκες μετ' ἐφθαρμένης ἐλε-
γειακῆς ἐπιγραφῆς καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀθηναίου
τεχνίτου Ξενοκράτους. Καὶ τὸ μὲν προκείμενον
ἴστατό ποτε ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἄκρου τῆς βάσεως,
τὸ δὲ ἄλλο παρ' αὐτῷ ἔμπροσθεν ἐν μέσῳ, οὕτω
δὲ καὶ ἔστησα αὐτά, ὡς καὶ ἐν τῷ πίνακι ἀμαυρό-
τερα δηλοῦνται· ὥστε ἐκ τῶν τεσσάρων ἐλλεί-

πουσιν τὸ ὄπισθεν τοῦ ἐπιμήκους καὶ τὸ δεξιόθεν
αὐτοῦ. Προσθετόν δὲ ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως
ἀνήκε καὶ ἕτερος, μέλανος μαρμάρου, δόμος, οὗ
τεμάχια μετὰ προξενικοῦ ψηφίσματος εὐρέθησαν
πλησίον.

Τὸ παρὸν μάρμαρον, φέρον τόρμους μὲν ἄνω τέσ-
σαρας, ὧν τοῖς δυσὶ συνεδεῖτο μετὰ τῶν παριδρυ-
μένων, γεῖτον δὲ καὶ κάτω κόσμον πανταχοῦ πλήν
τῆς δεξιᾶς ἐπιφανείας, εὐρέθη συντετριμμένον τὰ
ὄπισθεν, διασφύζει ὅμως ἀκεραίας δύο ἐπιγραφάς,
ἐπὶ μὲν τῆς προσθίας ὑποκοίλου ἐπιφανείας τὴν ἐν
λόγῳ ἀνάθεσιν, ἐπὶ δὲ τῆς ἀριστερᾶς τὸ κατωτέρω
ἀναγραφόμενον ψήφισμα.

Τὰ γράμματα τῆς ἀναθέσεως ἀτάκτως καὶ κα-
κῶς εἰσι γεγραμμένα (ὑψ. 0.015-0.03), μαρτυ-
ροῦντα χρόνους μεταγενεστέρους καὶ τοῦ ψηφίσμα-
τος καὶ τοῦ παρακειμένου ἐλεγείου. Ἐὰν δὲ μὴ
σφάλλωμαι, καὶ τῆς προσθίας ἐπιφανείας τὸ ὑπό-
κοilon δὲν φαίνεται ἀψόγως ὁμαλόν, τοῦτο δὲ πρὸς
τοῖς εἰρημένοις κρατύνει τὴν εἰκασίαν ὅτι καὶ ἡ
ἀνάθεσις αὕτη ἐστὶν ἐπὶ ἐξεσμένης ἐπιγραφῆς κεχα-
ραγμένη.

Ὁ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενος τιμᾶται πιθανῶς ἕνεκα
ιδίῳ πρὸς τὸν δῆμον Ὀρωπίων εὐεργεσιῶν.

Τὸ δὲ περὶ οὗ ἀνωτέρω εἴρηται προξενικὸν ψή-
φισμα γέγλυπται ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ἡμίσεος τῆς ἀρι-
στερᾶς ἐπιφανείας τοῦ μαρμάρου, ἔχει δὲ οὕτως:

Ε Π Ι Ε Ρ Ε Ω Σ Μ Ο Λ Ο Τ Τ Ο Υ Α Λ Α Λ Κ Ο Μ Ε
Ν Ε Ι Ο Υ Π Υ Θ Ω Ν Κ Α Λ Λ Ι Γ Ε Ι Τ Ο Ν Ο Σ Ε Ι Π Ε Ν
Δ Ε Δ Ο Χ Θ Α Ι Τ Β Ι Β Ο Υ Λ Ε Ι Κ Α Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι
Ε Υ Β Ο Υ Λ Ι Δ Η Ν Κ Α Λ Λ Ι Α Δ Ο Υ Α Θ Η Ν Α Ι Ο Ν Π Ρ Ο Ξ Ε
5 Ν Ο Ν Ε Ι Ν Α Ι Τ Η Σ Ρ Ο Λ Ε Ω Σ Ω Ρ Ω Π Ι Ω Ν Κ Α Ι Ε Γ Γ Ο
Ν Ο Υ Σ Κ Α Ι Α Υ Τ Ο Ν Κ Α Ι Ε Ι Ν Α Ι Α Υ Τ Ο Ι Σ Γ Η Σ Κ Α Ι Ο Ι Κ Ι Α Σ
Ε Γ Κ Τ Η Σ Ι Ν Κ Α Ι Ι Σ Ο Τ Ε Λ Ε Ι Α Ν Κ Α Ι Α Σ Υ Λ Ι Α Ν Κ Α Ι Κ Α Τ Α
Γ Η Ν Κ Α Ι Κ Α Τ Α Θ Α Λ Α Τ Τ Α Ν Κ Α Ι Ρ Ο Λ Ε Μ Ο Υ Κ Α Ι Ε Ι Ρ Η Ν Η Σ
Κ Α Ι Τ Α Α Λ Λ Α Π Α Ν Τ Α Κ Α Θ Α Π Ε Ρ Κ Α Ι // Ο Ι Σ Α Λ Λ Ο Ι Σ
10 Π Ρ Ο Ξ Ε Ν Ο Ι Σ Κ Α Ι Ε Υ Ε Ρ Γ Ε Τ Α Ι Σ Γ Ε Γ Ρ Α Π Τ Α Ι

Ἐπὶ ἱερέως Μολοττοῦ, Ἀλαλκομε-
νίου, Πύθων Καλλιγεῖτονος εἶπεν·
δεδοχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ
Εὐβουλίδην Καλλιίδου Ἀθηναῖον πρόξε-
5 νον εἶναι τῆς πόλεως Ὀρωπίων καὶ ἐγγό-
νους καὶ αὐτὸν καὶ εἶναι αὐτοῖς γῆς καὶ οἰκίας

ἐγκτησιν καὶ ἰσοτέλειαν καὶ ἀσυλίαν καὶ κατὰ
γῆν καὶ κατὰ θάλατταν καὶ πολέμου καὶ εἰρήνης
καὶ τὰ ἄλλα πάντα καθάπερ καὶ [τ]οῖς ἄλλοις
10 προξένοις καὶ εὐεργέταις γέγραπται.

Ὑψος γραμμάτων 0.01.

Ἐν στίχῳ 5^ο καὶ 6^ο ἀντὶ τοῦ συνήθους αὐτὸν καὶ ἐγγύρους αἱ δύο λέξεις φέρονται ἀντιστρόφως.

Ἐν στίχ. 3^ο τὸ Ε τοῦ *τεῖ βουλεῖ* φαίνεται οἰονεὶ ἔχον καὶ ἐτέραν κάθετον γραμμὴν παρέχουσαν αὐτῷ ὄψιν παραπλησίαν τῷ Β.

Τοῦ Σ τὰ σκέλη ὀλίγον εἰσὶν ἀνοικτὰ. Τοῦ δὲ Ξ δὲν διακρίνεται ἀν αἱ γραμμαὶ τέμνωνται διὰ κηθέτου ἐν μέσῳ.

Ὁ εἰπὼν τὸ ψήφισμα *Πύθων Καλλιγείτονος* ἀπαντᾷ καὶ ἐν ἄλλοις τοῦ Ἀμφιαρείου ἀνεκδότοις ψηφίσμασι. Φαίνεται δὲ ὅτι συνήπτετο διὰ συγγενείας πρὸς τὸν ἐτερώνημον *Καλλιγείτονα Πύθωνος*, ὅστις ἀνέθηκε τῷ Ἀμφιαράῳ τὰ δύο βάρθρα ἅπερ ἔκειντο αὐτόθι (οὐχὶ κατὰ χώραν) καὶ πρὸ τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ 1884, ἐξεδόθησαν δὲ ὑπὸ Ραγκαβῆ (*Antiqu. hellén. vol. II, N° 678, σελ.*

259 καὶ 260· πρὸβ. καὶ σελ. 252-262 καὶ 691). Τούτων τὸ μὲν ἀνατίθεται εἰς *Φιλοναύτην Ἐρμογένου*, τὸ δὲ εἰς τὴν τούτου θυγατέρα *Βοίδιον*. Σημειωτέον δ' ἐνταῦθα ὅτι ἐγγὺς τῶν δύο τούτων βάρθρων ἀπεκαλύφθησαν κατὰ χώραν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀνασκαφῇ δύο μικραὶ μαρμάριναι βάσεις, (αἱ δύο πρῶται παρὰ τῇ καμίνῳ), ἐπ' αὐτῶν δὲ κατὰ τὰς διαστάσεις καὶ τοὺς τόρμους πιστεύω ὅτι ἴδρυντο τὰ βάρθρα ταῦτα, καὶ δὴ τὸ μὲν Φιλοναύτου ἐπὶ τῆς μεΐζονος, τὸ δὲ ἕτερον ἐπὶ τῆς ἐλάσσονος.

Πούθωνος Καλλιγείτονος Ὠρωπίῳ ἀφροδριατεύοντος ποιεῖται μνείαν καὶ ἐπιγραφὴ ἐν Ὀρχομενῷ, ἢ περὶ τοῦ τρίποδος ὃν οἱ Βοιωτοὶ ἀνέθεικον τῆς *Χαρίτεσσι*, ἀναγομένη μετὰ τοῦ τρίτου αἰῶνος μεσοῦντος καὶ τοῦ ἔτους 171 π. Χρ. (*Larfeld: Sylloge inscr. Boeoticarum N° 15*).

20.

Ο Δ Η Μ Ο Σ Ω Ρ Ω Π Ι Ω Ν
ΠΑΥΛΛΑΝ ΠΟΠΙΛΛΙΑΝ ΜΑΡΚΟΥ ΘΥΓΑΤΕΡΑ
ΓΝΑΙΟΥ ΠΕΙΣΩΝΟΣ ΓΥΝΑΙΚΑ
Α Μ Φ Ι Α Ρ Α Ω Ι

(Ἐπονται προξενικὰ ψηφίσματα)

Ὁ δῆμος Ὠρωπίων

Παῦλλαν Ποπιλλίαν Μάρκου θυγατέρ[α]

Γναίου Πείσωνος γυναῖκα

Ἀμφιαράῳ.

Μονόλιθον μικρὸν μνημεῖον, κείμενον μετὰ τοῦ τελευταίου εἰρημένου τοξοειδοῦς καὶ τοῦ ἐξῆς μνημείου *Πίσωνος*.

Τὸ τὴν ἐν λόγῳ ἐπιγραφὴν περιέχον μαρμάρινον βάρθρον εὐρέθῃ χαμαὶ πεπτωκὸς καὶ ἀνεστάθη τότε ἐπὶ τῆς κατὰ χώραν κειμένης καὶ κόσμον περίξ ἐχούσης μαρμαρίνης βάσεως. Ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας φέρει δύο τόρμους, κόσμον δὲ μόνον ἐν τοῖς κάτω τῶν πλαγίων ἐπιφανειῶν. Γείσου δμως στερεῖται, ἐξ οὗ ἴσως εἰκαστὸν ὅτι, ὡς τὸ τοῦ Ἀγρίππα, (ἀνωτ. ἀριθ. 18), ὑπέστη καὶ τοῦτο ἀλλοίωσιν τινα, ἀφ' οὗ γε καὶ ἡ παροῦσα ἀνάθεσις φαίνεται ἐπὶ ἀρχαιοτέρας γεγλυμμένη.

Υψ. (μετὰ καὶ τοῦ κόσμου) 0.69, πλ. 0.76, πᾶχ. 0.61.

Τὰ γράμματα (ὑψ. 0.025) φέρουσι τὴν καὶ ἀνω-

τέρω παρατηρηθεῖσαν προεκβολὴν τῶν γραμμῶν. Τὸ Μ ἔχει μικρὸν τι ἀνοικτὰ τὰ σκέλη.

Κάτωθεν τῆς ἀναθέσεως ἔπονται δύο ἐφθαρμένα προξενικὰ ψηφίσματα.

Ἡ ἐνταῦθα *Ποπιλλία* ἦν πιθανῶς τοῦ ἐξῆς μνημονευομένου *Πίσωνος* ἢ γυνή, τιμηθεῖσα, ὡς φαίνεται, μᾶλλον διὰ τὴν πρὸς τὸν δῆμον Ὠρωπίων εὐνοίαν τοῦ ἀνδρός· εἰς τὴν ὑπόθεσιν δὲ ταύτην παρακινεῖ καὶ ἡ θέσις τοῦ μνημείου ἐνεσφηνωμένου παρὰ τῷ τοῦ Πίσωνος. Ὡς πρὸς δὲ τὸ ὄνομα *Πείσων* εἰρήσθω ὅτι ἐν τῷ κατωτέρῳ μνημείῳ γράφεται δι' ἀπλοῦ ι.

Ποπιλλία γνωστὴ ἀναφέρεται ἢ τοῦ Κ. Λουτατίου Κάτλου μήτηρ, εἰς ἣν ἀποθανοῦσαν, πρώτην τῶν Ρωμαίων γυναικῶν ἀπηγγέλη δημοσίᾳ λόγος.

21.

Ο Δ Η Μ Ο Σ Ω Ρ Ω Π Ι Ω Ν Γ Ν Α Ι Ο Ν
Κ Α Λ Π Ο Ρ Ν Ι Ο Ν Γ Ν Α Ι Ο Υ Υ Ι Ο Ν Π Ι Σ Ω Ν Α
Τ Ο Ν Ε Α Τ Ο Υ Π Α Τ Ρ Ω Ν Α Α Μ Φ Ι Α Ρ Α Ω Ι

(Ἐπονται προξενικὰ ψηφίσματα)

Ὁ δῆμος Ὠρωπίων Γναίων
Καλπόρριον Γναίου υἱὸν Πίσωνα
τὸν ἑαυτοῦ πάτρωνα Ἀμφιαράφ.

Μέγα τρίλιθον μνημεῖον, ἰστάμενον μετὰξὺ τοῦ προηγούμενου καὶ τοῦ πολλακίς, οἰοῦναι ὡς κέντρον, σημειουμένου μνημείου Βρούτου.

Φέρει δ' ἐν τοῖς ἄκροις καὶ γείσον καὶ κάτω κόσμον. Ὑψ. 0.92, πλάτ. 0.75, πᾶχ. ἢ βάρθ. ἐν ὄλῳ 1.83 (0.39 ἢ ὄψις καὶ 1.44 ἐκάτερον τῶν ὀπισθεν μαρμάρων).

Τὰ μάρμαρα αὐτοῦ εὐρέθησαν χαμαί, ἀλλ' ἐπανιδρύθησαν ἐπὶ τῆς ἰδίας μαρμαρίνης βάσεως. Ἡ ὄψις ὅμως ἔκειτο πρηνῆς καὶ διὰ τοῦτο τὰ γράμματα αὐτῆς, μάλιστα δὲ τὰ ὑπὸ τὴν ἀνάθεσιν ψηφίσματα, ἐκ τοῦ προσκτηθέντος ἀπολιθώματος ἀπέβησαν δυσαναγνωστότατα.

Ψηφίσματα προξενικὰ εὐρηνται καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἐπιφανείας τῆς τε ὄψεως καὶ τοῦ συνεχοῦς μαρμάρου, ὡς φαίνεται δέ, εἰσὶν ἀρχαιότερα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναθηματικῆς ἐπιγραφῆς.

Τὰ γράμματα τῆς ἀναθέσεως κατὰ τε σχῆμα καὶ μέγεθος εἰσὶν ὅμοια τοῖς τοῦ Σκριβωνίου (ἀνωτ. ἀριθ. 17). Χρῶνται δὲ ἀμφοτέρω τὰ μνημεῖα καὶ τῇ λέξει *πάτρων*, ἣτις μόνον καὶ ἐν τῷ μνημείῳ *Λέντλου* ('Αρχ. Ἐφημ. 1885 σελ. 102. Πρακτ. 1884, πίν. Ε', ι''') ἀπαντᾷ ἐν Ἀμφιαράῳ. Φαίνεται ἄρα ὅτι ἀνετέθη κατὰ τοὺς αὐτοὺς που καὶ ἐκεῖνο χρόνους. Ἡ δὲ ἀνάθεσις οὐδ' ἐνταῦθα παρέχει ὄψιν ἀρχικῆς καὶ ἐπὶ παρθένου χώρου γεγλυμμένης ἐπιγραφῆς.

Καλπόρριος Πίσων συμμετέσχεν ἐπὶ Πομπηίου τῶν πρὸς τοὺς πειρατὰς καὶ πρὸς Μιθριδάτην ἀγώνων, ἐπανελθὼν δ' εἰς Ρώμην ἀπεδείχθη τῷ 61 π. Χρ. ὕπατος. Δύο Ρωμικῶν, τοῦ Ἀγρίππα καὶ τοῦ κατωτέρω (ἀριθ. 22) ἀναφερομένου Ἰσαυρικοῦ, τὰ ἐν Ἀμφιαρείῳ μνημεῖα ἐποιήθησαν μετὰ τὰς ὑπατείας αὐτῶν, ἐκατέρας ἀναθέσεως δηλοῦσης διαρρήδην τὸ ἀξίωμα.

Περὶ *Πίσωνος* ὅρα καὶ τὸ ἀνωτέρω μνημεῖον *Ποπιλλίας*.

22.

Ο ΔΗΜΟΣ ΩΡΩΠΙΩΝ ΠΟΠΛΙΟΝ
ΣΕΡΟΥΙΛΙΟΝ ΓΑΙΟΥ ΥΙΟΝ
ΙΣΑΥΡΙΚΟΝ ΥΠΑΤΟΝ ΑΥ
ΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟΥ ΕΥ
5 ΕΡΓΕΤΗΝ ΑΜΦΙΑΡΑΦΙ

(Ἐπονται προξενικὰ ψηφίσματα)

Ὁ δῆμος Ὠρωπίων Πόπλιον
Σερούιλιον Γαίου υἱὸν
Ἰσαυρικὸν ὕπατον αὐ-
τοκράτορα τὸν ἑαυτοῦ εὐ-
5 εργέτην Ἀμφιαράφ.

Τετράλιθον ὡς τὸ *Λέντλου* μνημεῖον, ἦτοι συνιστάμενον ἐκ τεσσάρων ὀρθίων μαρμάρων, ὧν τὰ μὲν τρία ἔχουσι τὴν στάσιν τῶν τρίλιθων μνημείων, τὸ δὲ τέταρτον προσήρμωσται ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν πλαγίων ὀπισθεν. Καὶ ἡ μὲν ὄψις εὐρέθη κατὰ γῆς πεπτωκυῖα, τὰ δὲ λοιπὰ τρία κατὰ χώραν ἐπὶ μαρμαρίνης βάσεως.

Κεῖται δὲ τρίτον ἀριστερόθεν τοῦ *Λέντλου*.

Γείσον φέρει καλόν, ἔτι δὲ καὶ κάτω κόσμον.

Ὑψ. 0.92, πλ. 0.75, πᾶχ. 1.82 (0.38 ὄψεως καὶ 1.44 τῶν λοιπῶν).

Τὰ γράμματα (ὑψ. 0.025) φέρουσι τὴν καὶ ἀνωτέρω ἀπαντῶσαν προεκβολὴν τῶν γραμμῶν. Τοῦ Ε ὡσαύτως ἐξέχουσι τὰ ἄκρα τῆς καθέτου γραμμῆς ἄνω τε καὶ κάτω. Ἐνεκα τῆς ἀπολιθώσεως δὲν διακρίνεται σαφῶς ἂν ἡ ἀνάθεσις αὕτη εἴσιν ἡ ἀρχικὴ ἢ, ὅπερ πιθανώτερον, ἐπίγλυπτος (πρὸς τὰ κατωτέρω καταχωριζόμενα ψηφίσματα).

Τὰ ὑπὸ τὴν ἀνάθεσιν προξενικὰ γράμματα εἰσι δυσανάγνωστα. Ἐτι δὲ ψηφίσματα ὑπάρχουσι καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἐπιφανείας τῆς ὄψεως καὶ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος.

Π. Σερούιλιος ἐγένετο ὕπατος ἐν ἔτει 79 π. Χρ. (675 κτ. Ρ.), Ἰσαυρικὸς δ' ἐπεκλήθη τῷ 74 π. Χρ. Ὄστε ἡ ἀνάθεσις ἐγράφη μετὰξὺ τοῦ ἔτους τούτου καὶ τοῦ 44 π. Χρ., ὅτε ἐνενηκοντούτης (ὑπέργηρος κατὰ Δίωνα Κάστιον XLV, 16) ἤδη ὦν ἐτελεύτησε.

Τὰ προξενικὰ ψηφίσματα τῆς δεξιᾶς ἐπιφανείας τῆς ὄψεως, δύο τὸν ἀριθμὸν ὄντα, ἔχουσιν ὡδε :

α'.) ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΕΓΚΟΙΝΩΙΒΟΙΩΤΩΝ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ
ΕΠΙΔΕΠΟΛΕΩΣ ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ ΙΕΡΕΩΣ ΤΟΥ ΑΜ

Φ Ι Α Ρ Α Ο Υ Γ Λ Α Υ Κ Ω Ν Ο Σ Μ Η Ν Ο Σ Ο Μ Ο Λ Ω Ι Ο Υ
 Ε Β Δ Ο Μ Ε Ι Ι Σ Τ Α Μ Ε Ν Ο Υ
 5 Ω Ρ Ω Π Ο Δ Ω Ρ Ο Σ Θ Ε Ο Ι Ο Τ Ο Υ Ε Ι Π Ε Ν Ε Π Ε Ι Δ Η Μ Ε Ν Ε Κ Ρ Α
 Τ Η Σ Ε Υ Ν Ο Υ Σ Ω Ν Δ Ι Α Τ Ε Λ Ε Ι Τ Ε Ι Π Ο Λ Ε Ι Ω Ρ Ω Π Ι Ω Ν
 Κ Α Ι Τ Ω Ν Π Ο Λ Ι Τ Ω Ν Τ Ο Ι Σ Χ Ρ Ε Ι Α Ν Ε Χ Ο Υ Σ Ι Ν Ε Μ Π Α Ν
 Τ Ι Κ Α Ι Ρ Ω Ι Τ Ο Σ Υ Μ Φ Ε Ρ Ο Ν Π Ρ Α Τ Τ Ε Ι Δ Ε Δ Ο Χ Θ Α Ι Τ Ε Ι
 Β Ο Υ Λ Ε Ι Κ Α Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι Μ Ε Ν Ε Κ Ρ Α Τ Η Ν Ι Π Π Α Ρ Χ Ο Υ
 10 Α Θ Η Ν Α Ι Ο Ν Π Ρ Ο Ξ Ε Ν Ο Ν Ε Ι Ν Α Ι Τ Η Σ Π Ο Λ Ε Ω Σ Ω Ρ Ω Π Ι
 Ω Ν Α Υ Τ Ο Ν Κ Α Ι Ε Κ Γ Ο Ν Ο Υ Σ Κ Α Ι Ε Ι Ν Α Ι Α Υ Τ Ο Ι Σ Γ Η Σ
 Κ Α Ι Ο Ι Κ Ι Α Σ Ε Γ Κ Τ Η Σ Ι Ν Κ Α Ι Ι Σ Ο Τ Ε Λ Ε Ι Α Ν Κ Α Ι Α Σ Υ
 Λ Ι Α Ν Κ Α Ι Α Σ Φ Α Λ Ε Ι Α Ν Κ Α Ι Π Ο Λ Ε Μ Ο Υ Κ Α Ι Ε Ι Ρ Η Ν Η Σ
 Κ Α Ι Κ Α Τ Α Γ Η Ν Κ Α Ι Κ Α Τ Α Θ Α Λ Α Τ Τ Α Ν Κ Α Ι Τ Α Α Λ Λ Α
 15 Π Α Ν Τ Α Κ Α Θ Α Π Ε Ρ Κ Α Ι Τ Ο Ι Σ Α Λ Λ Ο Ι Σ Π Ρ Ο Ξ Ε Ν Ο Ι Σ
 Κ Α Ι Ε Υ Ε Ρ Γ Ε Τ Α Ι Σ Γ Ε Γ Ρ Α Π Τ Α Ι

6'.) Α Ρ Χ Ο Ν Τ Ο Σ Ε Γ Κ Ο Ι Ν Ω Ι Β Ο Ι Ω Τ Ω Ν Φ Ι Λ Ω Ν Ο Σ Ι Ε Ρ Ε Ω Σ
 Δ Ε Τ Ο Υ Α Μ Φ Ι Α Ρ Α Ο Υ Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ο Υ Μ Η Ν Ο Σ Α Γ Ρ Ι Ω Ν Ι Ο Υ
 Π Ε Μ Π Τ Ε Ι Ε Π Ι Δ Ε Κ Α Ε Ρ Ε Ψ Η Φ Ι Ξ Ε Ν Α Ν Τ Ι Π Α Τ Ρ Ο Σ
 Α Ρ Χ Ι Λ Ο Χ Ο Υ
 5 Μ Ε Ι Λ Ι Χ Ο Σ Α Ρ Ι Σ Τ Ο Γ Ε Ι Τ Ο Ν Ο Σ Ε Ι Π Ε Ν Ε Π Ε Ι Δ Η
 Η Ρ Α Κ Λ Ε Ι Τ Ο Σ Ε Υ Ν Ο Υ Σ Ω Ν Δ Ι Α Τ Ε Λ Ε Ι Τ Ε Ι Π Ο Λ Ε Ι
 Ω Ρ Ω Π Ι Ω Ν Κ Α Ι Τ Ω Ν Π Ο Λ Ι Τ Ω Ν Τ Ο Ι Σ Χ Ρ Ε Ι Α Ν Ε Χ Ο Υ
 Σ Ι Ν Ε Μ Π Α Ν Τ Ι Κ Α Ι Ρ Ω Ι Τ Ο Σ Υ Μ Φ Ε Ρ Ο Ν Π Ρ Α Τ Τ Ε Ι
 Δ Ε Δ Ο Χ Θ Α Ι Τ Ε Ι Β Ο Υ Λ Ε Ι Κ Α Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι Η Ρ Α Κ Λ Ε Ι Τ Ο Ν
 10 Ε Υ Α Ν Δ Ρ Ο Υ Κ Α Σ Σ Α Ν Δ Ρ Ε Α Π Ρ Ο Ξ Ε Ν Ο Ν Ε Ι Ν Α Ι Κ Α Ι
 Ε Υ Ε Ρ Γ Ε Τ Η Ν Τ Η Σ Π Ο Λ Ε Ω Σ Ω Ρ Ω Π Ι Ω Ν Κ Α Ι Α Υ
 Τ Ο Ν Κ Α Ι Ε Κ Γ Ο Ν Ο Υ Σ Κ Α Ι Ε Ι Ν Α Ι Α Υ Τ Ο Ι Σ Γ Η Σ
 Κ Α Ι Ο Ι Κ Ι Α Σ Ε Γ Κ Τ Η Σ Ι Ν Κ Α Ι Α Σ Υ Λ Ι Α Ν Κ Α Ι Α Σ Φ Α
 Λ Ε Ι Α Ν Κ Α Ι Π Ο Λ Ε Μ Ο Υ Κ Α Ι Ε Ι Ρ Η Ν Η Σ Κ Α Ι Κ Α Τ Α
 15 Γ Η Ν Κ Α Ι Κ Α Τ Α Θ Α Λ Α Τ Τ Α Ν Κ Α Ι Τ Α Α Λ Λ Α Π Α Ν Τ Α
 Υ Π Α Ρ Χ Ε Ι Ν Α Υ Τ Ο Ι Σ Κ Α Θ Α Π Ε Ρ Κ Α Ι Τ Ο Ι Σ Α Λ Λ Ο Ι Σ
 Π Ρ Ο Ξ Ε Ν Ο Ι Σ Κ Α Ι Ε Υ Ε Ρ Γ Ε Τ Α Ι Σ Γ Ε Γ Ρ Α Π Τ Α Ι

α'.) Ἄρχοντος ἐγ κοινῶ Βοιωτῶν Ἀπολλοδώρου
 ἐπὶ δὲ πόλεως Πausανίου, ἱερέως τοῦ Ἀμ-
 φιαράου Γλαύκωνος, μηνὸς Ὀμολαίου
 ἑβδόμει ἰσταμένου.

5 Ὀρωπόδωρος Θεοζότου εἶπεν· ἐπειδὴ Μενεκρά-
 τῆς εὔνου ὦν διατελεῖ τῆι πόλει Ὀρωπίων
 καὶ τῶν πολιτῶν τοῖς χρεῖαν ἔχουσιν ἐμ παν-
 τὶ καιρῶ τὸ συμφέρον πράττει, δεδόχθαι τῆι
 βουλεῖ καὶ τῶ δήμῳ Μενεκράτην Ἴππάρχου
 10 Ἀθηναῖον πρόξενον εἶναι τῆς πόλεως Ὀρωπί-
 ῶν αὐτὸν καὶ ἐγγόνους καὶ εἶναι αὐτοῖς γῆς
 καὶ οἰκίας ἐγκτησιν καὶ ἰσοτέλειαν καὶ ἀσυ-
 λίαν καὶ ἀσφάλειαν καὶ πολέμου καὶ εἰρήνης

καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν καὶ τὰ ἄλλα
 15 πάντα καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις προξένοις
 καὶ εὐεργέταις γέγραπται.

6'.) Ἄρχοντος ἐγ κοινῶ Βοιωτῶν Φίλωνος, ἱερέως
 δὲ τοῦ Ἀμφιαράου Θεοδώρου, μηνὸς Ἀγριωνίου
 πέμπτει ἐπὶ δέκα, ἐπεψήφισεν Ἀντίπατρος
 Ἀρχιλόχου.

5 Μείλιχος Ἀριστογείτονος εἶπεν· ἐπειδὴ
 Ἡράκλειτος εὔνου ὦν διατελεῖ τῆι πόλει
 Ὀρωπίων καὶ τῶν πολιτῶν τοῖς χρεῖαν ἔχου-
 σιν ἐμ παντὶ καιρῶ τὸ συμφέρον πράττει,
 δεδόχθαι τῆι βουλεῖ καὶ τῶ δήμῳ Ἡράκλειτον

- 10 Εὐάνδρου Κασσανδρέα πρόξενον εἶναι καὶ
εὐεργέτην τῆς πόλεως Ὠρωπίων καὶ αὐ-
τὸν καὶ ἐγγόνους καὶ εἶναι αὐτοῖς γῆς
καὶ οἰκίας ἐγκτησιν καὶ ἀσυλίαν καὶ ἀσφά-
λειαν καὶ πολέμου καὶ εἰρήνης καὶ κατὰ
15 γῆν καὶ κατὰ θάλατταν καὶ τὰ ἄλλα πάντα
ὑπάρχειν αὐτοῖς καθάπερ καὶ τοῖς ἄλλοις
προξένοις καὶ εὐεργέταις γέγραπται.

Τὰ γράμματα (ὑψ. 0.008) εἰσὶν ἐν τοῖς ἄκροις
σφηνοειδῶς παχύτερα. Καὶ τὸ μὲν Ο καὶ Θ ἐλάσ-
σω, τὸ δὲ Φ καὶ Ψ μεῖζω τῶν λοιπῶν. Τὸ Μ φέ-
ρει παράλληλα τὰ σκέλη, ὡσαύτως δὲ σχεδόν τι
καὶ τὸ Σ, τὸ δὲ Ι ἔχει κάθετον τὴν τὰς δύο εὐθείας
ζευγνύσαν γραμμὴν. Ἐν στίχῳ 3^ῳ τοῦ 1^{ου} ψηφί-
σματος τὸ πρῶτον Ο τῆς λέξεως Ὁμολογίου φαί-
νεται ὡσεὶ κεχαραγμένον ἐπὶ ἐσφαλμένως προγε-
γραμμένου Ι.

Ἐκ τῶν ὀνομάτων καὶ τοῦ σχήματος τῶν γραμ-
μάτων φαίνονται ἀνήκοντα τοῖς πρὸ Ρωμαίων χρό-
νοις, ὅπως ὁποῦτε δὲ ἀρχαιότερα τῆς ἀναθέσεως
ὄντα προσμαρτυροῦσιν ὅτι καὶ αὕτη ἐπεγλύφη, ὡς
καὶ ἄλλαι, ἐπὶ ἐσθεσμένης ἀναθέσεως.

Ἐνταῦθα σημειωθήτω ὅτι ἐπὶ τοῦ μνημείου
σεσαλευμένον κεῖται μέγιστον (πάχ. 1.99, πλ.
0.92) λευκὸν μάρμαρον μετὰ προξενικῶν γραμ-
μάτων, ὅπερ φαίνεται ὡς τὸ κάλυμμα ἀφ' οὗ καὶ
εἶνε μεῖζον ἐκείνου ἐξ ἴσου κατὰ τε πλάτος καὶ
πάχος ἐξέχον (0.92-0.75=0.17 καὶ 1.99-1.82
=0.17). Τοιοῦτον κάλυμμα (μέλανος μαρμάρου)

εὔρηται καὶ παρὰ τῷ μνημείῳ Σκριβωνίου καὶ ἄλ-
λαχοῦ.

23.

ΑΡΙΣΤΟΜΗΔΗΣ ΤΟΝ ΑΔΕΛΦΟΝ
ΜΕΓΑΚΛΕΙΔΗΝ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥ

(Ἐπονται προξενικὰ ψηφίσματα)

Ἄριστομήδης τὸν ἀδελφὸν
Μεγακλείδην Ἄριστομένου.

Μονόλιθον μικρὸν μνημεῖον μετὰ γείσου καὶ
κάτω κόσμου, ἐπὶ καλῆς μαρμαρίνης βάσεως, κει-
μένης εὐθὺς ἀριστερόθεν τοῦ μνημείου Λέντλου.

Ἵψ. 0.76, πλ. (ἄνω) 0.69 πάχ. 0.54.

Ὡς πρὸς τὸ μέγεθος καὶ σχῆμα τυγχάνει ὁμοιό-
τατον τῷ τῆς Ἀδείας (Ἄρχ. Ἐφημ. 1885, σελ.
102). Καὶ τὰ γράμματα δὲ ἀμφοτέρων τῶν ἀνα-
θέσεων ἔχουσι τὸ αὐτὸ σχῆμα καὶ μέγεθος (ὑψ.
0.023. Ἐν τῷ τῆς Ἀδείας κατὰ παραδρομὴν ἀντὶ
0.023 καὶ 0.015 ἐγγραφή ἀντιστρόφως 0.015 καὶ
0.023). Ὅθεν φαίνεται ὅτι καὶ τὸ παρὸν ἰδρύθη
κατὰ τοὺς αὐτοὺς μακεδονικοὺς χρόνους.

Ἡ βᾶσις κεῖται, ὅπου εἴρηται, κατὰ χώραν. Τὸ
δ' ἐπ' αὐτῆς ἀνήκον ἐνεπίγραφον μάρμαρον εὐρέθη
πρανὲς πεπτωκός, ἔνεκα δὲ τῆς ἀπολιθώσεως κατέ-
στη δυσχερὴς ἡ ἀνάγνωσις τῶν προξενικῶν γραμ-
μάτων.

Τεχνίτου ὄνομα δὲν διακρίνεται.

Ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ἐπιφανείας ὑπάρχουσι τρία
προξενικὰ ψηφίσματα, τὰ ἐξῆς:

α'.) ΛΕΑΡΧΟΣ ΛΙΜΝΑΙΟΥ ΕΙΠΕΝ ΕΠΕΙ ΔΗ ΚΛΕΟΠΟΛΙΣ
ΕΥΝΟΥΣ ΕΣΤΙΝ ΤΗ ΠΟΛΕΙ ΛΡΛ ΠΙΛΝΚΑΙΚΟΙΝΗ
ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΕΚΑΣ ΤΛΙΤΛΝ ΠΟΛΙΤΛΝ ΧΡΗΣΙΜΟΣ ΛΝ
ΔΙΑΤΕΛΕΙ ΔΕ ΔΟΧΘΑΙ ΤΛΙΔΗΜΛΙΚΛΕΟΠΟΛΙΝ
5 ΑΠΟΛΛΟΔΗΡΟΥ ΛΑΜΥΑΚΗΝ ΟΝ ΠΡΟΞΕΝΟΝ ΕΙΝΑΙ
ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΣ ΛΡΛ ΠΙΛΝΚΑΙΑΥΤΟΝ ΚΑΙ ΕΚΓΟΝΟΥΣ
ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΙΣ ΓΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΙΑΣ ΕΓΚΤΗΣΙΝ ΚΑΙ ΙΣΟΤΕ
ΛΕΙΑΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΙΑΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΟΥ
ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΗΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΑΛΑΤΤΑΝ ΚΑΙ
10 ΤΑ ΑΛΛΑ ΠΑΝΤΑ ΚΑΘΑΠΕΡ ΤΟΙΣ ΑΛΛΟΙΣ ΠΡΟΞΕΝΟΙΣ
ΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ

β'.) ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΑΚΟΥΣΙΛΑΟΥ ΕΙΠΕΝ ΔΕ ΔΟΧΘΑΙ ΤΛΙΔΗΜΛΙ
ΑΡΙΣΤΥΛΛΟΝ ΧΑΡΙΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΝ ΠΡΟΞΕΝΟΝ ΕΙ

ΝΑΙΤΗΣΠΟΛΕΛΣΛΡΛΠΙΛΝΚΑΙΑΥΤΟΝΚΑΙΕΚΓΟΝΟΥΣ
 ΚΑΙΕΙΝΑΙΑΥΤΟΙΣΓΗΣΚΑΙΟΙΚΙΑΣΕΓΚΤΗΣΙΝΚΑΙΙΣΟΤΕ
 5 // ΕΙΑΝΚΑΙΑΣΥΛΙΑΝΚΑΙΑΣΦΑΛΕΙΑΝΚΑΙΠΟΛΕΜΟΥΚΑΙΕΙ
 // ΗΝΗΣΚΑΙΚΑΤΑΓΗΝΚΑΙΚΑΤΑΘΑΛΑΤΤΑΝΚΑΙΤΑΑΛΛΑΠΑΝΤΑ
 // ΑΘΑΠΕΡΤΟΙΣΑΛΛΟΙΣΠΡΟΞΕΝΟΙΣΚΑΙΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ

γ'.) ΑΡΙΣΤΟΝΟΥΣΑΙΣΧΥΛΙΔΟΥΕΙΠΕΔΕΔΟΧΘΑΙΤΛΙ
 ΔΗΜΛΙΑΠΟΛΛΛΝΙΟΝΜΕΝΙΣΚΟΥΚΛΙΟΝΠΡΟΞΕΝΟ //
 ΕΙΝΑΙΤΗΣΠΟΛΕΛΣΛΡΛΠΙΛΝΚΑΙΑΥΤΟΝΚΑΙΕΚΓΟΝΟΥ //
 ΚΑΙΕΙΝΑΙΑΥΤΛΙΓΗΣΚΑΙΟΙΚΙΑΣΕΓΚΤΗΣΙΝΚΑΙΙΣΟΤΕΛΕΙΑΝΚΑΙΑΣ
 5 ΦΑΛΕΙΑΝΚΑΙΑΣΥΛΙΑΝΚΑΙΚΑΤΑΓΗΝΚΑΙΚΑΤΑΘΑΛΑΤΤΑΝΚΑΙΠΟ
 ΛΕΜΟΥΙΚΑΙΕΙΡΗΝΗΣΚΑΙΤΑΑΛΛΑΠΑΝΤΑΚΑΘΑΠΕΡΤΟΣΑΛΛΟΙΣ
 ΠΡΟΞΕΝΟΙΣΚΑΙΕΥΕΡΓΕΤΑΙΣ

α'.) Λέαρχος Λιμναίου είπεν· έπειδὴ Κλεόπολις
 εὖνους ἐστὶν τῇ πόλει Ὀρωπίων καὶ κοινῇ
 καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ τῶν πολιτῶν χρήσιμος ὢν
 διατελεῖ, δεδόχθαι τῷ δήμῳ Κλεόπολιν
 5 Ἄπολλοδώρου Λαμψακηνὸν πρόξενον εἶναι
 τῆς πόλεως Ὀρωπίων καὶ αὐτὸν καὶ ἐγγόνους
 καὶ εἶναι αὐτοῖς γῆς καὶ οἰκίας ἔγκτησιν καὶ ἰσοτέ-
 λειαν καὶ ἀσυλίαν καὶ ἀσφάλειαν καὶ πολέμου
 καὶ εἰρήνης καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν καὶ
 10 τὰ ἄλλα πάντα καθάπερ τοῖς ἄλλοις προξένοις
 καὶ εὐεργέταις.

β'.) Στέφανος Ἀκουσιλάου είπεν· δεδόχθαι τῷ δήμῳ
 Ἄριστυλλον Χαριδήμου Ἀθηναῖον πρόξενον εἶ-
 ναι τῆς πόλεως Ὀρωπίων καὶ αὐτὸν καὶ ἐγγόνους
 καὶ εἶναι αὐτοῖς γῆς καὶ οἰκίας ἔγκτησιν καὶ ἰσοτέ-
 5 [λ]ειαν καὶ ἀσυλίαν καὶ ἀσφάλειαν καὶ πολέμου καὶ εἰ-
 [ρ]ήνης καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν καὶ τὰ ἄλλα πάντα
 [κ]αθάπερ τοῖς ἄλλοις προξένοις καὶ εὐεργέταις.

γ'.) Ἄριστόνους Αἰσχυλίδου είπε· δεδόχθαι τῷ
 δήμῳ Ἄπολλώνιον Μενίσκου Κῶνον πρόξενον[ν]
 εἶναι τῆς πόλεως Ὀρωπίων καὶ αὐτὸν καὶ ἐγγόνου[ς]
 καὶ εἶναι αὐτῷ γῆς καὶ οἰκίας ἔγκτησιν καὶ ἰσοτέλειαν καὶ ἀσ-
 φάλειαν καὶ ἀσυλίαν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν καὶ πο-
 5 λέμου ε καὶ εἰρήνης καὶ τὰ ἄλλα πάντα καθάπερ το(ι)ς ἄλλοις
 προξένοις καὶ εὐεργέταις.

Τὰ δύο πρῶτα ψηφίσματα (ὑψ. γραμμ. 0.008)
 ἔχουσι καλὰ καὶ ἐπιμελῶς γεγλυμμένα γράμματα,
 ὅμοια τοῖς τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Ἀμ-

φιαράου (Ἄρχ. Ἐφημ. 1885, σελ. 93 καὶ ἐξ.)
 Ἐν στίχῳ 6^ο τοῦ πρώτου ψηφίσματος ἡ κατὰ-
 ληξις τοῦ πόλεως γράφεται διὰ τοῦ ο.

Τὸ δὲ τρίτον ψήφισμα ἔχει πλατέα μᾶλλον ἀλλὰ πυκνά καὶ ἐνιαχοῦ συγκεκολλημένα τὰ γράμματα (ὑψ. 0.006-0.01). Τὸ Ο Θ καὶ η εἰσὶ βραχύτερα τῶν λοιπῶν, ὡσαύτως δὲ τοῦ Γ καὶ Π αἱ κάθετοι γραμμαὶ δὲν ἐξικνοῦνται μέχρι τῆς αὐτῆς καὶ τὰ ἄλλα γραμμῆς πρὸς τὰ κάτω. Τὸ Μ εἶναι παραλληλοσκελές, τὸ δὲ Σ φέρει τὸ μὲν κάτω σκέλος ὀριζόντιον, τὸ δὲ ἄνω λοξόν.

Ἐν τῷ 6^ῳ στίχῳ παρατηροῦνται ἐν περισσὸν καὶ δύο ἐλλείψεις: μεταξὺ τοῦ ΛΕΜΟΥ καὶ τοῦ ΚΑΙ

ὑπάρχει ἰ· τὸ Θ τοῦ καθάπερ στερεῖται τῆς στιγμῆς, τὸ δὲ ἄρθρον ΤΟΙΣ τοῦ Ι.

Ἐνταῦθα προστεθῆτω ὅτι μεταξὺ τῶν δύο τελευταίων μνημείων (Μεγακλείδου καὶ Σερουιλίου) κείται ἕτερον τετράλιθον, ἐλλιπὲς τὴν ὄψιν καὶ τὴν δεξιὰν πτέρυγα, διασφῶζον δὲ κατὰ χώραν ἐπὶ μαρμαρίνης βάσεως τὰ δύο λοιπὰ μάρμαρα.

B. I. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΤΗ ΑΚΡΟΠΟΛΕΙ

(Πίν. 5 καὶ 6).

Μηνὶ Νοεμβρίῳ τοῦ λήξαντος ἔτους ἤρξαντο δαπάνη τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας αἱ ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἀνασκαφαί, αἵτινες εἶχον διακοπὴν πρὸ ἐνὸς περιήπου ἔτους ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ πρώην γενικοῦ ἐφόρου Π. Σταματάκη. Ἡρξαντο δὲ ἀπὸ τῆς ἀρκτικῆς αὐτῆς πλευρᾶς, βορειοανατολικῶς τῶν Προπυλαίων, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν μέχρι τοῦδε διεύθυνσιν βαίνουσαι ἐξετάθησαν πλέον μέχρι μικρᾶς ἀποστάσεως ἀπὸ τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας τοῦ Ἐρεχθείου. Τῶν ἐργασιῶν τούτων τὰ ἀποτελέσματα ἀναγράφομεν ἐνταῦθα συντόμως.

α) Χαλκᾶ καὶ πήλινα εἰδώλια.

Ἄμα τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν, ἀφ' οὗ οἱ σκαφεῖς προέβησαν εἰς βάθος ἐνὸς περιήπου μέτρου ὑπὸ τὸ σημερινὸν ἔδαφος, ἀπεκαλύφθη στρώμα ἀρχαίου μεταγενεστέρου οἰκοδομήματος, ἐξ ὀπτῶν πλίνθων καὶ ἀσβέστου συγκείμενον. Ὑπὸ τὸ στρώμα δὲ τοῦτο, εἰς βάθος ἐνὸς περιήπου μέτρου, ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην σχεδὸν εὑρήματα, ἀρχαϊκῆς ἅπαντα τέχνης, οἷον χαλκᾶ καὶ πήλινα εἰδώλια, τεμάχια ἀγγείων, ἐπιγραφῶν κτλ. Τῶν εὑρημάτων τούτων ἀξιολογώτερα εἶνε α') γυναικεῖον χαλκοῦν ἀγαλμάτιον (ὑψ. 0,18), ὅπως σῶον, ἐνδεδυμένον ποδήρη χιτῶνα, οὗ ἀνέχει τὸ κράσπεδον διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς καὶ ἔχον τὴν δεξιὰν προτεταμένην ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος, δι' ἧς θὰ ἐκράτει πρᾶγμα τι· β') τεμάχια πηλίνων κεχρωματισμένων ἀναγλύφων καὶ γ') πολλὰ πήλινα, κεχρωματισμένα καὶ ταῦτα, εἰ-

δῶλια, παριστῶντα γυναῖκα φέρουσαν πόλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ καθημένην ἐπὶ θρόνου, ἔχοντα δηλ. τὸν γνωστὸν ἐκεῖνον τύπον, ὃν ἀποδίδουσί τινες εἰς τὸ ἐν τῇ Ἀκροπόλει ξόانون τῆς Ἀθηνᾶς. Σπουδαιότατον ὅμως διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Γραφικῆς εὑρημα εἶνε γραπτὸς πίναξ ἐξ ὀπτῆς γῆς, ἔχων πλάτος 0,52, σωζόμενον ὑψος 0,39 καὶ πάχος 0,06 Ἐν αὐτῷ εἰκονίζεται ὀπλίτης φέρων πανοπλίαν καὶ ἔχων στάσιν ὀρμῶντος καὶ οἰοεὶ ἐπιτιθημένου κατὰ πολεμίου, καὶ τὰ σκέλη διεστηκότα. Σῶζεται δὲ ἐν αὐτῷ καὶ ἐπιγραφή ἀρχαϊκῆ: *καλός*: καὶ γράμματα τινα ἐκ τοῦ κυρίου ὀνόματος τοῦ εἰκονιζομένου. Δὲν ἀπετέλει δὲ μέρος ὅλου τινός, ἀλλ' εἶνε αὐτοτελής, διότι ἔχει γεγραμμένας διπλᾶς ταινίας, ἀποτελοῦσας τετραγωνικὸν περιθώριον, ἐν ᾧ περικλείεται ἡ μορφή.

Ἐπίσης σπουδαῖον διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Πλαστικῆς εἶνε εὑρημα ἀνάγον ἡμᾶς εἰς τοὺς προελληνικοὺς αὐτῆς χρόνους. Εἰς βάθος δηλ. δύο ἡμισυ μέτρων ὑπὸ τὸ σημερινὸν ἔδαφος, ὑπὸ στρώμα ἐκ λατύπης πωρίνου οἰκοδομήματος, ἐν ᾧ εὑρέθησαν πολλὰ χαλκᾶ καὶ πήλινα πράγματα, εὑρέθη ἀνθρωπίνῃ φυσικοῦ μεγέθους κεφαλὴ, ἐπὶ πωρίνου μαλακοῦ λίθου κεχαραγμένη, ἔχουσα πώγωνα καὶ πλαστικῶς δεδηλωμένον μύστακα, καὶ διατηροῦσα εἰσέτι ἱκανὰ ἴχνη χρωματισμοῦ. Κατὰ τὴν ὄψιν μορφῆν ὁμοιάζει ἐν γένει ταῖς ἐν Μυκῆναις εὑρεθείσαις προσωπίσιν, ἔχει ὅμως τὸ περίγραμμα πολὺ περισσότερον ἀτελὲς καὶ βάρβαρον, τοιοῦτον, οἷον ἐδύ-

νατο νὰ χαράξῃ ἀνθρωπίνη χεὶρ μόνον ἐν τῇ νηπιω-
δεστάτῃ ἐποχῇ τῆς τέχνης.

β') Ἀγάλματα.

Τὰ σπουδαιότατα ὅμως τῶν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς ταύταις εὐρημάτων ἐγένοντο κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἔτος, καὶ μάλιστα τῇ 24^ῃ καὶ 25^ῃ Ἰανουαρίου. Εἰς βάθος δηλ. 3 μέχρι 4 1/2 μέτρων ὑπὸ τὸ σημερινὸν ἔδαφος, οὐχὶ πολὺ μακρὰν τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας τοῦ Ἐρεχθείου, εὐρέθησαν ἐν ὄλῳ 14 ἀρχαῖκά, γυναικεῖα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀγάλματα, τὰ μὲν ὑπερφυσικοῦ, τὰ δὲ φυσικοῦ, τὰ δὲ μικροτέρου τοῦ φυσικοῦ μεγέθους. Τὰ ἀγάλματα ταῦτα διατηροῦνται ἐν σχετικῶς καλλίστῃ καταστάσει, καὶ ὀκτῶ ἐξ αὐτῶν ἔχουσι καὶ τὰς κεφαλὰς. Παριστώσι δὲ τὰ πλεῖστα γυναῖκα ἰσταμένην ὀρθίαν, ἐνδεδυμένην χιτῶνα, καὶ ποδῆρες ἱμάτιον, οὗ ἀνέχει τὸ κράσπεδον διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, καὶ ἔχουσαν τὴν κόμην διατεταγμένην εἰς μεγάλους, ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν καταπίπτοντας, πλοκάμους, καὶ συκρατουμένην διὰ μαρμαρίνης ἀκτινωτῆς (αἱ ἀκτίνες εἶνε πεποιημέναι τὸ μὲν ἐξ ὀρειχάλκου τὸ δὲ ἐκ μολύβδου), ὡς τὸ πολὺ, στεφάνης, ἐχούσης γεγραμμένον ἀνθέμιον καὶ ἐνίοτε, ὁ λίαν παράδοξον, μαϊάνδρον ἢ δεξιὰ χεὶρ ἦτο προτεταμένη ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος καὶ ἐκράτει τι, μῆλον ἴσως ἢ καρπὸν ροιᾶς, ὡς ἐκ τινων εὐρεθέντων τεμαχίων δηλοῦται. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δὲ ὑπάρχει μέγας ὀρειχάλκινος ἥλος, προσκεκολλημένος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κρανίου καὶ πρὸς τὰ ἄνω ἐστραμμένος, οὗ τὴν χρῆσιν δύσκολον εἶνε νὰ ἐννοήσῃ τις· ἴσως ἐχρησίμευε πρὸς ὑποβάστασιν σκιαδίου, προφυλάσσοντος τὰ ἐν ὑπαίθρῳ ἀνακείμενα ἀγάλματα ἀπὸ τῶν βροχῶν καὶ ἀπὸ τοῦ ἡλίου· τοιαύτη δὲ προφύλαξις ἦτο ἀναγκαία μάλιστα καὶ πρὸς διατήρησιν τοῦ χρωματισμοῦ, ὃν εἶχον τὰ ἀγάλματα.

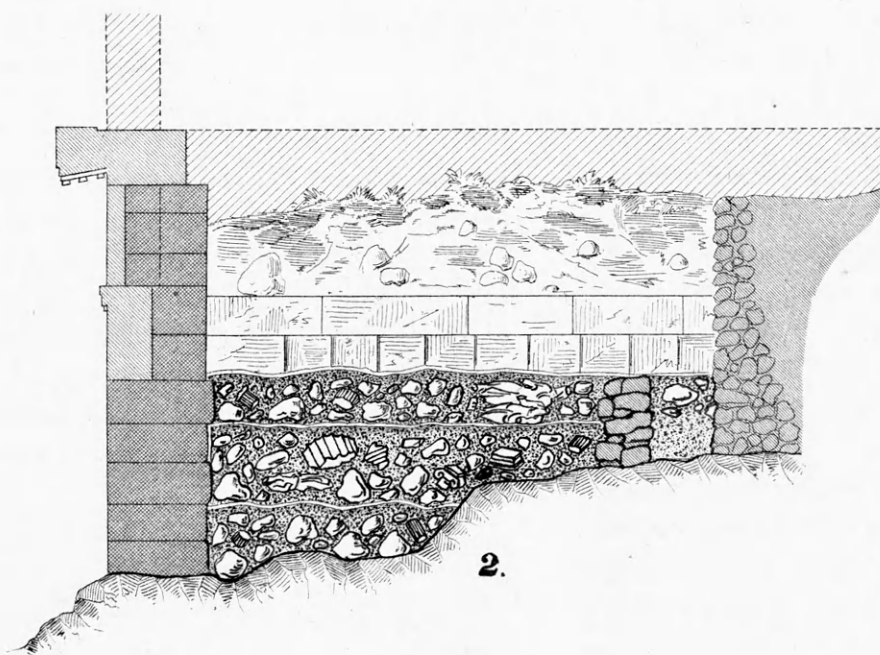
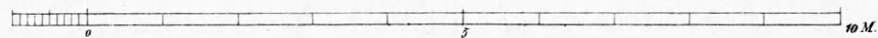
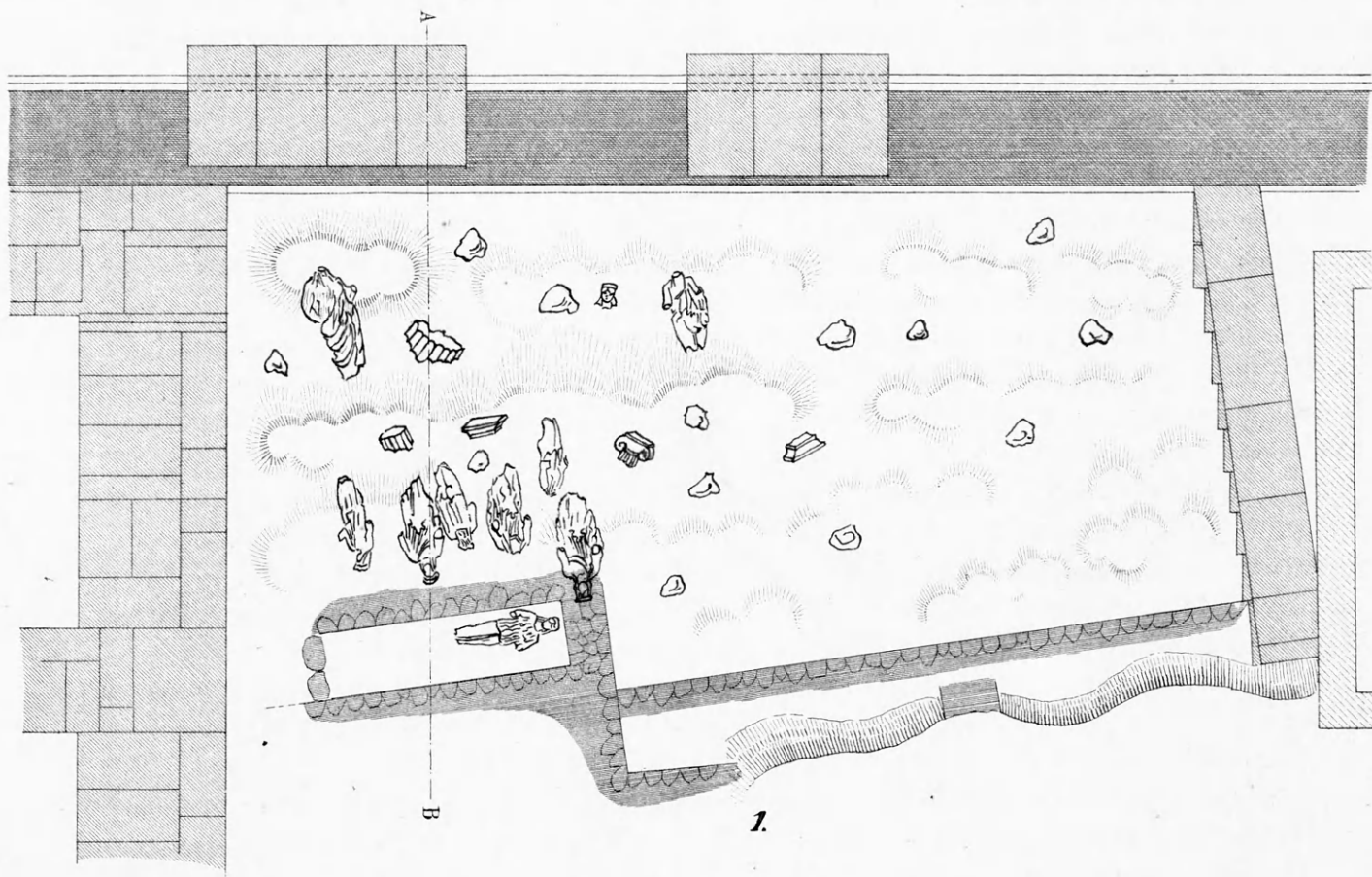
Πρὸς κατάληψιν τῶν εἰρημένων δημοσιεύομεν ἐν τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀγαλμάτων ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 5 πίνακι. Προσθετέον δὲ ὅτι τὸ μάρμαρον, ἐξ οὗ εἶνε ταῦτα πεποιημένα, σύγκειται οὐχὶ ἐξ ἑνὸς ἀλλ' ἐκ πλείονων τεμαχίων, πρὸς ἀποφυγὴν, ὡς φαίνεται, τῆς ἀνάγκης τῆς μεταφορᾶς καὶ χρήσεως μεγάλων ὄγκων μαρμάρου. Ἰδίως ἐξ ἐτέρου τεμαχίου εἶνε οἱ κάτω πόδες ἀπὸ τοῦ μέσου περιπίου τῆς κνήμης, καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος προτεταμένος δεξιὸς πῆχυς,

ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ κεφαλὴ. Γίνεται δὲ ἡ σύνδεσις τῶν διαφόρων τεμαχίων κατὰ τρόπον παράδοξον καὶ πρωτοφανῆ μοι, ὅλως διάφορον τοῦ γνωστοῦ ἡμῖν τρόπου τῆς διὰ χαλκῶν γόμφων συνδέσεως· τὸ ἕτερον δηλ. τῶν συνδετέων μερῶν ἔχει μακρὰν προεξοχὴν τοῦ λίθου καὶ ἀποτελεῖ οὕτως οἰονεὶ ἔμβολον ὅπερ περιεχειρισμένον λευκῇ τινι κολλητικῇ ὕλῃ ἐμπήγνυται εἰς ἰσομεγέθη ὀπήν τοῦ ἐτέρου μέρους. Ἡ κολλητικὴ αὕτη ὕλη εἶνε ἄσβεστος, καθ' ἃ ἐβεβαίωσέ με ὁ καθηγητῆς τῆς ὀρυκτολογίας κ. Κ. Μητσόπουλος.

Τὸν ἐν τοῖς ἀνωτέρω περιγραφέντα τύπον τοῦ γυναικείου σώματος ἐγνωρίζομεν μάλιστα ἐκ τῶν ἐν Δήλῳ εὐρεθέντων ἀγαλμάτων (Bulletin de corr. Hell. 1879) (1)· ἀλλὰ τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος διακρίνονται ἐπὶ ἐπιμελεῖα περὶ τὴν ἐργασίαν καὶ λεπτότητι, καὶ ἐπὶ ἰκανῇ χάριτι. Ἐν τοῖς γνωρίσμασι δὲ τούτοις ἀναγνωρίζομεν τὴν ἀττικὴν τέχνην καὶ τὰ σπέρματα ἐκεῖνα, ἐξ ὧν ἔμελλεν αὕτη ἡ ἀνάβλαστήση μετ' ὀλίγον θαλερὰ καὶ ἀκμαία καὶ ἀνέλθῃ οὕτως εἰς τὴν ὑπερτάτην τῆς τελειότητος βαθμίδα. Ἰδιάζον δὲ ἐν τοῖς ἀγάλμασι τούτοις εἶνε ὁ διατηρούμενος ἐν αὐτοῖς πλούσιος χρωματισμός. Τὰ ἐν αὐτοῖς χρώματα εἶνε πράσινον, τὸ καὶ κάλλιον τῶν λοιπῶν διατηρούμενον, ἐρυθρόν, κυανοῦν καὶ ὑπόφαιον (τοῦτο διατηρεῖται ἐν τισὶ τεμαχίοις). Δὲν ἦτο δὲ ἅπαντα ἡ ἐπιφάνεια τοῦ μαρμάρου κεχρωματισμένη, ἀλλὰ μόνον μέρη τινὰ τῶν γυμῶν μορφῶν καὶ τοῦ ἱματισμοῦ. Οὕτως αἱ παρυφαὶ τοῦ χιτῶνος καὶ τοῦ ἱματίου ἔχουσι γεγραμμένως, πράσινῳ καὶ ἐρυθρῷ χρώματι, ταινίας καὶ μαϊάνδρους, καὶ ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν εἶνε κεκοσμημένη τῆδε κάκεισε διαφόροις κοσμήμασιν ἔχουσι σχῆμα οἰονεὶ ἀνθεμίου καὶ ρόδακος. Ἡ κόμη ἦτο ἐρυθρῷ χρώματι κεχρωσμένη· ὡσαύτως κεχρωματισμένοι ἦσαν οἱ ὀφθαλμοί· ἐνὸς ὅμως εἶνε ἔνθετοι ἐκ κρυσταλλώδους ὀρυκτῆς ὕλης.

Καθ' ἑαυτὰ δὲ ἐξεταζόμενα τὰ ἀγάλματα ταῦτα καὶ συγκρινόμενα πρὸς ἄλληλα δεικνύουσιν ἰκανὰς καὶ διδακτικωτάτας παραλλαγὰς, οὐχὶ τοσοῦτον ἐν τῇ διαθέσει τοῦ ἱματισμοῦ, ὅσον ἐν ταῖς μορφαῖς τοῦ προσώπου, οἷον ἐν τῷ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον

(1) Ἀγάλματα τοιαῦτα τὴν μορφήν εὐρέθησαν ἐν τῇ Ἀκροπόλει καὶ ἐν ἔτει 1883 (ἴδ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1883 πίν. 8), καὶ ἐν Ἐλευσίνῃ (Ἀρχ. Ἐφημ. 1884 πίν. 8).

τυπικῶ μειδιάματι, ἐν τῇ διαπλάσει καὶ τῷ σχήματι τῶν ὀφθαλμῶν κτλ. Αὗται δὲ αἱ διαφοραὶ, ἡ εὐρεσις ἀγαλμάτων τῆς αὐτῆς μορφῆς εἰς διάφορα τῆς Ἑλλάδος μέρη καὶ ἡ ἄκρα καὶ ὑπερβολικὴ, οὕτως εἶπεῖν, ἐν αὐτοῖς παρατηρουμένη σχηματοποιήσις δεικνύουσι ὅτι ὁ τύπος οὗτος ἤσκειτο πολλαχού τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀμετάβλητος, διατηρούμενος οὕτως ὑπὸ τῆς παραδόσεως. Ἐκ τούτου καταφανές εἶνε ὅτι δυσκόλως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν τί εἰκονίζουσι ἀκριβῶς τὰ ἀγάλματα ταῦτα. Ναι μὲν ἐν τισὶ τῶν προσώπων παρατηροῦνται ὑποκειμενικὰ γνωρίσματα, ἐξ ὧν ὀρμώμενός τις δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι εἰκονίζουσι ἴσως ἱερείας τῆς Ἀθηνᾶς ἢ ἄλλας τινὰς γυναῖκας, ἀλλὰ τὰ ὑποκειμενικὰ ταῦτα γνωρίσματα δυνατὸν νὰ εἶνε ἀποτέλεσμα ἰδιαζούσης τεχντροπίας τοῦ τεχνίτου. Ἐξ ἄλλου ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι εἰκονίζουσι θεάν τινα, ἡ θεὰ αὕτη θὰ εἶνε εἰκότως ἢ ἐν τῇ Ἀκροπόλει λατρευομένη πολιούχος Ἀθηνᾶ τοιοῦτος ὅμως τύπος τῆς Ἀθηνᾶς φαίνεται ἡμῖν παράδοξος.

Τῶν λοιπῶν δὲ ἀγαλμάτων, τῶν διαφερόντων τοῦ κοινοῦ τούτου τύπου, μνημονευτέον κυρίως κορμὸν ἰπέως, κορμὸν περωτῆς Νίκης καὶ τὸ ἀνώτερον μέρος ἀγάλματος γυναικείου ἢ κάλλιον εἶπεῖν εἰδώλου, ἰκανῶς παρεμφεροῦς τῷ ἐν Σάμῳ εὐρεθέντι γνωστῷ εἰδώλῳ τῆς Ἥρας (;), τῷ ἀνακειμένῳ ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶνε τοσοῦτον μᾶλλον σπουδαῖον καθ' ὅσον διαφέρει ὅλως τῶν ἐτέρων ἀγαλμάτων καὶ κατὰ τὸν ἱματισμὸν καὶ μάλιστα κατὰ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου· ἐποιήθη δέ, ὡς φαίνεται, οὐχὶ ἐν Ἀττικῇ, ἀλλ' ἀλλαχοῦ, ἴσως ἐν τοῖς νήσοις τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ὅθεν ἐστάλη ἐνταῦθα ὡς ἀνάθημα.

Εὐρέθησαν δὲ ἅπαντα τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἀγάλματα ἀπέναντι τοῦ μέρους ἐκείνου τοῦ τείχους τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπερ εἶνε ὠκοδομημένον, κατὰ τὸ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀκροπόλεως ἀποβλέπον μέρος, διὰ κανονικῶν ὀρθογωνίων λίθων, καὶ ἔκειντο ἀναμιξ μετὰ διαφορῶν κοινῶν λίθων, ἀρχαϊκῶν ἐπιγραφῶν καὶ ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν, σπονδύλου κίονος ἐκ τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς πολιᾶδος Ἀθηνᾶς καὶ διαφορῶν βάρων, οὕτως, ὥστε ἀπετέλουν στρώμα βαῖνον ὀλίγῳ ἄνωθεν τῶν ἐκ τεσσάρων ὑπερκειμένων σειρῶν συγκειμένων θεμελίων τοῦ τείχους μέχρις

αὐτοῦ τοῦ βράχου τῆς Ἀκροπόλεως. Τὸ στρώμα τοῦτο ἀπετελεῖτο ἐκ τριῶν ἐτέρων ἐπαλλήλων στρωμάτων, ὧν ἕκαστον συνέκειτο ἐκ διαφορῶν κοινῶν λίθων, ἀγαλμάτων, κεφαλῶν, ποδῶν καὶ λοιπῶν τεμαχίων, ἐπιγραφῶν, θραυσμάτων ἀγγείων, τεμαχίων ἄνθρακος καὶ ἐκ χώματος (1)· ἐκάστη δὲ σειρά ἀπεχωρίζετο ἀπὸ τῆς ὑπερκειμένης διὰ στρώματος λατύπης προερχομένης ἐκ τῶν ἐπαλλήλων πωρῶνων σειρῶν ἢ δόμων τοῦ τείχους. Τὰ ἐν τῷ παρενθέτῳ Πίνακι δύο σχεδιάσματα δεικνύουσι τὸν τόπον, ἐν ᾧ εὐρέθησαν τὰ ἀγάλματα ταῦτα καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἔκειντο· τούτων τὸ μὲν (ἀρ. 1) εἶνε κάτοψις τοῦ ἀνωτέρου στρώματος, τὸ δὲ (ἀρ. 2) τομὴ ἀπάντων τῶν στρωμάτων τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ τείχους τῆς Ἀκροπόλεως. Ἐκ τῶν εὐρεθέντων δὲ δῆλον εἶνε ὅτι τὰ ἀγάλματα ἐτέθησαν ἐκεῖ, καθ' ὃν χρόνον ὠκοδομεῖτο τὸ τεῖχος, διότι ἂν ἐτίθεντο ὑστερώτερον, δὲν θὰ ἔκειτο τοσοῦτον κανονικῶς ἢ ἐξ ἐκάστης σειρᾶς λίθων τοῦ τείχους προερχομένη λατύπη. Ἀλλὰ τὸ προκείμενον τεῖχος (ἢ τουλάχιστον τὰ θεμέλια αὐτοῦ) εἶνε κατὰ μεγίστην πιθανότητα αὐτὸ τὸ τεῖχος, ὅπερ ὠκοδόμησαν οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὰ Περσικά, ὡς ὑποδηλοῦσι καὶ αὐτὰ τὰ γενόμενα εὐρήματα, διότι οὔτε τὰ εὐρεθέντα σὺν τοῖς ἀγάλμασι νομίσματα (ἰδ. σημ. 1), οὔτε τι τῶν ἀγαλμάτων, οὔτε τις τῶν ἐπιγραφῶν, οὔτε τὰ εὐρεθέντα ἀρχιτεκτονικὰ μέλη, φαίνονται προερχόμενα ἐξ ἐποχῆς ὑστερωτέρας τῆς τῶν περσικῶν χρόνων. Τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, τὴν εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μέρος ὑπαρξίν τῶν ἀγαλμάτων δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν ὡς ἑξῆς:

Οἱ Πέρσαι, εἰσελάσαντες εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἔκαυσαν καὶ τὰ τῆδε κάκεισε ἀνακείμενα ἀγάλματα κατέστρεψαν, ἀποσπάσαντες αὐτὰ ἀπὸ τῶν ἑαυτῶν βάρων, καὶ χειρᾶς καὶ πόδας καὶ κεφαλὰς συντρίψαντες καὶ ἀποκόψαντες· ἐπανελθόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι εἰς αὐτὴν τὰ μὲν ἱερὰ τῶν θεῶν ἀπεφάσισαν καὶ ἐδυνήθησαν νὰ ἀνεγείρωσι λαμπρότερα καὶ μεγαλοπρεπέστερα, τὰ κατεστραμμένα ὅμως ἀγάλματα εἰς οὐδὲν ἐδύ-

(1) Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν στρωμάτων τούτων, ἐν ᾧ ἤρξαντο εὐρισκόμενα τὰ ἀγάλματα εὐρέθησαν ἔτι 35 ἀττικά τετράδραχμα, δύο δραχμαὶ καὶ 23 ὀβολοί. Τὰ νομίσματα ταῦτα εἶνε ἅπαντα τῆς Σολωνείου ἐποχῆς, κατὰ τὸν διεθυντὴν τοῦ νομισματικοῦ μουσείου κ. Α. Ποστολάκαν, πλὴν 8 ὀβολῶν μὲ τροχόν, οἵτινες εἶνε ἀρχαιότεροι· δὲν εὐρέθησαν δὲ διεσπαρμένα ἀλλ' εἰς τὸ αὐτὸ μέρος συσσωρευμένα.

ναντο πλέον νὰ μεταχειρισθῶσι, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ταῦτα δὲν ἦσαν λατρευτικά ἀγάλματα, ἀλλ' ἀναθήματα, ὅ ἐστι, κυριολεκτικῶς, ἀγάλματα, ἅπερ κατεστραμμένα τότε ὄντα ἐλαχίστην εἶχον ἀξίαν. Συγχρόνως δὲ ἠθέλησαν, ἢ ἔνεκα ὧν ἔμελλον νὰ ἀνεγείρωσι νέων μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομημάτων ἴσως ἠναγκάσθησαν νὰ ἰσοπεδώσωσι κατὰ τι καὶ δι' ἐπιχώσεως ἀνυψώσωσι τὸ ἔδαφος τῆς Ἀκροπόλεως· ἀλλὰ πρὸς τοιαύτην ἐπίχωσιν εἶχον ἀνάγκην ὑλικοῦ, δι' ὃ συνήγαγον ὅ,τι ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Ἀκροπόλεως, ἐκ τῆς περσικῆς ἐκείνης καταστροφῆς, ἀγάλματα, ἐπιγραφάς, λίθους ἐκ τῶν καέντων καὶ καταστραφέντων οἰκοδομημάτων καὶ εἴ τι ἕτερον. Τὰ προκείμενα ἄρα ἀγάλματα μετετεχειρίσαντο οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὰ περσικά ὡς ἄχρηστον πλέον ὑλικὸν καὶ οὕτως ἔρριψαν αὐτὰ ὡς παραρέμισμα πρὸς ἀνύψωσιν τοῦ ἐδάφους τῆς Ἀκροπόλεως. Σημειωτέον δὲ ὅτι καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ταῦτα εἶχον θρησκευτικὴν τινα, ἔστω καὶ μεγάλην ἀξίαν, ἦσαν δηλ. ὑποκείμενα λατρείας, οὐδὲν ἐκώλυε τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ τοῦ νὰ μεταχειρισθῶσιν αὐτὰ, ἠκρωτηριασμένα πλέον ὄντα, πρὸς πλήρωσιν τῆς ρηθείσης αὐτῶν ἀνάγκης, διότι θάπτοντες οὕτως αὐτὰ προεφύλασσαν συγχρόνως ἀπὸ πάσης βεβηλώσεως.

γ') Ἐπιγραφαί.

Εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ἐν ᾧ εὐρέθησαν τὰ περιγραφέντα ἀγάλματα, εὐρέθησαν σὺν αὐτοῖς καὶ ἰκαναὶ ἀρχαῖκαὶ ἐπιγραφαί, ὧν τὰς κυριωτέρας ἐκδίδομεν ἐν πανομοιότηπῳ (πίν. 6) κατὰ σχεδιάσματα γενόμενα ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Καβερῶ.

Ἄρ. 1.

Ἀλκίμαχος μ' ἀνέθηκεν
εὐχολὴν ἐσθλοῦ δ

Ἡ ἐπιγραφή αὕτη εἶνε ἔμμετρος καὶ βαίνει ἐξ ἀριστερῶν εἰς δεξιὰ· ἡ αὕτη ὅμως τάξις δὲν τηρεῖται καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ στίχῳ, οὗ τὰ δύο πρῶτα γράμματα εἶνε ὅλως ἀτάκτως γεγραμμένα.

Ὁ λίθος δέ, ἐν ᾧ εἶνε κεχαραγμένη ἡ ἐπιγραφή, εἶνε τὸ ἀνώτερον μέρος ἰωνικοῦ κίονος (ἀρ. 1, 1^α, 1^β, 1^γ), λίαν παραδόξους καὶ πρωτοφανεῖς ἔχοντος τὰς μορφάς. Αἱ ραβδώσεις αὐτοῦ εἶνε 20 τὸν ἀριθ-

μὸν καὶ δωρικοῦ ρυθμοῦ τὸ σχῆμα· δὲν ἀπολήγουσι δὲ ἄνω εἰς καμπύλην, ἀλλὰ τέμνονται ἀποτόμως, ἀπολήγουσαι οὕτως εἰς εὐθείαν. Ὑπὲρ τὸν κορμὸν τοῦ κίονος ὑπάρχει οἰονεὶ ἐχῖνος, οὗ ἡ ἐπιφάνεια εἶνε κεκοσμημένη διὰ φύλλων ἀποτελούντων λεπιδωτὸν κόσμημα· τὰ φύλλα ταῦτα εἶνε κεχρωματισμένα ἐναλλάξ ἐρυθρῶ καὶ πρασίνῳ χρώματι, καὶ ἡ περιφέρεια αὐτῶν εἶνε καστανόχρους· αἱ τὴν ἔλικα δὲ διαχωρίζουσαι γραμμαὶ εἶνε καστανῶ χρώματι καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ἐρυθρῶ κεχρωσμένοι. Τὸ κιονόκρανον δὲ καὶ ὁ κορμὸς σύγκεινται ἐκ δύο τεμαχίων λίθου, ἃ προσαρμύζονται οὐχὶ κατὰ τὸν γνωστὸν διὰ τόρμων τρόπον· ὁ κορμὸς δηλ. ἔχει εὐρείαν προεξοχήν, ἣτις ἐμπήγνυται ἐν ὀπῇ τοῦ κιονοκράνου (ἀρ. 1^δ) καὶ προσκολλᾶται μολύβδῳ, ὅπερ εἶνε καταφανὴς ἀπομίμησις τῆς ἐκ ξύλου οἰκοδομῆς.

Ὑπὲρ τὴν ἔλικα ἐξεῖχεν ἡ πλάξ (ἀρ. 1^ε) καὶ ἀπετέλει οὕτω περιθώριον πρὸς ὑποδοχὴν τῆς πλίνθου τοῦ ἀγάλματος.

Ἄρ. 2.

Εὐήνωρ ἐπο[ίησε
Κίρων ἀνέθ[ηκε

Τὸν τεχνίτην τοῦτον Εὐήνωρα πρώτην φοράν, ὡς φαίνεται, γνωρίζομεν, διότι Εὐήνωρ ὁ Ἐφέσιος, ὁ τοῦ Παρρασίου πατὴρ καὶ διδάσκαλος, δυσκόλως δύναται νὰ ταυτισθῇ πρὸς αὐτόν.

Ἡ ἐπιγραφή αὕτη εἶνε κεχαραγμένη ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου μέρους κίονος ἰωνικοῦ τὸν ρυθμὸν, ὡς φαίνεται ἐκ συγκρίσεως τῶν μορφῶν αὐτοῦ πρὸς τὰς τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀριθμῷ. Αἱ ραβδώσεις (16 τὸν ἀριθμὸν) καὶ τούτου εἶνε δωρικαί, δὲν τέμνονται ὅμως ἀποτόμως, ἀλλ' ἀπολήγουσιν εἰς καμπύλην. Ἡ ὑπὲρ τὸν κορμὸν λίαν ἐξωγκωμένη σπειροειδῆς μορφή, ἐφ' ἣς διατηροῦνται ἔχνη ἐρυθροῦ χρώματος, φαίνεται ὅτι εἶνε ἀστράγαλος καὶ ἡ ὑπὲρ αὐτήν, ἡ ἔχουσα τὴν ἐπιφάνειαν κεκοσμημένην δι' ἐπαλλήλων φύλλων, ἐρυθρῶ, πρασίνῳ καὶ λευκῶ χρώματι δεδηλωμένων, ἐχῖνος. Ὁ τρόπος δὲ τῆς συγκολλήσεως τοῦ κορμοῦ καὶ τοῦ κιονοκράνου εἶνε ὁ αὐτὸς τῷ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀριθμῷ ἐκτεθέντι.

Ἄρ. 3.

Ἐπὶ τεμαχίου κίονος, δωρικὰς ἔχοντος τὰς ρα-

εδώσεις, σώζονται γράμματα δύο στίχων ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ὁποίων ἀναγνωστότερον ἴσως [ἄγα]λμα. Ἡ γραφή βαίνει ἐξ ἀριστερῶν πρὸς δεξιάν.

Ἄρ. 4.

Νέαρχος Αμ [- - - υ(υι)]
ὅς ἔργων ἀπαρχὴν.
Ἄντήνωρ ἐπ[οίησεν]
ὁ Εὐμάρου στ. [- - -]

Ταῦτα ἀναγινώσκονται ἐπὶ τετραγωνικοῦ ἐπιμήκους λίθου ἀποτελοῦντος οἰονεὶ ἄβακα ἐπικράνου δωρικῆς παραστάδος (ἄρ. 4, 4^α, 4^β). Τὰ φύλλα τοῦ κυματίου εἶνε κεχρωματισμένα ἐρυθρῷ καὶ πρασίῳ χρώματι, καὶ ἡ περιφέρεια καὶ ὁ κάλυξ αὐτῶν ὑπόφαιος. Ἐπὶ τῆς ἄνω δὲ ἐπιφανείας τοῦ λίθου ὑπάρχει κοιλότης (ἧς τὸ σχῆμα ἴδε ἐν ἄρ. 4^β) πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἀγάλματος.

Ὁ Ἄντήνωρ οὗτος εἶνε ὁ ποιήσας τὰ ἀγάλματα τῶν τυραννοκτόνων, ἃ ὁ Ξέρξης ἀπήγαγεν εἰς Ἀσίαν. Ὁ πατήρ δ' αὐτοῦ Εὐμάρος εἶνε πιθανῶς Εὐμάρος ὁ Ἀθηναῖος, ὁ γνωστός ἐκεῖνος τεχνίτης, ὅστις πρῶτος διέκρινεν ἐν τῇ ζωγραφικῇ τὴν παράστασιν τῆς γυναικὸς ἀπὸ τῆς τοῦ ἀνδρός.

Τὸν γνωστὸν πλέον τύπον-ὄψις ἀντὶ ὄψις ἴδε καὶ ἐν C.I.A. ἄρ. 398.

Ἄρ. 5.

Θεόδωρος αγ [- - - ἐποίησεν].
Ὁνήσιμος μ' ἀνέθηκεν ἀπαρχὴν
τῆς ἀθηναίας ὁ Σμικύθου υἱός.

Ταῦτα ἀναγινώσκονται ἐπὶ πλακὸς ἐπιστεφούσης βάρθρον ἀγάλματος, οὗ τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν, ἔνθα ἴστατο τὸ ἄγαλμα, ἴδε ἐν ἄρ. 5^β. Τὰ τοῦ κυματίου φύλλα εἶνε τὰ μὲν πρασίῳ, τὰ δὲ ἐρυθρῷ χρώματι γεγραμμένα, καὶ ἡ περιφέρεια αὐτῶν ὑπόφαιος.

Εἶνε δὲ καὶ τὰ γράμματα κεχρωματισμένα, τὰ μὲν τοῦ πρώτου στίχου ἐρυθρῷ χρώματι, τὰ δὲ τοῦ δευτέρου πρασίῳ, τὰ δὲ τοῦ τρίτου πάλιν ἐρυθρῷ.

Ὡς πρὸς τὴν γραφὴν δὲ παρατηρητέον κυρίως ὅτι τὸ Σ ἔχει διάφορον τὸ σχῆμα ἐν τῷ πρώτῳ καὶ ἐν τοῖς ἐπομένοις στίχοις.

Ἡ ἀνάγνωσις Θεόδωρος εἶνε βεβαία· διότι ἐν τῷ λίθῳ διακρίνεται ἴχνος τι τοῦ ρ. Εἶνε δὲ καταφανές ὅτι ὁ Θεόδωρος οὗτος εἶνε ὁ τὸ ἄγαλμα ποιήσας τεχνίτης, ἀφ' οὗ τὸ τοῦ ἀναθέτου ὄνομα μνημονεύεται ἐν τῷ ἐπομένῳ στίχῳ. Βεβαιωθείσης δὲ τῆς γραφῆς Θεόδωρος, δύναται τις εἰς πολλὰς εἰκασίας νὰ προβῇ. Τὸ πρᾶγμα δηλ. ἀναπολεῖ ἡμῖν Θεόδωρον τὸν Σάμιον, τὸν καὶ ἐν Σπάρτῃ, ὡς γνωστὸν, ἐργασθέντα, ὥστε ἀποβλέπων τις καὶ εἰς τὸ σχῆμα τοῦ Σ (τὸ ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ) ὅπερ δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι εἶνε ἰωνικὸν (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἀρχαιότερον ἀττικὸν Σ) καὶ εἰς τὸ ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς εὑρεθὲν ἄγαλμα, τὸ ὑποδηλοῦν οὐχὶ ἀττικὴν ἀλλὰ μᾶλλον νησιωτικὴν τέχνην, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἀποβλέπων τις, λέγω, εἰς ταῦτα θὰ ἐπροσπάθει ἴσως νὰ ταυτίσῃ τὸν τῆς προκειμένης ἐπιγραφῆς Θεόδωρον πρὸς τὸν ἐν Σπάρτῃ ἐργασθέντα ἢ πρὸς ἄλλον τινὰ Θεόδωρον τῆς αὐτῆς ἐν Σάμῳ οἰκογενείας. Ἄλλ' ἡ συζήτησις τοιοῦτου θέματος καὶ ἀνάπτυξις τοιούτων εἰκασιῶν ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς προκειμένης ἐκθέσεως, σκοπὸν ἐχούσης νὰ καταστήσῃ ἀπλῶς τῷ ἀναγνώστῃ γνωστὰ τὰ σπουδαῖα ἀποτελέσματα τῶν ἀνασκαφῶν.

Ἄρ. 6.

Τεμάχιον πλακὸς ἐπιστεφούσης βάρθρον ἀγάλματος (ἄρ. 6 καὶ 6^α), ὁ δημοσιεύομεν ἐνταῦθα διὰ τὸν ἐν αὐτῷ διατηρούμενον χρωματισμόν. Τὰ φύλλα τοῦ κυματίου εἶνε ἐρυθρὰ καὶ κυανᾶ· ἡ περιφέρεια καὶ ὁ κάλυξ αὐτῶν ὑπόφαιος καὶ ἡ μεταξὺ αὐτῶν βάσις καστανόχρους. Ἡ βάσις, ἐφ' ἧς ὁ μαίανδρος, εἶνε ἐρυθρῷ χρώματι κεχρωσμένη· ὁ μαίανδρος δὲ εἶνε κίρρῳ χρώματι γεγραμμένος· τὸ κέντρον δὲ τῶν τετραγώνων εἶνε πράσινον.

Ἀθήνησι, 1 Μαρτίου 1886.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΓΙΓΑΝΤΟΜΑΧΙΑΣ ΣΚΗΝΑΙ

(Πίναξ 7).

Τὰ ἐν τῷ πίνακι 7 νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενα τεμάχια ἀγγείων διαφόρου σχήματος καὶ τέχνης εἰκονίζουσι γιγαντομαχίας· ἡ ἀναγνώρισις τῶν ἐπὶ τῶν τεμαχίων τούτων σκηνῶν οὐ πάνυ δυσχερὴς ἐστὶ, τῶν πλείστων φερουσῶν καὶ ἐπιγραφάς, δυσαναγνώστους μὲν τινας, ἱκανὰς ὅμως ὅπως χειραγωγήσωσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ἐρμηνείαν. Τὰ τεμάχια δὲ ταῦτα δημοσιεύομεν οὐχ ἥττον χάριν τῆς προελεύσεως αὐτῶν—ἀνευρεθέντα μὲν τινὰ ἐξ αὐτῶν ἐπ' ἐσχάτων κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας ἐν Ἀκροπόλει διενεργουμένας ἀνασκαφάς, τὰ ἄλλα δὲ κατὰ τὰς προγενεστέρας—εἰς τὴν δέον πάντως ν' ἀποδοθῆ σημασία, ἕνεκα τοῦ συνήθους τῆς παραστάσεως ταύτης ἐπὶ μνημείων σχετιζομένων πρὸς τὴν λατρείαν τῆς Ἀθηνᾶς, τῆς θεωρουμένης ὡς τῆς κυρίως « γιγαντολέτιδος ».

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 1 τρία τεμάχια, ὧν τὸ τελευταῖον πρὸς δεξιὰ πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ μουσείου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας κατατεθειμένον ὄν καὶ ἀναγεγραμμένον μάλιστα ἐν τῷ τοῦ Collignon καταλόγῳ (Catal. des vas. peints du musée de la Soc. archéol. N. 231) προσαρμόζει ἀκριβῶς, ὡς καὶ ἐν τῷ πίνακι ὁρατὸν εἶνε, εἰς τὰ ἐσχάτως ἐν Ἀκροπόλει ἀνευρεθέντα, ἀνήκουσιν εἰς ἀγγεῖον μεγάλου σχήματος ἐκ τῶν μελαίνης γραφᾶς ἐχόντων, ἐπὶ τῶν χειλέων δὲ τοῦ ὁποῦ φέρεται ἐγγράφατος ἀρχαίκοις γράμμασιν ἢ ἐπιγραφῇ Π Δ Ι Σ (ἴσως τὸ σύνθηρος « καλὸς παῖς ») (1). Βεβαίως τὰ τεμάχια ταῦτα ὑπέστησαν τὴν ἐκ τοῦ πυρὸς ἐπήρειαν, οὐδὲν δὲ ἕτερον ἐκ τῶν ἀρχικῶν αὐτῶν χρωμάτων διατηρηται τὰ νῦν ἢ τὸ μέλαν καὶ τοῦτο πυρίφατον, ἐν ᾧ πάντως τὸ ἰώδες καὶ λευκὸν δέον νὰ ὑποτεθῶσιν ὡς συμπληρώσαντα τὸν τοῦ ἀγγείου κόσμον, συμφώνως πρὸς τὴν ἐν ἔθει ἀνάγκην καὶ τὴν τῆς τέχνης συνθήκην.

Ἐπὶ τῶν τεμαχίων τούτων ἔχομεν τέσσαρα μα-

(1) Ἐλλείπει χώρου ἐν τῷ πίνακι δὲν συνεξεδόθη καὶ τέταρτον μικρὸν τοῦ χειλοῦς τεμαχίον, ἐφ' οὗ συμπληροῦται ἡ ἐπιγραφὴ παῖς. Τὰ πρὸ τῆς λέξεως ταύτης γράμματα εἰσὶ δυσανάγνωστα.

χομένων συμπλέγματα (Gruppen) καὶ δὴ ἐξ ἀριστερῶν ἀρχόμενοι—ἐκ Διὸς γὰρ—τὸν μέγαν γιγαντολέτορα ἐπὶ ἄρματος τὸν « ἀμφίπυρον ὄβριμον » αὐτοῦ κεραυτὸν ἐν τῇ ἐκηβόλῳ αὐτοῦ χειρὶ ἀπειλητικὸν ἀνατείνοντα. Ὁ Ζεὺς εἰκονίζεται γυμνὴν ἔχων καὶ ἀκόσμητον τὴν κόμην, μακρὸν τὸ γένειον, φέρει δὲ μακρὸν (ἰώδους ἴσως χρώματος) περιφερικῶς προπίπτον ἱμάτιον, οὗ τὰ κράσπεδα ἴδιον εἶχον ἐκ γεωμετρικῶν σχημάτων ἀποτελούμενον κόσμον. Δυσδιάγνωστον εἶνε ἂν ὁ Ζεὺς διὰ τῆς ἀριστερᾶς αὐτοῦ τὰ ἡνία κρατεῖ, ὅπερ ὅμως ἐξ ἄλλων ἀναλόγων παραστάσεων (1) δέον νὰ ὑποτεθῆ ὡς συμβαῖνον. Ἐπὶ τοῦ ἄρματος ἴσταται καὶ ὁ Ἡρακλῆς, λεοντὴν περὶ τὴν ὀσφὺν ἔχων καὶ τὸ τόξον (2) αὐτοῦ ἐντείνων. Μετὰ τὸν Δία καὶ τὴν Ἀθηνᾶν ὁ Ἡρακλῆς εἶνε ὁ συχνότερον ἐν ταῖς ἀρχαίκαϊς τῶν ἀγγείων εἰκόσιν ἀπαντῶν τῶν γιγάντων ἐχθρὸς (3)· οἱ προγενέστεροι τῶν ἀρχαιολόγων, οἱ τοσοῦτον τὰς συμβολικὰς ἐρμηνείας ἀσμενίζοντες, ἀνεύρισκον εἰς τὴν τοσοῦτον συχνὴν παρουσίαν τοῦ Ἡρακλέους, ἰδίᾳ δὲ ἕνεκα τοῦ ἀλλαγῶς σπανιώτερον εἰς αὐτὸν διδομένου ὄπλου τούτου, ὅπερ—ἐν παρόδῳ εἰρήσθω—οὐδέποτε εἰς χεῖρας γιγάντων ὄφθη (4), συμβολικὴν τινὰ τοῦ μύθου σημασίαν, ὡς ἐκπροσωποῦντος τὴν πάλιν τοῦ φωτὸς πρὸς τὸ σκότος. Ὅπισθεν τοῦ ἄρματος καὶ τοῦ Διὸς ἀντικρὺ φαίνεται τὸ πρόσωπον γυναικὸς ὑψούσης τὰς χεῖρας, ὡσεὶ πρὸς τὸν Δία ἰκεσίας ἢ ἀποτροπᾶς ἀπευθυνούσης· ἀναλογία καὶ ὡς πρὸς τὴν μορφήν

(1) Οὕτως λ. γ. ἐπὶ ἀμφορέως τινὸς τῆς συλλογῆς τοῦ Μονάχου Otto Jahn. Verz. d. M. Vas. N° 719. Ἐπίσης ἐπὶ ἀμφορέως τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου ἰδ. O. Jahn ἐν Bull. dell' Inst. 1839.

(2) « Πάντας δὲ Ἡρακλῆς ἀπολλυμένους ἐτόξευσεν » λέγει ὁ Ἀπολλόδορος καὶ ἀληθῶς μόνον διὰ τοῦ τόξου μαχόμενος εἰκονίζεται ἐν ταῖς παραστάσεσι τῆς γιγαντομαχίας, κυρίως δὲ ἐπὶ τῶν ἀρχαίων ἀγγείων. ὁ τριταγωνιστοῦ συνήθως πρόσωπον ἐν τῇ μάχῃ παίζων ἡμίθεος Περβ. Gerhard, Trinkschalen I. 21.

(3) Ὁ Heydemann : 8 Hall. Winck. Festprogr. Anm. 62. παρέχει ἀρκετὰ ἀκριβῆ ἀριθμησιν τῶν παραστάσεων τούτων.

(4) Εἶνε ἀξιοσημείωτος ἡ παρατήρησις αὕτη, ἣν πρῶτος ὁ Gerhard ἐποίησεν· ἐν ᾧ οἱ γίγαντες εἰκονίζονται συχνὰ ὡς τοξόται ἐνδεδυμένοι, οὐδέποτε καὶ τόξον φέρουσι.

ταύτην δὲν ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ κύκλου τῶν σχετικῶν παραστάσεων. Οὐδεμία δυνατὸν νὰ ἐπιμείνη ἀμφιβολία ὅτι ἡ μορφή αὐτὴ τὴν Γῆν παριστᾷ, τὴν τῶν γιγάντων μητέρα, ἣτις ἀποθαρρύνει μὲν πού τοὺς γίγαντας εἰς ἀντίστασιν, ἀλλαγῶς δὲ μὴ ἐκλιπαρεῖ πρὸς σωτηρίαν αὐτῶν. Ἐν ταῖς μεταγενεστέραις τῆς γιγαντομαχίας παραστάσεσιν ἡ Γῆ εἰκονίζεται οὐχὶ σπανίως εἴτε ἐν τῇ μάχῃ, εἴτε ὡσεὶ ἀπὸ τῆς γῆς ὄντως ἀνερχομένη καὶ τὸ ἔλεος τῶν θεῶν ὑπὲρ τῶν τέκνων αὐτῆς ἐπικαλουμένη, ἐν ταῖς ἀρχαϊκαῖς δὲ μὴ παραστάσεσιν τοῦ μύθου ἡ Γῆ ἀπαντᾷ σπανιώτερον, ἀμφισβητεῖται μάλιστα εἴτε ἐὰν ἡ Γῆ ὄντως ἀπαντᾷ ἐπὶ εἰκόνων ἀρχαϊκῶν ἀγγείων· καὶ δὴ μὴ δὲ δύσκολον εἶνε νὰ εὔρη τις προσφορωτέραν ἐρμηνείαν τῶν δύο γυναικείων μορφῶν, τῶν ὑπὸ τοῦ Overbeck (Kunstmythologie I σελ. 346. ἐν ἀριθ. 10 καὶ 11) καὶ ἄλλων ὡς τοιοῦτων ὑποδειχθεῖσων. Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν δύο τούτων ἀγγείων ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου τεμαχίου ἡ Γῆ βεβαιότατα εἰκονίζεται. Τὸ δὲ φανερὸν τῆς μορφῆς ταύτης μέρος, ἦν, ὡς ἔθος, λευκῶ χρώματι γεγραμμένον, ἄτε τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας, τὰ γυμνά ἦτοι τοῦ γυναικείου σώματος μέρη, παριστῶν. Ὑπεράνω τοῦ Διὸς φέρεται ἡ ἐπιγραφή ΖΕΥΣ.

Τὸ δεύτερον σύμπλεγμα παριστᾷ θεὸν καὶ γίγαντα δι' ἀγχεμάχων ὅπλων μαχομένους· ὁ γίγας φέρει κράνος μετ' ὑψηλοῦ λόφου, θώρακα, ἀσπίδα καὶ δόρυ. Ὁ θεὸς τεθωρακισμένος ἐπίσης φέρει ἀπλοῦν ξίφος, ἀλλὰ κατὰ τοῦ γίγαντος, ὅστις τὸ δόρυ κατὰ τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ προτείνει, καταφέρει διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς γρόνθον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἰσχυρόν. Ὁ Γίγας φαίνεται, ὡς εἰκός, ἠπτώμενος, διότι οὐδέποτε θεὸς παρέστη νικώμενος ὑπὸ γίγαντος. Ὁ εἰκονιζόμενος θεὸς καὶ ἂν ἔλειπεν ἐξ ὀλοκλήρου ἢ κατὰ τὸ ἥμισυ σωζομένη τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐπιγραφή (ΜΕΣ = ΗΕΡΜΕΣ) θὰ ἀνεγνωρίζετο εὐχερῶς ἕνεκα τοῦ πετάσου ὃν φέρει, καὶ τῶν δι' ἀρχαϊκοῦ τρόπου γεγραμμένων πτερύγων κατὰ τοὺς πόδας. Ὁ Ἑρμῆς ὅστις σπανίως μὲν ἐπὶ τοιοῦτων παραστάσεων ἀπαντᾷ, σπανιώτερον δὲ καὶ δρῶν (1), ὡς ἐνταῦθα, φέρει ὡς ὅπλον τὸ ξίφος, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ τὸ δόρυ. Ὑπεράνω τοῦ πρὸς τὸν Ἑρμῆν μαχομένου γίγαντος ἐπιγεγραμμένον εἶνε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· δὲν κατωρθώσαμεν

(1) Πρὸς Overbeck: ἐνθα ἀν. σελ. 354.

δὲ μὴ νὰ εὔρωμεν τοῦτου ἱκανοποιητικὴν ἐρμηνείαν. Καὶ ὁ Collignon δὲ ἐν τῷ καταλόγῳ του ἀπέσχε τῆς ἀναγνώσεως. Ὁ Ἀπολλόδωρος 1. 6. 2. ἀναφέρει τὸν Ἰππόλυτον, ὡς τὸν τοῦ Ἑρμοῦ ἐν τῇ μάχῃ ἀντίπαλον (1). Ἐπὶ τινος δὲ ἀμφορέως τῆς συλλογῆς Campana, ἐν Παρισίοις (Mon. dell'Inst. vol. VI. VII) ἀντίπαλος τοῦ Ἑρμοῦ εἰκονίζεται γίγας ὑπὲρ οὗ ἡ ἐλλιπὴς ἐπιγραφή... ΒΙΟΣ, ὅπερ συνεπληρώθη εἰς «Πολύβιος» ἡδύνατο δὲ μὴ νὰ ἦτο καὶ Ὑπέβιος. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὀνομάτων τούτων οὐδέτερον πρὸς τὴν ἡμετέραν ἐπιγραφὴν ἀντιστοιχεῖ, εἶνε δὲ καὶ προφανῶς ἐσφαλμένως γεγραμμένη, ἀφίεμεν ταύτην ἄνευ ὑποθέσεων καὶ σχολίων ἰσως περιττῶν. Ὅπισθεν τοῦ γίγαντος τοῦτου ἀναγινώσκειται (τινῶν τῶν γραμμάτων ἀνεστραμμένων ὄντων) ἡ παράδοξος ἐπιγραφή ΕΝΦΟΠΕ[Σ] = εὐκόπης. Τὸ ὄνομα τοῦτο δέον νὰ ὑποτεθῆ ὅτι ἀνήκεν εἰς ἄλλον τινά, χαμαὶ ἰσως κείμενον καὶ ἀφανῆ γίγαντα. Εἶνε πιθανῶς καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐσφαλμένως γεγραμμένον, διότι ἡ λέξις «εὐκόπης» φαίνεται ἡμῖν καὶ ὡς ὄνομα καὶ ὡς ἐπίθετον λίαν ὑποπτος.

Τὸ τρίτον σύμπλεγμα εἶνε τὸ ὠραιότερον· ἔχομεν καὶ ἐνταῦθα θεὸν πρὸς γίγαντα μαχομένον, ἀλλὰ τούτους οὐχὶ μόνους. Τὰ συνήθη βοθητικὰ τοῖς θεοῖς θηρία, πάνθηρ λέων καὶ ὄφις παρίστανται ἐπιτιθέμενα σὺν τῷ θεῷ κατὰ τοῦ γίγαντος. Ἡ συμμετοχὴ τῶν θηρίων τούτων εἰς παραστάσεις σχετικὰς ἐπὶ μνημείων μεταγενεστέρων χρόνων εἶνε συνηθεστάτη καὶ λίαν συχνή, ἐπὶ ἀρχαϊκῶν δὲ μὴ παραστάσεων σπανία. Εἰκονίζονται ἐν τῷ συμπλεγματι τούτῳ τρεῖς λέοντες, ὧν ὁ εἷς, πληγείς ἤδη ὑπὸ τοῦ γίγαντος, κεῖται χαμαὶ ὑπτιος καὶ βρυχώμενος, οἱ ἕτεροι δὲ δύο φαίνονται ἐν ἐπιθέσει, ἀλλ' ἀδεξίως ἀπεικασμένη. Οὕτω καὶ ἡ ἐπιθέσις τοῦ πάνθηρος, τοῦ ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ γίγαντος ἀναρριχησαμένου, φαίνεται ἀτέχνως παρασταθεῖσα· τὸ θηρίον ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον ἀπὸ τοῦ γίγαντος, ἐν ᾧ ἐπὶ ἄλλων παραστάσεων, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ συνεκδιδομένου τεμαχίου (ἀρ. 3^α), ὁ πάνθηρ οὐ μόνον ἐπιτίθεται ἀλλὰ καὶ δάκνει τὸν γίγαντα αἱματίζων αὐτόν. Κεφαλὴ δὲ δράκοντος ἀνέρποντος εἰκονίζεται ὑπεράνω τῆς ἀσπίδος τοῦ γίγαντος ὡσεὶ μέλλοντος

(1) Ἑρμῆς δὲ τὴν Ἄϊδος κυνέην ἔχων κατὰ τὴν μάχην Ἰππόλυτον ἀπέκτεινεν.

καὶ τούτου κατὰ τοῦ γίγαντος νὰ ἐπιτεθῆ. Ὁ ὄφις ἀπαντᾷ καὶ ἐν ἄλλαις εἰκόσιν, ἐρυθρομόρφων ἰδίως ἀγχείων, μετὰ τοῦ αὐτοῦ θεοῦ· μάλιστα δὲ καὶ μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς ὡς ἐν τῇ ζωφόρῳ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς ἐν Περγάμῳ. Ὁ γίγας ἐν τῷ συμπλέγματι τούτῳ φέρει ὁμοίαν πρὸς τοὺς λοιποὺς στολὴν καὶ τὰ αὐτὰ ὅπλα. Ἐπὶ τῆς ἀσπίδος αὐτοῦ εἰκονίζεται τρίπους λευκῶ ἴσως χρώματι γεγραμμένος. Ὁ θεὸς φέρει δορὰν ζώου καὶ μάχεται διὰ δόρατος κατὰ τοῦ γίγαντος προβάλλων (ικανῶς ὁρατὴν) τὴν ἀσπίδα. Ἡ ὀνόμασις τοῦ θεοῦ τούτου εἶνε, ὡς ἐκ τῶν συμμαχομένων ζώων καὶ τῆς περὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ δορᾶς (πάνθηρος) οὐ πάνυ δυσχερῆς. Ἐλαχίστη δυνατὸν νὰ μείνῃ ἀμφιβολία ὅτι ὁ οὕτω καὶ διὰ τοῦ συνήθους αὐτῷ ὅπλου μαχόμενος θεός, ἄλλος τις εἶνε ἢ ὁ Διόνυσος (1). Ὁ ὀλίγον οὗτος πολεμικὸς θεὸς ἀπαντᾷ οὐχὶ σπανίως τῶν γιγάντων ἀντιμέτωπος· συγχρότερον δὲ εἰκονίζεται ὁ Διόνυσος ἐν μεμονωμέναις σκηναῖς παριστῶν οὕτω καὶ πρωταγωνιστοῦ πρόσωπον. Ὑπεράνω τοῦ πρὸς τὸν Διόνυσον μαχομένου γίγαντος ἐπιγράφεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, οὐ μόνῃ ἢ ἀρχῇ σώζεται ΠΟΛ... ὅπερ ἐπιτρέπει νὰ εἰκάσῃ τις ὅτι ἐκαλεῖτο οὗτος Πολύβιος, Πολύφημος ἢ πιθανώτερον Πολυβώτης· διότι ὁ γραφεὺς, ὡς φαίνεται, δὲν ἦτο τῆς παραδόσεως ἐγκρατής, ἐκεῖ δὲ ἔνθα ἀνεμένετο τὸ τοῦ Πολυβώτου ὄνομα, ἀνέγραψεν οὗτος, ὡς θὰ ἴδωμεν, ἕτερον, δυσανάγνωστον, ἀλλὰ πάντως οὐχὶ τὸ τοῦ Πολυβώτου. Παρὰ δὲ τῷ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τοῦ γίγαντος μαχομένῳ λέοντι φέρεται ἡ ἐπιγραφή ΛΗΕΟΝ (sic) (2), ὅπερ φυσικῶς δεόν νὰ θεωρηθῆ ὡς σχετιζόμενον πρὸς τὸ μαχόμενον θηρίον, διότι ἐνταῦθα δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑποτεθῆ ὡς ἀναφερόμενον εἰς τὸν γίγαντα λέοντα (Φωτ. Βιβλ. c. 190. σελ. 249H), ὃν ἀνεγνώρισαν τινὲς ἐν τῷ λεοντομόρφῳ ἐκείνῳ τέρατι τῆς ζωφόρου τῆς Περγάμου.

Τὸ ἐπόμενον σύμπλεγμα εἰκονίζει μίαν τῶν κοινοτέρων τῆς γιγαντομαχίας σκηναῶν· δυστυχῶς σώζεται ἐλάχιστον μόνον μέρος τούτου, ἱκανὸν ὅμως ἵνα γνωρίσῃ ἡμῖν τὴν ἑλληνικὴν σκηνήν. Ἐπὶ γῆς κείται ἐκτάδην κείμενος γίγας ὀπλισμένος ὡς οἱ ἔτε-

(1) Πρὸς. Overbeck ἐνθ. ἀν. 373 καὶ τὴν εἰκόνα παρὰ Gerhard, Auserl. Vasenbilder, I. 64.

(2) Ἐν τῇ γραφῇ τῶν ὀνομάτων τῶν γιγάντων καὶ ἀλλαχού ἀπαντῶσιν ἰδιοτροπίαι περίεργοι ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὴν ἄνομον χρῆσιν τοῦ δασείας Η. Πρὸς. O. Jahn ἐν Ann. dell'Inst. 1863 σελ. 248.

ροι, ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ ὁποίου ἦτο εἰκονισμένη πτέρυξ λευκή. Ὑπεράνω αὐτοῦ φαίνεται μέρος μόνον τοῦ στήθους καὶ οἱ βραχίονες μορφῆς κρατούσης ὀγκωδῆς τι ἀντικείμενον. Ἐξ ἀναλόγων παραστάσεων οὐχὶ εὐαριθμῶν — καὶ ὁμοία τις εἶνε ἢ ἐπὶ τοῦ συνεκδομένου τεμαχίου (ἀριθ. 2) ἢ καὶ δι' ἐπιγραφῆς μεμαρτυρημένη — ἀναγνωρίζομεν εὐχερῶς ἐν τῷ συμπλέγματι τὴν σκηνὴν ἐκείνην καθ' ἣν ὁ Ποσειδῶν διὰ τῆς τριαίνης αὐτοῦ ἀποσπάσας ἐκ τῆς νήσου Κῶ τὴν ἡφαιστειώδη μικρὰν νῆσον Νίσυρον (1) (Στραβ. X. 487) ἔθαψεν ὑπὸ ταύτην τὸν φοβερὸν αὐτοῦ ἐχθρὸν Πολυβώτην, καίτοι ὑπὸ τῶν πληγῶν τῆς τριαίνης αὐτοῦ νεκρὸν ἤδη ὄντα! Ὁ Ποσειδῶν εἰκονίζεται κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ ἔτι τὴν τριαίναν δι' ἧς διπλῶς ἤδη τὸν ἐχθρὸν κατέβαλε. Ἡ παράστασις αὕτη εἶνε κοινὴ καὶ συνήθης ἐν ταῖς εἰκόσι τῶν ἀγγείων τοῦ αὐστηροῦ ρυθμοῦ καὶ ἐν ταῖς μετὰ ταῦτα τῶν ἐρυθρομόρφων (2). Καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 2 τεμάχιον τῆς κύλικος, τὸ ἀνήκον εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. X. Τσουντα (Ἀρχ. Ἐφημ. 1885 σ. 122 πίν. ἢ ἀρ. 2) δημοσιευθέντα ἕτερα τῆς κύλικος ταύτης τεμάχια (3), παριστᾷ, ὡς εἶπομεν, ὁμοίαν σκηνήν. Ἐνταῦθα ὅμως ἀντὶ τῆς οὐδένα νοῦν διδούσης ἐπὶ τοῦ μελανομόρφου τεμαχίου ἐπιγραφῆς: ΕΠ+Ο... (4) γέγραπται ὀρθῶς τὸ τοῦ γίγαντος ὄνομα... ΛΥΒΟΤ = Πολυβώτης. Ὁ γίγας κείται χαμαὶ ὑπτίος καὶ ἤδη ἄπνους ἴσως, ἀν καὶ κρατεῖ ἔτι ἐν τῇ χειρὶ ἐπικλινῆς τὸ ξίφος, ἐπὶ τοῦ στήθους φέρων τρεῖς αἰμοσταγεῖς πληγὰς· ὁ ἀριθμὸς τῶν πληγῶν ὑποδηλοῖ πάντως τὸ διὰ τῆς τριαίνης κατενεχθῆν τραῦμα. Ὁ Ποσειδῶν ἐνταῦθα, ὁρατὸς ἀπὸ τῶν γονάτων μόνον, ἵσταται ὑπεράνω τοῦ γίγαντος, ἐν τῇ μόλις ὁρατῇ χειρὶ κρατῶν « τὸ λεγόμενον Νίσυρον » (5).

Τὰ ὑπ' ἀριθ. 3 καὶ 3^a δύο τεμάχια μεγάλου, ἐκ τῶν ἐρυθρομόρφων, ἀγγείου προέρχονται ἐκ τοῦ μουσείου

(1) Πρὸς. καὶ Πaus. 1. 2. 4. καὶ Στέφ. Βυζ. λ. « Νίσυρος ».

(2) Παρὰ. Overbeck ἐνθ. ἀν. σελ. 354 καὶ 372.

(3) Τὸ προκείμενον τεμάχιον ἀνευρέθη μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Τσουντα τῶν τεμαχίων ἐκείνων δημοσίευσιν.

(4) Πιθανῶς εἶνε ἐνταῦθα ἡ ἀρχὴ τοῦ ὀνόματος Ἐπιάτης, ἀλλὰ πλημμελῶς γεγραμμένη. Ὁ γίγας οὗτος ἀπαντᾷ συχνὰ ἐπὶ εἰκόνων ἀγχείων, ἀντὶ τοῦ Πολυβώτου, τοῦ Ποσειδῶνος ἀντίπαλος πρὸς. λ.χ. Mil-lingen I. 8. 9.

(5) Ἀπολλοδ. 1. 6. 2. Πολυβώτης δὲ διὰ τῆς θαλάσσης διωχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἦλθεν εἰς Κῶ, Ποσειδῶν δὲ τῆς νήσου μέρος ἀπορρήξας ἐπέρριψεν αὐτῷ τὸ λεγόμενον Νίσυρον.

τῆς Ἀκροπόλεως, κατὰ τὰς προγενεστέρας ἀνασκαφὰς ἐκεῖ που ἀνευρεθέντα. Δὲν συναρμόζονται μὲν, εἰσὶν ὁμοίως ὁρατῶς τοῦ αὐτοῦ ἀγγείου καὶ δὴ καὶ τοῦ αὐτοῦ συμπλέγματος παρέχοντος ἡμῖν μίαν τῶν συνηθεστέρων τῆς γιγαντομαχίας σκηνῶν. Συνεκδίδομεν ταῦτα βέβαιον ὄντες, ὅτι οὐδεὶς θὰ διαμφισβητήσῃ τὴν συνοχὴν τῆς σκηνῆς. Ὅρατόν ἐστὶ τὸ ἄνω ἡμισυ θεοῦ τινος κατὰ γίγαντος, ἐπίσης κατὰ τὸ ἄνω τοῦ σώματος ὁρατοῦ, μαχομένου. Ὁ θεὸς εἰκονίζεται ἐνδεδυμένος χειριδωτὸν ἱμάτιον καὶ τὴν κόμην ἔχων κισσοστεφῆ, φέρει δὲ καὶ μακρὸν γένειον. Ὁ γίγας κράνος φέρων καὶ ἀσπίδα φαίνεται ὑποκύπτων εἰς τὸν θεὸν ὅστις καταφέρει τούτῳ διὰ τοῦ ἀκοντίου (ὁρατοῦ καὶ παρὰ τὸ διάδημα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ) τραῦμα ἐπὶ τοῦ προσώπου· βοηθεὶ δὲ αὐτῷ καὶ ὁ πάνθηρ δάκνων τὸν γίγαντα ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος. Ἄλλ' εἶνε ταῦτα τὰ μόνον μέσα δι' ὧν ὁ θεὸς κατέβαλεν ἤδη τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ; Ὁ Διόνυσος, διότι, ὡς ἤδη ἐλέχθη, οὐδεὶς ἄλλος τῶν θεῶν δυνατὸν ἐν τοιαύτῃ σκηνῇ νὰ εἰκονίζεται, κρατεῖ ἐν τῇ ἀριστερᾷ κλῶνα κισσοῦ δι' οὗ περιβάλλεται, δεσμεύεται οὕτως εἰπεῖν, ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ. Ἀνάλογοι σκηναὶ εἰσιν, ὡς εἶπομεν, συνηθεῖς, ἢ πασῶν ὁμοίως χαρακτηριστικωτέρα εἶνε ἢ ἐπὶ τῆς γνωστῆς κύλικος ἐκ Vulci τῆς δημοσιευθείσης ὑπὸ Gerhard Auserl. Vasenbilder I. Taf. A. B. (1). Ἐκεῖ ὁ Διόνυσος εἰκονίζεται περιπλέξας οὐ μόνον τὸ σῶμα τοῦ γίγαντος κισσοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀσπίδα αὐτοῦ καὶ τὸ κράνος, οὕτως ὥστε ὁ ἐχθρὸς φαίνεται ὄντως ὡς ἐν δικτύῳ, ἀμήχανος ὅπως ἑαυτὸν ὑπερασπίσῃ. Ὁ Gerhard ἐξέλαβε τὸν θεὸν τοῦτον ὡς τὸν Δία ἕνεκα ἴσως τῆς ἀπουσίας τοῦ Διὸς ἐν τῇ παραστάσει καὶ διότι ὁ Διόνυσος ἔπαιζεν ἐν τῇ εἰκόνι πρωταγωνιστοῦ πρόσωπον. Ὁ Douz de Luynes, Descript. de quelques vases peints pl. 19 καὶ 20 ἀναδημοσιεύων τὴν εἰκόνα ταύτην ἔδωκε τὴν προσήκουσαν ἐρμηνείαν σχετίζων καὶ τὴν περιέργον ταύτην τοῦ γίγαντος θέσιν πρὸς τὸν παρ' Ἀθηναίῳ (VII. σελ. 269) «ἀμπέλινον δεσμόν», οὗ χρῆσιν ἐποίησατο ὁ Διόνυσος καὶ κατ' ἄλλου αὐτοῦ ἐχθροῦ (2). «Dionysos tiene il suo competitore avviticchiato con pampini, costume di cui il dio si

prevalse contro il Glaucos di Anthedon, allquanto ei fece insidie ad Arriadne . . . » Welcker Ann. dell. Inst. 1840 σ. 251. Ὁ Διόνυσος διὰ τοῦ κισσίνου ἢ ἀμπελίνου δεσμοῦ καθίστα εὐχερῶς τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ ἀνίκανον εἰς ἐπιθέσιν, εὐχερέστερον δὲ οὕτω τοῦτον κατεχειρίζετο.

Τὰ ἐν τῷ πίνακι τεμάχια ταῦτα παραστάσεων τῆς τοσοῦτον ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἀρεστῆς καὶ συνηθῶς μυθικῆς μάχης τῶν Ὀλυμπίων πρὸς τοὺς τῆς Γῆς παῖδας προέρχονται, ὡς προείπομεν, ἐκ σταδίων τέχνης διαφόρων. Τὰ μελαίνας τὰς γραφὰς φέροντα εἰσὶν, ὡς εἰκός, περιόδου ἀρχαιοτέρας, ἔρχονται κατόπιν τὰ τὰς ἐρυθρὰς ἔχοντα ὑπ' ἀριθ. 3 καὶ 3^a καὶ τρίτον τὸ τῆς κύλικος ὑπ' ἀριθ. 2. Καὶ κατὰ τὰ τρία ταῦτα στάδια οἱ γίγαντες ὑπὸ μίαν εἰκονίζονται μορφήν: τὴν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἐπὶ τῶν εἰκόνων μὲν τῶν δύο ἀρχαιοτέρων περιόδων ὡς ὁπλίζεται, ἐφ' ὅσον δὲ ἐπὶ τῶν τῆς κύλικος τεμαχίων νὰ διακρίνωμεν δυνάμεθα, ἦσαν οἱ γίγαντες ἐκεῖ μεθ' ὁπλων καὶ κρανῶν τινὲς εἰκονισμένοι, γυμνοὶ ὁμοίως ἢ ἔφερον δορὰς περὶ τὰ σώματα αὐτῶν.

Ἡ τέχνη ὡς πρὸς τὴν παράστασιν τῶν γιγάντων, ὡς πρὸς τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐφαντάζετο καὶ εἰκόνιζε τὰ γηγενῆ ταῦτα τέρατα τῶν μεταγενεστέρων χρόνων εἰς ἐναργῆ τυγχάνει οὕσα πρὸς τὴν γραπτὴν παράδοσιν συμφωνίαν. Ὁ Ὅμηρος Ὀδ. 6.59 (πρβλ. καὶ 7. 209-10.120) γινώσκει τοὺς γίγαντας, ἀλλ' ὡς λαὸν «ἀτάσθαλον καὶ ὑπέρθυμον» (1), ὡς ἀνθρώπους δηλονότι οὐδὲν κοινὸν ἔχοντας πρὸς τοὺς τοῦ Ἀπολλοδώρου καὶ τοὺς δρακοντόποδας τῆς ἐκ Περγᾶμου ζωφόρου ἢ τὸ ὄνομα. Ἄλλ' ἤδη παρ' Ἡσιόδῳ ἀνευρίσκομεν μεταλλαγὴν ἰκανῶς σπουδαίαν τῆς περὶ γιγάντων ὑπολήψεως. Ὁ Ἡσιόδος οὐδὲν γινώσκει ἢ τοῦλάχιστον οὐδὲν σώζεται ἐν τοῖς ἔπεσιν αὐτοῦ περὶ μάχης θεῶν καὶ γιγάντων, κατατάσσονται οὗτοι οὐχ ἤττον ἤδη εἰς τὸν μυθικὸν κύκλον ὡς γεννηθέντες ἐκ τῆς γῆς καὶ τῶν ρανίδων τοῦ αἵματος τοῦ ὑπὸ τοῦ Κρόνου ἐκταμέν-

(1) Ὁ Διόδωρος Σικ. βιβλ. V. 71. ἐκ τῶν μεταγενεστέρων συγγραφέων δίδωσι ἡμῖν παρεμφερεῖς περὶ γιγάντων εἰδήσεις ληφθείσας ἐξ ἀρχαιοτέρων βεβαίως πηγῶν: «Κολασθῆναι δὲ τοὺς γίγαντας ὑπὸ Διὸς διὰ τὴν εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους παρανομίαν, καὶ διὰ τὸ ταῖς τοῦ σώματος ὑπεροχαῖς καὶ βύμαις πεποιθότας, καταδουλοῦσθαι μὲν τοὺς πλησιοχώρους, ἀπειθεῖν δὲ τοῖς περὶ τοῦ δικαίου τιθεμένοις νόμοις, πόλεμον δ' ἐκφέρειν πρὸς τοὺς διὰ τὰς κοινὰς εὐεργεσίας ὑπὸ πάντων θεοῦ νομιζομένους». Καὶ ἀλλαχοῦ «ἦσαν ἄνθρωποι ὁμοί καὶ ἀνθρωποπόφοι: οἱ καλούμενοι γίγαντες».

(1) Πρβλ. καὶ Gerhard ἐν ὁ.ν. I. Taf. 64. καὶ O. Jahn. Ann. 1864.

(2) Ἀλλὰ καὶ ὁ Εὐριπίδης ἐν Ἴωνι στ. 216 λέγει: καὶ βρόμιος ἄλλον ἀπολέμοισι κισσίνουσι βάρκεροις ἐναίρει γᾶς τέκνον ὁ Βακχεύς.

τος Οὐρανοῦ. Ὁ Ἡσίοδος ἀποκαλεῖ τούτους « κρατερούς μεγάλους τε » καὶ δὴ — ἐὰν ὁ στίχος ἀνεπιλήπτως ἔχη — τεύχεσι λαμπομένους, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντας » (1). Ἡ ἀρχαϊκὴ τέχνη παρέστησεν ἐς αἰεὶ τοὺς γίγαντας συμφώνως πρὸς τὴν περιγραφὴν ταύτην. Περιττὸν εἶνε νὰ μνημονεύσωμεν ἐνταῦθα τῶν γνωστῶν τῆς πλαστικῆς τέχνης μνημείων ἢ τῶν πολυαριθμῶν ἐπὶ ἀγγείων ἀρχαϊκῶν παραστάσεων ἔνθα οἱ γίγαντες καθαρῶς ὡς ὀπλῖται παρίστανται. Μέχρι τῶν μέσων τῆς 5^{ης} π. χ. ἑκατονταετηρίδος (2) ἀπαντᾷ μονίμως ἢ ὑπὸ τοιαύτην μορφήν τῶν γιγάντων παράστασις. Ἐντεῦθεν ἀρχεται ἑτέρα τις περίοδος καθ' ἣν ἐτηρήθη μὲν ἡ ἀνθρωπίνη, οὕτως εἰπεῖν, τῶν γιγάντων μορφή, μεταβολὴν δὲ ὡς ὑπέστη ἢ παράστασις τούτων ὡς πρὸς τὸν ὀπλισμὸν καὶ τὴν στολήν· ἀλλὰ περὶ τούτου διαλάβωμεν κατωτέρω. Νῦν ἐξετάσωμεν τὸ πρῶτον τὴν τῆς ὀλικῆς, ἀπλῶς εἰπεῖν, τῆς μορφῆς αὐτῶν μεταλλαγὴν.

Οἱ γίγαντες τῆς τελευταίας περιόδου εἰσὶ καθαρῶς μυθικὰ ὄντα, τέρατα, ὧν τὸ ἄνω τοῦ σώματος ἀνθρώπου μετέχει οἱ πόδες δὲ ἀπολήγουσιν εἰς φολίδας δρακόντων. Τὸ πρῶτον παρ' Ἀπολλοδώρῳ (VI. 2) γνωρίζεται ἡμῖν τοιαύτη τις περὶ τῆς μορφῆς τῶν γιγάντων ὑπόληψις· οἱ ἀρχαιότεροι τῶν συγγραφέων, ὅσοι τυχὸν ἐξοδικῶς ἢ ἐν παρόδῳ περὶ τούτων διέλαβον, δὲν γινώσκουσιν τούτους ἢ ὑπὸ τὴν ἀνθρωπίνην αὐτῶν ὄψιν. Πότε τὸ πρῶτον ἀκριβῶς ἢ τοιαύτη τῶν γιγάντων παράστασις — ἢ προελθούσα πάντως ἐξ ἀνατολικῶν ἢ αἰγυπτιακῶν παραστάσεων τοῦ Τυφῶνος ἢ «Τυφωέος» τοῦ ἐν τοῖς ἔπειτα μεταξὺ τῶν γιγάντων καταταχθέντος — εἰς φῶς ἤχθη, δύσκολον εἶνε νὰ ἐξακριβωθῇ (3). Ἐν τῇ τέχνῃ ἢ παράστασις αὕτη τῶν γιγάντων ἀπαντᾷ πρωϊαίτερον. Ἐπὶ τῶν ἐν Λονδίῳ ἀναγλύφων τῶν

(1) Ὁ Götting θεωρεῖ τούτον ὡς παρεμβληθέντα ὑπὸ ραφιδῶδῶν τινῶν ἐν νῶ ἔχοντος τὸν ὄμ. στίχ. Ἰλ. 18. 510. Προσθέτει ὁμοίως λίαν παραδόξως: Quis umquam fando audivit loriceis instructos fuisse gigantes et longis hastis usos esse » !!

(2) Τὴν μορφήν ταύτην ἔχουσιν οἱ γίγαντες καὶ ἐν ταῖς μετόπαις τοῦ νεωτέρου ναοῦ ἐν Σελινοῦντι ἴδ. Benndorf: die Metopen von Selinunt σελ. 26 καὶ ἔξ.

(3) Περίεργος εἶνε ὄντως ὁ Πausanias (8. 29. 3) ὅστις πειρᾶται ν' ἀποδείξῃ ἐκ τῆς ἀνθρωπομορφῆς συστάσεως τῶν ὀστῶν τοῦ Ὀρόντου τὴν μὴ ὑπαρξίν (!) δρακοντοπόδων γιγάντων, ἀποκαλῶν τὸν μῦθον «εὐήθη». Δικαίως δὲ ὁ Raoul-Rochette (sur les repr. fig. d'Atlas p. 39.) μέμφεται τῷ περιγητῇ ἀπλότητι, ἀποκαλῶν αὐτὸν «passablement εὐήθη»!

ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Πριήνῃ ἀνευρίσκομεν τὸ πρῶτον (1) γίγαντα ὑπὸ τοιαύτην μορφήν. Δύσκολον εἶνε ν' ἀποδειχθῇ ἂν οἱ γλύπται τῆς Πριήνης τότε τὸ πρῶτον ἐκ παραστάσεων, ὡς εἰπομεν, ἀνατολικῆς ἀρχῆς, τὴν μορφήν ταύτην διὰ τοὺς γίγαντας αὐτῶν ἀπεπλάττοντο. Ἀποδεκτὸν δὲ ὡς εἶνε ὅτι ὁ χρόνος τῆς κτίσεως τοῦ ναοῦ τούτου, ἐπομένως καὶ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἀναγλύφων, δέον ὡς ὁ πρωϊαίτατος νὰ θεωρηθῇ πρὸς τὴν μετὰ τῶν ταύτην τῆς τῶν Γιγάντων μορφῆς. Ἐξετάσαντες ταῦτα καὶ ἡμεῖς ἄλλοτε μετ' ἐπιστάσις ἐκλίναμεν μᾶλλον πιστεύσαντες εἰς τὴν σχετικῶς πρωτόχρονον αὐτῶν ποιήσιν. Ἡ σύγκρισις τούτων πρὸς τὰ μεταγενέστερα τῆς Περγάμου, ὧν οἱ γλύπται, κατὰ Overbeck, πιθανῶς ἐκ τούτων πολλά, ὡς ἐξ ἀρχετύπων, ἠρύσθησαν, ἢ σύγκρισις λέγομεν, καθιστᾷ μᾶλλον αισθητὴν τὴν πρωτόχρονον τέχνην τῶν τῆς Πριήνης ἀναγλύφων τόσον εἰς τὴν σύλληψιν ὅσον καὶ εἰς ἐκτέλεσιν ἀφορᾷ. Ὡστε ἐὰν δεχθῇ τις τὸν χρόνον τῆς ποιήσεως τῶν ἀναγλύφων τούτων, ἢτοι τὰ μέσα που τῆς τετάρτης π. Χ. ἑκατονταετηρίδος ὡς τὴν ἀρχὴν τῆς ὑπὸ τοιαύτην μορφήν παραστάσεως τῶν γιγάντων δὲν θὰ ἀπέχη τῆς ἀληθείας. Ἡ πλαστικὴ παρεδέξατο προθύμως τὸν νέον τοῦτον τύπον ὡς παρέχοντα εὐρύτερον καὶ ποικιλώτερον τῆ ἐμπνεύσει καὶ τῇ τέχνῃ στάδιον (2). Ἄλλ' ἐν τῇ κεραμογραφίᾳ (3) δὲν ἔσχεν ὁμοίαν ὑποδοχὴν. Οὐδεμία μέχρι τοῦδε γνωστὴ ὑπάρχει ἀγγείου εἰκῶν, τοὺς γίγαντας ὑπὸ τοιαύτην μορφήν παριστῶσα. Ὁ δὲ διαπρεπὴς ἡμῶν καθηγητὴς Heydemann ἤμαρτεν ὄντως ἰσχυρισθεὶς (1. Hall. Winck. Festprogr.) καὶ ἐπιμείνας (6. Hall. Winck. Festprogr.) ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς ἐκδοθείσης ὑπ' αὐτοῦ οἰνοχόης παράστασις ἐκεῖνη γίγαντα εἰκόνιζεν, ἐν ᾧ πάντως ὁ Τυφωεύς παρίσταται (πρβλ. Klügmann Bull. dell' Inst. 1877 καὶ Lit. Centralbl. N° 3 σελ. 94).

(1) Overbeck, Gesch. d. Plast. II. σελ. 102.

(2) Μαρτύριον δὲ τοῦ ὅτι χάριν ποικιλίας κυρίως ὁ νέος οὔτος τύπος ἐν τῇ πλαστικῇ κοινὸς ἐγένετο καὶ συνήθης εἶνε τὸ ὅτι ἐν ἅπασιν σχεδὸν τοῖς μνημείοις, ἅτινα οὕτω τοὺς γίγαντας παριστῶσι, εὐρίσκονται ἀναμιξῆ καὶ ἀνθρωπόμορφος γίγαντες. Ἐξαιρέσειν ποιοῦσιν ἢ σαρκοφάγος ἐν Βατικανῷ (ἴδ. Overbeck Atlas Z. K. M. N. 9 καὶ ἀνάγλυφόν τι ἐξ Ἀφροδισίας τῆς Καρίας Wieseler D. d. a. K. II. 845 a. b.), ἅτινα ἐκ λίαν μεταγενεστέρων χρόνων προέρχονται.

(3) Ἴσως καὶ ἐνεκα τοῦ ὑστεροῦ χρόνου καθ' ὃν ὁ τύπος οὔτος ἤρξατο νὰ γενικεύηται, ὅποτε δηλ. ἡ κεραμεικὴ ἐκλίεν ἤδη πρὸς τὴν κατὰ τῶν.

Ἐχομεν λοιπὸν ἐν τῇ τέχνῃ δύο εἶδη γιγάντων τοὺς ἀνθρώπομόρφους, οὕτως εἶπεῖν, καὶ τοὺς τερατοειδεῖς ἢ δρακοντόποδας. Συνήθως δὲ καὶ διαίρουσι τούτους κατὰ τὴν διττὴν αὐτῶν ταύτην παράστασιν εἰς δύο κατηγορίας, (ἴδ. Heydemann. 1 Hall. Winck. Festprogr. σελ. 10). Ἀλλὰ μεταξύ τῶν δύο τούτων, τῶν ὅλως ἀντικειμένων τῶν γιγάντων μορφῶν εὐρίσκομεν καὶ ἑτέραν ὡσεὶ μεσάζουσαν καὶ δὴ καὶ ἀναγκαίαν πῶς εἰς τὴν μετάπτωσιν ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης τῶν γιγάντων μορφῆς εἰς τὴν τῶν τεράτων. Ἀναλογίαι δὲ τῆς μεσαζούσης ταύτης παραστάσεως τῶν γιγάντων ἀπαντῶσι καὶ ἐν τῇ γραπτῇ παραδόσει. Ὁ Πλάτων λ. χ. (Σοφ. 246 A) γινώσκει τοὺς γίγαντας οὐχὶ διὰ τεχνικῶν ὄπλων ὀπλισμένους, ἀλλὰ κρατοῦντας πέτρας καὶ δρυὸς «ταῖς χερσὶν ἀτεχνῶς πέτρας καὶ δρυὸς περιλαμβάνοντας». Ἡ μεσάζουσα τούτέστιν αὕτη τῶν γιγάντων παράστασις ἐκπροσωπεῖ τὴν ἀγρίαν καὶ σχεδὸν θηριώδη ἤδη τῶν γιγάντων κατὰστασιν, ἐξ ἧς εὐκολώτερον ἠδύνατο νὰ προέλθῃ ἢ τῶν τεράτων Ἰπὸ τοιαύτην ἀγρίαν μορφήν, ἦτοι ἄνευ τεχνικῶν ὄπλων, γυμνοὺς τὰ πολλὰ ἢ ἀπλῶς δορὰν ζῶου φέροντας, παρέστησεν ἡ τέχνη τοὺς γίγαντας ἐν τῇ καλλίστῃ αὐτῆς περιόδῳ. Ὁ Michaelis (Der Parth. σελ. 142. παρὸβλ. καὶ Petersen Phidias, σ. 205 Anm. 2) παρετήρησεν ἐπὶ τῶν μετοπῶν τοῦ Παρθενῶνος ἔχνη δορῶν ζῶων, ἐπομένως δικαιούμεθα νὰ υποθέσωμεν ὅτι ἤδη ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐποχῆς ἤρξατο ἡ μεταλλαγή αὕτη ὡς πρὸς τὴν παράστασιν τῶν γιγάντων. Ἐπὶ ἀγγείων τῆς καλῆς τέχνης συχνότατα εἰκονίζονται οἱ γίγαντες ὑπὸ τοιαύτην ἀγρίαν μορφήν. Δὲν εἶνε δὲ παράδοξον τὸ ὅτι συχνὰ ἀπαντῶσιν ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ εἰκόνι γίγαντες ὀπλιταί, οὕτως εἶπεῖν, καὶ γίγαντες ἀγριοί. Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει, καὶ ἐπὶ τῶν παραστάσεων τῆς τελευταίας περιόδου, ὅπου ἀναμιξὺ εὐρίσκονται ἀνθρωπόμορφοι καὶ δρακοντόποδες ὡς ἐν τῇ ζωόρφῳ τῆς Περγάμου καὶ ἀλλαχοῦ. Τοῦτο ἡμεῖς ἀπεδίδομεν εἰς τὴν τῶν τεχνιτῶν ὁρμὴν πρὸς τὴν ποικιλίαν. Διὰ τὸν

αὐτὸν λόγον ἢ μεταγενεστέρα τέχνη ἐπέτρεψεν εἰς τὴν φαντασίαν τοὺς τολμηροτέρους συμβιβασμοὺς ὡς πρὸς τὴν μορφήν τῶν τερατοειδῶν γιγάντων. Ἐν τοῖς ἀναγλύφοις τῆς Πριήνης ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ζωόρφου τῆς Περγάμου εἰκονίζονται γίγαντες τινὲς πτέρυγας ἅμα ἔχοντες καὶ πόδας δρακόντων, ἐν ᾧ τερατώδης εἶνε ἀληθῶς καὶ ἡ σύλληψις αὐτῆ ὄντος ἔρποντος ἅμα καὶ ἵπταμένου! — Ἀνεξήγητος εἶνε ἄλλως ἢ συνύπαρξις αὕτη τῶν ὑπὸ ἓν τάγμα καὶ ὑπὸ ἓν ὄνομα τοσοῦτον ἀνομοίων συμπολεμιστῶν. Αἰσθητοτέρα καὶ συχνότερα δὲ εἶνε ἢ ἀνάμιξις αὕτη τῶν ὑπὸ ἀνομοίους μορφὰς εἰκονισμένων γιγάντων ἐπὶ μνημείων ἀνηκόντων εἰς χρόνους, καθ' οὓς ἐτελεῖτο ἢ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς τύπου εἰς τὸν ἕτερον μετάπτωσις. Ὁ τεχνίτης εὐρίσκων πρὸ αὐτοῦ δύο, ἀνομοίους μὲν, ἀλλ' ἐξ ἴσου ἐγκύρους τύπους καὶ δυνάμενος νὰ μεταχειρισθῇ ἀδιακρίτως τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον παρέλαβεν ἀμφοτέρους ποικιλίας χάριν. Ἴσως φανῇ εἰς τινὰς ἀπαράδεκτος ἢ ὑπόθεσις ἡμῶν αὕτη, ἀλλὰ μέχρις οὗ δὲν δοθῇ ἱκανοποιητικώτερα τοῦ πράγματος ἐρμηνεῖα, οὐδεὶς, πιστεύομεν, θὰ ψέξῃ τὴν προσπάθειαν ἡμῶν τοῦ νὰ ἐρμηνεύσωμεν παράδοξον, οὐτινος μέχρι τοῦδε ἡ λύσις ἢ ἀπέτυχεν ἢ παντάπασιν ἐσιωπήθη.

Συγκεφαλαιοῦντες τάνωτέρω ἐπιλέγομεν ὅτι ἐπὶ τῶν σχετικῶν ἀρχαίων μνημείων καὶ συνωδᾶ τῇ ἐκάστοτε συγχρόνῳ παραδόσει, τρεῖς εὐρίσκομεν τύπους τῶν παραστάσεων τῶν γιγάντων· τὸν τῶν ὀπλιτῶν, τῶν ἄνευ τεχνικῶν ὄπλων καὶ ἡμιαγρίων, καὶ τὸν τῶν δρακοντοπόδων. Ἐπὶ ἀρχαϊκῶν παραστάσεων μόνον ὁ πρῶτος ἀπαντᾷ τύπος, ἀπὸ τῶν μέσων που τῆς 5^{ης} π.χ. ἑκατονταερίδος μέχρι τῶν μέσων τῆς τετάρτης περιόδου ὁ δεύτερος ἢ ἀναμιξὺ ὁ πρῶτος καὶ δεύτερος. Ἀπὸ τῆς περιόδου ταύτης καὶ ἐντεῦθεν ὁ τρίτος ἢ ἀναμιξὺ ὁ δεύτερος καὶ τρίτος — σπανιώτατα ἐπὶ τῶν παραστάσεων τῆς περιόδου ταύτης ἀπαντᾷ καὶ ὁ πρῶτος, ἀλλὰ καὶ τότε ὑπὸ τροποποιήσεις ποικιλίας, ὡς βλέπομεν ἐν τῇ ζωόρφῳ τῆς Περγάμου.

B. N. ΣΤΑΗΣ

ΔΥΟ ΔΩΔΕΚΑΔΕΣ ΑΤΤΙΚΩΝ ΨΗΦΙΣΜΑΤΩΝ

Ἐπιγράψαντες οὕτω τὸ παρὸν ἡμῶν ἄρθρον, ὅπως τὸ ἐπεγράψαμεν, ἀληθεύομεν ἴσως· διότι ἂν καὶ ὄχι ὀλόκληρα εἰκοσιτέσσαρα ψηφίσματα ἐκδίδομεν, ἀλλὰ τεμάχια μόνον τόσα, πάντα ὅμως εἶναι νέα τοῖς ἀρχαιολογοῦσιν, καί, πλὴν ἑνός, ὅπερ ἠδυνήθημεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὡς συναρμοστέον μὲ ἐν τῶν πρὸ ἐτῶν πολλῶν ἐκδεδομένων, τὰ ἄλλα φαίνονται καὶ εἶναι ἴσως ἀθυπόστατα. Ἐνῶ δὲ κινουσι τὴν περιέργειαν τοῦ ἀναγνώστου δι' οὗ προσφέρουσιν οὐκ ὀλίγου ὕλικου, ἐμποιοῦσι καὶ λύπην διὰ τὴν ἄκρως κολοβὴν τοῦ ὕλικου τούτου κατάστασιν καὶ τὸ ἐντεῦθεν δύσκολον τῆς κατανοήσεως αὐτοῦ καὶ χρησιμοποίησεως πρὸς ἀναπαράστασιν τοῦ τῶν πάλαι Ἀθηναίων βίου. Ἄλλ' ἐλπίζεται, ὅτι τὸ ἐπιμελὲς καὶ ἐπίμονον τῶν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαιότητος μετ' ἔρωτος προσιόντων ἀνδρῶν, ὁποίους οἱ νῦν χρόνοι ἀναδίδουσι πολλοὺς, θὰ δυνηθῆ ἔκ τοιούτων συντριμμάτων κοινῇ συνεργασία ν' ἀνεγείρῃ ποτὲ τὸ ἀρχιτεκτόνημα τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἀρτιώτερον ἢ ὅσον νῦν ἐπιτρέπεται νὰ προσδοκῶμεν.

Πάντα τὰ σήμερον ἐκδιδόμενα τεμάχια εἶναι ἐξ Ἀθηναίων καὶ δὴ ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς κάτω πόλεως, περισυλλεχθέντα παρ' ἰδιωτῶν καὶ πωληθέντα εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν ἡμῶν Ἐταιρίαν, οὐ πρὸ πάνυ πολλοῦ χρόνου. Ἀπόκειται δὲ ἐν τῷ Ἐθνικῷ κεντρικῷ Μουσείῳ.

Ἴδου τὰ ἀντίγραφα αὐτῶν, τεταγμένα, καθ' ἣν ἠδυνήθημεν νὰ ποιήσωμεν διάκρισιν, χρονολογικῶς.

1.

5	Ν Ο Ξ Κ Α
	Μ Α Τ Ο Δ Ε
	Κ Λ Ι Α Θ Ε Τ
	Η Ο Ι Δ Ι Κ Ο Λ Α
	Ι Ν Ε Ξ Δ Α Ν Η
	Λ Ε Λ Α Ν Τ Ο Ν Α

Ὁ λίθ. Πεντελ. ὕψους 0,24, πλάτ. 0,19, πάχ. 0,10.—Τέλος ψηφίσματος, ἐν ᾧ φράσεις μόνον τυπικαὶ ὑπελείφθησαν, ἐκ τῆς ὑποθέσεώς του δὲ οὐδέν. Μεταγραφή αὐτοῦ καὶ συμπλήρωσις τις δὲν ὠφελεῖ· ἀλλὰ κατ' ἔθος ἐπικρατήσαν δοθήτω ὡς ἑξῆς:

.....
 νος κα. (τὸ δὲ ψέφισμα τὸ δε (ἀναγραφάτο ὁ γραμματεὺς κτλ. καὶ κ(ατ)αθέτ(ο ἐν πόλει.
 Ἡοὶ δ(ε) κολα (κρέται δόντον τὸ ἀργύριον· Ἡοὶ 5 τ)ινες δ' ἂν π. (ἀπ; ἀ- γ)γελάντον Α.

2.

5	Ρ Λ Ε Ι Ε Ι Λ ,
	Α Μ Μ Α Τ Ε Α -
	Ξ Λ Ε Ξ Ι Τ Ο
	Κ Α Θ Α Π Ε Ρ Ε
	Α Ι Τ Ε Μ Β Ο Λ
	Α Ι Α Υ Τ Ο Η Σ

Ὁ λίθ. Πεντελ. ὕψους 0,15, πλάτους 0,18, πάχ. 0,06.—Τέλος εἶναι καὶ τοῦτο ψηφίσματος, ἐπιδεχόμενον μεταγραφὴν καὶ συμπλήρωσιν τοιάνδε:

..... (εὐε-)
 ργέ(τ)ε(κ;)(ε(ν· τὸ δὲ ψέφισμα τὸ δε ἀναγράφαι τὸν γραμματέα (τὲς βολῆς ἐν στέλει λιθίνει τ-
 ἔλεσι το(ς ὁ δεῖνα εἶπεν· τὰ μὲν ἄλλα καθάπερ Ε (. τὸς δὲ στρατηγὸς κ-
 5 αὶ τέμ βολ(ἐν τὲν ἀεὶ βολεύουσαν ἐπιμέλεσθ-
 αὶ αὐτῷ Ηὸ (πος ἂν μεδ' ὑφ' ἑνός ἀδικεῖται.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ δύο τεμάχια, ὡς εἶδαν οἱ ἀναγνώσται ἐκ τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ὀρθογραφίας, εἶναι τῶν πρὸ Εὐκλείδου ἀρχοντος χρόνων, ἤτοι τοῦ ε^{ου} πρὸ Χρ. αἰῶνος, τὰ δὲ ἑξῆς εἶναι νεωτέρων χρόνων ἀπὸ τοῦ δ^{ου} αἰῶνος καὶ κατωτέρω.

3.

L Π Ι Δ Ε Ξ Ι
Φ Ι Λ Ο Ξ Ε Ν

ΔΟΞΕΝΤΗ
ΓΥΕΦ

Λίθ. Πεντελ. Ψ. 0,13, πλάτ. 0,11, πάχ. 0,07.

Τῶν πρώτων δύο στίχων τὰ γράμματα μεγαλλί-
τερα καὶ ἀραιότερα, τὰ δὲ τοῦ γοῦ καὶ δοῦ μικρό-
τερα καὶ πυκνότερα.

Μεταγράφω ταῦτα οὕτω :

Ἐπί Δεξι (θεοῦ ἄρχοντος
Φιλοξεν.

Ἐδοξεν τῆι (βολῆι καὶ τῶι δήμωι. ὁ δεῖνα ἐγρ-
αμμάτ)ευε φ

καὶ δέχομαι τὸ ἐν τῷ α΄ στίχῳ συμπληρωθὲν
ὄνομα τοῦ Δεξιθέου, ὡς τὸ τοῦ ἄρχαντος ἐν Ὀλυμπ.
98,4 = 385/4 πρὸ Χρ. καθ' ἃ φέρεται ἐν τοῖς πε-
ρισωθεῖσι καταλόγοις.

4.

. . . Ι . Θ Ε
Ι Ο Ι Σ Υ Μ Μ /
Ι Ν Μ Η Δ Ο Δ Ο Κ
Ω Μ Ρ Ο Λ Ε Ω Ν Ο Σ
5 Σ Α / Β Η Ρ Ι Σ Α Δ Ε
Φ Ο Ρ Ο Υ Σ Κ Α Ι Α Θ Β Ι
Μ Μ Η Α Ρ Ο Δ Ω Σ Ι Ν Α Θ Η Ι
Α Τ Τ Ε Ι Ν Β Η Ρ Ι Σ Α Δ Η Ρ
Ι Ν Κ Α Τ Α Τ Ο Δ Υ Ν Α Τ Ο Ν Κ
10 Ω Ι Η Κ Ε Ρ Σ Ε Β Λ Ε Ρ Τ Η Ν Μ ,
Σ Ρ Α Τ Τ Ε Ι Ν Α Θ Η Ν Α Ι Ο Ι
Ρ Ι Θ Η Ι Δ Υ Ν Α Μ Ε Ι Ο Ν Τ Α Σ
Σ Τ Α Σ Ε Λ Λ Η Ν Ι Δ Α Σ Τ Α Σ Τ Λ
Η Ρ Ι Σ Α Δ Ε Ι Κ Α Ι Α Μ Α Δ Ο
15 Ρ Ο Ν Τ Ο Μ Ρ Α Τ Ρ Ι Ο Ν Κ Α Ι /
Υ Θ Ε Ρ Α Σ Ε Ι Ν Α Ι Κ Α Ι Α Υ Τ Ο Ν Σ
Θ Η Ν Α Ι Ο Ι Σ Κ Α Θ Α Ω Μ Ο Σ Α Ν Κ Α
Ε Ι Κ Α Ι Κ Ε Ρ Σ Ε Β Λ Ε Ρ Τ Η Ι Ε Α Ν
Τ Α Ι Α Ρ Α Θ Η Ν Α Ι Ω Ν Β Ο
20 Ι Κ Α Ι Κ Ε Ρ Σ Ε Β Λ Ε Ρ Τ Ι
Ε Α Ι

Λίθ. Πεντελ. Ψ. 0,27, πλάτ. 0,31, πάχ.
0,09. Μεταγράφω τὰ κεφαλαῖα οὕτω

.
... θε. .
... οι συμμα(χ. .
... ν Μηδοδοκ . . .
... τῶμ πόλεων, ὅσα(αι. .
5 σαι Βηρισάδει . .
... φόρους καὶ Ἄθη(να. .
... ἐὰμ μὴ ἀποδῶσιν Ἄθη(ναίους
... πρ)άττειν Βηρισάδην (καὶ Κερσεβλ-
έπτ;)ην κατὰ τὸ δυνατόν κ. .
10 ωι ἢ Κερσεβλέπτην μ| . .
... ς πρ)άττειν Ἄθη(ναίους; . .
... τοὺς ἐ)πί τῆι δυνάμει ὄντας. . .

. πόλεις τὰς Ἑλληνίδας τὰς τ; ε; λού-
σας; Β)ηρισάδει καὶ Ἄμαδό(κωι .
15 φό)ρον τὸν πάτριον καὶ / ...
... ἐλε)υθέρας εἶναι καὶ αὐτονό-
μους . . . Ἄ)θηναίοις καθὰ ὄμοσαν κα-
ι Βηρισάδ)ει καὶ Κερσεβλέπτῃ· ἐὰν
δὲ ἀφιστῶν)ται ἀπ' Ἄθη(ναίων, βο(ηθεῖ-
20 ν Βηρισάδην) καὶ Κερσεβλέπτ(ην . . .
... ε
...

Τὰς ὀλίγας μου συμπληρώσεις δὲν νομίζω πολὺ
ἀσφαλεις, ἀφοῦ δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐξακριβώσω, πόσα
γράμματα εἶχεν ἀρχῆθην ἕκαστος στίχος. Φαίνον-
ται μὲν τινες στίχοι καὶ μᾶλλον ὁ δέκατος ἕνατος
ὑποδηλοῦντες ὅτι εἶχον ἀνά 28, ἀλλὰ δὲν εἶναι

τούτο ἀναμφήριστον· ἴσως καὶ πλείοτερα ἐκεῖ ἐξέλιπον.

Ἔχομεν δὲ ἐνώπιόν μας συνθήκην συμμαχίας τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν μετὰ τὸν ἐν ἔτει 358 πρὸ Χρ. φόνον τοῦ βασιλέως Θρακῶν Κότυος ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐλθόντων Κερσοβλέπτου τοῦ υἱοῦ του (τρὶς ἐδῶ γραφομένου Κερσεβλέπτου) καὶ δύο ἄλλων Βηρισάδου καὶ Ἀμαδόκου. Τὴν συνθήκην ἔστερξαν οὗτοι πρυτανευθεῖσαν παρὰ τῶν Ἀθηναίων, ὧν εἶχον χρεῖαν, ἅτε πρὸς ἀλλήλους διαφερόμενοι. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Βηρισάδου ἄλλως τὰ πράγματα ἐχώρησαν, ὅπως ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους λόγῳ τοῦ Δημοσθένους διὰ μακρῶν λέγονται. Τίς δὲ εἶναι ὁ Μηδόδο(κος) ὁ ἐν στίχῳ γ^ο, ἀγνοῶ· διότι πρῶτην φορὰν τοιοῦτο ὄνομα παρουσιάζεται. Τὸ Μήδοκος μόνον ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος καὶ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου γνωρίζεται ὡς ὄνομα βασιλέως τῶν Ὀδρυσῶν, ἀλλ' ἐν παλαιότεροις τοῦ παρόντος ψηφίσματος χρόνοις. Ἄλλα τινὰ τῶν τοῦ κειμένου οὐδὲ θίγω κἂν ἐν τῷ παρόντι.

5.

Ο Ε Δ
Ι Σ Μ Α Τ
Η Μ Ω Ι Ε Ρ
Ν Β Ο Λ Η Ν
5 Ο Σ Σ Τ Ρ Α
Ρ Ο Σ Ο Δ
Τ Ο Ν Δ
Λ Κ Α Λ
Ρ Ρ \

Λίθ. Πεντελ. ὤψ. 0,20, πλάτ. 0,13, πάχ. 0,14. Πάντοθεν κολοβὸν τὸ τεμάχιον καὶ δυστέχμαρτον τὸ ποτὲ μῆκος τῶν στίχων του, ὥστε ἀρκείτω ἢ ἐξῆς δι' ὀλίγων συμπλήρωσις, ἀδιαφόρως ἐπὶ δεξιὰ ἢ ἐπ' ἀριστερὰ τεθειμένη.

...
... πρ)σε;δ(ρ ...
... ψηφ)ισματ ...
... τῶι δ)ήμωι· ἐπ(ιμέλεσθαι δὲ αὐτ ...
... τ)ὴν βολ)ήν (τ)ὴν ἀει βολεούσαν
5 ... καὶ τ)ὸς στρα(τηγός ...
... π)ρόσοδ(ον πρὸς τ)ὴν βολ)ήν
... καὶ) τὸν δ(ῆμον ...
... καλ(έσαι ἐπὶ δεῖπνον
... εἰς τὸ) πρυ(τανεῖον εἰς αὔριον.
...

6.

Γ
Δ Η Δ Γ
Χ Ι Ω Ν Ο < Ι
Γ Ω Μ Μ Η Ρ Ο Ι Ο Ν Ι Ω Ν
5 Ε Λ Η Τ Α Σ Ε Α Ν Κ Α Τ /
Ε Γ Γ Ρ Α Υ Ω Σ Ι Ν . Λ
Ε Ν Α Ι Τ Ι Ν Α Ι Η . Ι
Ν . Ν Λ . Λ Υ Τ Ο Ν Τ
Ο Ν Γ Ε Σ Κ Α Τ Α Ι Ρ Η
10 Ο Σ Τ Ι Σ Ε Γ Γ Ρ Λ
Ε Σ Τ Η Ξ Σ Τ Η Λ Η Ν Ι
Γ Ρ Ο Ν Τ Α Τ Ω Ι Λ
(κενόν)

Λίθ. Πεντελ. πάντοθεν κολοβός. Ὑψ. 0,20, πλάτ. 0,15, πάχ. 0,09. Τὸ χάραγμα ἀμελές, καὶ ἡ γραφή ὄχι ἀκριβῶς στοιχηδὸν πανταχοῦ. Ἴσως εἶναι φυλῆς ἢ δήμου ψήφισμα, εἰμὴ καὶ κοινοῦ τινὸς θιασωτῶν ἢ ὀργεῶνων. Μεταγράψω αὐτὸ οὕτω πως·

...
... δη δε ...
... Μουνη)χιῶνος ...
... τ)ῶμ μ)η ποιόν(τ)ων ...
5 ... ἐπιμ)ελητάς, ἐὰν κατα ...
... ἐγγράψωσιν . ν . .
... τιθ)έναι τινὰ ζη(μ)ί(αν) ; .
... ν . ν . . αὐτῶν το ...
... οντες κατα ...
10 ... ὅστις ἐγγρά(ψει) . .
... ες τ)ὴν στήλ)ην . .
... συμφ)έροντα τῶι δ;(ῆμωι.

7.

φ Η Γ Η Σ Ι Ο Υ Α Ρ Χ
Ξ Ι Δ Ο Σ Ε Ν Α Τ Η Σ
... Σ Ρ Υ Ν Ω Ν Ο Σ Γ
Ε Υ Ε Ο Α Ρ Γ Η Λ
5 Ν Α Τ Ε Ι Κ Α Ι Γ
Ε Κ Κ Λ Η Σ Ι
Η Φ Ι Ε Ι

Λίθ. Πεντελ. ὤψ. 0,21, πλάτ. 0,15, πάχ. 0,07.—Ὁ Ἠγησίας ἀρχων ἤρξεν Ὀλ. 114,1 = 324/3 πρὸ Χρ.—Ὁ ἕκτος στίχος συμπληρούμενος κατὰ τὸ εἶκος δίδει 28 γράμματα, ἀλλ' οἱ ἄλλοι, φαίνεται, περιελάμβανον καὶ ὀλιγώτερα καὶ πλείοτερα, ποικίλλοντες ἀπὸ 27 ἕως 30, καθ' ἣν τοῦλάχιστον αὐτῶν τολμῶ ἐγὼ συμπλήρωσιν ἐν τῇ ἐξῆς μεταγραφῇ·

Ἐφ' Ἠγησίου ἄρχ(οντος, ἐπὶ τῆς Ἐρεχ-
θ)είδος ἐνάτης (πρυτανείας, ἢ Διόγνη-
το)ς Φρύωνος (Ῥαμνούσιος ἐγραμμά-
τ)ευε, Θαρρηλιῶνος

5 ἐνάτει καὶ εἰκοστῇ τῆς πρυτανεία-
ς,) ἐκκλησί(α κυρία· τῶν προέδρων ἐπε-
ψ)ήφισεν

Τὸ ὄνομα τοῦ Φρύωνος ἐν τῷ γ' στίχῳ καὶ τὸ
μετ' αὐτὸ σωζόμενον ὄχι ὁλοκλήρως γράμματα, ὁμοιά-
ζον ὡς Ε ἢ ὡς Ρ, μοὶ παρέσχον τὸ ἐνδόσιμον νὰ
συμπληρώσω Ῥαμνούσιος καὶ νὰ ὀνομάσω Διό-
γνητον τὸν γραμματέα, ἐπειδὴ ἐνεθυμήθην, ὅτι ἐν
Ἀθηναίου τόμῳ Ε' σελίδι 161 ἐξεδόθη πρὸ δεκαε-
τίας ἀναθηματικῆ ἐκ τοῦ Ἀθήνησιν Ἀσκληπιείου
ἐπιγραφῆ ἔχουσα οὕτω «Φρύων Ῥαμνούσιος ὑπὲρ
Διογνήτου τῷ ὑῷ ἀνέθηκεν ἐπὶ Νικοδήμου ἱερέως».
Ἦτο δ' ἐκείνη τῶν Ἑλληνομακεδονικῶν χρόνων.
Εἶπα λοιπόν, ὅτι πιθανὸν ἐκεῖνος ὁ υἱὸς Διόγνητος
νὰ ἐγραμμάτευεν, ὅτε τὸ ψήφισμα τοῦτο ἐγράφετο.
Ἄν τυχὸν ἐσφάλην, θὰ εὐρεθῆ τις νὰ μὲ διορθώσῃ.

8.

5 Ι Ο
 Α Ι
 Ε Υ Ε
 Ε Κ Α
 \ Η Ξ Ι Α Γ
 Π Ε Υ Η Φ
 Ξ Ε Δ Ο Ξ
 Ξ Δ Η Μ Ε
 Υ Κ ?

Λίθ. Ὑμήτ. ὕψ. 0,14, πλάτ. 0,05, πάχ. 0,08.
Τεμάχιον πάντοθεν κολοβόν, ὅμως δὲ δυνάμενον
μεθ' ἱκανῆς ἀσφαλείας νὰ μεταγραφῆ καὶ ἐν μέρει
συμπληρωθῆ οὕτω·

.
. . ο . .
. . αι . .
. . ἐγραμμάτ)ευε . .
 δ)εκα
5 . . ἐκκ)λησία ἐ(ν . .
 τῶν προέδρων ἐ)πεψήφ(ιζεν . .
 . . ς' ἔδοξ(εν
 Δημάδης Δημέ(ου Παιανιεὺς εἶπεν·
 . . υκρ . .

Ὁ Δημάδης, ὃν συμπληρωτικῶς ἐνεθέσαμεν, εἶ-
ναι ὁ διαβόητος ῥήτωρ, ὁ φονευθεὶς τῷ 318/7 πρὸ Χρ.
= Ὀλ. 115, 2. Ἄλλα ψηφίσματα, αὐτοῦ εἰπόντος,
εἶναι τὰ ἐν CIA, II, 1, ὑπ' ἀρ. 124. 127. 174.
178. 193. ἔτι καὶ τὸ ἐν Ἀθηναίου τόμου ἔκτου,
σελ. 158, ὅπερ εἶναι τὸ μῆχιστον πάντων.

9.

 Λ Ε Ω Ν
 \ Λ Ρ Ι Ν Ο
 \ Μ Α Τ Ε Υ
Ε Ι . \ Δ Α Ξ Τ Ε Τ
Ρ Υ Τ Α Ν Ε Ι Α Ξ Ε Κ 5
Υ Η Φ Ι Ι Ε Ν Φ Ι Λ Ο
Ο Ξ Κ Α Ι Ξ Υ Μ Π Ρ Ο
Κ Α Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι
Ε Υ Ξ Ε Ι Ρ Ε Ν Ε
 Ο Υ Α Γ Α Λ Μ Α 10
 Υ Α Τ Ο Μ Ρ Ε
 \ Λ Ι Ο .

Λίθ. Πεντελ. ὕψ. 0,19, πλ. 0,16, πάχ. 0,09.
Τοῦτο εἶναι τὸ τεμάχιον, περὶ οὗ εἶπα προοιμια-
ζόμενος, ὅτι συναρμοστέον μὲ ἐν τῶν πρὸ ἐτῶν πολ-
λῶν ἐκδεδομένων, ἔχον τὰς ἀρχὰς πέντε μόνον στί-
χων. Μετὰ τοὺς πρώτους ἐκδότας Πιπτάκην καὶ
Ῥαγκαβῆν τὸ ἐξέδωκεν ὁ Köhler ἐν τῷ CIA, II,
1, ὑπ' ἀριθ. 256. Καὶ ἐγὼ δὲ ἐκεῖθεν λαβὼν τὸ
ἀντιγράφω ἐδῶ, ἵνα φανῆ ὅτι προσανήκουσιν ἀλ-
λήλοις τὰ δύο τεμάχια. Ἴδου αὐτό·

Ε Π Ι Φ Ε Ρ Ε Κ Λ Ε
Τ Ι Δ Ο Ξ Ε Κ Τ Η Ξ
Ξ Δ Η Μ Ο Χ Α Ρ Ο Υ
Ν Ρ Ο Ξ Ι Δ Ε Ω Ν
Ι Υ Λ

Νῦν δὲ μεταγραφόμενα ὁμοῦ τὰ δύο τεμάχια καὶ
συμπληρούμενα κατὰ τὸ εἶκόσ, τῇ βοήθειᾳ καὶ
τριῶν ἄλλων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος γραφέντων
ψηφισμάτων, τῶν ἐν CIA, II, 1 ἐκδεδομένων ὑπὸ
τοὺς ἀρ. 255, 256b, καὶ 257, παρέχουσι τὸ ἐξῆς
ὁπωσοῦν συνεχῆς κείμενον.

Ἐπὶ Φερεκλέ(ους ἄρχοντος ἐπὶ τῆς Λεων-
τίδος ἔκτης (πρυτανείας, ἢ Ἐπι)χαρῖνο-
ς Δημοχάρου(ς Γαργήτιος ἐγραμμάτευ-
ε)ν Ποσιδεῶν(ος ι μετ') εἰ(κ)άδας, τετ-
5 ἄρτη)· κα(ι εἰκοστῇ τῆς π)ρυτανείας, ἐκ-

12.

	
	Λ Ι Ι Ρ Ν Α Ι Α	
	Ι Ι Τ Ο Υ Η Φ Ξ Μ Α	
	Ρ Α Μ Μ Α Τ Ε Α Τ Ο Ν	
	Η Ξ Α Ι Ε Ν Α Κ Ρ Ο Ρ Σ	5
	Η Ν Τ Η Ξ Ε Τ Η Λ Η Ξ Ζ	
Δ	Η Μ Ο Υ Δ Δ Δ Ρ Α Χ Μ .	
	Τ Α Α Ν Α Λ Ι Σ Κ Ο Μ Ε Ν .	
	Ε Ι Δ Ω Σ Ι Ν Π Α Ν Τ Ε Ξ	
	Ι Ο Δ Η Μ Ο Σ Ο Α Θ Η Ν	10
	Ν Τ Ο Ι Σ Φ Ι Λ Ο Τ	
	Λ Ο . Ο Ι Ι	
	Ι	

Λίθ. Πεντελ. Ύψ. 0,185, πλάτ. 0,225, πάχ. 0,12, Μεταγράφομεν και συμπληροῦμεν τὰ ἀπὸ τοῦ γ'. στίχου και ἐξῆς:

.....

 ἀναγράψαι δὲ τὸδε τὸ ψήφισμα (ἐν στήλῃ λιθίνῃ τὸν γ)ραμματέα τὸν κατ-
 5 ἄ πρυτανείαν και στ)ῆσαι ἐν ἀκροπό(λε-
 ι, εἰς δὲ τὴν ἀναγραφὴν τῆς στήλης δ(οῦ-
 ναι τὸν ταμίαν τοῦ) δήμου ΔΔΔ δραχμ(ᾶς
 ἐκ τῶν κατὰ ψήφισμα)τα ἀναλισκομέν(ω-
 ν τῶι δήμωι, ὅπως ἂν) εἰδῶσιν πάντες . .
 10 ὅτι) ὁ δῆμος ὁ Ἄθην(αί-
 ων χάριτας ἀποδίδωσι)ν τοῖς φιλοτ(ιμ-
 ουμένοις κτλ.

13.

Μ Α Ξ Ε Ρ Κ Ι
Ξ Κ Ο Μ Ε Ν Ω Ν Τ

Ο Δ Η Α

. δραχ)μᾶς ἐκκ(τῶν κατὰ ψήφισματα
ἀναλι)σκομένων τ(ῶι δήμωι.

ὁ δῆμ(ος).

Λίθ. Πεντελ. πάντοθεν κολοβός. Ύψ. 0,23, πλάτ. 0,12, πάχ. 0,10.— Δὲν ἔχει τι ἄλλο περὶ εργὸν τὸ τεμάχιον τοῦτο, εἰμὴ τὴν δίπλωσιν τοῦ κάππα ἐν τῷ ἐκκτῶν, ὅπερ δὲν εἶναι βέβαια σφάλμα τοῦ λιθοξόου, ἀλλὰ παράστασις πιστὴ ἰδιαζούσης τινός προφορᾶς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Οὕτω ἀνεγνώσθη ἐν ἄλλῳ ψήφισματι Ἀττικῷ τοῦ ἔτους 285

πρὸ Χρ. (ἐν Φιλίστορ. τ. 3, σ. 463) «ἐκκτῶν ἰδίῶν», και ἐν ἐπιγράμματι ἀρχαῖκῳ Θίσθης (ἐν Ἄθην. τ. 4, σ. 378): «εὐχὰν ἐκκτελέσαντι».

14.

		Ν Ι Κ Ο Σ Τ Ρ Α Τ
	Δ	Ε Δ Ο Χ Ο Α Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ
	Α	Τ Ο Σ Δ Ι Α Τ Ε Λ Ε Ι Π Ρ Ε Ι
	Ο	Ν Υ Σ Ι Ω Ν Φ Ι Λ Ο Τ Ι Μ Ο
	Η	Ν Α Υ Τ Ο Υ Ε Ρ Ι Μ Ε Λ Ε Ι
	. . .	Ι Σ Τ Ο Ι Σ Α Ι Ε Ι Χ Ο Ρ Η Γ Ο
	Ρ	Η Ρ Ε Τ Ω Ν Τ Α Ρ Ε Ρ Ι Τ Ο Υ
	. Α	Ι Ν Ι Κ Ο Σ Τ Ρ Α Τ Ο Ν "
	. Τ	Η Ν Κ Α Ι Σ Τ Ε Φ Α Ν Ω
10	. Ε	Φ Α Ν Ω Ι Ε Ι Ν Α '
	. Ι	Ε Γ Γ Ο Ν Ο Ι
	Ξ	Ε Ν Κ Α
	Τ	Ο Ι;
	Τ	Λ

Λίθ. Ὑμήτ. Ύψ. 0,21, πλάτ. 0,21, πάχ. 0,09. Τῆς στοιχηδὸν γραφῆς παρεξεστράπη ὁ χαρακτήρ ἐν τῷ τ'. στίχῳ, ἐμβαλὼν τὸ δεύτερον ξ ὡς ὁράται ἄνω, ἐν στενωῷ, εἶτα δ' ἐπανελθὼν εἰς τὴν κανονικὴν τῶν γραμμάτων χάραξιν.— Ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἕκαστος στίχος θὰ εἶχέ ποτε ἀνὰ 29 γράμματα, ὡς τοῦτο μάλιστα ἐκ τοῦ βου στίχου φαίνεται, δίδω ἐν τῇ ἐξῆς μεταγραφῇ τινὰς συμπληρώσεις:

.....
 . . . Νικοστρατ
 . . δεδόχθαι τῶι δήμ(ωι)· ἐπειδὴ Νικόσ-
 τρ)ατος διατελεῖ πε(ρὶ τὸν ἀγῶνα τῶν
 Δι)ονυσίων φιλοτιμο(ύμενος
 5 . . αὐτοῦ ἐπιμελεῖ
 . . ις τοῖς αἰεὶ χορηγο(ῦσι προθύμωσ
 ὑ)πηρετῶν τὰ περὶ τοῦ(ς θεοῦς, ἐπαινέ-
 σ)αι Νικόστρατον Κ
 . την και στεφανῶ(σαι αὐτὸν χρυσῶι σ-
 10 τ)εφάνωι· εἶναι δὲ . . .
 κα)ὶ ἐγγόνιοι(ς . .
 . . σε;ν κα
 . . . το . . .
 . . . τ(α) . . .

Ὑπετόπασα ἐπὶ βραχύ, μὴ τυχὸν ὁ ἐπαινούμενος ἔχη τι κοινὸν μὲ τὸν ἄλλοθεν γνωρίζομενον Νικόστρατον, ποιητὴν τῆς μέσης ἢ τῆς νέας κωμῳδίας. Ἄλλὰ εἶναι γνωστὸς και ὑποκριτὴς τις διά-

σημος, καὶ ἄλλος ξένος, πολιτογραφηθεὶς ὑπ' Ἀθηναίων, οὗ μνημονεύει ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Εὐβουλίδην λόγῳ, ἔχοντες τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἐξ οὗ ἡ περὶ τούτων ζήτησις καθίσταται ὄχι εὐχερής. Σημειῶ δὲ, ὅτι τοῦ 15^{ου} στίχου τὸ Ε εἶναι ἐφθαρμένον καὶ μᾶλλον φαίνεται ὡς Η, τοῦ δὲ 17^{ου} τὸ ἡμιψι, ὃν κατὰ τὴν ἄκρην τοῦ θραύσματος, δύναται νὰ ἐκληφθῆ καὶ ὡς Υ.

15.

Κ Η // Ε . . .
 Α Σ Τ Η Ρ Ι Ο Ν Ε Ι Σ Ε Ν Α Κ Α Ι Π
 Γ Ε Ι Ν Τ Η Ν Δ Ο Κ Ι Μ Α Σ Ι Α

Λίθ. Πεντελ. Ὑψ. 0,11, πλάτ. 0,16, πάχ. 0,12. — Τοῦ τεμαχίου τούτου τὰ γράμματα εἶναι ἀμελοῦς χαραγματος καὶ ὄχι στοιχηδόν, ὅμως δὲ φαίνονται μοι ἐπιεικῶς παλαιὰ καὶ ἴσως τῶν ἀρχῶν τοῦ 7^{ου} πρὸ Χρ. αἰῶνος. Περιέργως δὲ πάνυ ἡ δι' αὐτῶν ἀτελῶς ἐξηξηνηγμένη τυπικὴ φράσις, ἡ δηλοῦσα τὰ κατὰ τὴν πολιτογράφησιν ξένων τελοῦμενα, ἦδε:

« τοὺς θεσμοθέτας, ὅταν πληρῶσιν δικαστήριον εἰς ἓνα καὶ πεντακοσίους δικαστάς, εἰσαγαγεῖν αὐτῷ τὴν δοκιμασίαν »

αὐτὴ αὕτη ἐλλεῖπει ἐν ἐνὶ κεκολοθωμένῳ ψηφίσματι τοῦ CIA, II, 1, τῷ ὑπ' ἀριθ. 455 (στίχ. 10 καὶ 11), καὶ ἤθελέ τις εἶπη, ὅτι ἐξεκόπη ἐξ ἐκείνης τῆς στήλης τὸ ἡμέτερον τεμάχιον· ἀλλ' ὅμως δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ἄλλη εἶναι ἐκεῖ ἡ διάθεσις τῶν γραμμάτων, τῶν τε σωζομένων καὶ τῶν ἐλλειπόντων, καὶ ἄλλη ἐνταῦθα. Ἐν ἐκείνῃ μὲν τῇ στήλῃ τέλη δύο συνεχῶν στίχων λείπουσιν, ἐν οἷς ποτε περιελαμβάνετο ἡ ῥηθεῖσα φράσις (ἦν οἱ ἐκδῶται, ὡς εἰκός, συνεπλήρωσαν), ἐν δὲ τῷ ἡμετέρῳ τεμαχίῳ ἀρχαὶ δύο στίχων σώζονται, αἱ ἔχουσαι αὐτήν. Ὅθεν ῥητέον, ὅτι διάφοροι καὶ ἄσχετοι πρὸς ἀλλήλους οἱ δύο λίθοι.

16.

Ι Ι Ε Ν
 Μ Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ο

Γ Α Ρ Γ Η Τ Τ Ι Ο Σ
 Ρ Α Τ Η Γ Ο Σ
 5 Ε Ι Δ // Ε

Λίθ. Πεντελ. πάντοθεν κολοβός. Ὑψ. 0,13, πλάτ. 0,20, πάχ. 0,11. — Τοῦ ἐθίμου χάριν ἔπεται μεταγραφή, ἀδιαφόρως τιθεμένων τῶν ὀλίγων συμπληρώσεων δεξιόθεν ἢ ἀριστερόθεν·

.
 τῶν προέδρων ἐπεψήφ)ιζεν (ὁ δεῖνα
 . . . καὶ συμ)πρόεδρο(ι·
 (ἔδοξεν τῷ δήμῳ;)

5

. Γαργήττιος (εἶπεν·
 . . . στρατηγός . .
 . . εἶδη . .

.

.

17.

Ν
 Σ Π Ρ Υ Τ Α Ν -
 Ι Ι Ε Ν Α Ρ Ι Σ
 Ρ Ο Ε Δ Ρ Ο Ι Ε Δ
 5 Ι Θ Ε Ο Σ Α Ρ Ι Σ
 Σ Κ Ι . Ω Ν Ο Ν . Ν
 Ο Ι Τ Ω Ι
 Ν Ο Σ Τ
 Κ //

Λίθ. Πεντελ. πάντοθεν κολοβός. Ὑψ. 0,11, 0,20, πάχ. 0,12. Ἀναγινώσκομεν·

. Ν . .
 τῆ)ς πρυτανε(ίας, ἐκκλησία·
 τῶν προέδρων ἐπεψήφ)ιζεν Ἄρισ
 . . καὶ συμ)πρόεδρο(ι· ἔδ(οξεν
 5 ἰθεος Ἄρισ

18.

Ι .
 Ι Ω Ν
 Ω Ι
 Π Ε Ν Ε Π Ε .
 Ν Δ Ι Α Τ Γ . . 5
 Ο Ν Τ
 -

Λίθ. Πεντελ. Ὑψ. 0,14, πλάτ. 0,10, πάχ. 0,07. Ἀναγινώσκομεν τὰ ἀπὸ τοῦ τρίτου μόνον στίχου καὶ ἐξῆς·

. Ι .
 ΙΩΝ
 τῶι δῆμῳι·
 ὁ δεῖνα εἶπεν· ἔπει(ι-
 5 δῆ ὁ δεῖνα εὔνο(υ) διατε(λε-
 ι τῶι δῆμῳι λέγων καὶ πράττων τὰ συμφέρι;)οντ(α

19.

Α Ξ Ε Κ Κ Λ Η <
 Ι Ε Ν Μ Ν Η Σ Ι Κ Λ Η Ξ
 — Ε Δ Ο Ξ Ε Ν Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω //||
 Μ Ο Φ Ι Λ Ο Υ Α Χ Α Ρ Ν Ε Υ Ξ Ι //||
 5 < Λ Η Ξ Ξ Ω Τ Α Ι Ρ Ο Υ Α Μ Φ Ι Ρ //||
 Ο Ν Τ Ε Δ Ι Ε Τ Ε Λ Ε Ι Ε Υ Ν Ο //||
 //|| Α Ο Η Ν Α Ι Ω Ν Κ Α Ι Α Υ
 Α Υ Τ Ο Υ Κ Α Ι Τ Α Ξ -
 Ε Ν Η Ν Ο Χ Α Σ Ι Ν
 10 Α Τ Τ Ο Υ Ξ Ι Ν Κ /
 Ν Τ Α Ι Π Α Ξ /
 Ο Τ Ι Μ Ζ <
 Ι Α

Λίθ. Πεντελ. Ψ. 0,11, πλάτ. 0,17, πάχ. 0,06. Τεμάχιον πάντοθεν κολοβόν. Γράμματα μικρά καὶ ὄχι στοιχηδόν. Μεταγράφομεν αὐτὰ καὶ συμπληροῦμεν οὕτω πως·

.
 τῆς πρυτανείας, ἐκκλησία τῶν προέδρων
 ἐπεψήφισεν Μνησικλῆς . . .
 Ἔδοξεν τῶι δῆμῳι·
 . . . Δημοφίλου Ἀχαρνέως εἶπεν· ἔπειδῆ
 5 . . κλῆς Σωταίρου Ἀμφιπ(ολίτης
 πρότερον)όν τε διετέλει εὔνο(υ)ς ὦν τῶι δῆμῳι
 τῶι Ἀθηναίων καὶ αὐ(τὸς καὶ οἱ
 παῖδες;) αὐτοῦ καὶ τὰς τ(ε εἰσφορὰς . .
 εἰς)ενηνόχασιν (. τὰ τε ἄλλα;
 10 πρ)άττουσιν κα(λῶς καὶ
 . . νται πασ(α . .
 ..φιλ)οτίμως . . .

Σημειοῦμεν, ὅτι τὸ ἐν τῷ β^ο στίχῳ κύριον ὄνομα ἐχαράχθη ἐν βαθυτέρᾳ ἐπιφανείᾳ τοῦ λίθου, ἐξαλειφθέντος ἐκεῖ ἄλλου τινὸς προτέρου. Τὸ δὲ ὄνομα Σωταίρος τὸ ἐν στίχῳ ε^ο δὲν εἶναι εἰσέτι τεθησαυρισμένον ἐν τῷ τοῦ Pape λεξικῷ τῶν κυρίων ὀνομάτων τῆς Ἑλληνικῆς, εἰ καὶ πλεονάκις ἤδη ἀπὸ ἐτῶν τινῶν ἀνεγνώσθη ἐν ἐπιγραφαῖς, λ. χ. ἐν Decharme, Inscr. de Béotie p. 33, (ἔνθα ὁμῶς οὐκ

ὀρθῶς ἐξελήφθη ὑπὸ τοῦ ἐκδότου·) ἐν Ἀττικῆς ἐπιγρ. ἐπιτυμβίαις τῆς ἐμῆς συλλογῆς, ἀρ. 1080, ἔτι παρὰ τῷ Καραπάνῳ ἐν Dodone, pl. XXIII, 5, καὶ εἶ που ἄλλοθι. Ἀλλὰ τὸ Πάπειον λεξικόν, τὸ τόσον ἐπικουροῦν ταῖς φιλολογικαῖς μελέταις, δυστυχῶς δὲν μετεξεδόθη ἀπὸ τοῦ 1870, ὡς ἔπρεπεν, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ συμπεριλάβῃ πολὺ καὶ καλὸν ὕλικόν, τὸ γνωσθὲν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἀλλ' ἀπλῶς μετετυπώθη τῷ 1875.

20.

Ι - Ι Α
 Ι Λ Ω Ι Κ Α Τ
 Ι Λ Ο Τ Ι Μ Ο
 Α Θ Ε Ι Τ Υ Υ
 5 Ι Τ Α Ξ Δ Ω .
 Ε Π Α Ι Ν Ε Ξ /
 Κ Α Ι Ξ Τ Ε Φ /
 Α Χ Μ Ω Ν Φ Ι
 Ν Δ Η Μ Ο Ν -
 10 . Ν Υ Η Φ Ι
 Τ Α Ν

Λίθ. Υμήτ. πάντοθεν κολοβός, ὕψ. 0,13, πλάτ. 0,10, πάχ. 0,10. Ἡ μεταγραφή καὶ συμπλήρωσις αὐτοῦ δὲν εἶναι εὐχερῆς. Περιοριζόμεθα εἰς ὀλίγα·

. ς ι α . .
 . . ηλωι κατ . .
 . . φιλοτιμο . . .
 . . ἀγ)αθεῖ τύχ(ει . .
 5 . . ι τὰς δω(ρεὰς . .
 . . ἐπαινέσα(ι . .
 . . καὶ στεφα(νῶσαι χρυσῶι στεφάνῳι
 ἀπὸ δρ)αχμῶν φι(λοτιμίας ἔνεκα
 τῆς πρὸς τὸ)ν δῆμον τ(ὸν Ἀθηναίων
 10 . . ν ψηφι . .
 . . ταν

21.

Ο Μ Λ
 Α Υ Τ Ω Ι Γ
 Β Ο Υ Λ Η Ρ
 Ε Υ Ε Ρ Γ Λ
 5 Ξ Π Ρ Ο Ε Δ
 Ξ Ρ Ι Τ Ο Υ Τ Σ
 Μ Ο Ν Ο Τ Ι Δ
 Ι Κ Η Ν Ο
 Ν Κ
 10 Ι

Λίθ. Ὑμήτ. πάντοθεν κολοβός, ὕψ. 0,13, πλάτ. 0,08, πάχ. 0,06. Τρόπος γραφῆς ὁμοιάζων τῶ ἐν τῶ ἐφεξῆς ὑπ' ἀρ. 23 τεμαχίῳ, ἀλλ' ὄχι κατὰ τὴν παράλειψιν τῶν μεσαίων κεραιῶν τοῦ Α καὶ τοῦ Ε.— 'Αναγινώσκομεν'

...
 .. ομε ..
 .. αὐτῶι πι; ..
 ... βουλη ...
 .. εὐεργε ...
 5 .. τοῦς προέδ(ρους) ...
 χρηματίσαι π(ε)ρι τούτω(ν, γνώμην δὲ κτλ.
 εἰς τὸν δῆ)μον, ὅτι δ(οκεῖ) ..
 .. Κυζ(ι)κηνὸ(ν) ..
 ... νκ ...
 10 ...
 ...

22.

	Ε Κ Λ Ι
	. Δ Ε . . < Θ Α Ι Τ
	Υ Ξ Ρ Ρ Ο Ξ Ε Ν Ο Υ
5	Δ Η Μ Ο Υ Τ Ο Υ Α Θ
	Α Ι Ε Γ Γ Ο Ν Ο Υ Ξ
	Γ Ε . Τ Ο Ι Ξ Α Λ Ι
	Υ Ε . Γ Ε Τ Α Ι Ξ
	Κ Α . Ε Π Ι Μ Ε Λ Ε
	. Ι Ν Κ Α Ι Τ Ο Υ Ξ
10	Υ Α Ι Δ Ε Τ Ο Δ Ε Τ
	Α Τ Ε Α Θ Η Ξ Β Ο Υ
	Ε Ι Κ Α Ι Ξ Τ Η Ξ
	Ε Τ Η Ν Α Ν Α Γ Ρ
	Ο Τ Ο Υ Δ Η Μ Ο Υ
15	Τ Ζ Ν Κ Α Τ Α Υ
	Ν Ω Ν Τ Ω Ι Δ Η
	Ξ Κ Α Ι Κ Α
	Υ Τ Α . -

Λίθ. Πεντέλ. Ὑψ. 0,33, πλ. 0,18, πάχ. 0,12.

.....
 εκ.
 . δεδόχθαι τ(ῶι δῆμῳ) εἶναι αὐτο-
 ὺς προξένου(ς) καὶ εὐεργέτας τοῦ
 δήμου τοῦ Ἀθ(ηναίων καὶ αὐτοὺς κ-
 5 αὶ ἐγγόνους (. καθά-
 πε(ρ) τοῖς ἄλλ(οις) προξένου(ς) καὶ ε-
 ὑε(ρ)γέταις
 κα(ι) ἐπιμελεῖσθαι αὐτῶν τὴν βου-
 λήν καὶ τοὺς (στρατηγούς) ἀναγρά-
 10 ψαι δὲ τὸδε τ(ὸ ψήφισμα τὸν γραμμ-
 ατέα τῆς βου(λῆς) ἐν στήλει λιθίν-

ει καὶ στήσ(αι) ἐν ἀκροπόλει, εἰς δ-
 ἐ τὴν ἀναγρ(αφὴν) τῆς στήλης δότω
 ὁ τοῦ δήμου (ταμίας) δραχμὰς ΔΔ ἐκ
 15 τῶν κατὰ ψ(ηφίσματα) ἀναλισκομέ-
 νων τῶι δῆ(μῳ)
 ς καὶ κα(λέσαι) ἐπὶ ξένια εἰς τὸ πρ-
 υτα(ν)εἶον εἰς αὐρίον.

23.

Δ	Ε	Υ	Τ	Ρ	Λ	Ι	Μ	Ε	Τ	Ε	Ι	
Ν	Κ	Λ	Η	Τ	Ο	Ξ	Σ	Τ	Ρ	Α	Τ	Η
Η	Ξ	Ε	Κ	Κ	Λ	Η	Ξ	Ι	Λ	Λ	Ε	.
Ο	Ο	Ο	Υ	Τ	Ι	Μ	Ω	Ν	Λ	.	.	.
Ε	Ρ	Ε	Ι	Δ	Η	Ρ	Λ	Υ	Ξ	Ι	Μ	.
Ι	Λ	Ε	Ι	Ε	Υ	Μ	Ε	Ν	Ε	.	.	.
Ν	Ε	Ι

Λίθ. Ὑμητ. Ὑψ. 0,20, πλάτ. 0,15, πάχ. 0,11.
 Εἶχε ποτε ἡ στήλη αὕτη ἀετωμάτιον, οὗ σώζεται
 μικρὸν μέρος. Τρόπος γραφῆς ὄχι ὁ στοιχηδόν, καὶ
 χάραγμα γραμμάτων ἀμελές, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν
 ἰδιοῤῥυθμον, καθ' ὃ αἱ διάφοροι κεραιαὶ τῶν γραμ-
 μάτων δὲν συνάπτονται ἀλλήλαις κατὰ τὰς γω-
 νίας, τακτικῶς δὲ παραλείπονται αἱ μεσαῖαι τοῦ Α
 καὶ τοῦ Ε, καὶ ἐν μὲν τῶ Ε δὲν βλάπτει αὕτη ἡ
 παράλειψις, κακίστη δὲ εἶναι ἐν τῶ Α, ὁμοιομένω
 οὕτω ἐντελῶς τῶ Λ. Τοιαύτης γραφῆς παραδείγ-
 ματα βλέπει τις ἐν τῶ CIA ἐκδεδομένα οὐκ ὀλίγα.
 ἐν ψηφίσμασι δηλαδὴ τοῦ βου προ Χρ. αἰῶνος. Καὶ
 τοῦτο δὲ τὸ τεμάχιον εἰς ἐκείνους τοὺς χρόνους βε-
 βαίως ἀνάγεται. Ἄλλ' ἄς δώσωμεν πρῶτον τὴν
 μεταγραφὴν αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀναγκαιοτάτων μόνον
 καὶ βεβαίων συμπληρωμάτων.

Ἐπι..... ἄρχοντος,ῶνος) δευτέραι μετ' εἰ-
 κάδας βουλή ἐν βουλευτηρίῳ σύγκλητος στρατη-
 γῶν παραγγειλάντων καὶ ἀπὸ βουλῆς ἐκκλησία Λε.
 θεοῦ Τίμων Λ.
 5 εἶπεν) ἐπειδὴ Πausίμ(αχ-
 ος) παρὰ τῶι βασιλεῖ Εὐμένει(ι . . .
 Ν; εἰ . . .

Τρία τινὰ ἀποτελοῦσι τὸ ἀξιοπεριέργον τοῦ τε-
 μαχίου τούτου· αῶν ὅτι παραλείπεται ἐν αὐτῶ ἡ
 μνεῖα τῆς πρυτανευούσης φυλῆς καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν
 γραμματέως καὶ ἡ ἡμερομηνία τῆς ἐκκλησίας (1)

(1) Ταῦτα ἢ πάντα ἢ τινὰ αὐτῶν πολλάκις διὰ διαφόρους λόγους
 παραλείπονται ἐν τοῖς Ἀττικοῖς ψηφίσμασι καὶ τῶν παραλείψεων τού-

διότι συμπληρουμένων τῶν πρώτων τριῶν στίχων κατὰ τὸν μόνως δυνατὸν τρόπον, βεβαίως δὲν ὑπολείπεται χώρος δι' ἄλλα γράμματα. Συνεπληρώθη δὲ ἰδίως ὁ β^{ος} καὶ γ^{ος} στίχος κατὰ τὴν σπανιωτάτην ἢ καὶ ὄλως μοναδικήν, ἂν δὲν ἀπατώμαι, τυπικὴν φράσιν, ἣτις ἀνεγνώσθη ποτὲ ἐν τῷ ψηφίσματι τῷ ἐν CIA, II, 1, ὑπ' ἀρ. 439 τυπωθέντι.

β^{ον} ὅτι τὸ τριγράμματον τέλος τοῦ γ^{ου} στίχου καὶ τὰ ἐλλείποντα δύο τρίτα τοῦ δ^{ου} στίχου καταντῶσιν ὄλως ἄπορα καὶ αἰνιγματώδη. Τί ἄρά γε ἐκεῖ ὑπολανθάνει; Μόνον πιθανὸν εἶναι, ὅτι ἐν τῷ θεοῦ ἔχομεν τέλος κυρίου ὀνόματος ἀνδρός· ἀλλὰ τίς θὰ ἦτο ὁ ἐν τοιαύτῃ θέσει ὀνομαζόμενος; Πρόεδρος τις ἐπιψηφίζων; ἀπίθανον· ὁ δὲ εἰπὼν τὸ ψήφισμα ἐπιτεταί ἀναγεγραμμένος Τίμων κτλ.

γ^{ον} καθ' ἣν ἐποιήσαμεν συμπλήρωσιν τοῦ τέλους τοῦ ε^{ου} στίχου, λαβόντες τὸ ἐνδόξιμον ἐκ τῆς Ἀππιανοῦ Συριακῆς βίβλου (κεφ. 23-24), προβαίνει εἰς μέσον Παυσίμαχος, ὁ ναύαρχος τῶν Ροδίων νηῶν, τῶν συμμαχησασῶν τοῖς Ῥωμαίοις καὶ τῷ βασιλεῖ τῆς Περγᾶμου Εὐμένει τῷ β^ω ἐν τῷ κατὰ Ἀντιόχου τοῦ Συρίας βασιλέως πολέμῳ, τῷ διαπολεμηθέντι ἀπὸ τοῦ 192 ἕως 189 πρὸ Χρ. Τούτου ὅμως τοῦ ἀνδρός, (δι' οἰονόηποτε λόγον τιμηθέντος ποτὲ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων τούτῳ τῷ ψηφίσματι) τὸ ὄνομα παρὰ τῷ Ῥωμαίῳ ἱστορικῷ Λιβίῳ (βιβλ. XXXIII, 18. XXXVI, 45. XXXVII, 9-12) φέρεται ὄχι Παυσίμαχος, ἀλλὰ Παυσίστρατος. Ὁ Λίβιος πιθανῶς τὸ ἔλαβεν ἐκ τῶν ἱστοριῶν τοῦ Πολυβίου, οὗ τὰ χειρόγραφα ἐν βιβλ. 21, 5 ἔχουσι τὰ νῦν Πασίστρατος καὶ ὁ ἐκδότης Im. Bekker ἔθεσε Παυσίστρατος, ἐπειδὴ Πασίστρατος ὄνομα δὲν ὑπάρχει γνωστὸν. Παυσίστρατον ἔτι λέγει τὸν ναύαρχον καὶ ὁ Πολύαινος (στρατηγημ. 5, 27), Πεισίστρατον δὲ τὸν αὐτὸν ἄνδρα ὁ Σουΐδας ἐν λ. διάληψις καὶ πυρφόρος. Ἡμεῖς δὲ παρατηροῦντες ὅτι ἄλλος Πασίστρατος παρὰ τὸν κατὰ Λίβιον (ἔστω καὶ τὸν Πολύβιον) καὶ τὸν Πολύαινον δὲν γνωρίζεται ἐκ παλαιῶν πηγῶν (1), οὔτε Παυσιμέ-

νης τις ἢ Παύσιμος, Πλύσιμος δὲ ἢ Πλυσίμαχος ἢ Πλυσιμένης ἤθελαν εἶναι γελοῖα, νομίζομεν ὅτι τὸ Παυσίμαχος τοῦ Ἀππιανοῦ, κοινὸν ἄλλως ὄνομα καὶ ἄλλων ἀνθρώπων, (ἴδε τὸ Λεξικ. τοῦ Pape)· πρέπει νὰ προτιμηθῇ διὰ τὸν Ῥόδιον ναύαρχον, ἀφοῦ καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀττικοῦ τούτου λίθου ὑποδεικνύεται.

24.

Λ Μ Μ Α Τ Λ
 Ν Η Α Σ Ε Κ Κ Λ Η Ζ
 Ω Ρ Ο Θ Ε Ο Υ
 Σ Τ Ο Υ Π Ε
 5 Γ Ρ Α Ψ Α Ι
 Λ Ι Τ Α Σ Σ
 Ψ Σ Π Α

Λίθ. Πεντελ. πάντοθεν κολοβός, ὕψ. 0,14, πλάτ. 0,14, πάχ. 0,06. Δὲν ἐπιδέχεται πολλὰς συμπληρώσεις τοῦτο τὸ ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων γραφὲν ψήφισμα. Ὅθεν ἀρκείτω ἡ ἐξῆς μεταγραφή·

.....
 ἔγγραμμάτε(υεν.
 τῆς πρυτανῆας, ἐκκλησία(ια . . .
 . . Δωροθέου . . .
 . . . του πε . .
 5 . . γράψαι . .
 . . λιτας σ . .
 . . ης πα . . .

Ἐκδίδομεν τελευταῖον καὶ ἐν τεμάχιον ψηφίσματος, εὑρεθὲν πρὸ δύο περίπου μηνῶν ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῆς καίσης Ἀθηνῶν ἀγορᾶς. (Ἴδε ἐν τῇ ἐξῆς σελίδι τὸ μεγαλογράμματον κείμενον.)

Λίθ. Πεντελ. ὕψ. 0,35, πλάτ. 0,17, πάχ. 0,09. Σῶζεται ἄνω μικρότατον λείψανον τῆς ποτὲ ἀναγλύπτου παραστάσεως δι' ἧς ἐκοσμεῖτο ἡ στήλη, ἄκροι πόδες ἀνθρώπου· δηλοῦσι δὲ αἱ τυπικαὶ φράσεις καὶ ἡ ὀρθογραφία τὰς ἀρχὰς τοῦ δ^{ου} πρὸ Χρ. αἰῶνος, καὶ εὐρίσκεται ἀσφαλῶς ἡ δεδομένη τῶν πλείστων στίχων συμπλήρωσις.

τῶν παραδείγματα κατέλεξεν ὁ v. Velsen ἐν τοῖς Berichten d. berl. Akad. τοῦ 1856, σελ. 118. Ἐπιθετὸ δὲ καὶ τοῦ βιβλίου τοῦ W. Hartel τοῦ ἐκδοθέντος ἐν ἔτει 1878 καὶ ἐπιγραφομένου Studien über attisches Staatsrecht und Urkundenwesen τὰς σελ. 26. 32. 35. 46. 56-7. 82. 147.

(1) Μόνον ἐν C. I. G. 986 ἐξεδόθη θηλ. ὄνομα Παυσιστράτη ἐξ εἰκαστικῆς διορθώσεως τοῦ Bœckh.

	Ο	Ι	
5	Α	Ι	Τ
	Υ	Τ	Α
	Μ	Μ	Α
	Ι	Ε	Σ
	Ι	Α	Ι
	Υ	Ι	Κ
	Ε	Σ	Τ
	Μ	Ο	Ν
	Ο	Π	Α
	Ν	Α	Θ
	Ο	Ν	Ο
	Α	Θ	Η
	Ε	Ν	Κ
	Ω	Ι	Κ
	Ν	Ο	Ι
	Ν	Β	Ο
	Ο	Σ	Α
	Ο	Σ	Α
	Η	Τ	

Θ ε)ο ι.
 "Εδοξεν τῆι βολῆι) και τῶι δήμω-
 ι· Ἴπποθωντίς ἐπρ)υτάνευε, Δωρ-
 ἐγρ(α)μμάτευεμ, Μυ-
 5 ἐπ)εστάτει·
 ὁ δεῖνα . εἶπεν· ἐπ)αινέσαι μὲν
 ψικλέος ὄν
 ὅτι) ἐστίν ἀνήρ
 ἀγαθός περι τὸν δῆ)μον τὸν Ἀθη-

10 ναίων και αὐτὸς και) ὁ πατήρ, ἔν-
 αι δὲ αὐτὸν πολίτην) Ἀθηναίων
 και αὐτὸν και ἐκγ)όνος και ἔνα-
 ι αὐτῶι οἰκοῦντι) Ἀθήνησιν κα-
 ἰ γῆς και οἰκίας) ἔγκτησιν και
 15 προξενίαν αὐτ)ῶι καθάπερ τῶι
 πατρὶ και ἐκγ)όνοις και ἐπιμέ-
 λεσθαι αὐτῶ τῆ)ν βολῆν τὴν αἰε-
 ἰ βολεύουσαν και τ)ὸς πρυτάνες,
 ὅπως ἂν μηδ' ὑφ' ἐν)ὸς ἀδικῆται κ-
 20 αι ἔναι αὐτῶι πρ)όσοδον πρὸς τ-
 ῆν βολῆν, ἄν; το δέ;)ητ(αι).

Δέν μοι φαίνεται περιττὸν νὰ σημειώσω, ὅτι ἐν τοῖς στίχοις δ^ο και ε^ο πιθανώτατα συνεξέλιπον και τὰ δημοτικά τοῦ γραμματεύοντος και τοῦ ἐπιστα- τοῦντος· διότι ὀνόματα κύρια ἀνδρῶν, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ Δωρ και τοῦ Μυ, ὅσον μακρὰ και ἂν τὰ ὑποθέσῃ τις, ἀδύνατον νὰ εὑρεθῶσιν τοιαῦτα, οἷα νὰ ἀπαιτῶσιν ἔτι δέκα και δώδεκα γράμματα πρὸς συμπλήρωσίν των.

"Εγγραφον ἐν Ἀθήναις, τῆ 18 Μαΐου 1886, ὅτε ἡ Ἑλλάς ἦν ἀπο- κεκλεισμένη ὑπὸ τῶν φοβερῶν στόλων τῆς Εὐρώπης, ἦρα φερούσης τοῖς Τούρκοις.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

(Ἐξεδόθη τῆ 25^η Ἰουνίου 1886.)

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΕΠΙ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ ΘΡΑΥΣΜΑΤΩΝ ΕΚ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ

(Πίναξ 8).

Ἐξ ἔτου ὁ Benndorf ἐδημοσίευσέ τινα τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν εὐρεθέντων τιμιωτάτων λειψάνων τῆς ἑλληνικῆς κεραμευτικῆς, ὁ θησαυρὸς οὗτος σπουδαίως ηὐξήθη διὰ τῶν ἐκάστοτε γινομένων ἀνασκαφῶν. Καὶ τινὰ μὲν τούτων ἐπαξίως ἐγένοντο ἤδη γνωστά, ἰδίᾳ δ' ἐσχάτως ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ, ἀλλὰ ὅμως, εἰ καὶ πολλῆς σπουδῆς ἄξια, ἔμειναν πάντῃ ἀγνωστα, ἐν μέρει διότι μέχρι πρότινος ἐφυλάσσοντο εἰς τόπους τῆς Ἀκροπόλεως ἡκιστα προσίτους ἢ καὶ παντάπασιν ἀπροσίτους τοῖς πολλοῖς. Ὅθεν ἐλπίζω ὅτι οὐχὶ ἀχάριστον ἔργον ποιῶ, ἐπωφελούμενος τὴν εὐκαιρίαν, ἣν παρέσχε μοι ἡ Σύνταξις τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ὅπως συναγάγῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ τινὰ τῶν κεραμείων τούτων θραυσμάτων ὑπὸ μίαν κοινὴν ἔποψιν, ἰδιαίτερου ὅλως ἐνδιαφέροντος, ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 8 πίνακι, ἔπου πάντα εἶναι ἀπεικονισμένα κατὰ τὸ πραγματικὸν αὐτῶν μέγεθος, καὶ συνοδεύσω αὐτὰ δι' ὀλίγων παρατηρήσεων, ἃς εὐχομαι ἄλλοι ἐμοῦ ἐμπειρότεροι νὰ συμπληρώσωσι καὶ διορθώσωσι. Τὰ θραύσματα πάντα, πλην ἑνός, φυλάττονται ἐν τῷ τῆς Ἀκροπόλεως Μουσείῳ. Περιττὸν δὲ εἶναι νὰ βεβαιώσω ὅτι πολλοῦ γε καὶ δεῖ νὰ περιλαμβάνῃ πάσας τὰς ἐπὶ ἀνεκδότων ὀστράκων τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνᾶς παραστάσεις ἢ παροῦσα κατὰ ἱστορικὴν τάξιν συναγωγῇ.

Προσφυῶς πάνυ ἢ σειρὰ αὕτη τῶν παραστάσεων ἀρχεται ἀπὸ εἰκόνας τῆς γεννήσεως τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ δὴ ἀναμφιβόλως τῆς ἀρχαιοτάτης τῶν περισωθεισῶν ἡμῖν καί, ἔσον ἐγὼ γινώσκω, τῆς πρώτης ἐν Ἀθήναις εὐρεθείσης. Ἡ παράστασις φέρεται ἐπὶ τεμαχίου πίνακος (πάχ. 0.007), δυστυχῶς λίαν μικροῦ καὶ πάντοθεν ἀποτετμημένου (πίν. 8 ἀρ. 1), ἐκ πηλοῦ κιτρίνου ἀνοικτοῦ χρώματος, ἱκανῶς δὲ καθαρίου καὶ ὀλιγίστους κόκκους ἄμμου περιέχοντος καὶ εὐρεθέντος ἐν ταῖς νῦν μετ' ἐκτάκτου ἐπιτυχίας ὑπὸ τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας γινομέναις ἀνασκαφαῖς πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἐρεχθείου. Ἀνήκει δὲ ἢ παράστασις αὕτη εἰς τὸν πρῶτον τύπον τῶν ὑπὸ R. Schneider συνηγμένων εἰκόνων γεννήσεως τῆς

Ἀθηνᾶς (1), καὶ ἔσον ἀφορᾷ τὸ θέμα οὐδὲν στοιχειὸν νέον παρέχεται· ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ πρὸς δεξιὰ ἐστραμμένου καὶ ἀναμφιβόλως ἐπὶ θρόνου καθήμενου Διὸς παρίσταται σχεδὸν καθ' ὀλοκληρίαν ἐξεληθοῦσα ἡ θεά, ὠπλισμένη καὶ πάλλουσα τὸ δόρυ, ὡς δεικνύει ἡ διεύθυνσις τῆς δεξιᾶς χειρὸς, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἔγῃ ἤδη προτεταμένον ζωηρῶς τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν, ὡς ἐν ταῖς πλείσταις τῶν ὁμοίων παραστάσεων φέρεται (πρβ. Schneider σ. 18). Πλησίον αὐτῆς πρὸς ἀριστερὰ βλέπομεν τὰς προτεταμένας χεῖρας τῆς γοητευτικῶς χειρονομουμένης Εἰλειθυίας, περὶ δὲ τοῦ κάτωθεν τῆς δεξιᾶς χειρὸς φαινομένου μέλανος ἀντικειμένου δὲν δύναμαι ἀσφαλῶς νὰ εἶπω ἂν ἀνήκῃ εἰς τὰ ἐνδύματά της, ἢ, ὅπερ πιθανώτερον, εἰς τὴν ἀνάκλισιν τοῦ θρόνου τοῦ Διός.

Πολλὴν ὅμως ἔχει τὴν σπουδαιότητα ἡ ἡμετέρα παράστασις διὰ τὴν τεχνοτροπίαν αὐτῆς. Ἐν ᾧ δηλονότι αἱ ἀρχαιόταται τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν γραφῶν (2) ἀπαντῶσιν ἐπὶ ἀγγείων μελανομόρφων τῆς ἀνεπτυγμένης τέχνης καὶ ἄτινα δὲν δύναται ἢ νὰ ᾧσι ἀρκετὰ νεώτερα τοῦ ἐν Φλωρεντία ἀγγείου τοῦ Κλιτίου καὶ Ἐργοτίμου, τὸ ἡμέτερον ὄστρακον ἀνήκει εἰς τὸ ἀρχαιότερον ἐκεῖνο στάδιον τῆς ἀναπτύξεως τῆς τέχνης, ὅπερ νῦν ἰδίᾳ κατέστη ἡμῖν γνωστὸν ἐκ τῶν πολλῶν πινάκων τῶν εὐρεθέντων ἐν Κορίνθῳ ἐπὶ ἱεροῦ τινος τοῦ Ποσειδῶνος (3). Καὶ τῶν μὲν ἐγκεχαραγμένων περιγραμμάτων ἢ χρῆσις εἶναι ἤδη παρ' αὐτῷ οὐ σμικρά, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ὅμως εὐρηται

(1) R. Schneider, die Geburt der Athena. Abhandlungen des archäol. epigraphischen Seminars der Univers. Wien I, σ. 8 κ. ε., σ. 16 κ. ε.

(2) Ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὸ ὑπ' ἀρ. 1 καὶ 3 τοῦ παρὰ Schneider σ. 9 καταλόγου, τὸ ἐν Βερολίῳ (Furtwängler ἀρ. 1704. Mondell' Inst. IX π. 55) καὶ τὸ τοῦ Βρεττ. Μουσείου ἀρ. 564 (Mondell' Inst. III, π. 44, Elite céram. I, π. 65 A). Μεγαλειτέραν τοῦ δέοντος νομίζω ὅτι ἐθεώρησεν ὁ Löscheke ἐν Arch. Zeitung 1876 σ. 112 τὴν ὁμοιότητα τοῦ τελευταίου τούτου πρὸς τὸ ἐν Φλωρεντίᾳ ἀγγεῖον τοῦ Κλιτίου. Πρβ. καὶ Klein, Euphronios σ. 35, τῆς νεωτέρας ἐκδόσεως σ. 73.

(3) Πρβ. Furtwängler Vasensammlung in Berlin I σ. 47 κ. ε.

ἔχνος ἐπιπολαίου λευκοῦ χρώματος. Οἱ βραχιόνες τῆς Ἀθηνᾶς εἶναι γεγραμμένοι διὰ τοῦ ὄρφνοῦ καὶ εἰς τὸ μέλαν ἀποκλίνοντος γανώματος, τοῦθ' ὅπερ σπάνιον (1), αἱ δὲ χεῖρες τῆς Εἰλειθυίας ὡς ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις τῶν ἐκ Μήλου καὶ Κορίνθου ἀγγείων καὶ ἐν τισὶ τῶν ἀττικῶν—συνήθως ἐπὶ τῶν γυναικείων σωμάτων—διὰ γραμμῶν χρώματος βαθέος ἐπὶ ἐδάφους ἔχοντος αὐτὸ τὸ φυσικὸν χρῶμα τοῦ πηλοῦ (2) «thongrundig» ὡς λέγει ὁ Semper. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἶναι ἐξαιρετασμένη ἢ τε διακόσμησις τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς ἀσπίδος, ἣτις ἀπαντᾷ ὁμοίως ἐπὶ τινος ἀρυβάλλου τῆς ἀρχαιοτέρας κορινθιακῆς τέχνης (3) καὶ ὡς ἐπίσημον τῆς ἀσπίδος, καὶ τὰ ποικίλιματα τοῦ κάτω μέρους τῶν ἐνδυμάτων τῆς Ἀθηνᾶς καὶ ταῦτα ἀπαντῶσιν οὐ μόνον ἐπὶ ἀγγείων τοῦ Διτύλου καὶ τῆς Μήλου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἀγγείων τῆς ἀρχαιοτέρας κορινθιακῆς τέχνης, ὅπου ἐπίσης ἀπαντᾷ καὶ τὸ τῷ σώματι, κατὰ τὸ φαινόμενον, στενωῶς περιφύμενον καὶ βραχὺ ἐνδύμα, ὅπερ ἐνταῦθα εἶναι ἐρυθρόν (4). Ὁ λαιμὸς καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Διὸς εἶναι ἐρυθρά, ἐκτὸς τοῦ περὶ τὸν ἐγκεφαλαγμένον ὀφθαλμὸν μέρους, ὅπερ κατὰ κανόνα ἀπαντᾷ ἐπὶ τῶν ἀνδρικών μορφῶν (5), ἰδίᾳ τοῦ Ποσειδῶνος, τῶν κορινθιακῶν πινάκων, σπανίως δὲ μόνον, καθ' ὅσον ἐγὼ γινώσκω, ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις (6). Τὸ ἐρυθρὸν στήθος τοῦ Διὸς πρέπει βεβαίως νὰ φαντασθῶμεν ὡς περιβαλλόμενον ὑπὸ χιτῶνος, οὐ τινος ἢ ἄνω ὧα κατέστη ἀγνώριστος ἕνεκα φθορᾶς.

Ἡ γενομένη ἀνωτέρω παραβολὴ θὰ παρεῖχεν ἡμῖν βεβαίως τὸ δικαίωμα νὰ θεωρήσωμεν τὸ ἡμέτερον τεμάχιον ὡς προϊὸν αὐτόχρομα κορινθιακῆς ἐργασίας, ἐὰν δὲν ἦναντιοῦτο ἡ ἐπιγραφὴ. Οὕτω δὲ καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο μνημεῖον, πρὸς τοῖς ἄλλοις

(1) Πρβ. π. χ. Furtwängler ἔ. ἀ. ἀριθ. 486. 494.

(2) Ὁ Fr. Winter ἐν Arch. Zeitung. 1885 σ. 188 σημ. 2 συνήγαγε πολλὰ παραδείγματα πρὸς τοῦτο. Σπανιώτερα δὲ εἶναι γραφαὶ ἀγγείων, ἐν αἷς μέλη ἀνδρικών σωμάτων ἔχουσι αὐτὸ τὸ χρῶμα τοῦ πηλοῦ, ὡς π. χ. Βερολίνου ἀρ. 385. 496, Ἀθηνῶν ἀρ. 194 Collignon (Benndorf, Griech. und sicil. Vasenbilder π. 54, 1).

(3) Βερολίνου ἀρ. 1074.

(4) Πρβ. π. χ. Βερολίνου ἀρ. 479. 1009. Ὡς πρὸς τὴν διὰ τετραγωνικῶν σχημάτων διακόσμησιν τῶν ἐνδυμάτων πρβ. ἀρ. 796.

(5) Π. χ. Βερολίνου ἀρ. 347. 368. 370. 371. 574-376. 383. 386 (ἄλλοιὸν πως εἶναι τὸ ὑπ' ἀρ. 387) 450. 454. 477. 486. 494. 498. 499. Ὡσαύτως καὶ ἡ μορφή τοῦ Προμηθέως ἐπὶ τοῦ ἐκ Φαλήρου τεμαχίου (Benndorf, Vasenbilder π. 54, 2), αἱ Ἀρπυιαὶ ἐπὶ τῆς ἐξ Αἰγίνης λεκάνης (Βερολίνου ἀρ. 1682) καὶ ἄλλα.

(6) Π. χ. Βερολίνου ἀρ. 2056.

μέχρι τοῦδε γνωστοῖς, συμβάλλει εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι μεταξὺ τῆς ἐποχῆς τῶν ἀγγείων τοῦ Διτύλου καὶ τοῦ ἀγγείου τοῦ Κλιτίου, ἦτοι περίπου κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τῆς ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος, ἤσκειτο καὶ ἐν Ἀθῆναις ἡ τέχνη κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἐκεῖνον κορινθιακὸν ῥυθμόν. Τίνα δὲ σχέσιν ἔχει ἡ παράστασις αὕτη πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ὁ ἀρχαιοτάτος τύπος τῆς ἀπεικονίσεως τῆς γεννήσεως τῆς Ἀθηνᾶς προῆλθεν ἐκ Κορίνθου καὶ ἐκεῖθεν μόλις ἐν χρόνοις ἰκανῶς ὑστερωτέροις μετηνήχθη εἰς Ἀθῆνας (1), ταῦτα καταλείπω νῦν ἄλλοις νὰ διευκρινήσωσιν.

Εἰς τὸ δεύτερον ἡμισυ τῆς περιόδου τοῦ ἀρχαιότερου ῥυθμοῦ ὡς καὶ οἱ χάριν παραβολῆς μνημονευθέντες ἀμφορεῖς μετὰ παραστάσεων γεννήσεως Ἀθηνᾶς, ἀνήκει τὸ ὑπ' ἀρ. 2 ἀπεικονισμένον εὐμέγεθες τεμάχιον, ὅπερ περιελθὼν ἐξ ἀγορᾶς εἰς κτήσιν τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας τῷ 1882 εὐρίσκειται νῦν εἰς τὸ ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Μουσεῖον (2). Ὑπάρχουσι δὲ περὶ τοῦτου τεκμήρια ὅτι προέρχεται ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο γινομένων ἐν Ἀκροπόλει ἀνασκαφῶν πρὸ τῆς ἀνατολικῆς προσόψεως τοῦ Παρθενῶνος. Τὸ τεμάχιον τοῦτο εἶναι λείψανον μεγάλου δίσκου, ὅστις ἴσως εἶχε ποτε πλαστικῶς δεδηλωμένον περιθώριον, νῦν ἀποκεκρουσμένον. Ἐκ τούτου ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἀνήκει εἰς δισκοειδῆ πίνακα, οἷοι οἱ ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις ὑπὸ τοῦ ἀγγειογράφου Ἐπικτήτου ἰδίως ζωγραφούμενοι (3), ἐὰν δὲν καθίστα πιθανωτέραν ἄλλην ἐξήγησιν ἢ ὑπ' ἀρ. 2^a διδομένη καταγραφή τοῦ τεμαχίου. Ἐν ᾧ δηλονότι ἡ γραπτὴ ἐπιφάνεια κυρτοῦται ἡρέμα πρὸς τὸ κέντρον οὕτως ὥστε τὸ πάχος τοῦ δίσκου, ὃν ἐν τῷ μέσῳ 0.015, βραίνει ἐλαττούμενον πρὸς τὴν περιφέρειαν μέχρι 0.008, ἢ ὀπισθία ἐπιφάνεια, ἣτις εἶναι ἐν γένει ἐπίπεδος, ἔχει, ἐν μέσῳ μελαίνων καὶ ἐρυθρῶν συγκεντρικῶν κύλων γεγραμμένων ἐπὶ τοῦ πηλοῦ ἔχοντος χρῶμα ἐρυθρὸν ἀνοιχτόν, ἐξόγκωσίν τινα 0.006 πλατεῖαν καὶ 0.002 παχεῖαν, ἀφισταμένην δὲ κατὰ 0.043 ἀπὸ τῆς περιφέρειας. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἄγεται τις

(1) Πρβ. ἰδίᾳ Loescheke, Arch. Zeitung 1876 σ. 114 κ. ε. 114 κ. ε. Ἐναντίον δὲ τούτου Klein, Euphronios σ. 35 σημ. 2, τῆς νεωτέρας ἐκδόσεως σ. 74 σημ. 2.

(2) Ἀρ. 284 τοῦ Εὐρετηρίου τῶν πηλ. τεμαχίων.

(3) Brunn, Gesch. der griech. Künstler II σ. 672. Klein, griech. Vasen mit Meistersignaturen σ. 9.

νά εικάσῃ ὅτι τὸ τεμάχιον θὰ ἀνήκεν εἰς πῶμα μεγάλης πυξίδος. Τὸ σκεῦος ἦτο βεβαίως ἀφιερωμένον τῇ Ἀθηνᾷ, τὰ δὲ γράμματα... α μ' ἀνέθεκε δύνανται ν' ἀναχθῶσιν εἰς τοὺς ἀμέσως μετὰ τὸ μέσον τοῦ ἔκτου αἰῶνος χρόνους. Ἡ γραφή εἶναι ἐξεργασμένη διὰ τῶν συνήθων χρωμάτων, τὸ λευκὸν ὅμως δὲν διατηρεῖται τόσον ζωηρὸν ὅσον δεικνύται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀπεικονίσει, διακρίνεται δὲ κυρίως μόνον ὅταν παρατηρηθῇ ἐκ τοῦ πλαγίου πρὸς τὸ προσπίπτον φῶς. Αἱ ἐγκεχαραγμέναι γραμμαὶ ἐλέγχουσι χεῖρα βαρεῖαν μὲν καὶ χειρωνακτικὴν, ἀλλ' εὐσταθῆ.

Τὴν προσοχὴν τὰ μάλιστα ἐλκύει ἐν τῇ παραστάσει ταύτῃ τὸ σωζόμενον μέρος μεγάλης στρογγύλης ἀσπίδος περιβαλλομένης ὑπ' ὄφρων ὑπερφυῶν. Ἐπὶ ἀγγείων, καθ' ὅσον ἐνθυμούμαι, ὁμοίον τι ἀπαντᾷ ἀπαξ μόνον ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ τοῦ ἀρχαϊκωτέρου ῥυθμοῦ ἀμφορέως μετ' ἐπιγραφῶν ἰωνικῶν (1), φέροντος δὲ γραφὴν Διὸς μαχομένου πρὸς γίγαντας καὶ προτείνοντος μεγάλην ἀσπίδα, ἣτις, ὡς καὶ ἐνταῦθα, κοσμεῖται διὰ τοῦ συχρότατα ἀπαντῶντος καὶ ἐκ τμημάτων κύκλου συγκειμένου ἀστέρος — ὃν ἐνόησε « τροχὸν κυλινδούμενον » ὀνομάζουσιν — καὶ φέρει ἐπὶ τοῦ πρὸς τὸν ἐναντίον ἐστραμμένου μέρους ὄφεις πολὺ πυκνότερα διαπεθειμένους. Τὴν ἀσπίδα ταύτην δικαιοῦμεθα ἀναμφιβόλως νὰ ὀνομάσωμεν Αἰγίδα, συμφωνεῖ δέ, ὡς νομίζω, πολὺ μᾶλλον τὸ σχῆμα τοῦτο αὐτῆς πρὸς τὰς παρ' Ὀμήρῳ περιγραφάς, ἢ τὸ βραδύτερον ὡς σχῆμα τῆς αἰγίδος δεκτὸν γενόμενον. Ὡσαύτως καὶ τὴν Ἀθηνᾶν εὐρίσκομεν φέρουσαν τοιαύτην αἰγίδα π. χ. ἐπὶ νομισμάτων τῆς Μήλου (2). Ὅτι δὲ ἡ Θεὰ καὶ ἐνταῦθα παρίστατο, φαίνεται ἐκ τῶν ἐλαχίστων μὲν ἀλλὰ βεβαίων ἰχνῶν χρωματισμοῦ λευκοῦ, ἅπερ παρατηροῦνται ἐπὶ τοῦ σωζομένου μέρους τοῦ ποδὸς τῆς μορφῆς κάτωθεν τῆς ὄφας τοῦ χιτῶνος. Τὸ ἔνδυμα φέρει τὴν φολιδωτὴν ἐκείνην διακόσμησιν, ἣτις ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις, οὐχ' ἦττον δὲ καὶ ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις οὐχὶ σπανίως ἀπαντᾷ (3). Ἡ οὐρᾶς σχῆμα ἔχουσα προεκβολὴ τῆς ὄφας

(1) Mon. dell' Inst. VI, VII πίν. 78.

(2) Müller-Wieseler, Denkmäler III πίν. 20 ἀρ. 215 σ. 150. Jahn, de antiquiss. Minervae simulacris πίν. 3, 8. Πρβ. Roscher, Lexik. der Mythol. ε. λ. Studniczka, Beiträge zur Gesch. der altgriech. Tracht σ. 62 σημ. 17 καὶ 18.

(3) Ἴδε παραδείγματά τινα ἐν Beiträgen κτλ. σ. 38 σημ. 35. Πρβ.

τοῦ χιτῶνος εἶναι τὸ ἐπίσυρμα· γνωστὸν δὲ εἶναι ὅτι συνήθως αἱ γυναῖκες παρίστανται ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις μνημείοις ἐλκεσίπεπλοι ὡς αἱ παρ' Ὀμήρῳ. Καὶ τὸ ἐπίσυρμα τοῦτο δεικνύει ἡμῖν ὅτι ἡ μορφή ἦτο ἐστραμμένη πρὸς ἀριστερά, ὡς τοῦτο, παρὰ τὸ ἔθος τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης (1), οὐχὶ σπανίως ἀπαντᾷ ἐπὶ παραστάσεων τῆς Ἀθηνᾶς καὶ ἄλλων μορφῶν φερουσῶν ἀσπίδα ἵνα ἐνταυτῷ καὶ τὸ ἔμβλημα τῆς ἀσπίδος ἐπιδειχθῇ καὶ τὴν ζωγράφου τοῦ κορμοῦ τῆς μορφῆς ὁ τεχνίτης ἀποφύγῃ. Ἐκ τούτου δὲ ἐξάγεται ἐπίσης ὅτι τὸ ἐξ ὄφρων κράσπεδον περιέθεε κύκλω τὴν ἀσπίδα. Καθόλου ὀφείλομεν νὰ φαντασθῶμεν τὴν θεὰν ἡρέμως ἵσταμένην καὶ πάλλουσαν τὸ δόρυ κατὰ τὸν γνωστὸν τύπον τῶν εἰκόνων τοῦ Παλλαδίου (2). Ἡ ἀσπίς ἐκάλυπτε σχεδὸν τὸ ἡμισυ τῆς μορφῆς (3), ὡς ἡ διὰ στιγμῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ πίνακι συμπλήρωσις τῶν δύο ἡμικυκλίων φανερόν ποιεῖ, ἐὰν δὲ πρὸς τούτοις λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ μέγα ἐξ ὄφρων κράσπεδον τῆς ἀσπίδος, πρέπει νὰ φαντασθῶμεν τὴν κυρίαν μορφήν παραδόξως ἐστενοχωρημένην, ἡ ὅλη δὲ εἰκὼν θὰ παρεῖχεν ὄψιν σχεδὸν γελοιογραφικὴν (4). Ἀλλὰ συνάδει κάλλιστα πρὸς πάντα ταῦτα ἡ ὅλη σκαλιότης τῆς ἐξεργασίας τῆς εἰκόνος.

Ὅταν τεχνοτροπία τις, ἀφοῦ φθάσῃ ἤδη εἰς τὴν ἐφικτὴν — ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν γενικῶν αὐτῆς ἀρχῶν — ὑψίστην ἀκμὴν, ἀρχεται ν' ἀποβάλλῃ τὴν ζωτικὴν αὐτῆς δύναμιν, τότε μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν τῆς ἀναφαίνονται τεχνίται — ἐκτός, ἐννοεῖται, ἐκείνων οἵτινες χειρωνακτικῶς ἐργαζόμενοι ἐξακολουθοῦσι νὰ ἐπαναλαμβάνωσι τοὺς ἐκ παλαιοῦ δημιουργηθέντας τύπους — τινὲς μὲν ἔχον-

καὶ Ἀρχ. Ἐφημ. 1885 π. 7, 2, ὅπου κατὰ περίεργον σύμπτωσιν αἱ φολίδες ὁμοιάζουσιν ἐντελῶς πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν ἐκ Μενιδίου καὶ Σπάτα ἑλληνικῶν πινακίδων.

(1) Πρβ. Löschke, Arch. Zeitung 1876 σ. 113.

(2) Πρβ. Jahn ε. ἀ. ἰδίᾳ δὲ Gerhard, Etrusk. und Kamp. Vasenbilder πίν. 2, τὴν ἐκ Ῥόδου κύλικα (Journal of hell. studies 1884 π. 40) καὶ τινὰ ἀμφορέα τοῦ Ἀμάσιος (Arch. Zeitung 1884 π. 15).

(3) Οὕτω π. χ. καὶ ἐπὶ τοῦ Ἄρεως ἐν ἀγγείῳ παριστῶντος τὴν γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς παρὰ Schneider (ἴδε ἀνωτέρω) ἀρ. 3.

(4) Τοῦτο παρήγαγέ με ἐν ἀρχῇ νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ ἐνταῦθα παρίστατο μόνον μέχρι τῶν γονάτων καὶ ἐπομένως ἐν βραχεῖ χιτῶνι, ὡς ἐπὶ ἀγγείῳ τῆς συλλογῆς Santangelo ἐν Νεαπόλει (καθ' ἃ φιλικῶς ἀνεκοίνωσέ μοι ὁ Löschke) ὑπ' ἀρ. 120 παρὰ Heydemann· τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὑπέδειξα ἐσχάτως (Zeitschrift für österr. Gymnasien 1886 σ. 199 σημ. 2), ἀλλὰ νῦν βασιανίσας αὐτὴν ἐκ νέου τὴν εὐρίσκω ἀνυπόστατον.

τες τὴν δύναμιν νὰ τάμωσι νέας ὁδοὺς, ἄλλοι δὲ μὴ ἀπολακτίζοντες μὲν τὰ ἀρχαῖα σχήματα, ἐπιχειροῦντες ὅμως νὰ ἐμφυσήσωσιν αὐτοῖς νέον θέλητρον ἐπιτηδεύοντες ἄκραν λεπτότητα περὶ τὴν ἐξεργασίαν. Οὕτως ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Κίμωνος βλέπομεν ἀντιτιθεμένους ἀλλήλοις τὸν Μύρωνα καὶ τὸν Κάλαμιν. Οὕτω μετὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ πέμπτου αἰῶνος ἐμφανίζονται ἐν τῇ ζωγραφικῇ τῶν ἐρυθρομόρφων ἀγγείων τεχνίται, οἵτινες, ἀγωνιζόμενοι κατὰ τῶν πρώτων δοκιμίων τοῦ καλοῦ ῥυθμοῦ, προσπαθοῦσι δι' ἀρχαϊκῶς σχεδὸν κομποπρεπείας νὰ διατηρήσωσιν ἐν τῇ ζωῇ τὸν αὐστηρὸν ῥυθμόν (1). Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἑκατὸν ἔτη πρότερον. Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Κλιτίου καὶ Ἐργοτίμου, τοῦ Νεάρχου καὶ τοῦ Κόλχου τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης ἔφθασεν εἰς τὴν ὑψίστην αὐτοῦ ἀκμὴν. Ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ ἐγενεῖτο ἡ νεωτέρα τῶν μελανομόρφων ἀγγείων ἐργασία, ἣτις παρεσκεύασε τὴν πρὸς τὰ ἐρυθρόμορφα μετὰβασιν, διακεκριμένοι τινὲς τεχνίται ἐπειρῶντο διὰ τῶν ὑποδειχθέντων μέσων νὰ διατηρήσωσιν ἐν τῇ ζωῇ τὸν ἀρχαῖον τῆς ἐργασίας τρόπον. Τούτων δ' ἐξοχώτατοι ἦσαν ὁ Ἐξηκίας καὶ ὁ Ἀμασις (2). Τὴν ἀντίθεσιν τοῦ τρόπου αὐτῶν τοῦ σχεδιάζειν πρὸς τὴν γνησίαν ἐκείνην ἀρχαϊκωτέραν τέχνην σαφέστατα ἐχαρκτήρισεν ὁ Brunn (3), εἰ καὶ τὰ ἱστορικὰ πορίσματα, ἅτινα ἐκ ταύτης πειρᾶται νὰ ἐξαγάγῃ δυσκόλως δύναται τις σήμερον ν' ἀσπασθῇ. Εἰς τὸν ἀνωτέρω λοιπὸν τρόπον τῆς ἐργασίας ἀνήκει καὶ τὸ ὑπ' ἀρ. 3 τεμάχιον, εὑρεθὲν κατὰ τὴν θεμελίωσιν τοῦ ἐν Ἀκροπόλει Μουσείου (4). Ἡ δὲ ὑπ' ἀρ. 3^a διδομένη κάθετος τομὴ καὶ τὸ γνωστὸν κυματιστὸς κόσμημα δηλοῦσιν ὅτι τὸ τεμάχιον ἀνήκει εἰς ἀμφορέα ἐλαφρὰν ἔχοντα τὴν ἀπὸ τοῦ λαίμου πρὸς τὴν κοιλίαν κυρτότητα καὶ κοσμούμενον ἑκατέρωθεν δι' εἰκόνων ἐν πλαισίῳ, περιεχουσῶν μεγάλας

(1) Πρὸς τὸν ἰδίῳ Winter, die jüngeren attischen Vasen und ihr Verhältniss zur grossen Kunst 1885 σ. 14 κ. ἔ.

(2) Κατάλογον τῶν ἔργων αὐτῶν ἴδε παρὰ Klein, gr. Vasen mit Meistersignaturen σ. 18 κ. ἔ. Ἡ τοῦ Klein χρονολογικὴ κατάταξις τούτων καὶ ἄλλων τεχνιτῶν νομίζω, κατὰ τὰ ἄνω εἰρημένα, ὅτι δεῖται διορθώσεως.

(3) Probleme in der Gesch. der griech. Vasenmalerei σ. 43 κ. ἔ.

(4) Τὴν γνώσιν τοῦ τεμαχίου τούτου καὶ τῶν ὑπ' ἀρ. 4 καὶ 5 ὄφειλον τῷ κ. Benndorf κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις διατριβὴν τοῦ ὁποίου ἐπεσεφόθην κατὰ πρῶτον καὶ τὰ ἄλλα ἐν τῷ τῆς Ἀκροπόλεως Μουσείῳ μέτρῳ τοῦδε μὴ ἐκτεθειμένα εἰς τὸ κοινὸν πολύτιμα ἀντικείμενα.

μὲν ἀλλ' ὀλίγας μορφάς (1). Διάμετρον εἶχε τὸ ἀγγεῖον, καθ' ὅσον αὐτὴ ἐκ τῆς ὀριζοντίας κυρτότητος τοῦ τεμαχίου νὰ ὑπολογισθῇ δύναται, 0.25 περίπου. Ἐνταῦθα βλέπομεν τὴν Ἀθηνᾶν ἐν στάσει ἡρέμῳ, ὀπίσω δ' αὐτῆς τὴν τρίαῖναν τοῦ Ποσειδῶνος. Ἀμφότεροι οἱ θεοὶ προσήρχοντο πιθανῶς πρὸς τρίτην τινὰ ἀνδρικήν μορφήν, ἣς περιεσώθη μόνον ἡ δεξιὰ χεὶρ μετὰ μέρους σκήπτρου, ὅπερ ἐκράτει τὴν μορφήν ταύτην δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ὡς τὴν τοῦ Διός, κατ' ἀκολουθίαν δὲ τὴν ὄλην παράστασιν ὡς εἰκονίζουσιν τὴν περὶ Ἀττικῆς ἔριδα τῶν θεῶν ἐν σχήματι μιᾶς *sacra conversazione*.

Πάντα τὰ χρώματα διατηροῦνται ἐξαισιῶς, ἐν οἷς καὶ τὸ παχὺ λευκὸν χρῶμα, δι' οὗ, ἐκτὸς τῶν γυμνῶν μελῶν τῆς θεᾶς, εἶναι πεποιημένα καὶ τὰ ἐλάχιστα στίγματα, ἅπερ στολίζουσι τὴν ῥίζαν τοῦ λόφου τῆς περικεφαλαίας, τὴν ἄνω ὄψιν καὶ τὰ τετράγωνα ἐν τοῖς ποικίλιμασιν τῆς ἐσθῆτος, τὰ κράσπεδα καὶ τοὺς ὄφεις τῆς αἰγίδος. Ἡ ἄντηξ τῆς ἀσπίδος ἔχει χρῶμα κιτρινωπὸν, τὸ δὲ ψέλλιον εἶναι ἐρυθρὸν ἀποκλίνον πρὸς τὸ ὀρφνόν. Τὰ λοιπὰ βαθέως ἐρυθρὰ μέρη τῆς γραφῆς δηλοῦνται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀπεικονίσει διὰ πυκνῶν σκιερῶν γραμμῶν. Ἡ χάραξις τῶν γραμμῶν εἶναι ἐξόχως λεπτὴ καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ προσώπου καὶ τοῦ βραχίονος ἀποκαλύπτουσι αὐταὶ ἀπλῶς τὸ ὑποκάτωθεν μέλαν γάνωμα, ἐπὶ δὲ τῶν μελανῶν μερῶν τῆς εἰκόνος εἶναι πεπληρωμένοι ὑπὸ λευκοῦ βάμματος. Ὁ τοιοῦτος τρόπος τῆς ἐπιθέσεως τοῦ λευκοῦ ἰδίῳ ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ τῆς τέχνης ἤσκειτο ἐπιμελῶς, κατὰ πρῶτον δὲ ὑπὸ τοῦ Benndorf ἠξιώθη τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ ἐκτιμήσεως (2). Πρόκειται λοιπὸν ἐνταῦθα εἰς ὄψιν ἡμῶν αὐτὴ αὐτὴ ἡ «musterhafte Sauberkeit der materiellen Ausführung», ἣν ὁ Brunn ἐν τῷ ἀνωτέρῳ μνημονευθέντι χαρακτηρισμῷ ἀποδίδει τῷ Ἐξηκίᾳ, ἐνταυτῷ δὲ φαίνεται ἡ «gewisse Katatexis» καὶ ὁ καθαρῶς τὰ παραδεδεγμένα σχήματα ἐλέγχων χαρακτήρ τοῦ κομποῦ αὐτοῦ σχεδίου καὶ ἡ ἔλλειψις παρατηρήσεως τῆς ἐν τῇ φύσει ζωῆς. Τὸ ὄφρυ καὶ τὸ σκήπτρον εἶναι ῥαβδία λεπτοφύεστατα. Τὸ ὅτι δὲ τὸ σκήπτρον,

(1) Πρὸς τὸν ἀμφορέα τοῦ Ἐξηκίου παρὰ Klein, Meistersignaturen ἀρ. 4 (Mon. dell' Inst. II πίν. 22).

(2) Arch. Zeitung 1881 σ. 1 κ. ἔ.

ἀντὶ τῆς συνήθους αὐτῶ θέσεως μεταξύ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ δείκτου, ἐνταῦθα μεταξύ τούτου κείται καὶ τοῦ μέσου, τοῦτο πρέπει ν' ἀποδοθῆ μᾶλλον εἰς ἰδιότροπον προσπάθειαν πρὸς ἐπίδειξιν χάριτος ἢ εἰς σφάλμα τοῦ τεχνίτου. Ἐλλειψιν ὅμως ἰκανότητος τοῦ τεχνίτου περὶ τὴν ἀντίληψιν καὶ παράστασιν τοῦ ἀντικειμένου ἐλέγχει ἢ ἀπεικόνις τῆς αἰγίδος, ἣτις λοξῶς περιβάλλει τὸ στήθος — τοῦθ' ὅπερ σπανιώτατον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τέχνῃ (1) — ὡς τελαμών, καὶ τῆς ὁποίας τὰ ἄκρα πρέπει νὰ φαντασθῶμεν συνηνωμένα ἐπὶ τοῦ δεξιῦ ὤμου. Χάριν δὲ τούτου κείται ἐκεῖ καὶ κυκλοτερῆς τις περόνη, χωρὶς ὅμως νὰ δηλωθῆ τὸ ἡμικυκλικὸν κράσπεδον τῆς ἐκ τῶν ὀπισθεν ἀνερχομένης ἄκρας τῆς αἰγίδος (2), ἀνθ' οὗ κατωτέρω παρίσταται ἐπικεκολλημένη πλατεῖά τις ταινία, οἷα μόνον εἰς χειρὶδα χιτῶνος θὰ ἤρμοζεν. Ὡσαύτως πάντῃ ἀλογίστως εἰκονίζονται οἱ ὄφεις· δὲν ἐκφύονται δηλαδὴ ἀπὸ τῶν κρασπέδων τῆς αἰγίδος, ἐνθα ἡ συνήθης αὐτῶν θέσις, ἀλλ' ἀναφαίνονται πρὸ τοῦ στήθους εἰς μέρος ὅπου καθόλου δὲν ὑπάρχει ἡ αἰγίς. Τοιαῦται ἐλλείψεις εἰς γραφὰς ἐπιπολαίους θὰ ἦσαν συγχωρητέαι, ἀλλὰ παρατηρούμεναι ἐπὶ γραφῶν τόσον ἐπιμελῶς ἐξεργασμένων δικαίως δίδουσιν ἀφορμὴν νὰ καταγνώσῃ τις τοῦ ἀγγειογράφου ἔλλειψιν καλλιτεχνικοῦ νοῦς ἐν τῇ ἀντιλήψει τῶν ἀντικειμένων.

Ἐν τούτοις ἡ τελειότης τῆς ἐργασίας — εἰς τὸ εἶδος τῆς ἐννοεῖται — δικαιοὶ ἡμᾶς νὰ ἀναζητήσωμεν τὸν τεχνίτην μεταξύ τῶν γνωστῶν τῆς αὐτῆς σχολῆς τεχνιτῶν. Ἡδύνατό τις κατὰ τὰς ἀνωτέρω γενομένας συγκρίσεις νὰ στοχασθῆ τὸν Ἐξηκίαν. Νομίζω ὅμως, ὅτι εὐλογωτέρας ἀξιῶσεις δύναται τις νὰ προβάλλῃ ὑπὲρ ἐτέρου τινος τεχνίτου, ὅστις μᾶλλον ἢ ὁ Ἐξηκίας « ἐν μικρῷ ὑψίστην κομψότητα ν' ἀναπτύξῃ » (3) θηρεῖται. Τὸν Ἀμασιν λέγω. Οὐδεμία ἀγγειογραφία φαίνεται μοι νὰ ὁμοιάζῃ τόσον τῷ ἡμετέρῳ τεμαχίῳ — ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ὑπότυπωσιν τῶν μορφῶν — ὅσον ἡ κυρία εἰκὼν τοῦ ἄλλοτε τῷ δουκὶ de Luynes ἀνήκοντος (4) λαμπροῦ ἀμ-

φορέως τοῦ Ἀμάσιος καὶ φέροντος γραφὴν ἔχουσαν θέμα σχετικὸν τῇ ἡμετέρᾳ παραστάσει, ἣτοι Ἀθηναῖαν καὶ Ποσειδῶνα ἀπέναντι ἀλλήλων ἰσταμένους. Μικραὶ πραγματικαὶ διαφοραὶ εἰς τὰ καθέκαστα, ἰδίως ἐν τῷ εἶδει τούτῳ τῆς τέχνης, μικρὰν ἔχουσι σημασίαν. Ἡ Ἀθηναῖα δηλονότι ἐν τῷ τοῦ de Luynes ἀγγείῳ φέρει κράνος σχήματος ὀφιαϊτέρου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρχαιότερον ἐκεῖνο ἀττικὸν σχῆμα μετὰ μικρᾶς δηλαδὴ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ ἐρυθρᾶς, περικεφαλαίας καὶ ὑψηλοῦ λόφου ἀπαντᾷ ἐπίσης ἐν ταῖς γραφαῖς τοῦ Ἐξηκίου ὡς καὶ τὸ νεώτερον τοῦτο σχῆμα (1). Ἡ αἰγίς ὡσαύτως διαφέρει, ἔχουσα σχῆμα ἀσύνηθες καὶ οὔσα κατὰ μέσον τοῦ στήθους εἰς δύο διηρημένη, οἱ δὲ ὄφεις ἐπίσης εἶναι οὐχὶ ὀργανικῶς τῇ αἰγίδι συνηνωμένοι.

Ἀσφαλῆστατα ὅμως φαίνεται μοι ὅτι ὑπὲρ τοῦ Ἀμάσιος μαρτυροῦσι χαρακτηριστικὰ τινὰ, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται κάλλιον νὰ ἐρμηνευθῶσιν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τινος ἰδιότητος τοῦ τεχνίτου τούτου, ἣτις, ὡς φαίνεται μέχρι τοῦδε οὐδεμιᾶς ἠξιώθη προσοχῆς εἰ καὶ πρὸ πολλοῦ ὑπεδείχθη, ἣτοι ἐκ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἀφρικὴν. Ἐμείνει δ' ἀπαρατήρητος ἡ σχέσις αὕτη δι' οὐδένα ἴσως ἄλλον λόγον ἢ διότι ἰδίως ὁ Panofka ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀνδρὸς ὀρμώμενος, κατὰ τὸν φαντασιώδη καὶ ἐπιπόλαιον αὐτοῦ τρόπον, ἀνεζήτει μυθολογικὰς ἀναφορὰς τῶν γραφῶν τοῦ Ἀμάσιος πρὸς τὴν Λιβύην (2). Ἀλλὰ καὶ ὁ K. O. Müller ξενισθεὶς ἐπὶ τῷ ἀήθει τούτῳ εἰς Ἑλληνα ὀνόματι ἐπειράθη νὰ ἐξηγήσῃ τὸ πρᾶγμα ἐκ τῆς ἐπὶ Ψαμμητίχου ἐμπορικῆς ἐπιμιξίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν Αἴγυπτον (3). Τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ τεχνίτης, ἐκ τῆς γραφίδος τοῦ ὁποίου διεσώθη ἡμῖν εἰκὼν μορφῆς Αἰθίοπος (4), νὰ μὲν κατὰ παραδεδεγμένον τι σχῆμα πεποιημένη, ἀλλὰ μία τῶν πιστοτάτων ἀρχαϊκῶν,

céramographique, I πίν. 78, Arch. Zeitung 1846 πίν. 39, 4.

(1) Klein ἐ. ἀ. ἀρ. 3, Gerhard, Etrusk. u. Kamp. Vasenbilder πίν. 12 καὶ αὐτ. πίν. 22 ἐπὶ ἀγγείου κατὰ τὸν Klein σ. 20 συγγενοῦς τοῖς τοῦ Ἐξηκίου, καὶ ἐπὶ τοῦ νεωτέρου παρὰ Gerhard, Auserl. Vasenb. II π. 211.

(2) Archäol. Zeitung 1846 σ. 237 κ. ἐ.

(3) Commentationes societatis Gottingensis 1831 σ. 38 Kunstarchäolog. Werke III σ. 62.

(4) Klein ἐ. ἀ. ἀρ. 2, Gerhard Auserl. Vasenb. III π. 207, Arch. Zeitung 1846 π. 39, 3. Ὡς ὁ Klein δὲν δύναται καὶ ἐγώ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθειμένα, νὰ συμφωνήσω τῷ Loeschcke, περὶ μὲν ἐν Arch. Zeitung 1881 σ. 31 σμ. 9 ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ἀγγεῖον τοῦτο δὲν ἀνήκει εἰς τὸν Ἀμασιν.

(1) Π. γ. Gerhard, Auserl. Vasenbilder II πίν. 211 τοῦ νεωτέρου μελανομόρφου τρόπου.

(2) Πρὸς τὸν πίνακα τοῦ Σκόθου παρὰ Benndorf, Vasenbilder πιν. 4, 1 καὶ Gerhard, Auserl. Vasenb. I πίν. 69-70, 71, II πίν. 113, 139, III πίν. 192 καὶ Élite céramogr. I πιν. 10.

(3) Klein, Meistersignaturen σ. 20.

(4) Klein ἐ. ἀ. ἀρ. 1, Luynes, Vases grecs πίν. 1-3, Élite

πράγματι ἐκ τῆς παρὰ τὴν Αἰθιοπίαν χώρας κατήγετο καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν, ὅπως ὁ μισθοφόρων ἀρχηγὸς Ψαμμάτιχος (1) καὶ ἄλλοι Ἕλληνες ἐκ τῆς περιφερείας, βαρβαρικὸν εἶχεν ὄνομα καὶ ἦν εἷς τῶν πολυαριθμῶν ἐπηλύδων οὓς ἀπησχόλει ἢ τῶν Ἀθηῶν καλλιτεχνικὴ παραγωγὴ κατὰ τὸν ἕκτον ἔτι δὲ καὶ τὸν πέμπτον αἰῶνα. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ περὶ τούτου τοσοῦτο μᾶλλον καθ' ὅσον πάντῃ ἐξ ἑμαυτοῦ ἤχθη ἐκ τὴν εἰκασίαν ταύτην διὰ τῆς παρατηρήσεως μικρᾶς τινοῦ καὶ ἀφανοῦς λεπτομερείας, ἣτις ἐπῆλθέ μοι, προιούσης τῆς περὶ τὴν ἑλληνικὴν στολὴν ἐρεύνης μου. Μοὶ ἐφάνη δηλαδὴ περιέργον ὅτι ἐν τῇ ἀρχαίῃ τέχνῃ σπανίως ἀπαντᾷ ἐσθῆς θυσανωτῆ. Ἐκτὸς μεμονωμένων τινῶν περιπτώσεων, ἐβεβαιώθη, ὅτι οἱ θύσανοι ἀπαντῶσι μόνον εἰς δύο μικρᾶς κατηγορίας ἀγγείων, ἧτοι εἰς τὰ ἐκ Κυρήνης (2), καὶ εἰς τὰ τοῦ Ἀμάσιος (3), καθ' ὅσον ταῦτα ἐγένοντο διὰ δημοσιεύσεων γνωστά. Ὁ ἐκ θυσάνων κόσμος ἦτο βεβαίως ἐν χρήσει ἀρχικῶς ἐν Ἀσίᾳ ἰδίᾳ δὲ ἐν Ἀσσυρίᾳ (4), ἀλλ' ἐν τοῖς χρόνοις, οὓς ἐξετάζομεν ἐπίσης καὶ παρ' Αἰγυπτίους, οἵτινες κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (2, 81), ἐνδεδύκασι κιθῶνας λινέους, περὶ τὰ σκέλεα θυσανωτοῦς, οὓς καλέουσι καλασίρις. Ἐπίσης γνωστὴ τις εἰκὼν ἀγγείου τοῦ Αὐστριακοῦ Μουσείου ἐν Βιέννῃ (5) παριστᾷ τὸν Βούσιριν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ αἰθίοπας ὁμοίως μετὰ γνώσεως ἀκριβοῦς τοῦ σχήματος τῆς μορφῆς καὶ τῆς στολῆς αὐτῶν ἀνήκει δὲ τὸ ἀγγεῖον τοῦτο εἰς μεγάλῃν τάξιν ἀγγείων, περὶ ὧν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐκράτησεν ἡ ἀδικαιολόγητος δόξα, ὅτι ἐποιήθησαν κατὰ μίμησιν τῶν ἀρχαίων, διὸ καὶ ἐκλήθησαν vasi di stile corinzio imitato a Cere. Καὶ ἡ τάξις αὕτη τῶν ἀγγείων, ὡς φίλός τις κατέστησέ μοι γνωστόν, ὅστις

(1) Πρὸς. Röhl, Inscr. gr. antiquissimae 482.

(2) Micali, Storia κτλ. π. 42. Arch. Zeitung 1881 π. 12, 1.3. π. 13, 2. 3. 5. Μόνον ἐν ταῖς γραφαῖς τῆς Ἀρκεσιλάου κύλικος ἔλλειπουν παντελῶς, ἐὰν ἡ ἀπεικόνισις εἶναι ἀκριβῆς (Mon. dell'Inst. I π. 47). Ἐπὶ τῆς παρ' Ulrichs (Beiträge zur Kunstgesch. π. 10) κύλικος ἀπαντᾷ μόνον κάλυμμα ἰαλίνης θυσανωτόν. Περὶ τῆς ἐκ Κυρήνης καταγωγῆς τῆς τάξεως ταύτης τῶν ἀγγείων ἀμφιβάλλω τοσοῦτον ἤττον, ὅσον ἐν Mittheil. des arch. Inst. 1886 σ. 90 νμίζω ὅτι νέα τεκμήρια ὑπὲρ τῆς τοῦ Loeschke καὶ τοῦ Puchstein γνώμης προσήγαγον.

(3) Εἰς τὰ ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἤδη μνημονευθέντα προσθετόν καὶ Micali, Antichi Monumenti π. 76 (Arch. Zeitung 1846 πιν. 39. 1).

(4) Ἴδὲ τινὰ περὶ τούτου ἐν τῇ ἐμῇ πραγματεῖᾳ Beiträge κτλ. σ. 121 κ. ἔ.

(5) Monum. dell'Inst. VIII πιν. 16.

καὶ μέλλει προσεχῶς διὰ πλείονων νὰ τὸ ἀποδείξῃ, στενωῶς συνδέεται πρὸς τὴν πατρίδα τῆς στολῆς ἐκείνης. Ὑπομιμνήσκω δὲ πρὸς τούτοις ὅτι ἐν τῇ τέχνῃ τῶν χρόνων τῶν Διαδόχων καὶ τῶν Ῥωμαίων συνηθέστατον παράδειγμα θυσανωτῶν ἐνδυμάτων παρέχει ἡ αἰγυπτιακὴ στολὴ τῆς Ἴσιδος καὶ τῶν ἱερείων αὐτῆς. Θυσανωτὸν ἐπίσης δερμάτινον ἐνδυμα ἔφερον αἱ γυναῖκες ἐν τῇ γείτονι Λιβύῃ, ἐξ οὗ ὁ Ἡρόδοτος (4, 189) θεωρεῖ γεννηθεῖσαν τὴν αἰγίδα. Περὶ τοῦ Ἀμάσιος δὲ προσθετόν ἔτι καὶ τὸ ἐξῆς, ὅτι δηλαδὴ καὶ παρ' ἄλλοις μὲν, ἀλλὰ κυρίως ἐν ταῖς γραφαῖς αὐτοῦ συχναὶς ὁ βραχὺς χιτῶν ἢ τὸ ζῶμα τῶν μαχητῶν ἔχει σχῆμα συγγενὲς τῷ αἰγυπτιακῷ.

Καὶ δὲν περιέχει μὲν τὸ ἡμέτερον τεμάχιον οὐδεμίαν τῶν μνημονευθειῶν ἀφρικανῶν χαρακτηριστικῶν λεπτομερειῶν, ἀντὶ τούτων ὅμως ἀνευρίσκομεν ἐν αὐτῷ ἄλλο τι σημεῖον ὁμοίας φύσεως. Πάντῃ ἀθήτης δηλονότι εἶναι, ὅσον ἐγὼ γινώσκω, ὁ ἄνωθεν τοῦ μετώπου τῆς Ἀθηνᾶς ἀπὸ τοῦ κράνους προβάλλων μικρὸς γρύψ· ἀνάλογα δὲ τούτου παραδείγματα ἐν τῇ ἑλληνικῇ τέχνῃ δύνανται νὰ ἐπιδειχθῶσι μόνον ἐκ μεταγενεστέρων χρόνων προερχόμενα καὶ οὐχὶ πολὺ πλησιάζοντα (1), καὶ οὐδενὸς τῶν ὁποίων ἡ ὁμοιότης εἶναι τόσον καταφανῆς ἐκ πρώτης ὄψεως πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ κράνους τῆς Ἀθηνᾶς γρύπα, ὅσον ἡ τοῦ Οὐραίου, ὅστις κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς θέσιν κοσμεῖ τὰ διαδήματα καὶ τὰ κράνη τῶν αἰγυπτίων βασιλέων (2). Ἀλλὰ τὸ ἐκ καρπῶν ροιᾶς καὶ ἀνθέων λωτοῦ στέμμα, ὅπερ περιβάλλει τὸ κάτω μέρος τοῦ κράνους, ἐνθυμίζει ἡμῖν ἕνεκα τοῦ κυρίου αὐτοῦ συστατικοῦ—τῆς ροιᾶς—διακόσμησιν, ἣτις, εἰ καὶ ἄλλοίαν πως ἔχουσα τὴν διάταξιν, ἰδιάζει μόνον τοῖς ἐκ Κυρήνης καὶ τοῖς συγγενέσι τούτοις ἀγγείοις (3).

Τὰ ἐξῆς τεμάχια ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἄκρας ἀκμῆς τῆς ἀττικῆς ἀγγειογραφικῆς τέχνης.

(1) Πρὸς. τὴν ἀναγραφὴν τῶν ἐπὶ τοῦ κράνους τῆς Παρθένου τοῦ Φειδίου γρυπῶν παρὰ Kieseritzky (Mitth. des arch. Inst. 1883 σ. 300 κ. ἔ. καὶ τὰς Πηγάσου προτομάς, ἃς φέρει ἐμπρὸς ἡ πλατεῖα μίτρα τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Élite céram. I πιν. 29, 1, Millingen. Vases grecs πιν. 49.

(2) Πρὸς. Wilkinson-Birch, Manners and customs II σ. 328, 7, Erman, Aegypten und aeg. Leben σ. 95. 97.

(3) Πρὸς. Loeschke, de basi quadam prope Spartam reperta, Dorpat. Programm 1879 σ. 15, Puchstein, Arch. Zeitung 1881 σ. 226.

Τὸ ὑπ' ἀρ. 4, εὐρεθὲν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ ἔτους τούτου, εἶναι ὡς ἡ ὑπ' ἀρ. 4^a τομὴ δεικνύει, λείψανον μικρᾶς πιθανῶς κύλικος, ἧς νῦν σώζεται ἐκ τῆς βάσεως, κοίλης οὐσης, ἡ ἀρχή. Μόνον, ὡς φαίνεται, κόσμον εἶχεν ἡ κύλιξ ἐν μέσῳ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας μορφὴν Ἀθηναῶν καθημένης. Ἡ θεὰ κάθηται ἐπὶ ἀπλουστάτου τετραγωνικοῦ ἐδωλίου, οἷον—ἐκτὸς ἄλλων συχνάκις ἐν τῇ τέχνῃ ταύτῃ ἀπαντῶντων (1)—καὶ τὸ τοῦ γνωστοῦ ἐν τῇ Ἀκροπόλει, τῷ Ἐνδοίῳ δὲ μετὰ πολλῆς πιθανότητος ἀποδιδόμενου, μαρμαρίνου ἀγάλματος. Ἄξιον παρατηρήσεως εἶναι, ὅτι ἐν ᾧ ἡ θεὰ εἰκονίζεται ἐν τοιαύτῃ εἰρηρικῇ στάσει ὁ ἀριστερὸς αὐτῆς βραχίων μετὰ τῆς αἰγίδος παρίσταται ἐν προβολῇ, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐπὶ μορφῶν Ἀθηναῶν εἰρηρικῶς ἰσταμένης σπάνιον εἶναι (2), καὶ ὅτι πιθανῶς ἐκράτει καὶ τὸ δόρυ, εἰς ὃ φαίνεται ἀνήκουσα ἡ παρατηρουμένη ἄνωθεν δεξιὰ κατὰ τὸ θραῦσμα ὀριζοντία γραμμῇ. Πολλῶς ὅμως περιεργότερα εἶναι ἡ ἐξεργασία τοῦ ἀγγείου τούτου, ὅπερ κατὰ τὴν τεχνοτροπίαν τοῦ ἐκτάκτως λεπτοφυοῦς αὐτοῦ σχεδιάσματος ἀνήκει εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἤκμαζεν ἡ αὐστηροτέρα τῶν ἐρυθρομόρφων ἀγγείων τέχνη, εἰς τὸν «κύκλον τοῦ Ἐπικτήτου». Τὸ γάνωμα αὐτοῦ εἶναι βαθύ ἐρυθρόν, παρόμοιον κοραλλοειδέϊ χρώματι, στιλπνότερον μὲν ἀλλ' ὁμοιάζον πρὸς τὸ συχνάκις ἐπὶ ἀρχαιοτάτων κεραμείων, π.χ. κυπρίων τινῶν καὶ ἄλλων μεταγενεστέρων, τῶν ἐκ τῆς ῥωμαϊκῆς terra sigillata, ἀπαντῶν. Ἐν τῇ περιόδῳ τῆς τέχνης, περὶ ἧς ἐνταῦθα πρόκειται, γίνεται μὲν χρῆσις ὁμοίου—ἀλλ' οὐχὶ τόσο στυλπνοῦ—χρώματος πρὸς ἐπάλειψιν κυλικῶν ἐρυθρομόρφων, ἀλλὰ μόνον περὶ τὸ μέλαν ἔδαφος τῶν εἰκόνων (3), ἐν ᾧ ἐνταῦθα τὸ ἰχνογράφημα τῶν λεπτῶν διαγραμμάτων τῆς μορφῆς διὰ μέλανος γανώματος ἐξαιρεται ἀπὸ τοῦ βα-

(1) Πρβ. π.χ. τὴν τοῦ Βερολίνου φιάλην ὑπ' ἀρ. 2313 μετὰ κιθάρου ἐπιγραφῆς τοῦ Δούριδος. Ἐπὶ μελανομόρφων ἀγγείων ἴδε Βερολίνου ἀρ. 1907.

(2) Π.χ. Ἀθηναῖα παρὰ τῷ δουρίῳ Ἴππῳ ἐν Gerhard, Auserl. Vasenb. III πίν. 229-30, καὶ ἐπὶ μελανομόρφου ληκύθου ἐν τῇ ἀποθήκῃ τῆς Ἀγ. Τριάδος μετὰ τῶν ἡρώων κυθευόντων, καὶ ἐπὶ ἀναθηματικοῦ πίνακος τοῦ Βερολίνου ὑπ' ἀρ. 2759. Benndorf, Vasenbilder πίν. 4, 2.

(3) Δύο ὠραῖα δείγματα τοῦ εἶδους τούτου κατέχει ἡ Ἀρχ. Ἐταιρία, ἧτοι ζευγὸς κυλικῶν (ὑπ' ἀρ. 2898-99) ἐξ Ἐρμιόνης μετὰ μικρῶν ἐν τῷ πυθμένι εἰκόνων νεανίου κιθαρίζοντος καὶ ἐτέρου ὀπλιζομένου, σχεδίου δὲ λεπτοτάτου. Ἡ ἐρυθρὰ βαφή δὲν εἶναι τόσο στυλπνὴ ὅσον ἡ τοῦ ἡμετέρου τεμαχίου, πολλαχού δὲ εἶναι καὶ ἐφθαρμένη.

θέος ἐρυθροῦ ἐδάφους. Ἐκτὸς τοῦ ἐδωλίου, ὄντος μέλανος, ἡ ὄλη μορφή πληροῦται διὰ χρώματός τινος ἀλαμποῦς καὶ περίπου ὑπερύθρου μὴ ἀποκρύπτοντος, ἐννοεῖται, τὸ μέλαν σχεδιάσμα. Ἐνταῦθα λοιπόν, ἐπὶ ἀγγείου δηλ. οὗ τὸ σχέδιον κατὰ τὴν τεχνοτροπίαν ἐντελῶς τοῖς ἐρυθρομόρφοις ὁμοιάζει, βλέπομεν συνδυασμὸν τῆς ἐργασίας τῶν μελανομόρφων καὶ τῆς τῶν πολυχρώμων, ὅστις εἶναι γνωστός—ὅσον ἐγὼ οἶδα—μόνον ἐπὶ λευκῶν ληκύθων (1). Τοῦ ἀξιοσημειομένου τούτου φαινομένου, ὡς εἶπον, οὐδὲν ἄλλο ὁμοιον ἦτο ἐμοὶ γνωστόν· ἀλλ' ὁ κ. Klein ἀνεκοίνωσέ μοι ὅτι τὸ αὐτὸ ἀπαντᾷ καὶ ἐπὶ ἀγγείων τοῦ Ἐπιλύκου (2), ὅστις, ὡς π.χ. καὶ ὁ Παμφαῖος (3), καὶ ἐπὶ ἀπλῶς ἐρυθρομόρφων γραφῶν ποιεῖται χρῆσιν γανώματος ἐρυθροῦ χάριν ἐξάρσεως τῶν ἐνδυμάτων (4). Τὸν τρόπον τῆς γραφῆς τῶν ἐνδυμάτων ὑπὸ τοῦ τεχνίτου τούτου ἀναμιμνήσκουσί πως τὰ ἀλαμπῆ μέλανα στίγματα δι' ὧν εἶναι κατεσπαρμένη ἡ αἰγὶς τῆς ἡμετέρας Ἀθηναῶν.

Λαμπρὸν δείγμα ἰχνογραφήματος ἀπλοῦ μελάνων διαγραμμάτων ἐπὶ ἐδάφους λευκοῦ κιτρινωποῦ καὶ ἐστλιθωμένου πρόκεινται τὰ ἐπτὰ τεμάχια παροψίδος, ὅπερ ὁ κ. Benndorf ἀνεγνώρισεν ὡς προσανήκοντα (ἴδε ἀρ. 5 καὶ ὑπ' ἀρ. 5^a τὴν τομὴν αὐτῆς). Πρὸς συναρμογὴν τῶν τεμαχίων ὀδηγοῦσιν οἱ τὴν ὀπισθίαν ἐπιφάνειαν κοσμοῦντες μέλανες συγκεντρικοὶ κύκλοι ἐπ' ἐδάφους ἐρυθροῦ ὑποξάνθου, συμπληρούμενοι διὰ γραμμῶν λεπτῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἀπεικονίσει. Τὸ αὐτὸ λάμπον ἐρυθρὸν χρώμα τοῦ ὠραίου καὶ ἀπαραμίλλως λεπτοφυοῦς πηλοῦ χρησιμεύει ὡς ἔδαφος καὶ εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ γύρου τῆς παροψίδος μέλαν κόσμημα. Ἡ Ἀθηναῖα εἰκονίζετο μόνη ἀναμφιβόλως ἐν ζωηρᾷ πολεμικῇ στάσει ὀρμῶσα πρὸς δεξιὰ, καὶ κατ' ἀκολουθίαν φέρουσα ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος τὴν αἰγίδα ἐν προβολῇ. Οὐδὲν χαρακτηρίζει τόσο σαφῶς τὴν μεμελετημένην κομψότητα τῆς ἐργασίας, ὅσον ἡ περὶ τὴν αἰγίδα διάθεσις ὄφρων ἐναλλάξ ἀβρόνων—διὰ τοῦ γενείου

(1) Πρβ. π.χ. ληκύθους τῆς Ἀρχ. Ἐταιρίας ἀρ. 851 καὶ 1075 (Collignon ἀρ. 396. 399), 1998 καὶ 678 (Collignon ἀρ. 400).

(2) Klein, Meistersignaturen σ. 51.

(3) Klein ἔ. ἀ. σ. 43 ἀρ. 19. Gerhard Auserl. Vasenb. III πίν. 221-2.

(4) Ἐπὶ τῶν ἐν Arch. Zeitung 1884 π. 17, 1 δημοσιευθέντων τεμαχίων κατὰ περιγραφὴν τοῦ Furtwängler (Berl. Vasensammlung ἀρ. 4041).

διακρινόμενων — και θηλέων. Ίματισμὸν ἔχει ἡ μορφή, ὡς καὶ ἐν τῷ προηγουμένῳ τεμαχίῳ, τὸν ἐπὶ τῶν ἐρυθρομόρφων ἀγγείων τοῦ αὐστηροῦ ρυθμοῦ ἐν γένει εἰθισμένον ἤτοι τὸ αὐτὸ εὐμέγεθες, ἀρχικῶς δὲ τῷ πέπλῳ ταυτιζόμενον, καὶ τὸ στήθος λοξῶς περιβάλλον ἐπίβλημα, τοῦ ὁποῖου τὸ ἀπόπτωμα (1) ἐνταῦθα κατέρχεται ἀριστερὰ πρὸς τὸ ἔδαφος μετ' ἐξαιρετικῶς μακρῶν πτερυγίων. Ἡ αὐτὴ λοιπὸν στολή, ἣν φέρουσιν ἡ Ἀθηναῖα τῶν αἰγιναιῶν ἀετωμάτων, ἡ τοῦ Orpermann (2) καὶ δύο, ἐντελῶς σχεδὸν ὅμοια, χαλκᾶ ἀγαλμάτια, εὐρεθέντα νεωστὶ ἐν τῇ Ἀκροπόλει (3), καὶ τέλος αἱ πλείσται τῶν μορφῶν τῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Ἑλπίδος φερομένων τῆς ἀνεπτυγμένης ἀρχαϊκῆς πλαστικῆς, τῶν ὁποίων κάλλιστα καὶ πολλὰ δείγματα ἐν Δήλῳ καὶ ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ἰδίως διὰ τῶν ἐπ' ἐσχάτων γενομένων ἀνασκαφῶν, εἰς φῶς προήχθησαν. Τοῖς πολυχρώμοις τούτοις ἀγάλμασι κοινὸν ἔχει ἡ ἡμέτερα ἀγγειογραφία τὸν πλατὺν μαϊάνδρον, ὅστις στολιζέει ἐμπρὸς κατὰ τὸ μέσον τὸ κατώτερον χιτωνοειδὲς μέρος ταύτης τῆς ἐσθῆτος. Εἶναι δὲ διαγεγραμμένος δι' ἀραιῶν κιτρινωποῦ γανώματος, ὡς καὶ αἱ δύο ἄκραι πτυχαὶ παρὰ τὴν ἀριστερὰν κνήμην.

Ἐν τέλει ἄς μνημονεύσω ἀξιοπαρατήρητον παράστασιν Ἀθηναῖας, ἣτις ἐδημοσιεύθη μὲν πρό τινος χρόνου ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ (4), ἀλλὰ δὲν ἡρμηνεύθη ὡς τοιαύτη. Ἐπὶ μικροῦ τινος τεμαχίου ἀγγείου ἐρυθρομόρφου ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως ὀρθῶς ἀνεγνώρισεν ὁ ἐκδότης τὴν Κασσάνδραν γυμνὴν καὶ φεύγουσαν τὸν Αἴαντα, τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἔμως ὡς θώραξ τοῦ Αἴαντος ἐκληφθὲν προφανῶς οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ κάτω μέρος Παλλαδίου, οὗ ἀντέχεται ἡ Κασσάνδρα τῷ ἀριστερῷ βραχίονι, σχεδὸν ἀπαράλλακτα ὡς ἐπὶ τοῦ ἀγγείου τοῦ Vivenzio (5). Ἐκεῖ τὸ

(1) Τὴν ὀνομασίαν ταύτην καθιέρωσεν ὁ Böhlau, *Quaestiones de re vestiaria Graecorum*, Weimar 1884 σ. 18 κ. ε. Ἡ γνώμη τοῦ τε Böhlau (σ. 45 κ. ε.) καὶ ἐμοῦ (*Beiträge* κτλ. σ. 80 σημ. 34, σ. 140) ὅτι τὸ ἐπιδεδιπλωμένον μέρος τοῦ ἐνδύματος τούτου εἶναι αὐτοτελὲς ἐπίβλημα, ἐν μέρει μόνον εἶναι ὀρθή, ὡς νῦν διδάσκει ἡμᾶς ἡ ζωγραφία τῶν νεαρῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει εὐρημάτων. Ἐν τῷ δευτέρῳ δὲ τεύχει τῆς ἐμῆς πραγματείας θὰ ἐπανορθώσω διεξοδικῶς ἐν οἰκείῳ τόπῳ τὴν πλάνην ἡμῶν ταύτην. Ὁρθὴν περιγραφὴν π. χ. ἔδωκεν ὁ Furtwängler παρὰ Roscher, *Lexikon der Mythologie* σ. 693.

(2) Friederichs-Wolters *Gipsabgüsse* ἀρ. 108.

(3) Ἴδε Κ. Ῥωμαΐδου, *Τὰ Μουσεία τῶν Ἀθηνῶν*.

(4) Ἀρχ. Ἐφημ. 1885 πίν. 5, 3 σελ. 123.

(5) Müller-Wieseler, *Denkm. der alt. Kunst I* πίν. 43 ἀρ.

Παλλαδίον βαίνει ἐφ' ἀπλῆς βάσεως, ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ βάσεως διβάθμου, ἣτις προφαίνεται ὀπίσω παρὰ τὴν ἀριστερὰν κνήμην τῆς Κασσάνδρας καὶ εἰκονίζεται μᾶλλον πρὸς ἀριστερὰ τοῖς σκέλεσι διαβεβηκός· τὸ δὲ σφυρὸν τοῦ ἐτέρου τῶν ποδῶν εἶναι ἐμφανὲς ἄνωθεν τοῦ ἀριστεροῦ γόνατος τῆς ἰκέτιδος. Δεξιὰ τοῦ Παλλαδίου σώζεται μέρος μορφῆς ἐνδεδυμένης καὶ πρὸς ἀριστερὰ καθημένης, τοιαύτη δὲ ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ τῆς Νεαπόλεως ἀγγείου εὐρίσκειται πλησίον τοῦ Παλλαδίου.

Ἀξία σπουδῆς εἶναι ἡ στολή τοῦ εἰδώλου. Ἀπαράλλακτα ὡς τὸ μαρμαρίνον ἀγαλμα, τὸ ἐπικληθὲν ζόανον (1), ὅπερ εὐρεθὲν εἰς τεμάχια κατὰ τὰς τελευταίας ἀνασκαφὰς τῆς Ἀκροπόλεως ἀπρητίσθη ἐσχάτως σχεδὸν ἐντελῶς τέλειον, φορεῖ τὸ εἶδωλον τοῦτο πλὴν τοῦ πολυπτύχου χιτῶνος, οὗ μόνον τὸ κατώτατον ἄκρον ὑποφαίνεται, καὶ ἐνδύμα ἄπτυχον ὅλως εἰκονιζόμενον καὶ φέρον μέλανα εἰκονικὸν κόσμον ἐν δυσὶ παραλλήλοις καὶ ὑπὸ κοσμημάτων χωριζόμεναις ζώναις, ἐξ ὧν ἡ μὲν ἀνωτέρα περιέχει τρεῖς γυμνοὺς ἀνδρας σταδιοδρομοῦντας, ἡ δὲ κατωτέρα ἐπίσης τρεῖς μορφὰς τρεχούσας, ἀλλ' ἐνδεδυμένας, αἵτινες πιθανὸν νὰ εἰκόνιζον ἀρχαϊκὸν τινα χορόν. Τῇ δευτέρῃ ταύτῃ παραστάσει ἐτέρα ὅμοια εὐρίσκειται καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνδύματος Ἀθηναῖας εἰκονιζομένης ἐπὶ παναθηναϊκοῦ ἀμφορέως (2). Δρόμον καὶ ἀρματοδρομίαν βλέπομεν πρὸς τούτοις ἐπὶ τοῦ ἐξαισίου περιβλήματος τῆς Δήμητρος ἐν ἀγγειογραφίᾳ τοῦ Ἰέρωνος ὑποσημαινομένης (3), ἐπὶ δὲ τοῦ χιτῶνος μαρμαρίνου ἀγάλματος εὐρεθέντος ἐν Ἀκροπόλει εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ ἔτους 1882 ἐπίσης ἀρματοδρομίαν (4). Ἐπὶ τῶν μορφῶν ἐκείνων τῆς Ἀθηναῖας ἀνάρμοστον δὲ εἶναι νὰ ἐκλάβῃ τις ὅτι εἰς τὰς ἀγωνιστικὰς παραστάσεις ἀφορμὴν παρέσχεν ὁ παναθηναϊκὸς πέπλος. Καὶ ναὶ μὲν ὡς εἰκονικὸς κόσμος τοῦ πέπλου ἀναφέρεται μόνον ἡ Γίγαντομαχία, ἡ δὲ παράδοσις ὅτι ὡσαύτως ἐνυ-

202. Baumeister, *Denkm. des klass. Alterthums I* π. 14 σ. 742.

(1) Πρὸς Walter Miller, *American Journal of Archaeology* 1886 σ. 63 ἀρ. 10 «Marble copy of a ζόανον».

(2) Mon. dell' Inst. X π. 48 e. Ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ ἀντὶ χορευτρίων παρεδέχθη μαχητὰς ἐν *Beiträge* κτλ. σ. 138 σημ. 18 ἐναντίον τῆς ὀρθῆς γνώμης τοῦ De Witte ἐν *Annali* 1877 σ. 328 καὶ *Urlichs*, *Beitr. zur Kunstgesch.* σ. 50.

(3) Gerhard, *Trinkschalen und Gefässe* πίν. 11-12. *Wiener Vorlegeblätter Ser. A* πίν. 5.

(4) Ἡ ζωγραφία παρατηρήθη ὑπὸ τοῦ κ. Gillieron (Ἴδε Μυλωνᾶν ἐν Ἐφημ. Ἀρχ. 1883 σ. 44 ἀρ. 26).

φαίνοντο εικόνες «τῶν ἀρίστων» τῆς πόλεως ἀναμφιβόλως εἶναι πεπλανημένη (1), ἀλλ' ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ οὐδὲν κωλύει νὰ δεχθῶμεν ὅτι τῇ κυρία ταύτῃ εἰκόνι προσετίθεντο καὶ δευτερεύουσαι ζῶναι περιέχουσαι τυπικὰς παραστάσεις — ταύτας βεβαίως

λίαν προσφύεις — τῶν ἀγῶνων τῆς ἑορτῆς, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἀρχαϊκῶν ἀγγειογραφιῶν, πρὸς ἃς ὁ πέπλος βεβαίως μεγίστην εἶχε τὴν ὁμοιότητα (1).

Ἐν Ἀθήναις κατὰ Μάτιον 1886.

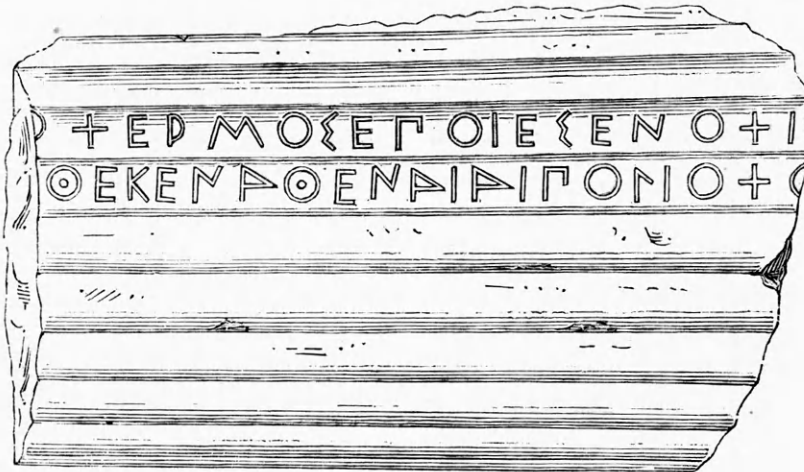
FR. STUDNICZKA

ΑΡΧΕΡΜΟΣ Ο ΧΙΟΣ

Κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν τῆς Μαρμαροπλαστικῆς διεκρίθησαν, ὡς γνωστόν, πρῶτοι οἱ χιοὶ Μέλας, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μικκιάδης, ὁ υἱὸς τούτου Ἀρχερμος καὶ οἱ τούτου υἱοὶ Βούπαλος καὶ Ἀθηνίς (Πλίνιος, 36, 11). Τοὺς δύο πρῶτους τῶν τεχνιτῶν τούτων μόνον κατ' ὄνομα γνωρίζομεν· περὶ τοῦ Ἀρχέρμου ὅμως ἐγνωρίζομεν ὅτι ἔργα αὐτοῦ ὑπῆρχον ἐν Δήλῳ (Πλίνιος 36, 11) καὶ ὅτι πρῶτος αὐτὸς παρέστησε τὴν Νίκην περωτὴν (Σχολ. Ἀριστ. Ὀρν. 573). Γνωστόν δὲ ὅτι ἐπιγραφή εὐρεθεῖσα ἐν Δήλῳ μνημονεύει τοῦ Ἀρχέρμου καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ὅτι περωτὴ γυναικεία μορφή, εὐρεθεῖσα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ἐξελέφθη ὡς Νίκη ὑπ'

αὐτοῦ τοῦ Ἀρχέρμου ποιηθεῖσα (Furtwängler, Arch. Zeit. 1882 σελ. 324 κ. ἐ.)· ἀλλὰ τὸ βᾶθρον, ἐν ᾧ ἡ ἐπιγραφή, δὲν φαίνεται ὅτι εἶνε τὸ τῆς ἀνωτέρω μορφῆς, ὡς δύναται τις νὰ πεισθῇ μάλιστα νῦν, ὅτε ἦτε μορφή καὶ τὸ βᾶθρον ἐκομίσθησαν ἐκ Μυκόνου ἐνταῦθα καὶ κατετέθησαν ἐν τῷ Κεντρικῷ ἡμῶν Μουσεῖῳ.

Εἰς ταύτας τὰς περὶ Ἀρχέρμου εἰδήσεις προσετέθη τελευταῖον ἕτερα μεγάλης σπουδαιότητος. Ἐν ταῖς ἐν Ἀκροπόλει δηλ. ἐνεργουμέναις ἀνασκαφαῖς εὐρέθη χθὲς ἡ ἐν πανομοιοτύπῳ δημοσιευομένη ἐνταῦθα ἐπιγραφή, ἐν ἣ γίνεται μνεῖα τοῦ Ἀρχέρμου ὡς τεχνίτου ποιήσαντος ἀγαλμά τι:

... (Ἀ)ρχερμος ἐποίησεν ὁ χιῖ(ος)
... (ἀνέ)θεκεν Ἀθηναῖαι πολιόχο(ι)

Ἡ ἐπιγραφή αὕτη εἶνε κεχαραγμένη ἐπὶ σωζομένου τεμαχίου κιονίσκου, ἔχοντος τὰς ραβδώσεις

(1) Πρβ. Beiträge κτλ. σ. 137 σημ. 17 ὅπου δυστυχῶς διέφυγόν μετὰ ὑπὸ τοῦ Julius ἐν Agonaltempel σ. 18 κ. ἐ. ἐπιθέμενα ὅμοια ἐπιχειρήματα.

κατὰ τὸν δωρικὸν τρόπον, ὥστε ὁ χίων θὰ εἶχε τοιαύτην μορφήν, οἶαν οἱ ὑπ' ἀρ. 1 καὶ 2 ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ δημοσιευθέντες (1886 Πίν. 6). Εὐρέθη δὲ παρὰ τὸ βόρειον τείχος τῆς Ἀκροπό-

(1) Beiträge κτλ. σ. 13. Τὸ μνημονεύμενον παρ' ἐμοῦ ἐκ Κριμαίας κάλυμμα μετεχειρίσθη ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ὁ Σπ. Λάμπρος (Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος σ. 200) ἵνα παράσχη ἔνοιαν τοῦ παναθηναϊκοῦ πέπλου.

λεως εἰς ἀπόστασιν 46-48 μέτρων πρὸς δυσμὰς ἀπὸ τοῦ μέρους ἐκείνου, ἔνθα εὐρέθησαν κατὰ Ἰανουάριον μῆνα ἐνεστῶτος ἔτους τὰ πολλὰ ἀγάλματα (ἴδε τὴν ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ ἔκθεσιν μου, 1886 σελ. 74 κ. ἐ.). Ἄλλ' ἐν τοῖς ἀγάλμασι τούτοις ὑπάρχουσι δύο διαφέροντα τῶν λοιπῶν τὴν μορφὴν καὶ ἐργασίαν, διαφέροντα δηλ. τοῦ τύπου ἐκείνου, ὃν παριστᾶ τὸ σὺν τῇ ἀνωτέρω ἐκθέσει μου δημοσιευθὲν ἀγαλμα (Πίναξ Ἰ). Τὸ ἕτερον μάλιστα αὐτῶν (προτομὴ γυναικείου ἀγάλματος) εἶνε ἀναμφισβητήτως ξένης, οὐχὶ ἀττικῆς, πιθανῶς νησιωτικῆς τέχνης. Τοῦτο ἄρα τὸ ἀγαλμα δύναται νὰ εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀρχέρμου ποιηθέν.

Ἄλλ' ἡ εἰκασία αὕτη μικρὰν ἔχει σπουδαιότητα ἐν σχέσει πρὸς τὸ γεγονός ὅτι ὁ Ἀρχερμος εἰργάζετο ἐν Ἀθήναις, ἢ ὅτι τοῦλάχιστον ἔργα αὐτοῦ, ποιηθέντα ἐν Χίῳ, ἐστάλησαν ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἐξετέθησαν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. Ἡ εἰδήσις αὕτη εἶνε σπουδαιότατη διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀναπτύξεως τῆς τέχνης, διότι ἐξ αὐτῆς φαίνεται ὅτι ἐν παλαιτάτοις σχετικῶς χρόνοις ὑπῆρχε τεχνικὴ ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν νήσων καὶ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, καὶ ὅτι ἡ Μαρμαροπλαστικὴ, ἢ τὸ πρῶτον ἐν Χίῳ ἀναπτυχθεῖσα, μετηνέχθη ἀμέσως δι' ἔργων τοῦ Ἀρχέρμου εἰς Ἀθήνας. Δυνάμεθα μάλιστα μεθ' ἱκανῆς πιθανότητος νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἡ ὅλη ἀνάπτυξις τῆς Μαρμαροπλαστικῆς ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἡ *ξοανοποιία* κυρίως ἤσκειτο, προήλθεν ἐξ ἐπιδράσεως τῆς τέχνης τοῦ Ἀρχέρμου καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ὡς δεικνύει καὶ ἡ ἐν Δήλῳ εὑρεσις ἀγαλμάτων τοιοῦτον ἐχόντων τύπον, ὅσον ἔχουσι τὰ πολλὰ ἐν τῇ Ἀκροπόλει εὐρεθέντα (ἴδε τὴν ἀνωτέρω ἔκθεσίν μου σελ. 96), ἐν νήσῳ δηλ. πλησίον

τῆς Χίου κειμένη, ἐν ᾗ ὑπῆρχον μάλιστα καὶ ἔργα τῶν χίων τεχνιτῶν.

Πλησίον τοῦ τόπου, ἐν ᾧ εὐρέθη ἡ προκειμένη ἐπιγραφή, εὐρέθη πρό τινων ἡμερῶν καὶ ἀρχαϊκωτάτη τὴν τέχνην χαλκῆ κεφαλῆ πωγωνοφόρου ἀνδρός, μεγέθους μείζονος σχεδὸν τοῦ φυσικοῦ. Τὰ εὐρήματα δὲ ταῦτα ἐπιχέουσιν ἰκανὸν φῶς ἐπὶ ἐτέρας ἐπιγραφῆς, εὐρεθείσης κατὰ τὰς ἀρχὰς ἰσταμένου ἔτους (ἴδ. ἔκθεσίν μου ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ 1886 σελ. 81 ἀρ. 5). Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ ἀναγινώσκεται τὸ ὄνομα Θεόδωρος ὡς ὄνομα τεχνίτου. Τὴν εἰκασίαν δέ, ἣν τότε ὑπεδήλωσα, ὅτι ὁ Θεόδωρος οὗτος δυνατόν ἴσως νὰ ταυτισθῇ πρὸς Θεόδωρον τὸν Σάμιον, δυνάμεθα νῦν μετὰ μείζονος βεβαιότητος νὰ ἐπαναλάβωμεν. Ἀφ' οὗ ἐν τῇ Ἀκροπόλει ὑπῆρχον ἔργα Ἀρχέρμου τοῦ Χίου, πολὺ πιθανὸν νὰ ὑπῆρχον καὶ ἔργα Θεοδώρου τοῦ Σαμίου, ὅστις ἄλλως διέτριψεν ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Ἑλλάδι, διότι ἠκοδόμησεν ὡς ἀρχιτέκτων τὴν ἐν Σπάρτῃ Σκιαδά· ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεόδωρος ἦτο χαλκοπλάστης, τὸ ὑπ' αὐτοῦ ποιηθὲν ἀγαλμα θὰ ἦτο οὐχὶ μαρμαρινὸν ἀλλὰ χαλκοῦν· δὲν εἶνε ἄρα ἀπίθανον ἢ εὐρεθεῖσα κεφαλὴ νὰ ἀνήκῃ εἰς αὐτὸ τὸ ὑπὸ τοῦ Θεοδώρου ποιηθὲν ἀγαλμα. Ἀλλὰ περὶ τοῦ σπουδαιότητος ζητήματος ἐπέχομεν νὰ ἀποφανθῶμεν ὀριστικῶς, περιμένοντες τὰ τῶν ἀνασκαφῶν ἀποτελέσματα, ἅτινα εἶνε δυνατόν νὰ καταστήσωσι τὴν λύσιν αὐτοῦ εὐκολωτέραν.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ὀρθὴν γραφὴν τῆς λέξεως Ἀρχερμος περιττὸν κρίνω νὰ προσθέσω τι, βεβαιωθείσης αὐτῆς καὶ διὰ τῆς ἐκ Δήλου ἐπιγραφῆς.

Ἀθήνησι τῇ 17ῃ Ἰουλίου 1886.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

· Π Ρ Ω Τ Η Ν
 Ι Ν Α Ρ Α Τ Ο Ν Ε
 Μ Α Τ Ι Ε Α Ι Γ Ν Ω
 Α Ι Τ Η Ε Β Ο Υ Λ Η Ε Ε
 5 Δ Ο Κ Ε Ι Τ Η Ι Β Ο Υ Λ
 Μ Π Ο Λ Ι Ν Τ Ω Ν Τ Ε Ν
 Ν Ε Δ Ρ Ο Ν Α Υ Τ Ω Ν Α

Δ Ε Λ Φ Ο Υ Ξ Α Υ Τ Ο Υ
 Α Λ Λ Ι Ξ Τ Ο Τ Ι Μ Ο Ν
 10 Α Τ Ι Μ Ο Υ Π Α Ι Δ Α Ξ
 Α Υ Τ Ω Ν Ε Κ Α Ξ Τ Ο Ν
 Ι Ε Ν Α Ι Δ Ε Α Υ Τ Ο Ι
 Α Ν Τ Ι Ν Ο Ξ Δ Ο Κ Ω Ξ
 Ε Ι Ν Α Ι Π Α Ρ Α Τ Ο Υ

15 Ι Ω Ν Ε Π Α Ι Ν Ε Ξ Α Ι
 Α Ε Κ Τ Ε Ν Ε Δ Ο Υ Κ Α
 Ε Π Ι Ξ Ε Ν Ι Α Ε Ι Ξ Τ
 Ξ Α Υ Ρ Ι Ο Ν . . . Φ .
 Ε Ο Υ Ξ Ε Ρ Ο Ι Α Δ Η
 20 Α Κ Α Θ Α Π Ε Ρ Τ Η Ι
 . Δ Ε Τ Ο Δ Ε Τ Ο . Η
 . Θ Ι Ν Η Ι Τ Ο Ν Γ Ρ
 Η Ξ Κ Α Ι Ξ Τ Η Ξ Α .
 Δ Ε Τ Η Ν Α Ν Α Γ Ρ .
 25 Υ Ν Α Ι Τ Ο Ν Τ Α .
 Δ Ρ Α Χ Μ Α Ξ Ε .
 Α Ν Α Λ Ι Ξ Κ Ο .

[δεδόχθαι τῇ βουλῇ
 ι, τοὺς προέδρους οἱ ἂν λάχωσι προεδρεύειν ἐν τῷ δήμῳ εἰς τῆ]-
 ν πρώτην [ἐκκλησίαν προσαγαγε-
 ῖν Ἄρατον εἰς τὸν δῆμον καὶ χρη-
 ματίσαι, γνώμην δὲ ζυμβάλλεσθαι
 τῆς βουλῆς εἰς τὸν δῆμον, ὅτι
 5 δοκεῖ τῇ βουλῇ ἐπαινέσαι τῆ-
 μ πόλιν τῶν Τεν[εδίων καὶ τὸν σύ-
 νεδρον αὐτῶν Ἄ[ρατον καὶ τοὺς ἀ-
 δελφούς αὐτοῦ [Μεγάτιμον (;) καὶ Κ-
 αλλιστότιμον
 10 ατίμου παιδᾶς [καὶ στεφανῶσαι
 αὐτῶν ἕκαστον [χρυσῶ στεφάνω-
 ι, εἶναι δὲ αὐτοῖς πολιτείαν καὶ
 ἂν τινος δοκῶσιν προσδεῖσθαι
 εἶναι παρὰ τοῦ [δήμου τῶν Ἀθηνα-
 15 ῖων, ἐπαινέσαι [δὲ καὶ τὸν ἦκοντ(;-
 α ἐκ Τενέδου κα[ὶ καλέσαι αὐτὸν
 ἐπὶ ξένια εἰς τ[ὸ πρυτανεῖον εἰ-
 ς αὔριον.— Φ[ιλοκλῆς Φιλοκλ-
 20 εύους Ἐρσιάδης εἶπεν· τὰ μὲν ἄλλ-
 α καθάπερ τῇ [βουλῇ, ἀναγράψα-
 ι δὲ τότε τὸ ψή[φισμα ἐν στήλῃ λ-
 ιθίνῃ τὸν γρ[αμματεῖα τῆς βουλ-
 ῆς καὶ στῆσαι[ι ἐν ἀκροπόλει, εἰς
 δὲ τὴν ἀναγρ[αφὴν τῆς στήλης δο-

25 ὖναι τὸν τα[μίαν τῆς βουλῆς ΔΔΔ
 δραχμὰς ἐ[κ τῶν κατὰ ψήφισματα
 ἀναλισκο[μένων τῷ δήμῳ.

Τὸ φέρον τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην τεμάχιον στή-
 λης εὐρέθη ἐν ταῖς ἐν ἀκροπόλει τελευταῖον γενο-
 μέναις ἀνασκαφαῖς πρὸς τὸ βόρειον τεῖχος αὐτῆς
 καὶ παρὰ τὸ Ἐρεχθεῖον. Εἶνε λίθου Πεντελικοῦ
 ἀνωμάλως τεθραυσμένον τὰς τρεῖς πλευρὰς, ὕψους
 μὲν 0,40, πλάτ. 0.14 καὶ πᾶχ. 0,06. Ἡ γραφὴ
 αὐτοῦ στοιχηδόν, ἕκαστος δὲ στίχος εἶχεν ἀρχῆθεν
 γράμματα 25. Ἐγρᾶφη δὲ πιθανῶς τὸ ψήφισμα
 τοῦτο ἐπὶ ἄρχοντος ἐν Ἀθήναις Θεοφράστου, καθ' ἃ
 συνάγεται ἐξ ἑτέρου ψηφίσματος εἰς τοὺς Τενεδίους
 ἀφορῶντος, ἐν ᾧ ἀναφέρεται μὲν ὁ τὴν ἐπώνυμον
 ἔχων ἀρχὴν Θεόφραστος, ἀναφέρεται δὲ καὶ ὁ Ἄρα-
 τος τοῦ παρόντος ψηφίσματος.

Τὸ ἕτερον δὲ τοῦτο ψήφισμα εὐρίσκειται νῦν ἐν
 τῷ κεντρικῷ τῆς πόλεως Μουσεῖῳ καὶ ἀποτελεῖται
 ἐκ τεμαχίων δύο, ὧν τὸ μὲν ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ
 μακαρίτου Πιπτάκη ἐν ἀρχαιολ. ἐφημ. ἀριθ. 3428,
 τὸ δὲ ἕτερον ἐν Bullet. Archeol. τῆς Ῥώμης τοῦ
 1866 σελ. 104 ὑπὸ τοῦ ἐλλογιμωτάτου Ulrich
 Köhler, ὃς καὶ μετεξέδωκεν ἀμφοτέρω ἐν τῇ τελευ-
 ταίῳ ὑπ' αὐτοῦ γενομένη συλλογῇ τῶν Ἀττικῶν
 ψηφισμάτων (C. I. A. II, I. ἀριθ. 117).

Ὁ δὲ λόγος δι' ὃν ἐγένετο τὸ παρὸν ψήφισμα
 ἔχει, ὡς εἰκάζω, σχέσιν τῷ προρρηθέντι, περὶ οὗ
 ἀνάγκη τὰ ὑπὸ Köhler εἰρημένα ἐν τῷ προμνη-
 μονευθέντι περιοδικῷ τῆς Ῥώμης. Ἡ τῷ Ἀράτῳ
 ἀποδιδόμενη ἐνταῦθα προσηγορία τοῦ συνεδρου δύ-
 ναται ἀσφαλῶς νὰ τεθῆ ἐν τῷ 27ῳ στίχῳ τοῦ ὑπὸ
 Köhler ἐκδοθέντος, διότι ἐκεῖ ἀκριβῶς ἀναφέρεται ὁ
 Ἄρατος οὗτος, ὃκτῶ δὲ γράμματα πρὸ αὐτοῦ φαί-
 νονται ἐξαηλιμμένα. Ἡ τοῦ δεκάτου στίχου λέ-
 ξις Καλλιστότιμος, ἂν ἀνεγνώσθη καλῶς, εἶνε τῶν
 ἀγνωσμένων ἐν τῷ λεξικῷ τῶν κυρίων ὀνομάτων
 τοῦ Pape οὐδ' ἄλλοθεν ποθεν ἐμοὶ τοῦλάχιστον
 γνωστῆ.

. Ι Η Ξ
 Ξ Ε Ν Ο Φ Ω Ν
 Υ Α Τ Ο Μ Β Α
 Η Υ Τ Α Ν Ε Ι Α . Ε Κ Κ
 Π Ε Ψ Η Φ Ι Ξ Ε Ν Λ Υ Ξ Ι Α Ξ .
 Ο Ξ Κ Α Ι Ξ Υ Μ Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ο Ι .

ιης
 Ξενοφῶν
 ἐγραμμάτε[υ[εν, Ἐκ]ατομβα[ιῶνος
 τῆς [πρ]υτανείας ἐκ-
 λησία· τῶν προέδρων ἐ]πεψήφισεν Λυσίας
 ος καὶ συμπρόεδροι· ἔ-

. . . Ι Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι Ε Π Ι Χ Α Ρ Μ .
 . . . Κ Ο Λ Ω Ν Η Θ Ε Ν Ε Ι Π Ε Ν Ε Π Ε
 . . . Ω Ξ Υ Π Ο Τ Ο Υ Β Α Ξ Ι Λ Ε Ω Ξ
 . . . Φ Ρ Α Κ Τ Ω Ν Ε Υ Ν Ο Υ Ξ Ω Ν Δ 10
 . . . Η Μ Ω Ι Κ Α Ι Ι Δ Ι Α Ι Ε Κ Α Ξ Τ Ω
 . . . Ο Υ Μ Ε Ν Ο Ξ Ο Ι Ξ Α Ν Π Ε Ρ Ι Τ Υ
 . . . Π Ρ Α Τ Τ Ω Ν Α Γ Α Θ Ο Ν Ο Τ Ι
 Τ Ο Λ Ε Ω Ξ Ε Π Ι Μ Ε Λ Ε Ι Τ Α Ι Δ Ε
 . . . Ξ Ι Τ Ο Υ Τ Ω Ι Δ Η Μ Ω Ι Ο Π Ω Ξ Α 15
 Κ Ο Μ Ι Ι Η Τ Α Ι Ξ Υ Ν Α Γ Ω Ν Ι Ι Ο
 . . . Υ Ξ Ω Τ Η Ρ Ι Α Ι Α Γ Α Θ Η Ι Τ Υ .
 . . . Υ Λ Η Ι Τ Ο Υ Ξ Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ο . .
 . . . Ο Ε Δ Ρ Ε Υ Ε Ι Ν Ε Ν Τ Ω Ι Δ . . .
 . . . Λ Η Ξ Ι Α Ν Χ Ρ Η Μ Α Τ Ι Ξ / . . . 20
 . . . Ξ Υ Μ Β Α Λ Λ Ε Ξ Θ Α Ι Τ Η . . .
 . . . Γ Ι Δ

δοξεν τῆ βουλῆ κα)ἰ τῷ δήμῳ· Ἐπίχαρμος
 [δαῖνος Κολωνῆθεν εἶπεν· ἐπε-
 ἰδῆ ως ὑπὸ τοῦ βασιλέως
 φρακτῶν εὔρους ὧν δ-
 ιατετέλεκε τῷ τε δήμῳ καὶ ἰδίᾳ ἐκάστῳ
 τῶν πολιτῶν προθυμ]ούμενος οἷς ἂν περιτυ-
 γχάνῃ καὶ λέγων καὶ] πράττων ἀγαθὸν ὅτι
 δύναται ὑπὲρ τῆς] πόλεως, ἐπιμελεῖται δὲ
 καὶ τῆς κομιδῆς τοῦ] σίτου τῷ δήμῳ ὅπως ἂ-
 ν ἀσφαλέστατα δια]κομιζῆται συναγωνιζό-
 μενος ἐπὶ τῆ τούτο]υ σωτηρίᾳ, ἀγαθῆ τύχ-
 η δεδύχθαι τῆ βου]λῆ, τοὺς προέδρου]ς ο-
 ἴτινες ἂν λάχῃσι πρ]οεδρεύειν ἐν τῷ δήμῳ
 ι εἰς τὴν πρώτην ἐκ]κλησίαν χρηματί]σαι πε-
 ρὶ τούτων, γνώμην δὲ] ξυμβάλλεσθαι τῆς βου-
 λῆς εἰς τὸν δήμον] ὅτι δ[οκεῖ τῆ βουλῆ.

Πλάξ φλεβώδους Πεντελικοῦ μαρμάρου (Κοκκι-
 ναρά) ὕψ. 0,41, πλάτ. 0,33 καὶ πάχ. 0,16 φέρει
 τὸ ψήφισμα τοῦτο στοιχηδὸν γεγραμμένον μετὰ τι-
 νων παρεκτροπῶν. Οὕτω τοῦ ἑνδεκάτου στίχου τῆς
 λέξεως ἰδίᾳ τὸ πρῶτον Ι εἶνε παρεγγεγραμμένον
 ὡσεὶ ἐλησμονήθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ χαρακτοῦ.
 Ἡ γραφή εἶνε τοῦ τετάρτου π.χ. αἰῶνος· εὐρέθη δὲ
 ἐν τῇ αὐτῇ καὶ τὸ προηγούμενον θέσει.

. . . Α Γ / Ο Π Ι .
 . . . Ι Λ Η Ι Τ Ο Υ Ξ
 Λ Α Χ Ω Ξ Ι Π Ρ Ο Ε Δ Ρ
 Ι Ε Ι Ξ Τ Η Ν Π Ρ Ω Τ
 5 Α Γ Α Γ Ε Ι Ν Π Ρ Ο
 Ω Ν Α Κ Α Ι Χ Ρ Η Μ
 . Ν Ω Μ Η Ν Δ Ε Ξ Υ
 Λ Η Ξ Ε Ι Ξ Τ Ο Ν
 Β Ο Υ Λ Η Ι Ε Π Α
 10 Π Υ Ρ Ο Υ Κ Ο Ρ
 Α Κ Α Ι Φ Ι Λ Ο
 Κ Λ Η Ν Κ

ἀγαθῆ τ-
 ὴχη δεδύχθαι τῆ] βουλῆ, τοὺς
 προέδρους οἱ ἂν] λάχῃσι προεδρ-
 εὔειν ἐν τῷ δήμῳ] εἰς τὴν πρώτ-
 5 τὴν ἐκκλησίαν προσ]αγαγεῖν πρό-
 ς τὸν δήμον Ἄριστι]ωνα (;) καὶ χρημ-
 ατίσαι περὶ αὐτῶν γ]νώμην δὲ ξυ-
 μβάλλεσθαι τῆς βου]λῆς εἰς τὸν
 δήμον ὅτι δοκεῖ τῆ] βουλῆ ἐπα-
 10 νέσαι]πύρου Κορ-
 ἰνθιον; . . .]α καὶ Φιλο-
 κλην κ[α

Τὰ γράμματα ταῦτα στοιχηδὸν γεγραμμένα φέ-
 ρει μικρὸν τεμάχιον στήλης λίθου Πεντελικοῦ.
 Ὑψ. 0,15, πλάτ. 0,14 καὶ πάχ. 0,06. Ἐκαστος
 στίχος εἶχεν ἀρχῆθεν γράμματα 25. Χρόνος γρα-
 φῆς τὰ μέσα πιθανῶς τοῦ τετάρτου π. χ. αἰῶνος.
 Εὐρέθη δὲ παρὰ τὸ Ἐρεχθεῖον.

ΚΩΝΣΤ. Ν. ΔΑΜΠΡΑΛΗΣ

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΙΝΑ ΕΞ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΕΠΙΓΡΑΦΗΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΧΩΡΙΟΝ ΤΙ ΤΟΥ ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ

Ἐν τῇ Ἀρχ. Εφημερίδι τοῦ 1883, σελ. 229 ἐδημοσιεύθη ὑπ' ἀρ. 60 ἐξ Ἐπιδαύρου ἐπιγραφή ἰαματική, ἄλλως μὲν ἀκεραία καὶ εὐανάγνωστος, ὅπως δὲ διὰ μικρῶν γραμμάτων μεταγράφη παρέχουσα τοσοῦτον ἀσαφῆ πολλαχοῦ καὶ συγκεχυμένην ἔννοιαν, ὥστε ὁ ἐκδότης ὠνόμασεν αὐτὴν «rot-pourci ἑλληνικῶν λέξεων», καὶ ὑπόπτεισεν ὅτι ὁ ἀναθέσας αὐτὴν «Κὰρ ὦν δὲν ἐγνώριζεν, ὡς φαίνεται, καλῶς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν». Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ἡ ἐπιγραφή ἔχει χρεῖαν ἐνιαχοῦ μὲν ὀρθοτέρας ἀναγνώσεως καὶ στίξεως, ἀλλαχοῦ δὲ ἐπαρκεστέρας ἐρμηνείας, ἴν' ἀποβῇ τοιαύτη, ὅποια καὶ αἱ λοιπαὶ τῶν αὐτῶν χρόνων ἐπιγραφαί, ὅσαι εἶνε καλῶς διατετηρημέναι. Ταῦτα δὲ θέλομεν ἐν τοῖς ἐξῆς ἐπιχειρήσει.

Στιχ. 12. Ἐξεδόθη ἐστιγμένον τὸ χωρίον ὡς ἐξῆς: ἀνυπόδητον περιπατεῖν πρὶν ἐνβῆναι ἐν τῷ βαλαρείῳ, εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ οἶνον περιχεῖσθαι. Ἡ στίξις αὕτη σφόδρα ταραττεῖ καὶ τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν σύνταξιν. Ἀρκεῖ νὰ ὑποδείξῃ τις τὴν ἐξῆς μόνην ὀρθὴν στίξιν: ἀνυπόδητον περιπατεῖν πρὶν ἐνβῆναι ἐν τῷ βαλαρείῳ εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ οἶνον περιχεῖσθαι, ἵνα γείνη καταφανὴς καὶ ἡ μόνη ὀρθὴ ἔννοια, ὅτι ὁ ἀσθενὴς ἔπρεπε νὰ περιπατῇ ἀνυπόδητος πρὶν ἐμβῆ εἰς τὸ θερμὸν ὕδωρ τὸ ἐν τῷ βαλαρείῳ καὶ ἔπειτα νὰ περιχυθῇ οἶνον.

Στιχ. 14. κοινῇ θῆσαι Ἀσκληπιῶ ἥπιον ἢ ἐλευσειρίαις. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἀνάγνωσις εἶνε ἡμαρτημένη. Γράφει: Ἀσκληπιῶ, Ἡπιόρη, Ἐλευσειρίαις, πρὸς Πaus. Β', 29, 1 «τέμενος δ' ἐστὶ Ἀσκληπιοῦ καὶ ἀγάλματ' αὐτὸς καὶ Ἡπιόνη· γυναῖκα δὲ εἶναι τὴν Ἡπιόνην Ἀσκληπιοῦ φασιν.» Ἰδ. καὶ Β', 27, 5.

Στιχ. 19-20. παιδάριον δὲ ἠγεῖσθαι θυμιατήριον ἔχον ἀτμίζον καὶ τὸν ἱερέα, λέγειν τε θεραπεῦσαι χρῆ δὲ ἀποδιδόναι τὰ ἱατρα. Ἐξ ἡμαρτημένης στίξεώς τε καὶ ἀναγνώσεως ἀπέβη τὸ χωρίον λίαν συγκεχυμένον καὶ ἀδιανόητον. Τὸ ὀρθὸν ἔχει ἀναντιρρήτως ὡς ἐξῆς: παιδάριον δὲ ἠγεῖσθαι

θυμιατήριον ἔχον ἀτμίζον, καὶ τὸν ἱερέα λέγειν: θεραπέυσαι, χρῆ δὲ ἀποδιδόναι τὰ ἱατρα. » Ὁ ἀσθενὴς δηλ. εἶδε κατ' ὄναρ ὅτι παιδάριον προηγέτο κρατοῦν θυμιατήριον καπνίζον, καὶ ὅτι ὁ ἱερεὺς εἶπε πρὸς αὐτὸν: «θεραπέυσαι, χρῆ δὲ ἀποδιδόναι τὰ ἱατρα.» (1)

Στιχ. 23. Ἦψατο δέμου καὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ τοῦ μαστοῦ. Ταῦτα νομίζει ὁ ἐκδότης ὅτι εἶνε παρεμπύπτων λόγος καὶ ὑποκείμενον τοῦ ἤψατο εἶνε ὁ θεός. Καὶ περὶ μὲν τοῦ παρεμπύπτοντος λόγου ἴσως ἔχει δίκαιον, περὶ δὲ τοῦ θεοῦ οὐδαμοῦ εἶπεν ὅτι ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὸν κατ' ὄναρ. Ἐν τοῖς πρὸ μικροῦ εἰρημένοις οἱ μόνοι ἐμφανισθέντες ἦσαν τὸ παιδάριον καὶ ὁ ἱερεὺς, οὐχὶ δὲ ὁ θεός. Ἐκτὸς δὲ τούτου δὲν φαίνεται οὐδεὶς λόγος, δι' ὃν ὁ θεός «ἤψατο αὐτοῦ καὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ τοῦ μαστοῦ», ὅστις οὐδὲ ἄλλου μέλους οὐδενὸς φαίνεται ὅτι ἤψατο. Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ὑποκείμενον τοῦ ἤψατο εἶνε ἡ νόσος, ἣν ἔπασχεν ὁ ἀσθενὴς, τὸ ἄλλος ὅπερ ἤλεγει. Ταύτην δὲ τὴν σημασίαν τοῦ ἄπτομαι (πιάνω ἐν τῇ καθομιλουμένῃ) εὐρίσκομεν παρὰ Θουκυδίδη Β', 48, 2: «καὶ τὸ πρῶτον ἐν τῷ Πειραιεῖ ἤψατο τῶν ἀνθρώπων (ἡ νόσος), καὶ Σοφοκλ. Τραχιν. 1009 «ἤπται μου, τοσοτοῖ, ἢ δ' αὖθ' ἔρπει (ἡ νόσος)» καὶ Οἰδ. ἐπὶ Κολ. 955 «θανόντων δὲ οὐδὲν ἄλλος ἄπτεται» καὶ Ξενφ. Κ. Π. Α', 6, 25 «τῶν αὐτῶν σωματῶν οἱ αὐτοὶ πόνοι οὐχ ὁμοίως ἄπτονται ἄρχοντός τε ἀνδρός καὶ ἰδιώτου.»

Στιχ. 23 καὶ ἐφεξῆς. Ταῦτα ὅπως ἐξεδόθησαν εἶνε καθ' ὑπερβολὴν ἀσαφῆ καὶ ἀκατάληπτα, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ ἐκδότης ὁμολογεῖ, οὐδ' εἶνε δυνατὸν νὰ πεισθῇ τις εἰς τὰς ἐρμηνείας αὐτοῦ. Τὸ χωρίον θὰ λάβῃ τὴν προσήκουσαν σαφήνειαν, ὅταν στιχθῇ ὡς ἐξῆς. Μετ' ὀλίγον δὲ ὑγιῆς ἡ χεὶρ ἐγένετο ἐπιμείναντί μοι. Ἄρηθον μετ' ἐλαίου χρῆσασθαι πρὸς τὴν κεφαλαλίαν εἶπεν· οὐ μὴν ἤλγουν τὴν κεφαλὴν· συνέβη οὖν φιλολογησάντι μοι

(1) Αὕτη τε καὶ ἡ προηγουμένη διόρθωσις ἔγενεν ἤδη μετὰ καὶ ἄλλων ἐξ ὑπο Α... ἐν τῷ Αἰῶνι τῆς 28 Μαρτίου 1884, ἀρ. 4434.

συμπληρωθῆναι· χρησάμενος τῷ ἐλαίῳ ἀπηλλύγηνη τῆς κεφαλαλγίας. Ἀναγαγαρίζεσθαι ψυχρῷ πρὸς τὴν σταφυλὴν (καὶ γὰρ περὶ τούτου παρεκάλεσα τὸν θεόν), τὸ αὐτὸ καὶ πρὸς παρίσθμια.

Ἐρμηνεύονται δὲ ταῦτα ὡς ἐξῆς: Ἄφ' οὗ εἶπεν ὅτι φλόξ ἀναδραμοῦσα ἐπέκαυσε τὴν χειρὰ του, ὥστε καὶ φλύκταιναι νὰ ἐξανθήσωσιν, ἐξακολουθεῖ τὸν λόγον ὡς ἐξῆς: Μετ' ὀλίγον δὲ ἡ χεὶρ ἔγεινεν ὑγρῆς, ἀφ' οὗ παρέμεινα περισσότερον χρονον. (Ἔπειτα) μοὶ εἶπε νὰ χρυσθῶ μὲ (ἢ νὰ μεταχειρισθῶ) ἄνηθον μετ' ἐλαίου κατὰ τῆς κεφαλαλγίας· ἀλλ' ἐγὼ δὲν εἶχον κεφαλαλγίαν· συνέβη λοιπὸν νὰ πληρωθῆ (αἵματος) ἡ κεφαλή μου, ἐπειδὴ ἐφιλολόγησα (ἀνέγνωσα δηλ. ἡ ἐμελέτησα)· (τότε) μεταχειρισθεὶς (ἢ χρυσθεὶς μὲ) τὸ ἔλαιον (τὸ μετ' ἀνήθου, ὅπερ ὁ θεὸς μοὶ εἶπε νὰ μεταχειρισθῶ πρὸς τὴν κεφαλαλγίαν) ἀπηλλύγηνη τῆς κεφαλαλγίας. Τὰ λοιπὰ εἶνε σαφῆ. Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἐρμηνείας εἶνε καὶ τοῦτο φανερόν ὅτι τὸ χρῆσασθαι τοῦ λίθου ὀρθότερον μοὶ φαίνεται νὰ ἐκλάβωμεν γεγραμμένον ἀντὶ τοῦ χρῆσασθαι (= χρύσασθαι) κατὰ ὀρθογραφικὸν σφάλμα σύντηδες καὶ ἐν αὐταῖς ταύταις ταῖς ἱαματικαῖς ἐπιγραφαῖς, ἐν αἷς εὐρίσκειται χηρός, χῆρας, ἀφήλετο, περιῆπε, ἀντὶ τοῦ χειρός, χεῖρας, ἀφείλετο, περιεῖπε, ἢ νὰ παραδεχθῶμεν τὴν μετ' αἰτιατικῆς σύνταξιν τοῦ χρῆσασθαι, ἐν ᾧ κατωτέρω στ. 29 κείται τὸ «χρησάμενος τῷ ἐλαίῳ», ἂν καὶ δυνατὸν καὶ ἐν ταῦθα νὰ ἐκλάβωμεν τὸ χρησάμενος = χρεισάμενος. Ἀλλὰ καὶ οὕτως μένει ἡ σπανία σύνταξις χρονομαι ἄνηθον ἀντὶ τοῦ χρονομαι ἀνήθω, ὅπερ εἶνε τὸ συνηθέστατον.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν κατὰ μέρος. Γενικώτερον δὲ περὶ τοῦ ὕφους τῆς ἐπιγραφῆς παρατηροῦμεν ὅτι τὸ κομματικὸν καὶ ἀσύνδετον τῆς λέξεως εἶνε μὲν τὸ ἐν πάσαις ταύταις ταῖς ἱαματικαῖς ἐπιγραφαῖς ἐπικρατοῦν, εἶνε δὲ καὶ τὸ σύντη-

θες λεκτικὸν τῶν ἱατρικῶν περιγραφῶν καὶ παραγγεμάτων τῶν ἀρχαίων ἱατρῶν συγγραφέων. (1)

Ἐπειδὴ δὲ ἐν ταῦθα περὶ διορθώσεως μιᾶς τῶν ἱαματικῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἐξ Ἐπιδαύρου ὁ λόγος, εἰς ταύτας δὲ ἀναφέρεται χωρίον τι τοῦ Παισανίου, ὅπερ δις ἐν τῇ Ἐφημερίδι ταύτῃ παρατεθὲν ἔμεινεν ἀδιόρθωτον, δὲν εἶνε ἴσως περιττὸν νὰ διορθώσωμεν καὶ αὐτό.

Ἐν τῇ ὑπ' ἀρ. 59 ἐπιγραφῇ στ. 120 ἀναγράφεται Ἀλκέτας Ἀλικός, καὶ ἐν τῇ ὑπ' ἀρ. 80 στχ. 19 παῖς Ἀριστοκράτης Ἀλικός καὶ στ. 69 θέροσανδρος Ἀλικός. Εἰς ταύτας λοιπὸν τὰς ἀναγραφὰς ἀναφέρεται τὸ χωρίον τοῦ Παισανίου Β', 36, 1 «ἡ δὲ Ἀλικὴ τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν ἐστὶν ἔρημος, ὠκείτο δὲ καὶ αὕτη ποτέ, καὶ Ἀλικὸς λόγος ἐν στήλαις ἐστὶ ταῖς Ἐπιδαυρίων, αἰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὰ ἰάματα ἐγγεγραμμένα ἔχουσιν· ἄλλο δὲ σύγγραμμα οὐδὲν οἶδα ἀξιόχρεων, ἔνθα ἡ πόλεως Ἀλικῆς ἢ ἀνδρῶν ἐστὶν Ἀλικῶν μνήμη.» Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν δηλ. περὶ τὸ ἔαρ τοῦ 1884, ὅτε εἷς μόνος Ἀλικός ἦτο γνωστὸς εἰς ἐμὲ, ὁ Ἀλκέτας, διώρθωσα τὸ χωρίον Ἀλικῶν λόγος. Νῦν δὲ γνωστῶν γενομένων καὶ τῶν ἄλλων ἐξ Ἀλικῆς ἀσθενῶν, νομίζω ὅτι ἐξ ἅπαντος παρὰ Παισανίαν πρέπει νὰ γραφῆ Ἀλικῶν λόγος, ὅ ἐ. λόγος περὶ Ἀλικῶν (ἀνδρῶν). Τὰ δ' ἐν σελ. 27 τοῦ 1885 τῆς παρούσης Ἐφημερίδος λεγόμενα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς παραδεδομένης τοῦ ἀνωτέρω χωρίου γραφῆς δὲν μοὶ φαίνονται ὀρθά.

10 Δεκεμβρίου 1885.

I. ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ

(1) Ὅθεν καὶ τὸ ὑπὸ κ. Π. Καβαδία ἐν τῷ Αἰῶνι τῆς 2 Ἀπριλίου 1884, ἀρ. 5438 λεγόμενον περὶ τῆς ἀρίστης διορθώσεως τοῦ Α. εἰς τὴν στίξιν τοῦ στιχ. 32 δὲν εἶνε ὀρθόν, οὐ μόνον διότι τὸ ἀσύνδετον ἐπικρατεῖ ἐν ταύτῃ τῇ ἐπιγραφῇ καθ' ἃ παρατηρήσαμεν, ἀλλὰ καὶ διότι ἄνευ τῆς στίξεως τοῦ διορθωτοῦ ἡ σύνταξις θὰ ἦτο σύλοικος. Ἄν τὸ «χάριν εἰδῶς» ἤθελεν ὁ συντάξας τὴν ἐπιγραφὴν νὰ συνάψῃ πρὸς τὰ προηγούμενα κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κ. Καβαδία, ὄφειλε νὰ γράψῃ χαριν εἰδῶτα. Ἄρα ἡ μόνη ὀρθὴ στίξις εἶνε ἡ τοῦ διορθωτοῦ Α

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ

ΕΚ ΤΩΝ ΕΝ ΕΠΙΔΑΥΡΙΑ ΑΝΑΣΚΑΦΩΝ (1).

Ἄριθ. 103.

Ἀναγραφὴ τῶν ἐξόδων τῆς οἰκοδομῆς
τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Ἡ ὄπισθεν, ἐν ἐπιγραφικῷ κειμένῳ καὶ ἐν μεταγραφῇ, δημοσιευομένη ἐπιγραφὴ εὑρέθη κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1885 Ε'. περίοδον τῶν ἀνασκαφῶν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀπέναντι τοῦ ἀνωφεροῦς ἐπιπέδου, δι' οὗ ἀνήρχετο τις εἰς τὸ δάπεδον τοῦ ναοῦ, εἰς ἀπόστασιν ἀπ' αὐτοῦ 20 περίπου μέτρων. Εὑρέθη δὲ εἰς 16 τεμάχια τετραυσιμένη, ὧν ἐννέα μὲν μεγάλα ἐπτὰ δὲ μικρά. Δὲν ἔκειντο δὲ διεσπαρμένα τὰ τεμάχια ταῦτα, ἀλλ' εὑρέθησαν κείμενα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, καθ' ὃν τρόπον καὶ προσαρμόζουσιν ἀλλήλοις, ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ δὲν μετεκινήθη, ἀλλ' ἐκεῖ ἀνέκειτο τὸ πάλαι, ἔνθα νῦν εὑρέθη. Ὁ λίθος εἶνε τοιοῦτος, οἷος καὶ ὁ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν ἱμαμάτων (ἰδ. Ἀρχ. Ἐφημερίδα 1883 σελ. 197 κ.ε.) καὶ αἱ διαστάσεις αὐτοῦ ἔχουσιν οὕτως: ὕψ 1,82 πλ. 0,92 πχ. 0,08.

Τὰ τεμάχια προσαρμόζουσιν ἅπαντα, ὥστε ἡ ἐπιγραφὴ εἶνε σχεδὸν πλήρης. Κατὰ τὰ ἄκρα ὅμως τῶν τεμαχίων ἔχουσι φθορὰ καὶ ἐντελῶς ἀποτριβῆ τὰ γράμματα ὡσαύτως ἀπετριβήσαν ἐκ τῆς ὑγρασίας, ἐξ ἧς καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ λίθου σπουδαίως ἐβλάβη. Τούτων ἀποτέλεσμα εἶνε ὅτι ἐνιαχοῦ ἐξηλείφθησαν ἐντελῶς τὰ γράμματα, ἐν ᾧ ἀλλαγῶν, κατὰ τὸ μείζον τοῦ λίθου μέρος, καλῶς διατηροῦνται.

Κατὰ τὸ ἄνω μέρος ὁ λίθος δὲν εἶνε ὀριζοντίως ἀποκεκομμένος, ἀλλ' ἀπολήγει εἰς ταπεινὸν τριγωνικὸν σχῆμα, ἔχον ὕψος 0,035. Ποῖον τὸ κατὰ τὸ κάτω μέρος σχῆμα αὐτοῦ, ἄγνωστον, διότι σώζεται μόνον μέχρι τοῦ μέρους ἐκείνου, ἔνθα λήγει ἡ ἐπιγραφὴ· τὸ ὑπόλοιπον ἐλλείπει. Ἐχει δὲ γράμματα καὶ κατὰ τὰς δύο ἐπιφανείας, ὥστε ἡ ἐπιγραφὴ ἀποτελεῖται, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ δύο σελίδων, ἃς

εὐκολίας χάριν καλοῦμεν Α καὶ Β· ἀλλ' ἐκάστη τῶν σελίδων τούτων διαιρεῖται εἰς δύο ἀνίσους τὸ πλάτος στήλας, ἃς καλοῦμεν Α' καὶ α', Β' καὶ β'. Ἡ στήλη Α'. ἔχει πλάτος 0,72, ἡ α' 0,21, ἡ Β' 0,61, ἡ β' 0,31. Αἱ τρεῖς δὲ στήλαι, Α', α', β', ἔχουσι καὶ τὸ αὐτὸ ὕψος, ἡ Β' ὅμως ἔχει πολὺ μικρότερον οὕτως, ὥστε ὑπ' αὐτὴν κατελείφθη ἱκανὸς χώρος τοῦ λίθου ἄγραφος. Τοῦτον τὸν χώρον ἐπωφεληθεὶς ὁ χαρακτὴς ἔγραψε 17 ἐν αὐτῷ ἐτέρους στίχους, καὶ οὕτως ἡ στήλη Β' διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα, εἰς ἄνω τμήμα καὶ κάτω τμήμα. Εὐκολίας ἕνεκα τὸ κάτω τοῦτο τμήμα καλοῦμεν στήλην β''

Κατὰ ταῦτα ἡ ὅλη ἐπιγραφὴ ἀποτελεῖται ἐκ πέντε στηλῶν, τῆς Α' (στ. 1-71), τῆς α' (στ. 113-180), τῆς Β' (στ. 72-112), τῆς β' (στ. 181-288) καὶ τῆς β'' (στ. 289-306). Αἱ πέντε δ' αὗται στήλαι ἐν ὄλῳ λαμβανόμεναι ἀποτελοῦσι στίχους 305. Προσθετέον δὲ ὅτι οἱ στίχοι τῶν στηλῶν τούτων δὲν ἀντιστοιχοῦσι πρὸς ἀλλήλους, ἦτοι οἱ στίχοι τῆς α' δὲν ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τοὺς τῆς Α' καὶ οἱ τῆς β' πρὸς τοὺς τῆς Β', ἀλλὰ ποῦ μὲν εἶνε μᾶλλον συμπεπυκνωμένοι, ποῦ δὲ μᾶλλον ἀραιοί. Καὶ τὰ γράμματα δὲ δὲν ἔχουσιν ἴσον μέγεθος, τὰ τῆς Α' (ἰδίως τὰ τῶν πρώτων στίχων) εἶνε μεγαλύτερα, τὰ δὲ τῆς β' εἶνε σχετικῶς μικρότερα.

Τὴν ἐν τῷ λίθῳ θέσιν ἐκατέρας τῶν στηλῶν ἐτήρησα ἀκριβῶς ἐν τῷ ἐνταῦθα δημοσιευομένῳ ἐπιγραφικῷ κειμένῳ. Ἐν τῇ ἀριθμῆσει ὅμως τῶν στίχων δὲν ἀπέβλεψα εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν τούτων, διότι οὕτω μεγίστη θὰ ἐπήρχετο σύγχυσις καὶ δυσκόλως θὰ ἠδύνατο ὁ ἀναγνώστης νὰ εὑρῇ τὴν συνέχειαν τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς ἐπιγραφῆς, ἀλλ' ἀπέβλεψα εἰς τὴν χρονολογικὴν ἐν τῷ λίθῳ γραφὴν τῶν διαφόρων στηλῶν, ὃ ἐστὶν ἠρξάμηνη ἐκεῖθεν, ὅθεν καὶ ὁ χαρακτὴς, καὶ ἔληξα ἐκεῖ ἔνθα καὶ ἐκεῖνος. Ἄλλ' ὅτι τοιαύτη εἶνε ἡ συνέχεια τῆς ἐπιγραφῆς, οἷαν δεικνύομεν ἐν τῇ τῶν στίχων διαδοχικῇ ἀπαριθμῆσει, δεῖται ἀποδείξεως, ὃ ἐπιχειροῦμεν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

(1) Ἴδε συνέχειαν ἐν τόμῳ τοῦ ἔτους 1883 σελ. 25, 87, 147 καὶ 197, ἐν τόμῳ τοῦ ἔτους 1884 σελ. 21 καὶ ἐν τῷ τοῦ 1885 σελ. 1, 65 καὶ 189.

Ἐπιφάνεια ἢ σελὶς Α.

Στήλη Α'.

-
-
- Στοιβάν ἤλετο Μνασικλῆς ἐπιδαύριος [- - - - -]
 τάμεν καὶ ἀγάγεν καὶ συνθέμεν ΧΧ [- - - ἔνγυος]
- 5 Κλεάνωρ. Λύκιος κορίνθιος ἤλετο λατομία[ν τάμεν καὶ ἀγάγεν]
 ἐς τὸ ἱερόν τῶι περιστάσι ΧΧΧΧΧΗΗΗ [- -] ἔνγυος Ὀρσίας,
 Ἀγέμων. Ἀντίμαχος ἀργεῖος ἤλετο τα [- -] φα [- - - κρη]-
 πίδος καὶ στυλοβάττα ἐργασίαν ΗΗΗΗΗΗΗΗ = = = :::: ἔν[γυ]ος [Εὐκλῆς (;)]
 Θεόδοτος ἀρχιτέκτων ἔχει ἑνιαυτῷ μισθ[όν] ΗΗΗ [= = - :] [- - -]
- 10 μος Μησιάρειος Νικασίλας Δ[α]μο[- - -]χος Σωφάνης
 Ληνάτας. Ἀντίμαχος ἀργεῖος ἤλετο στορᾶν τῷ σακῷ τάμ-
 εν καὶ ἀγάγεν καὶ συνθέμεν ΧΗΗΗ = = = :: ἔνγυος Νικάτας.
 Σωτάδας ἀργεῖος ἤλετο τὰν περιστάσιν ἐργά[σ]θαι ΧΧΧ
 = = = :::: ἔνγυος Ἀριστόλας, Δαμοκρίνης. Εὐτερ[π]ίδας ἤλετο
- 15 [κ]ο[ρ]ίνθιος λατομίαν καὶ ἀγωγάν [ἐ]ς τὸ ἱερόν τῷ σακῷ τὸ ἡμισσον
 ΧΧΧΧΧΗ = = = :::: ἔνγυος Πυρρίας, Ἀ[ρ]ίστα[ν]δρος. Ἀρχικλῆς κορίν-
 [θιος] ἤλετο λατομίαν τῷ σακῷ, τὸ ἡμισσον, [ΧΧ]ΧΧΗΗΗΗ
 [- - - ἔνγυ]ος [Ἄσ]φαλτος, Ὀρσίας. Λύκιος κ[ο]ρίν[θιος] [ἦ]λετο
 [λίθων ἀγωγάν τῷ σακῷ, τὸ ἡ]μισσον, ΧΗΗΗΗΗΗΗ [- - - - -]
- 20 [- - - - -]
 [- - -] ἀτει ΗΗ = - Καλλιδίκωι ΗΗΗ [- - - - -]
 [- - - ἀ]ργεῖος ἤλετο τῷ σακοῦ ἐργα[σίαν] ΧΧΧΗΗ
 [- - - ἔνγυος Ἐπίστ]ρατος, Δέξανδρος. Πολέμαρχο[ς σ]τυμφά-
 [λιος ἤλετο ἑνκα]υσιν τᾶς περιστάσιος Χ = = - ἔνγυος Λ[υκί]νος. Λύκι-
- 25 [ος κορίνθιος ἤλε]το τᾶς ἐλάτας παροχάν ΧΧΧΧΗΗΗΗ = = = = - ἔνγυ-
 [ος - - -]τος. Τυχαμένης κρηῖς ἤλετο κυπαρίσο παροχά-
 [ν - - -]. Εὐτε[ρπ]ίδας κορίνθιος ἤλετο τὸν σκυῖρον ἐς τὸ ἐργαστή-
 [ριον τάμε]ν καὶ ἀγ[ά]γεν καὶ συνθέμεν ΗΗΗΗΗΗ = = = = : IIII [ἔνγυ]ος Ἐπίστ-
 [ρατος]. Κλεανδρίδ[ας κ]ορίνθιος ἤλετο τοῦ σακοῦ τὰν καταξοᾶν, τὰ ἔν-
- 30 [δοι] τῷ θυρέτρο, Η[ΗΗΗ]Η = = = - ἔνγυος Κλειδίκος. Δόρκων κορίνθιος ἤλετο
 ἑνκαυσιν τῷ σακ [ὄ //] ΗΗΗ = = ἔνγυος Κλεάνωρ. Ἄλλου ἑνιαυτοῦ Θεοδότ-
 ωι ΗΗΗ = = - : Δαμ[όχ] (;)ος ἔλετο δοκὸς ἐς τὸ ἐργαστήριον ΗΗ = =
 = = - :::: IIII ἔ[ν]γυος Τιμόδαμος. Λυσικράτης ἔλετο στορᾶν
 τάμεν καὶ ἀγ[ά]γεν καὶ συνθέμεν τῷι στρώματι ΗΗΗΗΗΗΗΗ = : II
- 35 ἔνγυος Εὐδ[αμίδ]α[ς], Λακρίνης. Φύλλος ἔλετο τῷ ἐργαστ(η)ρίῳ τὰν
 ἐργασίαν Η [. .] = = = :: ἔνγυος Δωριεύς. Τιμόθεος ἔλετο τύπ-
 ος ἐργάσα[σ]θαι καὶ παρέχεν ΗΗΗΗΗΗΗΗΗ ἔνγυος Πυθοκλῆς. Ἀρχέστ-
 ρατος ἔλ[ε]το θύρωσιν τοῦ ἐργαστηρίου ΗΗ - :::: ἔνγυος Ἀρίσταρχο-
 ς. Σαμίων ἔλετο ἄλινσιν τοῦ ἐργαστηρίου καὶ κονίασιν = = = :::: ἔνγυος
- 40 Ἐπίστ[ρ]ατος. Μνασίλαος ἔλετο λατομίαν τῷι στρώματι καὶ τῷ

- πο[ιστ]άσει τάμεν καὶ ἀγάγεν XXXXHHH = ἔγγυος Λακρίνης, Πυάνθη-
 [ς. Θεό]τιμος ἔλετο τὰς ὑπωρυφίας τὰν ἐργασίαν HHHH = = = = —
 [ἔγγ]υος Ἀριστοκράτης. Σωταῖρος ἔλετο ἄλους καὶ χονίνας ἐς τὸ
 [ἐρ]γαστήριον HH — :::- II Σωταῖρος ἔλετο π(τ)ελέαν καὶ λωτὸν
 45 [κ]αὶ πύξον ἐς τὰς θύρας καὶ τὸ ἐργαστήριον HHHHHHHH = = Θρασυ-
 μήδης ἔλετο τὰν ὀροφὰν τὰν ὑπένερθε κα[i] τὸ θύρωμα τὸ ἐνδοὶ καὶ τὰν
 διαστύλωσιν ἐργάσασθαι XXXXXXXXHHHHHHHHH ἔγγυος Πυθοκλῆς,
 Θεοφείδης, Ἀγέμων. Εὐκλέων ἔλετο κεραμῶσαι τὸν ναὸν HH = = = ::- III
 :::- III Εὐδαμος ἔλετο ὁδὸς παρέχεν HHHHHHHH ἔγγυος Θιάρη[ς]. Τρο-
 50 χιλείων Ἀρχεδάμωι HH = = = Κόλλας ἐ[ς] τὰς θύρας καὶ τὰν ὕλαν
 τὰν ὑπένερθεν HHHHHHHH:II Ἐγκαύσιος ἀκανθῶν Δόρκωνι, Ἀναξι-
 λα, Ξενοφῶνι, Πρωταγόραι HHH — : Ἐχέτιμος ἔλετο τὰν στρῶ-
 σιν τοῦ ναοῦ HHHHHHHH = = :::- ἔγγυος Καλλίας, Ἀτλατίδας.
 Θεοδότωι ἄλλου ἐνιαυτῷ HHH = = = — : Μνασικλείδας εἶλε-
 55 το κέραμον HHHHHHHH = = = = — :::- ἔγγυος Ἀριστομήδης. Τιμα-
 σίθεος εἶλετο καταξο[άν] τοῦ προδομοῦ HH = = = = — :::- Ἀξιόχοι
 καλυμμάτων πρ(ο)σώπ[ων] H = :::: Κλεινίαι, Πρωταγόραι, Ἀριστομά-
 [χ]ωι κυματίων, ἀστραγ[άλ]ων, καλυμμάτων ἄνευ προσώ-
 πω[v] HH = = = = — : IIII Πρωτα[γόρα]ς εἶλετο ἔγκαυσιν τοῦ ὑποδοκί-
 60 ου κα[υ]ματίου HHHHHHHH = = :::: ἔγγυος Σώτιμος. Φρίκων εἶλε-
 το σίδαρον ἐργάσασθαι [π]οὶ τὰς θύρας ἀνφοτέρας HHHHHHHH:>:::
 ἔγγυος Ἀριστομίδας. [Δ]αμοφάνης εἶλετο ἄλος καὶ χονί-
 κας καὶ δακτυλίους καὶ ἐπιούρους ποὶ τὰ διαστύλων θυ-
 ρώματα XHHHH ἔγγυος Ἀριστόφυλος. Σωταῖρος εἶλετο
 65 ἐλέφαντα παρέχεν ὀπ[όσο]υ κα δῆ(ι) πο(ι) τὸ θύρωμα XXX = = = = —
 Μαρσύας εἶλετο στύλων [κατ]αξοάν, τὰν ἔχθαι καὶ τὰν ἐν-
 δοὶ XHHHH = — :::: ἔγγυος Ἀντίκριτος, Ἀριστόφυλος. Δαμοφῶ-
 νι καλυμμάτων προσώπω[v] = = = = Καφισίας εἶλετο
 κολλατικὸν τῷ θυρώματι XX[.]HHHHHHH ἔγγυος Λυσίων,
 70 Νίκαιος. Κάλις εἶλετο ἐπιξοάν [το]ῦ στρώματος τοῦ ἐν-
 δοὶ καὶ τοῦ προδόμου H = = = — ἔγγυος Εὐκλῆς.

Ἐπιφάνεια ἢ σελὶς Β.

Στήλη Β'.

- Δαμοφάνης εἶλετο τῷ μεγάλωι [θυρώματι]
 χονίνας καὶ πλίνθους καὶ ἐπιούρους - - -] Δαμοφά-
 νης εἶλετο δακτυλίους τοῖς γιγλύμ[οις ἐς τὸ] μέγα θύ-
 75 ρωμα HH = = = = :::- Ἀπολλωνίδας εἶλετο φάρξιν τοῦ
 ναοῦ = = = = :::- ἔγγυος Ἀριστόκριτος. Σωκλῆς εἶλετο
 καλύματα ἄ[νευ] προσώπων γράψαι καὶ κυμάτια καὶ
 ἀστραγάλους [. .] — :::- IIII ἔγγυος Πολίας. Εὐκράτης
 εἶλετο ἀσπίδα κ[αὶ] ἀνπαιστῆρα τῷ μεγάλωι θυρώματι
 80 HH:>::: ἔγγυος Ἀριστόκριτος. Ἰκαλίων εἶλετο κέραμον
 HH — :- II ἔγγυος [- - -] αν. Φίλαργος εἶλετο κονίνας HHHHHH — :::-

ἔνγυος Ἀρίστρα[τος, Π]εισ[ί]λαος. Κλεινίας εἴλετο κυμάτια
καὶ ἀστραγάλους καὶ κάλχας καὶ ἀστέρας χρυσῶσαι

Η = = = — : :- ἔνγυος [Π]υθοκλῆς. Γοργίας εἴλετο ἐπιξοῶν

85 τοῦ στ[ρῶ]ματ[ος] τοῦ ἔχ[θ;]ω καὶ τοῦ σακοῦ καταξοῶν.

τὰ ἐξω, ΗΗΗΗΗΗΗΗ = - Π ἔνγυος Ὀλιπιδας, Ἄλεξος. Χρυσίου

ἐς τοὺς ἀστέρας[ς] = = = : : I Εὐφραΐωι κεράμου Η = = Χαίρις εἴ-
λετο κρηπίδος καταξοῶν = = = : :

[- - -]ας ἔλετο κερκίδα τῷ αἰετῷ ἐργάσασθαι [X]ΧΗΗΗΗΗΗ —

90 ἔνγυος Φιλοκίδας, Τιμοκλείδας. Τιμόθεος ἔλ[ετο ἀκρω (;)]

τ[ἀρ]ια ἐπὶ τὸν ἀτε[ρ]ον αἰετὸν ΧΧΗΗ = = = ἔνγυος Πυθ[οκλῆς - - -]

νθιοσοτος ἔλετο χρυσῶ χροῶν ἐργάσασθαι Χ [- - - ἔνγυος]

Θ[εό]τιμος, Δαμοσθένης. Δαμοφάνης ἔλετο τῷ με[γ]άλωι θυρώματι

[- - -] καὶ πίσσας [- - -] ιον = — Πασίθ[εμις] ἔλετο]

95 [- - - ἐργά]σασθαι [- - - ἔνγ]υος Λα[κρίνης - - -]

[- - - - -] καὶ [- - -] ΗΗΗ = [- - - - -]

ων [καὶ φ]α[τ]νωμ[άτων - μα - - -]ων ΗΗ Θεό[τιμος (;)] ἔλετο ἀκρωτάρια (;) ἐπὶ

τὸν ἄτερον αἰετὸν ΧΧΗΗ[.] = ἔνγυος Θεοξενίδα[ς - - - ἐναι-

ετί]ων [ἐς] τὸν ἄτερον αἰετὸν [X]ΧΧ — ἔνγυος Θεοξενιδ[ας - - - ἔλε]

100 το παραιτιδῶν καὶ ἀγεμόνας καὶ βάρη τοῖς ἀκρωτηρίοις - - -]

[- - -] = ἔνγυος Ἀτλατίδας, Αἰνέας, Πυρίας, Εὐκλῆ[ς - - - ἔλετο]

[θέμεν;] τὰ κρωτάρια ΗΗ = = = : :- ἔνγυος Λυσίων[ν - - -]

Ἀγαθίνωι ΧΧΗΗΗΗΗΗΗΗΗΗ = — : : : : Λυσίωνι = = — ΤΘΗΡ [- - -]

[. . .] φαντι ΗΗΗΗΗΗΗΗ = = — : : Π Ἐκτορίδα = = — : : [. .] Δό[ρκωνι - - -]

105 νι ἐνιαυτῷ ΗΗΗ = = — ἐς τὸς χρυσέος ἄλος π[αρ] Ἀσκλαπιο [- - -]

ἀργυρίο παρ' Ἀσκλαπιο ΑΘΙ καὶ δραχμαὶ ΗΗΗΗ = - Π [. .] ναιο παρ' Εὐβόλο[ο - - -]

παρ' Ἀγέμονος = = — Ἐξ Ἐρμιόνοσ ΧΗΗ [//] III [Μακ]έλλ(ο) ἐργασίας [Πα]-

σιθέμι ΗΗΗ = = : : : : ἔνγυος Ἀντισθένης, Λαμίδ[ω]ν. Λεοντοκεφαλῶν

ἐγκαύσιος καὶ τῷ ναῷ καθάρσιος Πρωταγόρα[ι] ΗΗΗΗΗΗ = = = : :- ἔνγυος

110 Πυθοκλῆς. Κλαϊκὸς ἐς τὸ μέγα θυρώμα Δαμοφάνει ΗΗ = Ἀλ[λ]ω[ν]

ἔξ μηνῶν Θεοδότωι Η = = = — : :- Ἀστίας ἔχει μισθὸν ΗΗ = = = : : : Ἐκτορίδα[ι]

ἐναιετίων τᾶς ἀτέρας κερκίδος ΧΗΗΗΗΗ Θεοδότω[ι] = = = —

Στήλη α'.

	- - - - -		Ἀντ[ιμάχ]ωι - -
	σ - - καὶ τα [- - κά]-		- - χ ^α - - - -
115	ρυκι Νεμέα[ι γροφι(;)]		- - - - -
	δων — . : III [- - -]	130	- - - - -
	: :- Εὐ - - - - ω		- - - - -
	ν - - - η - - - ρ		ματων - - - -
	ος καὶ - - - -		ὑπο - - - -
120	κ - - - - -		ω - - - -
	- - - - -	135	ε - - - -
	- - - Θράσ[ωνι(;)]		ενα - - - -
	III Μνασικ[εῖ]		σιος Ἀντι[μάχ]ωι -
	ἐργασίας [καὶ παρο;]-		α - - - -
125	χ ^α ς - - - -		- - ιγ - - - -

- 140 - - σα - - - -
 - - χοι - - - -
 - - - - - - - -
 Ἄντιμάχ[ωι] - -
 - - ταν - - - -
 145 ος - - - - -
 κα - - - - -
 σ . Λυκ[ίωι]- - -
 ρ - - - - -
 - - νκ - - - - -
 150 - - - - -
 ο - - α - - - -
 - - ας - - - -
 - - - - -
 αι :: - - - -
 155 . . . :::: - Ἐ - -
 - - αν σ - - - -
 οι :- θύρας - - -
 . ιος . ταν - - -
 ον - - - - -
 160 δα - - - - -
 * δος :: Κα[λλιδικωι] ///]
 Σωτ[αίρωι] - - -
 ας— :::: - Κάρυκι - -
 θιους : Εὐθύμω[ι κεραμ (;)]
 165 ώσιος :: Εὐλών [συνθέ]-
 σιος και διαιρέσιο[ς]
 Δοκῶν συνθέσιο[ς Θε]-
 στίμωι : [Α]γα[θίνωι (;)]
 στύλου κατ[αξοᾶς] ///]
 170 Ἄγακλει [έ]ρ[γασία (;)]
 ς και παρ[οχᾶ]ς - -
 :: - IIII Φίλωνι [πλιν ;]
 θεύσιος == [- - -]
 Ἄνγέλωι ἐς - - - -
 175 Ἐς Τεγέα[ν - - - Ἐς Ἐρμι]
 όνα /// Μα [- - - κερά ;]-
 μου = - [Κάρυκι έ]
 ς Ἄργος /// ἐς [Κόρινθο ;]
 ν - III Δόρκωνι [στρω]
 180 τήρων ἀγωγᾶς ///

Στήλη 6'.

- - - - - ν θεον
 [- κ] χειρας - - - - -
 [- α] - - - - σ :: - Δαίππωι
 - - - - - ωνι

- 185 - - - - - συνθέ-
 [σιος - - -] ς /// /// κηδ /// ν
 - - - - - αρ - - - α
 . α - - - - υ π[εδαφορ (;)]ᾶ
 ς : IIII Πα . . κ [- - - ἐς] Κόρ[ινθ]
 190 ο[ν] ///] IIII - - - - φα - - -
 - - - - τα [- - -]
 - - - - αρ - -
 - - - - κλαύ[κῶ]
 ν /// α - - τ - - ν - - ν - - α
 195 - - σιν και [έν]κα[υ]σιν == :: :: -
 Θεοτίμωι δοκῶν συν[θέσιο]ς : -
 - - - γραμ[μάτων ένκοπ]-
 ᾶς - - ταν - - σ - -
 - - ν ἐργασία :: - III
 200 - - Ἀρίστωνι δ[οκῶν]
 [σ]υνθέσιος : IIII - - -
 - - - - ν αξιον
 - - - κάρυκι εἰς Ἄρ[γος] ///]
 ἐς Ἐρμιόνα και Τροζᾶνα : ///
 205 κεράμου διαιρέσιο[ς] /// ///
 /// /// :- Πλίνθων συν[θέ]σιος :
 α [- - - Φρί]κωνι
 - - ε - - σ - - -
 - - - - - - -
 210 - - - - -
 - - - - -
 - - - - - ρι
 ω :- Δαίπ-
 πωι στέγας - - - - - ::
 215 - - σ - σ - - - ων . . :: :: -
 στ :: - II σ το
 - - ν - - - : IIII < - - ος
 δαπάνα :: - Δ[ε]σμῶν εἰς του
 - - - - - ἐς Τροζᾶ
 220 να IIII λι[θ]ου III οἰκοδομήσιος II
 Κλαϊκῶν ἐς τας θύρας το-
 ὤ ἐργαστ[ηρίου - - -]
 Κάρυκι - III < Δεσμῶν και ἄλων το-
 ἰς κύφωσιν Φρίκωνι == :: :: IIII Κυπ-
 225 αρίσσου διαιρέσιος - III Κυπαρίσ-
 σου ἀγωγᾶς :: - Κάρυκι III Ἄπολλ-
 οδώρωι—[Δ]αίππωι - III Εὐφάντωι
 ξύλου ἀνθέσιος :: - Κάρυκι ἐν Ἐρ-
 μιόνι III Γόνφων ἐς τας θύρας :: ::
 230 IIII < Κάρυκι εἰς Ἄργος - IIII λίθων Εὐ-
 τερπίδαι ἐς τὸν θησαυρόν και
 ὁδοὺς και ὑπὸ τοὺς κύφωνα-

- ς = — :: :: ||| Δαίπποι ὑποδοκίου ἐ-
ργασίας — Εὐτερίδας εἴλε-
- 235 το στρωτήρων ἐπικοπᾶν = = :: ::
Φρίκωνι ὀφίων ἐς τὸν θησαυρὸ-
ν — :: :: - Κάρυκι ἐν Ἐρμιόνη ||| Ἐένων-
ι πίσσας = = — || Τιμασιθέοι πισ-
σάσιος τῶν κερᾶμον = = = |||| <
- 240 Πίσσας ἀγωγᾶς :: |||| [Κ]άρυκι |||| Ὀφί-
ων ἀκάνθοις : Κόλλας ἀγωγᾶς |||
Χαλκίων ποὶ τοὺς ἀκάνθους ||||
Λακρίνει λίθων ποὶ τὸν θησαυρ-
ὸν — Κυανοῦ Οἰνίλω = = = Δοκῶ-
- 245 ν Λαχάρει = = : - || Φίλωνι πισσάσ-
ιος τοῦ ἐργαστηρίου :: ||| Κάρυκι I ||||
Ἄλων ἐς τοὺς ἀκάνθους — : - Προ-
μνάμονι |||| Ἀσφάλτω λίθων
ὑπὸ τὸν ὄδον :: :: Μικύθωι : - ||| Ἄν-
250 γέλωι ||| Προμνάμονι ||| Ἀντιφίλ-
ωι κονιατῆρι παραδειχμάτων =
= = Ἀρίστωνι ἐφόδια — Ἴσοδάμω-
ι ἄλων ἐς τὰ φάρμακα :: :: - ||||
Ἀριστόνοι πλίνθων - Κάρυκι Θήβ-
- 255 αῖς || Πισσάσιος Ἀρισταίωι θυρᾶ-
ν τοῦ ἐργαστηρίου : |||| Σωταίρωι
ἐφόδια :: :: - |||| Ἀγγέλωι |||| Κλαϊκὸς
Ἴσοδάμωι :: - Κάρυκι εἰς Ἄργος - ||||
Κάρυκι ἐς Κόρινθον - || Εὐδάμωι
- 260 στάλας ἐργασίας = Σωταίρωι
- ἐφόδια :: :: Ἀριστόνος εἴλετο
κλίμακα ποὶ τὰ διαστύλων θυ-
ρώματα ἐργάσασθαι = = — :: ::
Λυσίωνι ἐς Ἀθήνας :: :: Ἐνο[κ]λεῖ- Ἀγγέ-
265 [λ]ωι ||| < Πασαίει γραμμᾶτων ἐνκολ-
άψιος κένκαύσιος = = :: :: - I Ἀρισ[τ]-
ρχωι καλυμμάτων = = :: :: - Ἐφόδια
Σωταίρωι :: Κάρυκι Αἰσχίνοι — Δαμο-
[φ]άνει κλαϊκὸς — Σωταίρωι ἐφόδια —
270 [ἐς] Αἰγίαν δαπάνα :: :: Ἀντιλόγωι
[καλ]υμμάτων γροφᾶς = = — :: :: |||| Ἴσοδάμωι
- - ν σιδᾶρο = : ||| Εὐκλίνωι κηρῶ :: ::
- - Σ]ωταίρωι = : - |||| < ἀγωγᾶς : - Ἀγγέλωι
Ἀντιμ[ά]χωι I - < Πρωταγόραι κυματίο :: :: :: |||
275 Πυρομάχωι βολίμο :: :: ||| Ἀρισταίωι θυρᾶ-
[ν] ἀκείσιος . || Ἀρισταίωι ξύλων [πε]δαφορ-
[ᾶ]ς :: Φειδο[κ]ράτει κόλλας - Ἀρισταίωι θυ-
[ρ]ας πισσάσιος[ε] καὶ πῖσᾶν παροχᾶς —
:: :: - Ὀφίωι [ἐνκα]ύσιος ἐπὶ τὸ γοργόν[ι]ο-
280 ν ||| Λυ[σί]ωνι κάρυκι :: :: Φίλωνι I Ἀρισταίω-
[ε] ἔλ[ε]το τόπιλοιπον τοῦ κεραμ[ικ]οῦ κερᾶμο
[κερα]μῶσαι = = :: :: - Γροφίδων : < Εὐλὼν ἐ(σ)φο-
[ρᾶ]ς : - ||| Πασιθέμι θυρᾶν ἐκαθήσιος :: :: Ἐέ-
[ν]ωνι βολίμο — :: :: - Πραξίμ[ω]ι ἀγωγᾶς :: ::
285 Ἴσοδάμωι δεσμῶν [τοῖς κύφω]σι = = — ἀπο-
τομᾶς : Εὐκλίνωι ἐφ[ο]δια — Ἀγγέλωι |||| I
Κάρυκι Λυσίωνι — Ἀρ[ιστ]αίωι στεγάσιος
||| || Ἀγγέλωι Εὐαίνωι : [Ἀριστ]ράτωι ||

Στήλη 6'.

- Ἀρισταίωι κεραμῶσιος τῶ ναῶ = = =
- 290 ἐκαθήσιος Φειδοκράτει - || Ἀγγέλωι Μέλιτι |||| Ἀντιμάχωι - || < Δαίππωι
ἐφόδια :: :: - Λυσίωνι ἐς Ἀθήνας :: :: Λυσίωνι ἐς Κόρινθον : |||| Δαμοφάνει
τροχῶν : - |||| < Γροφίδων :: :: - |||| Π Κάρυκι |||| < Ἀρισταίωι γραμμᾶτων ἐνκοπᾶς —
Προμνάμονι Θράσωνι - ||| Ἀρισταίωι στέγας καθαρῆσιος : - ||| Νικαίωι κλα-
ϊκὸς - || Εὐτύχωι κλαϊθρο ||| Εὐκράτει γόνφων ἐς λεοντοκεφαλᾶς
- 295 = = : - || Κάρυκι ἐς Κόρινθον Θράσωνι :: :: |||| Ἀρισταίωι ξύλων ἐσφορᾶς - ||| Ἀγγέ-
λωι ||| < Παρδείχματος μακέλλο Ἀπολ[λο]δώρωι :: - Δαίππωι ἐφόδια :: Ἀρι-
ταίωι κλίμακος ἐσφορᾶς : Ἀρισταίωι θυρᾶ[ν] ἀκείσιος : Κάρυκι ποὶ Θεόδοτον Ἀρι-
ταίωι :: :: - || Ἀρισταίωι κλίμακος ἐργασία[ε] : Σιδᾶρο ποὶ τὸ μάκελλον Φρίκωνι =
Καλλιδικίω λατομίας = = : Ἀγγέλωι[ε] ἐς Ἐρμιόνα . ||| T Ἀγγέλωι ἐς Ἐρμιόνα |||| ||
- 300 Ἀγγέλωι ἐς Κόρινθον : Δαίππωι ἐφόδια : Ἀρισταίωι θησαυρῶ ἐργασίας = = =
Δακτυλίων καὶ ἐπιούρων ἐς τὸ μάκελλον Ἀντιφάνει = = = :: :: Πασιθέμι μισθῶ
ποὶ τὰ ἐναίετια — : Βολίμο Ἐένωνι — : ΞΞ ἀγωγᾶς - |||| < ΞΞ Κάρυκι ἐς Κόρινθον-
Ἐκτορίδαι παρδείχματος λεοντο[κ]εφαλᾶν ἐνκαύσιος — :: :: Εὐλὼν
ἐσφορᾶς Ἀρισταίωι - |||| Ἀγγέλωι ||| Ἀ[ρι]σταίωι στεγάσιος : Κλεινίωι θυρώτοι
- 305 λευκῶσιος - Θυρώτοι φορᾶς Ἀ[ρι]σταίωι ||||

α'. Ἐλλείποντα γράμματα.

Ἐπειδὴ ἡ ἐπιγραφή δὲν εἶνε στοιχηδὸν γεγραμμένη, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ὀρισθῇ ἀκριβῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ λίθῳ ἐξηλειμμένων ἢ ἕνεκα ἀποκοπῆς αὐτοῦ ἐλλειπόντων γραμμάτων, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον καὶ ἀνωμάλως βαίνει ἡ γραφή, ποῦ μὲν δηλ. τὰ γράμματα εἶνε μεγαλύτερα ποῦ δὲ μικρότερα (καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἐνίοτε στίχῳ), ποῦ μὲν εἶνε πυκνότερον γεγραμμένα, ποῦ δὲ ἀραιότερον. Τοῦτου ἕνεκα προσπάθεια ἐγένετο ἐν τῷ ἐπιγραφικῷ κειμένῳ νὰ τηρηθῇ ἡ ἐν τῷ λίθῳ θέσις τῶν γραμμάτων πρὸς ἀλληλα, ὥστε ὁ ἀναγνώστης, βλέπων οὕτω πόσος χώρος καταλείπεται ἐν τῷ λίθῳ κενός, δύναται νὰ ὑπολογίσῃ αὐτὸς πόσα γράμματα εἶνε δυνατόν νὰ ἐλλείπωσιν.

β'. Σχέσεις τῶν διαφόρων στηλῶν πρὸς ἀλλήλας.

Ὅτι αἱ στήλαι Α' καὶ Β' ἐχαράχθησαν πρὸ τῶν παρακειμένων αὐταῖς στενοτέρων στηλῶν, τῶν α' καὶ β', δείκνυται ἐκ τούτου, ὅτι οἱ στίχοι τῶν τελευταίων τούτων στηλῶν α' καὶ β' δὲν εἶνε ὅλως εὐθύγραμμοι, ἀλλ' ἐνιαχοῦ τὰ γράμματα αὐτῶν βαίνουν σκολιῶς, ἕνεκα τῶν κεχαραγμένων ἤδη γραμμάτων τῶν παρακειμένων στηλῶν καθ' ὃν χρόνον ταῦτα ἐχαράσσοντο. Ἄλλως ἐν ταῖς στήλαις ταύταις Α' καὶ Β' πρόκειται περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, εἶνε ἀναγεγραμμένα δηλ. ἐν αὐταῖς αἱ μεγάλαι δαπάναι τῆς οἰκοδομῆς ναοῦ, ἐν ᾧ ἐν ταῖς ἐτέραις στήλαις εἶνε ἀναγεγραμμένα μικραὶ δαπάναι. Ὅτι δὲ ἐξ ἄλλου ἡ Β' εἶνε συνέχεια τῆς Α' δείκνυται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Β' δὲν βαίνει μέχρι τοῦ κάτω μέρους τοῦ λίθου· τοῦτο δείκνυται πρὸς τούτους καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας, διότι ἡ στήλη Α' ἀρχεται ἀπὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ κρηπιδώματος τοῦ ναοῦ καὶ ἡ στήλη Β' λήγει διὰ τῆς ἀναγραφῆς τῶν διὰ τὴν στέγην καὶ διὰ τὰ ἐν τοῖς ἀετώμασιν ἀγάλματα δαπανῶν.

Ὡς πρὸς δὲ τὰς στήλας α' β' καὶ β' δὲν δύναται τις ἐκ τοῦ περιεχομένου νὰ ἐννοήσῃ, τίς εἶνε συνέχεια τῆς ἐτέρας. Ἄλλ' ἡ β' δὲν εἶνε συνέχεια τῆς Β', διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν θὰ κατελείπετο μεταξὺ αὐτῶν κενὸς χώρος ἐν τῷ λίθῳ (1)· τοῦ-

(1) Ἡ μεταξὺ τοῦ τελευταίου στίχου τῆς Β' καὶ τοῦ πρώτου τῆς β' ἀπόστασις εἶνε 0,27.

ναντίον, φαίνεται ὅτι εἶνε συνέχεια τῆς ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ λίθου κεχαραγμένης β', ὥστε ἡ α' θὰ ἐχαράχθη πρὸ τῶν δύο τούτων.

Κατὰ τὰ ρηθέντα ἡ συνέχεια τῆς ἐπιγραφῆς ἔχει οὕτω:

Στήλη Α' (1-71)

Στήλη Β' (72-112)

Στήλη α' (113-180)

Στήλη β' (181-289)

Στήλη β'' (290-306) (1)

Ταύτην τὴν συνέχειαν τηρῶ ἐν τῇ μεταγραφῇ.

γ'. Χρόνοι τῆς ἐπιγραφῆς.

Τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων εἶνε τοιοῦτον, ὅσον τὸ τῶν μετ' Εὐκλείδην· σημειωτέον ὅμως ὅτι τὰ σκέλη τοῦ Α δὲν εἶνε, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἰσομεγέθη, οὐδ' ἡ κεραία αὐτοῦ ἀκριβῶς ὀριζοντία· ἔτι δὲ σημειωτέον ὅτι τὰ σκέλη τοῦ Ω δὲν εἶνε συγκλίνοντα, ἀλλὰ κάθετα καὶ μᾶλλον ἀποκλίνοντα· τὸ δὲ Ο δὲν διαφέρει ἐνιαχοῦ τοῦ Θ διότι ἔχει καὶ αὐτὸ, ἦν καὶ τὸ Θ στιγμῆν· ὡσαύτως τὸ Α συγγέεται ἐνίοτε τῷ Λ, ἅτε μὴ ἔχον κεραίαν.

Ὡς πρὸς δὲ τὴν ὀρθογραφίαν παρατηρητέον ὅτι ἀντὶ ΟΥ κείται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ο, καὶ τὸ σπουδαιότατον, ἀντὶ Ω κείται ἐνιαχοῦ Ο, ὅπερ ἀποδοτέον εἰς διαλεκτικόν τι ἐν Ἐπιδαυρίᾳ ἐπικρατοῦν ἰδίωμα, διότι ἐκ τῆς χρήσεως μάλιστα τοῦ ΟΥ φαίνεται ὅτι ἡ ἐπιγραφή ἐχαράχθη ἐν τοῖς μετ' Εὐκλείδην χρόνοις, ἐν ᾧ ἡ ἀντὶ τοῦ Ω χρῆσις τοῦ Ο ἀνάγει ἡμᾶς, κατὰ τὰς γνωστὰς μέχρι τοῦδε ἐπιγραφάς, μᾶλλον εἰς τοὺς προεुकλειδεῖους χρόνους. Αὕτη δὲ ἡ ἐπαμφοτερίζουσα χρῆσις τοῦ ΟΥ καὶ Ο καὶ τοῦ Ω καὶ Ο δεικνύει ὅτι ἡ ὑπ' ἐξέτασιν ἐπιγραφή θὰ ἐχαράχθη ἐν τοῖς πρώτοις μετ' Εὐκλείδην χρόνοις.

δ'. Γραφὴ ἀριθμῶν.

Ὁ τρόπος τῆς τῶν ἀριθμῶν δηλώσεως εἶνε πρωτοφανής, διάφορος τοῦτε ἀττικοῦ καὶ τῶν λοιπῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν (2). Τὸ σημαίνόμενον τῶν

(1) Ταῦτα εἶνε πιθανὰ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ ἐπιγραφή εἶνε αὐτοτελής· δυνατόν ὅμως αὕτη νὰ ἦτο συνέχεια ἐτέρας ἐπιγραφῆς, ἐν ἄλλῳ λίθῳ κεχαραγμένης· ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἡ ἐξακρίβωσις τῆς πρὸς ἀλλήλας σχέσεως τῶν διαφόρων στηλῶν εἶνε ἀδύνατος.

(2) Οἶον τοῦ ἐν Κερκύρα καὶ ἐν Ἐρμιόνι ἐν χρῆσει ὄντος (C. I. G. n. 1838, καὶ Lebas — Foucart n. 159h) καὶ τοῦ ἐν Τροιζήνι (Lebas — Foucart n. 157a).

Ἐξετάζοντες δὲ ἰδίᾳ τὸν τρόπον καθ' ὃν εἶνε ἀναγεγραμμένοι αἱ διάφοροι δαπάναι παρατηροῦμεν δύο τρόπους ἀναγραφῆς· ὁ μὲν εἶνε ὁ συνήθης καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς τοιοῦτου εἶδους ἐπιγραφαῖς (π. χ. ὁ ἔχων οὕτως: *Δαμοφῶνι καλῶνμάτων προσώπων* ===== κτλ.) ὁ δὲ (οἶον: *Σωτάδας ἤλετο τὴν περίστασιν ἐργάσασθαι ΧΧΧ* κτλ.) εἶνε πρωτοφανῆς καὶ δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ οὐχὶ ὡς τρόπος ἀναγραφῆς γενομένων πληρωμῶν, ἀλλ' ὡς ἀναγραφή τοῦ ἀποτελέσματος τῆς γενομένης μειοδοσίας. Κατὰ ταῦτα, παραβλέποντες μικράς τινὰς δαπάνας εἰς ἄλλα ἔργα καὶ οὐχὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ ἀναφερομένης, περὶ τῆς καθ' ἑλίου ἐπιγραφῆς δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι εἶνε τὸ παθητικόν, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ταμείου. Συνίσταται δὲ τὸ παθητικόν τοῦτο ἐκ πληρωμῶν γενομένων ἤδη καθ' ὃν χρόνον ἀνεγράφοντο ἐν τῷ λίθῳ, καὶ ἐκ πληρωμῶν, αἵτινες ἔμελλον νὰ γείνωσιν ἐν τῷ μέλλοντι, εἴτε μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας, εἴτε κατὰ δόσεις, ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία προὔχῳρει, ὥσπερ συνήθως ἦτο, καθ' ἃ ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν γνωρίζομεν.

στ'. Παρατηρήσεις εἰς τὰ καθέκαστα

Στ. 1-2 Ὁ λίθος ἐνταῦθα εἶνε ἐντελῶς ἐφθαρμένος, ὥστε ἐλάχιστά τινὰ ἔχνη γραμμάτων μόλις διακρίνονται. Ἐκ τούτου δὲ ἀγνοοῦμεν τίνες οἱ δίδοντες ἐνταῦθα λόγους καὶ τὰς δαπάνας ἀναγράφοντες καὶ πῶς ἐν γένει ἤρχετο ἡ ἐπιγραφή. Οὐ μὴν ἀλλ' ἀγνοοῦμεν καὶ ἂν ἡ ἐπιγραφή αὕτη ἦτο αὐτοτελής, διότι δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ ἦτο συνέχεια ἐτέρας, ἐν ἄλλῳ λίθῳ γεγραμμένης.

Στ. 3. Στοιβὰν: ἡ σημασία τῆς λέξεως εἶνε δυσδιάγνωστος· ἴσως δηλοῖ τοὺς λίθους δι' ὧν κατεσκευάσθη τὸ κρηπίδωμα (οἶονεὶ τὸ γέμισμα τῶν ἀνορυχθέντων θεμελίων τοῦ ναοῦ), διότι ἐν ᾧ ἐν στ. 7-8 εἶνε ἀναγεγραμμένη ἡ διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ κρηπιδώματος δαπάνη, οὐδαμοῦ ἄλλοθι εἶνε ἀναγεγραμμένη καὶ ἡ διὰ τὸ ὑλικὸν δαπάνη.

Ἦλετο: ἀλλαχοῦ γέγραπται εἴλετο καὶ ἔλετο ἀδιακρίτως.

Στ. 4. Τάμεν καὶ ἀγάγειν καὶ συνθέμεν: Πρβ. καὶ στ. 12 καὶ 34.

Στ. 5. Κλεάρωρ: μνημονεύεται ὡς ἐγγυητῆς ἐνταῦθα τε καὶ ἐν στ. 31.

Λύκιος κορίνθιος κτλ. ὁ αὐτὸς ἀναφέρεται ὡς ἐργολάβος καὶ ἐν στ. 18 καὶ 24. Παρατηρητέον δὲ ὅτι ἅπαντες οἱ ἀναλαβόντες τὴν λατομίαν καὶ τὴν εἰς τὸ ἱερὸν μεταφορὰν τῶν λίθων εἶνε κορίνθιοι· ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν ὡς βέβαιον συμπέρασμα ὅτι ἡ πλουσία ἐν λατομείois πωρίνου λίθου Κορινθία παρεῖχε τὸ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ ὑλικόν, διότι δυνατὸν ὁ λίθος οὗτος νὰ ἐκομίζετο καὶ ἄλλοθεν, οἶον ἐξ Αἰγίνης, ἢ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Ἐπιδαυρίας, διότι κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀπὸ Ἀργους εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τριῶν περίπου ὥρων, εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἔνθα ἔκειτο πιθανῶς ἡ Ἀἴσσα (ἴδ. Αρχ. Ἐφημ. 1884 σελ. 22) ὑπάρχει λατομεῖον πωρίνου λίθου. Οἱ κορίνθιοι παρεῖχον τοὺς λίθους καὶ διὰ τὰ ἐν Ἐρμιόνι κατασκευαζόμενα οἰκοδομήματα (Lebas-Foucart 159^b στ. 13 καὶ 14), ἐξ οὗ φαίνεται ὅτι οὗτοι ἦσαν τὸ πάλαι ὅ,τι οἱ σήμερον ἀργοῖοι, οἵτινες περιέρχονται κατὰ ῥεῖλους ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον καὶ ἀναλαμβάνουσι καὶ ἐκτελοῦσιν ἐργολαβικῶς οἰκοδομητικὰς ἐργασίας.

Τάμεν καὶ ἀγάγειν: Οὕτω συνεπλήρωσα κατὰ τὰ ἐν στ. 41.

Στ. 6. Εἰς τὸ ἱερὸν: Ἐν τῷ ΕΞ ὁ χαρακτὴς ἔγραψε κατὰ λάθος τὸ ξ δίς.

Ταῖ περιστάσι: Ἡ λέξις ἀπαντᾷ ἀλλαχοῦ τε καὶ ἐν στ. 90 καὶ 93 τῆς γνωστῆς ἐκ Λεβαδείας ἐπιγραφῆς (Στ. Κουμιαροῦδης ἐν Ἀθηναίῳ τόμ. Δ, καὶ Er. Fabricius, De Architectura Graeca Commentationes epigraficae 1881)· ἐρμηνεύων δ' αὐτὴν ὁ Fabricius λέγει ὅτι εἶνε *ea stylobatæ pars quae inter locum, quo columnae constituuntur, et cellae parietem interest*. Ἡ ἡμετέρα ὁμοῦς ἐπιγραφή δεικνύει ὅτι περίστασις κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν λέξιν «πρόστασις», ἣς τὸ σημαίνόμενον εἶνε ἡμῖν γνωστὸν ἐκ τῶν περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ἐρεχθίου ἐπιγραφῶν, σημαίνει κυρίως τὴν τὸν σηκὸν περιθέουσαν στοάν. Τοῦτο δὲ δηλοῦται ἐκ τῶν ἐξῆς: α') ἐν στ. 34 εἴρηται ὅτι ἐπληρώθησαν δραγμαὶ 1050 δι' ἐνκαυσιν τῆς περιστάσεως, ὅ ἐστι διὰ χρωματισμὸν αὐτῆς διὰ τῆς ἐγκαυστικῆς μεθόδου· ἀλλ' ὁ χρωματισμὸς οὗτος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γείνη ἐν τῷ δαπέδῳ, ἀλλὰ θὰ ἐγένετο ἐν τῷ θριγκῷ κτλ. β') ἐν στ. 13 εἶνε ἀναγεγραμμένη δαπάνη 3068 δραγμῶν δι' ἐργασίαν τῆς περιστάσεως, ἐν ᾧ ἐν στίχῳ 8

εἶνε γεγραμμένον ἕτερον κοδύλιον δι' ἐργασίαν τῆς κρηπίδος καὶ τοῦ στυλοβάτου, ὅπερ θὰ ἦτο ἐπανάληψις τοῦ αὐτοῦ ἐν μέρει πράγματος, ἂν περιστάσις ἦτο τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ κρηπιδώματος τὸ μεταξὺ τῶν κίωνων τῆς στοᾶς καὶ τῶν τοίχων τοῦ σηκοῦ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ σηκοῦ ἐδαπανήθη (στ. 22) τὸ αὐτὸ περίπου ποσόν, ὃ καὶ διὰ τὴν ἐργασίαν τῆς περιστάσεως, καταφανὲς εἶνε ὅτι οὕτω θὰ ἐκαλεῖτο ἢ περὶ τὸν σηκὸν στοᾶ, διότι ταύτης μόνον ἡ ἐργασία καὶ οὐχὶ ἡ τοῦ ἀνωτέρω ρηθέντος μέρους τοῦ κρηπιδώματος, δύναται νὰ ἰσοδυναμῇ πρὸς τὴν τοῦ σηκοῦ. Τὸ αὐτὸ δὲ συμπέρασμα ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ δαπανηθέντος διὰ τὴν λατομίαν τῆς περιστάσεως ποσοῦ (πλέον τῶν 6300 καὶ μείον τῶν 6600 δραχμῶν: ἰδ. στ. 6) πρὸς τὸ δαπανηθὲν διὰ τὴν λατομίαν τοῦ ἡμίσεος τοῦ σηκοῦ (δρ. 6167: ἰδ. στ. 15-16), διότι διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς στοᾶς θὰ ἀπηρεῖτο καταφανῶς ὑλικὸν ὀλίγον τι μείζον περίπου τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὸ ἡμισυ τοῦ σηκοῦ.

Ὁροσίας: Ἐν τῷ τοῦ Pape λεξικῷ ἀπαντᾷ: Ὁροσίας: Ἀναφαίνεται δὲ οὗτος ὡς ἐγγυητῆς καὶ ἐν στίχῳ 18.

Ἀγέμων. Ἀπαντᾷ ὡς ἐγγυητῆς καὶ ἐν στ. 48 **Ἀντίμαχος ἀργεῖος:** Ἀπαντᾷ ὡς ἐργολάβος καὶ ἐν στ. 11. Τὰ ἐν τέλει τοῦ στίχου δυνάμεθ' ἀνασπληρώσωμεν ἴσως: τὰς ὀροφᾶς καὶ τὰς κρηπίδας.

Στ. 8. Στυλοβάτα: Παρατηρητέα ἢ διάκρισις τῆς κρηπίδος ἀπὸ τοῦ στυλοβάτου, τοῦ μέρους δηλ. ἐκεῖνου τοῦ κρηπιδώματος, ἐφ' οὗ ἐπεκράθησαν οἱ κίονες. Ἐκ τούτου δὲ φαίνεται ὅτι ὁ ναὸς ἦτο δωρικὸς ριθμοῦ.

Εὐκλῆς: Οὕτω συνεπλήρωσα ἀποβλέπων εἰς τὸν κατὰ προσέγγισιν ἐλλείποντα ἀριθμὸν γραμμάτων. Ἀπαντᾷ δὲ ὁ Εὐκλῆς ὡς ἐγγυητῆς ἐν στ. 71.

Στ. 9. Θεόδοτος ἀρχιτέκτων: Οὗτος εἶχε τὴν ἀνωτάτην ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς ἐποπτεῖαν καὶ διὰ τοῦτο ἐλάμβανε μισθόν. Ἡ συμπλήρωσις δὲ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ εἰς δρ. 353 βεβαιούται ἐκ τῶν στ. 32 καὶ 54. Ἐλαβε δ' οὗτος μισθὸν τριῶν ἐτῶν (στ. 9, 31 καὶ 54), ἐξ μηνῶν (στ. 111), καὶ 70 ἡμερῶν (στ. 112), καὶ ἐλάμβανεν αὐτὸν κατὰ διαλείμματα, μέχρις οὗ ἐπερατώθη ἡ οἰκοδομή. Σημειωτέον δ' ὅτι ὁ ἐνιαύσιος αὐτοῦ οὗτος μισθὸς ἀντιστοιχεῖ πρὸς δραχμὴν τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀθήναις ὁ ἀρχιτέ-

κτων ἐλάμβανε κατὰ τὴν Ε'. ἑκατονταετηρίδα μισθὸν ἐπὶ ἐκάστης πρυτανείας δρ. 36, ἦτοι ἀκριβῶς μίαν δραχμὴν τῆς ἡμέρας καὶ οὗτος (C. I. A. ἀρ. 324) ἐν Ἐλευσίνι ὁμοίως καὶ ἐν Δήλῳ, ἐν ὑστερωτέροις χρόνοις, ἐλάμβανε δύο δραχμὰς καθ' ἐκάστην (ἰδ. Ἀρχ. Ἐφημερίς 1883 σελ. 3 στ. 62 καὶ Bull. d. cor. hellénique 1882 σελ. 83).

Στ. 10. Τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ στίχου τούτου δὲν εἶνε δυνατόν νὰ συμπληρωθῶσιν ἀσφαλῶς. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀγόμεθα εἰς τὴν συμπλήρωσιν: ἔγγυος· ἀλλ' οὕτως ἔχοντος τοῦ πράγματος δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἀρκετὸς χώρος ἐν τῷ λίθῳ διὰ τὰς πρώτας συλλαβὰς ὀνόματος, οὗ ἢ λήγουσα ΜΟΞ γέγραπται ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἐπομένου στίχου 11. Καὶ ὁμοίως ἢ διὰ τοῦ ἔγγυος συμπλήρωσις εἶνε ἀναγκαία, διότι ἄλλως ἀκατάληπτος εἶνε ἡ παράθεσις τοσοῦτων κυρίων ὀνομάτων. Ἄρα συμπληρωτέον ἴσως: [ἐγγυος Δᾶ]μος: διὰ κυρίου δηλ. ὀνόματος ἔχοντος, ὅσῳ τὸ δυνατόν, ὀλιγώτερα γράμματα.

Στ. 11-12 στορᾶν τοῦ σακῶ κτλ. Ἡ λέξις στορᾶ εἶνε πρωτοφανῆς καὶ ἀπαντᾷ καὶ ἐν στίχῳ 33-34 «στορᾶν τάμεν καὶ ἀγάγεν καὶ συνθέμεν τῷ στρώματι» παράγεται δὲ, ὡς φαίνεται, ἐκ τῆς ρίζης στορ, ἐξ ἧς καὶ ἡ λέξις στρωτήρ κτλ. κατ' ἀναλογίαν θὰ σημαίνει ἐν γένει στρωσιν καὶ πρᾶγμα τι πρὸς στρωσιν χρησιμεῖον, ὃ ἐστὶ θὰ σημαίνει ἢ τοὺς λίθους, τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ δάπεδον τοῦ ναοῦ, ἢ τὴν ξυλείαν, τὴν ἀποτελοῦσαν τὴν στέγην αὐτοῦ. Τὸ δεύτερον εἶνε πιθανώτερον διότι ἐν στ. 40 εἶνε ἀναγεγραμμένη ἕτερα δαπάνη πρὸς λατομίαν τῷ στρώματι. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν τῷ μνημονευθέντι χωρίῳ, τῷ ἐν στ. 33-34, ἢ δοτ.: τῷ στρώματι: συνδέεται ἀμέσως τῇ λ. στορᾶν, κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ λατομίαν τῷ περιστάσι (στ. 6.) καὶ λατομίαν τῷ στρώματι (στ. 40) καὶ οὐχὶ τῷ συνθέμεν, ὃ εἴρηται ἀπολύτως, ὡς δηλοῦται καὶ ἐκ τῶν ἐν στ. 12 καὶ 28.

Στ. 15. Εὐτερπίδας ἀναφαίνεται ὡς ἐργολάβος καὶ ἐν στ. 27.

Στ. 19. Ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐν ἀρχῇ τοῦ στίχου ἐλλείποντος μέρους νομίζω ὅτι εἶνε βεβαία, διότι ὁ Εὐτερπίδας ἀνέλαβε νὰ παράσχη τοὺς διὰ τὸ ἡμισυ τοῦ σηκοῦ ἀναγκαίους λίθους καὶ μεταφέρῃ αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερὸν ἀντὶ δραχμῶν 6167 (στ. 14-16), ὁ Ἀρχικλῆς δὲ νὰ παράσχη μόνον

τοὺς λίθους διὰ τὸ ἕτερον ἡμισυ ἀντὶ δραχ. 4400 καὶ τι πλεόν (στ. 16-17): ὑπελείπετο ἄρα ἢ διὰ τὴν μεταφορὰν καὶ τῶν λίθων τούτων δαπάνη, ἥτις βεβαίως εἶνε ἢ ἐν τῷ προκειμένῳ στίχῳ ἀναγεγραμμένη, διότι προστιθεμένη αὕτη τῷ ἀνωτέρῳ ποσῷ τῶν δραχ. 4400 ἀποτελεῖ τὸ ποσὸν ἐκεῖνο κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον, ὅπερ ἔλαβεν ὁ Εὐτερπίδας διὰ τε τὴν παροχὴν καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν διὰ τὸ ἕτερον ἡμισυ λίθων.

Στ. 20. Ὁ στίχος οὗτος εἶνε ἐντελῶς ἐξηλειμμένος, διότι ἐνταῦθα ὁ λίθος εἶνε εἰς δύο τεμάχια τεθραυσμένος καὶ κατὰ τὰ ἄκρα ὄλως ἐφθαρμένος.

Στ. 21-30. Ἡ ἀρχὴ τῶν στίχων τούτων εἶνε ἄγνωστος, διότι ἔλλειπει τριγωνικὸν τεμάχιον ἐκ τοῦ λίθου.

Στ. 25. Ἡ διὰ τοῦ κορίνθιος συμπλήρωσις φαίνεται μοι βεβαία, διότι ὁ Λύκιος κορίνθιος ἀπαντᾷ ὡς ἐργολάβος καὶ ἐν στ. 5 καὶ 18.

Στ. 27. Ἐν τῇ προθέσει ἐς (ἐς τὸ ἐργαστήριον) ἐχαράχθη ἐν τῷ λίθῳ, κατὰ παραδρομὴν τοῦ χαρακτοῦ, I ἀντὶ E, ἢ προκειμένου νὰ γραφῆ EΙΣ παρελείφθη τὸ E.

Ἐργαστήριον. Τὰ διὰ τὸ ἐργαστήριον ἔξοδα ἀναγράφονται ἐνταῦθα τε καὶ ἐν τοῖς κατωτέρω στίχοις 27-44, 221, 245, 255. Εἶνε δὲ καταφανές ὅτι τὸ ἐργαστήριον τοῦτο κατεσκευάσθη ἵνα χρησιμεύσῃ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ, διὰ νὰ ἐργάζωνται τοῦτέστιν ἐν αὐτῷ οἱ διάφοροι τεχνίται, εἶχε δηλ. τοιαύτην χρῆσιν, οἷαν λ. χ. τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ περίφημον ἐν τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις ἐργαστήριον, ἐν ᾧ εἰργάζετο ὁ Φειδίας.

Στ. 29-30. Τὰ ἔνδοι τὸ θυμέτρο: Τοῦτο εἴρηται κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἐν στίχῳ 85 «καὶ τοῦ σακοῦ καταξοάν, τὰ ἔξω».

Στ. 31. Ἐνκαυσιν τῷ σακῶ κτλ. Διὰ τὴν ἔνκαυσιν τῆς περιστάσεως ἐδαπανήθησαν δραχ. 1050 (στ. 24).

Στ. 33-34. στορὰν τάμεν κτλ. Ἴδε σημειώσιν ἐν στίχῳ 11-12.

Στ. 39. Ἀλινω τοῦ ἐργαστηρίου: Ἐκ τοῦ ἀλίνω = ἐπαλείφω.

Στ. 41. Πυάνθη: μήπως Εὐάνθη; Παρὰ Σουίδα ὁμοῦς ἀπαντᾷ κύριον ὄνομα Πύανθος.

Στ. 42. ὑπωροφίας τὰν ἐργασίαν: Ἐν C1A (I ἀρ. 322 στ. 81) ἀπαντᾷ «τῆς ἐπωροφίας σφη-

κίσκουσ καὶ ἱμάντας ἀθέτους» καὶ παρ' Ἡσυγίῳ: ὑπωροφίον = ὑπόστεγον. Ἐκ τούτων δηλοῦται ὅτι ὑπωροφία εἶνε ἢ ἐκ στρωτήρων, φατνωμάτων κτλ. ἀποτελουμένη στέγη καὶ εἴρηται κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἐν στ. 46: τὰν ὀροφὰν τὰν ὑπέερεθε.

Στ. 44. π(τ)ελέαν: Ἐν τῷ λίθῳ παρελείφθη τὸ T.

Στ. 46. ὑπέερεθε: Κατωτέρω (π. 51): ὑπέερεθεν.

Στ. 54. Ἀριστομίδης: ἐν στ. 62: Ἀριστομίδας.

Στ. 57. π(ο)σώπων: Ἐν τῷ λίθῳ γέγραπται A ἀντὶ O.

Στ. 59-60: ὑποδοκίου: Ἡ λέξις, ἥς τὴν σημασίαν δυσκόλως δυνάμεθα νὰ ἐνοήσωμεν, ἀπαντᾷ καὶ ἐν στ. 233. Ἐν τῇ ἐπομένῃ δὲ λέξει ὁ λίθος εἶνε ἐφθαρμένος μεταξὺ τοῦ A καὶ M διακρίνονται δὲ ἴχνη γράμματος, ὁ δύναιται νὰ εἶνε A, Λ, K ἢ N: ἐκ τούτου δὲ ἢ συμπλήρωσις τῆς λέξεως εἶνε δυσχερής, καθόσον μὴ ὑπάρχοντος χώρου διὰ πλειότερα τοῦ ἐνός γράμματα δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναγνώσωμεν καὶ κυματίου, καλυματίου ἢ ἕτερόν τι. Μήπως ἀναγνωστέον κ' αργματίου, ὅ ἐστι καὶ ἀναμματίου (ἐκ τοῦ: ἀναμμα);

Στ. 63. διαστύλων θυρώματα: Οὕτω θὰ καλοῦνται, ὡς φαίνεται, αἱ εἰς τὸν πρόναον ἀγούσαι θύραι, ὅ ἐστιν αἱ μεταξὺ καὶ ἐκατέρωθεν τῶν δύο ἐν τῇ ἀνατολικῇ αὐτοῦ πλευρᾷ κίωνων, διότι γνωστόν εἶνε ὅτι ὁ πρόναος, ὁ περιέχων ἀναθήματα, ἦτο εἰκότως κιγκλιδώμασι κεκλεισμένος. Κατ' ἀντίθεσιν δὲ πρὸς τὰ θυρώματα ταῦτα τῶν διαστύλων, θύρωμα ἀπλῶς καὶ μέγα θύρωμα ἐκαλεῖτο ἢ μεγάλη καὶ πολυτελῶς ἐξεργασμένη τοῦ σηκοῦ θύρα, ἢ ἀπέναντι τοῦ ἀγάλματος.

Στ. 65: ὀπόσον κα δῆ(ι)πο(ι). Τὸ I ἔλλειπει καὶ ἐν τῷ δῆ καὶ ἐν τῷ πο. Ὁ Σωταῖρος ἀνέλαβε νὰ παράσῃ διὰ τὸ θύρωμα (τὸ μέγα θύρωμα) τὸν ἐλέφαντα, ὅσος καὶ ἂν ἤθελε χρεισθῆ.

Στ. 69: κολλατικὸν τῷ θυρώματι κτλ. Ἄπορον εἶνέ μοι διατὶ πρὸς τοῦτο ἐδαπανήθησαν τόσον πολλά χρήματα, ἦτοι 2700 δραχμαὶ τοῦλάχιστον! Μήπως, διότι τὸ θύρωμα εἶχε καὶ ἐλέφαντα, ἢ ἐπικόλλησις παρεῖχε μεγάλας δυσχερείας;

Στ. 75-76: φάρξιν τοῦ ναοῦ: Πρὸς C. I. A. I, 319: «φάρξαι τὸ βάθρον τοῖν ἀγαλμάτων».

Στ. 73: *κάλχας*: Πρβ. C.I.A.I. 322 στ. 90 « τὰς κάλχας τὰς ἐπὶ τοῖς ἐπιστυλίοις ἐξεργάσασθαι ἔδει ».

Στ. 88. Ὁ διὰ τὸν στίχον τοῦτον ἡμισυ περίπου χώρος ἐν τῷ λίθῳ κατελείφθη κενός.

Στ. 89. *κερκίδα τῷ αἰετῷ*: Κερκίς καλεῖται, ὡς φαίνεται, τὸ τριγωνικὸν τοῦ ἀετοῦ σχῆμα, ὃ ἐστὶ τὸ τύμπανον τοῦ ναοῦ ἢ αὐτὸ τὸ τρίπλευρον γείσον τὸ περιβάλλον τὸ τύμπανον. Τὸ πρῶτον φαίνεται πιθανώτερον ἕνεκα τῶν ἐν στίχῳ 112.

Στ. 92: *χρυσὸν χορὸν ἐργάσασθαι*. Χορὸς καθ' Ἡσύχιον, σημαίνει κύκλον, στέφανον, ὥστε μόνον ἂν τὴν τελευταίαν ταύτην σημασίαν ἀποδώσωμεν τῇ λέξει δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν τὸ παράδοξον τοῦτο χωρίον. Τίς δὲ ἦτο οὗτος ὁ ἐκ χρυσοῦ κατασκευασθεὶς στέφανος καὶ πρὸς τί ἐχρησίμευεν, ἄγνωστον. Τὸ χωρίον τοῦτο ὑπομιμνήσκει ἡμῖν τὸ ὁμηρικὸν ἐκεῖνο (Ἰλ. στ. 591) καθ' ὃ ὁ Ἡφαιστος ἐποίησεν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως χορὸν « τῷ ἱκελον, οἶόν ποτ' ἐνὶ Κνωσσῷ εὐρείη »

» Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδῃ » ἀλλ' οἷανδ' ἄποτε σημασίαν καὶ ἂν ἀποδώσωμεν εἰς τὴν λέξιν, προκειμένου περὶ ἐρμηγείας τοῦ ὁμηρικοῦ τούτου χωρίου ἢ, κάλλιον εἰπεῖν, ὅπως καὶ ἂν φαντασθῶμεν τὸν χορὸν, ὃν ἐποίησεν ὁ Δαίδαλος τῇ Ἀριάδῃ, οὐδόλως δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν τὸν ἐν τῇ προκειμένῃ ἐπιγραφῇ χορὸν.

Στ. 94-96. Κατὰ τοὺς στίχους τούτους ὁ λίθος εἶνε ἀποκεκομμένος καὶ ἐφθαρμένος, ὥστε ὀλίγιστα μόνον γράμματα σώζονται.

Στ. 97. *ἀκρωτάρια*: Οὕτω συνεπλήρωσα κατ' ἀναλογίαν πρὸς ἐν στ. 91, ἀγόμενος ἐκ τούτου κυρίως ὅτι τὸ εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιστάσεις δαπανηθὲν ποσὸν εἶνε σχεδὸν τὸ αὐτό. Σημειωτέον δ' ὅτι ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ εἶχεν ὡς ἀκρωτήρια πτερωτὰς Νίκας (ἰδ. Ἀρχ. Ἐφημερίδα 1885 Πίν. 1).

Στ. 99. *ἐναιετίων*: Οὕτω συνεπλήρωσα ὁρμηθεὶς ἐκ τῶν ἐν στίχῳ 114. Καλοῦνται δὲ ἐναιετία, ὡς γνωστὸν, τὰ ἐν τοῖς ἀετώμασιν ἀγάλματα (ἰδ. Mitth. d. deutsch. Arch. Instituts IV σ. 34). Περὶ τῶν ἐν τοῖς ἀετώμασι τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀγαλμάτων ἴδε Ἀρχ. Ἐφημερίδα 1884 Πίν. 3 καὶ 4.

Στ. 100. *παραιετίδας*. Τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ἴδε ἐν Botticher's Tektonik I. σ. 255 σημ. 4.

Στ. 101. *βάθρα τοῖς ἀκρωτηρίοις*. Γνωστὸν ὅτι τὰ ἀκρωτήρια εἶχον ἰδίαν ἐπὶ τῶν γωνιῶν τοῦ ἀετώματος βάσιν. Ἐκ τούτου ὁρμώμενος συνεπλήρωσα ἐν τῷ ἐπομένῳ στίχῳ 102, *θέμεν* (διότι μόνον διὰ πέντε τὸ πολὺ γράμματα κενὸς χώρος ὑπάρχει), θέμεν δηλ. αὐτὰ ἐπὶ τῆς βάσεως αὐτῶν.

Πυρίας: Ἐν στίχῳ 16: Πυρίας.

Στ. 103. *Ἀγαθίνῳ*: Συμπληρῶ ὑποθετικῶς ἐναιετίων κατὰ τὰ ἐν στίχῳ 112. Καὶ ναὶ μὲν ἐν τῷ τελευταίῳ τούτῳ χωρίῳ ἢ δαπάνη εἶνε πολὺ μικροτέρα, ἀλλὰ δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς γενομένη διὰ τινὰ μόνον ἐναιετία τῆς ἐτέρας κερκίδος οὐχὶ δι' ἅπαντα. Πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐναιετίων ἐκάστου ἀετώματος θὰ εἰργάζοντο πολλοὶ τεχνῖται (λιθοξόοι). Τοιοῦτοι ἴσως εἶνε οἱ Ἀγαθίνος (στ. 103), Λυσίων (στ. 103) Ἐκτορίδας (στ. 104 καὶ 111-112) κ.λ. Ἀλλὰ ταῦτα εἶνε ἀπλῆ ὑπόθεσις, ἀφ' οὗ ἀτυχῶς ἐνταῦθα, ἐν τῷ σπουδαιοτάτῳ τῆς ἐπιγραφῆς μέρει, ὁ λίθος εἶνε ἀποκεκομμένος, ὥστε ἐλλείπει ἀρκετὸν μέρος ἐκ τοῦ τέλους ἐκάστου στίχου. Ἐν τοῖς ἐναιετίοις εἰργάζετο καὶ ὁ Πασίθεμις, καὶ μάλιστα ἐπὶ μισθῷ (στ. 302).

Στ. 106. ΑΘΙ. Μήπως τὰ γράμματα ταῦτα εἶνε ἀριθμός;

Στ. 107. *Μακέλλο*: Ἐν τῷ λίθῳ γέγραπται Ω ἀντὶ Ο. Ἡ λέξις ἀπαντᾷ καὶ ἐν στίχοις 296, 298, 301.

Στ. 231. Εἰς τὸν *θησαυρὸν*: Τοιοῦτον οἰκοδόμημα ἢ μέρος οἰκοδομήματος ὑπῆρχε καὶ ἐν Ἐλευσίνῃ (Ἀρχ. Ἐφημερ. 1883 σ. 115 στ. 10, 13 κτλ.). ἰδ. καὶ στ. 236, 243, 300.

Στ. 261. *Ἀριστόνος*: ὁ ἐστὶν Ἀριστόνους.

Στ. 282. Ἐν τῷ λίθῳ γέγραπται ΕΦΟΡΑΣ, παραλειφθέντος, ὡς φαίνεται, τοῦ Σ, ὥστε ἀναγνωστέον *ἐσφορᾶς*. Πρβ. καὶ στ. 295.

Στ. 289. Τὸ ἡμισυ περίπου τοῦ στίχου ὑπελείφθη κενόν.

Στ. 292. ΙΙΙΙΠ τὸ Π ἐνταῦθα εἶνε ἀριθμός. Ὡαύτως ἀριθμοὶ δηλωτικοὶ τοῦ βάρους εἶνε τὰ ΣΣ ἐν στίχῳ 302.

Στ. 304 καὶ 305: *θύρωτον*: θύρωτον, ὡς φαίνεται, ἀντὶ θύρωτρον, καθ' ἃ ρόπτρον (Ἀρχ. Ἐφημερίδα, 1885 σ. 18 στ. 41) ἀντὶ ρόπτρον.

ΑΡΧΑΪΚΟΝ ΑΝΑΓΛΥΦΟΝ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

(Πίναξ 9)

Ἐν τῶν σπουδαιότερων μνημείων τῆς ἀττικῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης εἶνε πάντως τὸ ἐν τῷ πίνακι 9, νῦν τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενον ἀναγλύφον τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως. Δυστυχῶς ἀγνοοῦμεν, ἔνεκεν τῆς ἄλλοτε ἐπικρατησάσης ἀμελείας περὶ τὴν καταγραφὴν τῶν εἰς τὰ δημόσια Μουσεῖα ἐκάστοτε εἰσερχομένων μνημείων, τὸν χρόνον ἀκριβῶς καὶ τὴν θέσιν τῆς εὐρέσεως τούτου· πάντως ὅμως βέβαιον εἶνε ὅτι ἀνευρέθη ἐν Ἀκροπόλει καὶ δὴ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Sybel ἐκδοσιν τοῦ καταλόγου, διότι βεβαίως δὲν ἤθελε παραλειφθῆ μνημεῖον τοσοῦτω πολῦτιμον (1). Ἡμεῖς τὴν ἐκ τῆς μὴ δημοσιεύσεως τοῦ ἀναγλύφου τούτου προερχομένην ζημίαν ν' ἀναπληρώσωμεν βουληθέντες, ἀνελάβομεν τὴν δημοσίευσιν καίπερ εἰδότες τὴν δυσχέρειαν πλήρους τιμῆς αὐτοῦ ἐρμηνείας.

Τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἡμετέρου ἀναγλύφου καθορᾷ πᾶς τις ὁ καὶ ἐλάχιστα τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης τρίβων, ὑποδείξεως ὅμως δαίται πρὸς τοὺς μὴ τυχόν μελετήσαντας τὰ ἐσχάτως ἐν Ἀκροπόλει γεγενημένα εὐρήματα, ἢ σχετικῆ τοῦ μνημείου τούτου πρὸς ταῦτα ἀξία. Τὰ σπουδαιότερα τῶν εὐρημάτων τούτων εἰσὶν, ὡς γνωστόν, αἱ ὑπὸ ἑνα τύπον, καίπερ ἐν τοῖς καθέκαστα παραλλάσσοντα, γυναικεῖαι ἐκεῖναι μορφαί, τὰ «ἀγάλματα» ἐκεῖνα, τὰ πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἀκροπόλεως ὑπὸ τῶν Περσῶν ταύτην κοσμοῦντα. Ἐκ τῆς ὁμοιότητος τούτων πρὸς ἄλληλα προκύπτει, καὶ τοῦτο παρετηρήθη ἤδη ἐπιτυχῶς, ὅτι τὸν τύπον αὐτὸν εἶχεν παραλάβῃ ἢ ἀρχαϊκῆ τέχνη πρὸς παράστασιν τῆς γυναικείας μορφῆς θείας ταύτης εἴτε ἀνθρωπίνης, ἀπαράλλακτα ὅπως ὑπὸ τὸν τύπον τῶν καλουμένων ἀρχαϊκῶν Ἀπολλώνων παρίστα τὴν ἀνδρικήν μορφήν ἀσχέτως τῆς θείας αὐτῆς ἢ μὴ ἰδιότητος, ὡς τοῦτο τὰ νῦν ὑπὸ κρατίστων ἀρχαιολόγων παραδεκτὸν τυγχάνει (2).

(1) Σημειωτέον ὅτι οὔτε ὁ Schöne ἐν τοῖς «Ἑλληνικοῖς ἀναγλύφοις» μνημονεύει κἄν τοῦτου.

(2) Milehhöfner Archäolog. Zeit. 1881. σελ. 53. — Friedr. — Wolters, Gypsabgüsse Ant. Bild. σελ. 11.

Τὸν τύπον τοῦτον τὸν κοινὸν πρὸς παράστασιν τῆς γυναικείας μορφῆς ἀνευρίσκομεν καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἀναγλύφῳ ἐν τῇ τῆς Ἀθηνᾶς εἰκόνι καὶ δὴ ὑπὸ παραλλαγὴν αἴρουνται πᾶσαν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς εἰκονίσεως τῆς θεᾶς ταύτης, καθόσον τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς κράνος χαρακτηρίζει ταύτην ἐπακριβῶς. Ἐπικυροῖ ὅθεν ἢ ἡμετέρα παράστασις τὴν ὑπόθεσιν περὶ τοῦ κοινοῦ τύπου ὑφ' ὃν παρίστατο ἐν γένει ἢ γυναικεῖα μορφή, ἀποδείκνυσιν δὲ τρανῶς ὅτι τὰ ἐν τῇ Ἀκροπόλει εὐρήματα πᾶν ἄλλο δυνατόν νὰ εἰκονίζωσιν, ἱερείας ἔστω, ἀλλὰ πάντως οὐχὶ Ἀθηνᾶς. Ἐκτὸς τοῦ κράνου τοῦ χαρακτηριστικοῦ τούτου τῆς θεᾶς συμβόλου, κατὰ τὰ ἄλλα ἢ ἡμετέρα Ἀθηνᾶ οὐδόλως διαφέρει τῶν τῆς Ἀκροπόλεως γυναικῶν· τὴν στολήν, τὴν κόμμωσιν καὶ τὸ *gestus* ἐκεῖνο, τὸ ἐν τοῖς ἀρχαικοῖς τούτοις ἀγάλμασι κοινόν, τὸ κομψοπρεπὲς τουτέστι τῆς ἐσθῆτος ἀνάσυρμα, ὁμοιάζει τόσον ἢ ἐν ἀναγλύφῳ αὐτῇ Ἀθηνᾶ τοῖς ἀγάλμασι τῆς Ἀκροπόλεως, ὅσον καὶ πρὸς ἄλληλα ταῦτα. Τὸ ἡμέτερον ἀναγλύφον εἶνε ἐλλιπὲς καὶ εἰς τέσσαρα τετραυμένον, δυσχερῆς δὲ ἀποβαίνει καὶ ἔνεκα τούτου ἢ ἐντελής αὐτοῦ ἐρμηνεία, εἰκονίζει οὐχ ἥττον νομίζομεν σκηρῆν ἐκ τῶν συνήθων ἐν τοῖς ἀναθηματικοῖς ἀναγλύφοις: τὴν θεᾶν τουτέστιν καὶ πρὸ αὐτῆς ἰκέτας μέλλοντας τελέσαι θυσίαν. Ἡ Ἀθηνᾶ εἰκονίζεται ἐν καταγραφῇ ἰσταμένη, διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἀνέχουσα τὸ ἱμάτιον, φέρει δὲ κράνος, οὔτινος ὁ λόφος δὲν ἦτο πλαστικῶς δεδηλωμένος ἀλλὰ χρώματι ἐξαλειφθέντι τὰ νῦν. Ἡ κόμη καταπίπτει ἔμπροσθεν ἐπὶ τοῦ στήθους εἰς τρεῖς πλοκάμους, ὅπως καὶ ἐν τοῖς ἀγάλμασιν, ὅπισθεν δὲ πίπτει ἐπὶ τῆς ῥάχews διατεταγμένη κυματοειδῶς εἰς παραλλήλους γραμμὰς· τὸ κωνοειδὲς σχῆμα τῆς ὀπισθεν κόμης προῆλθεν πάντως ἐκ πλαστικῶν λόγων, ἄλλως· καὶ ἐν τοῖς ἀγάλμασι δὲν ἐλλείπουσι τούτου ἀναλογίαι. Διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἄπτεται ἢ θεὰ τῆς ἐσθῆτος ὑπὸ τὸ στήθος, τοῦθ' ὅπερ νέον ἐν τῇ παραστάσει τοῦ κοινοῦ τύπου· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐλλείπουσιν αἱ

δεξιά χεῖρες τῶν πλείστων σχετικῶν ἀγαλμάτων, ἀγνοοῦμεν δὲ ἕνεκα τούτου ἀκριβῶς πῶς διέκειντο, τοιαῦται μικρὰ σχετικῶς παραλλαγαὶ δὲν καταστρέφουσι τὴν προφανῆ ἀναλογίαν. Ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ἀθηνᾶς καταφαίνονται ἅπασαι αἱ ἐλλείψεις τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης, τὸ λοξὸν καὶ ὀγκῶδες τῶν χειλέων, ἡ ἀσυμμετρία τῶν ὠτων τὸ τριγωνικὸν τοῦ προσώπου καὶ κυρίως τὸ σχεδὸν ἀνωπὸν τῶν ὀφθαλμῶν ἐν τῇ καταγραφῇ ἀπεικονίσει· παρατηρεῖται ὅμως καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἀθηνᾷ ἡ τεχνικὴ ἐκείνη πρὸς τὸ λεπτομερές καὶ κομψὸν τάσις ἡ χαρακτηρισίζουσα τὰ τελευταῖα ἐν Ἀκροπόλει εὐρήματα.

Πρὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἔχομεν δύο κατὰ τὸ ἥμισυ σωζομένας γυναικείας μορφὰς καὶ πρὸ ἐκάστης ἀνὰ δύο μικροὺς ἰκέτας· λέγομεν ἀνὰ δύο ἐν ᾧ ὄντως τρεῖς ὁρατοὶ εἰσιν, ἤτοι δύο πρὸ τῆς πρώτης τῶν μεγάλων μορφῶν καὶ εἷς πρὸ τῆς ἐπομένης, εἰκάζομεν ὅμως ὅτι καὶ πρὸ τῆς τελευταίας ταύτης δύο ἀνελόγουν μικροὶ ἰκέται καὶ τὴν ὑπόθεσιν ἡμῶν ταύτην ὑποστηρίζει ἐπὶ τοῦ πρωτοτύπου ἐναργῶς φαινομένη μικρὰ τις ὀπισθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ τρίτου μικροῦ ἰκέτου ἐξοχή, ὡσεὶ στεφάνη, ὁμοία τῇ ἐπὶ τοῦ ἔμπροσθεν ὁρατοῦ ἰκέτου. Ἐὰν παρατηρήσῃ τις τὴν δυσχέρειαν, ἣν ὁ τεχνίτης μόλις ὑπερένικησεν ἐν τῇ ἀπεικονίσει τοῦ δευτέρου τῶν δύο πρώτων μικρῶν ἰκετῶν, ὅστις ἀληθῶς ὡσεὶ σκιά τοῦ πρώτου παρίσταται, λάβῃ δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἔλλειψιν χώρου ἐν τῇ τοῦ τετάρτου ἀπεικονίσει, δὲν θ' ἀπορήσῃ ὅτι ὁ τεχνίτης ἠρκέσθη ἀπλῶς εἰς ὑπόδειξιν τοῦ ἰκέτου τούτου. Διστάζομεν ν' ἀποφανθῶμεν γνώμην ὡς πρὸς τὸ γένος τῶν ἰκετῶν

τούτων, ἕνεκα τῆς ἐπιπολαίου διαπλάσεως τῶν μορφῶν τούτων, συμπεραίνομεν ὅμως ὅτι ὁ τεχνίτης ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἰκέταις ἀνδρας ἐν τοῖς ὀπισθεν γυναικῆς νὰ εἰκονίσῃ διανοήθη. Ἡ παρεμφερῆς ξοάνῳ τρίτη μικρὰ μορφή ὑποθέτομεν νὰ παρίστα γυναικῆ, ὡς ἐκ τῆς ὁμοιότητος μάλιστα ἣν ἔχει πρὸς τὸ ἐσχάτως ἐν Ἀκροπόλει ἀνευρεθὲν ἀγαλμα, τὸ ἐν πολλοῖς ξοάνῳ ὁμοιάζον. Ὁ πρῶτος τῶν μικρῶν τούτων ἰκετῶν κρατεῖ ἐν τῇ δεξιᾷ κυκλικόν τι ὡσεὶ φιάλην, ἐν τῇ τεταμένη δὲ ἀριστερᾷ ἀντικείμενόν τι ἐξηλειμμένον ὄλως. Ἡ δεξιά τοῦ ὀπισθεν τούτου ὑφούται ποιούσα σχῆμά τι ἴσως ἰκετευτικόν.

Παρὰ τοὺς δύο τούτους μικροὺς ἰκέτας φαίνεται κατὰ τὰ ὀπισθεν μόνον ὁρατὸν τὸ εἰς θυσίαν ἀγόμενον ζῶον. Ὁμοιάζει τοῦτο ἀληθῶς ὑί, καίπερ δὲ τὸ ζῶον τοῦτο καὶ ἐν ἐτέρῳ εἰς τὴν Ἀθηνᾶν ἀναθηματικῶ ἀναγλύφῳ ἀπαντῶν (πρβλ. *Le Bas Voyage archéol. IV pl. 46*), φαίνεται ἡμῖν οὐχ ἤττον δυσερμήνευτος ἢ εἰς τὴν Ἀθηνᾶν θυσία τούτου, ἐὰν δὲ ἐπιτρέπετο ἡμῖν ν' ἀποδώσωμεν εἰς τὸν τεχνίτην ἀνακρίθειαν περὶ τὴν ἀπεικόνισιν ἠθέλομεν ὑπολάβῃ τοῦτο μᾶλλον ὡς βοῦν, ἤτις, ὡς γνωστὸν συχὰ εἰς θυσίαν ἤγετο τῇ Θεᾷ. Ὁ Εὐστάθιος (283, 29) μεταδίδωσιν ἡμῖν ὅτι καὶ «θήλεα ἔθουον τῇ Ἀθηνᾷ». Ἐὰν εἰς ταῦτα συγκατελέγετο καὶ ἡ κυρίως εἰς τοὺς χθονίους θεοὺς καὶ τὴν Ἀφροδίτην σὺς, τοῦτο ἄς λυθῇ παρ' ἄλλων ἐντριβεστέρων περὶ τὴν παράδοσιν ἐρμηνευτῶν. Τὸ ἡμέτερον ἀνάγλυφον ἦν, ὡς εἰκός, καὶ χρώματι πεποικιλμένον, σώζονται δὲ που καὶ ἰχνη τοῦ ἐρυθροῦ.

B. ΣΤΑΗΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Ἡ ἐπομένη ἐπιγραφή εὐρέθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1884 κατεδαφισθείσης οἰκίας τινὸς κειμένης ἐπὶ τοῦ χώρου τῆς Στοᾶς τοῦ Ἀττάλου. Ὁ λίθος εἶναι πεντελικὸς καὶ ἔχει ὕψος μὲν μέγιστον 0,38, πλάτος 0,32 καὶ πάχος 0,15 περίπου· εἶναι ἀπο-

κεκρουσμένος πανταχόθεν, εἰς τὰ δεξιὰ δμως σώ- ζεται ἄκρα, ἣτις ἴσως εἶναι ἡ ἀρχικὴ· διότι ὁ λίθος εἰς μεταγενεστέρους χρόνους ἐχρησίμευσεν εἰς οἰκοδομὴν καὶ διὰ τοῦτο ἤλλαξε ὀλίγον καὶ τὸ σχῆμά του.

		Χ Α Ι Ι		
	C Ε	Δ Ι Ο Ν Υ Ξ Ι	- - - ος	Χαι[ρ - - -]
	D A P - I M Ε	Τ Ε Υ Κ Ρ Ο Ε	Θαρ[ρ]ίας	Διονύσι[ος]
	Κ Α Λ Λ Ι Τ Ε Λ Ε Ε	Ε Λ Ε Α Ε	Καλλιτέλης	Τεῦκρος
5	Ε Λ Ε Ξ Ι Α Ε	Α Λ Λ Α Θ Α Ν Δ Ρ Ο	Ἥγεσίας	Ἀγάθανδρο[ς]
	Ε Υ Α Λ Λ Ε Λ Ο Ε	Θ Ε Ο Μ Ε Δ Ε Ε	Ευάγγελος	Θεομήδης
	Ε Χ Ε Α Ν Δ Ρ Ο Ε	Λ Υ Ξ Ι Ε Τ Ρ Α Τ C	[Δ]έξανδρος	Λυσίστρατος[ς]
	Α Ι Ρ Ι Ε	Π Ο Λ Υ Ξ Ε Λ Ο Ε	[Χ]αῖρις	Πολύζηλος
	Ρ Ο Κ Ι Δ Ε Ε	Δ Ι Ο Τ Ι Μ Ο Ε	[Φ]ωκίδης	Διότιμος
10	Α Ι Ξ Χ Υ Λ Ι Δ Ε Ε	Μ Ν Ε Ξ Ι Ε Τ Ρ Α Γ	Αισχυλίδης	Μνησίστρατ[ος]
	Θ Ε Ο Λ Ν Ι Ε	Α Π Α Τ Ο Ρ Ι Ο Ε	Θέογνις	Ἀπατούριος
	Λ Ι Ο Λ Ε Ι Τ Ο Ν	Κ Ε Φ Ι Ξ Ο Δ Ο Τ Ο	Διογείτων	Κηφισόδοτος[ς]
	Ε Α Λ Ε Ε	Χ Α Ι Ρ Ε Α Ε	[Θ]εάγης	Χαιρέας
	Β Ρ Ο Ν	Λ Α Μ Π Ρ Ο Κ Λ Ε Ε	[Ἄ]βρων	Λαμπροκλῆς
15	Α Ρ Ε · Ι Ν Ο Ε	Γ Α Τ Ρ Ο Κ Λ Ε Ε	Ἄρε[σ]ίνος	Πατροκλῆς
	C Π Α Λ Κ Ε Ι Δ Ε Ε	Δ Ι Ο Ν Υ Ξ Ι Ο Ε	Ἐπαλκείδης	Διονύσιος
	Ο Κ Λ Ε Ι Δ Ε Ε	Χ Α Ρ Ι Α Ε	[Θ]ουκλείδης	Χαρίας
	Ν Τ Ι Μ Ε Ν Ε Ε	Λ Υ Ξ Ι Π Τ Ο Λ Ε Μ	[Ἄ]ντιμένης	Λυσιπτόλεμ[ος]
	Α Ν Δ Ρ Ο Μ Ε Ν Ε Ε	Ε Υ Θ Ι Π Ρ Ο Ε	Ἄνδρομένης	Εὐθιππος
20	Φ Ι Λ Ι Ν Ο Ε	Η Ι Π Ρ Ο Μ Α Χ Ο Ε	Φιλίνος	Ἴππόμεαχος
	Ρ Χ Ε Ν Ε Ο Ε	Α Ι Ξ Χ Ι Ν Ε Ε	[Ἄ]ρχένεως	Αἰσχίνης
	Γ Ι Ξ Τ Ι Α Ε	Ξ Ο Ξ Ι Κ Λ Ε Ε	[Π]ιστίας	Σωσικλῆς
	Ι Ο Φ Α Ν Τ Ο Ε	Χ Α Ρ Ι Α Δ Ε Ε	[Δ]ιόφαντος	Χαριάδης
	Ο Ε Μ Ο Ν	Κ Ε Φ Ι Ξ Ι Ο Ε	[Ἐ]θήμων	Κηφίσιος
25	Υ Κ Λ Ε Ε	Φ Α Ι Δ Ρ Ι	[Ε]ὐκλῆς	Φαιδρί[ας]
	Ξ Ε Ν Ο Τ Ι Μ Ο Ε	Α Ν Τ Ι Φ Ο	[Χ]σενότιμος	Ἀντιφῶ[ν]
	Ε Μ Ο Ξ Τ Ρ Α Τ Ο Ε	Λ Υ Ξ Ι Μ	[Δ]ημόστρατος	Λυσιμα[χ - - -]
	Ι Ο Ν Υ Ξ Ι Ο Ε	Ε Ρ Α	[Δ]ιονύσιος	Ἐργ - - -
	Α Ρ Ρ Ι Α Ε		[Θ]αρρίας	
30	Α Χ Ο Ι		[Μ]αχω[ν ἢ νίδης]	
	P		. π - - -	

Χρ. Δ. ΤΣΟΥΝΤΑΣ.

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

(Συνέχεια, Ἰδε Ἀρχ. Ἑφημ. 1885 σελ. 154).

29.

Α

⊙

Ε Π Ι Ξ Τ Α Τ Α Ι Ε Λ Ε Υ Ξ Ι Ν Ι Ο :
Γ Α Ι Ο Ν Ι Δ Η Ξ Δ Η Μ Α Ι Ν Ε Τ Ο
Ο Ξ Π Ι Ξ Τ Ω Ν Ι Δ Ο Α Θ Μ Ο Ν Ε Υ
Ν Η Ξ Φ Ι Λ Ι Ρ Ρ Ο Ε Ξ Τ Ι Α Ι Ο Θ
5 Μ Ε Λ Α Ν Ω Ρ Ο Ξ Ε Ξ Τ Ι Ο Δ Ω Ρ Ο

Α Ρ Χ Ι Τ Ε Κ Τ Ω Ν Φ Ι Λ Α Γ Ρ Ο Ξ Α
Λ Ι Θ Ο Υ Ξ Τ Ε Μ Ε Ι Ν Ε Ξ Α Ι Γ Ι Ν
Ο Ξ Τ Ε Τ Ρ Α Ρ Ο Δ Α Ξ Π Λ Α Τ Ο Ξ Π
Α Ι Ε Κ Ρ Ε Λ Ε Κ Η Ξ Α Ι Ο Ρ Θ Ο Υ Ξ Π
10 Γ Ε Ν Ε Λ Ε Υ Ξ Ι Ν Α Δ Ε Υ Γ Ι Ε Ξ Κ Α Ι
Ν Τ Α Τ Ε Τ Τ Α Ρ Ε Ξ Ε Τ Ε Ρ Ο Υ Ξ Λ Ι Θ
Τ Ε Ρ Ο Δ Ω Ν Π Λ Α Τ Ο Ξ Τ Ρ Ι Ω Ν Ρ Ο . Ω
Ρ Ε Λ Ε Κ Η Ξ Α Ι Ο Ρ Θ Ο Υ Ξ Π Α Ν Τ Α Ξ
Λ Ε Υ Ξ Ι Ν Α Δ Ε Ε Ι Ξ Τ Ο Ι Ε Ρ Ο Ν
15 Τ Ε Τ Τ Α Ρ Ε Ξ Κ Α Ν Ο Ν Ι Δ Α
. . Κ Ο Ξ Ρ Α Ρ Ο Λ Ο Ν Τ Ο Ν Τ Ο Ι Χ Ο Ν Τ Ο
. . Μ Ι Ρ Ο Δ Ι Ω Ν Ρ Α Χ Ο Ξ
. . . Ο Ι Ω Ξ Ε Χ Ο Υ Ξ Α Ν Ε Ξ Λ Ω Ι Ο
. . . Ι Π Α Ρ Α Τ Ε Μ Ο Ν Ο Ι
20 . . . Α Ν Τ Α Ξ Υ Ν Τ Ι Θ Ε Ν Α Ι Τ Ο Υ Ξ . . Ρ
. . . Π Α Ν Τ Α Χ Η Ι Κ Α Ι Δ Η Ξ Α Ι Κ Α Ι . ⊙

. . . Ι Α Ν Ο Α Ρ Χ Ι Τ Ε Κ Τ Ω
 . . . Ι Θ Μ Ο Ξ Τ Ε Τ Τ Α Ρ Α Κ Ο Ν Τ Α Δ Υ Ο
 . . . Α Ξ Α Ξ Θ Α Ι Λ Ι Θ Ο Υ Ξ Ο
 25 . . Ξ Τ Ρ Ι Ω Ν Π Ο Δ Ω Ν Π Α Λ Λ Α Δ Ε Ο
 . Ρ Ω Ι Ε Ι Ρ Γ Α Ξ Μ Ε Ν . . Ξ Κ Α Ι
 Ι Ξ Θ Α Ι Τ Α Ξ Τ Ρ Ι Γ Λ Υ Φ Ο Υ Ξ Κ Α
 Ι Α Ρ Μ Ο Τ Τ Ο Υ Ξ Α Ξ Κ Α Ι Ε Υ Τ Ε Ν
 Ξ Α Ι Κ Α Ι Μ Ο Λ Υ Β Δ Ο Ν Π Ε Ρ Ι
 30 Τ Α Ρ Ε Ξ Λ Ι Θ Ο Υ Ξ Τ Ε
 Π Ο Δ Ω Ν Π Λ Α Τ Ο Ξ Π Ε Ν Τ Ε Ρ Ο
 Α Λ Λ Α Ξ Τ Ω Ν Κ Α Ι Ε Κ Π Ε Λ Ε Κ Η
 Ξ Π Ρ Ο Ξ Τ Ο Ν Α Ν Α Γ Ρ Α Φ Ε Α Ο
 Ι Ε Ρ Α Ν Α Θ Η Κ Ε Ι Υ Γ Ι Ε Ι Ξ
 35 Κ Α Λ Ι Θ Ο Ξ Α Γ Α Γ Ε Ι Ν Π Ε
 Ω Ν Π Λ Α Τ Ο Ξ Π Ε Ν Τ . Ρ
 Ο Ξ Κ Α Ι Κ Α Θ Ε Λ Ε Ξ Θ Α Ι . . . Ω
 Μ Ο Ξ Δ Ε Κ Α Π Ε Ν Τ Ε . . . Ο Ν Ι Δ Ε Ι Υ
 Α Υ Υ Ο Ξ Π Ε Ν Τ Ε Ρ . . Ω Ν Π Λ Α Τ Ο Ξ
 40 Η Ν Α Υ Τ Η Ν Ε Κ Ω Ν Π Ο Ι Ο Υ Ν Τ
 Ξ Κ Α Ι Α Ρ Α Κ Α Θ Α Ρ Μ Ο Ξ Α Ι Ο
 Ι Α Ρ Α Ι Δ . . . Ι Τ Α Ε Ρ Γ Α Ξ Μ . . . Ε Ρ
 Ι Κ Α Ι Δ Κ Α Ι Γ Ο Μ Φ Ω
 Α Ξ Α Ξ . . . Λ Ι Θ Ο Ξ Τ Ε Μ Ε Ι Ν Π Ε Ν
 45 Ο Λ Α Τ Ο Ξ Τ Ε Τ Τ Α Ρ Ω Ν Π Ο Δ Ω Ν
 Ξ Τ Ω Ν Κ Α Ι Ε Κ Π Ε Λ . Κ Η Ξ Α Ι Α Π Ε Ρ Γ Ο Ν
 . . Π Ρ Ο Ξ Τ Ο Ν Α Ν Α Γ Ρ Α Φ Ε Α Ο Ν Α Ν . Ω Ι Ο . Ρ
 Ι Ε Ρ Α Ν Α Θ Η Κ Ε Ι Υ Γ Ι Ε Ι Ξ Λ Ε Υ Κ Ο
 Τ Α Ε Ρ Τ Α Λ Ι Θ Ο Ξ Α Γ Α Γ Ε Ι Ν . . Ν Τ . . . Ο
 50 Δ Ω Ν Π Λ Α Τ Ο Ξ Τ Ε Τ Τ Α Ρ Ω Ν Π Ο Δ Ω Ν Π
 Α Λ Λ Α Ξ Τ Ω Ν Α Ρ Ι Θ Μ Ο Ξ Τ Ε Τ Τ Α Ρ Α Κ Ο Ν Τ Α
 Γ Α Γ Ε Ι Ν Μ Η Κ Ο Ξ Ε Ν Ν Ε Α Π Ο Δ Ω Ν Π Λ Α Τ Ο
 Ξ Τ Ω Ν Κ Α Ι Κ Α Θ Ε Λ Ε Ξ Θ Α Ι Ε Ν Τ Ω Ι Ι Ε Ρ Ω
 Ε Ρ Γ Α Ξ Α Ξ Θ Α Ι Π Ε Ν Τ Ε Λ Η . Κ Α . Ω Π Ρ Ο . . . Ο
 55 Ω Ι Ο Α Ρ Χ Ι Τ Ε Κ Τ Ω Ν Τ Ε Τ Τ Α Ρ Α Κ Ο Ν Τ . Ε Ρ Τ Α
 Τ Ε Τ Τ Α Ρ Ω Ν Π Ο Δ Ω Ν Π Α Λ Λ Α Ξ Τ Η . Δ Ε Ο . Τ Ω Ο
 Υ Τ Ω Ν Δ Υ Ο Γ Ω Ν Ι Α Ι Α Κ Α Ι . Ρ Α Ι Ο Ο
 Ο Ν Τ Α Ξ Ρ Α Ν Τ Α Χ Ε Ι Α Θ Ρ Α Υ Ξ Τ Ο . Π Α . Τ Ο . Ο
 . . Ξ Τ Η Ν Κ Α Ι Δ Η Ξ Α Ι Κ Α Ι Γ Ο Μ Φ Ω Ο
 60 . . Π Ε Ρ Γ Α Ξ Α Ξ Θ Α Ι Ο Ρ Θ Α Λ Ι Θ Ο . Τ Ε
 . . Α Ξ Μ Η Κ Ο Ξ Τ Ε Τ Τ Α Ρ Ω Ν Π Ο Δ Ω Ν Κ Α Ι Π
 . . . Ξ Τ Ρ Ι Ω Ν Η Μ Ι Π Ο Δ Ι Ω Ν Κ Α Ι Ε Κ Π Ε
 . . Α Ξ Κ Α Ι Ε Υ Γ Ω Ν Ι Ο Ξ Ρ Α Ν Τ Α Χ Ε Ι . Α Ι . Α Ρ

- . . ΕΙΞΛΕΥΚΟΞΑΞΠΙΛΟΞΑΡΙΘΜΟΞ
65 . ΟΞΑΓΑΓΕΙΝΠΕΝΠΕΛΗΘΕΝΕΛΕΥΞΙΝΑΔΕ
ΝΚΑΙΠΑΛΑΞΤΗΞΠΛΑΤΟΞΔΙΠΟΔΑ Ο
ΘΕΛΕΞΘΑΙΕΝΤΩΙΙΕΡΩΙΥΓΙΕΙ Ο
ΚΟΝΤΑΤΕΤΤΑΡΕΞΠΛΙΝΘΙΔΑΞ
ΚΟΞΤΕΤΤΑΡΩΝΠΟΔΩΝΚΑΙΠΑΛΑΞΤΗΞ
70 ΙΗΜΙΠΟΔΙΟΞΟΡΘΑΞΚΑΙΕΥΓΩΝ . Ο Ν
ΟΙΟΥΝΤΑΕΠΙΠΑΛΑΞΤΗΝΚΑΙΑΡΑΙ Ο
ΤΩΙΠΑΡΑΞΤΑΔΑΞΤΡΕΙΞΞΥΝΤΙΟ Ο
ΙΑΙΑΡΜΟΤΤΟΝΤΑΞΡΑΝΤ . . ΕΙΠΛΑΤΟΞ Ο
ΙΠΡΟΞΤΑΜΕΤΡΑΑΑΝΔΩΙΟ . Ρ . . ΤΕ . . Ω
75 ΙΚΑΙΜΟΛΥΒΔΟΝΠΕΡΙΧΕΑΙΑΡΙΟΜΟ . ΠΛΙΝΘΙΔΩΝ
ΑΤΕΤΤΑΡΕΞΛΙΘΟΞΤΕΜΕΙΝΠΕΝΤΕ
ΚΟΞΠΕΝΤΕΠΟΔΩΝΠΑΛΑΞΤΗ . ΠΛΑΤΟΞΤΡΙΩ . . ΟΔΩ
ΟΥΨΟΞΤΡΙΩΝΠΟΔΩΝΕΤΕΡΟΞΛΙΘΟΞΤΕΜ
ΑΡΑΞΠΕΝΤΕΛΗΙΚΟΞΜΗΚΟΞΤΕΤΤΑΡΩΝΠΟ . Ω
80 ΩΝΚΑΙΗΜΙΠΟΔΙΟΥΨΟΞΔΙΠΟΔΑΞΚΑΙ . Ε Α
ΤΑΞΠΡΟΞΤΟΝΑΝΑΓΡΑΦΕΑΟΝΑΝΔΩΙΟΑΡΧ
ΧΕΙΚΑΙΠΑΡΑΔΟΥΝΑΙΕΠΑΝΑΟΗΚΕΙΥΓΙΕΙ . ΛΕΥ . Ο
ΘΟΞΑΓΑΓΕΙΝΠΕΝΤΕΛΗΘΕΝΕ . ΕΥΞ Ο
ΝΚΑΙΠΑΛΑΞΤΗΞΠΛΑΤΟΞΤΡΙΩΝΠΟΔΩΝΚ . . ΗΜΙΠΟΔ . Ο
85 ΩΝΠΟΔΩΝΕΤΕΡΟΞΑΓΑΓΕΙΝΛΙΘΟΞΤΕΤΤΑ
ΥΞΙΝΑΔΕΜΗΚΟΞΤΕΤΤΑΡΩΝΠΟΔΩΝΠΛΑΤΟΞΤΡΙΩΝ
ΙΠΟΔΙΟΠΑΧΟΞΔΙΠΟΔΑΞΚΑΙΚΑΟΕΛΕΞΟ
ΞΑΟΡΑΥΞΤΟΞΕΠΙΚΡΑΝΑΕΡΓΑΞΑΞΟΑΙΤΡΙ
ΔΗΙΚΑΙΠΡΟΞΤΟΝΑΝΑΓΡΑΦΕΑΟΝΑΝΔΩΙΟΑΡ
90 ΝΤΕΠΟΔΩΝΚΑΙΠΑΛΑΞΤΗΞΠΛΑΤΟΞΤΡΙΩΝ . Ο . Ω
ΥΨΟΞΤΡΙΩΝΠΟΔΩΝΚΑΙΑΡΑΙΕΠΙΤΑΞΠΑΡΑΞ
ΟΞΑΙΑΡΜΟΤΤΟΝΤΑΚΑΙΕΥΤΕΝΗΚΑΙΔ'ΞΑ Ω
ΟΛΥΒΔΟΝΠΕΡΙΧΕΑΙΚΑΙΕΠΕΡΓΑΞΑ . ΘΑΙΘΡΟΝ
ΕΝΤΕΛΗΙΚΟΞΜΗΚΟΞΠΟΔΩΝΕΡΤΑΚΑΙΔΕ . . ΠΛ . ΤΟ
95 ΧΟΞΤΡΙΩΝΗΜΙΠΟΔΙΩΝΚΑΙΠΕΛΕΚΗΞΑΙΟΡΘΟ
ΑΝΤΑΧΕΙΚΑΙΠΑΡΑΔΟΥΝΑΙΕΠΑΝΑΟΗΚ . . ΥΓ
ΛΟΞΑΠΕΡΓΟΝΕΧΟΝΤΑΞΑΡΙΟΜΟΞΟΚΤΩ . . ΟΟ
ΗΘΕΝΕΛΕΥΞΙΝΑΔΕΜΗΚΟΞΠΟΔΩΝΕΡΤΑ . ΑΙ
ΑΠΑΧΟΞΤΡΙΩΝΗΜΙΠΟΔΙΩΝΚΑΙΚΑΟΕΛΕΞΟ Ω
100 ΕΙΞΚΑΙΑΘΡΑΥΞΤΟΞΑΡΙΘΜΟΞΟΚΤΩΛΙΟΟ
ΤΕΛΗΙΚΟΞΟΚΤΩΜΗΚΟΞΕΡΤΑΚΑΙ . Ε . ΑΠΟ ΤΟ
ΠΑΧΟΞΤΡΙΗΜΙΠΟΔΙΟΞΟΡΟΟΞΚΑΙΕΥΓΩ . . Ο
ΞΕΞΑΙΛΕΙΟΞΚΑΙΑΡΑΙΚΑΙΘΕΙΝΑΙΕΠΙ
ΝΤΙΘΕΝΤΑΤΟΞΑΡΜΟΞΑΡΜΟΤΤΟΝΤΑΞΑΟΡΑΥΞΤ
ΜΟΛΥΒΔΟΝΠΕΡΙΧΕΑΙΚΑΙΕΠΕΡΓΑΞΑΞΟΑΙ

Β

Ο Ι

ΚΟΥΞΜΗΚΟΞΕΞΓΟΔΩΝΓΛΑΤΟ
 ΤΩΝΔΥΟΙΝΔΑΚΤΥΛΟΙΝΚΑΙΕΚ
 ΟΝΑΝΑΓΡΑΦΕΑΘΝΑΝΔΩΙΟΑΡΧΙ
 ΥΓΙΕΙΞΛΕΥΚΟΥΞΑΞΓΙΛΟΥΞΑ 5
 ΞΑΓΑΓΕΙΝΓΕΝΤΕΛΗΘΕΝΕΛΕΥΞ
 ΓΟΔΑΞΠΑΧΟΞΓΕΝΤΕΓΑΛΑΞΤΩΝ
 ΕΝΤΩΙΙΕΡΩΙΥΓΙΕΙΞΑΘΡΑΥΞΤΟ
 ΓΕΙΞΑΕΡΓΑΞΑΞΘΑΙΙΩΝΙΚΑΡΕΝ
 ΔΩΙΟΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝΜΗΚΟΞΕΞΓΟΔ 10
 ΡΕΝΤΕΡΑΛΑΞΤΩΝΚΑΙΔΥΟΙΝΔΑΚΤ
 ΞΑΡΜΟΥΞΑΡΜΟΤΤΟΝΤΑΞΑΘΡΑΥΞΤ
 ΡΑΝΤΑΧΗΙΚΑΙ·ΗΞΑΙΚΑΙΓΟΜΦΩΞ
 ΕΡΓΑΞΑΞΘΑΙΟΡΘΑΡΙΘΜΟΞΤΕΤΤ
 ΕΛΗΙΚΟΥΞΔΥΟΕΙΞΤΑΞΓΑΡΑΙΕΤ 15
 ΓΟΔΩΝΓΛΑΤΟΞΟΚΤΩΓΟΔΩΝΚΑΙΓΕΛ
 ΟΝΑΝΑΓΡΑΦΕΑΘΝΑΝΔΩΙΟΑΡΧΙΤΕΚ
 ΕΡΑΝΑΘΗΚΕΙΥΓΙΕΙΞΛΕΥΚΟΞ
 ΕΝΤΕΛΗΘΕΝΕΛΕΥΞΙΝΑΔΕΛΕΟΝΤΟΚΕ
 ΞΟΚΤΩΓΟΔΩΝΚΑΙΚΑΘΕΛΕΞΘΑΙΕΝΤ
 ΘΟ·ΤΕΜΟ·ΓΕΝΤΕΛΕ·ΚΟΞΕΙΞΚΕΡΑ 20
 Ω·ΓΟΔΩΝΓΑΛΑΞΤΗΞΔΕΟΝΤΩΝΓΛΑΤΟ
 ΑΓΕΡ·ΟΝΕΧΟ····ΔΥΟΚ···ΓΡΑΦ·
 ΞΡ···ΧΕΙΚΑΙΓΑΡΑ·Ο····Ν·Θ·
 ΑΡ···ΜΟΞΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑΔΥΟΚΕΡΑΜΙΔ 25
 ΤΕΜΗΚΟΞΤΡΙΩΝΓΟΔΩΝΓΑΛΑΞΤΗ
 ΑΘΕΛΕΞΘΑΙΕΝΤΩΙΙΕΡΩΙΥΓΙΕ
 ΚΟΝΤΑΔΥΟΓΑΡΑ·····Ξ···
 ΟΥΞΔΥΟΜΗΚΟΞΕΞΓΟΔΩΝ···ΤΟ·
 Ο····ΩΙΟ···ΤΕΚΤΩΝΚΑΙ····
 Ε····ΙΚΑ·ΚΑΘΑΡΜΟ····ΘΡΑΥΞ 30

ΚΑΙ ΓΟΜΦΩΞΑΙ ΚΑΙ ΜΟΛΥΒΔΟΝ
 ΡΕΝΤΕΛΗΙΚΟΞΜΗΚΟ . ΓΟΔΟΙΝ
 ΔΩΝΓΡΡΟΞΤΟΝΑΝΑΓΡΑΦΕΑΟΝ
 Ο ΙΚΑΘΑΡΜΟ . . . ΘΡΑΥΞΤ
 35
 ΕΥΤΕΝΕΙΞΓ ΕΙΑΡΙΘΜΟΞΕΒΔΟΜΗΚΟ
 ΜΕΙΝΞΤΡΩΜΑΤΙ ΗΞΜΑΛΑΚΗΞΠΕΤΡΑΞΟΜ
 Ο . ΔΙΠΟΔΑΞ . . . ΟΞΤΡΙΩΝΗΜΙΓΟΔΙΩ
 ΓΑΝΤΑΧΕΙΤΕΜΝΕΙΝ . . . ΜΕΙΠΟΥΞΛΙΘΟΙ
 ΛΟΓΟΝ . ΑΙΓΑΡΑΔΟΝ ΟΗΚΕΙΥΓ . . . Ξ
 40
 ΜΑΔΕΤΗΞΜΑΛΑΚΗΞΠΕΤΡΑΞ . . . Ο . ΥΕΥ . . .
 ΟΞΤΡΙΩΝΗΜΙΓΟΔΙΩΝ ΛΕΞΘΑΙ . . .
 . ΟΥΞΛΙΘΟΞΤΕΜΕΙΝΑΚΤΙΤΑΞ . . . ΡΑΞ . . .
 ΔΩΔΕΚΑΓΟΔΩΝΓΛΑΤΟΞΤΡΙΩΝΓΟ
 ΓΟΔΙΩΝΑΡΙΘΜΟΞΤΕΤΤΑΡΑΚΟΝΤΑ
 45
 ΛΙΘΟΥΞΔΥΟΜΗΚΟΞΠΕΝΤΕΚΑΙΔΕΚΑΓ
 . ΑΧΕΙΑΡΕΡΓΟΝΕΧΟΝΤΑΞΚΑΙΓΑΡΑΔΟΝ
 ΥΞΑΓΑΓΕΙΝΕΞΑΚΤΗΞΕΛΕΥΞΙΝΑΔΕ
 ΔΩΔΕΚΑΓΟΔΩΝΓΛΑΤΟΞΤΡΙΩΝΓΟΔΩΝΚ
 ΔΙΟΥΞΑΓΑΓΕΙΝΔΕΚΑΙΕΤΕΡΟΥΞΔΥΟΜΗΚΟ
 50
 ΙΗΜΙΓΟΔΙΟΥΓΛΑΤΟΞΤΡΙΩΝΓΟΔΩΝΚΑΙΗΜ
 ΙΟΥΞΚΑΙΚΑΘΕΛΕΞΘΑΙΕΝΤΩΙΕΡΩΙΥΓΙΕΙ
 ΟΘ . ΤΩ . ΟΥΤΟΥΕΛΕΥΞΙΝΙΑΝΑΚΑΘΗΡΑΜΕΝΟΝΕΚ . . .
 ΟΙΓΑΤΟΥΞΤΡΩΜΑΤΟΞΚΑΙΤΑΞΕΓΙΚΑΜΓΑΞΜΕΧ . . .
 55
 ΓΟΙΟΥΝΤΑΤΗΞΤΑΦΡΟΔΕΚΑΓΟΔΑΞΚΑΙΕΚΦΟΡΗΞ . . .
 ΥΙΕΡΟΥΤΙΘΕΝΑΙΤΟΥΞΛΙΘΟΥΞΤΗΞΜ . . . ΚΗΞΠΕΤΡ
 ΝΤΑΟΥΑΝΕΙΠΕΤΡΑΞΥΝΤΙΘΕΝΑΙ . . . ΥΞΑΡΜΟΥΞΞΤΕΡ
 ΤΑΞΓΑΝΤΑΧΕΙΜΗΚΟΞΤΕΤΡΑΓΟΔΑΞΓΛΑΤΟΞΔΙΓΟΔΑ
 ΟΔΙΟΥΞΟ . ΟΥΔΑΝΔΕΗΙΚΑΙΜΕΙΠΟ . . . ΡΘΟΙΞΧΡΗΞΘ
 60
 ΤΑΤΕΞΘΑΙΔΕΚΑΤΑΤΟΝΞΤΟΙΧΟΝΕΚΑΞΤΟΝΔΙΑΝΕΚΗ
 ΞΞΑΓΑΜΟΙΒΩΝΕΓΙΔΕΤΟΥΤΩΝΤΙΘΕΝΑΙΤΗΝΕΥΘΥΝΤΗ
 ΘΟΑΓΕΡΓΑΞΑΜΕΝΟΝΕΓΙΤΡΕΙΞΡ . . ΑΞΤΑΞΤΟΥΓΕΡΕΕ
 ΝΑΙΤΟΥΞΑΡΜΟΥΞΑΡΜΟΤΤΟΝΤΑΞ . ΑΝΤΑΧΕ . ΚΑΙ . ΘΡΑ
 ΞΔΕΘΗΞΕΙΜΗΚΟΞΔΩΔΕΚΑΓΟΔΩΝΓΛΑΤΟΞΤΡΙΩΝΓΟΔΩΝ

ΟΥΓΡΑΧΟΞΤΡΙΗΜΙΓΟΔΙΟΥΞΘΗΞΕΙΔΕΚΑΙΤΟΥΞΓΩΝΙ··Ο
 ΤΕΚΑΙΔΕΚΑΓΟΔΩΚΑΙΗΜΙΓΟΔΙΟΥΔΥΟΚΑΙΕΠΕΡΓΑΞ··
 ·ΓΡΟΞΤΗΝΓΕΡΙΤΕΝΕΙΑΝΗΝΑΝΔΩΙΟΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝΔΗ
 ΥΒΔΟΝΓΕΡΙΧΕΑΙΑΡΙΘΜΟΞΤΡΑΞΜΗΚΟΞ··ΟΔΩΝΓΛΑΤΟΞΤΕ
 ΝΤΗΞΕΛΕΥΞΙΝΙΑΚΗΞΓΡΕΤΡΑΞΚΑΙΕΚΓΕΛΕΚΗΞΑΙΑΓΕΡΓΟΝΕΧΟ
 ΓΑΧΟΞΓΕΝΤΕΓΑΛΑ·ΤΟΥΞΚΑΙΕΚΓΕΛΕΚΗΞΑΙΑΓΕΡΓΟΝΕΧΟ
 ΟΥΞΓΑΝΤΑΧΕΙΑΡΙΘΜΟΞΤΕΤΤΑΡΑΚΟΝΤΑΔΥΟΛΙΘΟΥΞΑΓΑΓΕ
 ΞΕΛΕΥΞΙΝΙ··Η···ΞΕΙΞΤΟΙΕΡΟΝΜΗΚ·ΞΕ·ΡΟΔΩΝΓΛΑΤ
 ΑΡΟΔΑΞΓΑΧΟΞΓΕΝΤΕΓΑΛ··ΤΟΥΞΚΑΙΚΑΘΕΛΕΞΘΑΙΕΝΤΩΙΙΕ
 ΙΕ··ΑΘΡΑΥΞΤΟΥΞΑΡΙΘΜΟΞΤΕΤΤΑΡΑΚΟΝΤΑΔΥΟΛΙΘΟΥΞΤΕΜΕ
 ΞΕΛΕΥΞΙΝΙΑΚ··ΓΕΤΡΑΞΜΗΚΟΞΕΞΡΟΔΩΝΓΛΑΤΟΞΤΡΙΩΝΓΡΟΔΩΝ
 ΗΜΙΓΟΔΙΟΥΓΡΑΧΟΞΓ···ΓΑΛΑΞΤΩΝΚΑΙΕΚΓΕΛΕΚΗΞΑΙΑΓΕΡΓΟΝ
 ΝΤΑΞΟΡΘΟΥΞΓΑΝΤΑΧΕΙΑΡΙΘΜΟΞ···ΕΤ···Ε·ΛΙΘΟΥΞΑΓΑ
 ΙΝΕΚΤΗΞΕΛΕΥΞΙΝΙΑΚ····ΞΜΗΚΟΞΕΞΡΟΔΩΝΓΛΑΤΟΞΤΡΙΩΝΓ
 ΔΩΝΚΑΙΗΜΙΓΟΔΙΟΥΓΡΑΧΟΞΓΕ····ΑΛΑΞΤΟΥΞΚΑΙΚΑΘΕΛΕΞΘΑΙΕΝΤ
 ΙΙΕΡΩΙΥΓΙΕΙΞΑΘΡΑΥΞΤΟΥΞΑΡΙΘΜΟΞΕΙΚ·ΞΙΤΕΤΤΑΡΕΞΞΤΥΛΟΒΑ
 ΑΞΕΞΕΡΓΑΞΑΞΘΑΙΤΕΤΤΑΡΑΚΟΝΤΑΤΕΤΤΑΡΑΞΓΕΤΡΑΞΤΗΞΕΛΕΥΞΙΝ
 ΙΑΚΗΞΓΛΑΤΟΞΕΞΡΟΔΩΝΜΗΚΟΞΤΕΤΡΑΠΟΔΑΞΓΑΧΟΞΓΕΝΤΕΓΑΛΑΞΤΟΥ
 ΞΚΑΙΕΤΕΡΟΥΞΕΞΕΡΓΑΞΑΞΘΑΙΓΛΑΤΟΞΕΞΡΟΔΩΝΜΗΚΟΞΤΡΙΩΝΓΡΟΔΩΝ
 ΚΑΙΗΜΙΓΟΔΙΟΥΓΡΑΧΟΞ····ΔΥΟΤΟΥΞΑΓΕΡΓΑΞΑΜΕΝΟΝΤΙΟΓΝ
 ΩΝΙΑΙΟΥΞΕΞΡΟΔΑΞΓΛ····ΔΥΟΤΟΥΞΑΓΕΡΓΑΞΑΜΕΝΟΝΤΙΟΓΝ
 ΑΙΚΑΙΓΑΡΑΞΕΞΑΜΕΝΟΙΕΓΙΗΜΙΓΟΔΙΟΝΤΟΑΥΟΞΞΥΝΤΙΘΕΝΑΙΤΟΥΞΑ
 ΡΜΟΥΞΑΡΜΟΤΤΟΝΤΑΞ····Ε·ΑΘΡΑΥΞΤΟΥΞ····ΕΡΓΑΞΑΜΕΝΟΝΟ
 ΡΘΑΚΑΛΕΙΑΔΩ·····ΡΑΝ····ΡΟΝΤΥΧ·Ε·····Ε·ΠΡΟΞ·Ε··
 ΟΝΤΑΓΙΝΑΚ·Α···ΕΙ····Ο·ΙΚΑΙΓΟΜΦΩΞΑΙΚΑΙΜΟΛΥΒΔΟΝΓΕΡΙΧΕ·
 ΑΙΜΟΛΥΒΔΟΝΔΕΚΑΙΞΙΔΗΡΟΝΤΟΙΞΛΙΘΟΙΞΕΙΞΤΑΔΕΞΜΑΗΓΟΛΙΞΠΑΡΕ
 ΞΕΙΚΑΙΤΡΟΧΙΛΕ··ΝΕΝΤΕΛΗ

65

70

75

80

85

90

Α.

Θ[εοί]

Ἐπιστάται Ἐλευσινίῳ
 Παιονίδης Δημαινέτο
 ος Πιστωνίδο Ἀθμονεύ[ς
 νης Φιλίππο Ἐστιαιόθ[εν

5 Μελάνωπος Ἐστιοδώρο

Ἀρχιτέκτων Φίλαγρος Α

λίθους τεμεῖν ἐξ Αἰγίν[ης μῆκ-
 ος τετράποδας, πλάτος π [κ-

αὶ ἐκπελεκῆσαι ὀρθοὺς π[ανταχεῖ, ἄπεργον ἔχοντας καὶ ἀγα-
 10 γῆν Ἐλευσινάδε ὑγιεῖς καὶ [ἀθραύστους, ἀριθμὸς τετταράκο-
 ντα τέτταρες· ἐτέρους λίθ[ους τεμεῖν Αἰγινάϊος μῆκος πέν-
 τε ποδῶν, πλάτος τριῶν πο[δ]ῶ[ν, πᾶχος πεντεπαλάστους καὶ ἐκ-
 πελεκῆσαι ὀρθοὺς πάντας [καὶ ἀγαγεῖν ὑγιεῖς, ἀθραύστος Ἐ-
 λευσινάδε εἰς τὸ ἱερόν [ἀριθμὸς τετταράκοντα ;

15 τέτταρες· κανονίδα

μῆ]κος παρ' ὄλον τὸν τοῖχον το

· ἡ]μιποδίων, πᾶχος

· . . . οἰως ἔχουσαν ἐξ.λωιο

· . . . ι παρατεμοντ οἰ

20 . . . αντα συντιθέναι τοὺς [ἀ]ρ[μούς ἀρμόττοντας καὶ ἀθραύσ-
 τος] πανταχῆι καὶ δῆσαι καὶ [γ]ο[μφῶσαι

· . . ιαν ὁ ἀρχιτέκτω[ν

· ἀρ]ιθμὸς τετταράκοντα δύο

ἐργ]άσασθαι· λίθους ο [πά-

25 χο]ς τριῶν ποδῶν παλα[στῆς] δεσ[ντων; καὶ καθελέσθαι ἐν τῷ ἱ-

ε]ρωῖ εἰργασμέν[ου]ς καὶ

ισθαι τὰς τριγλύφους κα[ὶ

ι ἀρμοττούσας καὶ εὐτε]ρ[εῖς; καὶ δῆσαι καὶ γομφῶ-

σαι καὶ μόλυβδον περι]χέαι, ἀριθμὸς τετταράκοντα καὶ; τέτ-

30 τταρες· λίθους τε]μεῖν πεντεληκίους μῆκος πέντε

ποδῶν, πλάτος πέντε πο[δῶν παλαστῆς] δεόντων, πᾶχος τριῶν π-

αλαστῶν καὶ ἐκπελεκῆ]σαι ὀρθὸς πανταχεῖ, ἄπεργον ἔχοντα-

ς, πρὸς τὸν ἀναγράφεα, ὅ[ν ἂν δῶι ὁ ἀρχιτέκτων, καὶ παραδοῦνα-

ι ἐπ' ἀναθήκει ὑγιεῖς, [λευκός, ἀσπίλος, ἀριθμὸς πεντεκαίδε-

35 κα· λίθος ἀγαγεῖν Πε]ντελῆθεν Ἐλευσινάδε μῆκος πέντε ποδ-

ῶν, πλάτος πέντ[ε] π[οδῶν παλαστῆς] δεόντων, πᾶχος τριπαλάστ-

ος καὶ καθελέσθαι [ἐν τ]ῶ[ι ἱερωῖ ὑγιεῖς καὶ ἀθραύστος, ἀριθ-

μὸς δεκαπέντε· . . . οἰδειν

α ὕψος πέντε π[οδ]ῶν, πλάτος

40 ην αὐτηνε κων ποιοῦν[τα

ς καὶ ἄρα[ι καὶ] καθαρμόσαι ο

ι, ἄραι δ[ε κα]ὶ τὰ ἐργασμ[ένα] ἐπ[ὶ

- ι και δ[ῆσαι] και γομφῶ[σαι και μόλυβδον περιχέαι και ἐπεργ-
 ἀσα[σθαι]· λίθος τεμεῖν πεν[τεληκ]ῶ[ς] μῆκος ἕξ π-
 45 ο[δῶν, π]λάτος τεττάρων ποδῶν [παλαστῆς δεόντων, ὕψος πέντε
 παλα]στῶν και ἐκπελ[ε]κῆσαι ἄπεργον [ἔχοντας, ὀρθὸς πανταχ-
 εῖ] πρὸς τὸν ἀναγραφέα, ὃν ἂν [δ]ῶι ὁ [ἀ]ρχιτέκτων, και παραδοῦνα-
 ι ἐπ' ἀναθήκει ὑγιεῖς, λευκό[ς, ἀσπίλος, ἀριθμὸς τετταράκον-
 τα ἐπτὰ· λίθος ἀγαγεῖν [Πε]ντ[ελη]θ[εν] Ἐλευσινάδε μῆκος ἕξ πο-
 50 δῶν, πλάτος τεττάρων ποδῶν π[αλαστῆς δεόντων, πά]χος πέντε π-
 αλαστῶν, ἀριθμὸς τετταράκοντα [ἐπτὰ· και ἐτέρους λίθους ἀ-
 γαγεῖν μῆκος ἑννεά ποδῶν, πλάτο[ς ἕξ ποδῶν, ὕψος πέντε; παλα-
 στῶν και καθελέσθαι ἐν τῶι ἱερῶ[ι ὑγιεῖς, ἀθραύστος· γεῖσα;
 ἐργάσασθαι πεντελη[ι]κῶ [δ]ω[ρικῶ];] πρὸς τ[ὸν] ἀναγραφέα, ὃν ἂν δ-
 55 ῶι ὁ ἀρχιτέκτων, τετταράκοντ[α] ἐπτὰ [μῆκος ἕξ ποδῶν, πλάτος
 τεττάρων ποδῶν παλαστῆ[ς] δεό[ν]τω[ν, πά]χος [ς] πεντεπλάστα, το-
 ῦτων δύο γωνιαῖα, και [ἄ]ραι ο ο
 οντας πανταχεῖ ἀθραύστο[ς] πα . τ . . . ο . ο . . . [ποιοῦντα ἐπὶ πα;-
 λα]στήν και δῆσαι και γομφῶ[σαι και μ]ῶ[λυβδον περιχέαι; κα-
 60 ἰ ἐ]περγάσασθαι ὀρθά· λίθο[ς] τε[μεῖν] πεντεληκίους
 . . . μῆκος τεττάρων ποδῶν και π[αλαστῆς, πλάτος δίποδας, π-
 ἄχος] τριῶν ἡμιποδίων και ἐκπε[ληκῆσαι] ὀρθός, ἄπεργον ἔχο-
 ντ[ας] και εὐγωνίος πανταχεῖ [κ]αι [π]αρ[αδοῦναι] ἐπ' ἀναθήκει ὑ-
 γ[ι]εῖς, λευκός, ἀσπίλος, ἀριθμὸς [τετταράκοντα τέτταρες· λί-
 65 θ]ος ἀγαγεῖν Πεντεληθ[εν] Ἐλευσινάδε [μῆκος τεττάρων ποδῶ-
 ν και παλαστῆς, πλάτος δίποδα[ς, πά]χος [ς] τριημιποδίου και κα-
 θελέσθαι ἐν τῶι ἱερῶι ὑγιεῖ[ς, ἀθραύστ]ο[ς, ἀριθμὸς τετταρά-
 κοντα τέτταρες· πλινθίδας [ἐξεργάσασθαι πεντεληκίως μῆ-
 κος τεττάρων ποδῶν και παλαστῆς, [πλάτος δίποδας, πάχος τρι-
 70 ημιποδίου, ὀρθός και εὐγων[ι]ο[ς] . . . ν [π-
 οιοῦντα ἐπὶ παλαστήν και ἄ]ραι . . . ο
 τῶι παραστάδας τρεῖς, συντιθ[έντα τ]ο[υς] ἀρμούς ἀθραύστος
 [κ]αι ἀρμόττοντας παντ[αχ]εῖ, πλάτος ο [κα-
 ἰ πρὸς τὰ μέτρα, ἃ ἂν δῶι ὁ [ἀ]ρχ[ι]τέκτων, και δῆσαι και γομφῶσα-
 75 ι και μόλυβδον περιχέαι, ἀριθμ[ὸς] πλινθίδων [τετταράκοντ;
 α τέτταρες· λίθος τεμεῖν πεντε[ληκίως] ἑβδομήκοντα δύο; μῆ-
 κος πέντε ποδῶν παλαστῆ[ς], πλάτος τριῶν [π]οδῶν και ἡμιποδι-
 ο, ὕψος τριῶν ποδῶν· ἐτέρος λίθος τεμ[εῖν] τετταράκοντα τέτ-
 αρας πεντεληκίως μῆκος τεττάρων πο[δ]ῶν, πλάτος τριῶν ποδ-
 80 ῶν και ἡμιποδίου, ὕψος δίποδας και [π]ε[ληκῆσαι] ἄ[περγον] ἔχον-
 τας πρὸς τὸν ἀναγραφέα, ὃν ἂν δῶι ὁ ἀρχ[ι]τέκτων ὀρθός παντα-
 χεῖ και παραδοῦναι ἐπ' ἀναθήκει ὑγιεῖ[ς], λευκ[ὸς], ἀσπίλος· λί-
 θος ἀγαγεῖν Πεντεληθ[εν] Ἐ[λ]ευσ[ινάδε], μῆκος τεττάρων ποδῶ-
 ν και παλαστῆς, πλάτος τριῶν ποδῶν κ[αί] ἡμιπο[δι]ο [πάχος τρι-
 85 ῶν ποδῶν· ἐτέρος ἀγαγεῖν λίθος τεττα[ράκοντα] τέτταρας; Ἐλε-
 υσινάδε μῆκος τεττάρων ποδῶν, πλάτος τριῶν [ποδῶν και ἡμ-
 ιποδίου, πάχος δίποδας και καθελέσθαι ἐν τῶι ἱερῶι ὑγιεῖ-

- ς, ἀθραύστος· ἐπίκρανα ἐργάσασθαι τρι[α;
 90 δη και πρὸς τὸν ἀναγραφέα, ὃν ἂν δῶι ὁ ἀρχιτέκτων, μῆκος πέ-
 ντε ποδῶν και παλαστῆς, πλάτος τριῶν [π]ο[δ]ῶν και ἡμιποδίου,
 ὕψος τριῶν ποδῶν και ἄραι ἐπὶ τὰς παρασ[τάδας και καθαρι-
 όσαι ἀρμόττοντα και εὐτενῆ και δ[ῆ]σαι και γομφῶ[σαι και μ-
 95 ὄλυβδον περιχέαι και ἐπεργάσα[σ]θαι θρόνα· [λίθος τεμεῖν π-
 εντελικὸς μῆκος ποδῶν ἐπτακαίδε[κα], πλ[ά]το[ς] δίποδας, πλά-
 95 χος τριῶν ἡμιποδίων και πελεκῆσαι ὀρθό[ς] και εὐγωνίος π-
 ανταχει και παραδοῦναι ἐπ' ἀναθήκ[ει] ὑγ[ι]εις, λευκός, ἀσπί-
 λος, ἄπεργον ἔχοντας, ἀριθμὸς ὀκτώ· [λί]θο[ς] ἀγαγεῖν Πεντελ-
 ῆθεν Ἐλευσινάδε μῆκος ποδῶν ἐπτα[κ]α[ιδε]κα, πλάτος τρίποδ-
 100 α(ς), πλάχος τριῶν ἡμιποδίων και καθελέσθ[αι ἐν τ]ῶ[ι] ἱερῶι ὑγι-
 100 εῖς και ἀθραύστος, ἀριθμὸς ὀκτώ· λίθο[ς] ἐξεργάσασθαι; πεν-
 τελικὸς ὀκτώ μῆκος ἐπτακα[ιδ]ε[κ]α πο[δ]ῶν πλά[το]ς δίποδας,
 πλάχος τριημιποδίου, ὀρθός και εὐγωνί[ος] [πανταχει και δια;-
 ξέσαι λείος και ἄραι και θείναι ἐπὶ [και συ-
 ντιθέντα τὸς ἀρμὸς ἀρμόττοντας ἀθραύστ[ους, δῆσαι; και
 105 μόλυβδον περιχέαι και ἐπεργάσασθαι.

B.

Θε]οί .

- Λίθους τεμεῖν πεντελ[η];]κούς μῆκος ἕξ ποδῶν, πλάτο-
 ς τεττάρων ποδῶν, πλάχος πέντε παλαστῶν δυοῖν δακτύλοιν και ἐκ-
 πελεκῆσαι ἄπεργον ἔχοντας πρὸς τὸν ἀναγραφέα, ὃν ἂν δῶι ὁ ἀρχι-
 τέκτων, και παραδοῦναι ἐπ' ἀναθήκ[ει] ὑγίεις, λευκούς, ἀσπίλους, ἀ-
 5 ριθμὸς τετταράκοντα πέντε· λίθου[ς] ἀγαγεῖν Πεντελῆθεν Ἐλευσ-
 ῖνάδε μῆκος ἕξ ποδῶν, πλάτος τετρά[πο]δας, πλάχος πέντε παλαστῶν
 δυοῖν δακτύλοιν και καθελέσθ[αι ἐν τῶι ἱερῶι ὑγίεις, ἀθραύστο-
 ς, ἀριθμὸς τετταράκοντα πέντε . . .] γείσα ἐργάσασθαι ἰωνικὰ πεν-
 10 τελικὰ πρὸς τὸν ἀναγραφέα, ὃν ἂν δῶι ὁ ἀρχιτέκτων, μῆκος ἕξ ποδ-
 10 ῶν, πλάτος τεττάρων ποδῶν, πλάχος] πέντε παλαστῶν και δυοῖν δακτ-
 ῦλοιν του]ς ἀρμὸς ἀρμόττοντας, ἀθραύστ-
 10 ους] πανταχῆ και [δ]ῆσαι και γομφῶσ-
 αι και μόλυβδον περιχέαι και ἐπεργάσασθαι ὀρθά, ἀριθμὸς τεττ-
 15 ἀράκοντα πέντε· λίθος τεμεῖν πεντ]ελικὸς δύο εἰς τὰς παραιετ-
 15 ῖος λεοντοκεφαλᾶς; μῆκος ὀκτώ] ποδῶν, πλάτος ὀκτώ ποδῶν και πελ-
 εκῆσαι ἄπεργον ἔχοντας πρὸς τὸν ἀναγραφέα, ὃν ἂν δῶι ὁ ἀρχιτέκ-
 των, και παραδοῦναι] ἐπ' ἀναθήκ[ει] ὑγίεις, λευκός,
 ἀσπίλος· λίθους ἀγαγεῖν δύο Π]εντελῆθεν Ἐλευσινάδε λεοντοκε-
 20 φάλων μῆκος ὀκτώ ποδῶν πλάτ]ος ὀκτώ ποδῶν και καθελέσθ[αι ἐντ-
 20 ῶι ἱερῶι ὑγίεις, ἀθραύστος· λί]θο[ς] τεμ[εῖν] πεντελε[ι]κὸς εἰς κερα-
 μίδας μῆκος τρι;]ῶ[ν] ποδῶν παλαστῆς δεόντων, πλάτο-
 ς ἄπερ[γ]ον ἔχο δυο κ γραφ .
 ς π[αντα]χει και παρα[δ]ῶ[ναι ἐπ' ἀ]ν[α]θ[ῆ]-
 και ὑγίεις, λευκός, ἀσπίλους], ἀρ[ιθ]μὸς ἐβδομήκοντα δύο· κεραμίδ-

- 25 ας ἐργάσασθαι;] τε μῆκος τριῶν ποδῶν παλαστῆ-
 ς δεόντων, πλάτος τριῶν ποδῶν; καὶ κ]αθελέσθαι ἐν τῷ ἱερῷ ὑγιε-
 ῖς, ἀθραύστους, ἀριθμὸς ἑβδομῆ;] κοντα δύο· παρα σ . .
 οὐς δύο μῆκος ἐξ ποδῶν, [πλά]το[ς
 ὀκτῶ ποδῶν; πρὸς τὸν ἀναγραφέα;], ὅ[ν ἂν δ]ῶι ὁ [ἀρχι]τέκτων, καὶ
- 30 ε ι κα[ι] καθαρμο[σαι ἀ]θραύστ-
 οὺς καὶ ὑγιεῖς πανταχεῖ; καὶ δῆσαι] καὶ γομφῶσαι καὶ μόλυβδον
 περιχέαι καὶ ἐτέρους λίθους τεμεῖν] πεντελιχὸς μῆκο[ς] ποδοῖν
 π]οδῶν πρὸς τὸν ἀναγραφέα, ὅ[ν
 ἂν δῶι ὁ ἀρχιτέκτων], ο [κα]ι καθαρμο[σαι ἀ]θραύστ-
- 35 οὺς]. εὐτερεῖς π[ανταχ]εῖ ἀριθμὸς ἑβδομήκο-
 ντα τέτταρες; λίθους τε;] μείν στρωματί . . [τ]ῆς μαλακῆς πέτρας ὀμ-
 αλοῦς; μῆκος τετράποδας πλάτ;] ο[ς] δίποδας [πάχ]ος τριῶν ἡμιποδῶ-
 ν καὶ ἐκπελεκῆσαι ὀρθός;] πανταχεῖ· τέμνειν μείζους λίθοι
 λόγον [κ]αὶ παραδῶν[αι ἐπ' ἀνα]θήκει ὑγ[ιει]ς
- 40 μα δὲ τῆς μαλακῆς πέτρας ο . υ . ευ
 ος τριῶν ἡμιποδίων [καὶ καθε]λέσθαι [ἐν τῷ-
 ἱερῷ ὑγιεῖς ἀθραύστ]οὺς· λίθος τεμεῖν ἀκτίτας [πέτ;]ρας [τῆς μα-
 λακῆς; μῆκος] δώδεκα ποδῶν, πλάτος τριῶν ποδῶν καὶ ἡμιπο-
 οδίο, πάχος τριῶν ἡμι;]ποδίων, ἀριθμὸς τετταράκοντα [δύο καὶ ἐτέ-
- 45 ρους τεμεῖν ἀκτίτας] λίθους δύο μῆκος πεντεκαίδεκα ποδῶν, . . .
 παντ]αχεῖ ἄπεργον ἔχοντας καὶ παραδῶν[αι ἐπ' ἀν-
 αθήκει ὑγιεῖς· λίθ]οὺς ἀγαγεῖν ἐξ Ἀκτῆς Ἐλευσινιάδε
 μῆκος] δώδεκα ποδῶν πλάτος τριῶν ποδῶν καὶ ἡμιπο-
 οδίο, πάχος τριημιπο]δίου, ἀγαγεῖν δὲ καὶ ἐτέρους δύο μῆκο[ς] πεν-
- 50 τεκαίδεκα ποδῶν κα]ι ἡμιποδίου πλάτος τριῶν ποδῶν καὶ ἡμιποδ-
 οῖο πάχος τριημιπο]δίου καὶ καθελέσθαι ἐν τῷ ἱερῷ ὑγιεῖ[ς κα-
 ἱ ἀθραύστους] οθ . τω . ου τοῦ Ἐλευσίνι ἀνακαθηράμενον ἐ[κ .
 καὶ τὰ λ]οιπὰ τοῦ στρώματος καὶ τὰς ἐπικαμπὰς μέχ[ρι
 ποιοῦντα τῆς τάφρου δεκάποδας καὶ ἐκφορῆσ[α-
- 55 ἱ τὴν λατύπην; ἐκ τοῦ ἱεροῦ· τιθέναι τοὺς λίθους τῆς μ[αλα]κῆς πέτρ-
 ας ρτα, ὅ[ν ἂν εἶ] πέτρα, συντιθέναι [το]ὺς ἀρμούς στερ-
 ρὸς καὶ ἀρμόττον]τας πανταχεῖ, μῆκος τετράποδας, πλάτος δίποδα-
 ς, πάχος τριημιπο]οδίου, ὅ[π]ου δ' ἂν δέη καὶ μείζο[σι; ὀ]ρθοῖς χρῆσθ-
 αι] ο, τάτ(τ)εσθαι δὲ κατὰ τὸν στοῖχον ἕκαστον διανεκῆ
- 60 ἐξ ἀπαμοιβῶν, ἐπὶ δὲ τούτων τιθέναι τὴν εὐθηνητη-
 ρίαν] θο ἀπεργασάμενον ἐπὶ τρεῖς π[όδ;]ας τὰς τοῦ περεε-
 συντιθέ]ναι τοὺς ἀρμούς ἀρμόττοντας [π]ανταχεῖ καὶ [α]θρα-
 ύστους, λίθου]ς δὲ θῆσει μῆκος δώδεκα ποδῶν, πλάτος τριῶν ποδῶν
 καὶ ἡμιποδ]ίου, πάχος τριημιποδίου, θῆσει δὲ καὶ τοὺς γωνι[α]ί[ο
- 65 υς, μῆκος πεν]τεκαίδεκα ποδῶν καὶ ἡμιποδίου δύο καὶ ἐπεργασ[άμ-
 ενον δοκίμως;] πρὸς τὴν περιτένειαν, ἣν ἂν (ἂν) δῶι ὁ ἀρχιτέκτων δῆ-
 σαι καὶ μόλ]υβδον περιχέαι, ἀριθμὸς τετταράκοντα τέτταρες· λί-
 θους τεμεῖν] τῆς Ἐλευσινιακῆς πέτρας μῆκος [ἐξ π]οδῶν, πλάτος τε-
 τράποδας], πάχος πεντεπαλά[σ]τους καὶ ἐκπελεκῆσαι ἄπεργον ἔχο-

- 70 ντας, ὄρθ]οὺς πανταχεῖ, ἀριθμὸς τετταράκοντα δύο· λίθους ἀγαγε-
 ἰν ἐκ τῆς Ἐλευσινιακ[ῆς πέτρα]ς εἰς τὸ ἱερόν μῆκ[ος] ἕ[ξ] ποδῶν, πλάτ-
 ος τετράποδας, πᾶχος πεντεπαλ[άστ]ους καὶ καθελέσθαι ἐν τῷ ἱε-
 ρῶι ὑγ[ι]ε[ῖς], ἀθραύστους, ἀριθμὸς τετταράκοντα δύο· λίθους τεμε-
 ἰν τῆς Ἐλευσινιακ[ῆς] πέτρας μῆκος ἕξ ποδῶν πλάτος τριῶν ποδῶν
- 75 καὶ ἡμιποδίου, πᾶχος π[έντε] παλαστῶν καὶ ἐκπελεκῆσαι ἄπεργον
 ἔχον]τας, ὄρθους πανταχεῖ, ἀριθμὸς [εἰκοσι]έ[ττα]ρ[ε]ς· λίθους ἀγα-
 γε]ἰν ἐκ τῆς Ἐλευσινιακ[ῆς πέτρα]ς μῆκος ἕξ ποδῶν, πλάτος τριῶν π-
 ο]δῶν καὶ ἡμιποδίου, πᾶχος πε[ντεπ]αλάστους καὶ καθελέσθαι ἐν τ-
 ῶ]ι ἱερῶι ὑγιεῖς, ἀθραύστους, ἀριθμὸς εἴκ[ο]σι τέτταρες· στυλοβά-
- 80 τ]ας ἐξεργάσασθαι τετταράκοντα τέτταράς πέτρας τῆς Ἐλευσιν-
 ιακῆς, πλάτος ἕξ ποδῶν, μῆκος τετράποδας, πᾶχος πεντεπαλάστου-
 ς· καὶ ἐτέρους ἐξεργάσασθαι πλάτος ἕξ ποδῶν, μῆκος τριῶν ποδῶν
 καὶ ἡμιποδίου, πᾶχος [πεντεπαλάστ]ους εἴκοσι· δύο· καὶ ἐτέρους γ-
 ωνιαίους ἐξποδας π[ανταχεῖ]· δύο· τούτους ἀπεργασάμενον τιθέν-
- 85 αι καὶ παραξασάμενο[ν] ἐπὶ ἡμιπόδιον τὸ αὖτος· συντιθέναι τοὺς ἀ-
 ρμοὺς ἀρμόττοντας [πανταχ]ε[ῖ], ἀθραύστους [καὶ ἐπ]εργασάμενον ὀ-
 ρθὰ κα(ι) λεία δω ραν ρον τυμ ε προσ
 ον τὰ πινακία ο και [γ]ομφῶσαι καὶ μόλυβδον περιγέ-
 αι· μόλυβδον δὲ καὶ σιδηρον τοῖς λίθοις εἰς τὰ δεσμὰ ἢ πόλις παρέ-
- 90 ζει καὶ τροχιλε[ῖα]ν ἐντελιῆ.

Τὰ ἀνωτέρω, ἄπερ μετέγραψα εἰς τὴν κοινὴν γρα-
 φὴν τηρήσας τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ λίθου, φέρει
 στήλη ἀπλή πεντελικῶ μαρμάρου ἐκ δύο τεμα-
 χίων προσαρμοζόντων ἀποτελουμένη καὶ ὕψος ἔ-
 χουσα τὸ ὄλον 1,37, πλάτος, ὅπου τοῦτο ὀλόκλη-
 ρον σώζεται, 0,50 (1) καὶ πᾶχος 0,09 τοῦ γαλλ.
 μέτρου. εἶναι δὲ ὁ λίθος καὶ κατὰ τὰς δύο αὐτοῦ
 ἐπιφανείας γεγραμμένος κατὰ μὲν τὴν Α εἰς ὕψος
 1,10 περίπου, κατὰ δὲ τὴν Β εἰς ὕψος 0,85 Γ. Μ.
 καὶ ἐν ἐκείνῃ μὲν (Α) τὰ γράμματα εἶνε ὀλίγον τι
 ἀραιότερον γεγραμμένα, ὥστε ἐν ἐκάστῳ στίχῳ νὰ
 χωρῶσι 47, ἐν ταύτῃ δὲ (Β) κατὰ τι πυκνότερον,
 ὥστε ἐν ἐκάστῳ στίχῳ νὰ χωρῶσι 51. Γραφὴ εἶναι
 ἢ στοιχηδὸν ἐν ἀμφοτέροις ταῖς ἐπιφανείαις, ἀλλὰ
 καὶ αἱ στήλαι τῶν γραμμάτων δὲν εἶναι κανονικαὶ καὶ
 ἀκριβῶς κάθετοι καὶ παράλληλοι πρὸς ἀλλήλας καὶ
 ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ Α γράψας ὁ χαρακτὴς τοῦ 8^{ου}
 στίχου τὸ μὲν 7^{ον} γράμμα ὑπὸ τὸ 7^{ον} καὶ 8^{ον}, τὸ δὲ
 8^{ον} αὐτοῦ ὑπὸ τὸ 9^{ον} τοῦ προηγουμένου ἐξηκολού-
 θησε κατόπιν τὴν νέαν ταύτην συστοιχίαν τῶν γραμ-
 μάτων, ὥστε πιθανώτατα οἱ κατόπιν στίχοι (85—

(1) Τὸ ἐλάχιστον σωζόμενον τῆς στήλης πλάτος εἶναι 0,22 Γ. Μ.
 Ἐπολέσθη δ' αὐτῆς πλέον ἢ 1]3 τῶν ἐνεπιγράφων ἐπιφανειῶν τῆς.

104) δὲν περιεῖχον ἢ μόνον 46 γράμματα καὶ τοῦ-
 τον ἔχων τὸν ἀριθμὸν ὑπ' ὄψιν προσεπάθησα νὰ
 συμπληρώσω αὐτούς, εἰ καὶ ἐνιαχοῦ δὲν τὸ κατώρ-
 θωσα (1). Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ γράμματά
 τινα, ἢ ὄλως παρέλειψεν ὁ χαρακτὴς (τὸν σύνδε-
 σμον καὶ ὀλόκληρον ἐν τῷ 77^ῳ στίχῳ, τὸ γράμμα ξ
 δὲ ἐν τῇ λέξει δίποδας τοῦ 99^{ου} στίχου τῆς ἐπιφα-
 νείας Α) ἢ λησμονήσας ἐγκαίρως νὰ γράψῃ τὰ προ-
 σέθηκεν ὕστερον (Β, στίχ. 89 τὸ Ι ἐν τῇ λέξει λί-
 θοις)· καὶ ἂν τὰ παρ' ἐμοῦ κατωτέρω λεγόμενα
 ἔχωσιν ὀρθῶς (Β, στίχ. 45-46) καὶ ὀλόκληρον στί-
 χον ἐλησμονήσῃ νὰ χαρακτῆ. Ἀλλὰ καὶ ἄλλας τινας
 ἀβλεψίας τοῦ χαρακτοῦ ἠθέλομεν πιθανῶς ἀνεύρει
 ἂν ἐσώζετο ἡμῖν ὁ λίθος ἀκέραιος ὄλος καὶ τὴν ἐπι-
 δερμίδα ἀλύμαντος, ἐντεῦθεν δ' ἴσως πηγάζει ὅτι
 τινες τοῦλάχιστον τῶν συμπληρώσεών μου δὲν συμ-
 φωνοῦσι πρὸς τὸν ὠρισμένον ἀριθμὸν τῶν γραμ-
 μάτων τῶν στίχων (2). Τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων

(1) Ἴδε κατωτέρω τὴν σημείωσιν.

(2) Ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ Α ὁ 59ος στίχος ἔχει μόνον 46 γράμματα
 κατὰ τὴν συμπληρώσιν μου, 48 δὲ οἱ στίχοι 78ος καὶ 80ος· ἀλλ'
 ἴσως ἐν τῷ 78^ῳ ἀντὶ τοῦ τεμεῖν ὑπῆρχε γεγραμμένος τεμεῖν· 48 δὲ
 ἔχει γράμματα καὶ ὁ 85ος αὐτός, ὅπερ ἀληθῶς παράδοξον· ἀλλὰ πῶς
 ἄλλως ἠδύνατο νὰ συμπληρωθῇ ὁ στίχος; οἱ δὲ στίχοι 89ος, 93ος καὶ

ἐν γένει εἶναι ἐπιεικῶς καλὸν καὶ ἀπέριττον, εἰ καὶ ἐνιαχοῦ παρατηρεῖται ἀμέλειά τις περὶ τὴν χάραξιν αὐτῶν· ἐκ δὲ ταύτης καὶ πολὺ μᾶλλον ἐκ τῆς ἀποτριβῆς τῆς ἐπιδερμίδος τοῦ λίθου συμβαίνει, ὥστε γράμματά τινα συγγενῆ κατὰ τὴν μορφήν νὰ μὴ διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων (1). Ἀλλὰ πλὴν τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων τὴν ἐγγάραξιν τῶν ἐν τῷ ἡμετέρῳ λίθῳ ἀναγινωσκομένων ἐν ὄχι πολὺ ὑστερωτέροις χρόνοις τῆς ἐπὶ Εὐκλείδου ἀρχοντος μεταβολῆς μαρτυρεῖ καὶ ἡ μεγάλη περὶ τὴν γραφήν τῆς διφθόγγου ου, πολλάκις καὶ διὰ τοῦ ἀπλοῦ ο ἐκφερομένης, ἀμφιταλάντευσις καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ τῆς διφθόγγου ει διὰ τοῦ ἀπλοῦ ε, ἂν τὰ παρ' ἐμοῦ κατωτέρω λεγόμενα (στίχ. 9—10) ἔχουσιν ὁρθῶς. Ἐκ δὲ τοῦ ὅτι ἡ ἀμφιταλάντευσις αὕτη μεῖζων τις φαίνεται οὔσα ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ Α ἀμφιβάλλω ἂν δύνηται τις νὰ ὑποθέσῃ οὐχὶ τὸν αὐτὸν, ἀλλ' ἄλλον τὸν τῆς ἐπιφανείας Β χαρακτῆρ, συνδυάζων τὸ πρᾶγμα καὶ πρὸς τὴν πυκνοτέραν τῶν γραμμάτων ἐν ταύτῃ γραφήν, ἥτις ὅμως οὐδὲν ἄλλο κατὰ τὴν γνώμην μου μαρτυρεῖ ἢ τὴν πρόνοιαν τοῦ χαρακτοῦ τοῦ ν' ἀφήσῃ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν Β μεῖζον τῆς στήλης ἄγραφον πρὸς τὸ κάτω μέρος (2) ἐπανορθῶν οὕτω πιθανῶς ἐν μέρει προηγούμενον αὐτοῦ λάθος κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν Α.

Ὁ λίθος εὐρέθη ἐντὸς τοῦ κατὰ τὴν ΒΑὴν γωνίαν τῆς Φιλωνείου Σποᾶς κτίσματος (γ'), (3) μάτην δὲ μέχρι τοῦδε ἀνεζήτησα τὸ ἐλλείπον αὐτοῦ μέρος. Περὶ τῶν καθ' ἕνα καὶ τῶν συμπληρωσεῶν μου ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα·

Στίχ. 1. Ἐλευσινίῳ μετὰ τὸ Ο διέκρινα τὰ ἔχνη γράμματος ὡσεὶ Ι. Ὅτι τὸ ἐν Ἐλευσίνι ἱερὸν ἐκαλεῖτο καὶ Ἐλευσίνιον ἀπλῶς καὶ ὅτι εἶχε καὶ τοῦτο ἐπιστάτας εἶναι γνωστὸν (Παράβ. Ἐφημ. Ἀρχ. 1883 σελ. 18, C. I. Att. 2, II, σελ. 522)· ἀλλὰ πόσοι νὰ ἦσαν ἄρά γε οἱ τοῦ ἐν Ἐλευσίνι ἱεροῦ ἐπι-

104ος ἔχουσιν ἀνὰ 47 γράμματα ἕκαστος. Ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ Β κατὰ τὰς συμπληρώσεις μου 52 γράμματα ἔχουσιν οἱ στίχοι 38ος καὶ 14ος, ἀλλ' ἐν τούτῳ πιθανὸν νὰ ὑπῆρχεν ἐπίσης γεγραμμένον τεμῆρ ἀντὶ τοῦ παρ' ἐμοῦ γραφέντος τεμῆρ 50 δὲ μόνον γράμματα ἔχει ὁ 18ος στίχος.

(1) Οἷον τὰ Α, Δ, Λ ἀπ' ἀλλήλων, τὸ Ο ἀπὸ τοῦ Θ, τὸ Ε ἀπὸ τοῦ Σ ἐνίοτε, τὸ Τ ἀπὸ τοῦ Π κτλ. Ὅπου δὲν εἶμαι βέβαιος περὶ τῆς ἀναγνώσεώς μου ἔθηκα ἐν τῇ μεταγραφῇ κυρτὰ γράμματα.

(2) Καὶ κατὰ τὰ ἄνω ἀκόμη τῆς ἐπιφανείας Β ἀφῆκεν ὁ χαρακτῆρ μεγαλύτερον περιθώριον ἄγραφον ἢ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν Α· τοῦτο δὲ καὶ ἐδήλωσα ἐν μέρει ἐν τῷ κειμένῳ τῷ διὰ τῶν κεφαλαίων γραμμάτων.

(3) Παράβ. Πρακτ. τῆς Ἀρχ. Ἐταιρ. τοῦ 1884 σελ. 64 σημ. 2.

στάται; Ἴσως δέκα, τοῦλάχιστον εἰκάζω ὅτι δέκα ὀνόματα ἐπιστατῶν, ὅπως ἀνεγράφοντο, ἠδύναντο νὰ χωρήσωσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ στήλῃ.

Στίχ. 6. Ἀρχιτέκτων Φίλαγρος· ἄγνωστος ἐμοὶ ἀλλαχόθεν ὁ ἄνθρωπος.

Στίχ. 7. Ἐξ Αἰγίνης· συνεπλήρωσα οὕτω καὶ ὄχι ἐξ Αἰγιναίους διότι συνηθέστατα ὁ ἀριθμὸς τῶν λίθων τίθεται εἰς τὸ τέλος ἐκάστης περιόδου διὰ τῆς φράσεως ἀριθμὸς δεῖνα· καὶ ἐνταῦθα δὲ κατωτέρω (10—11 στίχ.) φαίνεται ὅτι ὑπῆρχεν ἀναγεγραμμένος ὁ ἀριθμὸς τετταράκοντα τέτταρες· παράβ. ἐν τούτοις καὶ στίχ. 76, 79, 85, 102, Β. 45.

Στίχ. 9—10. Ἀγαγεῖν ... ὄριεῖς· ἡ ἀνάγνωσις αὕτη φαίνεται μοι ἡ μόνη ὁρθὴ καὶ σύμφωνος πρὸς τε τὰ ἡγούμενα καὶ ἐπόμενα· καὶ κατωτέρω (στίχ. 42) ἐργασμένα· ὁ θέλων ἄς ὑποθέσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ ὡς ἀβλεψίαν τοῦ χαρακτοῦ.

Στίχ. 15. Καροῖδα· ἀδηλον ἂν προῦκειτο περὶ τίνος ἐργασίας, εἰς ἣν ἦτο ἀναγκαῖος ὁ κατῶν ἢ περὶ καροῖδων (ἰδὲ Ἀρχ. Ἐφημ. 1883 σελ. 115 στίχ. 19)· τὸ πρῶτον πιθανώτερον· οἶκοθεν δ' ἐννοεῖται ὅτι τὸ ὑπ' ἐμοῦ ὡς Δ ἀναγνωσθὲν δύναται νὰ ἦναι Λ.

Στίχ. 22. ... ἰαν· ἕνεκα τούτων τῶν γραμμάτων καὶ πρὸ πάντων τοῦ Ι δὲν ἐτόλμησα νὰ συμπληρώσω τὸν προηγούμενον στίχον ὀλόκληρον προσθέτων καὶ μόλυβδον περιχέαι· ἂν ὅμως ὑπὸ τὸ κατ' ἐμὲ Ι κρύπτονται τὰ ἔχνη ἐνός ξ ἴσως θὰ ἠδύνατο νὰ συμπληρωθῇ ὁ στίχος καὶ μόλυβδον περιχέαι, ὡς ἂν ὁ ἀρχιτέκτων κελεύῃ, ἢ καθ' ὁμοίον τινα τρόπον.

Στίχ. 27. Τριγλύφους· πόσας καὶ ἐκ τίνος λίθου; Ἐν γένει δὲ μέχρις ἐδῶ δύσκολον νὰμαντεύσῃ τις πόσους καὶ ποίους λίθους καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν ἔπρεπε νὰ τάμωσι καὶ κομίσωσιν εἰς τὸ ἱερόν.

Στίχ. 32. Ἀπερρον ἔχοντας· ἡ φράσις εἶναι μοι ἄλλοθεν ἄγνωστος, ἐν δὲ τῷ ἡμετέρῳ λίθῳ ἐπαναλαμβάνεται συχνὰ (Α, στίχ. 46, 97, Β, 12, 69, 75)· ἐν τῇ ἐκ Λεβαδείας ἐπιγραφῇ ἀπαντᾷ ἡ λέξις πρόσπερρον σημαίνουσα κατὰ Fabricius (De Arch. Gr. σελ. 79) τὸ παρὰ Γερμανοῖς Werkzoll λεγόμενον, ἤτοι τὸ μέρος ἐκεῖνο τῶν λίθων τὸ ἐξεπίτηδες ἀφινόμενον ἀκατέρηστον ὡς μέλλον κατόπιν

κατὰ χώραν, ὅταν οἱ λίθοι ἐποθετοῦντο εἰς τὴν ὠρισμένην θέσιν των, νὰ ἐπεργασθῆ· φαίνεται ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ ἄπεργον τὴν αὐτὴν ἔχει σημασίαν.

Στίχ. 33. Πρὸς τὸν ἀναγραφέα· ἡ φράσις ἐπαναλαμβάνεται συχνά· εἶναι δὲ ὁ ἀναγραφεὺς κατὰ τὰ ἐν χερσὶ μου λεξικά τὸ παράδειγμα τὸ χρησιμεῦον ὡς πρότυπον εἰς τοὺς τεχνίτας ἵνα σχεδιάζωσι τὰ ἔργα των· ἐνταῦθα σημαίνει, πιστεύω, τὸ σχεδιογράφημα τοῦ ἀρχιτέκτονος, καθ' ὃ οἱ μέλλοντες νὰ ἐκτελέσωσι τὸ ἔργον ἔπρεπε νὰ τάμωσι καὶ ἐκπελεκῆσωσι τοὺς λίθους.

Στίχ. 33-34. Παραδοῦναι ἐπ' ἀναθήκει (= ἐπ' ἀναθήσει)· ἡ φράσις ἐπαναλαμβάνεται ἐπίσης συνεχῶς· φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἔπρεπε νὰ τάμωσι, νὰ ἐκπελεκῆσωσι πρὸς τὰ δεδομένα μέτρα ($5 \times 4 \frac{3}{4} \times 1 \frac{1}{4}$ πόδας;), νὰ ἐτοιμάσωσι καθ' ὅλα, δι' ἣν ἦσαν προωρισμένοι θέσιν, καὶ νὰ κομίσωσι προσέτι (στίχ. 34-39) εἰς τὸ ἱερὸν ἐκ Πεντέλης (;) δέκα πέντε (;) λίθους· πρὸς ποῖον σκοπὸν δὲν κατώρθωσα βεβαίως νὰ μαντεύσω.

Στίχ. 44-56. Νὰ τάμωσι καὶ νὰ κομίσωσιν ἐκ Πεντέλης εἰς Ἐλευσίνα λίθους τετταράκοντα ἐπτὰ $6 \times 3 \frac{3}{4} \times 1 \frac{1}{4}$ ποδῶν ἕκαστον· ἀρά γε εἰς κατασκευὴν τῶν γείσων (στίχ. 53); Τούτων τὸ ὄλον πλάτος θὰ ἦτο, ἂν, ἐννοεῖται, αἱ συμπληρώσεις μου ὀρθῶς ἔγωσι, $47 \times 3 \frac{3}{4} = 176 \frac{1}{4}$ ποδῶν = 57, 98 Γ. Μ. ὑπολογιζομένου τοῦ ποδὸς κατὰ τὰς νεωτέρας τοῦ Dörpfeld μετρολογικὰς παρατηρήσεις, ἃς προφορικῶς μοὶ ἀνεκοίνωσε, πρὸς 0,326 τοῦ Γ. Μ. Ἀλλὰ τί ἐχρειάζοντο οἱ ἄλλοι ἐκεῖνοι (δύο;) λίθοι (1) οἱ κατὰ τὰ μέτρα μεγαλύτεροι τῶν ἀνωτέρω (στίχ. 51-53), τοὺς ὁποίους νὰ κομίσωσι μόνον ἀναγράφεται; περὶ τούτων ἃς σκεφθῶσιν οἱ ἀρχιτέκτονες.

Στίχ. 60-75. Νὰ τάμωσι καὶ πελεκῆσωσι καὶ κομίσωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τεσσαράκοντα τέσσαρας πεντελικούς λίθους $4 \frac{1}{4} \times 2 \times 1 \frac{1}{2}$ ποδῶν ἕκαστον πρὸς κατασκευὴν πλινθίδων διὰ τὰς τρεῖς ἀρά γε παραστάδας (στίχ. 72); ἀλλὰ διατί τότε 44 καὶ ὄχι 42 ἢ 45;

Στίχ. 75. Κατὰ ταύτην τὴν ἐπιφάνειαν ἀπὸ τούτου τοῦ στίχου καὶ ἐφεξῆς σώζεται τοῦ λίθου ὄλοκληρον τὸ πλάτος, ἀλλ' ἡ ἐπιδερμὶς αὐτοῦ πρὸς τὰ

(1) Ὁ στίχος ἠδύνατο ἴσως νὰ συμπληρωθῆ καὶ οὕτω ἑτέρους δύο λίθους.

δεξιὰ μάλιστα εἶναι τοσοῦτον ἀποτετριμμένη, ὥστε μετὰ πολλῆς δυσκολίας κατώρθωσα ν' ἀναγνώσω καὶ ὅσα ἀνέγνωσα γράμματα.

Στίχ. 75-85. Κατὰ πόσον ἐπέτυχα εἰς τὰς συμπληρώσεις μου, ἀγνωῶ· τὰ μέτρα βεβαίως τῶν λίθων τῶν στίχων 76-77 δὲν συμφωνοῦσι πρὸς τὰ τῶν στίχων 83-85, εἰ καὶ, ὡς πιστεύω, πρόκειται περὶ τῶν αὐτῶν λίθων, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει καὶ ἡ μὴ ἐπανάληψις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν λίθων ἐν τούτοις τοῖς στίχοις (83-85) εἶναι ἀσυνήθης. Πρὸς τίνα δὲ σκοπὸν μετεχειρίσθησαν αὐτοῦς; Ἴσως τινὰς εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἐπικράνων (στίχ. 88)· ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἂν ἦσαν προωρισμένα διὰ τὰς παραστάδας μόνον, δὲν πρέπει νὰ ἦσαν πολλά.

Στίχ. 93. Ἐπεργάσασθαι θρόνα· ἡ ἀνάγνωσις μοὶ ὑπεδείχθη παρὰ φίλου ἀνδρὸς δυσχεραίνοντι περὶ τὴν συμπλήρωσιν καὶ τὴν κατανόησιν τοῦ στίχου ἐν σχέσει μάλιστα πρὸς τὰ ἐπόμενα. Τὸ Α σαφῶς δὲν διακρίνεται, ὑποφαίνονται ὅμως ἔγνη αὐτοῦ ἐν τῷ λίθῳ. Ἀλλὰ τί νὰ ἐσήμαιεν ἐνταῦθα ἡ λέξις θρόνα; Ποικίλματα ἦτοι κοσμήματα (γλυπτὰ μόνον, ἢ καὶ κεχρωματισμένα);

Στίχ. 93-105. Φαίνεται ὅτι ἐγένετο λόγος περὶ τομῆς καὶ ἀγωγῆς καὶ ἐξεργασίας καὶ τοποθετήσεως ὀκτῶ πεντελικῶν λίθων $17 \times 3 \times 1 \frac{1}{2}$ ποδῶν ἕκαστον, ἀλλ' ἀκριβῶς ἐκεῖ ὁ λίθος εἶναι βεβλαμμένος, ἔνθα περὶ τοῦ μέρους τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν ἐπρόκειτο (στίχ. 103). Ἀρά γε ἐπὶ τὰς παραστάδας; ὁ στίχος συμπληροῦται οὕτω, ἀλλὰ τὸ νόημα δὲν μοὶ εἶναι πολὺ σαφές ἴσως καὶ διὰ τὴν κολοβότητα τοῦ λίθου ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς στίχοις. Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, λίθοι πεντελικοὶ τόσο μακροὶ (5,54 Γ. Μ.) θὰ ἦσαν χρήσιμοι βεβαίως εἰς ἐπιστύλια ἢ ὑπερτόνια (= ὑπέρθυρα).

B.

Στίχ. 2. Παλαστῶν δυοῖν δακτύλοι· καὶ κατωτέρω στίχ. 7 ἐπίσης κατὰ παράλειψιν, ὡς εἰκάζω, τοῦ και (ἴδε καὶ Α, στίχ. 17). Βεβαίως εἰς τὸ αὐτὸ λάθος δις νὰ ὑποπέσῃ ὁ χαρακτὴρ καὶ τόσον ταχέως μάλιστα, εἶναι κάπως ἄπορον· καὶ ὅμως ἄλλως πως νὰ συμπληρώσω τοὺς στίχους δὲν κατώρθωσα· ἐν τῷ στίχ. 10^ω, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, φέρεται σαφῶς ἐν τῷ λίθῳ γεγραμμένον πεντεπαλαστῶν καὶ δυοῖν δακτύλοι, ἐπρόκειτο δὲ, ὡς

φαίνεται, νὰ τὰ μῶσι καὶ μετακομίσωσιν εἰς Ἐλευσίνα τεσσαράκοντα πέντε (;) πεντελικούς λίθους (στίχ. 1—14) πρὸς κατασκευὴν ἰσαριθμῶν καὶ τῶν αὐτῶν διαστάσεων ἰωνικῶν ἤτοι ἐπαιετίων (;) γείσων, ὧν τὸ ἔλον πλάτος, ἦτοι μήκος, θὰ ἦτο κατὰ ταῦτα 58, 50 Γ. Μ.

Στίχ. 8. Ἴσως ἦτο γεγραμμένον ἀριθμὸς πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἢ τετταράκοντα πέντε· καὶ γεῖσα κτλ. Θὰ εἶχε δὲ οὕτω ὁ στίχος 52 γράμματα.

Στίχ. 14-15. *Παραιετίος Λεοτοκεφαλίας*· παρὰ β. κατωτέρω στίχ. 18-20· ὑπάρχει ὅμως καὶ λέξις *παραιετίος* (ἴδ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1886 σελ. 166 στίχ. 100) σημαίνουσα κατὰ Bötticher (Tekl. d. Hell. σελ. 255 σημ. 4) τὴν ὑδρορροήν ἐν γένει.

Στίχ. 20-25. Ἐπρόκειτο βεβαίως περὶ κεραμῶν ἤτοι κεραμίδων τῆς στέγης (καλυπτῆρων καὶ στρωτήρων ;)

Στίχ. 36. *Λίθους τεμεῖν στρωματί . . .* Λέξιν *στρωματίας* δὲν σημειοῦσι τὰ ἐν χερσὶ μου λεξικά, νὰ συμπληρώσω δὲ *στρωματεῖς* μ' ἐκώλυσε τὸ τελευταῖον γράμμα, ὅπερ ἄλλοτε μὲν ὡς I καὶ ἄλλοτε ὡς κακῶς κεχαραγμένον H ἀνέγνωσα, ἀλλ' ὄχι καὶ ὡς E. Τὸ γενικὸν νόημα καὶ ἐδῶ εἶναι περὶ τοῦ καταληπτόν· πρόκειται περὶ τομῆς καὶ ἀγωγῆς καὶ θέσεως (στίχ. 36-66) λίθων ἐξ Ἀκτῆς τοῦ Πειραιῶς ὡς τὸ πολὺ εἰς κατασκευὴν θεμελίων χρησίμων. Τὰ κατὰ τὰς συμπληρώσεις μου μέτρα τῶν λίθων εἶναι τὰ συνήθη τῶν πλίνθων τῶν θεμελίων πολλῶν οἰκοδομημάτων· οἱ μεγαλειτέρας ἔχοντες διαστάσεις ἐχρησίμευον εἰς τὰς γωνίας (στίχ. 64).

Στίχ. 45-46. Ὑποθέτω ὅτι ὀλόκληρον ἓνα στίχον παρέλειψεν ὁ χαράκτης, ἦτοι καὶ [ἤμιποδίου πλάτος τριῶν ποδῶν, ὕψος τριημιποδίου] καὶ *πελεκεῖσαι* κτλ. ἄλλως δὲν εὐοδοῦται τὸ νόημα, οὐδὲ συμφωνοῦσι τὰ ἐδῶ πρὸς τὰ ἐν τοῖς στίχοις 49-51, ἐνθα, ὡς νομίζω, περὶ τῶν αὐτῶν λίθων πρόκειται.

Στίχ. 53. *Καὶ τὰς ἐπικαρπὰς . . . ποιῶντα* τῆς *τάφρο δεκάποδας*· ἄς εἴπωσιν οἱ ἀρμόδιοι τί ταῦτα ἐσήμαινον καὶ ἂν ὄντως οὕτω πρέπη νὰ συνδεθῶσιν αἱ λέξεις.

Στίχ. 56. *Οὗ ἂν εἰ πέτρα* = ὅπου ἂν ὑπάρχη πέτρα = βράχος ; ὅτι δὲ περὶ τοῦ ὀρθοῦ τῆς ἀναγνωσεώς μου ἀμφιβάλλω, δῆλον ἐκ τοῦ κυρτοῦ τῶν γραμμάτων.

Στίχ. 58. *Ὄρθοις χρῆσθαι*· πῶς θὰ ἔκαμνον χρῆσιν τῶν λίθων ὀρθῶν μοι εἶναι ἀδύηλον.

Στίχ. 60. *Ἐξ ἀπαμοιβῶν*. Οὐτε τὴν φράσιν οὐτε καὶ τὴν λέξιν ἀπαμοιβῆ σημειοῦσι τὰ ἐν χερσὶ μου λεξικά. Νὰ ἐσήμαινεν ἄρα γε ἐναλλάξ ἦτοι *φορημῶν* καὶ *παρὰ μῆκος* (Mittheil. d. D. A. In. 1883, σελ. 149) τὸν συνήθη δῆλ. τρόπον τῆς τοποθετήσεως τῶν λίθων ἐν τοῖς θεμελίοις ; Τί δὲ ἦτο ἡ εὐθυντηρία εἶναι γνωστὸν (ἴδε Mittheil. ε. ἀ. σελ. 151).

Στίχ. 66. *Περιτέρειαν*· ζῆτει τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ἐν Fabricius de Arch. Graeca σελ. 59 Ἐξ ἀδελφείας τοῦ χαράκτου ἐτέθη δις ὁ ἄν.

Στίχ. 68-84. Πρόκειται περὶ τομῆς καὶ ἀγωγῆς εἰς τὸ ἱερόν 42, 24 ἐλευσινιακῶν λίθων, ἐκείνων μὲν $6 \times 4 \times 1 \frac{1}{4}$ ποδῶν, τούτων δὲ (τῶν 24) $6 \times 3 \times 1 \frac{1}{4}$ ποδῶν ἕκαστον πρὸς κατασκευὴν στυλοβατῶν 44 μὲν $6 \times 4 \times 1 \frac{1}{4}$, 22 δὲ $6 \times 3 \frac{1}{2} \times 1 \frac{1}{2}$ ποδῶν ἕκαστον. Τὴν ὑπάρχουσαν ἀσυμφωνίαν μεταξὺ τούτων τῶν ἀριθμῶν ἐν σχέσει πρὸς τὰς διαστάσεις τῶν λίθων καὶ τῶν στυλοβατῶν ἐννοεῖ εὐκόλως ὁ ἀναγνώστης, εἰ καὶ, ἐννοεῖται, ὁ ὀλικὸς ἀμφοτέρων ἀριθμὸς εἶναι ὁ αὐτὸς, ἦτοι 66· ἐνῶ δὲ καλῶς ἐδηλώθη ὅτι οἱ γωνιαῖοι στυλοβάται ἔπρεπε νὰ ὄσιν ἐξ-ποδες πανταχεῖ (τὸ τε μήκος καὶ τὸ πλάτος, διότι τὸ πάχος θὰ ἔμεινε πάντως τὸ αὐτὸ) δὲν ἐμνημονεύθησαν καὶ λίθοι τοιοῦτοι. Στυλοβάτην ἐξ ἐλευσινιακοῦ λίθου ἔχει ἡ Φιλωνείος Στοᾶ (1), ἀλλὰ πρὸς τὰ ἐδῶ ἀναγραφόμενα μέτρα δὲν συμφωνοῦσιν οἱ λίθοι τῆς, ἔχοντες διαστάσεις 2, 12×1 , $21 \times 0,44$ Γ. Μ. ἦτοι $6 \frac{1}{2} \times 3 \frac{3}{4} \times 1 \frac{1}{3}$ περίπου πόδας. Καὶ τὸ ἔλον δὲ τοῦ πλάτους, ἦτοι μήκους, τοῦ ἐνταῦθα ἀναγραφόμενου στυλοβάτου φαίνεται μὴ συμφωνοῦν πρὸς τὸ ἔλον μήκος τοῦ στυλοβάτου τῆς Φιλωνείου Στοᾶς καὶ τῶν τριῶν τῆς πλευρῶν, ἐννοεῖται, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν, καθ' οὓς ἔκαμα ἐγὼ τουλάχιστον ὑπολογισμούς. Συμφωνία μόνον ὑπάρχει εἰς τὸ πλάτος δύο ὁμοῦ λίθων τοῦ ὑπάρχοντος στυλοβάτου ($3 \frac{3}{4} + 3 \frac{3}{4} = 7 \frac{1}{2}$ πόδες) καὶ δύο ὁμοῦ ἐπίσης λαμβανομένων ἐκ τῶν ἀναγραφόμενων ἐνταῦθα λίθων ἐνός ἐκ τῶν 42 καὶ ἐνός ἐκ τῶν 24 ($4 + 3 \frac{1}{2} = 7 \frac{1}{2}$).

Στίχ. 85· *αἶθος*· ἔγραψα ὅ,τι οἱ ὀφθαλμοί μου διέκρινον, εἰκάζω δὲ ὅτι παρηγγέλλετο ὁ μέλλων

(1) Πρὸς Πρακτ. τῆς Ἀρχ. Ἐταιρ. τοῦ 1882, σελ. 86.

νά αναλάβῃ τὸ ἔργον νά κατασκευάσῃ περίξ τοῦ λίθου κατὰ τοὺς ἀρμούς περιθώριον ἑνὸς ἡμιποδίου ἀπολειαινῶν τὸ σκληρόν καὶ τραχὺ αὐτοῦ.

Στίχ. 88. *Τὰ πινάκια*· ἂν ὀρθῶς ἀνέγνωσα, ἀγνοῶ τί θέλει νά σημάνη ἐδῶ ἡ λέξις.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Ὅτι δὲ ἔχομεν ἐν τῷ ἡμετέρῳ λίθῳ συγγραφὴν ἐργωνίας περὶ ὅχι σμικροῦ οἰκοδομήματος δῆλον· οἱ μέλλοντες ν' ἀναλάβωσι τὸ ἔργον ὑπεχρεοῦντο νά φροντίσωσιν οἱ ἴδιοι καὶ περὶ προμηθείας τοῦ ἀναγκαίου ὑλικοῦ· ἡ πόλις ἀνελάμβανε νά παράσῃ αὐτοῖς μόλυβδον μόνον καὶ σίδηρον εἰς τὰ δεσμὰ τῶν λίθων καὶ τροχιλεῖαν, (B, στίχ. 89-90) ἐντελεῖ. Τὸ ἔργον ἐξέδιδον οἱ ἐπιστάται τοῦ Ἐλευσινίου συναρωγῶν ἔχοντες καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα. Ἀλλὰ ποῖον ἦτο λοιπὸν τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο; Τὸ Μέγαρον ἢ Τελεστήριον ἢ ὅπως ἄλλως ἐκαλεῖτο ὁ ἐν Ἐλευσίνι κυρίως Ναὸς ὁ ὑπὸ τοῦ Ἰκτινοῦ σχεδιασθεὶς θὰ εἶχε πιθανώτατα συντελεσθῆ, καθ' οὓς ἡ ἡμετέρα ἐπιγραφὴ ἐχαράχθη χρόνους, εἰς δὲ τὴν οἰκοδομὴν αὐτοῦ εἶχον λάβει κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πλουτάρχου (Περικλ. 13) τρεῖς ἀρχιτέκτονες μέρος, ὁ Κόροιβος, ὁ Μεταγένης καὶ ὁ Ξενοκλῆς. Ἀλλ' ἐθεωρεῖτο ἄρά γε τὸ ἔργον καὶ καθ' ὅλα τετελεσμένον; Δὲν εἶχεν ἐν νῶ καὶ αὐτὸς ὁ Ἰκτινος νά οἰκοδομήσῃ πρὸ τοῦ Ναοῦ, ἦτοι τοῦ Σηκοῦ, τὴν Στοάν, ἣν ἔκτισε κατό-

πιν ἐπὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ὁ Φίλων; Τίνας δὲ ἄλλου κτίσματος λείψανα θὰ ἠδύνατο νά ὦσιν οἱ τοῖχοι ἐκεῖνοι περὶ ὧν ἐγένετο ἀλλαγῶς λόγος; (1) Ἡ πρόναος λοιπὸν Στοᾶ ἔπρεπε καὶ ἔμελλέ ποτε νά κτισθῆ καὶ ἴσως εἰς ταύτην ἀναφέρεται ὁ ἡμέτερος λίθος. Λέγω δὲ ἴσως διότι, ὅπως καὶ ἀνωτέρω ἐσημείωσα, ἐν πολλοῖς ὁ λίθος μοὶ εἶναι ἤκιστα σαφῆς (2) καὶ πρῶτος ἐγὼ εὐχομαι νά ἐξετασθῆ καὶ ἐρευνηθῆ δεόντως καὶ παρ' ἀρχιτεκτόνων ἀρχαιολογούντων. Τὸ ὅτι δὲ οὐδὲ τότε ἐκτίσθη ἡ Στοᾶ, καθ' οὓς δὴλ. χρόνους ἐχαράχθη ἡ περὶ ταύτης ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου λίθου συγγραφὴ, ἀλλὰ πολὺ βραδύτερον, ὡς ὁ Βιτρούβιος μαρτυρεῖ (VII ἐν προοιμίῳ) (3) οὐδὲν τὸ παράδοξον, ἀφοῦ τὰ πλεῖστα τῶν οἰκοδομημάτων τῆς ἀρχαιότητος ἐν γένει μακρὰ πολλάκις ἀπῆτησαν ἔτη εἰς συντέλειαν τῶν, τινὰ δὲ καὶ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου ἔμειναν ἡμιτελεῖ· μάρτυρες τοῦ λόγου μου πλὴν ἄλλων τοῦ αὐτοῦ Φίλωνος ἡ ἐν Πειραιεῖ Σκευοθήκη πολλὰ ἔτη βραδύτερον κτισθεῖσα μετὰ τὴν ἐπὶ τοῦ λίθου χάραξιν τῆς περὶ αὐτῆς συγγραφῆς (Bul. d. Cor. Hell. 1882, σελ. 552-555) καὶ ὁ ἐν Λεβαδείᾳ Ναὸς τοῦ Διὸς ὁ μηδέποτε κατὰ Πausανίαν (9, 39, 4) συντελεσθεὶς.

Ἐν Ἐλευσίνι, τῇ 18ῃ Δεκεμβρίου 1886.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

(1) Παράβ. Πρακτ. τῆς Ἀρχ. Ἐταιρ. τοῦ 1883 σελ. 60 σημ. 1 1882 σελ. 88.

(2) Οὐχὶ σαφές εἶναι μοὶ μεταξὺ ἄλλων καὶ τὸ ὅτι οὐδαμοῦ ἐν τῷ λίθῳ γίνεται λόγος περὶ κίωνων καὶ ἀγνοῶ κατὰ πόσον δύναται ν' ἀποδοθῆ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν κολοβότητα αὐτοῦ (στίχ. 15-27 μάλιστα) καὶ εἰς τὸ ὅτι καὶ ἄλλοτε ἴσως εἶχε γίνε φροντίς περὶ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ αὐτοῦ οἰκοδομήματος καὶ προὔπηρξε, ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ λίθου δύναται τις νά συμπεράνῃ, (στίχ. 42 λ. χ. ἔνθα παραγγέλλονται οἱ ἐργολαβήσοντες νά ἄρῳσι καὶ τοποθετήσωσι (:) τὰ ἐργασμένα, B, στίχ. 24, ἔνθα ὁ ἀριθμὸς τῶν κεραμίδων φαίνεται μοὶ ἀνεπαρκῆς κτλ.) καὶ ἕτερον ἔτοιμον ὑλικὸν εἰς οἰκοδομὴν αὐτοῦ. Περὶ ἐργῶν δὲ εἶναι πάντως ἡ ἀναγραφὴ τῆς συναγωγῆς καὶ ἐξεργασίας τοῦ ὑλικοῦ διὰ τὰ διάφορα τοῦ οἰκοδομήματος μέρη, οἷα ἐν τῷ λίθῳ φέρεται, καὶ ἄδηλον κατὰ πόσον καὶ αὕτη ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου (τῆς προὔπάρξεως δηλ. ὑλικοῦ ἐτοίμου) δύναται νά ἐξηγηθῆ, ὅποτε ὅμως πάντοτε ὅχι ἐνόητος ἀπομένει ἡ εὐθύς ἐν τοῖς πρώτοις στίχοις παραγγελία περὶ τομῆς καὶ ἀγωγῆς (:) Αἰγιναιῶν λίθων, οὓς κυρίως ἠδύνατο νά μεταχειρισθῶσιν εἰς τὰ θεμέ-

λια, περὶ ὧν ὅμως γίνεται πολὺ κατωτέρω λόγος (στίχ. 40-70, B). Πείθομαι ἐν τούτοις κατὰ τὴν γενομένην μοὶ παρατήρησιν ὅτι εἰς ὑποστήριξιν τῆς γνώμης μου, ὅτι ὁ λίθος ἀναφέρεται εἰς τὴν Στοάν, συμβάλλει καὶ τὸ ὅτι ὅπου γίνεται ἐν αὐτῷ λόγος περὶ γωνιῶν δύο μόνον τοιαῦται ἀναφέρονται, τόσας δηλ. ὅσας ἡ Στοᾶ ἠδύνατο νά ἔχῃ. Περιττὸν δὲ ἴσως νά σημειώσω ὅτι ἀρχιτεκτονικὰ τινὰ μετὰ σωζόμενα (γεῖσα λ. χ. καὶ τρίγλυφοι) δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν, διότι φαίνονται, καθόσον δηλ. καὶ τούτων τινὰ δύναται ν' ἀνήκωσιν εἰς τὴν Στοάν, ὄντα προϊόντα πολὺ μεταγενεστέρων χρόνων (Ῥωμαϊκῶν πιθανῶς) καθ' οὓς ὑπέστη, ὡς φαίνεται, καὶ αὕτη μετὰ τοῦ Σηκοῦ γενικὴν μετασκευὴν (Ἴδε καὶ Πρακτικ. τῆς Ἀρχ. Ἐταιρ. τοῦ 1884 σελ. 80-82). Ἀναγκαῖον ὅμως ἴσως εἶναι νά παρατηρήσω ὅτι διὰ τῆς λέξεως ἱερὸν, ἥς συχνῇ γίνεται ἐν τῷ λίθῳ χρῆσις, σημαίνεται οὐχὶ τὸ περὶ οὗ πρόκειται οἰκοδόμημα, ἀλλὰ ὀλόκληρος ὁ ἱερὸς Περίβολος (Ἴδε καὶ Πρακτικ. τῆς Ἀρχ. Ἐταιρ. τοῦ 1883 σελ. 56, σημ. 2).

(3) Παράβ. καὶ Ἀρχ. Ἐφημ. 1883 σελ. 15.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΔΥΟ ΑΤΤΙΚΑ

ΚΑΙ ΕΝ ΕΠΙΜΕΤΡΩ ΨΗΦΙΣΜΑ ΕΚ ΠΡΙΗΝΗΣ

1.

ΛΥΤΕΥΣΕΓΡΑΜΜΑΤΕΥ,

21ΣΙΜΩΝΟΣΒΟΙΩΤΙΩΙ
 ΞΝΩΙΚΑΙΕΥΕΡΓΕΤΗΙ
 ΒΟΛΗΙΚΑΙΤΩΙ
 5 ΙΟΝΙΣΕΠΡΥΤΑ
 ΟΣΕΓΡΑΜΜΑΤ
 ΕΠΕΣΤΑΤΕΕΥ
 ΦΙΛΑΓΡΟΣΕ
 ΜΕΝΑΡΙΣΤ
 10 F \ ΟΤΙΑΝΗ
 ΙΑΘΗΝΑ
 Α ΓΟΙ

Ἐν ὁδῷ τινι τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, πρὸς μεσημβρίαν τῆς ἐκκλησίας τῆς Καπνικαρέας, ἐπισκευαζομένης οἰκίας τινός, εὐρέθη ἀρτίως καὶ ἡγοράσθη ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολ. Ἐταιρίας τὸ τεμάχιον στήλης λίθου Πεντελησίου, τὸ ἔχον τὴν ἀνωτέρω ἀρχὴν ψηφίσματος. Ὑψος τοῦ λίθου 0,28, πλάτος 0,29, πάχος 0,11. Εἶχέ ποτε ἄνω ἀνάγλυφον παράστασιν, ἧς σώζονται μόνον δύο ὀπίσθιοι πόδες βῆδος κατὰ τὸ πρὸς δεξιὰ τῶ ὁρῶντι ἄκρον τοῦ λίθου. Ὁ πρῶτος στίχος εἶναι ἐγκεχαραγμένος ἐπὶ τοῦ ἀρχιτεκτονικῶς ἐργασμένου κανόνος· ἔπεται κυμάτιον, καὶ μετ' αὐτὸ οἱ δύο τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ψηφίσματος λέγοντες στίχοι κατὰ πτώσιν δοτικὴν. Οἱ τρεῖς δὲ οὗτοι στίχοι δὲν εἶναι κατὰ τὴν στοιχηδὸν γραφὴν, ἀλλ' ἄρχεται αὕτη πρῶτον ἀπὸ τοῦ τετάρτου στίχου καὶ ἐφεξῆς. Σχῆμα γραμμάτων τὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 8ου πρὸ Χρ. αἰῶνος. Καὶ ἡ ὀρθογραφία δὲ τοὺς χρόνους ἐκείνους σημαίνει.

Μεταγράφομεν τὰ κεφαλαῖα καὶ συμπληροῦμεν οὕτω πως·

. . . . Κολλυτεὺς ἐγραμμάτευε·
 Ἄριστ(;)οι Σίμωνος Βοιωτῶι
 προξένωι καὶ εὐεργέτη·
 Ἐδοξεν τῆι βολῆι καὶ τῶι
 5 δήμωι, Πανδηιονίς ἐπρυτά-

νευεν)ος ἐγραμμάτ-
 ευεν)ἐπεστάτε, Εὐ-
 ανδρος ἤρχεν,)Φίλαγρος ε-
 ἶπε· ἐπαινέσαι) μὲν Ἄριστ-
 10 ον Σίμωνος Κωπ(;)ία, ὅτι ἀνή-
 ρ ἀγαθός ἐστι περὶ Ἀθηνα-
 ίους) α(ὐ)τό(ν

Εἶναι πρόδηλον, ὅτι ἕκαστος στίχος ἀπὸ τοῦ τετάρτου καὶ ἐξῆς εἶχεν ἀνὰ εἴκοσι γράμματα. Ἡ συμπληρώσις μου ἢ ἐν τῷ α' καὶ τῷ ι' στίχῳ δὲν εἶναι ἀναμφισβήτητος, μάλιστα διὰ τὸ Κωπέα, ὅπερ ἴσως οὐδαμοῦ οὕτω ἀπαντᾷ, ἀλλὰ δὲν εὗρον ἄλλην. Ἐν δὲ τῷ η' στίχῳ συμπληρώσας τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχοντος ἴσως ἔτυχον τοῦ ἀληθοῦς. Ὁ Εὐανδρος δηλ. κατὰ τοὺς σωζομένους καταλόγους ἤρξε τῷ 382/1 πρὸ Χρ. Ὑπάρχει μὲν ἐν τοῖς καταλόγοις καὶ ἄλλο τοῦ 8ου αἰῶνος ὀκταγράμματος ὄνομα ἀρχοντος ἀπὸ τῆς συλλαβῆς Εὐ ἀρχόμενον, τὸ Εὐθυκλῆς, ἀλλὰ δι' ἐκείνου ἀναβαίνομεν εἰς τὸ ἔτος 398/7, καὶ τόσον δὲν ἠθέλησα ἐγὼ νὰ προχωρήσω.

2.

. . . κ .
 . . . ΜΑΤΑΨ
 . ΔΕΙΚΝΙΜΕΝΟΙΤ
 . ΕΛΟΥΝΚΑΙΤΑΥΤΑΠΑΝΤ
 5 . ΙΤΕΣΤΗΝΕΞΑΡΧΗΣΑΥΤΟΙ
 . ΤΟΝΔΗΜΟΝΔΟΥΝΑΙΑΥΤΟΙΣ
 ΕΡΓΕΤΑΙΣΕΠΕΙΔΗΚΑΙΟΙΠΑ
 ΑΣΙΝΠΟΛΙΤΕΛΝΕΜΠΡΙΗΝΕΙ
 ΤΟΛΙΤΕΥΟΜΕΝΟΙΣΠΡΟΣΤΟΝ/
 10 . ΓΑΤΑΙΛ'ΠΟΔΙΔΟΝΑΙΟΔΗΜΟΣΤ
 ΙΔΕΔΟΧΘΑΙΤΕΙΒΟΥΛΕΙΤΟΥΣΠΡ
 ΨΕΙΝΕΙΣΤΗΝΠΡΩΤΗΝΕΚΚΛΗΣ
 ΟΝΓΙΓΝΟΜΕΝΗΝΠΡΟΣΑΓΑΓΕ
 ΧΡΗΜΑΤΙΣΑΙΥΠΕΡΤΗΣΔΩΡΕΑ
 15 ΒΟΥΛΗΣΕΙΣΤΟΝΔΗΜΟΝΟΤΙ
 ΚΑΡΕΑΛΥΚΩΠΡΑΔΟΥΘ
 ΨΔΙΙΨΓΗ<Ι . . .

Καὶ ὁ τὰ ἀνωτέρω γράμματα ἔχων λίθος ἐξ Ἀθηνῶν εἶναι, ὁ δὲ πωλήσας αὐτὸν τῇ Ἐταιρίᾳ εἶπεν, ὅτι κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς πόλεως ἀνεσκάφη. Πεντελήσιος καὶ αὐτός, ὕψους 0,230, πλάτους 0,205, πάχους 0,090. Ἐμφαίνει δὲ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων του τὰ μέσα τοῦ 8^{ου} πρὸ Χρ. αἰῶνος, ἢ δὲ γραφή δὲν εἶναι ἢ στοιχηδόν, δι' ὃ καὶ ἡ συμπλήρωσις του ἔχει δυσκολίας. Συνεπλήρωσα ἐν

τῇ ἐξῆς μεταγραφῇ τὸν ι'. καὶ τὸν ια'. στίχον οὕτως ὥστε νὰ περιλαμβάνωνται ἐν αὐτοῖς ἀνά 49 γράμματα, ἀλλ' ὁ ιγ^{ος} στίχος φαίνεται ἐπιδεχόμενος μόνον 44 γράμματα, ὁ δὲ ιδ^{ος} ἀπαιτεῖ πάντως 50. Ἐχει λοιπὸν ἐλευθερίαν ἰκανὴν ὁ μετ' ἐμὲ ἐπιχειρήσων πλείονα καὶ ἐπιτυχέστεραν συμπλήρωσιν, Ἰδοὺ ἡ ἐμῆ.

. . .
. . . κ . . .

. . . ματα τ . . .

. . . ἀπο)δεικνύμενοι τ(ὴν ἑαυτῶν εὐνοίαν, ἣν ἔχοντες (;)

διετ)έλουν καὶ ταῦτα πάντ(α παραλαβ ;

5 ὄν)τες τὴν ἐξ ἀρχῆς αὐτοῖς(ς ὑπάρχουσαν οἰκειότητα πρὸ ;

ς ;) τὸν δῆμον, δοῦναι αὐτοῖς (. εὐ-

εργέταις, ἐπειδὴ καὶ οἱ πα(τέρες ; δεδώκ ;

ασιν πολιτεάν ἐμ. Πριήνει

10 πολιτευομένοις πρὸς τὸν δ(ῆμον, ὅπως ἂν εἰδῶσι πάντες ὅτι ἐπί-

σταται ἀποδιδόναι ὁ δῆμος τ(ὰς καταξίας χάριτας, ἀγαθῆ τύχ-

η)ι, δεδόχθαι τεῖ βουλευῖ τοὺς προ(έδρους, οἱ ἂν λάχωσι προεδρε-

ύειν εἰς τὴν πρώτην ἐκκλησίαν

ον γιγνομένην προσαγαγε(ῖν αὐτοὺς πρὸς τὸν δῆμον καὶ

χρηματίσαι ὑπὲρ τῆς δωρεᾶς(ς αὐτῶν, γνώμην δὲ ζυμβάλλεσθαι τῆς

15 βουλῆς εἰς τὸν δῆμον, ὅτι (δοκεῖ τεῖ βολεῖ . . .

καρέα Λυκοπ(άδ ;)ου Θ ; . . .

ἐλη(ν Ἡ ;)γῆσι . . .

. . .

Ἡ ἐν στίχῳ ἡ'. μνημονευομένη Πριήνη, καθ' ὅσον ἠρεύνησα, μόνον ἔτι ἐν δυσὶ τεμαχίοις Ἀττικῶν ψηφισμάτων μνημονεύεται, τοῖς ἐν CIA, II, 1, ἀρ. 165 καὶ 166 ἐκδοθεῖσιν· ἀλλ' ἐκεῖνα τὰ τεμαχία βεβαίως εἶναι ἄσχετα πρὸς τοῦτο τὸ ἡμέτερον.

Ἐν τοῖς στίχοις ιβ'. καὶ ιγ'. ὑπολανθάνει, νομίζω, τυπικὴ τις φράσις ἐκ τῶν ἐν τῷ Ἀθηναϊκῷ πολιτεύματι οὐσῶν ποτε ἐν χρήσει, ἀγνωστος ἡμῖν μέχρι τοῦδε διατελέσασα.

Καὶ τὰ ἐν τῷ προτελευταίῳ στίχῳ κολοβὰ καὶ ἀμφιβόλου ἀναγνώσεως κύρια ὀνόματα παρέχουσι πράγματα. Ἴσως ἄλλος τις δυνήθῃ νὰ τὰ διευκρινήσῃ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1886.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ

ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ

Κατὰ συγκυρίαν περιέργον ἀφοῦ τῇ 9 Δεκεμβρίου 1886 ἐπεδείχθη μοι τὸ πρῶτον τυπογραφικὸν δοκίμιον τοῦ ἀνωτέρω τεμαχίου, ἐν ᾧ μνεία τῆς Πριήνης, ἤλθαν ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς Πριήνης εἰς Ἀθήνας ἀντίγραφα τεμαχίων δύο ψηφίσματος ἄπερ σπεύδω νὰ δημοσιεύσω ἐνταῦθα, παραδοθέντα μοι ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ φίλου Ἰω. Σακελιῶνος. Τούτου δηλαδὴ ὁ υἱὸς Ἀλκιβιάδης, διδάσκαλος ὢν ἐν Κελεμβεσίῳ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, εὐρῶν τοὺς λίθους ἐν τοῖς ἐρειπίοις τῆς Πριήνης (τανῦν Σαμφοῦν καλεσι) κατὰ τὸ παρελθὸν ἔαρ ἀντέγραψε μεγαλογραμμάτως τὸ κείμενόν των ὁ ἀποδίδω κατωτέρω διὰ ὁμοίων τοῖς ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν μου ἀντιγράφῳ γραμμάτων, προσθέτων καὶ οἷαν δὴ καὶ ὅσων δὴ ἠδυνήθην νὰ κάμω.

αὐτοῦ προχείρως μεταγραφὴν, μετ' ὀλίγων συμ-
πληρώσεων. Ἄν εἶχα ὑπ' ὄψιν μου καὶ χάρτινον
ἀπόμαγμα τῶν λίθων, ἠδύνατο ἴσως καὶ ἡ μετα-

γραφὴ νὰ γίνῃ πληρεστέρα καὶ αἱ συμπληρώσεις
βασιμώτεραι καὶ θαρραλεώτεραι.

Α'.

Π Σ
 Σ Ε Ν Ε Ν Τ Η Α Ι Κ Ι Α Ι
 Ο Ι Σ Τ Ρ Ι Σ Ι Ν Ω Σ Λ Ι Σ Τ Ο Ι Σ
 Γ Ω Ν Κ Α Τ Ο Ι Κ Ο Υ Ν Τ Ω Ν Τ Η Ν Τ Ε
 5 Ρ Α Τ Ο Ι Σ Π Ο Λ Ι Τ Α Ι Σ Τ Η Τ Ε Δ Ε Υ Τ Ε
 Ε Π Ι Δ Ι Δ Ο Υ Σ Ε Κ Α Σ Τ Ω Ι Χ Ο Ν Δ Ρ Ο Υ Τ Ε Ρ
 Ω Τ Η Ρ Ι Α Σ Κ Α Ι Κ Α Τ Α Κ Λ Ι Ν Α Σ Ε Ι Σ Τ Ο Β Ι Α Ν Τ
 Τ Ε Κ Α Ι // // Τ Η Σ Ε Α Υ Μ Ε Γ Α Λ Ο Ψ Υ Χ Ι Α Σ
 Υ Σ Ε Ξ Ε Ν // Ζ Ε Ν Α Υ Τ Ο Σ Τ Ο Ν Μ Ε Ν Δ Η Μ Ο
 10 Σ Π Ο Λ Ε Ω Σ Ε Σ Τ Ι Α Ν Α Ν Α Δ Ε Ι Ξ Α Σ Γ Ι Ν Ω Σ Κ Ω Ν Τ
 Α Ι Ε Α Υ Τ Ω Ι Κ Α Τ Α Ρ Χ Η Ν Π Ο Ι Η Σ Α Σ Θ Α Ι Τ Η Σ Ε Ι Σ
 Ο Ν Τ Ο Π Ρ Ω Τ Ω Σ Ε Π Ι Ν Ο Η Θ Ε Ν Υ Ρ Ο Ε Α Υ Τ Ο Υ Κ Α
 Ν Τ Ω Ν Ι Ε Ρ Ω Ν Μ Ε Τ Ο Υ Σ Ι Α Ν Ε Υ Ω Χ Η Σ Ε Ν Α Υ Τ
 Ε Κ Α Ι Τ Ο Υ Σ Π Α Ρ Ο Ι Κ Ο Υ Σ Ε Μ Π Ο Λ Λ Ο Ι Σ Χ Ρ Η Σ Ι Μ
 15 Σ Γ Ι Ν Ο Μ Ε Ν Ω Ν Ε Φ Ι Σ Ο Ν Μ Ε Τ Ε Χ Ο Ν Τ Α Σ Τ Ο Ι Σ Π Ο
 Ι Μ Ε Τ Α Τ Ω Ν Τ Ε Κ Ν Ω Ν Μ Ε Τ Α Δ Ο Υ Ν Α Ι Κ Α Ι Τ Ο Υ Τ Ο
 Α Ξ Ε Ω Ν Ο Υ Δ Ε Ν Α Υ Τ Η ! Τ Η Ι Ω Σ Α Λ Η Θ Ω Σ Ι Ε Ρ Α Ι
 Κ Α Ι Τ Ο Υ Σ Π Ρ Ε Σ Β Ε Υ Τ Α Σ Η Μ Ω Ν Υ Π Ε Ρ Ε Τ Ε Ρ Ω
 Ε Ω Ν Κ Α Ι Π Ε Ρ Ι Ο Ι Κ Ε Τ Ο Υ Ο Υ Ε Φ Α Σ Α Ν Α Π Ο Δ Ω
 20 Ν Ε Ι Σ Ε Φ Ε Σ Ο Ν Χ Ε Ι Ρ Ο Τ Ο Ν Η Θ Ε Ι Σ Κ Α Ι Α Υ Τ Ο Σ Π Ρ
 // Ν Τ Ω Ν Α Δ Ε Ω Ν Υ Π Ε Δ Ε Ι Ξ Ε Ν Α Υ Τ Ω Ι Τ Α Κ Α
 // Τ Α Κ Α Ι Σ Α Ι Ο Υ Λ Ι Ο Υ Κ Α Ι Σ Α Ρ Ο Σ Σ Υ Μ Β Ε Β Η Κ Ε Ν Ε Ν Τ Ρ
 Θ Α Ν Α Τ Ω Θ Η Κ Α Τ Α Τ Ε Τ Ο Υ Σ Ν Ο Μ Ο Υ Σ

Β'.

.
 Ο Δ Ο Ν
 Σ Α Τ Ο Π Α Ν Τ Α Ν Η Σ Τ Η Σ
 Ε Π Ι Λ Α Β Ε Σ Θ Α Ι Τ Ο Υ // Π Ο Λ Λ Ω Ι Μ Α Λ
 Σ Ε Ω Σ Τ Α Ο Λ Α Κ Α Ι Κ Α Ι Π Ρ Ο Σ Τ Ο Σ Υ Ν Φ Ε Ρ Ο Ν
 5 Τ Ω Σ Α Π Ο Δ Ε Χ Θ Ε Ι Σ Δ Ε Κ Α Ι Π Ο Ι Η Σ Α Σ Θ Α Ι Τ Η Ν Ε Γ Δ Ο Σ Ι Ν
 Π Ε Ρ Τ Η Σ Π Ο Λ Ε Ω Σ Δ Ι Κ Η Ν 5 Β Α Σ Ε Ν Τ Ω Ι Ε Π Ι Φ Α Ν Ε Σ Τ Α Τ Ω
 Ε Τ Ω Ν Π Λ Η Θ Ο Σ Ο Υ Κ Ο Μ Ο Ν Τ Η Ι Δ Ι Α Τ Η Σ Ε Σ Ο Μ Ε Ν Η Σ Α Ν Α Γ Ρ
 Α Ι Κ Α Θ Ο Λ Ο Υ Τ Ε Ο Υ Μ Ο Ν Ο Ν Ε Ν Τ Α Ι Σ Τ Α Ι Κ Α Ι Η Τ Η Σ Π Α Τ Ρ Ι Ε Ι Σ Α
 // Τ Ε Υ Χ Ε Ν Ε Π Α Ι Ν Ο Υ Κ Α Ι Δ Ο Ξ Η Σ Α Τ Α Δ Ε Ι Ω Σ
 10 Ε Ω Σ Ε Ν Α Υ Τ Α Ι Σ Α Ν Α Σ Τ Ρ Α Φ Η Ν Α Ι
 Λ Λ Α Κ Α Ι Ε Π Ι Σ Τ Α Τ Η Σ Ε Π Ι Π Ο Λ Λ
 Α Π Ο Τ Α Γ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Κ Α Λ Ω Σ Κ Α Ι Ο Σ Ι

ΦΕΥΣΗΡΞΕΝΕΠΙΕΙΚΩΣΩΣΤΕΜΗΘΕ
 ΗΣΠΟΛΕΩΣΟΡΘΟΣΚΑΙΔΙΚΑΙΩΣ
 15 ΠΟΛΕΩΣΑΘΗΝΑΙΤΗΣΘΕΑΣΑΞΙ
 ΚΑΙΠΑΣΑΙΣΤΑΙΣΣΥΝΑΡΧΙΑΙΣΤΟΥ
 ΑΓΓΕΛΙΑΝΤΟΥΣΠΟΛΙΤΑΣΗΧΑΡΙΝΤΩΝ
 ΤΟΙΣΓΡ
 ΑΝΗΜΑΤΩΝ

Α'.

.
 πω
 σεν ἐν τῇ και
 οἱς τρισὶν ὡς (καλ)λίστοις . . .
 τῶν κατοικούντων τὴν τε . . .
 5 ρα τοῖς πολίταις, τῇ τε δευτέ(ρα
 ἐπιδιδούς ἐκάστωι χόνδρου τε πόλ(τον ; . . .
 σ)ωτηρίας καὶ κατακλίνας εἰς τὸ Βιάντ(ειον . . .
 τε και.....ης εαυ μεγαλοψυχίας . . .
 ο)υς ἐξένιζεν αὐτὸς τὸν μὲν δῆμο(ν . . .
 10 κοινὴν ; τῆ)ς πόλεως ἐστὶαν ἀναδείξας, γινώσκων τ . . .
 αι ἐαυτῶι καταρχὴν ποιήσασθαι τῆς εἰς
 ον το πρώτως ἐπινοηθὲν ὑπὸ ἐαυτοῦ κ
 ν τῶν ἱερῶν μετουσίαν εὐώχησεν αὐτ(ο
 ε καὶ τοὺς παροίκους ἐμ πολλοῖς χρησίμ(ους ;
 15 ς γινομένων ἐφ' ἴσον μετέχοντας τοῖς πο(λίταις
 μετὰ τῶν τέκνων μεταδοῦναι καὶ τοῦτο . . .
 αζέων οὐδεν αὐτῇ τῇ ὡς ἀληθῶς ἱερᾶι . . .
 καὶ τοὺς πρεσβευτὰς ἡμῶν ὑπὲρ ἐτέρω(ν . . .
 εων καὶ περὶ οἰκέτου οὐ ἔφασαν ἀποδώ(σειν
 20 ν εἰς Ἐφεσον χειροτονηθεὶς καὶ αὐτὸς πρ(εσβ . . .
 ντωνάδεων ὑπέδειξεν αὐτῶι τα κα
 τακασα Ἰουλίου Καίσαρος συμβέβηκεν ἐν πρ . . .
 ἐ)θανατώθη κατὰ τε τοὺς νόμους

Β'.

.
 οδον
 σατο πάντα
 ἐπιλαβέσθαι τοῦ
 σεως τὰ ὅλα και
 5 τως ἀποδε(ι;)χθεὶς δὲ καὶ
 ὑ)πὲρ τῆς πόλεως δίκην
 ἐτῶν πλήθος ουκομον τῇ

 νης τῆς
 πολλῶι μᾶλ(λον
 και πρὸς τὸ συμφέρον
 ποιήσασθαι τὴν ἐγδοσιν (τῆς στήλης ;
 5 θας ἐν τῶι ἐπιφανεστάτω(ι
 διὰ τῆς ἐσομένης ἀναγρ(αφῆς

- . . αι· καθόλου τε οὐ μόνον ἐν ταῖς
 . . τέ)τευχεν ἐπαίνου καὶ δόξης ατα
 10 . . εως ἐν αὐταῖς ἀναστραφῆναι
 ἀ)λλὰ καὶ ἐπιστάτης ἐπὶ πολλ
 ἀποταγείς πάντα καλῶς καὶ ὀσί(ως)
 . . . φευς ἤρξεν ἐπεικῶς ὥστε μηθε(ν)
 . . τ)ῆς πόλεως ὀρθῶς καὶ δικαίως
 15 . . . πόλεως Ἀθηνᾶι, τῆς θεᾶς ἄξι(ως)
 . . καὶ πάσαις ταῖς συναρχαίαις του
 ἐπι:)αγγελίαν τοὺς πολίτας ἢ χάριν τῶν
 τοῖς γρ
 δαπ)ανημάτων

Τὸ μέγεθος τῶν λίθων ἐδηλώθη μοι οὕτω· «τοῦ μὲν ὑπὸ τὸ στοιχεῖον Α τεμαχίου ὕψος 0,49, πλάτος 0,33, τοῦ δὲ ὑπὸ τὸ στοιχεῖον Β ὕψος 0,48, πλάτος μέγιστον 0,51, πάχος 0,10». Ὑποθέτω δ' ἐγώ, ὅτι πάχος θὰ ἔχη τὸ αὐτὸ καὶ ὁ ὑπὸ τὸ στοιχεῖον Α λίθος, εἰ καὶ οὐδὲν περὶ τούτου ἐσημείωσεν ὁ ἀντιγραφεύς· διότι φαίνεται μοι, ὅτι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς στήλης τεμάχια εἶναι οἱ δύο λίθοι, καὶ καλῶς ποιῶν ὁ ἀντιγράφας αὐτοὺς προέταξε μὲν τὸν ὑπὸ τὸ Α, ἐπέταξε δὲ τὸν ὑπὸ τὸ Β, τὸν ἔχοντα τὰ γράμματα εἰς δύο ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιφανείᾳ ἀφροστηκυίας σελίδας (colonnes), ὧν ἡ δευτέρα, ἡ ὀλιγόστιχος, προδήλως ἔχει τὰς τελευταίας τυπικὰς φράσεις τοῦ ψηφίσματος, ἥτοι τὰς περὶ ἐκδόσεως καὶ ἰδρύσεως τῆς στήλης.

Ἐκ τῶν ὀλίγων μέχρι τοῦδε γνωσθεισῶν ἐκ Πριήνης ἐπιγραφῶν (καθ' ὅσον τοῦλάχιστον ἐγὼ ἠρεῦνήσα ἐν τῷ Corpus Inscriptionum Graecarum, ἐν τῇ ὑπὸ Lebas-Waddington συλλογῇ, ἐν ταῖς Ancient greek Inscriptions of the british Museum, ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς περιοδικοῖς Mitthl. d. d. arch. Inst., Bullet. de corr. hell., Journal of hellen. studies καὶ Μουσ. καὶ βιβλιοθ. τῆς εὐαγγ. σχολῆς

Σμύρνης)· μία μόνη ἢ ὑπ' ἀρ. 2906, τοῦ CIG ἣτις εἶναι ψηφίσμα κολοβόν, ὁμοίαν ἔχει ὑπόθεσιν τῇ ἐν τοῖς δυσὶ σήμερον ἐκδιδομένοις τεμαχίοις. Τιμᾶται καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ πολὺ πλέον κεκολοβωμένῳ λίθῳ πολίτης ποικίλας παρασχῶν τῇ πατρίδι ὑπηρεσίας καὶ εὐεργετήσας αὐτήν. Καὶ οἱ χρόνοι δὲ ἐκείνου τε καὶ τούτων τῶν τεμαχίων φαίνονται οἱ αὐτοί, οἱ πρὸ Χριστοῦ, ὑποθέτω, Ῥωμαῖκοί. Πρόσγες εἰς τὸ ὅτι ἐκεῖ μὲν μνημονεύονται Ῥωμαῖοι, ἐνταῦθα δὲ ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ. Δὲν λέγω δέ, ὅτι καὶ ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ἐκεῖ τε καὶ ἐνταῦθα τιμᾶται, εἰ καὶ οὐδὲ τοῦτο εἶναι ἀπίθανον. Ὅπωςδὴποτε ὅμως τὰ νῦν ἐκδιδομένα τεμάχια, ὡς πολὺ ἐκτενέστερα καὶ ποικιλωτέρας ὕλης, ἄξια εἶναι μελέτης πλείονος, μάλιστα δὲ τὸ ἐν στίχῳ ζ'. τοῦ Α ὑφ' ἡμῶν συμπληρωθὲν Βιάντ(ειοι) ἐλκύει δικαίως τὴν προσοχὴν παντὸς ἀναγνώστου, διότι τοῦ Πριηνέως Βιάντος, τοῦ κλειζομένου ὡς ἐνός τῶν πάλαι ἐπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, δὲν ἐγνωρίζομεν ἕως τώρα ὅτι ὑπῆρχεν ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ πόλει κτίσμα ἐπώνυμον (ναὸς ἢ τι ἄλλο), καθὼς ἐν Σμύρνη τὸ Ὀμήρειον.

Τῇ 12 Δεκεμβρίου 1886.

Σ. Α. Κ.

ΜΕΓΑΡΙΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ

Τέλη Αὐγούστου τοῦ ἔτους τούτου περιηγηθεὶς τὴν Μεγαρίδα εἶδα καὶ ἀντέγραψα περὶ τὰς 12 ἐπιγραφάς, αἱ ὅποια κατὰ τὸ πλεῖστον ἤδη εἶναι ἐκ-

δεδομένα ἐν διαφόροις ἐπιγραφικαῖς συλλογαῖς. Ὅθεν ἐκδίδω ἐνταῦθα ἐπτὰ, ἐξ ὧν αἱ ὑπ' ἀρ. 1. 3. 6. 7 εἶνε ἕλως ἀνέκδοτοι, αἱ δὲ ὑπ' ἀρ. 2. 4. 5

ἐκδίδονται νῦν κατ' ἀντίγραφα ἀκριβέστερα τῶν προτέρων.

1.

Ἐν τῇ οἰκίᾳ Γεωργίου Καμάρα. Λίθου λευκοῦ στήλη, μετὰ τῶν ἄκρων ἄνω ἀριστερόθεν καὶ κάτω, δεξιόθεν δὲ ἀποκεκομμένη. Ὑψος 0,68, πλάτος ἄνω 0,155, πλ. κάτω 0,195, πάχος 0,10. Ὑψος τῶν γραμμάτων 0,007-0,01.

Τ Ε Κ Α Κ Ο Π Α Θ Ι Α Ν Π Ε
 Ν Ε Ρ Α Ν Δ Ε Π Ο Ι Ω Ν Τ Α
 Ε Ι Σ Τ Α Κ Ο Ι Ν Α Τ Α Σ Π Ο Λ
 Σ Υ Ν Ε Δ Ρ Ο Ι Κ Α Ι Ο Δ Α Μ
 5 Τ Ε Σ Χ Α Ρ Ι Τ ~~.....~~
 Δ · Υ Π Α ~~.....~~ Σ ~~.....~~ Ο Ι Σ
 Τ ~~.....~~ Α Ι Τ Ο Ι Σ
 Η ~~.....~~ Ν Ο Σ ~~.....~~ Τ Α Ι Π Ρ
 Ε Ι Σ - Ο Ν Δ Α Μ Ο Ν Κ Α Ι Ε
 10 Γ Μ Α Τ Α Κ Α Ι Ε Π Π Ω Ι Τ Ο
 Τ Α Σ Σ Υ Ν Κ Λ Η Τ Ο Υ Τ Α Σ
 Μ Α Α Ρ Κ Ο Υ Κ Α Λ Ε Ι Δ Ι Ο
 Ω Ν Κ Α Θ Ω Σ Δ Ι Α - Γ Υ Α
 Ε Π Ι Τ Α Ι Κ Α Λ Ο Κ Α Γ Α Θ Ι Α
 15 Γ Α Σ Ι Α Ι Σ Σ Τ Ε Φ Α Ν Ω Σ Α Ι
 Ν Α Θ Ε Μ Ε Ν Τ Α Ν Ε Ι Κ Ο Ν Α
 Π Ω Τ Α Σ Π Ο Λ Ι Ο Σ Ε Ν Ο Ι Α Ρ
 Ι Ρ Α Υ Α ~~.....~~ Α Σ Ο Τ Ι Ο Δ Α
 Ι Ι Ρ Ι Ω Ν ~~.....~~ Ν Ε Θ Η Κ Ε Α Ρ
 20 Α Σ Ε Χ ~~.....~~ Ι Α Γ Ε Λ Ε Ι Ε Ι Σ
 Μ Α Σ Τ Ο ~~.....~~ Φ Α Ν Ο Ν Ε Ν
 Λ Ι Σ Τ Ι Ο Ι ~~.....~~ Ι ~~.....~~ Ι Ν Τ Ο Ι Σ Γ
 Ν Ε Μ Ε Ι Ο Ι Σ ~~.....~~ Σ Κ Λ Α Π Ι Ε
 Φ Α Ν Ι Τ Α ~~.....~~ Ι Ο Π Ω
 25 Κ Α Ι Α Λ Λ Ο ~~.....~~ Μ Θ ~~.....~~ Ι Ρ Ο Σ Τ
 Δ Φ Κ Α Ι Τ Ο Ν Ε Π Ι Μ ~~.....~~ Τ Α Ν
 Μ Ε Ν Π Α Ρ Α Τ Α Ν Ε Ι Κ Ο ~~.....~~ Α Ν Α
 Κ Α Τ Α Σ ~~.....~~ Σ Α Ι Δ Ε Ι ~~.....~~ Ι Α Ν
 Τ Α Ν Λ Π Ι Γ Ε Λ Ε Ι Α Ν - Ε Ρ Ι Τ Α
 30 Ε Γ Δ Ο Θ Η Κ Α Τ Α Τ Ο Υ Σ Ν Ο Μ Ο
 Ε Ρ Ι Σ Τ Α Μ Ω Ν *vac* Μ Ν Α Μ Ω Ν

.
 τε κακοπαθίαν πε [. φα]
 νεράν δὲ ποιῶν τῶν εὐνοϊαν
 εἰς τὰ κοινὰ τῆς πόλιος οἱ
 σύνεδροι καὶ ὁ δᾶ[μος] ἀποδιδόν[]
 5 τες χάριτ[ας]

δ . υ π α
 τ [κ]αὶ τοῖς
 η νος ε ται πρ
 εἰς [τ]ὸν δᾶμον καὶ ε
 10 γματα καὶ ἐππωιτο
 τᾶς συνκλήτου τᾶς [Ῥωμαίων;
 Μάρκου Καλειδίου
 ὡν καθὼς δια[τ]ύψα
 ἐπὶ ταὶ καλοκαγαθία[ι καὶ εὐερ]
 15 γασία στεφανῶσαι [δὲ αὐτὸν χρυσῶ στεφάνῳ καὶ ἀ]
 ναθήμεν τὴν εἰκόνα [. ἐν ἐπιφανεστάτῳ τό]
 πῳ τᾶς πόλιος ἐν Οἴαν[θείχ;
 γράψα[ντ]ας ὅτι ὁ δᾶ[μος ὁ Μεγαρέων τὸν δεῖνα]
 ηρίων[ος ἀ]νέθηκε ἀρ[ετῆς ἐνεκεν καὶ εὐνοίας]
 20 ἄς ἐχ[ῶν] διᾶτελεῖ εἰς [αὐτὸν
 μας τὸ[ν] στέφανον ἐν [πᾶσι τοῖς ἀγῶσι οὓς ἀ πό]
 λισ τί[ητι κα]ὶ [ἐ]ν τοῖς Π[υθίοις καὶ]
 Νεμείοις καὶ Ἀσλαπιε[ίοις ἀγῶνι στε]
 φανίτα[ι τοπῳ
 25 καὶ ἄλλο[ι ἀγ]αθ[οί] πρὸς [. ἐλέσθαι
 δὲ καὶ τὸν ἐπιμ[ελή]ταν
 μὲν παρὰ τὴν εἰκό[να] ἄν
 κατασ σαι δὲ
 τὴν ἐπ[ιμ]έλειαν [π]ερὶ τα
 30 ἐγδοθῆ κατὰ τοὺς νόμο[υς
 ἐπιστάμων μνάμων

Οἱ χρόνοι τοῦ ψηφίσματος τούτου τὸ α^{ον} ἡμισυ τοῦ α^{ον} πρ. Χρ. αἰῶνος. Εἰς τοῦτο ἄγουσιν ἡμᾶς τὰ σχήματα τινῶν γραμμάτων, ἅπερ δὲν εἶνε σταθερὰ ἀλλὰ ποικίλλουσιν, οἷον τοῦ κάππα κ καὶ Κ, τοῦ πι Π καὶ Π, τὰ ο ο, ἅπαξ μικρά, ἅπαξ μεγάλα, τὸ προσγραφόμενον ἰῶτα ἅπαξ παραλείπεται (ἐν στίχῳ 17, ἔνθα ἀναμφίβολος συμπλήρωσις τὴν π.) (1). Εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα ἄγει καὶ ἡ μνεία τοῦ Μ. Καλειδίου.

Ἡ ἀπολεσθεῖσα ἀρχὴ καὶ οἱ στίχοι 1-3 τοῦ ὑπολειφθέντος κειμένου περιέχουσι τὸ αἰτιολογικὸν μέρος τοῦ ψηφίσματος.

Στ. 10. ἐππωιτο. κείται πάνυ σαφῶς ἐπὶ τοῦ ἐκτύπου.

Στ. 11. σύγκλητος. ἡ λέξις, ἔσον ἐγὼ οἶδα, ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, σημαίνει μόνον τὴν Ῥωμαϊκὴν γερουσίαν.

(1) Περὶ τοῦ σχήματος τῶν γραμμάτων ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις ἴδε τὰ λεγόμενα ἐν τῷ καλῷ βιβλίῳ τοῦ Reinach « Traité d'épigraphie grecque, σ. 204-5.

20 ΚΑΙΑΝΑΘΕΙΝΑΙΕΝΤΩΙ ΕΣΤΑΤΩΙ.. ΠΩΙΤΗ
 ΣΥΝΕΔΡΙΟΝΙ ΑΙΤΟΝ... ΟΝΜΕΓΑΡΕΩ ΙΑΙΠΛΙ
 ΤΟΥΗΙ ΙΑΝΑΓΡ... ΙΠΑΡΑΥΤΟΙΣΕΝΤΩΙΕΠΙΦΑ
 ΛΕΩΣ : ΚΑΙΟΠΩΣΟΙΣΤΕ... Ν ΑΓ... ΕΥ... ΩΣΙΝΕΝΤΩ
 ΔΟΥΝΛΙΔΓΑΥΤΟΙΣΚΑΙΞΕΝ... ΤΑ ΕΚΤΩΝΝΟΜ
 ΠΙΞΕΝΙΑΕΙΣ. Ο. Ρ. ΤΑΝΕΙΟΝΕ. Ι ΙΙ Τ Ο

1 ο
 μουστεσ
 Ταναγραίω[ν χρυσῶι στε]
 φάνωι και εικό[νι. ε']
 5 ξαποστολῆς τ[οῦ? ε']
 χου[σ]αι στεφανῶ[σαι.
 [σ]ύνη ηπεπο[ίη]ται [. στεφανῶσαι δέ]
 και τ[ὸ]ν γραμ[μα]τῆ δι
 πι τῶι συνπραγματεύον[τι. ἀναγορεύ-
 10 σαι δέ τοὺς στεφάνους εἶν πασι τοῖς ἀγῶσι οὓς ἡ πόλις ἡμῶν τίθητι
 ὁμοίως δέ και ἐν τῶι ἀγῶνι τ[ῶν
 τῶι Ἀπόλλωνι τῶι Δηλίωι. Εἶναι δέ [αὐτοὺς προζένους και εὐεργέτας τῆς πόλε-
 ως ἡμῶν και αὐτοὺς και ἐγγόνους [αὐτῶν εἶναι δέ αὐτοῖς
 και ἰσο[τ]έλεια[ν κ]α[ί] π[ο]λέμου κα[ί] εἰρήνης και κατὰ γῆν και κατὰ θάλασσαν
 15 και τᾶλλα φιλ[άν]θ[ρ]ωπα και τι[μι]α πάν[τα] ὅσα και τοῖς ἄλλοις προζένοις
 και εὐεργέ[ταις τῆ]ς πό[λ]εως ὑπ[άρ]χει
 προστετ. υν
 Ῥωμαίους ἀ[να]γρά[ψ]α[ι] τόδε τὸ ψήφισμα ἐν στήλῃ λευκοῦ λίθου
 και ἀναθεῖναι ἐν τῶι ἐπιφαν]εστάτῳ [τό]πωι τῆ[ς] πόλεως τὸ δέ
 20 συνέδριον και τὸν δῆμον Μεγαρέω[ν.
 τὸ ψήφ[ισμ]α ἀναγρ[άφ]α[ι] παρ' αὐτοῖς ἐν τῶι ἐπιφα[νεστάτῳ] τόπω τῆς πό-
 λεως :- και ὅπως οἱ στ[έ]φα[ν]οι ἀν[α]γρ[ο]ε[υ]θ[ῶ]σιν ἐν τῶι [. τῶι ἀγῶνι
 δοῦναι δέ αὐτοῖς και ξέν[ια] τὰ ἐκ τῶν νομ[ί]μων καλέσαι δέ αὐτοὺς εἰ
 πι ξένια εἰς [τ]ὸ [π]ρ[ο]τανεῖον

Ἡ ἐπιγραφή παρέχει ψήφισμα εἰς τιμὴν πλειό-
 νων προσώπων και εἶνε τῶν πρ. Χρ. Ῥωμαϊκῶν
 χρόνων, γεγραμμένη τῇ κοινῇ διαλέκτῳ. Καὶ ἐν
 ταύτῃ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων ἀσταθές. Δὲν
 λαμβάνω δὲ φυσικῶ τῷ λόγῳ ὑπ' εὐθύνην μου
 τὴν ὀρθότητα τῶν τοῦ Schmidt ἀναγνώσεων ἐν τοῖς
 νῦν ἐκλιποῦσι στίχοις.

Στ. 10. Τὴν συμπλήρωσιν θεωρῶ ἀναμφέριστον.

Στ. 12. Καὶ αὕτη ἡ συμπλήρωσις ἀναμφέρι-
 στος, ἀλλὰ τὰ γράμματα ἐν τῷ στίχῳ εἶνε πολὺ
 πλείονα.

Στ. 15. Ὁ Schmidt οὐκ ὀρθῶς ἐν ἀρχῇ ἀνέγνω:
 και κατὰ θάλασσαν.

Στ. 24. Μετὰ τὰ εἰς τὸ πρωτανεῖον φαίνεται ὅτι
 δὲν ἔκειτό ποτε τὸ στερεότυπον ἐς αὔριον.

Ἐν ἀμφοτέραις ταύταις ταῖς ἐπιγραφαῖς μνημο-
 νεύονται πολλαὶ Μεγαρικαὶ ἀρχαί, ὅσων οἱ σύεδροι
 και ὁ δῆμος, γραμματεῦς, ἐπιστάμων, μνάμων,
 ἐπιμελητής. Οἱ σύεδροι και ὁ δῆμος ἀπαντῶσι
 ἐν ἐπιγραφῇ Μεγάρων ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ
 β^ο τόμῳ τοῦ Ἀθηναίου ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Α. Κου-
 μανούδη (1). Ὁ Gilbert ἐν Hdb. d. griech. Staats-
 alterthümer II, σ. 316 λέγει, ὅτι κατὰ τοὺς ὀψιαι-
 τέρους χρόνους ἐν ἐπιγραφαῖς οἱ σύεδροι εἶνε ἀντι

(1) Φαίνεται ὅτι ὁ Gilbert καθ' ὄλου δὲν ἔξευρεν αὐτὴν τὴν ἐπι-
 γραφήν.

τοῦ παλαιότερου ὀνόματος βουλῆ. Γραμματεῖς δὲ ἐν ταῖς ἐκ Μεγάρων ἐπιγραφαῖς ἀναφέρονται δύο εἰδῶν, γραμ. βουλῆς καὶ δάμου καὶ γραμ. τοῦ δάμου, οἱ ὅποιοι πιθανῶς ἦσαν διάφοροι, κατὰ τὸν Foucart ἐν ταῖς ἐρμηνείαις αὐτοῦ εἰς τὰς ἐπιγραφὰς Μεγαρίδος Le-Bas, Mégaride, σ. 13. Ἐναντίας δὲ γνώμης εἶνε ὁ Gilbert ἐν Hdbch, σ. 72. Πότερος τῶν γραμματέων νοητέος ἐν τῇ 6^η τῶν ἡμετέρων ἐπιγραφῶν, ἀδηλόν. Ἐπιστάμων δὲ καὶ μνάμων νῦν πρῶτον ἐν Μεγάροις ἐμφανίζονται. Χωρὶς νὰ πολυλογήσω περὶ τῆς σημασίας τούτων, ἀναφέρω τοὺς ἐν τῇ Ταυρικῇ χερσονήσῳ συμνάμωνας (Latyschew Inscript. orae septentr. m. 185. Dittenb. 252.

Foucart, Bull. V, p. 70 κ. ἐξ. Πρβλ. Latyschew, Bull. IX, 265 κ. ἐ. La constitution de Chersonesos (1). Οἱ δὲ ἐπιμεληταὶ δὲν ἔχουσι σημασίαν ὡς ἀρχή, ἐπειδὴ αὐτοὶ συχνακίς ad hoc διωρίζοντο, ὡς π. γ. καὶ ἐν Χερσονήσῳ. Ἴδε τὸ μνημονευθὲν τοῦ Latyschew ἄρθρον τὸ ἐν Bull. IX, σ. 296.

3.

Μέγα λευκὸν μάρμαρον πρὸ τῆς κλίμακος τῆς ἀγούσης εἰς τὸ ὑπόγειον τῆς οἰκίας τοῦ Γεωρ. Δάλλα. Μῆκος τῆς πλευρᾶς τῆς ἐχούσης τὴν ἐπιγραφὴν: 1,18, πλάτ. 0,23. Ὑψος γραμμάτων 0,027-0,03.

— ΤΙΤΛΟΝ ΚΑΙ ΣΑΡΑΣ ΕΒ Μ ΣΙ Ο Ν —

ΑΡΧΙΕΡΕΑ ΜΕΙΙΣ ΤΟΝ ΔΗΜΑΡΧΙΚΗ ΣΕΞΟΥΣΙΑ ΣΤΟΤΕ
ΕΒΔΟΜΟΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΤΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ ΥΠΑ
ΤΟΝ ΤΟΤΕ ΤΑΡΤΟΝ ΠΑΤΕΡΑ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Τιβέριον Κλαύδιον Καίσαρα Σεβαστόν [Γερμανικόν
Ἀρχιερέα μέγιστον, δημαρχικῆς ἐξουσίας τὸ τε;
ἑβδομον, αὐτοκράτορα τὸ δωδέκατον, ὑπα-
τον τὸ τέταρτον, πατέρα πατρίδος

Τὸ ἐν τέλει τοῦ 6^{ου} στίχου τε δὲν δύναμαι ἄλλως νὰ ἐξηγήσω ἢ ἐκλαμβάνων αὐτὸ ὡς κατὰ παρὰδρομὴν χαραχθὲν ὑπὸ τοῦ λίθοξόου, ἀρξάμενον νὰ χαράξῃ τὴν λέξιν τέταρτον. Ὁ δὲ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ αὐτοκράτωρ εἶνε ἀναμφιβόλως ὁ Κλαύδιος, ὅπερ βεβαιούται πρῶτον ἐκ τοῦ ὅτι τὸ χάσμα τὸ ἐν ἀρχῇ τοῦ α^{ου} στίχου ἀναπληροῦται ὅλον διὰ τῶν: Τιβέριον Κλαύδιον, ἔπειτα δὲ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ δωδεκάτη ἀνακλήρυξις αὐτοῦ ὡς αὐτοκράτορος καὶ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς ὑπατείας του συμπίπτουσι μετὰ τῆς ἑβδόμης αὐτοῦ δημαρχικῆς ἐξουσίας τῷ 47 μ. Χρ. ἔτει. Τοιαύτη δὲ σύμπτωσης ἐπὶ ἄλλου αὐτοκράτορος δὲν ἐπαναλαμβάνεται. Ὁ Κλαύδιος, ὡς γνωστὸν, δὲν εἶχεν ὡς προωνύμιον τὸν τίτλον αὐτοκράτορος (ἄρα Eckhel Doctr. Num. vet. VI, σ. 247. Suet. vit. Claud. 12). Καὶ τοῦτο συμφωνεῖ μὲ τὴν ἡμετέραν ἀναπλήρωσιν τοῦ μικροῦ χάσματος τοῦ α^{ου} στίχου. Οὐδὲν ἄλλο ὄνομα, οὗ θὰ προηγείτο τὸ αὐτοκράτορα, ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ ἐν τῷ χάσματι. Κατὰ δὲ τὴν πρόσληψιν τῆς προσηγορίας αὐτοκράτορος ὁ Κλαύδιος ὑπέρεβαλε πάντας τοὺς ἄλλους αὐτοκράτορας,

διότι τὸν τίτλον τοῦτον ἀνευ λόγου πλεονάκίς ἐν τῷ ἔτει ἐλάμβανον (ἄρα Δίωνα Κάσ. LX, 8. LX, 21. Eckhel, ἔ. ἀ. VI, σ. 248). Τοῦτο δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν ἐπιβεβαιούται, ἐξ ὧν μανθάνομεν ὅτι μόνον ἐν ἔτει 47 (εἰς ὃ ἔτος καὶ ἡ ἡμετέρα ἐπιγραφὴ ἀνήκει) τὸν τίτλον τοῦτον πλεονάκίς ἔλαβε. Imp. XII (ἡ ἡμετέρα ἐπιγρ. καὶ ἡ παρὰ τῷ Orelli καὶ Henzen ἀρ. 331) Imp. XIII (ἐξ ἐπιγραφῆς ἀμαρτύρητον) Imp. XIV («ex numis» Eckhel, VI, σ. 249) Imp. XV (CIL. VI, 918). Πότε δ' ἔλαβε τὸν τίτλον Imp. XII, ἀδύνατον νὰ ὀρισθῇ, διότι

(1) Ὁ Latyschew περὶ τῶν ἐν ταῖς Χερσονήσῳ ἐπιγραφαῖς συμμαμόνων λέγει τάδε: La préposition σύν, qui entre dans l'ensemble de leur nom, nous les fait considérer comme membres d'un collège, dont le président devait porter le titre de μνάμων. Ἐνθα ἄνωτ. σ. 296. Ἡ Χερσονήσος ἦτο, ὡς γνωστὸν ἀποικία τῆς ὑπὸ τῶν Μεγαρέων κτισθείσης Ἡρακλείας τῆς ποτικῆς. Ὄνόματα ἀρχόντων ἔχοντα ὡσαύτως τὸ μνάμων ἀπαντῶσι καὶ ἄλλοι, ἔτσι ἐν Ἀκαρνανίᾳ προμνάμων, συμπρομνάμωνες (Ditt. 321), ἐν Στυμφάλῳ προμνάμων (Bull. VII, σ. 489-491), ἐν Γόρτυνι μνάμωνες ἐν τῇ τῶν νόμων ἐπιγραφῇ (πρβ. Bücheler u. Zittelmann, Das Recht v. Gortyn s. 54), ἐν Ἀλικαρνασσῷ καὶ Ἰαλυσῷ μνήμωνες (Ditt. 5. 77), πρβ. Ἀριστοτ. Πολιτ. VII. 8 καὶ Πλουτ. ἐν ἀρχῇ Συμποσιακῶν.

ὕπαρχοι δύο ἐπιγραφαὶ ἀντιφάσκουσαι ἀλλήλαις.
Ἐν τῇ μιᾷ: trib. pot. VI (= ἔτ. 46) Imp. XII
(Ostia. Henz. 5078), ἐν τῇ ἄλλῃ: trib. pot. VII.
Imp. XI. (Inscr. Neap. 6265).

Περὶ τοῦ πατῆρ πατρίδος ἴδε Δίωνα Κάσ. LX,

a

// ΟΝΔΙΣΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΚΑΪΣΑΡΑΤΡΑΙΑΝΟΝΑΔΡΙΑΝΟΝ
 // ΕΒΑΣΤΟΝΟΛΥΜΠΙΟΝΠΥΘΙΟΝΠΑΝΕΛΛΗΝΟΝ
 // ΟΝΕΑΥΤΩΝΚΤΙΣΤΗΝΚΑΙΝΟΜΟΘΕΤΗΝΚΑΙΤΡΟΦΕΑ
 ΥΠΟΤΗΝΕΠΙΜΕΛΕΙΑΝΙΣΥΛΙΟΥΚΑΝΔΙΤΟΥΤΟΥΚΡΑ
 ΓΙΣΤΟΥΑΝΘΥΠΑΤΟΥΣΤΡΑΤΗΓΟΥΝΤΟΣΑΙΣΧΡΩΝΟΣ
 // ΟΥΔΑΜΟΚΡΑΤΟΥΣ ΔΥΜΑΝΕΣ

Τὸ καθ' ἡμᾶς 6^{ον} τεμάχιον εἶνε ὁ ἀρ. 48 τῆς
τοῦ Le Bas Συλλογῆς. Ὁ δὲ Foucart ἐν ταῖς ἐξηγή-
σεσιν εἰς τὰς τοῦ Le Bas ἐπιγραφάς, Megaride 48,
λέγει τάδε: «j'ai copié à Mégara le fragment de
gauche qui par le nombre et la disposition des
lignes, correspond exactement au fragment du N°
48; il est probable que ce sont deux morceaux
de la même dedicace, dont l'un a été transporté
à Egine, tandis que l'autre a été laissé à Mégare».

Ἄν ὁ Lebas εἰς τὸν ἀρ. 48 ὀρθῶς ἐδήλωσεν, ὅτι
τὸ τεμάχιον β τὸ εὐρισκόμενον ἐν Αἰγίνῃ εἶνε ἐκ
λευκοῦ μαρμάρου, τότε ἀνήκει εἰς ἄλλην ἐπιγρα-
φήν· διότι ὁ ἡμέτερος λίθος εἶνε φαιόχρους. Ἀλλὰ
δυνατὸν ἢ δῆλωσις τοῦ Le Bas νὰ εἶνε ἐσφαλμένη.
Πάντως δὲ τὰ δύο τεμάχια παρέχουσιν ἐν ὅλον καὶ
ἀναπληροῦσιν ἀλλήλα ἀμοιβαίως. Ἐκδίδω δὲ ἐγὼ
τὸ τεμάχιον α ἐνταῦθα, διότι παρὰ τῷ Le Bas μόνον
γράμμασι τῆς προχάδην γραφῆς ἐξεδόθη. Καὶ ἡ
ἀναφορὰ δὲ εἰς τὴν «Expédition de la Morée», ἣν
ποιεῖ ὁ Le Bas ἐν τῇ εἰς τὸ κείμενον τοῦ ἀρ. 48 ση-
μειώσει, εἶνε ψευδής.

5.

Πρὸς τῷ βορείῳ τοίχῳ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἀγ.
Δημητρίου. Ὑψ. 0,69. πλ. 0,37. Ὑψ. γραμ.
0,035. = CIG. 1063. «ex schedis Ambrosianis
Murat.»

ΑΓ. ΘΗΤΥΧΗ
ΗΚΛΙΟΔΗ
ΥΣΤΕΙΝ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ 1886.

3. Eckh. VI, σ. 239. Acta fr. Arval. CIL. VI, 2032.

4.

Φαῖον μάρμαρον, παρὰ τὸν αὐλιον τοῖχον τῆς
οικίας Γεωργίου Πανάγου. Ὑψ. 0,63, πλ. 0,60.
πάχ. 0,29. Ὑψ. γραμ. 0,025-0,03.

6

ΕΙΝΟΥΙΕ
Ν-ΑΡΤΕΜΙ
ΩΤΕΙΡΑΕΥΣ
ΙΛΣΕΝΕΚΕΝ
ΙΣΛΟΤΕΙΛ
[ΙΑΣ]

Ἄγ[α]θῆ τύχη
[ἡ βουλ]ῆ καὶ ὁ δῆ-
[μος Φαο]υστείν-
[αν Ἄντων]εῖνου ἰε-
[ρεία]ν Ἀρτέμι-
[δος Σ]ωτείρας εὐσ-
[εβεί]ας ἕνεκεν
[κα]ῖ [φ]ιλοτειμ-
[ίας].

Ἐνόμισα ἀναγκαῖον νὰ μετεκδώσω ταύτην τὴν
ἐπιγραφὴν, διότι τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων καὶ ἡ
αὐτῶν εἰς στίχους διανομὴ ἐν τῇ παλαιᾷ ἀντιγραφῇ
δὲν ἀπεδόθησαν κατὰ τὸ ἀληθές.

6.

Λευκὸν μάρμαρον πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Παππᾶ
Φράγκου. Ὑψ. 0,625. πλ. 0,475. Γραμ. 0,025.

ΑΝΑΞΙΣ Ἄναξις
ΑΘΑΝΙΩ. ΟΣ Ἀθανιώ[ν]ος

Τὸ Ἄναξις δύναται νὰ εἶνε καὶ ἀνδρὸς ὄνομα
καὶ γυναικός. Ἴδε Λεξικ. Pape-Benseler ἐν λ.

15

7.

Ἐν τῷ δημαρχείῳ. Ἄνω μέρος στήλης μετ' ἀκρωτηρίου καὶ ῥόδακος. Τὸ ὅλον ὕψος 0,35. Ὑψ. τοῦ ἀκρωτηρίου 0,28, πλ. ἀκρωτηρίου 0,57, πλάτ. τῆς στήλης 0,52. Γραμ. 0,02.

ΤΕΙΜΩ.ΕΒΑΦΗΩΝΟΣ Τειμῶ Ἐβαφήωνος
ΧΑΙΡΕ χαίρει

Ἄμφοτερα τὰ ὀνόματα λείπουσιν ἐν τῷ τοῦ Pape-Benseler λεξικῷ.

Ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ δημαρχείου διατηρεῖται καὶ ἐν μέγα λίθου ῥοδοχρόου ἀγγεῖον, τέχνης καλῆς Ῥωμαϊκῆς. Αἰ λαβαὶ τοῦ ὀριοειδεῖς περιβάλλει δὲ αὐτὸ διάμεσον ζώνη ἔχουσα πολὺ κομψὸν κόσμημα, ὁποῖον συχνὰ ἐν τοῖς τοῦ εἶδους τούτου ἀγγείοις ὁράται. Τὸ λοιπὸν μέρος πληροῦσι τὰ ψά.

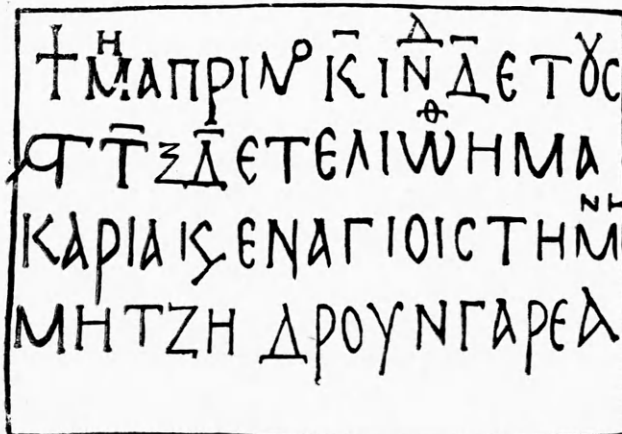
Ἐν Ἀθήναις, τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1886.

A. STSCHOUKAREFF

ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑΙ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΙ

Κατὰ τὰς πέρυσι γενομένας ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας ἀνασκαφὰς ἐν τῇ περιοχῇ τῆς ἐμπρησθείσης παλαιᾶς ἀγορᾶς ἀνευρέθη μεταξὺ τῶν ἐρειπίων τοῦ αὐτόθι ἀρχαίου χριστιανικοῦ ναοῦ, τοῦ ἐπ' ὀνόματι μὲν τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς τιμωμένου, κοινῶς δὲ τῆς *Μεγάλης Παναγίας* ἐπικαλουμένου, στήλη περιφερῆς μήκους μὲν 1,02 γ'., διαμέτρου δὲ 0,28 τετραυσιμένη περὶ τὴν βάσιν, ἄνωθεν δὲ κυμάτιον φέρουσα. Ἐπ' αὐτῆς δὲ ὑπάρχουσι τρεῖς ἐπιγραφαί, ὧν ἡ μὲν πρώτη περιέχεται ἐντὸς τετραπλεύρου χαράγματος, ὑποκάτωθεν δ' αὐτῆς ἡ δευτέρα, ἡ δὲ τρίτη ἐν τῷ ἀντιθέτῳ μέρει τῆς στήλης. Ταύτας λοιπὸν ἐκδιδοῦς ὡς παρέχω ὀλογράφους τὰς ἐξ ἔθους τῆς τῶν Βυζαντινῶν γραφῆς συνεπτυγμένας λέξεις (1).

A'.

(1) Τούτων ἀπόγραφα λαβὼν καὶ ὁ τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιολογίας

† Μηνὶ Ἀπριλίῳ κ' ἰνδ[ικτιῶνος] δ' ἔτ[ους]
,στξδ' ἐτελιώ[η] ἡ μα
καρία κ[αί] ἐν ἀγίοις τη[μωμέ]νη
Μητζή Δρουνγαρέα.

Τὸ σεσημασμένον ἐν τῇ ἐπιγραφῇ 6364 ἔτος τῆς κοσμογονίας προσπίπτον ἔχει τὸ 856 σωτήριο. Παράξενον δὲ φαίνεται τὸ κύριον ὄνομα *Μητζή*, ὅπερ ἀπαντᾷ καὶ ἐν *Σημειώματι* τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἀλεξίου τοῦ Στουδίτου τῷ 6546 († 1038) ἔτει ἐκδοδόμενῳ, πλὴν ὅτι ἰωτογραφεῖται ἐν αὐτῷ ἡ ἀρχουσα συλλαβὴ (1). Ἔστιν ἀρά γε παραφθορὰ αὐτοῦ τοῦ ἀρχαίου *Μίκα* (2) εἴτε *Μίκακη*, ὡς ἔχει ἐν ἐπιγραφῇ ἀπτικῇ (3), ἢ τὸ θηλυκὸν τοῦ ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ μάλιστα Ἑλλάδι εἰθισμένου κατὰ συγκοπὴν *Μῆτρος* (= Δημήτριος), καὶ καθ' ὑποκορισμὸν *Μῆτσος*, τουτέστι *Δημητρία*;

Καί φημι κάποφρημι, κοῦκ ἔχω τί φῶ.

Τὸ δὲ Δρουνγαρέα (κατὰ τὴν μέχρι πρὸ μικροῦ παρά τοις πρεσβυτέροις ἰθαγενέσι τοῦ τῆς Παλλάδος ἄσπετος διασωζομένην προφορὰν ἐνίων τῶν εἰς ἰᾶ θηλυκῶν οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων, ὡς ἐν παρα-

ῥοις Γ. Λαμπάκης ἀπέστειλεν εἰς Σκωτίαν, ὡς εἶπέ μοι, τῷ γνωστῷ ἔραστῇ καὶ ἐρευνητῇ τῶν τῆς χριστιανικῆς τέχνης ἀρχαιοτήτων μαρκησίῳ Μπιούθ (Bule), ἀλλ' ἄδηλον ἂν ἐδημοσιεύθησάν ποῦ.

(1) Ἴδε Ῥάλλη καὶ Ποτλὴ *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερ. Καν. τόμ. Ε'*, σελ. 37, καὶ Migne *Ἑλλην. Πατρολογ.* τόμ. ΡΙΘ', σελ. 745.

(2) Πλουτάρχ. *Γυναῖκ. Ἀρετ. ιε'*. Δι' ἐνός δὲ κ γράφεται παρὰ τῷ Ὑπερίῳ ἐν τῷ Ὑπὲρ Μίκα [Πολυδ. Ὄνομ. Γ', 39].

(3) *C. I. G.* ἀριθ. 970.

δείγματι: *κουκκία* (ή κοινῶς *κουκκιά*), *ἀχλαδέα* (ή *ἀχλαδιά*), *καρέα* (ή *καρυδιά*), *όχέα* (ή *όχια* = *έχια*), και αὐτὴ ἡ *Καπρικαρέα* κ.τ.τ.), ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ *Δρουγγαρία*, δηλοῖ ἔτι ἡ *Μητζή* ὑπῆρχε σύζυγος ἀνδρὸς τετιμημένου τῷ τοῦ *δρουγγαρίου* στρατιωτικῷ ἀξιώματι, περὶ οὗ ἱκανὰ ἐσημειώσαμεν εἰς ἐτέραν χριστιανικὴν ἐπιγραφὴν τῶν Ἀθηνῶν ἐκδοθεῖσαν ἐν τῷ *Δελτικῷ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρίας τῆς Ἑλλάδος* (1), ἣ ὅτι ἀπὸ τοιούτου τινὸς λαβὼν τὴν ἀρχὴν μετέπεσεν ὕστερον εἰς ἐπωνυμίαν τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ, ὡς πολλὰκις εἴθισται τοῦτο. Ὅτι δὲ και ἐν τοῖς ἀγίοις τῆς Ἐκκλησίας συγκατελέγετο αὕτη, περὶ τούτου οὐδὲν ἀναφέρεται ἐν τοῖς *Συναξαρίοις*. Ὁρθογραφικῶς δὲ ἡμαρτημένα εἰσὶν ἡ προπαραλήγουσα τῆς λέξεως *ἐτελειώθη* διὰ τοῦ ἡ *χαραχθεῖσα*, και ἡ ἀρχουσα τῆς *τιμωμένη* διὰ τοῦ ἡ.

B'.

+ ΕΤΕ ΕΚΩΗΔΥ
 ΤΘΥΘΩΗC
 ΜΗCΕΠΤΕ
 ΒΡΙΩΚΗ
 ΕΤΡΥΛ.

† Ἐτελ[ειώθη] ἐν Κ[υρι]ῷ ἡ δούλ[η]
 τοῦ Θε[ο]ῦ Θεωμ[α]ῖς
 μην[ι] Σεπτε
 βριῶ κη'
 ἔτ[ους] , σὺλ'.

Και ταύτης τὸ ἔτος 6430 προσπίπτον ἔχει τὸ 921 σωτήριον. Ἠμαρτημένως δ' ἐχαράχθησαν και ἐν αὐτῇ τὸ ὄνομα *Θωμαῖς* διὰ τοῦ ἡ, και τὸ *Σεπτεμβριῶ* ἀνευ τοῦ μ.

Γ'.

+ ΜΟΚΤΟΒΡΙΩ
 ΙΘΕΤΕΛΙΟΘΗ
 ΗΔΟΥΛΗ ΧΥ
 ΤΟΥ ΘΥΕΥΠ
 ΡΑΣΗΑΙΝΔΥ
 ΕΤΡΥΤΟΣ +

(1) Τόμ. Β', σελ. 29.

† Μηνι Ὀκτοβριῶ
 ιθ' ἐτελειώθη
 ἡ δούλη Χ[ριστ]οῦ
 τοῦ Θε[ο]ῦ Εὐπ
 ραξῆα ἰνδ[ικτιῶνος] α'
 ἔτ[ους] , στος'.

Προσπίπτει και ταύτης τὸ ἐμπερόμενον 6376 ἔτος τῷ 867 σωτηριῶ. Τὸ ὄνομα *Εὐπραξία*, ὅπερ ἡμαρτημένως ἐχαράχθη διὰ τοῦ ἡ, ἐστὶ συνηθέστατον ταῖς τὸν μοναστικὸν μετιούσαις βίον. Ὡσαύτως ἐστὶν ἡμαρτημένως κεχαραγμένον και τὸ τοῦ μηνὸς ὄνομα διὰ τοῦ ο ἐν τῇ προπαραλήγουσῃ, ὡς και ἡ λέξις *ἐτελειώθη*, ἣς ἡ παραλήγουσα και προπαραλήγουσα ἔχουσιν ο και ι.

Τὰ δ' ἐφεξῆς δύο ἐπιγράμματα ἐλήφθησαν ἐκ χειρογράφου τῆς Ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τεύχους γεγραμμένου κατὰ τὴν ΙΓ', ὡς εἰκάζω, ἑκατονταετηρίδα, σχῆμα δ' ἔχοντος ὀγδόου μικροῦ και ἐκ φύλλων 152 συγκειμένου, ὧν τὰ τελευταῖα 12 εἰσὶν ἀγραφα. Ἐν τούτῳ δὲ περιέχονται τὰ ἐξῆς: α') *Ἰουστίνου τοῦ θείου φιλοσόφου και μάρτυρος Ἀνατροπῆ δογμάτων τινῶν ἀριστοτελικῶν*. — β') *Ἀωνύμου Βιβλίον Ζ'* τὸ *Περὶ ψυχῆς* ... *Δόξαι τῶν παλαιῶν περὶ ψυχῆς* και *Βιβλίον Η' Περὶ αἰσθήσεως και αἰσθητῶν* ... *Τίνα κοινὰ ψυχῆς και σώματος* (1). — γ') Τὰ νῦν ἐκδιδόμενα δύο ἐπιγράμματα (φύλ. 109-10. — δ') *Ἀωνύμου Ἀρτιθετικὸς πρὸς Πλωτῖνον [περὶ ψυχῆς]* (2). — και ε') Τοῦ ἀγίου *Μαξίμου Περὶ ψυχῆς* εἰ ἐστὶν ἀπλή. Και ταῦτα μὲν περιέχει τὸ χειρόγραφον. Τὰ δ' ἐπιγράμματα ἔχουσιν οὕτω:

Δ'.

Στίχοι εἰς [τὸν] (3) *τάφον τοῦ κυροῦ Δημητρίου τοῦ Λεοντάρη ἐν τῇ μονῇ τῆς Πέτρας*.

Ζητεῖς, θεατά, τὸν μέγαν Λεοντάρη[ν],
 ἐκείνον αὐτόν, οὐ βλέπεις τὴν εἰκόνα;
 Ζητεῖς ἐκείνον τοῦ γένους τὸν προστάτην,

(1) Ἀμφότερα τὰ βιβλία ταῦτα εἰσὶν Ἐπιτομὴ Βυζαντινοῦ τινὸς ἴσως ἐκ τῶν Ἀριστοτέλους *Περὶ ψυχῆς*.

(2) Ὁ Λόγος οὗτός ἐστι Νικηφόρου τοῦ Χοῦμνου ἀνδρὸς ἐπὶ σοφίᾳ κλειζομένου, ἀμάσαντος περὶ τελευτῶσαν τὴν ΙΓ' ἑκατονταετηρίδα· ἐκδόδοται δὲ ὑπὸ τοῦ Fr. Greuzer μετὰ τῶν *Πλωτίνου Ἀπάντων* ἐν τόμῳ Β', σελ. 1416. Oxon. 1835, εἶτα και ὑπὸ τοῦ Migne ἐν τόμῳ PM', σελ. 1404 τῆς *Ἑλλ. Πατρολογίας*.

(3) Προσέθηκα τὸ προδῆλως ἐκπεσὸν ἄρθρον.

- τὸν ἀκράδαντον τῆς βασιλείας στῦλον,
 5 τὸν ἐν μάχαις ἄτρεστον ἀσπιδηφόρον,
 ὄψει μόνῃ τρέποντα τοὺς ἐναντίους,
 τὸν ἐν βίῳ ἥλιον οὐρανοδρόμον,
 πᾶσαν καταυγάζοντα τὴν οἰκουμένην;
 Οὐκ ἔστιν ὧδε· Μὴ νόμιζε τῷ τάφῳ
 10 κατακεκρῦφθαι τὸν τοσοῦτον ἀστέρα·
 Σὺν ἀγγέλοις ἔστηκε παρὰ τῷ θρόνῳ
 τῷ βασιλικῷ τῆς μεγάλης Τριάδος.
 Σὺν ἀγίοις ἄπαστα χαίρει διάγων,
 ἐνθα λύπη τε καὶ στεναγμὸς ἀπέδρα·
 15 κόνιν δὲ μικρὰν καταλιπὼν ἐνθάδε,
 δεσμὸν, ζόφον, κάθειρξιν, ἀχρεῖον βῆρος,
 πρὸς τῶν ἀδελφῶν καὶ γόνου τοῦ φιλτάτου,
 τῶν πάντα λαμπρῶν καὶ μεγάλων ἐν βίῳ,
 γέρας τὸ λαμπρὸν μνήμα τουτί λαμβάνει,
 20 τὴν ἀρετὴν ἄληστον ὡς γέρας ἔχων.

Ὁ Λεοντάρης οὗτος, ὃν καὶ Λάσκαριν ὁ Δούκας προσονομάζει, ἤκμαζεν ἐπὶ τῆς βασιλείας Μανουὴλ Β' τοῦ Παλαιολόγου (1391-1425), ἀνὴρ, κατὰ τὸν ἱστορικὸν τοῦτον, συνετὸς καὶ περὶ τὰ πολεμικὰ εὐστροφος, στρατηγὸς δὲ γενναῖος εὐδοκιμήσας ἐν τε Λακεδαιμονίᾳ καὶ Θεσσαλίᾳ τὸ πρῶτον, ζῶντος ἔτι τοῦ ἐν αὐτῇ βασιλεύσαντος Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου ἀνεψιοῦ τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ θανόντος δ' αὐτοῦ, μεταπεμφάμενος ὁ αὐτοκράτωρ τὸν Λεοντάρην εἶχε πλησίον αὐτοῦ ὡς ἀνδρα συνετὸν καὶ περὶ τὰ στρατιωτικὰ δόκιμον (1). Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ ὁ Φραντζῆς, ὡς καὶ τοῦ εἰς ὃν ἡ ἐφεξῆς Ε' ἐπιγραφή ἀναφέρεται Ἰσακίου τοῦ Ἀσάνη, ἀρίστους ἀνδρας λέγων ἀμφοτέρους (2). Ἐτελεύτησε δὲ ὁ Λεοντάρης τῷ 1431, κατὰ τι σημεῖωμα περιεχόμενον ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 265 χειρογράφῳ τεύχει τῆς ἐπὶ τοῦ Παγγαίου τῆς Μακεδονίας ὄρους κειμένης ἱερᾶς μονῆς τῆς Θεοτόκου τῆς Κοσιρίτης ἐπικεκλημένης, δημοσιευθὲν δὲ ὑπὸ τοῦ ἀκαταπονήτου ἐρευνητοῦ τῶν κατὰ τὴν ἐφῶν βιβλιοθηκῶν Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμέως, καὶ ἔχον οὕτω: «† Μηρὶ σεπτε. ἰνδικτιῶνος ι'. ἐκοιμήθη ὁ ἀγιὸς μου αὐθέντης καὶ ἀδελφούτζικος κερὸ Δημήτριος ὁ Λεοντάρης, ὁ διὰ τοῦ θείου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος μετονομασθεὶς (;) μοναχός. καὶ ἡ εὐχή του ἡ ἀγία μετὰ παιδία μου· καὶ ἡ ψυχὴ

(1) Δούκ. σελ. 78, 118, 133. Bonn.

(2) Φραντζ. σελ. 111. Bonn.

του νατηχητης δόξης τοῦ Θεοῦ, ἀμήν. † ἔτει 760 μω» (1).

Ἐγγονος δ' αὐτοῦ πιθανώτατα ἦν ὁ καὶ ὁμόνυμος Δημήτριος Λεοντάρης, οὗ δύο ἰδιόχειρα ἀντίγραφα τῆς Ξενοφῶντος Κύρου Παιδείας καὶ ἐν τῆς Σιδύλλης διατηροῦνται ἐν τῇ Ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Παρισίων, ἔτος φέροντα 1474-75, καὶ τὴν ὑποσημασίαν αὐτοῦ οὕτω: «Διὰ χειρὸς ἐμοῦ Δημητρίου Λεοντάρη τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως (2).

Ἡ μονὴ δὲ τῆς Πέτρας, ἐν ἣ οὗτος ἐτάφη, καὶ ἥς οὐδ' ἐλάχιστόν τι περιλείπεται σήμερον γνῶρισμα, ἔκειτο ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ καλουμένου τὰ νῦν Πετρίου εἴτε Διπλοφανάρου, καὶ ἐτιμᾶτο ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου, μοναζουσῶν ἐνδιαίτημα οὖσα. Ἐν αὐτῇ περικυκλίζοντο αἱ τοῦ θρόνου ἐκπίπτουσαι ἢ ὅπωςδὴ ποτ' ἄλλως δυσμεροῦσαι βασιλίδες (3). Αὐτῆς δὲ ταύτης ἦν κτῆμα καὶ τὸ ἐκ φιλοτίμου δωρεᾶς τοῦ ἐν Καστορίᾳ φιλογενοῦς ἀνδρός Γεωργίου Ἀντ. Γέροντα ἀποθησαυρισθὲν ἐν τῇ Ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ πολυτιμώτατον χειρόγραφον ἐν λαμπρᾷ περγαμηνῇ Εὐαγγελίον τὸ διὰ τεσσάρων, ὑπὸ δεξιωτάτης χειρὸς κεκαλλιγραφημένον περὶ τελευτῶσαν ἰσως τὴν ΙΑ' ἢ γοῦν ἀρχομένην τὴν ΙΒ' ἑκατονταετηρίδα, θεᾶς ἄξιον διὰ τε τὰς ἐν διαχρυσῷ θαπέδῳ καλλιτεχνικῶς ἐξεργασμένας εἰκόνας τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν καὶ τὴν ἄλλην τῶν προτεταγμένων ἐν ἀρχῇ κομψοτάτων διαγραμμάτων ἀμίμητον διακόσμησιν, ἅτινα διὰ λεπτεπιλέπτου γραφίδος χρυσῷ καὶ ποικίλοις διηνηθισμένα χρώμασι διατηροῦσιν ἔτι ἀμάραντον τὴν λαμπρότητα. Ἐν τέλει δ' αὐτοῦ ἀναγινώσκεται ἡ ἐπιγραφή ἥδε:

Ἡ βίβλος αὕτη τῆς μονῆς τοῦ Προδρόμου,
 τῆς κειμένης ἐγγιστα τῆς Ἀετίου.

Ἀρχαῖκῃ δὲ τῇ μονῇ κλήσις Πέτρα (4).

(1) Ἴδε Παράρτ. Ἀρχαιολογ. τοῦ ΙΖ' τόμου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλην. Φιλολογ. Σολλόγου σελ. 30.

(2) Ἴδε Ém. Legrand *Bibliographie Hellénique* κτλ. τόμ. Α', σελ. CLIX καὶ CLX. Paris. 1885. Καθὼς δ' ὁ Μοντεφαλκῶνις ἀνεγνώ το ἑπώνυμον αὐτοῦ Λεοντάρη [Palaeograph. Graeca σελ. 83 καὶ 98].

(3) Ἄν. Κομν. Β', σελ. 54. — Νικηφ. Βρυέν. Δ', κε'.

(4) Τέσσαρα ἕτερα χειρόγραφα εἰς μοι γνωστά τὴν αὐτὴν ἀπαραλλάκτως τρίστιχον ἐπιγραφὴν ἔχοντα ἐν τέλει ἤτοι ἐν τῆς Πατριακῆς βιβλιοθήκης, τὸ ὑπ' ἀριθ. Α' Βασιλείου τοῦ Μεγάλου ἕτερον τῆς Βιενναίας, τὸ ὑπ' ἀριθ. CXXIX τοῦ Χρυσσοτόμου [Lampec. *Commentar. de Biblioth. Vindobon.* IV, pag. 188 τῆς 6' ἐκδ.] ἄλλο τῆς Τυβιγγείου, Συναξαριστῆς τῶν μηνῶν Μαρτίου, Ἀπριλίου καὶ

Ε'.

Εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἀσάνη κυροῦ Ἰσαακίου καὶ τῆς αὐτοῦ ἐγγόνης ἐν τῇ μονῇ τοῦ Φιλανθρώπου.

- Ἄλλὰ τί μοι, βέλτιστε, σωμάτων τύπους,
καὶ τὴν ἀπαστρέπτουσαν ἐκ τούτων χάριν,
καὶ κάλλος ἀμίμητον εὐτέχνως γράφων
μὴ καὶ ψυχῆς (1) τὰς ἀρετὰς παραγράφεις,
5 μηδ' εὐγένειαν τὴν ἄνωθεν μηνύεις,
καὶ βασιλικὴν συγγένειαν καὶ κράτος,
ὅσον τε λαμπρῶν ἀξιομάτων γέρας;
ἢ παραχωρεῖς ταῦτα τῷ λόγῳ φράσαι;
καλῶς γε ποιῶν καὶ φρονῶν οὐκ ἀλόγως.
10 Οὐκοῦν ἐροῦμεν, ἃ σιγᾶς αὐτὸς γράφων.
Ὁ μὲν γε ῥίζης εὐγενοῦς ὄρηξ ἔφυ,
καὶ βασιλικῶν αἱμάτων ἀποσπάδος,
κλήσιν Ἰσαάκιος, Ἀσάν ἐκ γένους.
Τραφεῖς δὲ λαμπρῶς ἐν βασιλείοις δόμοις
15 ταχὺ προῆλθεν εἰς ὑπέρτατον κλέος,
ἀρχὰς ἀμείβων, ἐν πάσαις διαπρέπων,
δίκαιος, ὀξύς, δραστικός, μεγαλόφρων,
μέτριος, εὐθύς, νουνεχῆς, ταπεινόφρων,
ἀπλοῦς, ἐλευθέριος, ἠδύς, χαρίεις,
20 ἄγαλμα πασῶν ἀρετῶν ἡρμοσμένον.
Τέλος τὸ λαμπρὸν τῆς ἐπαρχίας κλέος
ἐν τῇ μεγάλῃ τῆδε διέπων πόλει,
γῆρως πρὸς οὐδὸν ἀπολείπει τὸν βίον,
κατὰ μοναχοὺς ἀποκαρεῖς τὴν τρίχα.
25 Ἡ δ' αὖ παρ' αὐτὸν εὐπρεπῆς αὐτῆ κόρη,
φίλης θυγατρὸς θυγάτηρ τούτου πέλει,
λαμπρᾶς γυναικὸς ἀνδρὸς εὐκλεεστάτου
Φιλανθρωπηνοῦ τοῦ μεγάλου πατρόςθεν·
ὄνπερ προσειπῶν ἀστραβῆ γένους στύλον,
30 ἄστρον τε λαμπρὸν φεῦ θάλατταν εἰσδύναν,
οὐκ ἂν ἀμάτοισ τῶν προσηκόντων λόγων.
Αὐτὴ νέαν ἄγουσα τὴν ἡλικίαν,
ἀντὶ θαλάμων καὶ γαμικῶν παστάδων
ῥῆκεν ὧδε τὸν βαρὺν τοῦτον λίθον,
35 μᾶλλον δ' ἀπέπτη πρὸς μονὰς οὐρανόυς
ἄσπιλος, ἐξάρασα βίου κηλίδων.
Εἰς γοῦν παρηγόρημα λοιπὸν τοῦ πάθους
συνιστοροῦσιν οἱ τεκόντες τῷ πᾶππῳ
καὶ προσπαραγράφουσιν ἐν στίχοις τάδε.

Τῶν Ἀσανιδῶν τὸ γένος ἀρχὴν εἴληφεν ἐκ μιζογενείας βουλγαρικῆς καὶ ἐλληνικῆς. Γενάρχης δ' αὐτῶν ὑπῆρξεν Ἰωάννης Β' ὁ Ἀσάνης βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων, γαμβρὸς Μιχαὴλ Η' τοῦ Παλαιολόγου ἐπὶ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Εἰρήνῃ (1). Τούτου δὲ τοῦ Ἀσάνη τὴν ἐγγόνην Εἰρήνην ἔγημεν ὁ μέγας δομέστικος τῆς αὐλῆς Ἰωάννης ὁ Καντακουζηνός, ὁ καὶ αὐτοκράτωρ μεθῦστερον ἀναγορευθεὶς. Διὸ καὶ Ματθαῖος ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱὸς ὑπεγράφετο: *Ματθαῖος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων Ἀσάνης ὁ Καντακουζηνός* (2). Δύο τοίνυν ὁμώνυμοι Ἀσάναι γνωστοί μοι τυγχάνουσιν· εἰς μὲν ὁ ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Α' τῶν Παλαιολόγων (1341-91) τῷ τοῦ πανυπερσεβάστου τιμηθεὶς ἀξιώματι τῆς αὐλῆς (3), ἕτερος δὲ ὁ τῷ ἀνωτέρῳ Λεοντάρῃ συνακμάσας Ἰσαάκιος, ἔγγονος πιθανῶς τοῦ προτέρου. Τοῦτον ὁ αὐτοκράτωρ Μανουὴλ ἀπέστειλε (τῷ 1420) σὺν τῷ Λεοντάρῃ καὶ Μανουὴλ Καντακουζηνῷ τῷ πρωτοστράτορι μετὰ πολλῶν ἀρχόντων καὶ στρατιωτῶν καὶ βασιλικῶν δώρων εἰς προῦπάντησιν τοῦ ἀμυρᾶ Μεχμέτου τοῦ Α' υἱοῦ Βαγιαζίτου τοῦ Κερανοῦ, ὅτε διήρχετο οὗτος διὰ τῶν περιπολίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἵνα περαιωθῇ εἰς τὴν ἀντίπεραν Ἀσίαν, ὡς ὁ Φραντζῆς ἱστορεῖ, προστιθεὶς ἐν τῷ *Μικρῷ Χρονικῷ* αὐτοῦ καὶ ὅτι, κατὰ τὴν μετὰ τοῦ ἀμυρᾶ συνέντευξιν τῶν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἀπεσταλμένων, ἐδώρησατο ἐκεῖνος Ἰσαακίῳ τῷ Ἀσάνῃ ἵππον ἀριστον, οὗτος δὲ πάλιν ἔδωκεν αὐτὸν τῷ γαμβρῷ αὐτοῦ Γεωργίῳ τῷ Φιλανθρωπηνῷ (4). Εἰς πότερον ὁμως τῶν Ἰσαακίων τούτων ἀναφέρεται τὸ ἐπίγραμμα; Εἰς τὸν νεώτερον πάντως, ὡς ἐκ τῶν στίχων 25-28 ἐξάγεται, οὗτινος γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ ἦν ὁ ῥηθεὶς Φιλανθρωπηνός. Ἦν δ' οὗτος ἀπόγονος Ἀλεξίου Φιλανθρωπηνοῦ τοῦ ἐκ τοῦ λαμπροῦ καὶ βασιλεύσαντος γένους τῶν Δουκῶν, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰωάννου τοῦ Βατάτζη καὶ Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου ἀκμάσαντος· ὃς πρώην μὲν ὑπὸ τοῦ τελευταίου τούτου τῷ τοῦ πρωτοστράτορος ἐτετίμητο ἀξιώματι, ὕστερον δὲ, μετὰ τὴν καταχυμάχησιν τοῦ ἐξ Εὐδοίας καὶ Κρήτης ἐξορμήσαντος στόλου τῶν Λατίνων

Μαῖου [Crus. Turcogr. pag. 190]· καὶ τέταρτον τῆς ποτὲ βασιλ. τῶν Παρισίων, τὸ ὑπ' ἀριθ. 2498 Μηναῖον τοῦ Νοεμβρίου [Montfaucon. Palaeograph. Graeca σελ. 59 καὶ 305].

(1) Τὸ χειρόγραφον ἔχει: ψῆς ἐξ ἀβελήσιας τοῦ ἀντιγραφέως.

(1) Παχυμ. εἰς Μιχ. Γ', σελ. 440.—Γρηγορ. Ε', σελ. 132. Bonn.

(2) Ἰδὲ Migne Ἑλλην. Πατρολογ. τόμ. PN', σελ. 843.

(3) Καντακουζ. Γ', λς', πθ' καὶ πθ', σελ. 218, 507 καὶ 509. Bonn.

(4) Φραντζ. σελ. 111 καὶ 138. Bonn.

παρὰ τὴν Δημητριάδα μέγας δούξ ἀνεδέδεικτο (1). Καὶ τῆς βασιλίδος δὲ τῶν πόλεων ἑπαρχος ἀναγράφεται ἐν στίχ. 21-22. Φαίνεται δέ, ὡς ἐκ τῶν πρώτων στίχων ἑκατέρου τῶν ἐπιγραμμάτων συνάγεται, ὅτι καὶ αἱ εἰκόνες τῶν ἀνδρῶν τούτων καὶ τῆς τοῦ Ἰσαακίου ἐγγόνης ἦσαν ἐκεῖ που πλησίον τῶν τάφων ἀνακείμεναι. Ἡ δὲ τοῦ Φιλανθρώπου [Χριστοῦ] μονή, ἔνθα ὁ Ἰσαάκιος ἐτάφη, ἦν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Α' τοῦ Κομνηνοῦ κτίσμα, ἐν ἧ καὶ αὐτὸς οὗτος ἐτάφη (2). Ἀγνοούμενον δ' ἐστὶ ποῦ τῆς πόλεως ἔκειτο.

Λαίπεται μοι δὲ διαλαβεῖν ἤδη καὶ περὶ τοῦ τίς ποτε ἦν ὁ ἄμφω ταῦτα τὰ ἐπιγράμματα στιχουργήσας. Καὶ λοιπὸν ἐχέτω ὁ λόγος ὧδε. Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 192 χειρογράφῳ τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης μονῆς τῆς Κοσινίτσης, ὡς ὁ αὐτὸς Παπαδόπουλος ἀναφέρει (3), ἀναγράφονται ταῦτα μετὰ καὶ τινῶν ἄλλων εἰς Μάρκον ἐκείνον τὸν Ἐφέσου μητροπολίτην καὶ τῶν πατρῶων δογμάτων τῆς πίστεως ἀκαταγώνιστον πρόμαχον. Ἀλλὰ καὶ ὁ τούτου ἀδελφὸς Ἰωάννης, ὁ καὶ νομοφύλαξ τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας χρηματίσας, καὶ ἐν τῇ διαβεβοημένῃ δὲ Φλωρεντινῇ συνόδῳ (τῷ 1439) παραστάς, ἐστιχούργησε καὶ αὐτὸς ἕτερον ἐπιτύμβιον ἐκ στίχων 96 συγκείμενον οὕτω δὲ ἐπιγεγραμμένον: *Τοῦ Νομοφύλακος Ἰωάννου τοῦ Εὐγενικοῦ Ἐπιτάφιον τῷ αὐθεντοπούλῳ, ἕπερ ἐκδέδοται ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρίας τῆς Ἑλλάδος* (4) ὑπὸ τοῦ σοφοῦ φιλέλληγος

Αἰμιλίου Legrand, καθηγητοῦ τῆς ἐν Παρισίοις σχολῆς τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν, ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 475 χειρογράφου τῆς Ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τῶν Παρισίων μεταληφθέν. Ἐν τούτῳ ὅμως ἀπαντῶσιν ἐγκατεσπαρμένοι εἴκοσι καὶ τρεῖς ὄλοι στίχοι ἀπαρallάκτως ἔχοντες καὶ ἐν τοῖς νῦν ἐκδιδομένοις δυσὶν ἐπιτυμβίοις, πλὴν ἐλαχίστων τινῶν περὶ τὴν λέξιν μεταβολῶν. Οὕτως ἐν παραδείγματι, ἐν μὲν τῷ εἰς τὸν Λεοντάρην ἐπιγράμματι οἱ στίχοι 4-8 φέρονται αὐτολεξεῖ καὶ ἐν τοῖς τοῦ ἐπιταφίου στίχοις 25 καὶ 27-30, πλὴν μιᾶς παραλλαγῆς τοῦ 4^{ου} στίχου οὕτως ἔχοντος ἐν ἐκείνῳ (στίχ. 25):

τὸν ἀκράδαντον τῆς Χαζαρίας στῦλον,

καὶ ἐτέρας ἐν τῷ στίχῳ 8^ῳ οὕτως ἔχοντι ἐν ἐκείνῳ (στίχ. 30):

πᾶσαν καταυγάζοντα τὴν γῆν Γοθίας·

ἐν δὲ τῷ εἰς τὸν Ἀσάνην, οἱ στίχοι 2-6, 8-12, 15, 17-20 καὶ 37-39 εὔρηται ἀπαρallάκτως καὶ ἐν τοῖς τοῦ ἐπιταφίου 10-19, 34, 36, 38, 40, 82, 84 καὶ 86, πλὴν τινῶν ἐλαχίστων διαφορῶν. Ἐντεῦθεν ἄρα κατάδηλον, ὅτι στιχουργικὴν παθῶν ὁ ἀνὴρ στεῖρωσιν ἀντέγραψεν ἐν μέρει τοὺς στίχους τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀποδοὺς οὕτως εἰς ἕτερον πρόσωπον τὰς προσούσας τοῖς ἄλλοις ἀρετάς.

Ἀθήνησιν 2 Ὀκτωβρίου 1886.

Ι. ΣΑΚΚΕΛΙΩΝ

ΑΓΑΛΜΑΤΑ ΕΞ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

(Πίν. 11, 12 καὶ 13)

Αἱ ἐν Ἐπιδαύρῳ ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρίας διενεργούμεναι ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἀνασκαφαὶ εἰς φῶς ἤγαγον καὶ κατὰ τὸ θέρος τοῦ τετελευτηκότος

ἐνιαυτοῦ ἀρχαιότητος πολλαχῶς ἐνδιαφερούσας. Ἀνασκαφέντος τοῦ χώρου ἀρκτικῶς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ ὀπισθεν ἀμέσως τῆς διπλῆς καλουμένης Στοᾶς (ἰδ. σχεδ. Πρακτ. ἀρχ. Ἐταιρ. 1885) ἀπεκαλύφθη οἰκοδόμημα Ῥωμαϊκὸν (μῆκους 50 περιπίτου μέτρων καὶ πλάτους 30) ἕπερ πιθανώτατα τὸ «λουτρὸν» εἶνε τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίνου οἰκοδομηθὲν (πρβλ. Πaus. II, XXVII, 6). Ὑπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ ἱκανῶς σωζομένου κτιρίου τούτου καὶ εἰς βάθος

(1) Ἰδὲ Ἀκροπολ. σελ. 126. Paris.— Παχυμ. εἰς Μιχ. Β', σελ. 109. Γ', σελ. 209. Δ', σελ. 333 κ. 337.— Γρηγορ. Δ', σελ. 118. Γ', σελ. 195. Η', σελ. 361. ΙΑ', σελ. 534.

(2) Χωνιάτ. σελ. 12. Paris.

(3) Παράρτ. Ἀρχαιολογ. κτλ. σελ. 48.

(4) Ἰδὲ τόμ. Α', σελ. 455 καὶ τὴν αὐτὴν σημείωσιν τοῦ πολυτίτουρος Ν. Γ. Πολίτου.

μέτρων τεσσάρων μέχρις ἑπτὰ ἀνευρέθησαν σωρηδὸν ἢ μονάδην, σῶα ἢ τεθλασμένα καὶ ἑλλειπῆ τὰ εἰς τρεῖς δεκάδας περίπου συμποσούμενα ἀγαλμάτια, τῶν κυριωτέρων τῶν ὁποίων δίδομεν ἐν τῷ τεύχει τούτῳ τῆς Ἐφημερίδος, ὡς δώσομεν πιθανῶς καὶ ἄλλων ἐν προσεχέσι τεύχεσιν, εἰκόνα τε καὶ περιγραφὴν. Ἄξιον σημειώσεως εἶνε ὅτι τὸ περὶ οὗ πρόκειται οἰκοδόμημα εἰς δύο, ἴσα περίπου, διαιρεῖται μέρη καὶ ὅτι τὸ ἕτερον τούτων, τὸ ἀμέσως τῇ Στοᾷ συνεχόμενον, εἰς πολλὰ μικρὰ ὑποδιαιρεῖται δωμάτια, ὧν τινὰ προφανῶς εἰς λουσίαν ἐχρησίμευον, ἐν ᾧ ἄλλα εἰς ἄλλην χρῆσιν καὶ δὴ καὶ εἰς «Βιβλιοθήκην» ὡς ἐξάγεται τοῦτο ἐξ ἐπιγραφῆς ἀνευρεθείσης ἐκεῖ καὶ δημοσιευθησομένης ἐν ἄλλῳ τεύχει τῆς Ἐφημερίδος ταύτης. Τὸ ἕτερον διαμέρισμα ἀποτελεῖ μεγάλην καὶ κομφήν αἴθουσαν, ἧς τὸ δάπεδον ἐστρωμένον ἦν διὰ λεπτῶν μαρμάρου πλακῶν. Τὰ εὐρήματα ἐγένοντο ἐν ἀμφοτέροις τοῖς διαμερίσμασι καὶ δὴ τὰ μὲν ἀγαλμάτια μόνον ἐν τῷ πρώτῳ, τὰ φυσικοῦ δὲ μεγέθους ἀγάλματα μόνον ἐν τῷ δευτέρῳ διαμερίσματι, ἧτοι τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ.

Τὰ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἀγάλματα τῶν θεῶν ἀπετέλουν σύστημα ἧσαν δὲ ταῦτα: τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τῆς Ὑγείας, τῆς Ἀθηνᾶς, τῆς Ἀφροδίτης καὶ πιθανῶς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς εἰκάσω ἕνεκα μεγάλης λύρας ἀνευρεθείσης ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ. Τὰ ἀγάλματα ταῦτα, ἐξ ὧν μόνον τὴν Ἀφροδίτην ἐνταῦθα δημοσιεύομεν, εἰσὶν ἅπαντα τῶν Ρωμαϊκῶν χρόνων, ἑλλείπουσι δὲ ἐν τισὶ μὲν τούτων (τῇ Ἀθηνᾷ καὶ Ὑγείᾳ) αἰ κεφαλαί, ἐν ἅπασιν δὲ μέλη μικρὸν ἐνοχλοῦντα. Αἱ βάσεις τῶν ἀγαλμάτων τούτων ἀνευρέθησαν, ἐξαιρέσει τῆς τῆς Ἀφροδίτης ἅπασαι· οὐδεμία ὅμως τούτων φέρει ἐπιγραφὴν, ἐν ᾧ τὸναντίον πᾶσαι ἐνεπιγράφοι εἰσὶν αἰ βάσεις τῶν ἀγαλμάτων, τοῦθ' ὅπερ δίκνυσσι ὅτι ταῦτα μὲν ἦσαν ἀναθήματα καὶ δὴ ἐξ ἄλλου μέρους τοῦ ἱεροῦ εἰς τὸ οἰκοδόμημα αὐτὸ μετακομισθέντα, ἐν ᾧ ἐκεῖνα ἀρχικῶς ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐστήθησαν. Ἐπιρρώνυσι δὲ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην καὶ τὸδε, ὅτι ἐκ μὲν τῶν μικρῶν ἀγαλμάτων εὐρέθησαν διπλᾶ τριπλᾶ καὶ ἑπταπλᾶ ἔτι εἰδώλια τοῦ αὐτοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐκ τῶν μεγάλων οὐδὲ ἐν κἂν διπλοῦν.

Ἄλλ' ἔλθωμεν νῦν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐξ Ἐπιδαύρου γλυπτῶν τούτων, ὧν καίπερ μὲν ἡ τέχνη

ἰσχνὴ καὶ προβεβηκυῖα εἶνε, οἱ τύποι ὅμως πολλὰ ἄρχως τὸ ἐνδιαφέρον νὰ κινήσωσι δύνανται. Καὶ ἀρχόμεθα — ὡς ἐκ Διός — ἐκ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τοῦ θεοῦ δηλονότι τῆς κυρίας ἐν Ἐπιδαύρῳ λατρείας.

Ἀγαλμάτια τοῦ θεοῦ τούτου ἀνευρέθησαν ἑπτὰ καὶ ἓν, ὡς εἶπομεν, φυσικοῦ μεγέθους, οὔτινος παρελείψαμεν τὴν δημοσίευσιν ἅτε ὁμοίου ὄντος τῷ ἐν τῷ πίνακι Α' δημοσιευομένῳ ὡς πρὸς τὸν τύπον, χείρονος ὅμως καὶ ὑποδεεστέρου ὡς πρὸς τὴν τέχνην καὶ τὴν διατήρησιν. Τὸ δημοσιευόμενον ἀγαλμάτιον ἔχει σὺν τῇ βάσει ὕψος 0,80 μ. εἶνε δὲ καὶ τὸ μείζον τῶν ἐξ Ἐπιδαύρου τοῦ θεοῦ τούτου εἰδωλίων, ἅτινα (ἐξαιρέσει ἑνός, περὶ οὗ ἄλλοτε) τοσοῦτον εἰσὶν ἀλλήλοις ὅμοια ὡς πρὸς τὸν τύπον, ὥστε ἡ εἰκὼν τοῦ ἑνός εἶνε ἅμα καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἐὰν μικρύνηται βαθμηδόν.

Τὰ γνωστὰ ἰστάμενα τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀγάλματα διηρέθησαν ὀρθῶς λίαν εἰς τέσσαρας τύπους ἢ μάλλον «σχήματα» ἵνα μεταχειρισθῶμεν καὶ τὴν αὐτὴν ἔκφρασιν τοῦ Thraemer (ἐν Rochers Lexicon d. Myth. λ. «Ἀσκληπιός»): τουτέστιν:

Α'. Ὁ θεὸς ἐρείδεται ἐπὶ τῆς μακρᾶς βακτηρίας του ἐστηριγμένης ὑπὸ τὴν δεξιᾶν μασχάλην, ἢ συνήθως ὑπὸ τὸ ἱμάτιον κεκαλυμμένη ἀριστερὰ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ σώματος.

Β'. Ἡ δεξιὰ χεὶρ κρατεῖ τὴν βραχειᾶν βακτηρίαν· ἡ ἀριστερὰ συνήθως ἐξέρχεται τοῦ ἱματίου ἢ ἔχει τὴν τοῦ προηγουμένου τύπου θέσιν ὑπὸ τὸ στερεοτύπως τὸν ἀριστερὸν ὦμον τοῦ θεοῦ περιβάλλον ἱμάτιον.

Γ'. Ἡ μακρὰ βακτηρία ὑπὸ τὴν ἀριστερὰν μασχάλην· ὁ ἀριστερὸς βραχίον ἐν τῷ τύπῳ τούτῳ ἐξέρχεται τοῦ ἱματίου.

Δ'. Ἡ ἀριστερὰ χεὶρ ἐπὶ τῆς βραχείας βακτηρίας.

Ἡ διαφορὰ ἐν τοῖς τύποις τούτοις ἔγκειται ἐν τῇ θέσει καὶ τῷ μεγέθει τῆς βακτηρίας, τοῦ οὐσιώδους τούτου καὶ ἀπαραιτήτου τοῦ ἱατροῦ θεοῦ χαρακτηριστικοῦ. Ἐκ τῆς διαφόρου θέσεως ἢ τοῦ διαφόρου μεγέθους τῆς βακτηρίας πηγάζει καὶ ἡ διάφορος τοῦ θεοῦ στάσις ἐν τῇ μονοτονίᾳ τοῦ ἱματισμοῦ καὶ τῆς τυπικῆς τοῦ προσώπου ἐκφράσεως.

Τὸ ἡμέτερον ἀγαλμάτιον κατατάσσεται εὐχέρως ὑπὸ τὸ τρίτον σχῆμα, τὸ ἄλλως τε καὶ σπανιώτε-

ρον ἀπαντῶν. Ὁ Θεὸς στηρίζεται ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς ἐρειδόμενος καὶ ἐπὶ τῆς μακρᾶς αὐτοῦ βακτηρίας τῆς ὑπὸ τὴν ἀριστερὰν μασχάλην· ὁ ἑλλείπων ἀριστερὸς βραχίον ἐξήρχετο τοῦ ἱματίου, ἡ δὲ χεὶρ ἤπτετο τῆς βακτηρίας περὶ ἣν εἰλίσσεται ἀνέρωπων ὁ ὄφισ. Ἡ δεξιὰ χεὶρ ἐρείδεται ἐπὶ τοῦ ἰσχίου παρέχεται δ' οὕτω τῷ θεῷ ἡσυχωτέρα τις καὶ ἡπιωτέρα ἀλλ' ἅμα καὶ μεγαλοπρεπεστέρα παράστασις, εἰς ἣν ἡ μακρόθριξ τοῦ θεοῦ κεφαλή, ἡ διὰ θεριστρίου κεκοσμημένη, ἡ βραχὺ καὶ οὐλον τὸ γένειον φέρουσα, ἡ «τὸ μείλιχιον καὶ πρᾶον» ἐν τῷ

ΣΕΙΟΜΑΚΑΡΒΟΥΛΑΙΣΙΝΥΠΑΡΡΗΤΟΙΣΙΝΟΝΙΡΟΙΣ
ΑΡΗΤΗΡΓΕΓΑΩΣ-ΙΚΟΝΑΧΗΝΕΘΕΤΟ
ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣΚΛΕΙΝΗΣΘΕΟΔΕΓΜΟΝΟΣΑΤΘΙΔΟΣΑΙΗΣ
ΑΡΧΙΕΡΕΥΣΚΕΔΝΟΥΙΡΟΠΟΛΟΣΒΡΟΜΙΟΥ
ΙΕΡΑΠΟΛΗΣΑΣΕΤΟΥΣΡΠΕ

Σεῖο, μάκαρ, Βουλαῖσιν ὑπ' ἀρρήτοισιν ὄνιροις
ἀρητῆρ γεγαῶς - ἰκόνα σὴν ἔθετο
Πλούταρχος κλεινῆς Θεοδέγμονος ἀθίδος αἴης
ἀρχιερεὺς, κεδνοῦ ἱροπόλος Βρομίου
ἱεραπολήσας ἔτους ΡΠΕ.

Ἐν τῷ ἐπιγράμματι τούτῳ καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων καὶ μάλιστα ἡ χρονολογία γνωρίζει ἡμῖν ἀκριβῶς τὸν χρόνον τῆς ἀναθέσεως τοῦ ἀγάλματιοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως Πλουτάρχου, ὅστις ἱεροπόλος τῷ Ἀσκληπιῷ ἦν τὸ ἔτος ΡΠΕ τουτέστιν τὸ 185 ἀπὸ τῆς «εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιδημίας» τοῦ Ἀδριανοῦ — διότι ὀρθῶς φαίνεται ἔχει ἡ ὑπόθεσις τοῦ Foucart (Le Bas II 146, 6') ὅτι αἱ ἐν Ἐπιδαύρῳ χρονολογίαι ἀφορμὴν ἔχουσιν, οὐχὶ τὴν ἐν Ἀκτίῳ μάχην οὐδὲ τὴν συνήθη χρονολογίαν, ἀλλὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐπιδημίας τοῦ Ἀδριανοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα καθ' ἣν ἐκόπη καὶ μετάλλιον. ἐν ᾧ καλεῖται ὁ Ἀδριανὸς κτίστης (1). Τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ἐπιβε-

(1) Χρονολογίας ἔχομεν ἐξ ἀνεκδότων ἔτι ἐξ Ἐπιδαύρου ἐπιγραφῶν ἐκτὸς τῶν παλαιότερων, τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Petersen ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ πραγματείᾳ «περὶ τῶν ἐξ Ἐπιδαύρου Ἀθηναίων» (Mitth. T, 11. τευχ. III σελ. 309 καὶ ἐξ.) ἀναγραφεισῶν καὶ τάςδε:

Τὸ	Β' ἔτος,	2 (Ἐφημ. 1883, 88, 24).
»	Γ' »	3 (δίς)
»	Ε' »	5
»	ΚΓ' »	23 (δίς)
»	ΔΓ' »	33
»	ΔΖ' »	37
»	ΞΓ' »	63

προσώπῳ ὑποτυπούσα γόητρον προστίθῃσι καὶ ἀρμονίαν θέλγουσαν ὄντως.

Σημειώσεως δεῖται ὅτι ὁ ὀμφαλὸς ἑλλείπει παντάπασιν ἐκ τῶν πλείστων τῶν ἐξ Ἐπιδαύρου τοῦ θεοῦ εἰδώλων· μόνον ἐν εὐρέθῃ ἐσχάτως φέρον τὸν ὀμφαλὸν καὶ ἕτερον δημοσιευθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Καββαδία (Ἐφημ. 1885 I Π. 2).

Ἐπὶ τῆς βάσεως τοῦ ἡμετέρου Ἀσκληπιοῦ, τῆς διὰ γραμμῶν εἰς πέντε χωριζομένης συμμετρικᾶ διαστήματα, φέρεται τὸ ἐπίγραμμα τόδε, γράμμασι τῆς τετάρτης μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος.

θαιοὶ ἐπιγραφή τις ἐσχάτως ἀνευρεθεῖσα καὶ δημοσιευθησομένη προσεχῶς ἐν ἣ φέρεται: «ἔτους Γ τῆς Τραϊανοῦ Ἀδριανοῦ Καίσαρος (ἐπι)δημίας» κτλ. ἐπίσης τεμάχιον ἐτέρας ἐπιγραφῆς ἐν ᾧ ἀναγινώσκειται (ἔτους δεῖνα . . τῆς) Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιδημίας» κτλ.

Ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ τοῦ ἐπιγράμματος ἡμῶν ἡ φράσις «ὑπ' ἀρρήτοισιν ὄνιροις» ἀντὶ τοῦ «κατ' ὄναρ» γέγραπται, τοῦ τοσοῦτον ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς τῆς Ἐπιδαύρου συχνὰ ἀπαντῶντος. Τὰ ὄνειρα ταῦτα ἦσαν «ἄρρητα» ἵνα δεῖχθῇ ἴσως ἡ σπουδαιότης τῆς ὀπτασίας. Ἐν γένει δὲ αἱ ἐν ὄνειροις ἀποκαλύψεις χρήσιμον ἦτο βοήθημα τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἱερέων, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν καὶ ἰδία τῶν τῶν ἱαμάτων.

Ὁ Ἀρχιερεὺς Πλούταρχος κατήγετο ἐκ τῆς «θεοδέγμονος ἀθίδος αἴης» ὅπως ὁ τοῦ ἀγάλματιοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἀναθέτης (ἰδ. κατωτέρω) «Ἀσκάλου ἐκ γαίης» καλεῖται δὲ ἐνταῦθα ἡ Ἀττικὴ θεοδέγμων ἴσως ἕνεκα τῆς λατρείας τοῦ Ἀσκληπιοῦ τῆς προελθούσης ἐξ Ἐπιδαύρου (Παυσ. 2. 26. 7). Τὸ ἐπίθετον «Βρόμιος» ἀνήκει, ὡς γνωστόν, τῷ

»	ΞΖ' »	67
»	ΡΑ' »	101
»	ΡΠΑ' »	181
»	ΡΠΕ' »	185 (δίς).

Αἱ χρονολογίαι αὗται ὀρίζουσιν, ὡς τὰ πολλὰ τὸ ἔτος τῶν ἐκάστοτε τῷ Ἀσκληπιῷ ἱεροφορησάντων ἢ πυροφορησάντων.

Διονύσω, οὐτινος ὁ Πλούταρχος ἱεροπόλος ἐγένετο καὶ δὴ ἐν Ἀθήναις, ὅθεν καὶ κατήγετο οὗτος. Ἱεροπόλει δὲ τῷ Ἀσκληπιῷ τὸ ΡΠΕ' ἔτος ὡς φαίνεται καὶ ἐξ ἐτέρας ἐπιγραφῆς ἐπὶ βάσεως μικροῦ Ἀσκληπιοῦ ἐχούσης οὕτω:

ΟΑΡΧΙΕΡΕΥΣΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ
ΙΕΡΑΠΟΛΗΣΑΚΤΩΣΩΤΗΡΙ
ΑΣΚΛΗΠΙΩΕΤΟΥΣΡΠΕ

Αγαλμάτια Ὑγείας. Τὰ ἐν τῷ πίνακι 11 ἐκατέρωθεν τοῦ Ἀσκληπιοῦ δύο ἀγαλμάτια (ὑψ 0,57, 0,52) εἰκονίζουσιν, ὡς ὁρατόν, Ὑγείας. Ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐλατρεύετο, ὡς γνωστόν, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὁ Ἀντωνῖνος δὲ ἀνωκοδόμησε καὶ ταύτην νάον, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πausanίου. Ὅτι καὶ τὰ ἀγαλμάτια ταῦτα ἀναθήματα ἦσαν προκύπτει ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν βάσεων αὐτῶν ἐπιγραφῶν ἐχουσῶν οὕτω:

1

2

ΤΗΥΓΕΙΑ ΛΥΣΙΜΑΧΟΣΤΗΜΑΥ
ΓΑΙΟΣ ΤΟΥΣΩΤΕΙΡΗΚΑΙΤΕΛΕΣ
ΙΑΤΡΑ ΦΟΡΩ

Ἡ λέξις «ἰατρα» ἀπαντᾷ καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῶν ἱαμάτων (Ἐφημ. 1883. IV. στίχ. 45. ἰδ. σημ. Καββαδία).

Σημειώσεως χρῆζει ἡ ἀνάθεσις ἐν τῇ ἐτέρᾳ τῶν ἐπιγραφῶν εἰδωλίου Ὑγείας, ταύτη ἅμα καὶ τῷ Τελεσφόρῳ, ἐξηγουμένη διὰ τῆς μεταξὺ τῶν θεῶν τούτων συγγενείας καὶ τῆς ἱαματικῆς αὐτῶν δυνάμεως. Οὕτως ἀπαντᾷ ἐν ἀλλαίς ἐπιγραφαῖς ἀνάθεσις τῷ Ἀσκληπιῷ ἅμα καὶ τῇ Ὑγείᾳ ἢ τῷ Ἀσκληπιῷ καὶ τῇ Ἠπιόνῃ. Πλᾶξ δὲ τις τετράγωνος ἐκ σκληροῦ λίθου φέρει καὶ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν:

ΑΣΚΛΗΠΙΩΚ
ΥΓΕΙΑΚ
ΤΕΛΕΣΦΟΡΩ
ΑΛΕΞΙΠΟΝΟΙΣ
ΑΦΡΙΚΑΝΟΣ
ΟΙΕΡΕΥΣΤΟΒ (1)

(1) Ὁ ἱερεὺς Ἀφρικανὸς ἀπαντᾷ καὶ ἐν ἐτέρᾳ ἐπιγραφῇ (Ἐφημ. 1883. σ. 88) φερύσῃ τὴν αὐτὴν, ὡς ἤδη ὑπεδείξαμεν, χρονολογίαν. Περιέργον δὲ εἶνε ὅτι, ὅπως ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐπιγραφῇ ὁ λίθος τὸ δεύτερον ἐχρησιμοποιοῦτο πρὸς ἐγγράφειν τῆς τοῦ Ἀφρικανοῦ ἐπιγραφῆς, οὕτω καὶ ἐν τῇ νῦν δημοσιευομένῃ ὁ λίθος φέρει ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὀψέως ἀλλὰ

Τὰ ἀγαλμάτια ταῦτα δὲν διαφέρουσι μὲν οὐσιωδῶς ἀλλήλων, ἐν ταῖς λεπτομερείαις ὅμως παρέχουσι διαφορὰς τινὰς ἀξίας λόγου· καὶ πρῶτον ὅσον εἰς τὴν στολὴν ἀφορᾷ· ἀμφότεραι μὲν φέρουσι ποδῆρη χειριδωτὸν χιτῶνα, ἀλλ' ἡ μὲν φέρει τοιοῦτον διπλοῦν, ἡ ἐτέρα δὲ ἱμάτιον διπλούμενον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου καὶ καλύπτον. τὸ κάτω τοῦ σώματος· ἀμφότεραι εἰσὶν ἐξωσμένοι ὑψηλὰ ὑπὸ τοὺς μαστούς. Σπουδαίαν μεταξὺ τῶν δύο διαφορὰν ἀποτελεῖ ἡ θέσις τῶν ὄψεων. Ἐν τῷ πρὸς δεξιᾶν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἀγαλματίῳ ὁ ὄψις σπειροῦται τρεῖς (περὶ τὸν λαιμὸν διακρίνονται τὰ ἔγνη τῆς τρίτης σπείρας) περὶ τὸ σῶμα, ἐξικνεῖται μέχρι τῆς ὑψομένης δεξιᾶς χειρός, ἥτις κρατεῖ τοῦτον κάτωθεν τῆς κεφαλῆς, ὅπως τῷ προσφέρει τὴν ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἴσως κρατουμένην τροφήν.

Ἐν τῷ ἐτέρῳ ἀγαλματίῳ ὁ ὄψις ἔχει ὅλως διαφορὸν θέσιν. Ἀνέρπων ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου σπειροῦται περὶ τὴν κρατοῦσαν αὐτὸν δεξιᾶν χεῖρα καὶ ὑφούται ὑπὲρ τὸν ἀριστερὸν μαστὸν πρὸς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα κλίνων, ἥτις προσφέρει ἐπίσης αὐτῷ τροφήν. Αἱ κεφαλαὶ ἀμφοτέρων κλίνουσι ὀλίγον πρὸς τὰ ἀριστερά, ἔχουσιν ὅμως διάφορον τὴν διεύθυνσιν τῶν βλεμμάτων ἀναλόγως τῆς θέσεως τῶν ὄψεων, οὐς τροφοῦσαι ἀτενίζουσι. Τὰ ἀγαλμάτια ταῦτα εἰσὶν ὁμοίως ἐντελῶς τέχνης ἂν καὶ τὰ ἐπὶ τῶν βάσεων αὐτῶν γράμματα δεικνύουσι διαφορὰς τινὰς ὡς πρὸς τὸ σχῆμα.

Αγαλμάτια Ἀθηνᾶς. Τὰ ἐν τῷ πίνακι 12 τρία ἀγαλμάτια τῆς Ἀθηνᾶς, ἀνευρέθησαν ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ ἀνασκαφέντος οἰκοδομήματος διαμερίσματι, εἰς ἰκανὴν ὅμως ἀπόστασιν τὸ ἐν τοῦ ἄλλου. Περὶ τούτων ἔγραψεν, ὡς εἶπομεν, ἤδη ἐν τῷ ἐνταῦθα ἐκδιδομένῳ γερμανικῷ περιοδικῷ ὁ καθηγητῆς κ. Petersen. Δίδοντες ὅμως ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐν φωτοτυπία τὴν εἰκόνα αὐτῶν, ἀναγκαζόμεθα νὰ προσθέσωμεν τινὰ ὡς πρὸς τοὺς τύπους αὐτῶν.

Τὰ δύο ἐκατέρωθεν τοῦ μεσαίου ἀγαλμάτια παριστῶσι τὴν Ἀθηνᾶν ἐν κινήσει, ὀρμητικῶς βαίνουσαν καὶ πολεμικὴν, τὸ ἐν τῷ μέσῳ ἤρεμον ταύ-

κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν καὶ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν γράμμασι χρόνων προγενεστέρων:

ΕΥΔΑΜΟΣΤΕΛΕ (ΑΣ)
ΤΙΜΟΚΡΑΤΙΣΤΙΜΩΝΟΣΕΡΙΔΑΥΡΙΟΙ
ΤΟΝΑΥΤΩΝΥΙΟΝΤΕΛΕΑΝ
ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣΚΛΑΡΙΩΙ

την και ειρηνικήν. Τὰ δύο ἀσπιδοφόρα ταῦτα τῆς θεᾶς ἀγαλμάτια, καίπερ τοσοῦτον ἐν ταῖς λεπτομερείαις διαφέροντα, ἐποιήθησαν ὁμοιωσάμενοι κατὰ ἓνα κοινὸν τύπον. Ἡ ὁμοιότης δὲ τοῦ τύπου τούτου θὰ ἦτο καταφανεστέρα ἐὰν μὴ εἶχον ταῦτα ἀντίθετον τὴν φορὰν. Ἐν τούτοις ἔχομεν ἐν ἀμφοτέροις τὴν αὐτὴν στολήν καὶ σκευήν: διπλοῦν ποδῆρη χιτῶνα, ζώνην περὶ τὴν ὀσφύν, ἱμάτιον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου, αἰγίδα μετὰ γοργονείου καὶ ἀσπίδα ἐν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τὴν αὐτὴν πλαστικὴν κίνησιν καὶ ὀρμὴν· τέλος τὸ αὐτὸ νόημα τοῦ τύπου ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν τοῖς ἐξῆς. Ἡ σπουδαία μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀγαλματίων διαφορὰ, ἔγκειται ἐν τῇ στάσει καὶ διατάξει τῆς κεφαλῆς καὶ τῇ θέσει τῆς δεξιᾶς χειρός. Σημειωτέον ὁμοίως ἐν πρώτοις ὅτι τοῦ ἐτέρου τούτων, τοῦ τὸ ἀκόσμητον ἀπτικὸν κράνος φέροντος, ἡ κεφαλὴ ἦν ἐνθετος ὡς καὶ ἡ δεξιὰ χεὶρ· ἐποιήθησαν δ' ἴσως ὑπὸ ἄλλου τεχνίτου, ὡς μαρτυρεῖ τοῦτο ἡ ἀκομφος καὶ ἀτεχνος ὄλως τῶν μελῶν τούτων ἀρμογή, ἰδίᾳ δὲ τῆς χειρός, ἣτις καὶ κακότεχνος ἅμα εἶνε, μικρὸν ἀληθῶς ῥοπάλου διαφέρουσα. Ἐν τούτοις διαφοραὶ καὶ ἀρχικῶς ὑφίσταντο· ἀλλ' ὁμοίως τοιαῦται ὁποῖα δέον μᾶλλον ν' ἀποδοθῶσιν εἰς ὑποκειμενικὰς τῶν χειρωνακτικῶς ἐργαζομένων τῆς Ἐπιδαύρου τεχνιτῶν τροποποιήσεις, ἢ εἰς διαφορὰς τοῦ τύπου ὃν ἀπεπλάττοντο ἢ ἐμιμοῦντο.

Αἱ Ἀθηναῖ αὗται ἠγοῦνται προφανῶς τοῦ λαοῦ αὐτῶν· εἶνε αἱ ἀρχηγοὶ τούτου αἱ θαρρύνουσαι αὐτὸν εἰς τὴν μάχην. Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ στροφή τῆς κεφαλῆς τῆς μιᾶς πρὸς τὰ ὀπίσω, ὡσεὶ ἵνα παροτρύνῃ τοὺς κατόπιν αὐτῆς, καὶ ἡ ὕψωσις τῆς

δεξιᾶς χειρός τῆς ἐτέρας, τῆς προπορευομένης καὶ οἰονεὶ ἐμπνεούσης. Ὁ τύπος οὗτος τῶν ἠγομένων, οὕτως εἰπεῖν, Ἀθηναίων δὲν εἶνε ἄγνωστος οὐδὲ σπάνιος. Ἐπὶ Ῥωμαϊκῶν νομισμάτων τῶν Ἀθηναίων τῶν αὐτοκρατορικῶν χρόνων ἐπαναλαμβάνεται οὗτος «μετὰ μικρῶν παραλλαγῶν» (πρὸ βλ. Beulé: Monn. d'Ath. σελ. 290.— Müller-Wieseler d.d.a. k. II 216. 6' Text. καὶ Petersen ἐνθ. ἀνωτ.). Ὁ αὐτὸς δὲ τύπος τῆς Ἀθηναίας φέρεται καὶ ἐπὶ λίθου γεγλυμμένου δημοσιευθέντος τὸ πρῶτον ὑπὸ Gerhard (ἴδ. Müller-Wieseler ἐνθ. ἀνωτ. 216 c.). Ἡ Θεὰ ἰσταμένη ἐπὶ βάσεως καὶ ὑπὸ ναῖσκον εἰκονίζεται ἀκριβῶς κατὰ τὸν αὐτὸν τύπον τῶν ἡμετέρων ἐξ Ἐπιδαύρου· φαίνεται δὲ ὅτι ὁ τύπος οὗτος ἦτο οὐχὶ σπάνιος κατὰ τοὺς τελευταίους Ῥωμαϊκοὺς χρόνους. Ἐπὶ τοῦ κράνου τῆς πρώτης τῶν Ἀθηναίων ἡμῶν φέρεται κόσμος ὁμοίος πρὸς ἐκεῖνον τοῦ κράνου τῆς τοῦ Φειδίου παρθένου· τουτέστι σφιγξ ἐν μέσῳ δύο γρυπῶν· τὸ δάνεισμα δὲ τοῦτο ἐπὶ τύπου τοσοῦτον διαφόρου τοῦ τῆς παρθένου δείκνυσιν ἡμῖν μετ' ὀπόσης ἐλευθερίας εἰργάζοντο οἱ χειρῶνακτες τεχνῖται τῶν Ῥωμαϊκῶν τούτων χρόνων. Ἐπὶ τοῦ κράνου τῆς ἐτέρας Ἀθηναίας, οὐδεὶς σώζεται νῦν κόσμος, ἐνθετος ὢν καὶ ἐκ ξένης ὕλης. Χρῶμα δὲ ἐρυθρὸν διακρίνεται εἰσέτι ἐνιαχοῦ τῶν δύο τούτων ἀγαλματίων καὶ κυρίως ἐπὶ τῶν ἀσπίδων.

Αἱ Ἀθηναῖ ἡμῶν δὲν θὰ παρῆγον πολλὰς δυσχερείας ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ τύπου αὐτῶν, ἐὰν μὴ ὑπῆρχον αἱ ἐπὶ τῶν βάσεων αὐτῶν ἐπιγραφαί· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῆς βάσεως τοῦ μείζονος ὕψ. 0,72 ἀγαλματίου φέρεται ἡ ἐπιγραφή:

Α Θ Η Ν Α Ι Υ Γ Ε Ι Α - Ο Ι Ε Ρ Ε Υ Σ Τ Ο Υ Σ Ω Τ Η Ρ Ο Σ Α Σ Κ Λ Η Π Ι Ο Υ
Μ Α Ρ Ι Ο Υ Ν Δ Α Δ Ο Υ Χ Ο Σ Τ Ο Ρ Π Α

ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ ἐτέρου ὕψ 0,64:

... Ρ Ο Σ Τ Α Γ Η Α Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Σ Τ Η Ν Α Θ Η Ν Α Ι Α Ν Τ Η Α Ρ Τ Ε Μ Ι Δ Ι Ο

Ὁ κ. Petersen ἀναγινώσκει τὸν δεύτερον στίχον τῆς πρώτης ἐπιγραφῆς οὕτω: Μᾶρ(κος) Ἰού(νιος) Δαδοῦχος τὸ ΡΠΑ'. Λαμβάνει δηλ. τὸ Δαδοῦχος ὡς τὸ κύριον ὄνομα τοῦ ἱερέως, κατ' ἀνα-

λογίαν ἐτέρας ἐπιγραφῆς (Ἐφημ. 1885 σελ. 165) ἐν ἣ ἡ λέξις Δαδοῦχος ἠρμηνεύθη κατ' ἀνάγκην ὑπὸ τοῦ κ. Καββαδία καθ' ὁμοίον τρόπον, ἅτε ἐλλείποντος πάντῃ ἐκεῖ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἱε-

ρέως: «ὁ ἱερεὺς τοῦ σωτήρος Ἀσκληπιοῦ Δαδοῦχος κατ' ὄναρ». Ἐνταῦθα ὅμως ἡ ἀμέσως τῷ ὀνόματι ἐπομένη χρονολογία ἀμφιβολίας ἐγείρει περὶ τῆς ἐρμηνείας ταύτης. «Δαδοῦχος τὸ ΡΠΑ'» θὰ ἐνοεῖτο μᾶλλον ἂν ἐξελαμβάνετο ἀντὶ τοῦ τοσοῦτον συχνὰ ἀπαντῶντος «πυρφόρος» ἢ «πυροφορήσας» τὸ δεῖνα ἔτος—καὶ ὅμως ἡ ἐρμηνεία τοῦ κ. Petersen φαίνεται κατ' ἀνάγκην καὶ ἐνταῦθα ὀρθή.

Ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ πράγματα παρέχει ἐπίσης ἡ εἰς τὴν Ἀθηναῖν-Υγίειαν τοῦ ἀγαλματίου ἀνάθεσις· ὡς γνωστὸν ὁ τύπος τῆς τοῦ Πύρρου ἐν Ἀκρόπολει Ἀθηναῖς-Υγίειας δὲν εἶνε μὲν μετὰ βεβαιότητος γνωστός, ἐξ ὧν ὅμως περὶ τούτου ἤδη ἐγράφησαν, θετικῶς προκύπτει ὅτι εἰκονίζετο ἡ θεὰ ἐν ἡρέμῳ στάσει, θεμελιωδῶς διαφόρῳ τῆς τῶν προκειμένων δύο ἐξ Ἐπιδαύρου Ἀθηναίων. Ὁ κ. Petersen ἐν τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ εἰς πολλὰς καὶ σοφὰς κατέφυγεν ὑποθέσεις, ὅπως ἀνεύρη σχεῖσιν τινὰ, ἔστω καὶ μικράν, τῆς ὀρμητικῆς ταύτης Ἀθηναῖς πρὸς τὴν Ἀθηναῖν-Υγίειαν. Ἀπέδειξε τὸν τύπον τῆς Ἀθηναῖς ταύτης παρεμφερῆ πρὸς τὸν συνήθη τῆς νεογενοῦς Ἀθηναῖς. Ὑπέδειξεν, τῇ βοηθείᾳ τῶν ἐπὶ τῶν βάσεων ἐπιγραφῶν, σχέσιν τινὰ τῆς τοιαύτης Ἀθηναῖς πρὸς τὸν ἐπὶ κυήσεσι καὶ τόκοις ἰαματικὴν δύναμιν ἔχοντα Ἀσκληπιὸν καὶ κατέληξεν ἐπιλέγων «Ἐάν τις ἐν νῶ εἶχεν Ἀθηναῖν, ἥτις ὑγιᾶ τόκον ἢ καὶ ἀπλῶς ὑγίειαν παρῆχε, καὶ ἐζήτει τύπον κατάλληλον, αὐτοκλήτως θὰ ἐπήρχετο αὐτῷ, ὡς δύναται τις νὰ εἰκάσῃ, ὁ τῆς νεογενοῦς Ἀθηναῖς, ὁ ἐκ τῆς συνθέσεως τοῦ Φειδίου ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετώματος τοῦ Παθενῶνος πασιγνωστός». Δι' ὁμοίων εὐφυῶν μὲν ἀλλὰ καὶ τολμηρῶν ὑποθέσεων ἀνευρίσκει ὁ κ. Petersen σχέσιν τοῦ τύπου τῆς δευτέρας ἡμῶν Ἀθηναῖς, πρὸς τὸν τῆς Ἀθηναῖς τοῦ δυτικοῦ ἀετώματος τοῦ Παρθενῶνος.

Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζητηθῇ τοσοῦτον μακρὰν ἢ ἐρμηνεία τῆς παραδόξου ταύτης τῆς θεοῦ ἐπικλήσεως.

Ὡς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνευρεθέντων ἀγαλματίων (τῶν ἀντικαταστήσαντων ἐκεῖ τὰ ἀλλαγῶν πῆλινα ἀγαλμάτια, ἐξ ὧν ἐν καὶ μόνον ἀνευρέθη ἐσχάτως) ὀφείλει τις νὰ παραδεχθῇ ὅτι ὑπῆρχεν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐργαστήριον καὶ ἀποθήκη τῶν χειρωνακτικῶς ποιουμένων ἀγαλματίων τοῦ-

των, ἅτινα πωλούμενα ἐχρησίμευον ὡς ἀναθήματα. Ὁ ἀναθέτης ἠγόραζεν τὸ ἀγαλμάτιον, ἐχάρασεν τὴν ἐπιγραφὴν καὶ τὸ ἀφιέρου. Ὁ τὴν Ἀθηναῖν-Υγίειαν ἐν νῶ ἔχων ἀναθέτης ἠδιαφόρει διὰ τὸν τύπον τῆς διδομένης αὐτῷ Ἀθηναῖς ὁθῆεν Ὑγίειας ὅν ἴσως καὶ ἠγνόει παντάπασιν, ὅπερ πιθανώτατον λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἐποχῆς τῆς ἀναθέσεως καὶ τοῦ ὅτι οἱ ἀναθέται ἦσαν, ὡς τὰ πολλὰ, ξένοι, ὡς προκύπτει ἐκ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν.

Μεταξὺ τῶν τελευταίως ἐν Ἐπιδαύρῳ ἀνευρεθισῶν ἐπιγραφῶν εἶνε καὶ ἡ ἐξῆς ἐπὶ σκληροῦ λίθου ὕψ. 0,35. πλ. 0,18.

Α Θ Α Ν Α Σ Α Ρ Χ Α
Γ Ε Τ Ι Δ Ο Σ
Ι Ε Ρ Ο Κ Λ Η Σ Χ Α Ρ Ι
Κ Λ Ε Ο Υ Σ Π Υ Ρ Ο
Φ Ο Ρ Η Σ Α Σ Ε Π Ι
Ι Ε Ρ Ε Ω Σ Χ Α Ρ Ι Κ Λ Ε
Ο Υ Σ Τ Ο Υ Μ Ε Ν Α Ν
Δ Ρ Ο Υ

Εἶνε ἡ πρώτη αὕτη ἐπιγραφὴ ἣτις γνωρίζει ἡμῖν ὅτι ἡ Ἀθηναῖς ἐλατρεύετο ἐν Ἐπιδαύρῳ ὑπὸ τὴν ἐπικλήσιν ἀρχηγέτις· αὐτόκλητος δὲ ἐπέρχεται ἡ ἰδέα ὅτι τὰ ἀναθηματικά ταῦτα τῆς θεοῦ ἀγαλμάτια τὸν τύπον ἀναπαριστῶσι Ἀθηναῖς τινος λατρευομένης ἐκεῖ ὑπὸ τὴν ἐπικλήσιν ἀρχηγέτιδος. Καὶ εἶνε ὁ τύπος περίπου, ὁ ἀπαντῶν ἐν νομίσμασι τῶν Ἀθηναίων (Beulé ἐνθ. ἀνωτ. 387).

Καὶ δὲν συμφωνεῖ μὲν ἐντελῶς ὁ τύπος οὗτος τῆς Ἀθηναῖς πρὸς τὸν παραδεδεγμένον τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀθηναῖς ἀρχηγέτιδος, ἥς τὸ ἀγαλμα, κατὰ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Ἀριστοφάνους (ἀρ. 515) «γλαῦκα εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ»· βέβαιον ὅμως εἶνε ἐξ ἄλλου ὅτι ἡ περὶ τοῦ ἀγάλματος εἰδήσις αὕτη τοσοῦτον ἰσχνὴ εἶνε καὶ ἀνεπαρκής, ὥστε οὐδὲν θετικὸν προκύπτει περὶ τοῦ ἀγάλματος αὐτοῦ, ὡς ἤδη ὑπὸ πολλῶν ἀπεδείχθη. Ἡμεῖς δὲν τολμῶμεν μὲν νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ὁ τύπος τῶν ἡμετέρων ἀγαλματίων πάντως ὁ τῆς ἀρχηγέτιδος εἶνε, πεποιθᾶμεν ὅμως ὅτι ἐν Ἐπιδαύρῳ ὁ κύριος τύπος ἐξ οὗ προήλθον, δι' αὐθαιρέτων τροποποιήσεων τῶν τεχνιτῶν οἱ προκείμενοι τύποι τῶν ἀγαλματίων ἡμῶν, ἦτο ὁ τῆς ἀρχηγέτιδος. Σημειωτέον ὅτι τὴν γλαῦκα, ἦν, ὡς παραδέδοται, ἐν τῇ χειρὶ ἐκράτει

τὸ ἀγάλμα τῆς ἀρχηγέτιδος, πιθανὸν νὰ ἔφερε τὸ ἀγαλμάτιον τῆς δευτέρας ἡμῶν Ἀθηνᾶς ἐπὶ τῆς βάσεως ἔνθα, πρὸ τοῦ δεξιῦ ποδὸς κοιλότης τις σώζεται κυκλοτερῆς μετὰ τοῦ ἥλου τοῦ συγκρατοῦντος τὸ ἀπολεσθὲν ἀντικείμενον. Ὁ κ. Petersen ὑποθέτει ἐνταῦθα τὴν ἐλαίαν—ὅπως ἐν τῇ παρὰ τῷ ἀριστερῷ ποδὶ τετραγώνῳ τῆς βάσεως μικρᾷ κοιλότητι τὸ δόρυ τίθησι τὸ διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς δῆθεν κρατούμενον· ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν εἶνε δυνατόν, καθόσον τὸ ὑπὸ τὴν ἀσπίδα προέχον ἱμάτιον κωλύει τοῦ νὰ φθάσῃ τοῦτο μέχρι τῆς βάσεως, ἄλλως καὶ ἡ χεὶρ εἶνε κλειστή. Ἴσως δὲ ἐνταῦθα ἡδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ τεθείσαν ἀρχικῶς τὴν ἐλαίαν ἢ κλάδον αὐτῆς ἐκ μετάλλου, ὅπως ἔχει δηλ. ἀκριβῶς τὸ ἀθηναϊκὸν νόμισμα (Müller-Wieseler ἔνθ. ἀνωτ. 216 β') τὸ τύπον παρέχοντα τῆς Ἀθηνᾶς ἀδιαφιλονεικῆτως ὅμοιον τῷ τῆς ἡμετέρας.

Τὴν ἐπιγραφὴν τῆς δευτέρας ἡμῶν Ἀθηνᾶς συμπληροῖ πάνυ ὀρθῶς ὁ κ. Petersen οὕτω:

Θεοῦ προσταγῇ Ἀλέξανδρος τὴν Ἀθηναίαν τῇ Ἀρτέμιδι.

Τὸν ἀναθέτην Ἀλέξανδρον ἔχομεν καὶ ἐν ἄλλῃ ἐπιγραφῇ μικρᾶς κυκλοτεροῦς βάσεως Ἀσκληπιοῦ:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΣΚΛΗΠΙΩ

Τὸ τρίτον τὸ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πίνακος 12 ἀγαλμάτιον τῆς Ἀθηνᾶς (ὑψ. 0,49) οὐδὲν ἔχει, ὡς εἴπομεν, τὸ κοινὸν πρὸς τὰ δύο ἄλλα τῆς θεᾶς εἰδώλια. Εἰκονίζεται αὕτη ἡρεμος, ποδῆρη φέρουσα ἐξωσμένον διπλοῦν χιτῶνα, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ δεξιῦ ποδός. Ἡ ἔνθετος κεφαλὴ φέρει κράνος ἀττικόν, ὑπὸ τὸ ὅποιον καταπίπτει ἡ κόμη εὐρεῖα ἐπὶ τῶν ὤμων. Ἡ ἡρεμος στάσις τοῦ ἀγαλματίου τούτου, ἐνθυμίζει τὸν τύπον ἐκείνον τὸν προελθόντα ἐξ ἀτελῶν μιμήσεων τῆς Ἀθηνᾶς παρθένου (ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ κ. Petersen) πλησιάζει δὲ μᾶλλον αὕτη ἀληθῶς πρὸς τὸν τύπον τῆς Ἀθηνᾶς-Υγιείας τοῦ Πύρρου. Ὁμοίον περίπου ἀγαλμάτιον εὐρίσκεται πρὸ πολλοῦ ἐν τῷ κεντρικῷ Μουσεῖῳ. Ἐπὶ τῆς μὴ συμφοῦς βάσεως τοῦ ἡμετέρου ἀγαλματίου, τῆς ἐκ λίθου ὑπομέλανος πεποιημένης φέρεται ἡ ἐπιγραφὴ:

Πατροκα(σιγνήτην) Ἀσκληπιῶ εἶσατ'
Ἀθήνην
Ἀσκάλου ἐκ γαίης σῶστρα φέρων γενέθλις

... (ἐπὶ ἱερέ)ως Αὐρ. Νικέρωτος.

Οὕτω κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ κ. Petersen, ἥτις ταύτην ἔχει τὴν ἔλλειψιν, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ ἀναθέτου λείπει πάντη, καθ' ὅσον ὁ κ. P. ἐρμηνεύει τὸ γενέθλις ὡς οὐσιαστικὸν ὄνομα ἀποδιδόμενον εἰς τὸ σῶστρα. Ἀλλ' ὁ σεβαστὸς καθηγητῆς κ. Κουμανούδης παρετήρησεν ἡμῖν ὅτι «τὸ γενέθλις εἶναι κύριον ὄνομα ἀνδρὸς κατ' ὀνομαστικὴν πτώσιν ἀντὶ Γενέθλιος, ὡς πολλὰ τοιαῦτα γνωρίζονται οὕτως ἀποκεκομμένα. Γενέθλιος δὲ σοφιστῆς ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις τοῖς μ. Χρ. ἀναφέρεται παρὰ Σουΐδα καὶ ἀλλαχοῦ, ἐκ Πέτρας τῆς Παλαιστίνης, καὶ ἴσως δὲν εἶναι ἄσχετος πρὸς τὸν τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης». Ἡ λέξις σῶστρα κατ' ἀναλογίαν τῆς ὁποίας ἐποιήθη καὶ ἡ λέξις ἱάτρα εἶνε συχὴ καὶ παρὰ πεζογράφοις.

Ἀγάλμα Ἀφροδίτης. Τὸ ἐν τῷ πίνακι 13 δημοσιευόμενον ἀγάλμα τῆς Ἀφροδίτης εἶνε ἐν τῶν τεσσάρων μεγάλων ἀγαλμάτων τῶν εὐρεθέντων, ὡς εἴπομεν, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν ἐν Ἐπιδαύρῳ λουτρῶν. Τὸ ἀγάλμα ὑψ. 1,51 μ. ἀνευρέθη ἀνευ βάσεως καὶ ποδῶν, ἐλλείπει δὲ τούτου καὶ ὁ δεξιὸς βραχίον. Ὁ ἀριστερὸς πῆγυς μετὰ τῆς χειρὸς, ἔνθετος ὢν καὶ φέρων τετράγωνον ὀπὴν διὰ τὴν διὰ σιδήρου σύνδεσιν αὐτοῦ μετὰ τοῦ σώματος, ἀνευρέθη μετὰ τῆς κεφαλῆς πλησίον μὲν τοῦ σώματος, ἀλλ' ὑπὸ ἄλλο στρώμα γῆς, ἐξ οὗ προήλθεν ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος ὀρατὴ διαφορὰ τις τοῦ χρώματος.

Ἡ θεὰ φέρει ἐπὶ τῶν βραχιόνων κομβούμενον λεπτὸν διαφανῆ ποδῆρη χιτῶνα, γυμνὸν καταλείποντα τὸ δεξιὸν στήθος, ἱμάτιον δὲ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου διπλούμενον καὶ περιβάλλον τὸ κάτω τοῦ σώματος οὕτως, ὥστε νὰ μὴ καλύπτηται ἡ ὑπὸ τὸν διαφανῆ χιτῶνα καλλιπρεπῆς τῆς θεᾶς μορφή.

Ἡ ὁμοιότης τοῦ ἀγάλματος τούτου πρὸς τὸν τύπον τῆς Ἀφροδίτης τῆς καλουμένης «γενετείρας» ἥς τὸ ὠραιότερον καὶ καλλιτεχνικώτερον ἀντίτυπον εἶνε τὸ ἐν Λούβρῳ, τὸ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην γνωστὸν, (Clarac III. Π. 3. 1449—Müller-Wie-

seler ἔνθ. ἀνωτ. 11. 263) ἐκδηλοῦται ἅμα τῇ ὄψει. Τὸ περιλάλητον τοῦτο τοῦ Λούβρου ἀγάλμα εθεωρήθη τὸ πρῶτον, ὡς τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀρκεσιλάου ποιηθὲν τῇ ἐντολῇ τοῦ Καίσαρος (Πλ. 35. 156) διὰ τὸν κτιζόμενον τότε ναόν. Ἐκλήθη δὲ γενέτειρα ἕνεκα τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ τύπου τούτου ἐπὶ Ῥωμ. νομισμάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων ὀνομάζεται αὕτη «Venus Genetrix». Τὰ νῦν ὁμοῦς ἐγκατελείφθη παντάπασι ἢ ὑπόθεσις αὕτη διὰ τε τὸν λόγον ὅτι ἡ ἐπίκλησις αὕτη τῆς θεᾶς καὶ ἐπὶ ἄλλων φέρεται τύπων τῆς Ἀφροδίτης, ὅπως διαφόρων, ἀλλὰ καὶ διότι ἀπεδείχθη πειστικῶς ὅτι τὸ πρωτότυπον τοῦ ἐν Λούβρω ἀγάλματος κατὰ αἰῶνας ἀρχαιότερον ἦτο τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀρκεσιλάου. Ὑπὸ τινων ἀπεδόθη τὸ πρωτότυπον εἰς τὸν Ἀλκαμένην καὶ ὑπετέθη ὅτι πρόκειται περὶ τῆς Ἀφροδίτης, δι' ἧς ὁ τεχνίτης οὗτος τὸν Ἀγοράκριτον ἐνίκησε. Βέβαιον ὁμοῦς εἶνε μόνον, ὅτι τὸ ἔργον ἐποιήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τετάρτου αἰῶνος, ὑπὸ ἀττικῆς γλύπτου.

Τὸ ἡμέτερον ἀγαλμα εἶνε ἐξ ἅπαντος ἐν τῶν πολλῶν κατὰ τοὺς Ῥωμ. χρόνους ἀντιτύπων τῆς σεμνῆς ταύτης Ἀφροδίτης, εἶνε δὲ καὶ ἡ ὁμοιότης τούτου πρὸς τὸ ἐν Λούβρω, ὡς εἵπομεν, ἰκανῶς αἰσθητῆ. Οὐ μόνον ἐν τῇ χρήσει τοῦ διαφανοῦς χιτῶνος καὶ τῇ γυμνώσει τοῦ ἡμίσεος τοῦ στήθους εἶνε αὕτη καταφανής, ἀλλ' ἐξόχως ἐν τῇ κεφαλῇ, ἧς ἡ στρογγυλότης τοῦ προσώπου, ἡ διάταξις τῆς κόμης τῆς στεφούσης ἐπιχαρίτως τὸ μέτωπον καὶ ἡ ἀκκιστικὴ αὐτῆς κλίσσις πρὸς τὴν ἑτέραν τῶν χειρῶν, τὴν τὸ μῆλον φέρουσαν, κατάδηλος τυγχάνει.

Παραλλαγαὶ ὁμοῦς ὑπάρχουσι καὶ ἐνταῦθα ἐν ταῖς λεπτομερείαις τῶν δύο ὑπὸ σύγκρισιν τύπων, οὐχὶ μικραί. Ἡ ἡμετέρα Ἀφροδίτη ἔχει τὸ δεξιὸν στή-

θος γυμνόν, ἀντὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὅπερ ἔχει ἢ τοῦ Λούβρου καὶ ἄλλα ἀντίτυπα. Οὐδὲ ἐφάπτεται «ἄκροις δακτύλοις τῶν χροσσῶν τῆς ἀμπεχόνης» ὡς ποιεῖ ἢ τοῦ Λούβρου, τοῦναντίον στρέφεται αὕτη περὶ τὸν ἀριστερὸν ὤμον ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν καταπίπτουσα. Ἡ κλίσσις τῆς κεφαλῆς δὲν γίνεται πρὸς τὰ ἀριστερά, ἀλλὰ πρὸς τὰ δεξιὰ, ὅπως καὶ ἡ γύμνωσις τοῦ στήθους. Ἐπίσης δὲ ἡ δεξιὰ χεὶρ ἐκράτει τὸ μῆλον· διότι πάντως ἡ ἀπολεσθεῖσα χεὶρ θὰ ἔφερε μῆλον ἐν τῇ παλάμῃ. Σπουδαία ὁμοῦς διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο Ἀφροδίτων τούτων εἶνε ὅτι ἡ τῆς Ἐπιδαύρου ἔφερε ξίφος καὶ ἴσως καὶ δόρυ ἐν τῇ ἀριστερᾷ. Τὸ στήθος περιθεῖ λοξῶς τελαμῶν ἀπολήγων ἐκεῖ ἔνθα ἀνέρχεται τὸ ἱμάτιον καὶ ὅπου ὁπῆ ὄρατῆ ἔτι εἰς ἔνθεσιν ἐχρησίμειεν τῆς ἐκ μετάλλου τούτου λαβῆς. Ἡ παραλλαγή αὕτη τοῦ τοσοῦτον ἐν τοῖς Ῥωμ. χρόνοις ἀρεστοῦ τύπου τούτου τῆς Ἀφροδίτης ἐπῆλθε φαίνεται ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ὡς βεβαιοῦται καὶ ἐκ παραστάσεων παρεμφερῶν τῆς Ἀφροδίτης ἐπὶ δακτυλιολίθων, ὅπου ἡ θεὰ φέρει ὄντως τὸ ξίφος (πρὸβλ. Cades 7. Π. 76). Ἡ διὰ ξίφους κόσμησις τῆς Ἀφροδίτης προῦκάλεσε πάντως καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ δόρατος τῇ θεᾷ. Διότι βεβαίως ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἐκράτει τὸ δόρυ, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς διὰ τῶν ἐλαφρῶς κλειομένων δακτύλων ὁπῆς.

Ἐν τούτοις οὐδεὶς πιστεύομεν θὰ ἀρνηθῆ ὅτι ἡ ἐξ Ἐπιδαύρου Ἀφροδίτη αὕτη τὸν αὐτὸν τύπον ἐκεῖνον ἀναπαριστᾷ τῆς σεμνῆς Ἀφροδίτης, τὸν διὰ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Λούβρου καὶ δι' ἄλλων ἀντιτύπων γνωστόν.

Ἰανουάριος 1887.

B. ΣΤΑΗΣ

ΚΕΦΑΛΗ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

(Πίναξ 10)

Ἡ δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ 10^ῳ Πίνακι τοῦ προηγούμενου Τεύχους κατ' ἐνώπιον καὶ ἐν καταγραφῇ εἰκῶν ἀναπαριστᾷ κεφαλὴν (1) εὐρεθεῖσαν ἐν Ἐλευ-

(1) Ὑψος προσώπου 0,22 πλάτος κατὰ τὰ ζυγωματικά ὀστᾶ 0,17. Ἀπόστασις τῶν ἔσω γωνιῶν τῶν ὀφθαλμῶν ἀπ' ἀλλήλων 0,105, ἀπόστασις τῶν ἔσω γωνιῶν 0,04, ὕψος ῥινός ἀπὸ τῶν γείσεων τῶν ὀφρύων

στὶν τὸ φθινόπωρον τοῦ προπαρελθόντος ἔτους (1885) σκαπτομένου τοῦ χώρου ἐκείνου τοῦ ὑπὸ τὸν σπη-
 ἔως τῆς ἄκρας 0,08, ὕψος μετώπου 0,05, πλάτος στόματος 0,06, πλάτος λαιμοῦ 0,16, περιφέρεια αὐτοῦ κατὰ τὴν βίζαν 0,56, ὕψος αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πηγουνίου ἕως τῆς ἀρχῆς τοῦ θώρακος 0,14, περιφέρεια κρανίου μεγίστη 0,85. Μῆκος τοῦ θώρακος 0,41 πλάτος αὐτοῦ τὸ μέγιστον 0,21 ὕψος τοῦ ὄλου λίθου 0,49.

λαιώδη βράχον δεξιά τοῦ Προτύλου τοῦ Ἀππίου (1). Ὁ λίθος εὐρέθη πρηνῆς καὶ 0,40-0,50 Γ. Μ. ὑπεράνω τοῦ βράχου παρὰ τὴν ΜΑ^{ην} γωνίαν τοῦ Σηκοῦ τοῦ ἐκεῖ ἀποκαλυφθέντος Ναίσκου, οὗ τὰ σωζόμενα ἐδάφη τῆς κατασκευῆς ἐκαλύπτοντο ὑπὸ ἐπιχώσεως 1,50-3,00 Γ. Μ. πάχους, ἤτοι ὕψους, περίπου, καθόσον ἐννοεῖται καὶ ἐκεῖ ὁ βράχος εἶναι κατακλινήσ. Τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος κεφαλὴν ἐκάλυπτεν στρώμα χωμάτων 2,00 Γ. Μ. περίπου ὕψους, οὗ πολὺ μέρος εἶχε συμφορηθῆ ἐκεῖ, ὡς εἰκάζω, εἰς ὄχι πάνυ παλαιούς χρόνους· τοῦλάχιστον φαίνεται μοι πιθανὸν ὅτι τοὺς ἐκεῖ τόπους εἶχον χρησιμοποίησει καὶ οἱ Βυζαντινοὶ πρὸς ἰδίας χρείας (2). Γνωρίζουσι δὲ οἱ ἀναγνώσται τῆς Ἀρχ. Ἐφημερίδος (1886, σελ. 29. Πίν. 3) ὅτι ἐκεῖ εὐρέθησαν καὶ τὰ δύο ἐκεῖνα ἀνάγλυφα, ἅτινα παρέσχον μοι τὸ ἐνδόσιμον εἰς τὴν ὀνομασίαν τοῦ οἰκοδομήματος, ἐκεῖ δέ, ὡς καὶ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς ἐσημείωσα (1885, σελ. 28) πλὴν τούτων, εὐρέθησαν καὶ ἄλλα σχετικῶς διὰ τὸ μικρὸν τοῦ τόπου πολλὰ ἔργα τέχνης, ὧν ἀναγκαῖον κρίνω νὰ ἀναγράψω ἐνταῦθα τὰ ἀκόλουθα.

1. Ἀγαλμα νεανίου λίθ. πεντελικοῦ καὶ ὕψους 1,20 περίπου. Τῶν ἄκρων σώζονται οἱ πόδες ἐπὶ τῆς νῦν κολοβῆς βάσεως, ἐφ' ἧς τὸ ἀγαλμα ἴστατο, προσκεκολλημένοι καὶ πέδιλα φέροντες, ἀποκεκομμένοι δὲ τοῦ σώματος καὶ μὴ προσαρμόζοντες, διότι ἐξέλιπεν τῶν σφυρῶν μέρος· τοῦ δεξιοῦ βραχίονος σώζεται ἐλάχιστον μέρος ὃ δὲ ἀριστερὸς σχεδὸν ὀλόκληρος, πλὴν τῆς χειρὸς ἀπολεσθείσης, τοῦλάχιστον μήπω ἀνευρεθείσης· βλάβας δὲ ἔχει καὶ ἄλλας τὸ ἀγαλμα καὶ μάλιστα κατὰ τὸ καλύπτον, ὡς συνήθως, πλὴν τοῦ δεξιοῦ ὤμου καὶ τοῦ κατ' αὐτὸν μέρους τοῦ θώρακος, σχεδὸν ὅλον τὸ λοιπὸν σῶμα ἰμάτιον, ἀλλὰ σώζει τὴν κεφαλὴν σχεδὸν ὀλόκληρον (ἐλλείπει μόνον τοῦ κρανίου ὀπισθεν μικρὸν τι μέρος) καὶ πρὸ πάντων ἀλώθητον, πλὴν ἐλαχίστων ἀμυχῶν, τὸ πρόσωπον μετὰ καὶ τῆς ρινὸς σώας καθ' ὀλοκληρίαν. Ἡ ἐργασία τοῦ ἀγάλ-

(1) Παράβ. Πρακτικ. τῆς Ἀρχ. Ἐταιρ. τοῦ 1885, σελ. 27-28.

(2) Ἡ ἐπισκευὴ τοῦ δυτικοῦ τοίχου τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ἴσως καὶ ἡ δι' ἀσθέτου σύνδεσις πωρῆνης πλίνθου εἰς τὰ σωζόμενα θεμέλια τοῦ τοίχου τῆς μεσημβρινῆς τοῦ πλευρᾶς πιθανῶς νὰ ᾖσι Ῥωμαϊκῶν χρόνων· Βυζαντινῶν ὁμοίως χειρῶν ἔργον ἐφάνη μοι ἡ περίεξ τοῦ οἰκοδομήματος ὑπὸ τὸν σηλαιώδη βράχον ἐπίστρωσις τοῦ ἐδάφους ποῦ μὲν διὰ πλακῶν, ποῦ δὲ δι' ὀπτῶν πλίνθων.

ματος εἶναι ξηρὰ καὶ ὄχι ἐπιμελῆς (κατὰ τὴν κόμην μάλιστα τὴν γυναικί μᾶλλον ἀρμόζουσαν), εἰ καὶ ἐνιαχοῦ (κατὰ τὸ στόμα λ. χ.) ἐπιτετηδευμένη, ἢ δὲ ἀπὸ τοῦ ὄλου ἔργου ἐντύπωσις ψυχρὰ, ὥστε νὰ φαίνεται προῖον ὄχι τῶν καλῶν τῆς τέχνης χρόνων· καὶ ὅμως ὁ τύπος οὐδόλως ἀπίθανον νὰ ἴηαι τῶν Ἑλληνικῶν χρόνων εὕρημα εἰς τὸν Βάχχον πιθανῶς ἀναφερόμενος· καὶ τῷ ὄντι ὁ Βάχχος νεανικῶς καὶ ἐπὶ τὸ θηλυπρεπέστερον ἤρξατο ἐνωρὶς ἐν τῇ τέχνῃ εἰκονιζόμενος, τὸ δὲ ἡμέτερον ἔργον ἐκ τοῦ στήθους καὶ τῆς κατ' αὐτὸ γυμνότητος ἀποδείκνυται νεανίαν ἀναπαριστῶν· ἂν μόνον ἡ κεφαλὴ εὐρίσκετο πᾶς τις ἤθελεν ὑποθέσει αὐτὴν κεφαλὴν γυναικός.

2. Ἐκτύπου ἀναγλύφου (haut-relief) τὸ ἀπὸ τοῦ ἄκρου τοῦ θώρακος μέχρι τῶν ποδῶν μέρος ἀνδρὸς (1) εἰς σύμπλεγμα, ὡς εἰκάζω, ἀνήκοντος. Ὁ λίθος εἶναι ἐπίσης πεντελικός, τὸ δὲ μέγεθος τῶν προσώπων θὰ ἦτο περίπου τὸ φυσικόν. Ὁ εἰκονιζόμενος ἀνὴρ ἐπὶ θρόνου διὰ σφιγγῶν κεκοσμημένου καθήμενος ἢ μᾶλλον ἀνακεκλιμένος ἔχει τὸν ἀριστερὸν βραχίονα ἠπλωμένον καὶ ψαύοντα τῇ χειρὶ (σωζομένη κατὰ τὸ ἡμισυ περίπου) τὸν θρόνον. Τραχύτης τις τῆς σμίλης καὶ ἀμέλεια ἐν τῇ ἐξεργασίᾳ τῶν καθ' ἕκαστον, μάλιστα τοῦ καλύπτοντος τὰ κάτω μέλη τοῦ σώματος ἰματίου καὶ τῆς κοσμοῦσης τὴν φαινομένην πλευρὰν τοῦ θρόνου σφιγγός, παρατηρεῖται καὶ ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ, ἀλλ' ἢ ἀπ' αὐτοῦ ἐντύπωσις εἶναι ὄχι ψυχρὰ καὶ ὁ λίθος ὄχι ἐστερημένος ζωῆς, ὥστε δὲν ἀμαρτάνω ἴσως θεωρῶν αὐτὸ ἔργον τῶν καλῶν τῆς τέχνης (τοῦ Δ^{ου} ἀκόμη π. Χ. αἰῶνος) χρόνων καὶ κρίμα ὅτι περιῆλθεν ἡμῖν τόσον κολοβόν.

3. Τεμάχια δύο προσαρμόζοντα ταπεινοῦ ἀναγλύφου (2), ἐν οἷς σώζεται ὁ λαιμὸς μετὰ τοῦ θώρακος καὶ μέρους τῶν βραχιόνων γυναικείας μορφῆς χειριδωτὸν φορούσης χιτῶνα (οὗ ὅμως αἱ χειρὶδες πλατεῖαι καὶ πρὸς τὰ κάτω κρεμάμεναι ἀφίνουσι τοὺς βραχίονας γυμνοὺς) καὶ περίβλημα ἀπολήγον ὑπὲρ τοὺς δύο ὤμους ἔμπροσθεν εἰς ἄκρας, καθ' ὃν τρόπον καὶ ἐν ἄλλοις καὶ ἐν τῷ τῆς Ἀ-

(1) Ὁ λίθος εὐρέθη ὄχι κυρίως εἰς τὰ καλύπτοντα αὐτὸν τὸν Ναίσκον τοῦ Πλούτωνος χώματα, ἀλλὰ πάντοτε ἐντὸς τοῦ Περιόλου παρὰ τὸν βόρειον αὐτοῦ (τοῦ Περιόλου δηλ.) τοίχον. Μῆκος σωζόμενον 0,70, ὕψος 0,40, πάχος τῆς πλακῆς, ἐφ' ἧς ἡ μορφή, 0,10.

(2) Ὑψος σωζόμενον 0,30, πλάτος 0,20, πάχος τῆς πλακῆς 0,05.

κροπόλεως ἀγάλματι τῷ εἰς τὴν Πρόκνην ἀποδιδομένῳ (Mittheil. 1876, σελ. 304). Πολὺ φυσικῶς, ἤτοι κατὰ τὴν πραγματικότητα, ἐφάνη μοι εἰργασμένον τὸ τῆς ἀριστερᾶς μασχάλης κοῖλον, περιεργοὶ δὲ εἶναι δύο κατὰ τὸν λαιμὸν ἰκανῶς βαθέως κεχαραγμένοι γραμμαί· ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ ἔργον φαίνεται μοι τῶν καλῶν τῆς τέχνης χρόνων προϊόν.

4. Δύο τεμάχια προσαρμόζοντα ἐκτύπου ἀναγλύφου οἶα τὰ ἐν τῷ Ἀσκληπιεῖῳ Ἀθηνῶν εὑρεθέντα καὶ εἰκονίζοντα ἀνθρώπους σεβίζοντας (adorants) τὸ θεῖον κατὰ τινὰ οἶον δῆποτε τρόπον. Διακρίνονται ἐν ὄλῳ νῦν πέντε, γυναικεῖαι ἅπασαι πιθανῶς, μορφαὶ μία μεγαλειτέρα (ὕψος τὸ ὄλον 0,50) καὶ κατόπιν ταύτης τέσσαρες ἄλλαι μικρότεραι. Τὸ ἀνάγλυφον θὰ ἦτο, ὡς εἰκάζω, ἰκανῶς μέγα (1) καὶ πιθανῶς τῶν καλῶν ἐπίσης τῆς τέχνης χρόνων προϊόν, εἰ καὶ ὡς ἐκ τῆς σφόδρα ἐλεεινῆς καταστάσεως, εἰς ἣν μᾶς περιεσώθη, δύσκολον εἶναι νὰ ἐξενέγκῃ τις περὶ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἀσφαλῆ γνώμην.

5. Ἐτέρου συμπλέγματος με ἀναγλύπτους μορφὰς (φυσικοῦ σχεδὸν μεγέθους) τεμάχιον ἰκανῶς μέγα (2). Ὅπισθεν καὶ οἰονεὶ εἰς τὸ βάθος τῆς παραστάσεως γυναικεῖας μορφῆς, ὡς εἰκάζω, τὰ λείψανα (τύπος ταπεινός) παρ' αὐτὴν δέ, ἀλλ' ἔμπροσθεν, δύο ἕτεραι μορφαί, ὧν ἡ ἑτέρα μικρότερα κατὰ τὸ ἀνάστημα (κόρη;) τὸ στήθος δὲν ἀποτυποῦται σαφῶς), κατ' ἐνώπιον εἰκονιζομένη (τύπος ἐπίσης ταπεινός μᾶλλον) καὶ μετὰ τὸν ἀριστερὸν ὦμον εἰς τὰ νῶτα τῆς ἑτέρας ἐρειδομένη φορεῖ χιτῶνα ποδῆρη ἐξωσμένον κατὰ τὴν ὀσφύν, χωρὶς ὁμῶς νὰ σχηματίσῃ κόλπον, καὶ ἱμάτιον ἐρριμμένον ἐπὶ τὸν ὦμον τὸν δεξιόν, καθ' ὃν τρόπον εἰκονίζονται οἱ ἄνδρες συνήθως περιβεβλημένοι τὸ περίβλημα, καὶ κρατεῖ τῆ ἀριστερᾶ χειρὶ σωζομένη κατὰ τὸ πλεῖστον στάχεις· τῶν ἄλλων ἄκρων οὐδὲν σώζεται. Τῆς ἑτέρας γυναικεῖας μορφῆς τῆς ἐν καταγραφῇ λίαν ἐκτύπως εἰκονιζομένης σώζεται ἀποκεκομμένη καὶ 2-3 Γ. Μ. μακρὰν τοῦ ἄλλου σώματος εὑρεθεῖσα, ἀλλὰ σχεδὸν ἀκριβῶς προσαρμόζουσα ἡ κεφαλή (τὸ πρόσωπον ἀτυχῶς λελωθὴν) λυσίκο-

(1) Μῆκος, ἤτοι πλάτος, ἀμφοτέρων ὁμοῦ τῶν τεμαχίων 0,70 ὕψος τὸ μέγιστον σωζόμενον 0,76, πᾶχος τῆς πλακῆς (λιθ. πεντ.), ἐφ' ἧς αἱ μορφαί, 0,08.

(2) Μῆκος τοῦ ὄλου λίθου (πεντελ.) τὸ σωζόμενον 0,62, ὕψος 0,75, πᾶχος τῆς πλακῆς, ἐφ' ἧς αἱ μορφαί, 0,10.

μος. Ἡ εἰκονιζομένη φορεῖ χιτῶνα καὶ ἱμάτιον ἢ μᾶλλον πέπλον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὀπισθεν καταπίπτοντα καὶ ἐκράτει τῆ ἀριστερᾶ (ἐν μέρει σωζομένη) πιθανώτατα δᾶδα, ἧς ὡσαύτως ἐλάχιστον μέρος σώζεται. Τὸ πρόσωπον ἔχει πολὺ μελαγχολικὴν τὴν ἔκφρασιν καὶ ἴσως δὲν θὰ ἦτο πολὺ τολμηρὸν νὰ ὑπολάβῃ τις αὐτὴν ὡς τὴν Δήμητρα. Ἀλλὰ τίνα τῶν περὶ ταύτην καὶ τὴν Κόρην μύθων ἐξεῖκόνιζεν ὁ ὄλος λίθος δύσκολον νὰ ῥηθῇ. Ὡς πρὸς τὴν ἐργασίαν τὸ ἀνάγλυφον φαίνεται μοι προϊόν τῶν Ρωμαϊκῶν χρόνων καὶ τούτων ὄχι παλαιότερων τῶν τοῦ ἄλλου ἀναγλύφου, τοῦ ἐνεπιγράφου (Ἀρχ. Ἐφημ. 1886, Πίν. 3, ἀριθ. 2). Ἴσως δὲ εἰς τοῦτο τὸ ἀνάγλυφον ἀνήκωσι καὶ ἕτερα τινὰ τεμάχια (δαδός;) μάλιστα) ἐκ τῶν ἐκεῖ εὑρεθέντων, ἀλλὰ νὰ ἐξακριβώσω τὸ πρᾶγμα νῦν δὲν μοι ἦτο δυνατόν.

6. Ἀρχαῖζουσα κεφαλή (φυσικοῦ μεγέθους) ἐρμαϊκῆς στήλης, τὸν Βάχχον, ὡς νομίζω, εἰκονίζουσα. Νὰ καταδείξω ἐνταῦθα διὰ λέξεων μόνον καὶ ἄνευ εἰκόνας τὸ ἀρχαῖζον τῆς τέχνης αὐτῆς δὲν εἶναι εὐκόλον· ἀρκεῖ λοιπὸν νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἀρχαϊκῆ, ἤτοι ἡ ἀρχαῖζουσα, ἐργασία τοῦ τε πώγωνος καὶ τῆς κόμης ἐν γένει ἀντίκειται εἰς τὴν τοῦ ἄλλου προσώπου διάπλασιν. Τῆς στήλης σώζεται μικρὸν μέρος· ὁ λίθος εἶναι πεντελικός.

7. Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἀναγκαῖον εἶναι ἴσως νὰ προσθέσω ὅτι εἰς τὰ ἐκεῖ χῶματα καὶ ὄχι πολὺ μακρὰν τῆς κεφαλῆς, περὶ ἧς ὁ λόγος, εὑρέθη καὶ βαθρίδιον (μ. 0,50, ὕψ. 0,36 πᾶχ. 0,50) λίθου πεντελικοῦ(;) ὑπογλαυκίζοντος, κοιλότητα ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας του φέρον ἐλλειψοειδῆ (μῆκος αὐτῆς 0,40, πλάτος 0,30, βάθος 0,06) (1) καὶ κατὰ τὴν ἔμπροσθεν ἐπιφάνειάν του τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν, τῶν γραμμάτων τῆς ὁποίας ἀποδίδομεν ἐνταῦθα τὸ ἀκριβὲς σχῆμα κατὰ χάρτινον ἀποτύπωμα διὰ ζιγγογραφήματος.

Ε Υ Β Ο Υ Λ Ε Ι
Β Λ Υ Κ Ι Δ Ε Υ Ξ Α Π Ο Λ Λ Ο Δ Ρ Ο Υ Ε Κ Κ Ε Ρ Α Μ Ε Λ Ν
Δ Ι Ο Φ Α Ν Τ Ο Ξ Δ Ι Ο Π Ε Ι Θ Ο Υ Ξ Μ Υ Ρ Ρ Ι Ν Ο Υ Ξ Ι Ο Ξ
Α Ν Ε Θ Η Κ Α Ν

Ἐν τῷ σχετικῶς λοιπὸν μικρῷ ἐκείνῳ τριγώνῳ,

(1) Ὡς ἐκ περισσοῦ σημειῶ ἐνταῦθα ὅτι δοκιμάσας εὑρον ὅτι δὲν χωρεῖ ἢ περὶ ἧς ὁ λόγος κεφαλή εἰς τὴν κοιλότητα τοῦ βάθρου.

οὔ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐσημείωσα, τὴν μὲν μίαν πλευρὰν σχηματίζει αὐτὸς ὁ σπηλαιώδης βράχος, τὰς δὲ λοιπὰς δύο τοῖχοι ἀποτελοῦντες τὸν Περιβόλον, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου ὑψοῦτο ὁ Ναὸς τοῦ Πλούτωνος, εὐρέθησαν, ἢ (τὰ πλείστα) ἐν αὐτοῖς τοῖς χώμασι τοῖς καλύπτουσι τὰ λείψανα τοῦ Ναΐσκου τοῦ Πλούτωνος, ἢ (ὀλίγα) ἐν τοῖς χώμασι τοῖς καλύπτουσι τὸ μεταξὺ τοῦ βορείου τοῦ Ναοῦ τοῖχου καὶ τοῦ βορ. τοῦ Περιβόλου τοῖχου διάστημα, ἐλάχιστον ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντα καὶ οἰοῖται ἐν σωρῶ ἐκεῖ κατακείμενα ἐντὸς μιᾶς καὶ ἡμισείας ἡμέρας 10-12 σκαφέων σκαπτόντων πάντα τὰνωτέρω καὶ τινὰ ἄλλα ἥττονος λόγου ἄξια γλυπτικὰ ἔργα χρόνων τῆς τέχνης διαφορωτάτων. Τίνων λοιπὸν χρόνων προῖον νὰ ἦναι ἡ ἡμετέρα κεφαλή, τίνα δὲ θεὸν ἢ ἄνθρωπον νὰ ἀπεικόνιζε καὶ ἐν τίνι ὄντα σχέσει πρὸς τὸ ἐκεῖ ἀποκαλυφθὲν οἰκοδόμημα, ὅπερ οὐχὶ ἄνευ λόγου, νομίζω, ἐκλαμβάνω ὡς τὸν Ναΐσκον τοῦ Πλούτωνος;

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν τῇ κατὰ τὰς δύο κυριωτέρας ὄψεις τοῦ ἔργου ἀπεικονίσει οὐ μόνον ἡ κεφαλή μετὰ τοῦ λαιμοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ θώρακος μέρος σώζεται· δυστυχῶς ὁμοίως, ὡς συνήθως, ἢ εἰς σχεδὸν ὀλόκληρος εἶναι ἀποκεκρουσμένη καὶ τὸ ἄνω χεῖλος κατὰ τὸ πλείστον, ἀμφοτέρω δὲ τῶν ὀφρύων τὰ γείσα οἰκτρῶς λελωδημένα, βλάβαι, αἰτίνες σφόδρα παραβλάπτουσι τὴν ἐκ τοῦ ὄλου προσώπου ἐντύπωσιν· ἀλλὰ καὶ τῆς κόμης, ἣν περιθέει, ὅπισθεν κυρίως δίκην διαδήματος, ταινία, ἀπεκρούσθη τις τῶν πρὸς τὰ δεξιὰ ἔμπροσθεν βοστρύχων καὶ τοῦτο ἴσως εἶναι ἡ αἰτία τοῦ ὅτι ἡ δεξιὰ παρεῖα μικρόν τι πλατυτέρα τῆς ἀριστερᾶς φαίνεται· ἀλλὰς οὐσιώδεις βλάβας δὲν φέρει ὁ λίθος καὶ εἶναι πρὸς τὰ κάτω ὀλοτρόγυρα οὕτω πεπελεκημένος, ὅπως συνήθως πᾶσαι ἐκεῖναι αἱ κεφαλαί, αἰτίνες ἦσαν προωρισμέναι ν' ἀποτελέσωσι μέρος ὀλοκλήρου ἀγάλματος κατ' ἰδίαν ἐξεργαζόμεναι καὶ κατόπιν ἐπὶ τοῦ κορμοῦ καταλλήλως προσαρμοζόμεναι (1).

Ὅταν ἡ κεφαλή ἐξεχώσθη, ἡ πρώτη μου ἐξ αὐτῆς ἐντύπωσις δὲν ὑπῆρξε πολὺ εὐνοϊκή, ὅχι μόνον διότι ἡ προσοχή μου ἦτο ἐστραμμένη πρὸς ἐκεῖνα τῶν ἐκεῖ εὐρεθέντων ἔργων, ὅσα συνέβαλον εἰς ὑπο-

(1) Τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο ἀσύνθητες καὶ δι' ἄλλα τοῦ σώματος ἄκρα καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς ἀρχαίους τῆς τέχνης χρόνους εἰς τὰ ἐκ Παρίου (ἐξ οὗ εἶναι πεποιημένη καὶ ἡ ἡμετέρα κεφαλή) λίθου ἔργα· ἀρὰ γε μόνον διὰ τὸ εὐκολώτερον τῆς μεταφορᾶς μικροτέρων τεμαγίων (παράβ. Ἀρχ. Ἐφημ. 1886, σελ. 75 καὶ 1884, σελ. 184, σημ. 1).

στήριξιν τῆς ὀνοματοθεσίας τοῦ ἀποκαλυφθέντος ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ οἰκοδομήματος, ἀλλὰ καὶ διότι εἰς τὰ ὄμματά μου προσέπεσε πρὸ παντὸς ἄλλου ἢ κόμη, ἦτις, εἰ καὶ κατὰ τὸν τύπον δύναται νὰ ἀνάγηται εἰς τοὺς καλοὺς τῆς τέχνης χρόνους (ὁ Δύσιππος μάλιστα λέγεται ὅτι ἠγάπα νὰ κοσμηῇ τὰς κεφαλὰς τῶν ἔργων του διὰ κόμης οὕτως ἐπὶ τὸ ζωγραφικώτερον καὶ πρὸς τὴν πρώτην ἐντύπωσιν πεποιημένος) δὲν διακρίνεται ὁμοίως βεβαίως ἐπὶ ἐπιμελεῖ καὶ λεπτῇ ἐργασίᾳ· καὶ αὐτὸ δὲ τὸ σωζόμενον μέρος τοῦ θώρακος μετὰ τοῦ καλύπτοντος αὐτὸν παραδόξου ἐνδύματος ἀμελῶς εἶναι εἰργασμένον, γλίσχρος δὲ καὶ ἀνεπαρκῆς, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἡ ἀνατομικὴ αὐτοῦ διάπλασις, εἰ μὴ καὶ ἐλαττωματικὴ, ἂν ὄντως ὁ ἐν Ἐλευσίνι εὐρεθεὶς λίθος ἀπετέλει μέρος ὀλοκλήρου ἀγάλματος καὶ δὲν ἦτο αὐτοτελὲς προτομή (buste), ὅπως τινες πρεσβεύουσι (1). Ταῦτα δὲ, τὸ ρεμβῶδες πῶς τοῦ βλέμματος καὶ τὸ κατὰ τι προσωπικὸν (portraitartig), ὅπερ εὐρίσκω ἐγὼ ἐν τῇ ὄλῃ φυσιογνωμίᾳ τῆς κεφαλῆς χωρὶς καὶ νὰ δύναμαι νὰ ὀρίσω αὐτὸ ἀκριβέστερον, μ' ἔκαμαν νὰ τὴν ἀποδώσω κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν Ἀντίνοον. Τοῦ Βιθυνοῦ ἐκείνου νεανίου τοῦ μυθθέντος βεβαίως τὰ μυστήρια καὶ τοσοῦτον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων τιμηθέντος (γνωστὸν ὅτι καὶ ἐορτῇ εἰς τιμὴν του εἶχε θεοπισθῆ) ἤλπιζον νὰ εὕρω ἐν Ἐλευσίνι καὶ ἑτέραν, καλλίονα τῆς ὑπὸ Lenormant εὐρεθείσης, εἰκόνα. Οἶκοθεν δ' ἐννοεῖται ὅτι ὑποθέσας τὴν κεφαλὴν προῖον τῶν Ἀδριανείων χρόνων τὴν ὑπελάμβανον πάντοτε κατ' ἀπομίμησιν προγενεστέρων τύπων ποιηθεῖσαν (οἷα εἶναι καὶ τὰ πλείστα, ἂν δὲν σφάλω, τῶν εἰς

(1) Περὶ τοῦ πράγματος ἐζήτησα καὶ τὴν γνώμην δύο τῶν παρ' ἡμῖν γλυπτῶν, ὃν ὁ ἕτερος διατάζει νὰ δεχθῆ ὅτι ὁ λίθος τῆς Ἐλευσίνας ἦτο προωρισμένος ν' ἀποτελέσῃ μέρος ὀλοκλήρου ἀγάλματος διὰ τινος τεχνικοῦ λόγου καὶ δυσκολίας περὶ τὴν τοποθέτησιν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κορμοῦ, περὶ ὧν περιττὸν νὰ κάμω μακρότερον λόγον. Ἐγὼ ἀποκλίνω πρὸς τὴν γνώμην ὅτι ἀνήκεν εἰς ὀλόκληρον ἄγαλμα, ὅπερ κατὰ τὸν Gilliéron ἴστατο ὄρθιον καὶ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς τὸ ὄλον βάρος στηρίζον, διότι καὶ κίνησις ἐν αὐτῷ ἀρκοῦσα ἐνυπάρχει (ἢ ὥστε νὰ ὑποτεθῆ καθήμενον) καὶ μόνον ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς στηρίξεως ἐξηγῆται ἡ ἀνύψωσις τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου καὶ ὅχι ἐκ κινήσεως οἷας δήποτε τοῦ βραχίονος. Θὰ ἦτο δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τεχνίτην καὶ ὀλίγον τι μᾶλλον πρὸς τὰ ἔμπροσθ' καὶ ὅχι ὅπως ἐν τῇ ἀπεικονίσει παρεστάθη ἡ κεφαλή κεκλιμένη, ὅποτε καὶ τὸ πολὺ προεξέχον τοῦ στήθους (παράβ. τὴν ἐν καταγραφῇ μάλιστα εἰκόνα) μετριάζεται κάπως. Καὶ ἕτερον δὲ ἐκ βαρυτέρου ὑφάσματος ἱμάτιον ἐκάλυπτε πιθανώτατα τὸν ἀριστερόν ὤμον καὶ πολὺ μέρος τοῦ λοιποῦ σώματος, διὰ τῶν πτυχῶν τοῦ ὁποίου ἀπεκρύπτετο ἐπίσης καὶ τῆς προσαρμογῆς τοῦ σιωθέντος λίθου ἐπὶ τοῦ ὄλου κορμοῦ ἱκανὸν μέρος.

τὸν Ἀντίνοον, ἀναφερομένων ἔργων ἐπὶ τὸ *ιδανικώτερον* πεπλασμένα καὶ πρὸς ἄλληλα ὄχι πολὺ ὅμοια) (1) ἀνωμολόγουν δ' εὐθύς ἐξ ἀρχῆς τὴν μεγάλην τοῦ ἐργασαμένου δύναμιν τοῦ νὰ ἐμψυχοῖ τὸν ἄψυχον λίθον. Ἀλλὰ μετ' ἀκριβεστέραν τοῦ πράγματος ἐξέτασιν ἤλλαξα γνώμην. Καὶ ὁμοιότητας δὲν εὑρίσκον τοῦ ἡμετέρου λίθου πρὸς τὰ εἰς τὸν Ἀντίνοον ἀποδιδόμενα ἔργα, καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ζῶη μὲ ἔπεισαν ὅτι ἔπρεπε νὰ δεχθῶ τὴν γνώμην τῶν λεγόντων ὅτι τὸ ἔργον, καίπερ μὴ ἄψογον, εἶναι οὐδὲν ἥττον τῶν Ἑλληνικῶν ἔτι χρόνων προϊόν· ἡ ὑπάρχουσα ἀντίθεσις ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῆς κόμης καὶ τοῦ θώρακος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ πρόσωπον καὶ μάλιστα τὸν πλήρη ζῶης καὶ ἐν ὄλῳ τῷ σφρίγγει, μετὰ τινος μάλιστα ὑπερβολῆς, τὸ μυικὸν σύστημα ἀναδεικνύοντα λαιμὸν ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ κατὰ τινα οἶον δῆποτε τρόπον, ἄλλως δὲ γνωστὸν εἶναι ὅτι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον καὶ ἐν τοῖς ἀριστουργήμασι παρατηροῦνται ἐλλείψεις.

Τὴν Ἑλευσινιακὴν κεφαλὴν, πλὴν πολλῶν ἄλλων, εἶδε κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα καὶ ὁ κ. Benn-dorf καὶ ὑπερέξηρεν αὐτὴν ὡς ἔργον ὄχι μόνον τῶν Ἑλληνικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν καλῶν τῆς τέχνης χρόνων, αὐτοῦ ἔτι τοῦ Δ^{ου} αἰῶνος π. Χρ., καὶ ζητήσας ἔλαβε καὶ γύψινον αὐτῆς ἐκμαγεῖον διὰ τὸ ἐν Βιέννῃ Μουσεῖον· παρεπιδημοῦντι δὲ μοι κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Αὐστρίας ὄχι μόνον ἀνεκοίνωσε τὴν ὑπαρξίν δύο ἀντιγράφων τῆς Ἑλευσινιακῆς κεφαλῆς ἐν τοῖς Ἰταλικῶν Μουσεῖοις, ἀλλὰ καὶ φιλοφρόνως παρέσχε μοι τὴν συνδρομὴν του νὰ ἴδω καὶ μελετήσω ἐκμαγεῖον γύψινον τοῦ ἐτέρου αὐτῶν, τοῦ ἐν Καπιτωλίῳ δηλ. ἀντιγράφου, κατα-

στήσας με συγχρόνως προσεκτικὸν καὶ ἐπὶ τῆς ὁμοιότητος, ἣν εὑρίσκειν, τοῦ Ἑλευσινιακοῦ ἔργου πρὸς τὸ ἐκ Δήλου ἐν τῷ Μουσεῖῳ τοῦ Λούβρου μάρμαρον τὸ ἀποδιδόμενον κοινῶς εἰς τὸν Ἰνωπὸν (1) καὶ τὴν ἐπίσης ἐκ Δήλου ἐν τῷ τῆς Μυκόνου Μουσεῖῳ κεφαλὴν, ἣν ἐδημοσίευσεν μετ' εἰκόνος ὁ κ. Homolle (Bul. d. Cor. Hell. 1885 σελ. 253). Αἱ ἀνακοινώσεις αὗται τοῦ ἐν Βιέννῃ καθηγητοῦ, μάλιστα δὲ ἡ περὶ τῆς ὑπάρξεως ἀντιγράφων, ἐξ ἧς εὐλόγως εἰκάζετο ὅτι ἡ Ἑλευσινιακὴ κεφαλὴ ἦτο ἡ ἀνεφέρτεο καὶ αὐτὴ εἰς ὄχι τυχαῖον ἔργον, μὴ ἐκίνησαν ἔτι μᾶλλον τὴν περιέργειαν καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν ἐνδιαφέρον νὰ ἐξετάσω ἀκριβέστερον τὰ κατ' αὐτήν. Ἀλλ' ὅ, τι δῆποτε καὶ ἂν ἠυκαίρησα νὰ ἐξερευνήσω περὶ τοῦ πράγματος προτιμῶ νὰ παρέλθω ἐν σιγῇ, γινώσκων ὅτι περὶ αὐτοῦ προτίθεται ὁσονοῦπω νὰ κάμη διὰ μακρῶν λόγων καὶ ὁ κ. Benndorf. Μίαν μόνον ἀναγκαῖον κρίνω, πρὶν καταστρέψω τὸν λόγον, νὰ προσθέσω ἐνταῦθα παρατήρησιν ὅτι δηλ. πρὸς τὴν κεφαλὴν τοῦ Πραξιτελείου Ἑρμοῦ οὐδεμίαν εὑρίσκω ἐγὼ ὁμοιότητα θεωρῶν τὴν Ἑλευσινιακὴν κεφαλὴν ἐν τε τῷ ὄλῳ καὶ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστον θεμελιωδῶς διάφορον καὶ ὅτι ὁμοιότης τις αὐτῆς, ἂν δὲν ἀμαρτάνω, ὡς πρὸς τὸν ἐν γένει σχηματισμὸν τοῦ προσώπου ὑπάρχει μᾶλλον πρὸς τὰ ἐν τῷ Κεντρικῷ Μουσεῖῳ τῶν Ἀθηνῶν ἐκ Τεγέας ἔργα (Mittheil. d. D. Ar. In. 1881, σελ. 393, Ἀρχ. Ἐφημ. 1886, σελ. 17) τὰ εἰς τὸν Σκόπαν ἀποδιδόμενα.

¹ Ἐν Ἑλευσίνι τῇ 1η Φεβρουαρίου 1887.

Δ. ΦΙΛΙΟΣ

(1) Οἴκοθεν ἐγνωστέον ὅτι τῶν πλείστων αὐτῶν μόνον εἰκόνας καὶ ταύτας ἀτελεῖς εἶχον ὑπ' ὄψιν, ἀφοῦ, ὡς γνωστὸν, τὰ μὲν μαρμάρια αὐτοῦ ἐν Ἀθῆναις ὑπάρχοντα ἀπεικάσματα εἶναι ἐλάχιστα καὶ ὄχι

τὰ κάλλιστα, ἐκμαγεῖων δὲ γυψίνων Μουσεῖον δὲν ἔχομεν ἀκόμη·

(1) Παράβ. Gazette Archéol. 1886, pl. XXII. Τὴν παραπομπὴν ὀφείλω εἰς τὸν φίλον Κ. Α. Κουμανοῦδην.

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

Ἐν ταῖς παρὰ τὸ Ἐρέχθειον γιγνομέναις ἀνα-
σκαφαῖς εὐρέθη περὶ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης
ἐβδομάδος ἐν τοίχῳ ἀπὸ τοῦ βορείου τείχους τῆς

Ἀκροπόλεως πρὸς τὸ Ἐρέχθειον διευθυνομένην ἢ
ἐπιγραφήν

		ΕΧΟΡΗ	
		ΕΔΙΔΑΞΚΕΝ	ΒΙ
		ΚΛΕΟΥΞ	ΚΩΙ
		ΝΗΞΠΑΙΔΩΝ	ΑΝΖ
5		ΔΗΜΟΔΟΚΟΞΕΧΟΡΗΓΕΙ	ΚΑΛ
	ΟΡΗΓΕΙ	ΙΠΠΟΘΩΝΤΙΞΑΝΔΡΩΝ	ΤΡΑ
	ΑΞΚΕΝ	ΕΥΚΤΗΜΩΝΕΛΕΥ:ΕΧΟΡΗ	ΘΑ
		ΚΩΜΩΙΔΩΝ	ΚΑ
	ΟΡΗΓΕΙ	ΕΥΡΥΚΛΕΙΔΗΞΕΧΟΡΗΓΕΙ	ΥΠ
10	ΝΕΔΙΔΑΞ	ΕΥΦΡΟΝΙΟΞΕΔΙΔΑΞΚΕ	ΕΠ
	Υ	ΤΡΑΓΩΙΔΩΝ	
	ΙΔΩΝ	ΞΕΝΟΚΛΗΞΑΦΙΔΝΑ:ΕΧΟΡΗ	
	ΡΗΓΕΙ	ΑΙΞΧΥΛΟΞΕΔΙΔΑΞΚΕΝ	
	ΖΝ	ΕΠΙΑΒΡΩΝΟΞ	
15	ΩΡΗΓ	ΕΡΕΧΘΗΞΠΑΙΔΩΝ	
		ΧΑΡΙΑΞΑΓΡΥΛΗ:ΕΧΟΡΗ	
	ΦΙ	ΛΕΩΝΤΙΞΑΝΔΡΩΝ	
		ΔΕΙΝΟΞΤΡΑΤΟΞΕΧΟ	
		ΚΩΜΩΙΔΩΝ	
20		ΩΡΗΓ	

συμπληρωτέα ὧδε:

	[τραγωδῶν]	
		ἐχορή(γει) ἐδίδασκεν
		Βι[... ἐχορήγει] κω[μωδῶν]
	[Ἐπι Φιλο]κλέους	Ἄνδ[... ἐχορήγει]
	[Οἰν]ηὶς παιδῶν	Καλ[... ἐδίδασκεν]
5	[κωμωδῶν]	Τρα[γωδῶν]
	[..... ἐχ]ορήγει	Θα[... ἐχορήγει]
	[..... ἐδιδ]ασκεν	Κα[... ἐδίδασκεν]
	[τραγωδῶν]	Υπ[οκριτῆς.....]
	[..... ἐχ]ορήγει	Ἐπ[ι.....]
10	[.....]ν ἐδίδασ(κεν)	
	[ἐπι.....]υ	
		Εὐκτῆμων Ἐλευ(σίνιος) ἐχορή(γει) κωμωδῶν Εὐρυκλειδῆς ἐχορήγει Εὐφρόνιος ἐδίδασκε τραγωδῶν

[. πα]ίδων	Ξενοκλῆς Ἀφιδνα(τος) ἐχορή(γει)
[. ἐχορ]ήγει	Αἰσχύλος ἐδίδασκεν
[. ἀνδρῶ]ν	Ἐπί Ἀβρωνος
15 [. ἐχο]ρήγ(ει)	Ἐρεχθίς παιδίων
[κωμωδῶν]	Χαρίας Ἀγρυλῆ(θεν) ἐχορ[ήγει]
[. ἐχορ]ήγ(ει)	Λεωντίς ἀνδρῶν
	Δεινόστρατος ἐχο[ρήγει]
	κωμωδῶν
20	[ἐχο]ρήγ(ει)

Τῶν τριῶν τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης στηλῶν ἡ πρώτη καὶ ἡ τρίτη ὀλοτελῶς σχεδὸν κεκολοθωμέ-
ναι οὐδὲν νέον διδάσκουσιν ἡμᾶς· ἡ τρίτη περιέχει
τρεις ἀναγραφὰς νικῶν μουσικῶν ἀγῶνων. Τῆς πρώ-
της ἀναγραφῆς σφίζεται ἐλάχιστον μόνον μέρος· τῆς
τρίτης ἐλλείπει δυστυχῶς τὸ μέρος τὸ περιλαμβά-
νον τὴν κωμικὴν καὶ τραγικὴν νίκην τὴν ἐπὶ τοῦ
Ἀβρωνος ἄρχοντος· τῆς δευτέρας πλήρους κατὰ τὰ
λοιπὰ ἐλλείπει τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ ὀνόματος τοῦ
ἄρχοντος καὶ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ ὀνόματος τῆς
φυλῆς τῆς νικησάσης ἐν τῷ μουσικῷ ἀγῶνι τῶν
παιδίων. Εὐτυχῶς ἀμφοτέρωτα ταῦτα δυνάμεθα μετὰ
βεβαιότητος νὰ συμπληρώσωμεν. Καὶ εἰς συμπλή-
ρωσιν μὲν τοῦ ὀνόματος τῆς φυλῆς ὁδηγεῖ ἡμᾶς τὸ
πρὸ τοῦ ΗΙΞ (στ. 4) σφζόμενον δεξιὸν ἡμισυ τοῦ
Ν· ἡ φυλὴ εἶνε ἡ Οἰνίης· εἰς τὴν συμπλήρωσιν δὲ
τοῦ ὀνόματος τοῦ ἄρχοντος ἄγει ἡμᾶς ἡ ἐν τέλει
τῆς ὑποθέσεως τοῦ Ἀγαμέμνονος τοῦ Αἰσχύλου
διδασκαλία τῆς Ὀρεστείας ἔχουσα οὕτως:

« Ἐδιδάχθη τὸ δρᾶμα ἐπὶ ἄρχοντος Φιλοκλέους
ὀλυμπιάδι κη' (1) ἔτει β'. πρῶτος Αἰσχύλος Ἀγα-
μέμνονι, Χοηφόροις, Εὐμενίσι, Πρωτεῖ σατυρικῷ.
Ἐχορήγει Ξενοκλῆς Ἀφιδνεύς ». Ἡ ταυτότης τοῦ
ὀνόματος τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ, τοῦ ὀνόματος καὶ
τοῦ δημοτικοῦ τοῦ χορηγοῦ καὶ τοῦ δευτέρου ἡμί-
σεος τοῦ ὀνόματος τοῦ ἄρχοντος πείθουσιν ἡμᾶς,
ὅτι ὡς ἐν τῇ διδασκαλίᾳ οὕτω καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ
πρόκειται περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ ἄρχοντος Φιλοκλέους τῆ
Ὀλυμ. 80,2 νίκης τοῦ Αἰσχύλου διὰ τῆς Ὀρε-
στείας.

Ὁ κωμικὸς ποιητὴς Εὐφρόνιος ὁ κατὰ τὸν αὐ-
τὸν ἀγῶνα νικήσας ἦτο ἀγνωστος μέχρι τοῦδε.
Ὁ γνωστὸς κωμικὸς ποιητὴς Εὐφρών εἶνε τῆς νέας

κωμωδίας ποιητῆς (ἴδ. Meineke, *Historia critica
comicoorum graecorum* σ. 477 κ. ἐ.).

Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης μανθάνομεν καὶ τὸ
ὀρθὸν ὄνομα τοῦ ἄρχοντος τῆς Ὀλυμ. 80,3. Ὁ
Διόδωρος ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν κεφαλ. 77, 78 καὶ 79
τοῦ XI βιβλίου ἀναγράφει ἄρχοντας τῆς Ὀλυμπ.
80,1 τὸν Φρασικλείδην, τῆς Ὀλυμπ. 80,2 τὸν
Φιλοκλῆ καὶ τῆς Ὀλυμπ. 80,3 τὸν Βίωνα. Ὁ Φι-
λοκλῆς ὅμως ὁ παρὰ Διοδώρῳ εἶνε ὁ αὐτὸς καὶ ὁ
τῆς ἡμετέρας ἐπιγραφῆς· ἀναγκαίως ἄρα καὶ ὁ
μετ' αὐτὸν Βίων εἶνε ὁ τῆς ἐπιγραφῆς ἡμῶν Ἀβρων·
οὕτω δὲ γραπτέον παρὰ Διοδώρῳ.

Ὅμοια τεμάχια τῷ παρόντι ἔχουσιν ἀνευρεθῆ
πρὸ χρόνων τινὰ μὲν ἐν τῇ Ἀκροπόλει, τινὰ δὲ ἄλ-
λαχοῦ. Τὰ τεμάχια ταῦτα πάντα εὑρηγνται νῦν ἐν
τῷ C. I. A. II, 971 a, b, c, d καὶ e. Τῶν τεμα-
χίων τούτων τὰ a, b καὶ e ὄντα νῦν ἐν τοῖς ὑπο-
γείοις τοῦ κεντρικοῦ μουσείου παραβαλόντες πρὸς
τὸ ἡμέτερον τεμάχιον εὔρομεν κατὰ πάντα ὅμοια
αὐτῷ. Τὰ γράμματα αὐτῶν ταῦτα ὄντα κατὰ τε τὸ
σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος δὲν φαίνονται παλαιότερα
τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ 4 αἰῶνος. Αἱ ἐν ἐκείνοις
ἀνευρισκόμεναι συγκοπαὶ εὑρηγνται καὶ ἐν τῷ πα-
ρόντι τεμαχίῳ, ὡς λ. γ. ἐν στηλ. 2 στ. 12 Ἀφιδνα·
καὶ ἐχορή ἀντὶ τοῦ Ἀφιδναῖος καὶ ἐχορήγει.

Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι πάντα τὰ τεμάχια ταῦτα
ἀνήκουσιν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπιγραφὴν, ἐκ
πλειόνων πλακῶν βεβαίως συγκειμένην, ἥτις ἀνέ-
κειτο ἐν Ἀκροπόλει καὶ οὐχὶ μακρὰν τοῦ Ἐρε-
χθείου. Φρονοῦμεν ὅτι ὁ Köhler πραγματευόμενος
περὶ τῶν τεμαχίων τούτων ἐν *Mittheilungen des
deuts. arch. Institutes* τόμ. III σ. 10 κ. ἐ. ὀρθῶς
θεωρεῖ αὐτὰ ὡς μέρη καταλόγου τῶν ἐν τοῖς μεγά-
λοις Διονυσίοις νικῶν τῶν μουσικῶν ἀγῶνων. Ὡς
ἀπλῆν εἰκασίαν ἡμῶν λέγομεν ὅτι πιθανῶς ἡ ἀνα-

(1) Ὁ Meursius διορθοῖ ὀρθοηχοστῆ (Kirchhoff ἔκδ. Αἰσχύλου).

γραφῆ αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ῥήτορος Λυκούργου ὅτε οὗτος καὶ ἄλλα τινὰ τοῦ θεάτρου ἐκλονίσεν. Ἐκ τῶν ἐν τοῖς τεμαχίοις τούτοις ἀναγραφομένων νικῶν παλαιότερα εἶνε ἢ ἐν C. I. A. II, 971 a ἀναγραφομένη νίκη τοῦ Αἰσχύλου χορηγοῦντος τοῦ Περικλέους· τὴν ἀναγραφὴν ταύτην ἀναφέρει ὁ Köhler (σελ. 106 καὶ 107) εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας (467). Ὁ Bergk (Rheinisches Museum τόμ. XXXIV σ. 301 κ. ἐ.) ἐσφαλμένως ἀνάγει αὐτὴν εἰς Ὀλυμ. 80,1· διότι καὶ ἀκόμη ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ τεμάχιον ἡμῶν ἔκειτο ὑπὸ τὸ C. I. A. II, 971 a, πρέπει μεταξὺ τῶν δύο τούτων νὰ παραδεχθῶμεν τοῦλάχιστον μίαν ἀναγραφὴν, ὡς δεικνύουσι τὰ ἐν στήλῃ 2 στ. 1-2 τῆς ἡμετέρας ἐπιγραφῆς ἐχορή(ρει) καὶ ἐδίδασκεν, ἅτινα ἀνάγονται εἰς τὴν τραγικὴν νίκην τῆς Ὀλυμπ. 80,1 ἀναγραφῆς. Ὁρθῆ ὅμως εἶνε ἢ τοῦ Bergk (σελ. 331 σημ. 1) παρατήρησις ὅτι ἐν C. I. A. II, 971 b στ. 14 ἔκειτο τὸ ὄνομα τοῦ Εὐπόλιδος· διότι ἐκ τῆς Ἰ υποθέσεως τῆς Εἰρήνης τοῦ Ἀριστοφάνους μανθάνομεν ὅτι ἐπὶ ἄρχοντος Ἀλκαίου ἐν ἄσσει πρῶτος ἦν Εὐπόλις Κόλαξιν. Ἡ τελευταία ἀναγραφὴ νικῶν εἶνε ἢ ἐπὶ ἄρχοντος Ἀριστοφάνους (331 Ὀλυμπ. 412,2) ἢ ἐν C. I. A. II 971 e στηλ. 2 ἀναγραφομένη.

Δύο τινὰ παρατηροῦμεν ἐν παρόδῳ· πρῶτον ὅτι ὅσα νεώτερα εἶνε αἱ ἀναγραφόμεναι νικαί, τοσούτω πληρέστεραι εἶνε αἱ ἀναγραφαί, ὡς ἐκεῖναι π. γ. ἐν αἷς προστίθεται καὶ ὁ τραγικός ὑποκριτής (C. I. A. II, 971 b στ. 6 καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ στηλ. 3 στ. 8)· δεύτερον ὅτι πάσης ἀναγραφῆς τὸ ἐ τῆς ἐπὶ τῆς πρὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἄρχοντος κεῖται ἐκτός τῆς καθέτου τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων τῶν λοιπῶν στίχων· νομίζομεν ὅτι τοῦτο ἐγένετο πρὸς εὐχερῆ ἀνεύρεσιν τῶν ἀναζητουμένων νικῶν.

Ἴσως συνεχιζομένων τῶν ἀνασκαφῶν εὐρεθῶσι καὶ ἄλλα τεμάχια τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης καὶ οὕτω δυνηθῶμεν καὶ πάλιν ἐκτενέστερον νὰ πραγματευθῶμεν περὶ αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Φεβρουαρίου 1887.

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Εἰς τὴν ἐξ Ἐλευσίνος ἐπιγραφῆν

Εἰς τὰς σημειωθείσας τοῦ χαρακτοῦ ἀβλεψίας προσθετέαι ἀκόμη καὶ αἱ ἐξῆς· Β, στ. 59 τάττεσθαι ἀντὶ τοῦ τάττεσθαι, ἥτις καὶ ὑπεδείχθη ἐν τῇ μεταγραφῇ, καὶ Β, στ. 38 λίθοι ἀντὶ τοῦ λίθοσ πιθανῶς, ὅποτε καὶ ἡ ὅλη αὐτὴ φράσις ἠδύνατο νὰ συμπληρωθῇ τέμνειν δὲ καὶ μεῖζους λίθος. Ἰδικαί μου δὲ ἀβλεψίαι εἶναι Β, στ. 87 ΚΑΛΕΙΑ ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ λίθῳ ὀρθῶς φερομένου ΚΑΙΛΕΙΑ. Β, στ. 20 τὸ δεύτερον γράμμα δὲν διακρίνεται σαφῶς, πάντως ὅμως δὲν εἶναι Ο. Β, στ. 52 τὸ τελευταῖον γράμμα διεκρίνα κατόπιν ὡς Ι, ὥστε ἠδύνατο καὶ Π μᾶλλον νὰ ἦναι. Α, στ. 21 τὸ τελευταῖον γράμμα ἀνέγνωσα μᾶλλον ὡς Ο. Β, στίχ. 68-69 τῆς μεταγραφῆς ἀντὶ τοῦ τετρίποδας γράφ. τετράποδας.

Ἐν Ἐλευσίνοι τῇ 22 Φεβρουαρίου 1887.

Δ. Φ.

ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Τὸ ἀνάγλυφον περὶ οὗ ὁ λόγος ἐν σελ. 179 εὐρέθη ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοῦ 1882 πρὸς τὸ 1883 πρὸ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Παρθενῶνος, καθ' ἃ ἀναφέρεται ἐν Παρνασσῷ, τόμ. Ζ'. 1883 σελ. 277 ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου, πραγματευομένου περὶ ἐνὸς μόνον τῶν τεμαχίων τοῦ ἀναγλύφου καὶ ἐν Ἀρχ. Ἐφημερίδι, 1883 σ. 42 ὑπὸ Κ. Δ. Μυλωνᾶ. Ὑψος ἔχει τὸ ἀνάγλυφον 0,67, πλάτος 0,65. Ῥητέον δὲ ὅτι οὐχί, ὡς ἐκ παραδρομῆς εἵπομεν, δύο γυναικεῖαι μορφαὶ μεγάλαι ἀπέναντι τῆς Ἀθηνᾶς εἰκονίζονται (οὕτω λέγεται καὶ ἐν Ἐφ. Ἀρχ. 1883 σ. 42), ἀλλὰ μία ἀνδρική καὶ μία γυναικεῖα.

Β. Σ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Σελ. 31 ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ ἄρθρου «Ἀνασκαφαὶ κτλ.» ἀνάγνωθι: (Πίναξ 4).

ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ ΜΑΡΣΥΑΣ.

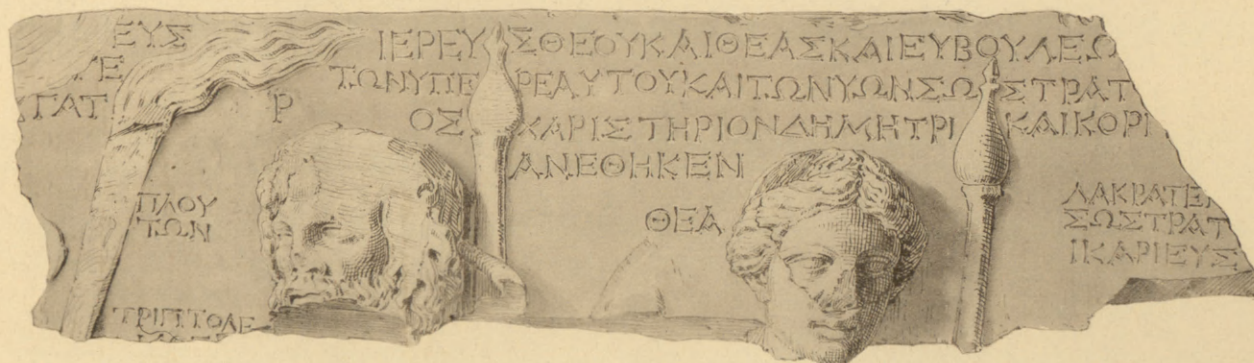
ΚΕΦΑΛΗ ΕΚ ΤΕΓΕΑΣ

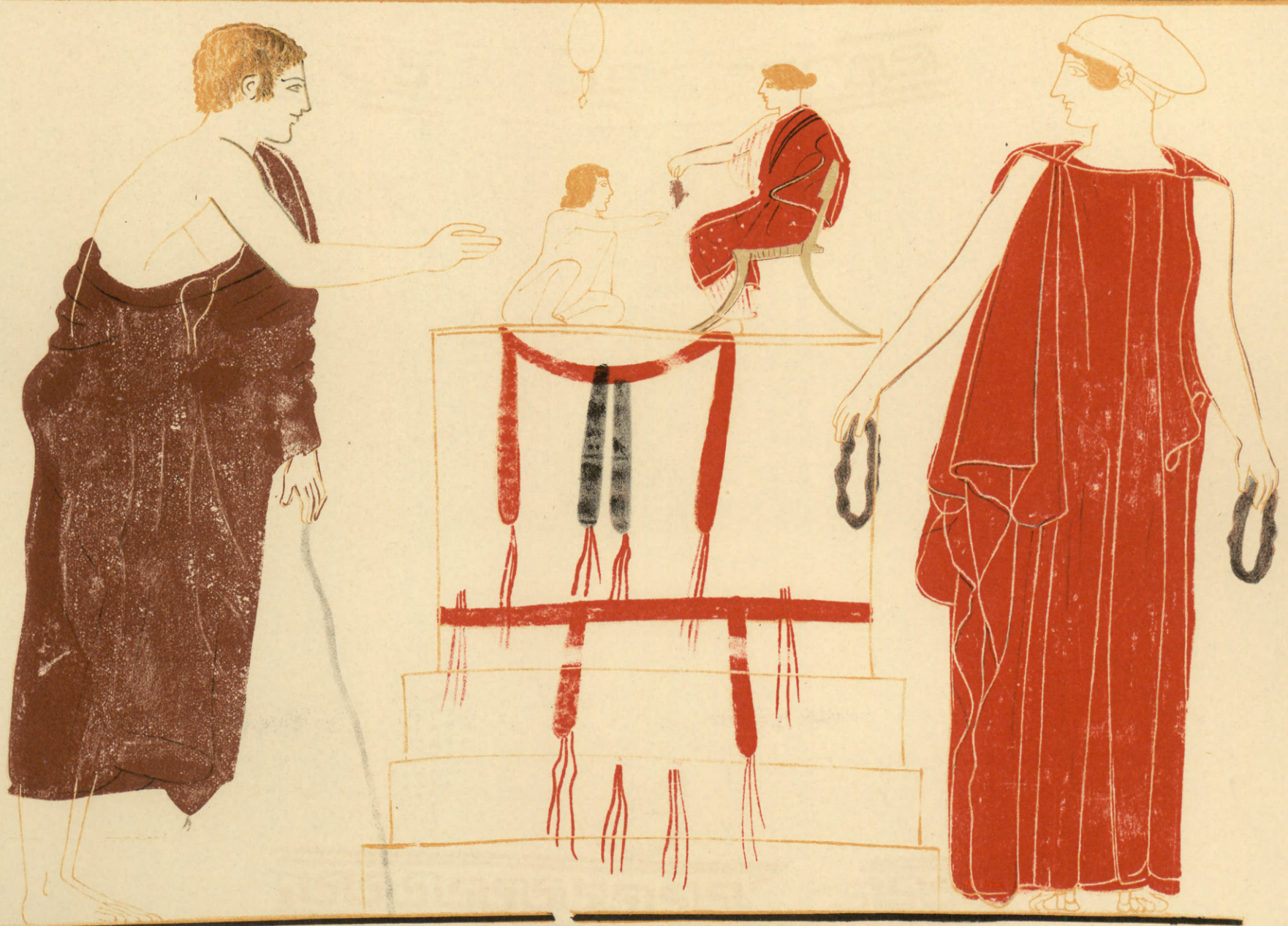
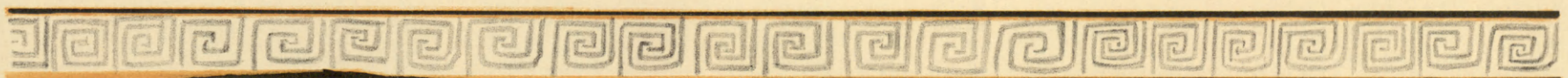
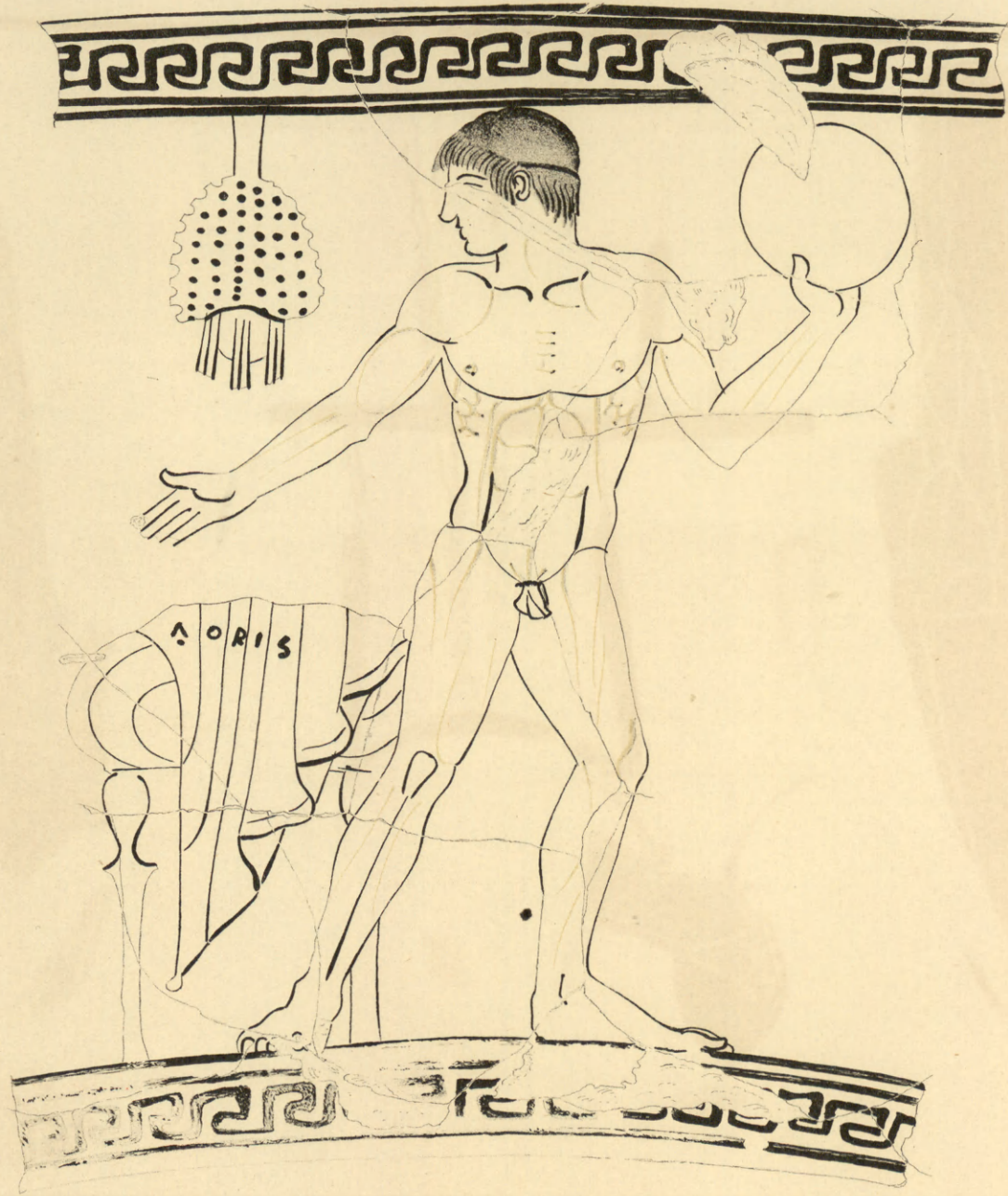
1

2

ΕΛΕΥΣΙΝΙΑΚΑ ΑΝΑΓΛΥΦΑ

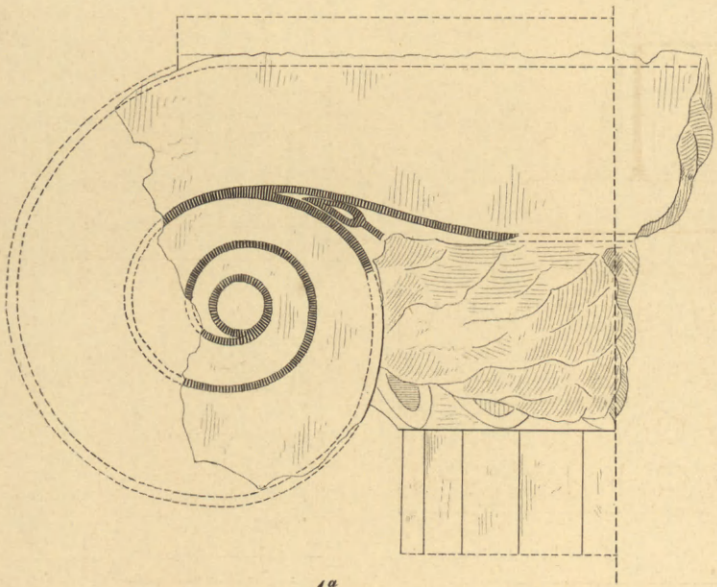

ΛΗΚΥΘΟΙ ΕΞ ΕΡΕΤΡΙΑΣ

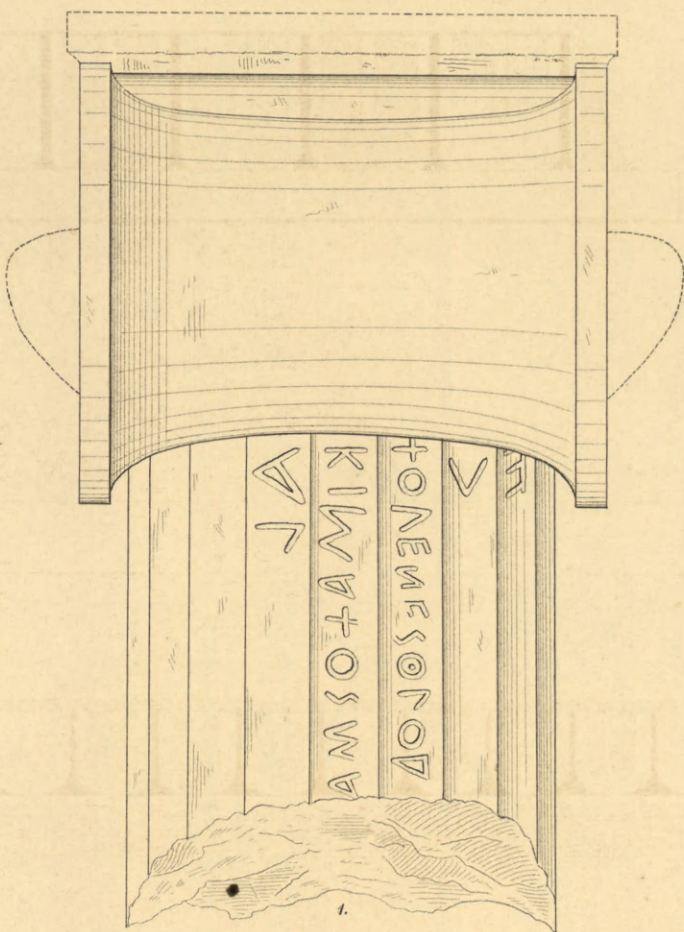

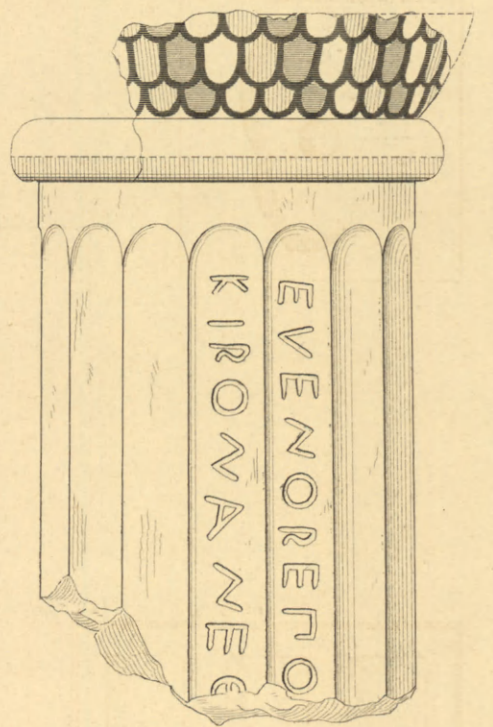
ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΝ ΑΓΑΛΜΑ ΕΚ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

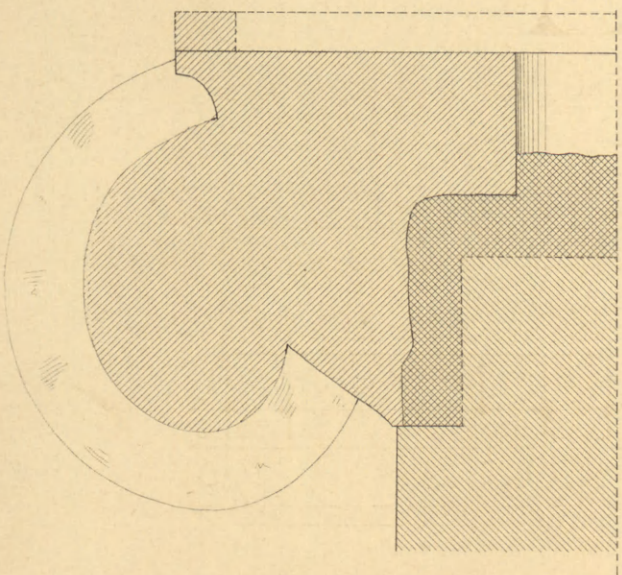
1a

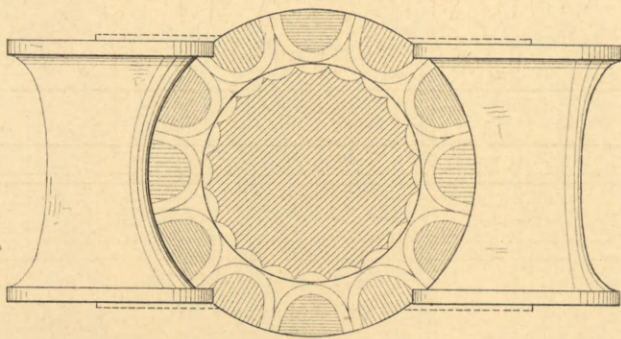
1.

2.

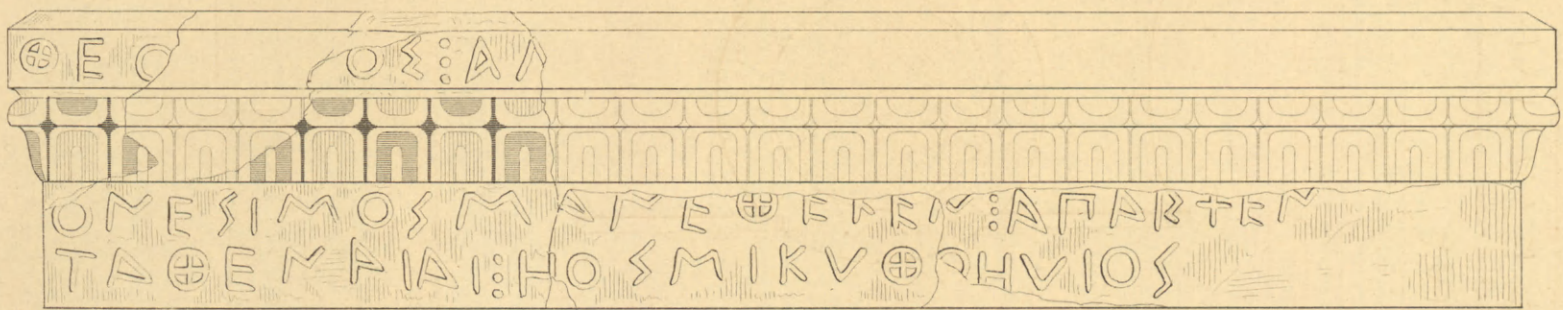
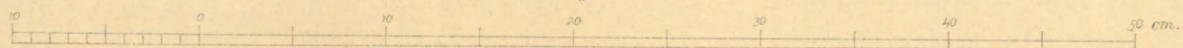
1b

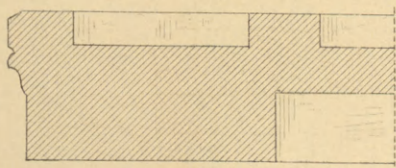
1c

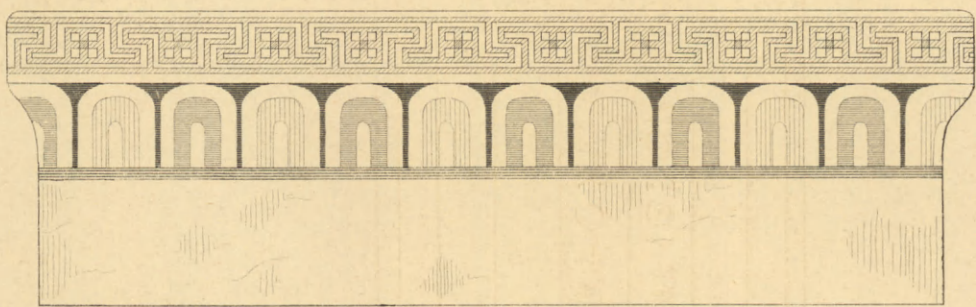
3.

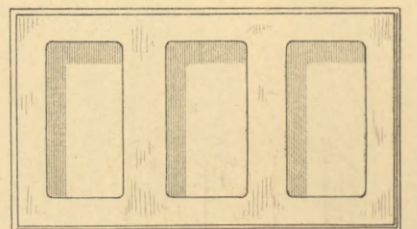
5.

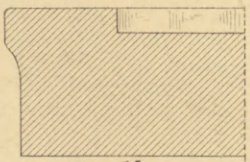
5a

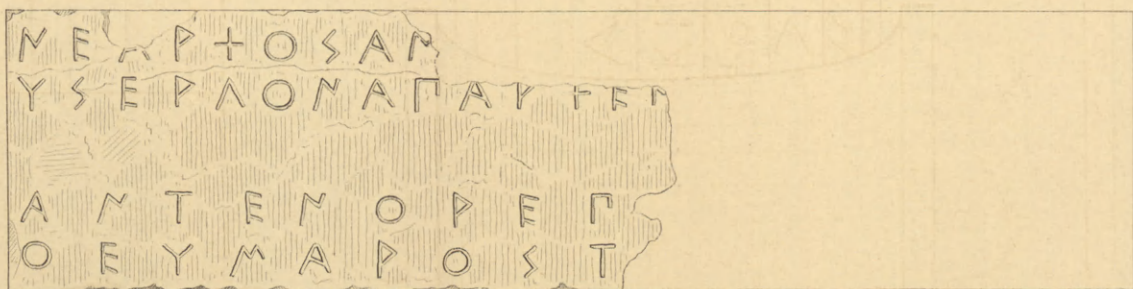
6.

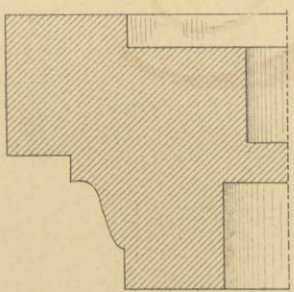
5b

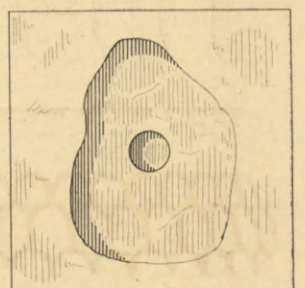
6a

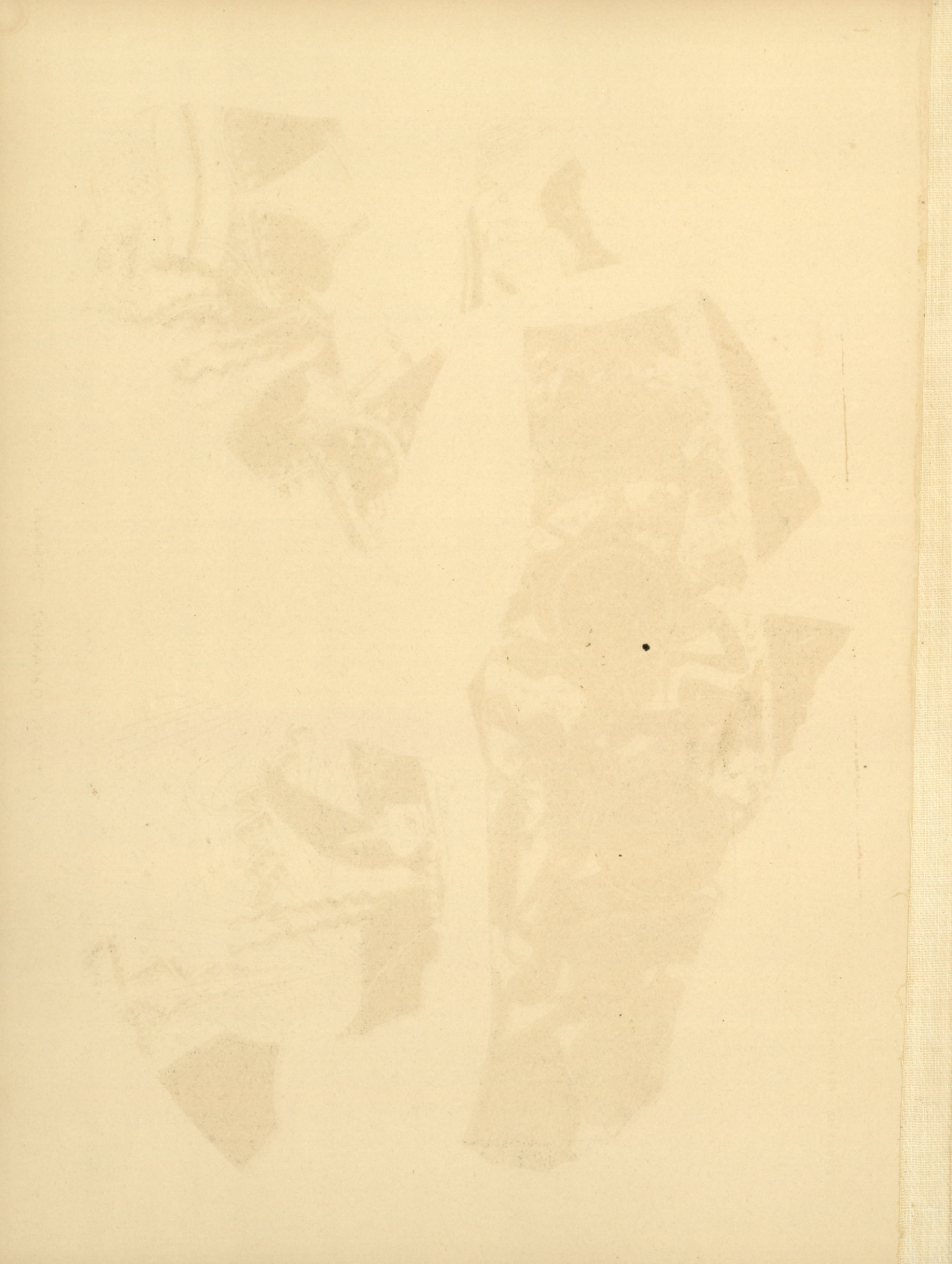
4.

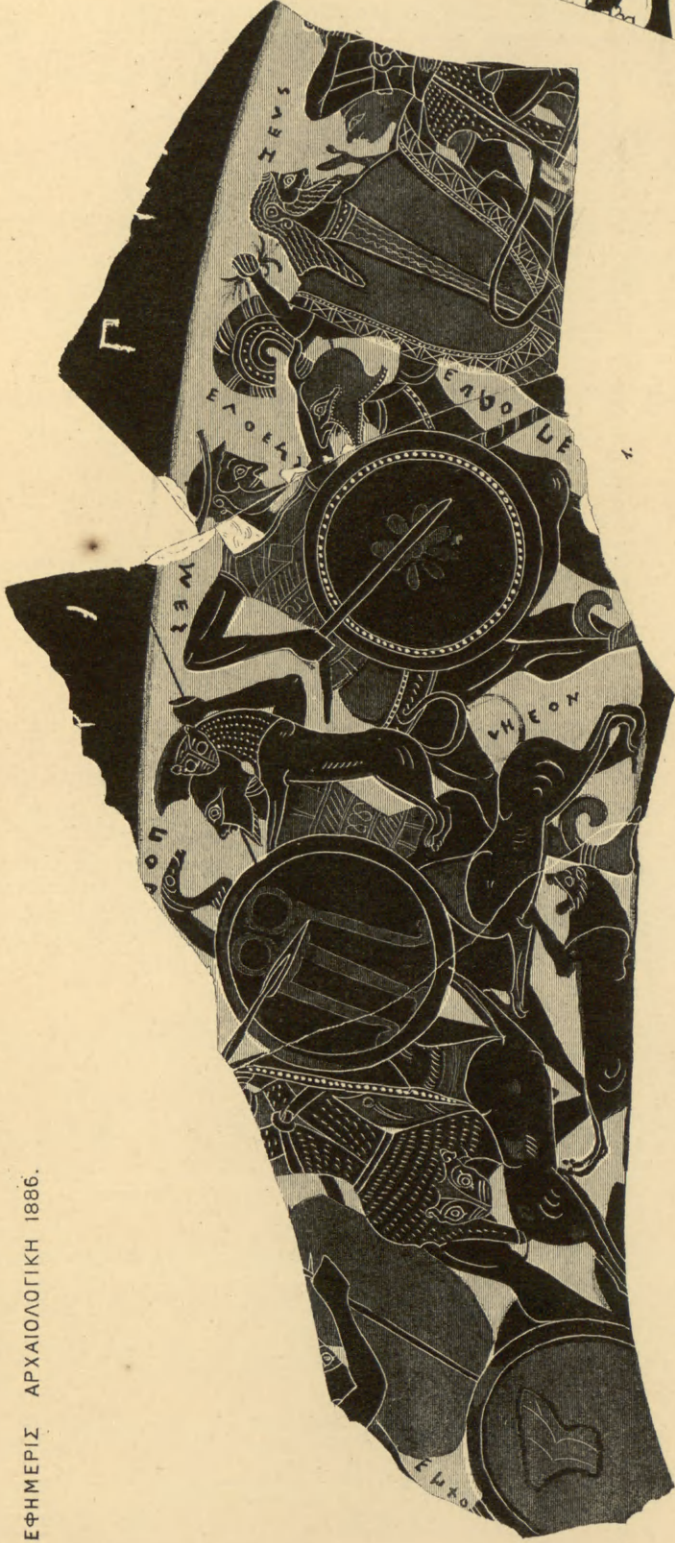

4a

4b

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΑΝΑΓΛΥΦΟΝ ΕΞ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΚΕΦΑΛΗ ΕΞ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ

Φωτογραφία Ἀγάλματων Ἰσοκράτους

ΑΓΑΛΜΑΤΙΑ ΕΞ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Φωτογραφία Ἀδελφῶν Γουμαδῶν

ΑΓΑΛΜΑΤΙΑ ΕΞ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Φωτοτυπία Ἀδελφῶν Γουμαϊδῶν

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΕΞ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

